

**T.C.
HİTİT ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
ARKEOLOJİ ANABİLİM DALI**

**NİĞDE-BOR OVASI
NEOLİTİK VE KALKOLİTİK ÇAĞ ÇANAK ÇÖMLEKLERİ**

Yüksek Lisans Tezi

Emine KALKAN

Çorum - 2022

**NİĞDE-BOR OVASI
NEOLİTİK VE KALKOLİTİK ÇAĞ ÇANAK ÇÖMLEKLERİ**

Emine KALKAN

**Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
Arkeoloji Anabilim Dalı**

Yüksek Lisans Tezi

**TEZ DANIŞMANI
Dr. Öğr. Üyesi Önder İPEK**

ÇORUM 2022

Emine KALKAN tarafından hazırlanan “Niğde-Bor Ovası Neolitik ve Kalkolitik Çağ Çanak Çömlekleri” adlı tez çalışması 13/05/2022 tarihinde aşağıdaki jüri üyeleri tarafından **oy birliği** ile Hitit Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Arkeoloji Anabilim Dalında Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

(Unvanı, Adı SOYADI)*

Doç. Dr. Abdullah HACAR

.....

(Unvanı, Adı SOYADI)**

Dr. Öğretim Üyesi Önder İPEK

.....

(Unvanı, Adı SOYADI)

Dr. Öğretim Üyesi Mehmet Ali YILMAZ

.....

Hitit Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Yönetim Kurulunun .../.../..... tarih ve sayılı kararı ile Emine KALKAN'ın Arkeoloji Anabilim Dalında Yüksek Lisans derecesi alması onanmıştır.

(İmza)

Prof. Dr. Muhammed Asif YOLDAŞ
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürü

TEZ BİLDİRİMİ

Tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada bana ait olmayan her türlü ifade ve bilginin kaynağına eksiksiz atıf yapıldığını beyan ederim.

İmzası

.....

Emine KALKAN

NİĞDE-BOR OVASI
NEOLİTİK VE KALKOLİTİK ÇAĞ ÇANAK ÇÖMLEKLERİ

Emine KALKAN

ORCID: 0000-0001-9893-5098

HİTİT ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

Yüksek Lisans Tezi

Mayıs 2022

ÖZET

Niğde-Bor Ovası Neolitik ve Kalkolitik Çağ Çanak Çömlekleri adlı tez çalışmasına konu olan materyal, Dr. Abdullah Hacı tarafından Niğde Bor, Ulukışla, Çamardı İlçelerinde 2016 yılından beri yürütülmekte olan “Niğde Dağlık Alanlar Yüzey Araştırması” projesinin 2020 yılı çalışmalarında toplanmıştır. Araştırmanın önceki sezonlarında dağlık alanlara ağırlık verilirken 2020 sezonunda ise Bor Ovası’nda çalışılmıştır. Yaklaşık 10 gün süren arazi çalışmaları sırasında, 1982 yılında Dr. Uğur Silistreli tarafından tek sezon çalışılmış olan Pınarbaşı-Bor Höyük ve Niğde Dağlık Alanlar Yüzey Araştırması 2020 sezonunda tespit edilen Kıvrımak Höyük ve Çıplak Tepe olmak üzere üç höyükten, boyalı ve boyasız gövde parçaları, ağız, dip ve kulplardan oluşan toplamda 170 adet çanak çömlek parçası toplanmıştır. Bu çalışmada, çanak çömlekler geleneksel yöntemlerle değerlendirilip katalog oluşturulacak ve çevre bölgelerdeki gelenekler ile karşılaştırılarak Niğde-Bor Ovası tarihöncesi dönemlerinin kültürel özellikleri anlaşılmasına çalışılacaktır.

Bölgenin arkeolojik araştırma tarihçesine bakıldığında 1951 yılında başlayan çalışmaların günümüze kadar kesintisiz devam ettiği görülmektedir. Hem yüzey araştırmaları hem de kazılar ile bölgenin arkeolojik geçmişi ortaya konulurken, ülkemiz arkeolojisi için öncü birçok proje yürütülerek arkeoloji bilimine katkı sağlanmıştır. Bu çalışmada analiz edilen çanak çömlekler de bölgenin araştırma tarihine katkı sağlamakta olan güncel projelerinden biri ile elde edilmiştir.

Pınarbaşı-Bor Höyük, Kıvrımak (Kızılca) Höyük ve Çıplak Tepe’den toplanan çanak çömleklerin makroskopik gözlemlerine dayanarak, karakteristik parçaların Tepecik-Çiftlik Höyük’te *in situ* olarak bulunan ve Erken Kalkolitik döneme tarihlenen 3. tabaka çanak çömlekleri ile benzer bir gelenek olduğu görülmektedir. Ayrıca Tepecik-Çiftlik gibi *in situ*

bir buluntu grubu olmasa da Musular yerleşiminde tespit edilen ve Geç Neolitik döneme tarihlenen parçalar ile benzediği anlaşılmaktadır. Bölgenin bu iki anahtar yerleşimini referans alarak yapılan tarihleme çalışmalarına göre çanak çömlek parçaları arasındaki en karakteristik mallar olan, kırmızı astarlı ve yoğun perdahlı A grubu malların Geç Neolitik dönemde başlayan iskâna, koyu kahverengi hamurlu ve yoğun perdahlı B grubu malların Erken Kalkolitik dönemde devam eden iskâna işaret ettiği anlaşılmaktadır. Bu bulgular ışığında Pınarbaşı-Bor Höyük, Kıvrımak Höyük ve Çıplak Tepe'nin Geç Neolitik dönemden Erken Kalkolitik döneme kadar iskân edilmiş olması muhtemeldir.

Anahtar Kavramlar: Neolitik Çağ, Kalkolitik Çağ, Volkanik Kapadokya, Çanak Çömlek, Bor Ovası.

Bilim Kodu: 118007

**THE NEOLITHIC AND CHALCOLITHIC AGE POTTERY ASSEMBLAGE
FROM NIĞDE-BOR PLAIN**

Emine KALKAN

ORCID: 0000-0001-9893-5098

HITIT UNIVERSITY

GRADUATE SCHOOL

Master of Science Thesis

May 2022

ABSTRACT

This master thesis presents the study of the pottery, which was collected during the 2020 fieldwork of the “*Niğde Dağlık Alanlar Yüzey Araştırması*”, which has been carried out in Niğde-Bor, Ulukışla, Çamardı Districts since 2016 by Dr. Abdullah Hacı. In the previous seasons of the project, were focused to mountainous areas, while in the 2020 season, the Bor Plain was studied. During fieldwork that lasted for about 10 days, total of 170 sherds, consisting of painted and unpainted body fragments, rims, bottoms and handles, were collected from three mounds, Pınarbaşı-Bor Höyük which were excavated in a single season (1982) by Uğur Silistreli, Kıvrımacık (Kızılca) Höyük and Çıplak Tepe, which were identified in this project. In this study, the pottery assemblages will be evaluated with traditional methods and a catalog will be created, and the cultural characteristics of the prehistoric periods of the Niğde-Bor Plain will be tried to be understood by comparing them with the traditions in the surrounding regions.

Looking at the archaeological research history of the region, it is seen that the studies that started in 1951 have continued uninterruptedly until today. While revealing the archaeological history of the region with both surface surveys and excavations, many pioneering projects for the archeology of our country have been carried out, contributing to the archeology discipline.

Based on the macroscopic observations of the pottery collected from Pınarbaşı-Bor Höyük, Kıvrımacık Höyük, and Çıplak Tepe, it seems that the characteristic sherds have a similar tradition with the Early Chalcolithic 3 phase assemblage found at Tepecik-Çiftlik Höyük. In

addition, although there is no sequences like Tepecik-Çiftlik, it is understood to be similar to the sherds found in the Musular settlement and dated to the Late Neolithic period. According to the dating studies made with reference to these two key settlements of the region, the most characteristic wares among the sherds, the red slipped and burnished A group wares, indicate the occupation that started in the Late Neolithic period, and the dark and burnished Group B wares, which are the most characteristic wares, indicate the continued occupation in the Early Chalcolithic period. In the light of these findings, it is possible that Pınarbaşı-Bor Höyük, Kıvrırmak Höyük and Çıplak Tepe were settled from the Late Neolithic to the Early Chalcolithic period.

Key Terms: Neolithic, Chalcolithic, Volcanic Cappadocia, Pottery, Bor Plain.

Science Code: 118007

TEŞEKKÜR

Çanak çömlekleri tez konusu yapma fikrini ve çalışma iznini veren Dr. Abdullah HACAR'a, tez danışmanım olarak bilgilerini ve katkısı hiçbir zaman esirgemeyen Dr. Önder İPEK'e, çalışmama konu olan bölge ve materyal hakkındaki uzmanlığı ışığında bilgisini ve önerilerini esirgemeyerek büyük katkı sağlayan Dr. M. Ozan ÖZBUDAK'a, manevi ve teknik desteği ile çalışma boyunca yanımda olan meslektaşım, eşim Dr. Emrullah KALKAN'a en içten teşekkürlerimi sunarım.

Emine KALKAN

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
ÖZET.....	iv
ABSTRACT	vi
TEŞEKKÜR.....	viii
İÇİNDEKİLER.....	ix
TABLolar DİZİNİ.....	xi
ŞEKİLLER DİZİNİ.....	xii
RESİMLER DİZİNİ	xiv
HARİTALAR DİZİNİ.....	xv
SİMGELER VE KISALTMALAR.....	xvi
GİRİŞ.....	1

1. BÖLÜM

VOLKANİK KAPADOKYA BÖLGESİ FİZİKİ COĞRAFYASI

1.1. Jeolojik Yapı.....	3
1.2. Morfolojik Yapı.....	5
1.3. Yer Şekilleri	6
1.4. Akarsu Sistemi.....	7
1.5. Doğal Kaynaklar.....	8
1.6. İklim ve Bitki Örtüsü.....	8
1.7. Eski İklim ve Çevre Koşulları.....	11

2. BÖLÜM

VOLKANİK KAPADOKYA BÖLGESİ ARKEOLOJİK ARAŞTIRMA TARİHÇESİ

2.1. Araştırmaların Kapsam ve İçeriği.....	15
--	----

3. BÖLÜM

TARİHÖNCESİNDE VOLKANİK KAPADOKYA BÖLGESİ

3.1. Paleolitik Çağ.....	22
3.2. Epipaleolitik Çağ.....	24
3.3. Neolitik Çağ.....	25
3.3.1. Kaletepe.....	29
3.3.2. Aşıklı Höyük.....	30
3.3.3. Musular.....	31
3.3.4. Tepecik-Çiftlik.....	33
3.3.5. Köşk Höyük.....	35
3.4. Kalkolitik Çağ.....	39
3.4.1. Güvercinkayası.....	41

4. BÖLÜM

NIĞDE-BOR OVASI NEOLİTİK VE KALKOLİTİK ÇAĞ ÇANAK ÇÖMLEKLERİ

4.1. Pınarbaşı-Bor Höyük.....	45
4.1.1. Konumu ve Araştırma Tarihçesi.....	46
4.1.2. Çanak Çömlek.....	46
4.1.3. Karşılaştırma ve Tarihlendirme.....	119
4.2. Kıvrımak (Kızılca) Höyük.....	120
4.2.1. Konumu ve Araştırma Tarihçesi.....	120
4.2.2. Çanak Çömlek.....	121
4.2.3. Karşılaştırma ve Tarihlendirme.....	150
4.3. Çıplak Tepe.....	151
4.3.1. Konumu ve Araştırma Tarihçesi.....	151
4.3.2. Çanak Çömlek.....	152
4.3.3. Karşılaştırma ve Tarihlendirme.....	228
SONUÇ	232
KAYNAKÇA.....	235

TABLULAR DİZİNİ

Tablo	Sayfa
Tablo 2.1. Volkanik Kapadokya Bölgesi Arkeolojik Araştırma Tarihçesi.....	15
Tablo 4.1. Pınarbaşı-Bor Höyük Çanak Çömlek Geleneği Mal Grupları Tanıtım Formu.....	51
Tablo 4.2. Kıvrımak Höyük Çanak Çömlek Geleneği Mal Grupları Tanıtım Formu.....	125
Tablo 4.3. Çıplak Tepe Çanak Çömlek Geleneği Mal Grupları Tanıtım Formu.....	157

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil	Sayfa
Şekil.4.1. Pınarbaşı-Bor Höyüğü Çanak Çömlekleri Mal Grupları Dağılım Grafiği.....	47
Şekil.4.2. Pınarbaşı-Bor Höyüğü Çanak Çömlekleri Öz Durumu Grafiği.....	48
Şekil.4.3. Pınarbaşı-Bor Höyüğü Çanak Çömlek Biçimleri Dağılım Grafiği.....	48
Şekil.4.4. Pınarbaşı-Bor Höyüğü Çanak Çömlek Katkı Türü Ve Oranları Grafiği.....	49
Şekil.4.5. Pınarbaşı-Bor Höyüğü Çanak Çömlek Profil Dağılım Grafiği.....	49
Şekil.4.6. Pınarbaşı-Bor Höyüğü Çanak Çömlek Perdah İşlemi Grafiği.....	50
Şekil.4.7. Pınarbaşı-Bor A1 Grubu - Perdahlı Kırmızı Mallar Levhası.....	112
Şekil.4.8. Pınarbaşı-Bor A1 Grubu - Perdahlı Kırmızı Mallar Levhası.....	113
Şekil.4.9. Pınarbaşı-Bor A2 Grubu - Kırmızı Yalın Mallar Levhası.....	114
Şekil.4.10. Pınarbaşı-Bor B1 Grubu – Koyu Yüzlü Mallar Levhası.....	115
Şekil.4.11. Pınarbaşı-Bor B1 Grubu – Koyu Yüzlü Mallar Levhası.....	116
Şekil.4.12. Pınarbaşı-Bor B2 Grubu – Koyu Yüzlü Mallar Levhası.....	117
Şekil.4.13. Pınarbaşı-Bor C Grubu – Yalın Mallar Levhası.....	118
Şekil.4.14. Kıvrımak Höyüğü Çanak Çömlekleri Mal Grupları Dağılım Grafiği.....	121
Şekil.4.15. Kıvrımak Höyüğü Çanak Çömlek Öz Durumu Grafiği.....	122
Şekil.4.16. Kıvrımak Höyüğü Çanak Çömlek Biçimleri Dağılım Grafiği.....	122
Şekil.4.17. Kıvrımak Höyüğü Çanak Çömlek Katkı Türü ve Oranları Grafiği.....	123
Şekil.4.18. Kıvrımak Höyüğü Çanak Çömlek Profil Dağılım Grafiği.....	123
Şekil.4.19. Kıvrımak Höyüğü Çanak Çömlek Perdah İşlemi Grafiği.....	124
Şekil.4.20. Kıvrımak Höyüğü A1 Grubu - Perdahlı Kırmızı Mallar Levhası.....	145
Şekil.4.21. Kıvrımak Höyüğü A2 Grubu - Kırmızı Yalın Mallar Levhası.....	146
Şekil.4.22. Kıvrımak Höyüğü B Grubu - Perdahlı Koyu Mallar Levhası.....	147
Şekil.4.23. Kıvrımak Höyüğü C Grubu - Yalın Mallar Levhası.....	148
Şekil.4.24. Kıvrımak Höyüğü D Grubu - Boya Bezemeli Mallar Levhası.....	149
Şekil.4.25. Çıplak Tepe Çanak Çömlekleri Mal Grupları Dağılım Grafiği.....	152

Şekil.4.26. Çıplak Tepe Çanak Çömlek Öz Durumu Grafiği.....	153
Şekil.4.27. Çıplak Tepe Çanak Çömlek Biçimleri Dağılım Grafiği.....	154
Şekil.4.28. Çıplak Tepe Çanak Çömlek Katkı Türü ve Oranları Grafiği.....	154
Şekil.4.29. Çıplak Tepe Çanak Çömlek Profil Dağılım Grafiği.....	155
Şekil.4.30. Çıplak Tepe Çanak Çömlek Perdah İşlemi Grafiği.....	156
Şekil.4.31. Çıplak Tepe A1 Grubu Perdahlı Kırmızı Mallar Levhası.....	222
Şekil.4.32. Çıplak Tepe A1 Grubu Perdahlı Kırmızı Mallar Levhası.....	223
Şekil.4.33. Çıplak Tepe A2 Grubu Kırmızı Yalın Mallar Levhası.....	224
Şekil.4.34. Çıplak Tepe B Grubu Koyu Yüzlü Mallar Levhası.....	225
Şekil.4.35. Çıplak Tepe C Grubu Yalın Mallar Levhası.....	226
Şekil.4.36. Çıplak Tepe D1 Grubu Boya Bezemeli Mallar Levhası.....	227
Şekil.4.37. Çıplak Tepe D2 Grubu Kazıma Bezemeli Mallar Levhası.....	227
Şekil.4.38. Çıplak Tepe D3 Grubu Diğer Bezemeliler Levhası.....	227
Şekil.4.39. Niğde-Bor Ovası Yerleşimleri Mal Grupları Dağılım Grafiği.....	229
Şekil.4.40. Niğde-Bor Ovası Yerleşimleri Öz Durumu Grafiği.....	229
Şekil.4.41. Niğde-Bor Ovası Yerleşimleri Çanak Çömlek Biçimleri Dağılım Grafiği.....	229
Şekil.4.42. Niğde-Bor Ovası Yerleşimleri Katkı Türü ve Oranları Grafiği.....	230
Şekil.4.43. Niğde-Bor Ovası Yerleşimleri Profil Dağılım Grafiği.....	230
Şekil.4.44. Niğde-Bor Ovası Yerleşimleri Perdah İşlemi Grafiği.....	230
Şekil.4.45. Pınarbaşı-Bor, Kıvrımak ve Çıplak Tepe'nin Her Mal Grubundan Seçilmiş Örnek Mikroskopik Kesitleri.....	231

RESİMLER DİZİNİ

Resim	Sayfa
Resim.4.1. Pınarbaşı-Bor Höyüğü.....	46
Resim.4.2. Kıvrımak (Kızılca) Höyüğü.....	120
Resim.4.3. Kıvrımak Höyüğü Yüzeyinde Bulunan Sürtme Taş Aletler.....	121
Resim.4.4. Çıplak Tepe.....	151
Resim.4.5. Çıplak Tepe Yüzeyinde Bulunan Sürtme Taş Alet.....	152

HARİTALAR DİZİNİ

Harita	Sayfa
Harita.3.1. Volkanik Kapadokya Başlıca Tarihöncesi Dönem Yerleşimleri.....	43
Harita.4.1. Tez Konusunu Oluşturan Bor Ovası Yerleşimleri.....	45

SİMGELER VE KISALTMALAR

Simgeler

c ¹⁴	Karbon 14 (Radyokarbon)
m ²	Metrekare
%	Yüzde

Kısaltmalar

bkz	Bakınız
Böl	Bölüm
cm	Santimetre
DSİ	Devlet Su İşleri
ETÇ	Erken Tunç Çağı
GÖ	Günümüzden Önce
ha	Hektar
km	Kilometre
m	Metre
MÖ	Milattan Önce
PPN	Pre Pottery Neolithic (Çanak Çömleksiz Neolitik Dönem)
TAY	Türkiye Arkeolojik Yerleşimleri
vs	Vesaire

GİRİŞ

Volkanik Kapadokya olarak tanımlanan, bugün Niğde, Nevşehir ve Aksaray illerini kapsayan bölge arkeolojik açıdan zengin bir coğrafyadır. Volkanik Kapadokya arkeolojisi Kaletepe obsidiyen işlikleri, Pınarbaşı ve Boncuklu gibi Paleolitik Çağ buluntu alanları, Aşıklı ve Balıklı Çanak Çömleksiz Neolitik dönem yerleşmeleri, Musular ve Tepecik-Çiftlik çanak çömlekli Neolitik dönem yerleşmelerinde elde edilen veriler ile Anadolu ve Yakınoğu için çok önemli dönüşüm ve değişimleri arkeolojik olarak gözler önüne sermektedir.

Bölgenin araştırma tarihçesi açısından önemli ve güncel çalışmalardan biri olan Niğde ilinin Bor, Çamardı ve Ulukışla ilçelerini kapsayan "Niğde Dağlık Alanlar Yüzey Araştırmaları" 2016 yılında Doç. Dr. Abdullah HACAR tarafından başlatılmıştır. 2016 yılından itibaren dağlık alanlar araştırılmış olmasına karşın, 2020 yılında ovanın da arkeolojik geçmişini anlamak adına düz alanlar araştırılmaya karar verilerek Bor Ovası'nda yüzey araştırması gerçekleştirilmiştir. Tez çalışmasının konusunu oluşturan materyalin toplandığı çalışmalarda daha önceden kazıldığı için bilinen ve tescilli olan Pınarbaşı-Bor Höyüğü ile ilk kez bu çalışmalar ile tespit edilmiş olan Çıplak Tepe ve Kıvrımak (Kızılca) Höyük'ten çanak çömlek parçaları toplanmıştır. İlk gözlemler el yapımı bu çanak çömleklerin büyük bir çoğunluğunun tarihöncesi dönemlere ait olabileceğine işaret etmiştir.

Bu tez çalışmasının amacı Niğde-Bor Ovası yerleşimlerinden toplanan ve tarihöncesine ait olduğu düşünülen çanak çömleklerin, bölgede kazısı yapılmış ve *in situ* tabakalarda bulunmuş olması ile tarihlemesi daha net bilinen diğer yerleşimlerin çanak çömlekleriyle korelasyon kurularak Niğde-Bor Ovası yerleşimlerinin tarihlemesini yapmaktır.

Birinci bölümde Volkanik Kapadokya'nın fiziki coğrafyası hakkında bilgiler verilmiş, ikinci bölümde 1951'de başlayan ve yaklaşık 70 yıldan uzun süredir devam etmekte olan bölgenin arkeolojik araştırma tarihçesi listelenerek kapsam ve içeriklerine değinilmiştir. Üçüncü bölümde geçmişi 800.000 yıl öncesine kadar uzanan Volkanik Kapadokya'nın tarihöncesi çağlarına, Paleolitik, Epipaleolitik, Neolitik ve Kalkolitik Çağlarına ve bu tarihlerde insan yaşamına dair kanıtlar sunan merkezlere değinilmiştir. Çalışmanın dördüncü bölümü tezin asıl konusunu oluşturmaktadır. Bu bölümde Niğde-Bor Ovası yerleşimlerinin konumu ve araştırma tarihçesinden bahsedilerek her yerleşimin kendi materyali o bölümün altında katalog olarak sunulmuştur. Kataloglarda çanak çömleklerin teknik çizimi, fotoğrafı, astar, hamur ve varsa bezemesinin toprak rengi, kesitlerinin makroskobik fotoğrafı, katkısının türü ve boyutu, perdah, sıvazlama vb. yüzey işlemleri, üretim tekniği, pişirim durumu, korunduğu yerlere kadar ölçüleri gibi bilgiler ile titiz ve detaylı bir çalışma yapılmaya çalışılmıştır. Bu kataloglardan elde edilen ve kırmızı astarlı, koyu yüzlü, yalın, boya bezemeli gibi mal grupları altında toplanarak diğer yerleşimler ile karşılaştırılan çanak çömleklerin özellikle Niğde'deki tarihöncesi yerleşimlerin kazılarında

ortaya çıkarılan ve tabakası ve tarihlemesi net olarak bilinen çanak ömlere göre tarihlendirmesi yapılmaya çalışılmıştır.

1. BÖLÜM

KAPADOKYA BÖLGESİ FİZİKİ COĞRAFYASI

1941 yılında Ankara’da 1. Coğrafya Kongresinde “Türkiye Coğrafya Komisyonu” tarafından Türkiye, yeryüzü şekilleri, iklim, bitki örtüsü ve beşerî özellikler gibi kriterler esas alınarak 7 coğrafi bölge ve 21 bölüme ayrılmıştır (Sözer, 1984, s. 8). Kuzeyden Karadeniz Dağları ve güneyden Toroslar ile çevrili olan Orta Anadolu bölgesi, yüzölçümü olarak Doğu Anadolu’dan sonra ikinci büyük bölgedir. Bölgede yükselti batıdan doğuya doğru artar. Coğrafya biliminde Orta Anadolu Bölgesi Yukarı Kızılırmak, Orta Kızılırmak, Yukarı Sakarya ve Konya bölümü olarak 4 bölüme ayrılmıştır (Yazıcı, 2002, s. 9-12). Arkeolojik çalışmalarda ise genelde coğrafi ayrımlar yerine materyal kültüre göre şekillenen kültür bölgeleri kullanılmaktadır. Arkeoloji disiplinine göre Orta Anadolu Bölgesi, Kuzey Orta Anadolu, Orta Anadolu Volkanik Bölgesi ya da Volkanik Kapadokya Bölgesi olarak adlandırılan alt bölgelere ayrılmaktadır. Bu çalışmaya konu olan arkeolojik yerleşimlerin yer aldığı Niğde-Bor Ovası, Volkanik Kapadokya bölgesine dahildir.

1.1. Jeolojik Yapı

Volkanik Kapadokya jeolojisinin en karakteristik özelliği volkanlarıdır (Atıcı, 2017, s. 1). Türkiye’nin kabuk tabakası farklı jeolojik zamanlarda oluşmuştur. Bunlar dağ oluşumu (orojenez), kütle halinde alçalma ve yükselme (epirojenez) ve 3. Jeolojik zamanın ikinci yarısından sonra dikey ve yatay yöndeki yer hareketleridir. Bu yer hareketleri sonucunda dağ kuşakları, tektonik kökenli çukurluklar ve kırık hatlar meydana gelmiştir. Yer kabuğunun kırık yerlerinden çıkan lav ve diğer volkanik malzemenin birikmesi ile volkanik dağlar oluşmuştur (Atalay, 2000, s. 8). Günümüzden 11700 yıl önce Holosen zaman diliminde aktif olan bu volkanlar Batı Anadolu’da Kula; Güneydoğu Anadolu’da Karacadağ; Doğu Anadolu’da Süphan, Kars, Girekol, Tendürek, Nemrut, Ağrı volkanları ve Orta Anadolu’da da Hasan Dağı, Erciyes, Karapınar, Göllüdağ, Acıgöl volkanlarıdır. Orta Anadolu Volkanizması *explosive*, *efüzif* ve *extruzif* karakterleriyle çeşitlilik gösterir (Atıcı ve Türkecan, 2017, s. 1). Katı yer kabuğunun altında bulunan sıcak ve plastik olan magmanın kırık hatlar boyunca yeryüzüne çıkması ile volkanizma meydana gelir. Çıkan volkanik malzeme kabuk tabakasının içine girerse buna iç volkanizma, yüzeye çıkarsa dış volkanizma denir (Atalay, 2000, s. 11).

Volkanik Kapadokya Bölgesi olarak adlandırılan alan Aksaray, Nevşehir, Kayseri, Niğde illerini kapsar. Burası kuzeydoğu-güneybatı yönlü bir ana eksen üzerinde volkanik çıkış merkezlerinin olduğu bir alandır. Bu bölge Neojen-Kuvaterner volkanizmasının geniş alanlar kapladığı, yaygın ve farklı evrelerin değişik volkanik türler oluşturduğu bir yerdir. Bu bölgedeki Holosen dönem volkanlarının en büyükleri iki stratovolkan olan Hasan Dağı ve

Erciyes'tir (Atıcı ve Türkecan, 2017, s. 3). Bölgenin 3916 m yüksekliği ile en büyük stratovulkanı Erciyes volkanıdır. Erciyes dağı Kayseri sınırları içerisinde, Sultansazlığı ve Ecemiş faylarının bulunduğu tektonik bölgede yer almaktadır. Kuzeyinde Kayseri ovası, güneyinde Develi ovası, doğusunda ve batısında platolar vardır (Yazıcı, 2002, s. 17). Erciyes Dağı dış volkanizma ile oluşmuştur (Atalay, 2000, s. 14). 30 km'lik bir alanı kaplayan Erciyes, merkezi bir koni ile çok sayıdaki parazit konilerden oluşur. Büyük çoğunluğunu andezit lav ve cüruflar diğer kısmını ise bazalt örtüler oluşturmuştur. Ayrıca Erciyes Dağının kuzeybatı yamaçlarında yüksekliği sebebi ile oluşmuş üç adet sirk bulunur (Güngördü, 2006, s. 191). Erciyes volkanı farklı patlama türlerinden meydana gelmiştir. Dağın çevresinde çok sayıda dom ve cüruf konileri vardır. Erciyes volkanının üzerinde gelişmiş bir stratovulkan olan Koçdağ kalderası bulunur. Bu kaldera patlama sonrası çökmüştür. Kaldera sonrasındaki evrede bu volkanda Kuvaterner ürünler olan dom ve dom akıntıları ile piroklastik kayalar oluşmuştur. Erciyes volkanının etrafını asidik ve ortaç bileşimli domlar sarmıştır (Atıcı ve Türkecan, 2017, s. 4-5). Yan koniler ana koninin çevresindeki ışınal şeklindeki kırıklarda bulunur (Atalay, 2000, s. 29).

Aksaray il sınırları içerisinde bulunan 3253 m yüksekliğindeki Hasan Dağı, Kapadokya bölgesindeki ikinci büyük stratovolkandır. Kuzeybatı-güneydoğu eksenli elipsoidal şekilli Hasan Dağı 20 km alanı kaplamaktadır. Bu volkan dağı Büyük Hasan Dağı (3253 m), Küçük Hasan Dağı (3069 m) ve Kurt Tepe'den meydana gelir. (Atıcı ve Türkecan, 2017, s. 3). Melendiz dağlarının büyük bir kısmı Büyük Hasan Dağı ve Küçük Hasan Dağının lavlarından meydana gelmiştir. Büyük Hasan Dağında iyi korunmuş bir ana krater ile onun çevresinde parazit koniler vardır. Küçük Hasan Dağının zirvesinde ise eski kalderanın sınırlarını gösteren dikliklerin artıkları bulunur (Güngördü, 2006, s. 190). Andezitik-dasitik ve bazaltik ürünlerden oluşur. Hasan Dağı patlamalı volkanizma ile meydana gelmiştir. En çok gürülen volkanik ürünleri blok, kül akıntıları ve ignimbritlerdir. 2014 yılında Scmitt vd., Hasan Dağından aldıkları bir ponza örneğini analiz ederek 8970 yılına tarihlemişlerdir ve bunun Çatalhöyük'teki patlayan bir dağ tasvirinin olduğu duvar resminin tarihi ile uyduğu anlaşılmıştır. Bu tasvirin Hasan Dağının patlaması ile ilişkili olduğu düşünülmektedir (Atıcı ve Türkecan, 2017, s. 3). Hasan dağının krateri ile birlikte merkez konisi günümüze kadar bozulmadan kalmıştır. Daha az aşınmaya uğramış ve volkanik etkinliği uzun sürmüştür. Erciyes'te volkanizma Pliosen sonlarında sona erip aşınmalar başlamış Kuvaternerdeki püskürmeler parazit konilerden olmuştur. Hasan dağındaki Miyosen'den Kuvaternere kadar olan püskürmeler ise ana kraterdendir (Yazıcı, 2002, s. 18-19).

Bölgedeki başka bir volkanizma 2172 m yüksekliği ile Göllüdağ'dır. Göllüdağ, Nevşehir ilinin güneyinde Çiftlik-Gölcük karayolunun kuzeyindedir. Göllüdağdaki kaldera öncesi volkanik etkinlik küçük ve az piroklastik etkinlikler ile başlamıştır. Bu etkinlik bölgedeki akarsu ve göllerin üzerini kapatmıştır. Bu olayın kalıntıları akarsu-gölsel çökellerin içinde bulunur (Atıcı ve Türkecan, 2017, s. 5). Kaldera sırasındaki faaliyetlerde oluşan yoğun piroklastik püskürme bölgedeki eski kayaların üzerini kapatmış vadi ve çukurların içini doldurmuştur

(Atıcı ve Türkecan, 2017, s. 7). Obsidiyen bakımından zengin bir bölge olan Anadolu'nun başlıca iki ana obsidiyen kaynağı vardır bunlar: Göllüdağ, Nenezi Dağı ve Acıgöl'ü içeren Orta Anadolu kaynakları ve Bingöl, Nemrut, Süphan ve Kars'ı içeren Doğu Anadolu kaynaklarıdır. Bölgedeki obsidiyen yatakları Paleolitik ve Neolitik Çağlarda kullanılmıştır. Kömürcü obsidiyen yatağı ilk işliklerdendir (Atlı ve Binder, 2012, s. 71).

Acıgöl volkanizması ise Nevşehir ilinin batısında bulunur (Atıcı ve Türkecan, 2017, s. 7-8). Acıgöl, Neojen dönemden bu zamana kadar etkili olan tektonik hareketlerin oluşturduğu şaryajlar sonucu oluşan küçük faylar ile oluşmuştur (Güngördü, 2006, s. 191). Acıgöl volkanizması tüfler, cüruf konileri, bazik lav akıntıları, obsidiyenler, riyolit domlar ve maarlardan oluşur. Orta Pleistosen'den Alt Pleistosen'e kadar etkin olmuştur (Atıcı ve Türkecan, 2017, s. 7-8). Acıgöl 1150-1250 m de ki platoya 30-35 m gömülmüştür. 400 m çapındaki bu çukurluk sularla dolmuştur ve 80-100 m yüksekliğindeki piroklastik bir enkaz gölün etrafını sarmıştır (Güngördü, 2006, s. 191). Kızılırmak platosunda lavlar vadi kenarlarında çıkıntılar meydana getirmiştir. Bunlar Nevşehir-Ürgüp arası ile Melendiz çayının orta çıkırında "İhlara ve Zelve" vadileri çevresinde tuf ve paleosen-eosen-oligomiosen tortuları ile ara tabakalı tüflerden oluşmuştur (Güngördü, 2006, s. 187).

Orta Anadolu'da diğer volkanik alan Konya-Karapınar volkanik sahasıdır. Karapınar ile Hasan Dağı arasında kalan bu alan da monojenetik volkanlar görülür. Bunlar cüruf konileri ve maarlardan oluşur (Atıcı ve Türkecan, 2017, s. 9).

1.2. Morfolojik Yapı

Alp kıvrım kuşağında yer alan Türkiye'de neredeyse tüm jeolojik zamanlara ait araziler bulunur. 1. Jeolojik Zaman (Paleozoik) da hem tortul hem de metamorfik kayalar oluşmuştur. Orta Anadolu'nun kuzeyinde, Doğu ve Orta Toroslarda metamorfik kayalar vardır. Bunlar; gnays, mikaşist, kuvarsit şist ile farklı şistlerdir (Atalay, 2000, s. 1). Tortul ve metamorfik araziler bu dönemin farklı evrelerinde meydana gelmiş arazilerdir. Karbonifer evresinde Zonguldak'ta taş kömürü yatakları ve Türkiye'nin güneyinde kireçtaşları oluşmuştur (Atalay, 2000, s. 2). 2. Jeolojik zaman (Mesozoik)'da Kuzey Anadolu dağları ve Toros dağ kuşakları meydana gelmiştir. Bu zamanın başlarında kıta kütlelerinin ayrılması ile büyük çukurluklar (*jeosenklinal*) oluşmuştur. Bu alanlar Tetis denizi tarafından doldurulmuştur. Tetis denizinin derinlerine magmadan gelen aşırı bazik lavlar (peridotit-serpantin-gabro) yayılmıştır. Bu lavlar bu alanlardaki yeşil renkli taşlardır. Tetis denizinin çukurluklarında biriken tortullar bu dönemin sonunda kıvrılarak su üstüne çıkmıştır (Atalay, 2000, s. 3).

3. Jeolojik Zaman (Tersiyer)'in başında Anadolu kara haline gelmeye başlamıştır. Bu dönemin Oligosen evresinde Anadolu karalaşma döneminin son zamanlarına gelmiştir. Ulukışla gibi bazı alanlarda kapalı havzalar oluşmuş, bu alanlarda tuzlu ve alkali maddeler buharlaşarak

birikmiştir. Bunun sonucunda tuz, jips ve diğer alkali maddelerden oluşan tortullar meydana gelmiştir. Neojen evresinde Anadolu'nun iç bölgelerindeki çukur alanlar gölleşmiştir. Bu göllerin dibine killi, kireçli ve kumlu malzemeler çökmüştür. Bu dönemde Anadolu'daki yarı tropikal-tropikal iklim şartları nedeniyle gür bataklık bitkileri ve tropikal ormanlar meydana gelmiştir. Bu ormanların malzemesinin göllerde birikmesi ile linyit yatakları oluşmuştur. Pliyosen evresinin sonunda denizler çekilmiş ve kara haline gelmiştir. Orta Anadolu'daki göllerin çoğunluğu çekilmeye (represyon) uğramış ve kara alanı genişlemiştir (Atalay, 2000, s. 6). 4. Jeolojik Zamanda (Kuvaterner) Anadolu neredeyse bugünkü halini almıştır. Bu zamanda Dünyada ve Türkiye'de sık sık iklim değişimleri olmuştur. Günümüzden yaklaşık 9000-10000 yıl önce bugünkü iklim şartları hâkim olmaya başlamışsa da biraz daha nemli ve sıcak bir iklim vardır (Atalay, 2000, s. 6).

Türkiye yüksek ve engebeli bir coğrafyadır. Ortalama yüksekliği Trakya ile birlikte 1132 m sadece Anadolu'da 1162 m'dir ve yükseklik batıdan doğuya doğru artar. Eğim durumu yüzde 40'a ulaşır (Atalay, 2000, s. 17). Türkiye'nin yüksek ve eğimli olmasının nedeni dağ oluşumu hareketleri ile yükselmesi, çıkan magmanın birikmesi ve Akdeniz ile Karadeniz tabanlarının alçalmasıdır (Atalay, 2000, s. 19).

1.3. Yer Şekilleri

Türkiye kara yüzeyinin özelliklerine göre dağlık, plato ve ova olarak ayrılır (Atalay, 2000, s. 22). Orta Anadolu, Kuzey Anadolu dağları ile Toros dağları arasında ortalama yüksekliği 1100 m'den yüksek bir bölgedir. Bölgenin yeryüzü şekilleri dört bölümde incelenir: 1.Yeşilirmak ve Kızılırmak yukarı havzası arasında Çamlıbel ve Akdağ sıralarının oluşturduğu Bozok platosu, 2.Güneyden Toros sıraları ile çevrili çanaklaşmış düzlüklerden oluşan Konya bölümü, 3.Tuz ve Akşehir gölünün bulunduğu çukur alan ile Konya ve Ereğli ovaları arasındaki kalkerli obruk platosu ve bu platonun üzerindeki sönmüş volkan konileri (Güngördü, 2006, s. 22), 4. Konya ve Ereğli ovaları olarak ayrılır. Orta Anadolu platolarının güneydoğusu lavlarla ve volkan tüfleri ile kaplıdır (Güngördü, 2006, s. 23). Orta Kızılırmak bölümünün güneyine Kayseri-Niğde yöresi adı verilir. Bu alan Kızılırmak yayı ile Orta Torosların etekleri arasında kalır. Bu alanda volkan kütleleri (Erciyes-Melendiz), tuf platoları (Ürgüp-Göreme), çeşitli büyüklükte endoreik sahalar (Sultansazlığı, Tuzla Gölü) ve derin yarılmış vadiler (Ihlara, Zelve) yer alır (Yazıcı, 2002, s. 17).

Orta Anadolu'daki tek dağlar; Erciyes, Melendiz, Büyük Hasan Dağıdır (Atalay, 2000, s. 28). Ürgüp-Avanos-Uçhisar arasındaki peribacaları volkanik etkinlik sonucu çıkan tuf, ignimbirit gibi taneli malzemelerle lav tabakalarının farklı aşınımından dolayı oluşmuştur. Kum gibi ince malzemeli volkan tüfleri eğimli yamaçlar boyunca sel suları ile aşınarak kırgıbayır (badland) denilen alanları oluşturmuştur. Lav ve volkan tüflerinin aşındığı alanlarda da peribacaları meydana gelmiştir. Peribacaları, sellerin etkisiyle yamaç boyunca volkanik tuf ve kumların

aşınarak içerisinde bulunan volkanik kaya bloklarının yüzeye çıkması ve bunların etrafındaki malzemenin kolayca aşınması ile şapka şeklinde oluşmuşlardır (Atalay, 2000, s. 30). Burada volkanizmanın başlangıcının Miosen, sonunun ise Kuvaterner olduğu ve bazı parazit volkanların tarihi çağlarda da etkin olduğu tahmin edilmektedir. Önce bazalt lavları o dönemki topografyayı kaplamış, andezit ve dazitler ise Pliosen'de püskürmüştür. Erciyes ve Hasan dağından çıkan tüfler, rüzgârın etkisiyle bu alanı kaplamış bunların üzerini ise Kuvaternerde püsküren andezit ve bazaltlar kapatmıştır. Volkanizmanın sonunda başlayan yüzey süpürmesi ile (denüdasyon) sağanak yağmurların da etkisiyle vadilerde çizgisel erozyon etkili olmuştur. Bu aşınım nedeniyle bir yandan vadiler genişlemiş diğer taraftan yamaç gerilemesi sebebiyle peribacaları oluşmuştur (Yazıcı, 2002, s. 20).

Yer kabuğunun çöktüğü alanlarda suların birikmesi ile oluşan göllere tektonik göller denilmektedir ve Tuz Gölü ile Acıgöl bunlara örnektir (Atalay, 2000, s. 131). Küvet biçimli Acıgöl'ün sığ alanları yazın kurur ve gölün büyük bir kısmı tuz tabakası ile kaplanır (Atalay, 2000, s. 42). Volkan kraterlerinin koni ve bacalarının çökmesi ile patlama sonucu meydana gelen maar tipi göllere volkanik göl denir. Buna örnek Meke Tuzlası ve Acıgöl (Karapınar ve Niğde)'dür (Atalay, 2000, s. 133). Acıgöl'ün etrafında 6 genç volkan konisi vardır. Bunların hepsi patlama kraterlerinin ortasında oluşmuş konilerdir. Bunlar andezit lavlardan oluşmuştur. Acıgöl'ün kuzeyinde çapı yaklaşık 1000 m olan Çolpan çukuru vardır (Yazıcı, 2002, s. 23).

Yüksek dağlarda buzulların eriyip hareket etmesi ile sirkler, bunlardan çıkan buzulların akarsu vadisi boyunca ilerlemesi ile tekne vadileri oluşur. Orta Anadolu'da bunlara örnek Erciyes'te görülür. Erciyes Dağındaki sirk 2. Buzul döneminde oluşmuştur. Bu buzul, dağın zirvesini 100 m kadar oymuş buradan akan buzullar 2200 m'ye kadar inerek tekne vadiler oluşturmuştur (Atalay, 2000, s. 67).

1.4. Akarsu Sistemi

Orta Anadolu bölgesinde içe akışlı (*endoreik*) havzalar ve dışa akışlı (*eksoreik*) havzalar vardır (Yazıcı, 2002, s. 38). Bölge sularının büyük bir kısmını Kızılırmak, Sakarya ve Seyhan nehirleri ile denize ulaştırırsa da Türkiye'nin en büyük kapalı havzaları burada bulunur. Bu kapalı (*endoreik*) havzalar; Tuz Gölü, Konya-Ereğli ve Akşehir-Eber havzalarıdır. Kırşehir'in doğusundaki Seyfe Gölü, Felahiye doğusunda Tuzla Gölü, Kayseri'nin güneyinde Sultansazlığı ve Sivas'ın doğusundaki jipsli karst çukurlukları da dışa akışlı alanlardaki kapalı havzalardır. Dışa akışı olmayan alanlardaki başlıca akarsular ise Çarşamba, Melendiz ve Akarçay'dır.

1.5. Doğal Kaynaklar

Bölgede Cıva (Niğde), Antimon (Gümüşler-Niğde), Volfram-Tungsten (Gümüşler-Niğde), Altın (Bolkardağ-Niğde) yatakları bulunur (Atalay, 2000, s. 316). Nevşehir (Tuzköy) de tuz yatağı bulunur ancak asıl tuz kaynağı Tuz Gölüdür. Kayseri’de demir yatakları ve bakır-kurşun-çinko yatakları, Kayseri Pınarbaşı ve Tomarza’da krom yatakları vardır. Niğde (Ulukışla) ve Kayseri (Bünyan) de asbest, Nevşehir’de perlit, Kayseri (Develi), Niğde (Bor), Aksaray (Ortaköy)’de mermer yatakları bulunur. Nevşehir (Gülşehri) de kaya tuzu rezervleri vardır (Yazıcı, 2002, s. 75-77).

1.6. İklim Ve Bitki Örtüsü

Türkiye zengin bitki örtüsüne ve iklim çeşitliliğine sahiptir. Karasal, Denizel ve Akdeniz iklimi olarak üç farklı iklim tipi görülmektedir. Bu nedenle üç farklı bitki coğrafyasının kesişim bölgesinde yer alır (Kurt, Tuğ ve Ketenoğlu, 2006, s. 733). Türkiye’de subtropikal iklim kuşağının Akdeniz iklimi yaygındır aynı zamanda hava kütleleri bakımından orta enlem iklimleri grubuna girer. Orta enlemde bulunduğu için hava kütlelerinin geçiş kuşağındadır. Bu sebeple yazın tropikal kışın ise hem tropikal hem de polar (soğuk) hava kütlelerinin etkisinde kalır. Bitki örtüsü bakımından Ege ve Akdeniz bölgeleri subtropikal orman, iç kısımlarda bozkır (*step*) ve Karadeniz bölgesinde ise nemli-ılıman orman kuşağı hakimdir (Atalay, 2000, s. 91).

Ana iklim tiplerinden biri olan karasal iklimde yaz ve kış sıcaklık farkları fazladır. Yağış genellikle ilkbahar ve kış mevsiminde düşer ve yazları kuraktır. Karasal iklim yağış ve sıcaklık farklarına göre dört alt tipe ayrılır. Bunlar: İç Anadolu karasal iklimi, Doğu Anadolu karasal iklimi, Güneydoğu Anadolu karasal iklimi ve Trakya karasal iklimidir. İç Anadolu karasal ikliminde yazları az sıcak kışları soğuk, ilkbahar sonu ve yaz başlarında az miktarda konveksiyonel yağışlar görülür. Yağışlı mevsimi kıştır. Yaz kuraklığından dolayı alçak yerlerde bozkır, yüksek alanlarda ise orman bitki örtüsü hakimdir (Atalay, 2000, s. 118).

Bölgenin bazı yağış ve sıcaklık ortalamaları şöyledir: Aksaray’da yıllık ortalama yağış miktarı 300-400 mm’dir. Temmuz ortalama sıcaklığı 20-24 derece, ocak ayı ortalama sıcaklığı 0-4 derecedir (Woldring, 1998, s. 106). Ankara, Kırşehir, Niğde ve Kayseri’nin ocak ayı sıcaklık ortalamaları -2-1 derece, temmuz ayı ortalaması 22-23 derece arasındadır. Nevşehir’in yıllık sıcaklık ortalaması 11 derecedir. Nevşehir’in yıllık yağış ortalaması 386 mm’dir (Bottema ve Woldring, 2001, s. 2).

Türkiye vejetasyon yönünden zengindir. Vejetasyon, bir yerdeki bitkilerin orman, çalı ve ot gibi topluluklar halinde sınıflandırılmasını ve bunların yetişme koşulları ile dağılımlarını tanımlar. Türkiye Akdeniz, Kuzey Euxinian ve Doğu İran-Turan olmak üzere üç farklı bitki örtüsü kuşağı ile tanımlanır (Bottema ve Woldring, 2001, s. 4). Bu çeşitlilik sayesinde yaklaşık

9000 bitki türü ve çeşitli bitki örtüsüne ev sahipliği yapmaktadır (Kurt, Tug ve Ketenoğlu, 2006, s. 733). Orta kuşakta bulunmasından dolayı çeşitli cins ve familyalara ait 12000'den fazla bitki türü bulunmaktadır. Ayrıca endemik bitki açısından da zengindir. (Atalay, 2000, s. 138). Orta Anadolu'da ise yaklaşık 2000 üzerinde bitki türü vardır. Üçüncü zamana ait Akdeniz kökenli bitkiler bölgenin kuzeyinde, İran-Turan kökenli ispanakgiller ve çiçeksi bitkiler ise güneyinde yaygındır. Bölgenin endemiklik oranı yüzde 30 gibi yüksek bir orandır. Akdeniz ve İran-Turan bitkisel bölgeleri Orta Anadolu'da iç içedir (Kurt, Tug ve Ketenoğlu, 2006, s. 735).

İç Anadolu'da 1000 m'nin üzerindeki yerlerde karasal iklim görüldüğü için bu alanlarda vejetasyon dönemini birkaç aylık sürede tamamlayan ve çoğunlukla tek yıllık otsu türler ile yumrulu ve soğanlı bitkiler hakimdir (Atalay, 2000, s. 143). Bölgenin başlıca bitki örtüsü *Quercus-Artemisietea santonicum* türü bozkırdır (Woldring, 1998, s. 106). Bozkır örtüsünün başlıca türü meşelerdir (Bottema ve Woldring, 2001, s. 4). Orta Anadolu bozkır bitki örtüsünün toprak türü; kalkerli, marlı, marlı-jipsli ve jipsli ana kayadır (Kurt, Tug ve Ketenoğlu, 2006, s. 734). Bölgede 1200 m'den yüksek kesimler dışında neredeyse her yerde etkili olan karasal iklim şartları nedeniyle çoğunlukla meşe ve az miktarda karaçam ile ardiç toplulukları bulunur. Bu alanlardaki ormanlar aşırı kış soğuklarına ve yaz sıcaklarına dayanıklı ağaçlardır. Bölgenin açık alanlarında palamut meşesi (*quercus ithaburensis subs. macrolepis*), mazı meşesi (*q. infectoria*), saçlımeşe (*q. cerris*) ve yarı nemli ortamlarda lübnan meşesi (*q. libani*) ormanları yer alır (Atalay, 2000, s. 143). *Elaeagnus* ve *Salix* Orta Anadolu'ya özgü bitkilerdir ve genellikle nehir çevrelerinde görülürler. *Betula* ve *Quercus cerris* ise yüksek yerlerde görülür. *Betula* özellikle Erciyes Dağı'nın zirvelerinde yetişir (Woldring, 1998, s. 107). Yabani meyvelerin ise günümüzden 8000 yıl önce orman örtüsü oluşmadan var olduğu anlaşılmaktadır (Bottema ve Woldring, 2001, s. 4).

Orta Anadolu'daki bozkır bitki örtüsü *Holarctic Kingdom'in Tethys Subkingdom'in*, İran-Turan bölgesinin, Batı Asya alt bölgesinin, Orta Anadolu sektörüdür ve Orta Anadolu sektörü de kendi içerisinde *Xero-Euxin* kuşağı ve bitkisel yapısı ile diğer bölgelerden ayrılan kuşak olarak iki gruba ayrılmıştır (Kurt, Tug ve Ketenoğlu, 2006, s. 734). Bu bozkır örtüsü *Stipa-Bromentum* türündedir (Bottema ve Woldring, 2001, s. 5). Orta Anadolu bozkır bitki örtüsü *Malacophyll* bozkır, *Graminae* bozkır, *Tragaganthic* bozkır ve *Salty* bozkır türlerine ayrılır. Ayrıca bu bitki örtüsü yükseltisine göre de ikiye ayrılmaktadır. 800-1200 m arası rakımdakiler "*plain steppe*" türünde 1200 m ve üzeri rakımdakiler ise "*montane steppe*" olarak sınıflandırılmıştır (Kurt, Tug ve Ketenoğlu, 2006, s. 734). Yokolan ormanların yerini ise İran-Turan ot toplulukları almıştır. Bunlar 1100-1200 metreye kadar olan alanlarda Nisan ayından itibaren yeşillenen, mayıs ayında çiçek açıp tohumlandıktan sonra haziran ayında sararıp kuruyan ot topluluklarıdır. Bozkırın belli başlı ot türleri geven (*astragalus sp.*), çoban yastığı (*acantholimon sp.*), kekik (*thymus sp.*), yavşan (*artemision sp.*), kılıçotu (*stipa lagasca, s. parviflora, s. barbata*), çakır dikenini (*entaurea aspera*), gelincik (*papavar laevigatum*), adaçayı (*salvia cryptantha*), kanarya otu (*seneci vernalis*), çayır üçgülü (*trifolium*

sp.), menekşe (*viola kitabeliana*), sıgırkuyruğu (*verbascum sp.*)'dur. Orta Anadolu'da bozkırların yayılış alanları hayvanları aşırı otlatma, tarla açma ve toprakların aşınması ile büyük ölçüde bozulmuş ve bunların yerini yer yer arsız ve yabancı türler almıştır (Atalay, 2000, s. 162).

Bölgede karaçam ormanlarının tahrip edildiği alanlarda meşe, meşelerin tahrip edildiği yerlerde ise antropojen bozkırlar meydana gelmiştir. Antropojen bozkırlar yarı kurak bölgelerde çok yaygın olup, 1200 m'den başlayıp 2000 m'ye kadar görülür (Atalay, 2000, s. 150). Antropojen bozkır bitki topluluğu türleri; sütleğen (*euphorbia sp.*), sıgırkuyruğu (*verbascum*), çoban yastığı (*acantholimon*), geven (*genista, astragalus*) türleridir (Atalay, 2000, s. 163). Bölgede görülen diğer bitki topluluğu çalı topluluklarıdır. Çalı toplulukları ormanların tahrip edildiği yerlerde ve yarı-kurak ortamlarda akarsu ve göllerin kenarlarındaki nemli alanlarda bulunur. Bu toplulukları; tüylü meşe (*quercus pubescens*) ve karaçam (*pinus nigra*), ormanlarının tahrip edildiği alanlarda laden (*cistus laurifolius*), katran ardıcı (*juniperus oxycedrus*), melengiç (*pistacia palestria*) oluşturur (Atalay, 2000, s. 163). Orta Anadolu'da günümüzde orman alt sınırı 1000-1400 m arasında, orman üst sınırı ise 2300-2400 m arasındadır. Kuzeyden güneye doğru bu sınırdaki artış görülmektedir. Örneğin Ankara'da orman alt sınırı 1100 m iken, Niğde'de 1400 m'ye çıkmaktadır (Bottema ve Woldring, 2001, s. 4).

Kapadokya'ya dahil olan Melendiz dağlarının kuzey uzantısında Göllüdağ volkanik arazisinde bir ardıç türü (*juniperus excelsa*) yaygındır. Bu tür doğası gereği Orta Anadolu genelinde de yaygın görülür (Bottema ve Woldring, 2001, s. 4). Kapadokya bölgesinde meşe ormanları yoğundur, Güzelyurt-Çiftlik bölgesinde ise beyaz meşe koruluklarına rastlanmaktadır. Bu meşelik bölgeyi beyaz meşe tek tür olarak temsil etmesine rağmen nadiren de olsa saplı meşe (*quercus rabur*) ve palamut meşesi (*q. ithaburensis ssp.*) türleri de vardır. Acıgöl'ün kuzeyinde Ekecik Dağı yakınlarındaki Göksugüzel'de meyve ağaçları geniş yer kaplar. (Bottema ve Woldring, 2001, s. 5). Kapadokya'da dikenli, kokulu ve toksik bitkiler bitki örtüsüne hakimdir. Bu otların en sık görülen türleri *Achillea santoling echinops sp.*, *Xeranthemum annuum*, *Centaurea solstitialis*, *C. virgata*, *Onopordum spp.*, *Noaea mucronata*, *Alhagi camelorum*, *Phlomis armeniaca*, *Thymus squarrosus*, *Eryngium campestre*, *Echinophora spinosa*, *Verbascum spp.* ve *Euphorbia spp.*'dir. *Tragacanthic Astragalus-Acantholimon* bitki örtüsü Göllüdağ, Hasan Dağ ve diğer alanlarda geniş bir alanı kaplar. Bu yastık şeklindeki bitki örtüsü genellikle erozyona maruz kalır. Bu bitki örtüsü Orta Anadolu'nun regresif serisinin en bozulmuş aşamalarını temsil eder (Bottema ve Woldring, 2001, s. 6).

1.7. Eski İklim ve Çevre Koşulları

Yakındoğu polen kayıtları, ormanların yaygınlaşmasının başlangıcı için dikkate değer farklılıklara işaret etmektedir. Ormanların yaygınlaşması olgusu Geç Glacial ve Erken Holosen dönem boyunca önemli değişiklikler gösteren iklimsel şartlara işaret edebilir (Bottema ve Woldring, 2001, s. 25). Yakındoğu'nun Geç Pleistosen bitki örtüsü hakkındaki bilgilerimiz göl çökellerinin polen analizleri sayesinde giderek artmaya başlamıştır. Orta Anadolu'da polen analizi verileri seyrektiler. Konya Ovasında yer alan Akgöl Adabağ çökelti karotu, Geç Glacial ve Holosen'in bir kısmını içeren tek Orta Anadolu karotudur (Bottema ve Woldring, 2001, s. 1).

Kuvaterner'de meydana gelen iklim değişiklikleri Türkiye'de farklı ortamlarda yetişen bitkilerin bir bölgede toplanmasına sebep olmuştur. Son 3000-4000 yılda Anadolu'da yaşamış olan toplumların yarı kurak bölgelerdeki ormanları tahrip etmesiyle antropojen bozkırlar oluşmuştur (Atalay, 2000, s. 138). Orta Anadolu'da günümüzden 6000-5000 yıl önce meşe ve çamdan oluşan ormanların, otsu vejetasyondan daha yaygın olduğu bilinmektedir. Bu ağaçlar dışında sedir, porsuk, göknar, kayın ve ardıç ağaçları da vardır. Nemli vadi tabanlarında ise odunsu kızılbaş, huş, porsuk, dişbudak, ıhlamur, gürgen, ceviz, söğüt ve fındık ağacı kalıntılarına rastlanmıştır (Atalay, 2000, s. 169-170).

Yaklaşık 3500 yıl kadar önce nemliliğin artması ile sedir ağaçları Orta Anadolu'nun yüksek kesimlerinde yaygınlaşmıştır. 2000 yıl kadar önce meşe ormanlarının tahribatı nedeniyle azalmaya başladığı bilinmektedir ve 1000 yıl kadar önce çam (karaçam) ormanlarının dahi Orta Anadolu'da var olduğu görülmektedir (Atalay, 2000, s. 170). Günümüzde olduğu gibi prehistorik dönemlerde de yaprak döken *Quercus* türü ağaçlar Orta Anadolu bozkırının yaygın türüdür (Woldring, 1998, s. 107). Karadeniz ve Toros sıradağları arasındaki alanda *Corylus Avellana* türü yaygındır (Woldring, 1998, s. 107). Bu türe Kapadokya'daki prehistorik yerleşmelerde rastlanmış olması uzak mesafeli ticaretin türüne ve geçmişine ışık tutan önemli bir bilgidir. Bölgenin dağlık alanlarının yaygın bir diğer türü *Juniperus*'tur. Akdeniz bitki örtüsüne ait olduğu bilinen *Olea* ve *Quercus Calliprinos*'un bölgedeki varlığı Akdeniz sahil kesimi ile yürütülen uzak mesafeli ticarete işaret eder (Woldring, 1998, s. 107).

Orta Anadolu bölgesinin tarih öncesi dönemleri hakkında bilgi veren çalışmalardan biri Kapadokya için Aşıklı Höyük karotu, Konya ve çevresi için ise Akgöl karotudur (Woldring, 1998, s. 108). Bu iki karot örneğinde Orta Anadolu'da MÖ 13.000 ve 8.000 civarında *Xero-Euxinian* kuşağı bozkır türü olarak adlandırılan bitki örtüsünün başlıca türleri olan pelin otu (*artemisia*) ve buğdaygiller (*gramineae*) kalıntıları ele geçmiştir. Orta Anadolu sedimantasyonunun hızlı oluşumu nedeni ile tarih öncesi bitki örtüsü hakkındaki bilgi zayıftır. Eldeki verilere göre pelin otu ve buğdaygillerin yanı sıra söğüt (*salix*), iğde (*elaegnus*), ıspanakgiller (*cheonopodiaceae*) ve (*liquilfloare*)nin varlığı bilinir (Woldring, 1998, s. 109).

Yapılan çalışmalara göre ormanlardan çalılıklara dönüştüğü görülen Orta Anadolu bitki örtüsünün geçirdiği evreler karaçam (*pinus nigra*), tüylü meşe (*quercus pubescens*), ahlat (*pyrus elaeagrifolia*)–damson eriği (*prunus institia*), alıç (*crataegus orientalis*)–katran ardıcı (*oxycedrus*), defne yapraklı laden (*cistus lautifolius*)’dir. Ahşap ve yakıt ihtiyacı için ağaç kesimi ve burada otlayan kalabalık hayvan sürüleri ormanların yenilenmesini engellemiştir (Bottema ve Woldring, 2001, s. 4). Göllüdağ’da Kayırlı ve Bozköy arasında hâkim olan türler bir ardıç türü (*juniperus excelsa*), katran ardıcı (*oxycedrus*), tüylü meşe (*quercus pubescens*) ve palamut meşesi (*q. ithaburensis ssp.*) dir. Yok olan türlerin gösterdiği gibi *juniperus* türleri genelde çam ormanlarının yok olduğu yerlerde ortaya çıkar. Günümüzde Kapadokya’da doğal çam türleri olmamasına karşın Kayırlı ve Bozköy arasında bitki örtüsünün başında çam gelmektedir (Bottema ve Woldring, 2001, s. 5). Huş ağacı (*betula pendula*) nın yayılımının Anadolu’daki batı sınırı olarak Erciyes Dağı gösterilmiş olsa da Göllüdağ’da da bulunmuştur. Bu bölgede çok olmamasına karşın menengiç (*pistacia*) in bir türü İhlara vadisinde bulunmuştur (Bottema ve Woldring, 2001, s. 6). Kapadokyada kurak Geç Glacial dönemdeki bozkır bitki örtüsünün başlıca türleri ispanakgiller (*chenopodiaceae*) ve yavşan otu (*artemisia*) dur. Bu türlerin bulunduğu yarı çöl ortamının, Younger Dryas Holosen geçişinde ani bir dönüşümle çayır örtüsüne yerini bıraktığı anlaşılmaktadır. Bu olayın tahmini tarihi MÖ 8860 yılıdır (Bottema ve Woldring, 2001, s. 12-13). Kapadokya’nın prehistorik dönem bitki örtüsü hakkında Eski Acıgöl palinoloji analizleri bilgi vermektedir. Buradan elde edilen bilgiler bu dönemde Van bölgesi’nde de benzer şartların olduğunu kanıtlamıştır (Bottema ve Woldring, 2001, s. 16). Eski Acıgöl sedimanları Orta Anadolu bitki örtüsünün 15600 yıllık geçişini kaydetmiştir. Bu sedimanların en alt tabakası, Geç Glacial’in alt evrelerinin süresi ve bitki örtüsünde yaşanan değişimler hakkında oldukça detaylı bilgiler sağlamıştır. Acıgöl polen birikimi aynı zamanda az bilinen Anadolu dağlık alanlarının orman örtüsü hakkında da detaylı bilgiler sağlamaktadır. Geç Holosen dönem boyunca Orta Anadolu bitki örtüsü insan eliyle radikal değişimlere uğramıştır. Acıgöl verileri bu dönüşüm hakkında en azından Kuzeybatı Kapadokya için bilgi sağlar (Bottema ve Woldring, 2001, s. 25). Eski Acıgöl sedimanları MÖ 4500 yıllarından önce bölgede herhangi bir kuraklığın olmadığına işaret etmektedir bu verileri Doğu Akdeniz deniz tabanı ve karasal kayıtları da destekler niteliktedir (Asouti, 2003, s. 1200).

Orta Anadolu’daki bitki örtüsünün kuraklıklar sonucu değişime uğramasının üç temel nedeni olabileceği öngörülmektedir. Bunlar: İran-Turan iklim kuşağının bu bölgeye girerek daha fazla etki etmesi sonucunda sert karasal bir iklime yol açmış olması, bozkır örtüsünün yaygınlaşmasının bir sonucu olarak buharlaşmanın artmaya başlaması ve insan ve hayvanların etkisinin artması sonucunda bitki örtüsünde radikal değişikliklerin meydana gelmesidir (Bottema ve Woldring, 2001, s. 28).

Konya ovası, Geç Pleistosen’e ait bir tarih öncesi gölünün kuruması ile oluşmuştur. Eski Acıgöl verileri Holosen başlangıcında sıcaklıkların arttığına ve yüksek yağış oranlarına işaret eder. Bu veriler Orta Anadolu’da MÖ 10-7. binyıllar arasında nemli bir ortam olduğunu gösterir. Bu

dönemi takip eden yılların bilgi eksikliğini Kapadokya'daki Nar Gölü palinoloji çalışmaları kapatmıştır. Bu veriler MÖ 7300-6200 yılları arasında bölgede bir kuraklık yaşandığına işaret etmektedir (Kabukçu, 2017, s. 88).

Orta Anadolu'daki ormanlık alanların kalabalık hayvan sürüleri tarafından yoğun kullanımının bu bölgede ormanların yok olmasına yol açtığı bilinmektedir. Bölgede ormanların Neolitik Çağ boyunca maruz kaldığı insan tahribatı karbon analizleri ile de kanıtlanmıştır (Asouti ve Hather, 2001, s. 30).

Bu tez çalışmasının konusu olan Neolitik öncesi, Neolitik ve Kalkolitik Çağda Anadolu'nun geçirdiği başlıca iklim olayları ve arkeolojik dönemlere göre ayrımı şu şekildedir (Roberts, 2014, s. 80):

MÖ 10.900-9700/Epipaleolitik Dönem: Younger Dryas - Soğuk iklim - Chenopod-Artemisia Bozkırı ve orman bozkırı.

MÖ 9700-6200/PPN-Çanak Çömlekli Neolitik Dönem: Erken Holosen Dönem - Sıcak ve Nemli - Kapalı karışık ormanlık, açık kozalaklı ormanlık, otlak ve meşelik.

MÖ 6200/PPN-Çanak Çömlekli Neolitik Dönem: 8.2ka Olayı, Kısa soğuk ve kurak ara dönem, Kapalı karışık ormanlık, açık kozalaklı ormanlık, otlak ve meşelik.

MÖ 6000-5000/Erken ve Orta Kalkolitik Dönem: Erken-Orta Holosen Dönem, sıcak ve nemli iklim, Kapalı karışık ormanlık, kapalı kozalaklı ormanlık ve meşelik.

2. BÖLÜM

VOLKANİK KAPADOKYA BÖLGESİ ARKEOLOJİK ARAŞTIRMA TARİHÇESİ

Araştırmacı	Proje Adı	Yılları	Kapsadığı İller
Burhan Tezcan	Aksaray Çevresi Araştırmaları	1951	Aksaray
James Mellaart	Güney Anadolu Yüzev Araştırması	1951 - 1954	Konya, Aksaray
Nimet Özgüç Aliye Öztan Yalçın Kamış	Acemhöyük Kazısı	1962 - 1982 (NÖ) 1989 - 2018 (AÖ) 2018 - devam ediyor (YK)	Aksaray
Ian A. Todd	Orta Anadolu Yüzev Araştırmaları	1964 - 1966	Ankara, Yozgat, Kayseri, Niğde
Oliver Pelon Dominique P. Beyer Claire Barat	Porsuk Zeyve Höyük Kazısı	1969 - 2001 (OP) 2004 - 2015 (DB) 2017 - devam ediyor (CB)	Niğde
Nimet Özgüç	Niğde Tepebağları Kazısı	1972 (tek sezon)	Niğde
Uğur Silistreli	Pınarbaşı-Bor Höyük Kazısı	1982 (tek sezon)	Niğde
Uğur Silistreli Aliye Öztan	Köşk Höyük Kazısı	1981-1990 1995-2009	Niğde
Sachihiro Omura ve Masao Mori	Kırşehir, Yozgat, Nevşehir, Aksaray İlleri Yüzev Araştırmaları	1986 - 2000	Kırşehir; Yozgat; Nevşehir; Aksaray
Ufuk Esin Nur Balkan-Atlı Mihriban Özbaşaran	Aşıklı Höyük Kazı Çalışmaları	1989 - 2000 (UE) 2001 - 2003 (NBA) 2006 - devam ediyor (MÖ)	Aksaray
Hüseyin Sever	Nevşehir, Niğde ve Aksaray İlleri Yüzev Araştırmaları	1990 - 1991	Aksaray, Nevşehir, Niğde
Hüseyin Sever	Zank Höyük Kazısı	1991 - 1999	Nevşehir
Aslıhan Yener	Göltepe Kazısı	1990 - 1993	Niğde
Ufuk Esin Sevil Gülçur	Gelveri-Yüksek Kilise Kazı Çalışmaları	1990 - 1991 (UE) 2007 (SG)	Niğde
Nur Balkan-Atlı	Kapadokya Obsidiyen Araştırmaları Projesi	1993 - 1995	Niğde
Ufuk Esin	Aksaray, Nevşehir, Niğde Yüzev Araştırmaları	1993 - 2001	Aksaray, Nevşehir, Niğde
Nur Balkan-Atlı	Kömürcü/Kaletepe Obsidiyen Atölyesi Kazısı	1997 - 2001	Niğde
Ufuk Esin	Aksaray, Nevşehir, Niğde İlleri Yüzev Araştırmaları	1993 - 2001	Aksaray, Nevşehir, Niğde
Mihriban Özbaşaran	Musular Höyük Kazı Çalışmaları	1996 - 2004	Aksaray
Sevil Gülçur	Güvercinkayası Kazı Çalışmaları	1996 - 2020	Niğde
Erhan Bıçakçı	Tepecik-Çiftlik Kazı Çalışmaları	2000 - devam ediyor	Niğde
Ludovic Slimak	Kaletepe Yüzev Araştırmaları	2000 - 2003	Niğde
Ludovic Slimak	Kaletepe Deresi 3 Kazısı	2001 - 2006	Niğde
Nur Balkan-Atlı	Göllüdağ Yüzev Araştırmaları	2007 - 2010	Niğde

S. Yücel Şenyurt	Ovaören Höyük Kazısı	2007 - devam ediyor	Nevşehir
Lorenzo d'Alfonso	Güney Kapadokya Yüzey Araştırması	2006 - 2009	Niğde
Erhan Bıçakçı	Melendiz Dağları Doğu Yamaçları Yüzey Araştırması	2008 - 2012	Niğde
Lorenzo d'Alfonso	Kınık Höyük Kazısı	2011 - devam ediyor	Niğde
Semra Balcı	Niğde Tarihöncesi Yüzey Araştırmaları	2014 - 2017	Niğde
İrfan Deniz Yaman	Aksaray İli Paleolitik Çağ Yüzey Araştırması	2015 - 2019	Aksaray
Fevzi Volkan Güngördü, Okşan Başoğlu	Sofular Höyük Kazısı	2016 - 2018	Aksaray
Nurcan Kayacan, Nigel Goring-Morris, Güneş Duru, Zehra Taşkıran, Başar Yücel	Avcı-Toplayıcı-Göçer Yaşamdan Yerleşik Yaşama Geçiş Konulu Arkeolojik Yüzey Araştırması	2016 - devam ediyor	Aksaray
Abdullah Hacı	Niğde Dağlık Alanlar Yüzey Araştırması	2017 - 2021	Niğde
Fevzi Volkan Güngördü	Nevşehir İli Neolitik Çağ Yüzey Araştırması	2019 - devam ediyor	Nevşehir
Semra Balcı	Kayırlı Değirmen Yolu	2019 - devam ediyor	Niğde
Pınar Çaylı	Büyük Deller Höyük	2020 - devam ediyor	Aksaray
Güneş Duru	Balıklı Yerleşim Yeri Kazısı	2020 - devam ediyor	Aksaray

Tablo 2.1. Volkanik Kapadokya Bölgesi Arkeolojik Araştırma Tarihçesi*

*Volkanik Kapadokya bölgesi yetmiş yılı aşkın süredir, farklı dönemleri konu edinen ve farklı metotlar uygulanarak yürütülmüş çok sayıda araştırmaya ev sahipliği yapmıştır. Bu çalışmada ise sadece tarihöncesi dönemleri çalışan araştırmalar listeye alınmıştır.

2.1. Araştırmaların Kapsam ve İçeriği

Volkanik Kapadokya bölgesindeki ilk araştırmaları Ignace Gelb ve Şevket Aziz Kansu başlatmıştır (Yaman, 2019, s. 3526). Sistematik ilk arkeolojik araştırmalar ise 1950'li yılların başında Burhan Tezcan'ın Niğde'ye bağlı bir ilçe olan Aksaray'daki çalışmaları ile başlamıştır (Tezcan, 1985, s. 520). Tezcan'a yerleşimleri ziyareti sırasında köylüler ellerindeki buluntuları göstermiştir ve bu buluntular içerisindeki Gelveri çanak çömleklerini 2010 yılında Dr. O. Özbudak yüksek lisans tezi olarak çalışmıştır (Özbudak, 2010, s. 5). Tezcan araştırmaları sırasında Güzelyurt/Gelveri kazasının batısında, 19. yüzyıla ait bir kilisenin kurulduğu Yüksek Kilise adlı kayalık tepenin yamacı boyunca uzanan Gelveri yerleşmesini, köylüler tarafından bulunmuş iki adet kâse sayesinde tespit etmiştir (Tezcan, 1985, s. 520).

Tezcan ile aynı yıllarda asıl araştırma bölgesi Konya olan James Mellaart da Aksaray'ı ziyaret etmiştir. 1951-1954 yılları arasındaki bu yüzey araştırması sırasında Acemhöyük'e de uğrayan Mellaart (Acemköy olarak bahseder) bölgenin tarihöncesi çanak çömlekleri hakkında bilgi veren bir makale yayınlamıştır (Mellaart, 1958, s. 311). Niğde'deki Porsuk Höyüğü de ilk olarak Mellaart tespit etmiştir.

Bölgedeki erken araştırmalardan biri de 1964 yılında Richard Harper ve Margaret Ramsden tarafından yapılmıştır ve bölgenin anahtar yerleşimlerinden biri olan Köşk Höyük bu çalışmalar sırasında tespit edilmiştir. Ne var ki ne Köşk Höyük raporlarında (Öztan, 2007, s. 223) ne de Ian Todd'un yüzey araştırmalarını anlattığı raporlarda (Todd, 1998, s. 17) araştırmacıların adına rastlanmasına karşın, tespitlerini yayınladıkları yayının adına rastlanmamaktadır. Bu nedenle araştırmanın içeriği, kapsamı, yılları hakkında bilgi bulunmamaktadır.

Bölgedeki erken araştırmalardan bir diğeri Porsuk Zeyve Höyük kazı çalışmalarıdır. İlk olarak 1969 yılında başlatılan çalışmalar farklı araştırmacılar başkanlığında devam etmiş ve günümüzde de sürmektedir (Beyer, 2010, s. 46). şu an ki kazı başkanı Dr. Claire Barat'ın yürütmüş olduğu çalışmalarda en erken iskân izlerine Tunç Çağına ait tabakalarda rastlanmıştır.

Burhan Tezcan'ın çalışmalarını bölgede yürütölen ilk yüzey araştırması olarak kabul edersek, 1962 yılında başlayan ve günümüzde de devam eden Acmhöyük çalışmalarını da ilk kazı olarak kabul edebiliriz. Dr. Nimet Özgüç başkanlığında başlatılan araştırmalara 1989'dan sonra Dr. Aliye Öztan devam etmiştir (Öztan, 1990, s. 247). Bugün kazılarını Dr. Yalçın Kamış'ın devam ettirdiği höyükte Erken Tunç Çağından Roma Dönemine kadar iskân olduğu anlaşılmıştır. MÖ 2. binyılın ilk çeyreğine tarihlenen Assur Ticaret Kolonileri Çağı tabakalarında bulunan saray, yerleşimin önemli bulgularının başında gelir ve Acmhöyük Hitit döneminde "Puruşhanda" ismiyle bilinmektedir.

Bölgedeki erken dönem araştırmalarından biri de 1964-1966 yılları arasında Ian Todd tarafından yürütölen, Ankara, Yozgat, Kayseri ve Niğde'yi kapsayan "Orta Anadolu Yüzey Araştırmaları"dır (Todd, 1998, s. 18). James Mellaart'ın Çatal Höyük ve David French'in Can Hasan araştırmalarından etkilenerak çalışmalara başladığı söylenen Ian Todd'un bu projesine kadar Orta Anadolu'da Çatalhöyük, Hacılar, Can Hasan I ve Gözlükule dışında bilinen tek Neolitik yerleşim bir Jeolog tarafından bildirilmiş olan Ilıcapınar'dır (Todd, 1998, s. 17), onun da yeri tam olarak bilinmemektedir. Bölge araştırmalarında en kapsamlı çalışmalardan biri olarak görölen bu projede Volkanik Kapadokya ve tüm Yakındağu Arkeolojisi için büyük önem taşıyan Aşıklı Höyük ve Tepecik-Çiftlik höyükleri tespit edilmiştir.

Dr. I. Todd'un araştırmalarından sonra 1972 yılına kadar bölge neredeyse hiç araştırılmamıştır. 1972'de Niğde-Tepebağları yerleşimi, bölgedeki ilk kazı çalışmasını Acmhöyük'te başlatan Dr. Nimet Özgüç tarafından başlatılmış fakat bu çalışma sadece bir sezon yürütölmüştür (Özgüç, 1973, s. 428).

Bir başka tek sezonluk kazı çalışması ise 1982 yılında Uğur Silistreli tarafından Niğde-Bor Ovası'ndaki Pınarbaşı-Bor Höyük'te gerçekeştirilmiştir (Silistreli, 1983, s. 81). Kazı başkanı Pınarbaşı-Bor Höyüğünün tepesinde başladığı kazılarda İslami mezarlara rastlamış, bunların taşınması vs. gibi zorluklar olduğu için tek sezon ile sınırlandırdığı

kazıları durdurup Köşk Höyüğe geçmiştir. Bu tez çalışması için daha önce kazılmış olmasına karşın, Pınarbaşı-Bor Höyük'ten yüzey toplaması yapılmıştır ve çalışmadaki çanak çömleklerin çoğunluğunu temsil etmektedir.

Uğur Silistreli Pınarbaşı-Bor Höyük kazısından sonra Köşk Höyük'te kazı çalışmalarına başlamıştır (Silistreli, 1983, s. 84). Pınarbaşı-Bor Höyük gibi Bor Ovası'nda yer alan Köşk Höyük uzun yıllar süren kazılarla ortaya çıkarılmış stratigrafisi ve buluntuları ile Volkanik Kapadokya bölgesinin önemli araştırmalarından biri olmuştur. 1981-1990 yılları arasında DSİ'nin faaliyetleri nedeniyle Uğur Silistreli tarafından kurtarma kazıları yapılmış olan höyükte 1995-2009 yılları arasında da Aliye Öztan tarafından çalışılmıştır (Öztan, 2011, s. 31).

Japonya Ortadoğu Kültür Merkezi araştırmacıları başkanlığında, 1986 yılında Kırşehir İli Yüzey Araştırması projesi başlatılmış ve 1988 yılında araştırmanın sınırları genişletilerek Volkanik Kapadokya Bölgesi de dahil edilmiştir. 1988 öncesinde Kapadokya bu araştırmanın odağında değildir. Bu tarihten sonra Nevşehir ve Aksaray illeri de kapsama alınarak bölge araştırma tarihçesine Dr. Omura'nın çalışmaları da dahil olmuştur (Omura, 1990, s. 295). Orta Anadolu'daki hemen her ili araştırma bölgesine dahil etmiş olan bu projede Niğde ve Aksaray'da çok sayıda höyük tespit edilmiştir. Ziyaret edilen höyüklerden birisi de, Pınarbaşı-Bor Höyüğü'dür (Omura, 1992, s.543).

1989 yılında Volkanik Kapadokya bölgesi arkeolojik araştırmalarının önde gelen projelerinden biri olan Aşıklı Höyük çalışmaları başlatılmıştır (Esin ve Harmankaya, 2007, s. 255). Orta Anadolu'nun Çanak Çömleksiz Neolitik döneminin en iyi temsil edildiği Aşıklı Höyük'teki çalışmaların 1989-2000 yılları arasındaki bilimsel başkanlığını Dr. Ufuk Esin, 2001-2003 yılları arasındaki başkanlığını Dr. Nur Balkan-Atlı yürütmüştür. 2006'dan beri de Dr. Mihriban Özbaşaran başkanlığında çalışmalar devam etmektedir. Bölgenin uzun soluklu ve nitelikli araştırma projelerinin başında gelmektedir.

1990 yılında başlayan Nevşehir, Niğde ve Aksaray İlleri Yüzey Araştırması adlı projenin asıl amacı Kültepe arşivinde adı geçen Karum ve Wabartum'ları tespit etmektir (Sever ve diğerleri, 1991, s. 523). Dr. Hüseyin Sever'in bir sezon süren bu çalışması sonraki yıllarda kazı çalışması olarak devam etmiştir. Yüzey araştırmaları sırasında tespit edilen 19 höyükten biri olan Nevşehir Avanos'taki Zank Höyük'te ortaya çıkarılan Assur materyalinden yola çıkılarak, bu yerleşmenin Karum veya Wabartum'lardan biri olduğu fikri ile 1991-1999 yılları arasında bu höyükte kazılar yürütülmüştür.

Bölgede 1981 yılında bir arkeometri projesine başlanmıştır (Yener, 1985, s. 93). Teması ve içeriği ile kazı ve yüzey araştırmalarından oldukça farklı olan bu çalışmalar 1987-1989 yılları arasında detaylı yüzey araştırmaları ve sondaj çalışmaları ile devam etmiş ve bu çalışmaların sonucunda, 1990 yılında Göltepe adlı yerleşmenin kazılmasına karar verilmiş ve 1993 yılına kadar kazılar sürdürülmüştür (Yener, 1991, s. 275). Dr. Aslihan Yener'in bu

çalışmaları, bölgenin ve Anadolu'nun madencilik tarihinin erken evrelerine ilişkin önemli bilgiler sağlamıştır.

İlk olarak 1951 yılında tespit edilen Gerveri Yüksek Kilise'deki 1990-1991 yılında yürütülen sondaj çalışmaları da bölgedeki arkeolojik araştırmalardan biridir (Özbudak, 2010, s. 34). Bu sondajları da bölgede uzun yıllar hem yüzey araştırmaları hem de kazı çalışmaları yürütmüş olan Dr. Ufuk Esin yapmıştır. 2007 yılında ise ilk sondajlardan beri oluşan sorunlara yönelik olarak üç hafta gibi kısa bir süreliğine Dr. Sevil Gülçur başkanlığında ikinci bir sondaj çalışma yapılmıştır.

Bölgedeki önemli araştırmalardan bir diğeri Kapadokya Obsidiyen Araştırmaları Projesi'dir. Yüzey araştırması olarak başlayan projenin sonunda kazı çalışmasında gerçekleştirilmiştir ve bölgedeki ilk insan faaliyetlerinin Orta Paleolitik döneme kadar geriye gittiği kanıtlanmıştır (Atlı ve Binder, 2012, s. 74). 1993-1995 yılları arasında Dr. Nur Balkan-Atlı başkanlığındaki Türk-Fransız araştırmacıların ortak yürüttükleri ve arkeoloji, jeoloji, jeomorfoloji ve jeokimyayı birleştiren multidisipliner bu yüzey araştırmasında obsidiyen hammaddesinin birçok açıdan incelenmesi amaçlanmış, yatakların tespiti sağlanmış ve yeni işlikler keşfedilmiştir (Cauvin ve Balkan-Atlı, 1996, s. 249).

Bölgede yürütülen önemli çalışmalardan biri 1993 yılında başlayan ve "Anadolu Envanteri" çalışmalarının devamı niteliğindeki Aksaray, Nevşehir, Niğde İlleri Yüzey Araştırmalarıdır (Gülçur, 1995, s. 193). Bölgedeki araştırma projelerinden Aşıklı Höyük kazılarının ilk başkanı da olan Dr. Ufuk Esin başkanlığındaki bu çalışmalarda çok ortaklı, multidisipliner bir yaklaşımla iki ayrı ekip tek çatı altında 1993-2001 yılları arasında çalışarak çok sayıda yerleşim tespit etmişlerdir.

1993-1995 yılları arasında obsidiyen hammaddesi hakkında daha fazla bilgi edinmek amacıyla Kapadokya Obsidiyen Araştırmaları yapılmıştır. Bu projede tespit edilen işliklerden biri olan Kömürcü/Kaletepe Obsidiyen Atölyesi kazıları 1997-2001 yılları arasında Dr. Nur Balkan-Atlı tarafından yürütülmüştür (Atlı ve Binder, 2012, s. 74). 5 tabakaya sahip Kaletepe obsidiyen işliği Levallois çekirdekler ve Acheulian biface tipteki aletlerin bulunması ile Paleolitik Çağa tarihlenmiştir.

Bölgede bugün Aşıklı Höyük kazılarını da yürütmekte olan Dr. Mihriban Özbaşaran'ın bir diğer kazı çalışması da Musular Höyüktür. Musular 1996-2004 yılları arasında kazılmıştır ve bölgede Aşıklı Höyük ile birlikte MÖ 8. binyıldan itibaren Neolitik yaşam biçiminin oturmaya başladığını kanıtlamıştır (Özbaşaran ve diğerleri, 2007, s. 273).

Aksaray, Nevşehir, Niğde İlleri Yüzey Araştırmaları sırasında 1994 yılında tespit edilen Güvercinkayası yerleşiminde, Dr. Sevil Gülçur danışmanlığında 1996 yılında başlayan kazı çalışmaları 2020 yılında höyüğün bir açık hava müzesine dönüştürülmesi ile son bulmuştur (Gülçur, 1996, s. 111). Bölgenin Kalkolitik Çağı hakkındaki bilgilerin büyük bir bölümü bu höyükten elde edilmiştir.

Bölgenin başlıca kazılarında olan bir diğer proje Tepecik-Çiftlik Höyük kazılarıdır. 2000 yılında Dr. Erhan Bıçakçı başkanlığında başlatılan çalışmalar günümüzde de devam etmektedir (Bıçakçı, 2001, s. 25). Tepecik-Çiftlik Höyük Volkanik Kapadokya bölgesinin arkeolojik geçmişi için birkaç anahtar yerleşimden biri sayılmaktadır.

Göllüdağ yakınlarında yer alan ve bölgedeki obsidiyen merkezli bir başka yüzey araştırmasını yürüten Dr. Ludovic Slimak'ın 2000-2003 yılları arasındaki çalışmalarında (Slimak ve diğerleri, 2005, s. 287) tespit edilen Kaletepe Deresi 3 kazıları bölgenin tarihinin Alt Paleolitik döneme kadar inebildiğini kanıtlamıştır (Slimak ve Dinçer, 2007, s. 33). Bu projeye kadar bilinen en eski tarih Orta Paleolitik dönemdir. Dr. Slimak'ın 2001-2006 yılları arasında kazdığı merkez, 8 m kalınlıktaki dolgularında Alt Paleolitik döneme kadar inen *in situ* tabakalar barındırmaktadır.

Bölgede uzun yıllar çalışan Dr. Nur Balkan-Atlı, 2003 yılında başladığı Kapadokya Obsidiyen Araştırmaları projesini daha da ileriye götürebilmek için 2007-2010 yılları arasına "Göllüdağ Yüzey Araştırmaları" projesini başlatmıştır (Atlı ve diğerleri, 2008, s. 293). Bu araştırmalar bölgenin umulandan daha büyük bir potansiyelinin olduğunu kanıtlamış, Alt ve Orta Paleolitik döneme tarihlenen buluntu alanları ile Neolitik ve Kalkolitik Çağa tarihlenen atölyelerinin olduğunu ortaya çıkarmıştır.

Bölgede yürütülen kazı çalışmalarından bir diğeri Nevşehir Ovaören kazılarıdır. 2007 yılında ilk çalışmalara başlanan höyük günümüzde hala kazılmaktadır. Dr. S. Yücel Şenyurt'un kazılarını yürüttüğü höyük birkaç farklı höyük ve yerleşim biriminde yürütülmektedir ve Erken Tunç Çağından günümüze kadar bir stratigrafi ortaya konulmuştur (Şenyurt, Akçay, Kamış, 2013, s. 24).

Bölgede yabancı ve Türk heyetlerin ortaklığında yürütülen kazı çalışmalarından biri, Dr. Lorenzo d'Alfonso tarafından başlatılan ve 2006-2009 yılları arasında yürütülmüş olan yüzey araştırmalarında (D'Alfonso vd., 2017, s. 18) tespit edilmiş Kınık Höyük kazılarıdır. 2011 yılında kazılmaya başlanmış höyükte Erken Tunç Çağından Osmanlı dönemine kadar iskân edildiğini kanıtlayan stratigrafi açığa çıkarılmıştır (D'Alfonso vd., 2020, s. 19).

2008-2012 yılları arasında Dr. Erhan Bıçakçı'nın yürüttüğü Melendiz Dağları Doğu Yamaçları Yüzey Araştırması projesinde Paleolitik Çağ'dan Tunç Çağlara kadar farklı dönemlere ait çok sayıda buluntu yeri ve yerleşim tespit edilmiştir (Balcı ve Çakan, 2017, s. 14). Bu proje bölgedeki diğer çalışmalarla birlikte bilgi eksikliklerinin önemli ölçüde giderildiği bir araştırma olması ile bölge arkeolojisine katkı sağlamıştır.

Bölgedeki bir diğer yüzey araştırması 2014-2016 yılları arasında Dr. Semra Balcı tarafından yürütülmüş olan Niğde Tarihöncesi Yüzey Araştırmaları Projesi'dir (Balcı, Çakan ve Falay, 2017, s. 427). Bu proje ile Niğde de çok sayıda tarihöncesi yerleşme tespit edilmiştir.

Bölgenin bir başka yüzey araştırma projesi Aksaray İli merkez alınarak 2015-2019 yılları arasında yürütülmüş olan “Aksaray İli Paleolitik Çağ Yüzey Araştırması”dır (Yaman, 2019, s. 3526). Dr. İrfan Deniz Yaman’ın yürüttüğü çalışma, bölgenin Paleolitik Çağ’ını anlamak adına önemli sonuçlar vermiştir.

2016 yılında Nevşehir’de yürütülmekte olan fosil yatakları araştırması sırasında tespit edilen Sofular Höyük, tespit sonrasında araştırmaya arkeologların dahil olması ile arkeolojik araştırma tarihçesinde yerini almıştır (Başoğlu vd., 2018, s. 19). 2016-2018 yılları arasında, Dr. Fevzi Volkan Güngördü başkanlığındaki bir ekip tarafından kazılan höyükten elde edilen bulgular, bu yerleşmenin Aşıklı Höyük benzeri bir Neolitik yerleşim olduğuna işaret etmektedir. Sofular Höyük kazıları, Melendiz kıyısındaki yerleşimler ışığında tanımlanan Neolitik Çağ hakkındaki bilgilerin güncellenerek arttırılmasını amaçlamıştır (Güngördü ve Başoğlu, 2019, s. 46).

2016 yılında, Aşıklı Höyük kazı çalışmalarında da uzun yıllardır görev almakta olan bir ekip, yeni bir yüzey araştırması başlatmıştır. Bu projenin amacı Aksaray’ın sistematik olarak taranıp, avcı-toplayıcı yaşamdan yerleşik yaşama geçiş sürecinin aşamalarının daha iyi anlaşılması olarak açıklanmıştır (Kayacan vd., 2019, s. 195). Günümüzde de devam eden projeye Dr. Nurcan Kayacan ve Dr. Güneş Duru olmak üzere bölge Neolitik konusunda uzman yerli ve yabancı çok sayıda araştırmacı katılmaktadır.

Bölgedeki en güncel araştırmalardan birisi 2017 yılında başlamış 2021 yılında tamamlanmış olan “Niğde Dağlık Alanlar Yüzey Araştırması” projesidir. (Hacar, 2019, s. 2). Dr. Abdullah Hacar tarafından yürütülen çalışmalarda 2020 yılında Niğde Bor Ovası’na odaklanılmış ve toplanan çanak çömlekler bu tez çalışmasının konusu olmuştur.

Bu bölümden sonraki çalışmaların yeni başlamış olması nedeniyle henüz bir ya da birkaç sezonluk çalışmalar yapılabildiği için yayın eksikliği vardır.

Bölgedeki güncel araştırmalardan biri Dr. Fevzi Volkan Güngördü tarafından yürütülen Neolitik Çağ Yüzey Araştırmasıdır. Daha önce burada bir kurtarma kazısı da yürütmüş olan araştırmacının amacı Nevşehir İli Neolitik Çağ yerleşimlerini tespit etmektir (<https://kvmgm.ktb.gov.tr>).

Bölgenin tarihöncesi dönemler de stratejik konumunun başlıca faktörü olan zengin obsidiyen hammadde kaynakları, farklı araştırmacılar tarafından uzun yıllar hem yüzey araştırmaları hem de kazılarla araştırılmıştır. 2019 yılında başlayan ve Dr. Semra Balcı tarafından bilimsel danışmanlığı yapılan Kayırlı Değirmenyolu kazıları da bu araştırmaların bir devamı niteliğindedir (<https://kvmgm.ktb.gov.tr>).

Bölgedeki son çalışmalardan biri 2020 yılında başlamış olan Büyük Deller Höyük kazılarıdır. Orta Kalkolitik dönemden itibaren iskân edilen höyükte, Dr. Pınar Çaylı bilimsel danışmanlığında kazı çalışmalarına başlanmıştır (<https://kvmgm.ktb.gov.tr>).

2020 yılında başlamış bir diğer araştırma ise Balıklı yerleşim yeri kazısıdır. Dr. Guneř Duru bilimsel danışmanlığında yurütulen kazılarda, Aşıklı Høyük ile çağdaş fakat farklı karakteristik özelliklere sahip toplulukların iskân ettiği anlaşılmaktadır. Bu farklılıklar hakkındaki bilgilerin artması Yakındağu Neolitik'inde yerleşikliğe geçiş sürecinin anlaşılmasına önemli ölçüde katkı sağlayacaktır (Duru ve Kayacan, 2018, s. 95).

3. BÖLÜM

TARİHÖNCESİNDE VOLKANİK KAPADOKYA BÖLGESİ

3.1. Paleolitik Çağ

Paleolitik Çağ, arkeolojik dönemleri sınıflandırmak için kullanılan erken, orta ve geç triolojisinin aksine terminolojide alt, orta ve üst olarak sınıflandırılır (Yakar, 2014, s. 17). Alt Paleolitik dönem, bu çağın en erken evresini temsil eder. Bu dönem topluluklarının kullandıkları aletler basit teknoloji gerektiren küçük yongalar, kıyıcı satır ve kıyıcı aletler ve *Acheulean* aletler olarak tanımlanmış iki yüzeyli el baltası türünden karakteristik aletlerdir. Orta Paleolitik dönem topluluklarının kullandıkları aletler arasında yonga çıkarmada kullanılan çekirdekleri üretmek için kullanılan, taş yumruların hazırlanmasını gerektiren *Levallois* aletlerdir vardır. Bu dönemin karakteristik aletlerinden biri *Mousterien* aletlerden titizlikle yontulmuş düzelteleri olan ve *Mousterien* Uç olarak bilinen üçgen taş uçlardır. Ayrıca çeşitli ek alet biçimlerini üretmek için de yongalar kullanılmıştır. Üst Paleolitik dönem topluluklarının kullandıkları aletler ise dilgi teknolojisidir. Bu topluluklar hem dilgi gibi taş aletler hem de kemik aletler üretmişlerdir.

İnsanlık tarihini kronolojik dönemlere ayırdığımızda Paleolitik Çağın, günümüze ulaşmış arkeolojik kanıtların en az olduğu çağ olmasına karşın, yaşanmış en uzun çağ olduğu anlaşılmaktadır (Yalçınkaya, 1989). Paleolitik Çağ, Anadolu arkeolojisi kronolojisi içerisinde problemlili bir dönem olarak yer almasına karşın Anadolu, Avrupa ile Yakındoğu Paleolitik arasında, bu dönem ile ilgili bilgi eksikliklerinin giderilmesi için önemli bir coğrafyadır. Anadolu Paleolitik Çağına ait bilgilerin eksikliğine, Üst Paleolitik dönem yerleşim ve buluntunun az olması yol açmaktadır (Kuhn, 2002, s. 204).

Türkiye Arkeolojik Yerleşimleri (TAY) Projesi'nin Paleolitik Çağ raporuna göre Türkiye'deki Paleolitik buluntu alanı sayısı 459, bütün Paleolitik buluntu alanları içerisinde Alt Paleolitik'e tarihlenen merkez 170'tir. Bunların da birçoğu Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde yer almaktadır (Harmankaya ve Tanındı, 1996). Üretim öncesi dönemi temsil eden Paleolitik topluluklar, yerleşik yaşama geçen toplulukların aksine belirli bir coğrafya ile sınırlandırılmazlar. Bu toplumlar dünyanın geneline yayılmış, hemen her yerde benzer özellikler göstermektedirler (Yalçınkaya, 2009). Paleolitik kültürler, IV. Jeolojik zamanın ilk ve en eski evresi olan Pleistosen dönem boyunca gelişmişlerdir. Bu evrede dünya dört büyük buzullaşmaya sahne olmuş, buzullar Kuzey Yarım Kürenin orta enlemlerine kadar yayılmışlardır. Buna karşılık Afrika kıtası gibi Anadolu da bu buzul takkesinin uzağında kalmış, dolayısıyla bu dönemde yaşama elverişli koşullar oluşmaya başlamıştır. Alt Paleolitik kültürler ve merkezler açısından Anadolu zengin bir kara parçasıdır. Anadolu'nun hemen her yerinde Alt Paleolitik buluntu alanları tespit edilmiştir. Bu alanların bir bölümünü de Volkanik Kapadokya bölgesinde bulunmaktadır. Anadolu'nun başlıca Paleolitik merkezleri; Latmos, Pınarbaşı, Karain,

Öküzini, Beldibi, Belbaşı ve Kaletepe Deresi'dir. Bunlardan Kaletepe Deresi Volkanik Kapadokya bölgesinde yer almaktadır.

Volkanik Kapadokya bölgesinin Paleolitik Çağ potansiyeli şüphesiz hammadde kaynaklarından gelmektedir. Bölgenin karakteristiğini belirleyen obsidiyen yatakları, önemli bir hammaddedir. Volkanik cam olarak tanımlanabilen obsidiyen, magmanın kristalize olamadan hızlıca soğumasıyla oluşur. Yalnızca içeriğinde asit bulunan volkanların ürünü olduğu için dünya üzerinde az bulunan bir hammaddedir (Doğan, 2012, s. 157). Dünya obsidiyen hammadde kapasitesinin dörtte üçüne sahip Anadolu'nun başlıca iki ana obsidiyen kaynağı vardır bunlar: Göllüdağ, Nenezi Dağı ve Acıgöl'ü de içeren Orta Anadolu kaynakları ve Bingöl, Nemrut, Süphan ve Kars'ı içeren Doğu Anadolu kaynaklarıdır (Atlı ve Binder, 2012, s. 71). Orta Anadolu obsidiyen kaynakları konusunda ayrıntılı bilgilere değinilmiştir.

Volkanik Kapadokya bölgesinin söz konusu obsidiyen potansiyeli ve Paleolitik Çağ ile ilgili araştırmalarına ikinci bölümde ayrıntılı olarak değinilmiştir. Bu çalışmaların ilkinin 1993 yılında Dr. Nur Balkan-Atlı tarafından başlatılan Kapadokya Obsidiyen Araştırmaları Projesi oluşturmaktadır. Bu projeyi Kömürcü/Kaletepe Obsidiyen Atölyesi Kazısı, Kaletepe Yüzey Araştırması ve Kaletepe Deresi 3 Kazıları ve Göllüdağ Yüzey Araştırması izlemiştir (Bkz.Böl. 2.1). Bu çalışmalar ile bölgede Alt Paleolitik dönemden itibaren insan yaşamının başladığı anlaşılmıştır. Bölgedeki söz konusu araştırmalar ile Alt ve Orta Paleolitik döneme ait yeterli bilgi olmasına karşın, Üst Paleolitik dönem o kadar iyi bilinmemektedir (Balcı, 2015: 179). Aynı zamanda tüm Volkanik Kapadokya'yı kapsamasa da, Aksaray İli Paleolitik Çağ Yüzey Araştırması (Yaman, 2020) gibi doğrudan bu çağı araştırma amacı edinmiş çalışmalar da yapılmaktadır. Kaletepe Deresi 3 kazıları dışında bölgenin bu çağ ile ilgili bilgileri yüzey araştırmalarından gelmektedir (Balcı ve Çakan, 2017, s. 16).

Bölgenin Paleolitik Çağ çalışmalarından ilki olan Kapadokya Obsidiyen Araştırmaları Projesi sonucunda bir kazı gerçekleştirilmiştir (Atlı ve Binder, 2012, s. 74). 5 tabakaya sahip Kömürcü/Kaletepe Obsidiyen Atölyesi kazılarında *Levallois* çekirdekler ve *Acheulian biface* tipteki aletler bulunmuştur. Bölgenin bir başka Paleolitik Çağ buluntu alanı olan Kaletepe Deresi 3'de 8 m dolgu bulunmaktadır ve Alt Paleolitik döneme ait *in situ* tabakalar açığa çıkarılmıştır (Slimak ve Dinçer, 2007, s. 33). Tabakalanma vermesi ile bölgede bir ilk olan bu kazılarda 5000'den fazla buluntuya rastlanmıştır. Alt ve Orta Paleolitik döneme ait 19 tabaka tespit edilen bu buluntu alanında Alt Paleolitik ile Orta Paleolitik dönem arasında beş tabaka açığa çıkarılmıştır. Kazılar üç ana evreye işaret etmiştir. Anadolu'da Pleistosen'e ait kazısı yapılmış merkez sayısı az olduğu için buradaki çalışmalar oldukça önemlidir. Bu kazılar Karain ve Yarımburgaz Mağaraları kazılarından elde edilen sonuçlara yakın bulgular vermiştir (Slimak ve Dinçer, 2007, s. 36). Volkanik Kapadokya bölgesi Paleolitik Çağı için *in situ* bulguları ve Alt Paleolitik'e kadar inen tabakalarıyla ayrıca önemlidir.

3.2. Epipaleolitik Çağ

Epipaleolitik dönem, Son Buzul Çağ boyunca Yakınoğu'da tarımın başlangıcı gibi birçok önemli gelişmenin dönüm noktasının hemen öncesinde yaşanan bir dönem olduğu için, bu dönemi iyi anlamak, Neolitik Çağda Yakınoğu topluluklarının sosyo-politik, ekonomik ve ideolojik dönüşümü anlamamıza yardımcı olabilir (Atıcı, 2011, s. 27). İnsanoğlunun en uzun süre kullandığı temel ekonomi modeli avcı-toplayıcılıktır (Yakar, 2014, s. 21). Bu temel sisteminin değişimi ise Yakınoğu'da yaklaşık olarak GÖ 12/11-10 bin yıl önce, Neolitik Çağ ile başlar. Epipaleolitik dönemde Paleolitik Çağda olduğu gibi temel ekonomik model avcı-toplayıcılıktır (Kartal, 2009, s. 22). Epipaleolitik dönemde Yakınoğu'daki insanlar, Avrupa ya da Kuzey Yarım Kürenin kuzeyindeki buzullardan çok etkilenmemişlerdir. Bu bölgenin ikliminin ılımanlığı, ara ara yaşanan sert kuraklıklar olmasına karşın, bitkisel besinlerin yetişmesine olanak sağlayan şartları korumuştur. Bu sayede Epipaleolitik dönem insanı avcılığının yanında toplayıcılığını da rahatlıkla sürdürebilmiştir. Ayrıca bu bitkisel besinlerin bölgede yetişebiliyor olması, bunlarla beslenen av hayvanlarının da çoğalmasını sağlamış, bu da Epipaleolitik dönem insanına avantaj kazandırmıştır.

Anadolu'da Epipaleolitik dönemde Younger Dryas adı verilen soğuk bir ara dönem yaşanır (Yakar, 2014, s. 14). Bir nevi iklimsel bozulma olan bu dönem yaklaşık 100 yıl sürmüştür. Bu dönemde kıta buzulunun erime ve ısınma olayının tetiklenmesiyle birçok değişim meydana gelmiştir. Epipaleolitik döneme tarihlenen yerleşimlerden elde edilen arkeobotanik kayıtları bu dönemde bitkisel besinlerin bol miktarda tüketildiğini kanıtlar (Kartal, 2009, s. 23). Yine bu yerleşimlerde bulunan öğütme taşları insanların bitkisel kaynaklarla beslendiklerini kanıtlayabilir ve hatta bu uğraşlar sonucunda bitki kültüre alınmış olabilir. Yani Neolitikleşmenin temelleri bu şekilde atılmış olabilir.

Buluntu alanı ve buluntu sayısı konusunun ötesinde, Epipaleolitik dönemde Anadolu'nun kültür karakteristiğini tanımlama konusu oldukça sorundur (Kartal, 2009, s. 30). Yakın zamanlara kadar Anadolu için tanımlanmış bazı Levant ve Avrupa gelenekli kültür komplekslerinin tartışmalı olduğu bilinmektedir. Tüm Anadolu gibi Volkanik Kapadokya'nın da Epipaleolitik dönem karakteristiği çok az bilinmektedir (Balcı ve Çakan, 2017, s. 15). Bu konu için Dr. Metin Kartal "*yapılan tüm çalışmalar son olarak Anadolu Epipaleolitiğinin Zagroslar'dan daha çok Levant bölgesine yakınlık gösterdiği anlaşılmıştır. Zagros geleneği makrolit iken, Anadolu Levant gibi daha çok mikrolit gelenek göstermektedir*" demektedir (Kartal, 2009, s. 164). Pleistosen Çağdan Erken Holosen'e geçiş Yakınoğu'da, özellikle Levant ve çevresinde en çok araştırılan dönem olmasına karşın, Anadolu'da bu dönemler göz ardı edilmiş, fazla çalışılmamıştır (Atıcı, 2011, s. 27). Yongalama ürünlerinin büyük çoğunluğunun mikro boyutlarda üretildiği bu dönemde Volkanik Kapadokya için kazısı yapılmış bir yerleşim yoktur (Balcı, 2015, s. 179).

Geç Üst Paleolitik dönemde olduğu gibi Anadolu'nun Epipaleolitik dönemlerine ait buluntuları da mağara, kaya altı sığınağı, açık hava yerleşimi ve işliklerde bulunur. Anadolu Epipaleolitik dönemine ait elliye yaklaşan buluntu alanı bilinse de, bu dönem

hakkında kesin bilgiler veren merkezler Öküzini Mağarası, Karain Mağarası ve Pınarbaşı'dır. Bu döneme ait kazısı yapılmış buluntu alanı toplamda 15 merkezdir. Bu nedenle buluntuların yüzeyden dağınık halde ya da tekil buluntu olarak ele geçtiği alanlar yoğundur. Dr. Semra Balcı'nın verdiği bilgiye paralel olarak, Dr. Metin Kartal tarafından, Anadolu Epipaleolitik dönemi konusunda hazırlanmış eserde Akdeniz, Güneydoğu Anadolu, Marmara ve Karadeniz bölgelerinde az ya da çok Epipaleolitik döneme ait buluntu alanlarına rastlandığından bahsedilirken Volkanik Kapadokya'yı da kapsayan Orta Anadolu için herhangi bir buluntu alanının kazısından bahsedilmemektedir (Kartal, 2009, s. 89). Aslında bu dönemin alt evrelerini yansıtan en iyi buluntular Akdeniz sahil hattından ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nden gelmektedir (Sagona ve Zimansky, 2015, s. 21). Volkanik Kapadokya'da bu döneme ait izler sadece Uzandı Vadisi'nin sarp yapıdaki kuzey yamaçlarında yüzey buluntusu şeklinde olup, tek bir merkez olduğundan bahsedilmiştir (Balcı ve Çakan, 2017, s. 17).

3.3. Neolitik Çağ

Kültürel evrim sürecindeki önemli kırılmalardan biri olan Neolitik, yerleşik yaşama geçiş, toplulukların yeni bir sosyal örgütlenme yoluna gitmesi, bitki ve hayvan evcilleştirmesi ile insan yaşamının kökten değiştiği bir sürece işaret etmektedir (Özbaşaran, 2013, s. 1).

Uzun bir sürece yayılan Neolitik Çağ, Anadolu ve Yakındoğu'da çanak çömlek kullanımına göre iki evreye ayrılmıştır. Burada dikkat edilmesi gereken bu iki evre arasındaki farkın sadece çanak çömlek teknolojisinin kullanımı ile sınırlı olmamasıdır. Farklılık aslında bu iki Neolitik topluluğun sosyolojik yapılarının da birbirinden ayrı olmasına işaret etmektedir (Hodder, 2017, s. 2). Literatürde Kuzey Mezopotamya için PPN¹ olarak tanımlanan Çanak Çömleksiz evre Orta Anadolu'da Akeramik terimi ile temsil edilmektedir. Çanak Çömleksiz Neolitikte köy yaşamı başlamış ve beslenme alışkanlıkları tahıllara yönelmiş olsa da avcı-toplayıcılık devam etmektedir. Çanak Çömleklili evrede bu ekonomi modeli temelden değişmiştir ve artık çiftçilik ve besin üretimi odaklı model tamamen oturmuştur (Braidwood, 2008, s. 131).

İnsanların uzun süre yaşamını şekillendiren avcı-toplayıcı ve göçebe geçim ekonomisinden sonra, giderek yerleşik yaşamaya başlayarak ve tarım yapıp hayvanları evcilleştirmeye başladıkları Neolitik Çağ yaklaşık olarak 6 binyıl sürmüştür. Bitkilerin kültüre alınmış/evcilleştirilmiş en erken örneklerine Çanak Çömleksiz Neolitik dönemin erken evrelerinde rastlanır. Bu gelişmeden kısa bir süre sonra da Kuzey Suriye ve Güneydoğu Anadolu'da ilk evcil hayvan sürülerinin ortaya çıktığı arkeozooloji ve arkeobotani araştırmalarından anlaşılmaktadır (Watkins, 2010, s. 624).

Neolitikleşme/Neolitizasyon tam olarak ifade edilemeyen, karmaşık bir kavramdır. Genel olarak avcı-toplayıcı toplulukların yerleşik yaşama geçip, bitki ve hayvanları evcilleştirerek besin üretimine başladığı dönüşümü anlatmak için kullanılmaktadır. Güneybatı Asya'nın Neolitikleşme süreci MÖ 12.000-8500 aralığına tarihlenmesine karşın,

¹ PPN: Pre Pottery Neolithic.

bu süreç yaklaşık 22.000 yıllarında başlamış, Geç Neolitik dönem ve sonrasında da devam etmiştir (Sterelny ve Watkins, 2015, s. 673). Bu süreç için Neolitikleşme/Neolitizasyon kavramlarının yanı sıra “Neolitik Paket” kavramı da 1970’lerden itibaren sıklıkla kullanılmıştır (Çilingiroğlu, 2005, s. 2). Bu dönemin insanlık tarihindeki önemli bir dönüşüm olduğunu vurgulamak için G. Childe, “devrim” olarak nitelemiştir. Childe’den bu yana Neolitik Çağ ile ilgili araştırmaların sayısı ve çeşitliliğinin artmasıyla, bu çağın ne kadar karmaşık ve uzun olduğu anlaşılmış, bu nedenle devrim teriminin bu durumu karşılayamadığına değinilmeye başlanmıştır (Kuhrt, 2010, s. 17). G. Childe Neolitik Çağı “prehistoryanın gri gecesi”, J. Mellaart “prehistoryanın şafak vakti” olarak yorumlamışlardır (Gamble, 2015, s. 15). Dönemin genel kabul gören Yunanca kökenli “Neolitik” kelimesini kabul etmeyen R. Braidwood, bunun yerine ‘besin üretimi dönemi’ şeklinde alternatif önermiş olsa da, karşılık bulamamıştır (Braidwood, 2008, s. 130). Günümüzde sürtme taş endüstrisi olarak tanımlanan taş şekillendirme yöntemi, 20. yüzyıl başlarında Fransızca parlatma, yüzeyi pürüzsüzleştirme anlamına gelen “*polie*” terimi ile birlikte “*Pierre polie*” (cılalı taş) şeklinde kullanılmıştır. Bu tanım ülkemizde de geniş yankı bulmuş, zamanın Osmanlı aydınları arasında Yunanca bir terim olan Neolitik yerine Türkçe olarak Cılalı Taş terimi kullanılmıştır. Zamanla yaygınlaşan Cılalı Taş terimi ülkemizin eğitim müfredatında Neolitik Çağı anlatmak için kullanılmıştır (Tekin, 2017, s. 91). Orta Anadolu’da ve diğer bölgelerde göçebe avcı-toplayıcı gruplar tarafından kullanılan yerleşmelerde mikrolit alet uçlarına rastlanmıştır. Bu nedenle Anadolu’da Neolitik yaşam biçimini benimseyen ilk toplulukların, mikrolit alet teknolojisi kullanan topluluklar oldukları düşünülmektedir (Düring, 2008, s. 18).

R. Braidwood ve öncesinde G. Childe, Neolitik Çağın karakteristik özelliği olan yerleşik yaşamın başlangıcı, hayvan ve bitkilerin evcilleştirilmesi gibi gelişmelerin nerede ve nasıl yaşanmış olabileceği sorularını açığa kavuşturmak için çabalayan ilk araştırmacılarıdır. Öyle ki bu konuda ortaya koydukları kuramlar bugün dahi tartışılan, geçerliliğini yitirmiş olmalarına karşın, kendilerinden sonraki birçok çalışmanın tetikleyicisi, devrim niteliğinde çalışmalarıdır. G. Childe tarafından ileri sürülen Vaha Kuramı, Yakındoğu’daki buzul erimesi sonrasında oluşan kuraklığın insanları sınırlı olan su kaynakları etrafında topladığı ve burada biriken yoğun nüfusun beslenebilmesi için daha fazla emek gerekmeyle başladığı için, radikal bir dönüşümü, yani Neolitikleşmeyi doğurduğunu ileri sürmektedir (Childe, 1928). R. Braidwood ise Childe’in çalışmaları üzerine kendi kuramını arkeometri disiplininin katkısıyla geliştirerek ortaya koymuştur. Braidwood’un Çekirdek Bölge Kuramı, kültüre alınabilecek, evcilleştirilebilecek bitki ve hayvanlar ile oluşmuş doğal bir alanın oluşumunu ifade etmektedir (Braidwood, 2008, s. 134). G. Childe’in kuramından sonra Neolitikleşmeyi tek bir çatı altında toplamaya çalışan başka çalışmalar da olmuştur. Bunların en bilineni Ian Hodder’ın “*The Domestication of Europe*” adlı çalışmasıdır. Neolitiğin ‘polietik’ yani pek çok açıdan çoklu olabileceği David Clarke tarafından formüle edilip Colin Renfrew ve diğerleri kuramcılar tarafından da benimsenmiştir (Brami, 2017, s. 11).

Paleolitik/Taş Çağı'nı 1856'da John Lubbock ilk defa "Prehistoric Times" adlı eserinde Paleolitik ve Neolitik olarak ayırmıştır (Trigger, 2014, s. 142). Neolitik Çağ eş zamanlı olarak her yerde aynı şekilde yaşanıp, gelişmemiştir. Epipaleolitik dönem toplulukları Kuzey Suriye, Doğu Akdeniz ve Güneydoğu Anadolu gibi Kuzey Mezopotamya'da MÖ 11. binyıldan itibaren bu yeni yaşam biçimine uyum sağlamaya başlamışlardır.

Neolitik Çağda toplumda sınıflı yapının henüz oluşmadığı, yani sosyal eşitliğin (*egalitarian*) var olduğu iddia edilmektedir (Frangipane, 2002, s. 129). Neolitik Çağ topluluklarının, Epipaleolitik döneme göre daha yoğun stres altında yaşadıkları anlaşılmaktadır. Bazı Neolitik Çağ bireylerinin dişleri üzerindeki yoğun aşınma izlerinin yeme içme alışkanlıkları ile ilgili olması muhtemeldir. Kağrı gibi yük taşıma araçlarının Kalkolitik Çağda ortaya çıktığı düşünülürse Neolitik Çağ insanların yoğun fiziksel yıpranması anlaşılabilir (Charvat, 2002, s. 31-32).

Anadolu yarımadası Asya kıtasının tüm özelliklerini barındırdığı için Küçük Asya olarak da tanımlanmaktadır. Asya ve Avrupa'nın ortasında kaldığı için stratejik bir konuma sahiptir ve bu nedenle tarih boyunca yoğun iskân görmüştür (Atalay ve Mortan, 1997). Bu iskân faaliyetlerinin ilki Neolitik Çağ'da başlamıştır. Göbeklitepe, Çayönü, Aşıklıhöyük ve Çatalhöyük gibi önemli Neolitik yerleşimleri barındıran Anadolu'nun son 50 yıl boyunca artan arkeolojik araştırmalar ışığında "uygarlığın doğduğu toprakların" bir bölümünü temsil ettiğini söylemek yanlış olmayacaktır.

Bugünkü bilginin aksine 1960'lı yılların başlarında Neolitik Çağda Anadolu'da yaşam olup olmadığı bile tartışma konusu idi. Öyle ki, Neolitik Çağ başta olmak üzere Anadolu'nun tarih öncesi dönemlerini ele alan kazı ve araştırmalar birkaç istisna dışında yok denecek kadar azdır (Özdoğan ve Başgelen, 2007, s. VII). O yıllarda Anadolu'nun tarihöncesi dönemlerde "önem taşımadığı" önyargısı öylesine güçlüdür ki, o yıllarda yapılan ve beklenmedik ölçüde önemli sonuçlar veren Çatalhöyük, Can Hasan, Erbaşa, Süberde ve Çayönü kazıları bile bu önyargıların kırılmasına etki edememiş, Anadolu'nun, uygarlığın en önemli kırılma noktalarından birini oluşturan "Neolitik Devrim" in nerede, nasıl ve neden ortaya çıktığıyla ilgili tartışmaların dışında kalmıştır. Bu önyargıların başında Seton Lloyd'un Anadolu'nun Neolitik Çağda yerleşilemeyecek kadar soğuk ve kurak bir bölge olduğu fikri gelmektedir (Lloyd, 1956, s. 53). Bu düşünce ile Anadolu'daki erken kültürün Tunç Çağı başına ait Troya bulguları olması gerektiği ve bazı Fikirtepe gibi erken döneme işaret eden materyallerin ise Troya kültüründen biraz daha erken "Pre-Trojan" kültürler olduğu vurgulanmıştır. G. Childe avcı-toplayıcılığa dayalı ekonominin çiftçiliğe ve hayvancılığa dayalı üretken bir ekonomiye dönüşümü olarak gördüğü "Neolitikleşme" nin Yakın Doğu sınırları içinde başladığını ve difüzyonist bir yaklaşımla daha sonra Avrupa'ya yayıldığını öne sürmüştür (Brami, 2017, s. 33). Kilikya Bölgesi'nde Yumuktepe (Garstang, 1953) ve Gözlükule'de bu döneme ait izler olduğu bilinmesine karşın, o zamanlar bu bölge Yakın Doğu'nun en uzak parçası olarak değerlendirildiği için "Anadolu'da Neolitik Çağın yaşanmadığı" şeklindeki yanlış algıyı düzeltmeye yetmemiştir. Daha sonraki yıllarda J. Mellaart tarihi ticaret yollarının kesiştiği noktada, Akdeniz kıyısı, Göller Bölgesi ve Konya Ovası dahil Anadolu Platosu'nun güney kesiminde çalışmalar

yapmıştır (Mellaart, 1958, s. 311) (Bkz.Böl. 2.1). Halet Çambel ve Kurt Bittel Kadıköy'deki (İstanbul) Fikirtepe mevkiinde çalışarak Marmara bölgesinde Fikirtepe kültürünün tanımlanmasını sağlamışlardır (Özdoğan, 2013, s. 43). Bu öncü araştırmalar 1960'lar ve 1970'ler boyunca Yakın Doğu ve Avrupa'da Neolitik topluluklar arasındaki başlıca "kayıp halka" statüsünü taşıyan Güneybatı Anadolu'nun Göller Bölgesi'ndeki Hacılar höyüğü'nün keşfedilmesini sağlamıştır (Umurtak ve Duru, 2013, s. 2). Hacılar araştırmalarının ardından başlayan Çatalhöyük kazıları Neolitik fenomenin Orta Anadolu Platosu'ndaki özgünlüğünün belirlenmesine önemli katkıda bulunmuştur (Mellaart, 2003; Balter, 2008, s. 92). Orta Anadolu'daki bu gelişmelerin yanı sıra Güneydoğu Anadolu Bölgesindeki Çayönü yerleşiminde 1964 yılında başlayan kazılar (Çambel ve Braidwood, 1980, s. 5) ve daha sonra Nevalı Çori'de yapılan yeni keşiflerle araştırmacılar, Anadolu'da Neolitik Çağın varlığı konusunda daha emin olmaya başlamışlardır. Artan araştırma sayıları ve yeni bulgular sayesinde bugün, Neolitik Çağın Yakındoğu gibi Anadolu'da da yaşanmış olmasının ötesinde, dönemin birçok dinamiğinin bu bölgede olduğu gerçeği ortaya çıkmıştır (Özdoğan, Başgelen ve Kuniholm, 2011, s. IX). Anadolu Neolitik Çağ araştırmaları diğer bölgelere göre daha az sayıda olmasına karşın, diğer bölgelerde yapılan çalışmalar var olan genel bilgilere bazı yeni detaylar katarken, Anadolu'daki hemen her Neolitik araştırma ya bir sorunsalı cevaplayan ya da yeni bir sorunsalı ortaya koyacak derecede önemli bilgiler veren çalışmalar olmuştur.

Uzun süre kabul görmeyen Anadolu Neolitik Çağ olgusunun, bu önyargılar yıkıldıktan sonraki bir başka sorunsalı da Levant modeline göre yorumlanmaya çalışılmış olmasıdır (Esin, 2007, s. XI). Oysaki Anadolu'nun sosyo-ekolojik yapısı, coğrafi konumundaki bölgesel çeşitlilikler, özellikle iklimsel açıdan homojenlik gösteren Levant ile kıyaslanamayacak kadar karmaşıktır. Bunun önemli nedenlerinden birisi Anadolu'nun engebeler arasında kalan tüm ovalarının Holosen Çağa geçilmeden önce Torosların ve anti-Torosların kuzeyinde ve güneyinde Pleistosen'e özgü plüviyal göllerle kaplı olmasıdır. Bu göllerin kuruma sürelerinin Holosen Çağın ilerleyen dönemlerinde günümüzden yaklaşık 8-7. binyıllara kadar süregeldiği izlenmektedir. Güneydoğu, Doğu ve İç Anadolu'da Holosen Çağ iklim koşullarının başlamasıyla bitki dünyasının çeşitlenmesi ve avlanacak hayvan sürülerinin nehir boylarındaki ortamlara kaymasıyla, önceleri plüviyal göl kıyılarında yaşayan göçebe avcı-toplayıcı Üst Paleolitik dönem toplulukları kamp yerlerini nehir boylarına taşımaya başlamışlar ve avın bol bulunduğu bu kıyılarda, toplayacakları bitki örtüsünün de zenginleşmesiyle ilk kez sürekli olarak yerleşik düzene geçmeye başlamışlardır (Braidwood, 2008, s. 134).

Günümüzde Anadolu Neolitik Çağına ilişkin bilgilerimiz temelden değişmiştir. Bunu Anadolu'nun başlıca Neolitik yerleşimleri olan Çayönü, Gusir Höyük, Hasankeyf Höyük, Göbeklitepe, Nevalı Çori, Karahantepe, Harbet Suvan, Boncuklu Höyük, Hallan Çemi, Demirköy, Sumaki Höyük, Gre Filla, Kendale Hecala, Hayaz, Gritille, Akarçaytepe, Mezraa Telailat, Cafer Höyük, Körtik Tepe, Boy Tepe, Aşıklı, Musular, Balıklı, Pınarbaşı, Boncuklu, Kayırköy, Nenezi, Kaletepe, Yayvantepe, Tepecik, Çatalhöyük, Hacılar, Can Hasan, Suberde, Köşk Höyük, Yumuktepe, Kuruçay, Bademağacı, Höyücek, Fikirtepe, Bilecik-Bahçelievler,

Ekşi Höyük, Ilıpınar, Kocaçeşme, Kaynarca, Kanlıtaş, Beycesultan, Ege Gübre, Yeşilova, Ulucak, Aşağı Pınar, Barçın Höyük'te yürütülen yoğun emek ve interdisipliner araştırmalar sağlamıştır. Bu Neolitik yerleşimlerden Volkanik Kapadokya Bölgesi içerisine yer alan Kaletepe, Aşıklı Höyük, Musular Höyük, Tepecik-Çiftlik Höyük ve Köşk Höyük aşağıda detaylı olarak değerlendirilecektir. Bu dönemde, bölgedeki ilk yerleşimlerde tarımın ve yerleşik köy hayatının başlamasının yanı sıra ticaretten ve çevresel faktörlerden azami ölçüde faydalanılmaya başlandığı görülmektedir (Allcock ve Roberts, 2014, s. 51).

3.3.1. Kaletepe

Obsidiyenin ticari bir ürün olarak prehistorik çağlardaki kısıtlı olarak dolaşımı GÖ 14.000 yıl kadar geriye gitmektedir. Bu dolaşım MÖ 9. binyılda çok sistemli ve geniş bir ağa dönüşerek Suriye, Filistin ve Kıbrıs'a kadar uzanmaktadır (Atlı ve Binder, 2012, s. 71). Tarihöncesi dönemlerde önemli bir hammadde kaynağı olarak insan topluluklarının yaşamında yer edinen obsidiyenin araştırıldığı projelerden biri olan Kaletepe kazılarında, höyük ya da benzeri bir iskân alanı değil, obsidiyenin çıkarılıp işlendiği atölyeler ortaya çıkarılmıştır. Son yıllarda, obsidiyenin insan yaşamındaki önemi, zaman içerisinde geçirdiği üretim aşamaları ve kullanım alanları farklılıkları araştırma konusu olmaya başlamıştır (Atlı ve Binder, 2007, s. 217). Bu sorulara cevap arayan çalışmalardan biri olan Göllüdağ araştırmaları, Kaletepe'nin yanı sıra Bozköy, Kayırlı, Kömürcü obsidiyen işliklerinin de varlığını ortaya koymuştur.

Göllüdağ'ın kuzeyinde yer alan Kaletepe obsidiyen atölyesi, taş alet bulgularıyla MÖ 9200-8600 yılları arasına tarihlenmiştir. Atölyenin yer aldığı alan, *ignembitler*le kaplı riyolit bir tepede oldukça düz olan bir platodur. Platoyu kesen dere kenarlarında obsidiyen blokları görülebilmektedir. 4 ha boyutundaki işlik alanında *Levallois* çekirdekler ve *Acheulian biface*'lere rastlanması, işliklerin erken tabakalarının Paleolitik Çağa ait olduğunu kanıtlamıştır (Atlı ve Binder, 2012, s. 74). Akarsu yatağındaki bu açık hava buluntu alanı Anadolu'nun en uzun Paleolitik Çağ tabakalanmasına sahiptir. Stratigrafideki 17 evre, Alt Paleolitik ile Orta Paleolitik dönem arasında beş tabaka içermektedir (Yakar, 2014, s. 18): 1.Tabaka: tarihlenememiş; 2. Tabaka: PPN sonlarına; 3. Tabaka: MÖ 8300-8200 yılları arasına; 4. Tabaka: tarihlenememiş; 5. Tabaka: Orta Paleolitik döneme; 6. Tabaka: tarihlenememiştir. Bu işliklerde sosyal organizasyonu gelişkin bir sisteme tabii yetenekli sanatçıların çalıştığı görülmektedir. Orta Anadolu Akeramik Neolitik yerleşimleri olan Aşıklı, Musular ve Can Hasan III'te Kaletepe aletlerine rastlanmamaktadır. Bu nedenle burada çalışan ustaların kim oldukları ve nereden geldikleri anlaşılamamıştır. Bunun yerine Güneydoğu ve Doğudan gelmiş sezonluk ustaların burada çalıştığına işaret edecek şekilde Kaletepe aletlerine Levant (Dja), Kıbrıs (Shillourokambos ve Tatlısu), Güneydoğu Anadolu'da (Cafer, Çayönü ve Akarçay) rastlanmıştır (Atlı ve Binder, 2012, s. 77).

Yüzeyde toplanan aletlerin hepsi Neolitik Çağa tarihlenmektedir (Binder, 2002, s. 80). Farklı teknoloji ve gelenekleri yansıtan bu aletler iki yüzeyli taslaklar ve önformlar, standart iki vurma düzlemlili dilgi çekirdekleri, standart prizmatik baskı çekirdekleri ve tek vurma düzlemlili dış bükey çekirdeklerden oluşmaktadır. Araştırmacılar Kaletepe'yi

kazmaya standart çekirdeklerin dikkat çekecek yoğunlukta olmasından dolayı karar vermişlerdir (Binder ve Atlı, 2001, s. 1). Arazi çalışmalarının hassas noktasının *in situ* Neolitik Çağ dolgularının saptanabilmesi olarak belirtmektedirler.

3.3.2. Aşıklı Höyük

Aksaray'ın 25 km güneydoğusunda, Batı Kapadokya'daki höyüklerden biri olan Aşıklı Höyük, Melendiz Ovasından yaklaşık 15 m yüksekliktedir (Özbaşaran, 2012, s. 136). 3.5-4 ha boyutundaki höyük Melendiz Nehri kıyısı üzerinde, 4 m dolguya sahip bir Geç Glasyal teras üzerinde kurulmuştur (Doğan vd., 2019, s. 220).

Ian Todd'un yüzey araştırmaları sırasında tespit edilen yerleşmelerden biri olan ve 4 tabakadan oluşan Aşıklı'da (Todd, 1998, s. 18) en erken evreleri temsil eden 4-3. tabakalar MÖ 9. binyıla, 2-1. tabakalar ise MÖ 8. binyıla tarihlenmiştir (Clare ve Weninger, 2014, s. 22). 80'den fazla c14 numunesinin tarihlendirmesine göre Aşıklı Höyük'te iskân MÖ 8200-7500 yılları arasında yaşanmıştır (Özbaşaran vd., 2010, s. 9). Yerleşimin yatayda, açık alan sistemi ile geniş bir alanda kazılması tabakalar ve özellikle mimari ve yerleşim sistemi konusunda detaylı bilgiler ortaya konulmasını sağlamıştır.

Aşıklı Höyükte çalışmalara kurtarma kazısı olarak başlanmıştır. Yerleşimin ilk tabakasındaki binalar yarı oval planlıdır ve kesintisiz biçimde sürmüş iskânı ile çağının mimari karakteristiğini en iyi yansıtan yerleşimlerden biridir (Özbaşaran vd., 2018, s. 58). Bu oval yapıları, az sayıdaki ilk yerleşik nüfusun toprağa yarı gömük olarak inşa ettikleri anlaşılmaktadır (Özbaşaran, 2013, s. 2). Bu küçük boyutlu konutlarda çekirdek ailelerin oturduğu düşünülmektedir (Özbaşaran ve Cutting, 2007, s. 58). 2. tabakada ise MÖ 8. binyıl yerleşmesi açığa çıkarılmıştır. Bu tabakadaki konutların birbirine bağlanarak kümeler oluşturduğu görülmektedir. Binaların 1-3 oda sayısına sahip olduğu anlaşılmaktadır. Binaların dış duvarları üzerinde kapı yer almaması, konutlara ahşap merdivenlerle çatılardan girildiğine işaret etmektedir (Schoop, 2005, s. 45). Damlar Aşıklı insanları için ayrıca bir yaşam alanı olmalıydı (Özbaşaran vd., 2010, s. 9). Aşıklı T binasının planı, bina içindeki sekiler ve ocak gibi unsurları ile zemindeki kireç taban üstünün kırmızı boyalı olması Yakınoğu Neolitik Çağ mimarisinin karakteristik özelliklerini temsil etmektedir (Özbaşaran vd., 2012, s. 164).

Aşıklı Höyük mimarisinin en ilginç özelliği hem bina hem de avlu gibi alanlardaki sürekliliktir. Her yenileme evresinde bina ve tüm alanların devamlılık göstermesi gibi katı bir kural uygulanmıştır. Aşıklı Höyük'te yaklaşık kırk binada, yetmişe yakın bireyin Orta Anadolu Neolitik Çağ karakteristik ölü gömme geleneği olan bina tabanlarına açılan çukurlara defnedildiği tespit edilmiştir (Özbaşaran ve Cutting, 2007, s. 60). MÖ 8. binyıla tarihlenen mezarlarda bulunan bir kadının beyin ameliyatı (*trepansyon*) geçirdiği kesin olarak bilinmektedir ve Yakınoğu Neolitik Çağı için önemli bir bulgu sayılmaktadır. Bu mekanların bazılarında kırmızı taban ortaya çıkarılmıştır. Bunun yanı sıra ilk piroteknoloji uygulaması, maden üretiminde bakırın hem soğuk hem de sıcakken işlenebilmiş olması gibi bulgular Aşıklı yerleşimcilerinin bilişsel ve teknolojik düzeylerinin ne kadar gelişkin olduğuna işaret etmektedir.

Aşıklı Höyük'te *eincorn*, *emmer*, *durum* buğdayları, çift sıralı arpa ve kapçıksız arpa türünde tahıllar ve burçak, mercimek ve nohutgiller türünde bakliyalara rastlanmıştır. Ayrıca çamfıstığı, çitlembik ve fıstık türü yabancı meyvelerin de tüketildiği anlaşılmıştır. Koyun, keçi, sığır, domuz, at ve geyiğin kullanılan hayvanlar olduğu bilinmektedir. MÖ 9. binyılda koyun ve keçinin henüz evcil olmadan kullanılmasına karşın, MÖ 8. binyılda yerleşimde ya da yerleşimin yakın çevresinde dişi koyun ve keçilerin beslenme ve üremelerinin insanların kontrolüne girdiği arkeozoolojik ve izotop analiz çalışmalarından bilinmektedir. Tavşan, kuş ve balık da tüketilen küçük hayvanlar arasında yer almaktadır (Asouti ve Fairbairn, 2002, s. 183). Orta Anadolu'da Erken Neolitik dönemde karşımıza çıkan evcil tarım ürünlerinin kökeninin "Güneydoğu Anadolu" olduğu açıktır. Aşıklı verileri de bu yorumu destekler nitelikte önemli bulgulardır. Anadolu yaylasının ilk yerleşiklerinden olan Aşıklı toplulukları tarım becerisine sahip, einkorn ve emmer buğdayı ile arpa ve diğer bakliyatları yetiştirmeyi bilmekteydiler (Özbaşaran ve Cutting, 2007, s. 59). Bu tarımsal faaliyetlerin yanı sıra yoğun şekilde toplayıcılık yapıldığı, yabancı arpa, badem, fıstık ve çitlembik türündeki arkeobotanik verilerden anlaşılmıştır.

Aşıklı MÖ 7400'lerden sonra çevresindeki Musular gibi yerleşimlerle birlikte terk edilmiştir (Gerard, 2002, s. 107). Yerleşim, Güneybatı Asya'daki en yoğun araştırılan Çanak Çömleksiz Neolitik yerleşimlerden biridir. Uzun yıllardır süren araştırmalar, yerleşimin yansıttığı göçerlikten yerleşikliğe, yabarıdan evcile, kolektif yaşamdan bireyselliğe geçiş süreçlerini detayları ile ortaya koymuştur (Özbaşaran, 2013, s. 7). Genel olarak Aşıklı yeni bir yaşam biçimi olarak yerleşikliği benimseyen, buna bağlı olarak yeni stratejiler kurmaya başlayan toplulukların yaşadığı bir köydür (Özbaşaran, 2011, s. 110).

3.3.3. Musular Höyük

Melendiz Nehri kıyısında kurulmuş olan Musular tek dönem yerleşilmiş, alçak bir höyüktür. Tuf kayac kökenli bir ana kaya üzerinde kurulmuş olan höyük, 220x120 m'den geniş bir çapa sahiptir. Kültür dolgusunun 70 cm olduğu anlaşılan Musular'daki kazı çalışmaları 1996-2004 yılları arasında toplamda 7 sezon yürütülmüştür (Özbaşaran vd., 2012, s. 160). Aşıklı Höyüğe 400 m mesafedeki Musular'ın Neolitik Çağa tarihlenen iki ana tabakası olduğu anlaşılmaktadır. Erken tabaka MÖ 8. binyıla tarihlenen Akeramik Neolitik döneme, Geç tabaka ise Geç Neolitik dönem sonu-Erken Kalkolitik dönem başına tarihlenmektedir. Erken tabaka olan ve 800 m² alanda kazılmış olan Akeramik Neolitik dönem sonunda (Özbaşaran, 2000, s. 133) Aşıklı gibi Musular da MÖ 7400'lerden sonra bilinmeyen nedenlerle terk edilmiş ve bu dönemde bölgede başka bir yerleşim kalmamıştır (Gerard, 2002, s. 107). Yerleşimin terk edilme nedeni kesin olarak bilinmemesine karşın, sosyo-politik etkenlerin ya da iklim ve çevresel faktörlerdeki değişkenlerin buna sebep olduğu tahmin edilmektedir (Özbaşaran, 2011, s. 110). Musular Höyük'te emmer buğdayı, ekmeçlik buğday ve kapçıksız arpa türünden tahıllara, mercimek ve nohutgiller türünde bakliyalara rastlanmıştır. Ayrıca Aşıklı Höyük ve Musular Höyük'te çitlembik, menengiç ve badem türünde yemışlere de rastlanmıştır (Asouti ve Fairbairn, 2002, s. 183).

Bu tabakanın daha geç dönemi temsil eden başka bir evresi de tespit edilmiştir. Çanak Çömlekli Neolitik döneme tarihlenen ve Akeramik yerleşim ile aynı boyutlarda kazılan bu geç tabakanın güvenilir tek c14 numunesinin tarihi MÖ 6. binyılın başlangıcı çıkmıştır (Clare ve Weninger, 2014, s. 22). Bu tabakanın tarımsal faaliyetler ve erozyonlarla büyük ölçüde tahrip olduğu anlaşılmıştır. C14 numunesinin tek olması nedeniyle iskân tarih aralıkları net olarak belirlenememiştir.

Aşıklı'da bulunan materyal kültürün Musulur'da olmaması hem ilginç hem de çok şey anlatan bir olgudur. Musular'da, konut amaçlı olmadığı düşünülen, ortak kullanım amacıyla inşa edilmiş yapılar ortaya çıkarılmıştır. Mimari Çanak Çömlekli evrede, tek ve çok hücre tipi odalara sahip tek bir bina ile temsil edilmektedir (Özbaşaran, 2000, s. 131). A binası olarak adlandırılan bu yapı Aşıklı T binası ile içindeki seki, ocak gibi unsurları ve zemindeki kireç taban üstünün kırmızı boyalı olması gibi ortak özellikler taşımaktadır. A binası iki adet hücre tipi odaya sahiptir. Koridor tipi bir alanı ve odası vardır. Çevresinde seramik ve çakıl taşı tabanlı yollar bulunmuştur (Özbaşaran vd., 2012, s. 164). Bu yapılara çatılardan merdivenle giriliyor olması, benzer mimari geleneğe sahip Aşıklı Höyük'e fiziki uzaklığını da göz önünde bulundurursak muhtemeldir (Schoop, 2005, s. 45). Yerleşimde Çanak Çömlekli Geç Neolitik döneme ait mimari kalıntı bulunmamaktadır.

Musulur'da Çanak Çömlekli Neolitik dönem tabakalarında bulunmuş parça sayısı toplamda 1500'tür. Bu verilere göre çanak çömlek bulunan tabakalar erken-geç olarak da kendi içinde iki evreye ayrılmaktadır. Geç evre daha az sayıda çanak çömleğin bulunduğu ETÇ ve Ortaçağ; erken evre ise Geç Neolitik dönem sonu-Erken Kalkolitik dönemdir. Dönem fark etmeksizin bütün Musular çanak çömleği organik katkıdır ve kaba dokuya sahiptir. Geç Neolitik-Erken Kalkolitik dönem çanak çömleklerinin ince kesit analizine göre iki kil kaynağı tespit edilmiştir: Bitki katkı bu iki kaynaktan da kullanılmıştır. Kil kaynaklarının biri çanak çömleklerin %80'ini temsil ederken, diğeri de %20'sini temsil etmektedir.

Bu tezin konusunu oluşturan çanak çömleklerle büyük ölçüde benzerlik gösteren Musular Geç Neolitik-Erken Kalkolitik dönem çanak çömlek geleneği 4 ana mal grubuna ayrılmıştır. İlk grubu pembemsi-devetüyü renkli hamur üzerinde kırmızı astara sahip mallar oluşturur. %33'e yakın oranla bu mal grubu tüm geleneğin yarısından fazlasıdır. Bu gruptaki kırmızı astar hamuru iyi tutmadığından pul pul dökülmüş kabuksu dokudadır. Hem içi hem dışı ıslak sıvazlanmış ve perdahlanmıştır. Perdah yoğunluğu ortadan iyiye kadar değişmektedir. İkinci grubu kiremit kırmızısı hamur renkli ve üzeri kırmızı astarlı, kaliteli perdahlı mallar temsil etmektedir. Tüm parçaların % 40'ını temsil eden birinci gruba göre biçimler daha özenli işçilik gösterir. Kalın tabakalı, koyu kırmızı bir astar iç ve dış yüzeye uygulanmıştır. Bu grupta astar, muhtemelen yoğun ve kaliteli perdahı sayesinde hamurla daha iyi kaynaşmıştır. Üçüncü grup koyu renkli mallardan oluşmaktadır. Tüm parçaların %10'undan biraz daha fazlasına denk gelmektedir. Hamur renkleri gri, kahvemsi gri, gri-siyah ve siyahtır. Dış yüzeylerinde yoğun perdaha rastlanmaktadır. İç yüzeyde sadece ıslak sıvazlama vardır. Dördüncü grubu ise devetüyü ve pembemsi devetüyü renkler oluşturmaktadır. Tüm parçaların %15'inden biraz daha

fazlası bu gruptandır. Hamur renkleri devetüyü, pembemsi devetüyü ve açık kahvedir. Her iki yüzeyi de perdahlıdır. Bazı parçaların iç yüzey renkleri koyu renklindedir.

Çanak çömleklerin büyük çoğunluğunu gövde parçaları oluşturmaktadır. En yaygın biçim S formulu derin kaseler ve dik kenarlı ağza sahip kaplardır. Diğer biçimler S biçimli pişirme kapları, geniş dik boyunlu çömlekler, dik ağız kenarına sahip tabaklar, elde üretilmiş ağza sahip geniş çömlekler, basit ağızlı çömleklerdir.

Bugüne dek Orta Anadolu'daki kazılmış hiçbir yerleşimde Musular Geç Neolitik-Erken Kalkolitik dönem çanak çömleğine rastlanmamıştır. Bölgede bu geleneğe sahip tek yerleşim Tepecik-Çiftlik'tir. Buna rağmen Musular-Tepecik arasında çok net bir benzerlik tespit edilememiştir. Bu tez kapsamındaki çanak çömleklerin Musular geleneği ile benzerlikleri göz önünde bulundurulduğunda Volkanik Kapadokya bölgesi için özgün ve önemli bir çalışma olduğu daha net anlaşılmaktadır.

Musular'da çanak çömlekler, mimari, botanik ve zoolojik kalıntıların yanı sıra ezgi taşları ve mezarlar da vardır. Yerleşimde volkanik kayaç kökenli taş aletler ve kemik aletlere sık rastlanmıştır. 4 kadın, 3 erkek, 1 çocuk 8 bireye ait mezara da rastlanmıştır (Özbaşaran, 2000, s. 137).

3.3.4. Tepecik-Çiftlik

Tepecik-Çiftlik Höyük Kapadokya'nın güneybatısında, Niğde'nin Çiftlik kasabasında volkanik faaliyetlerin şekillendirdiği Orta Anadolu'nun güney yarısında konumlanmıştır. Yerleşiminin bulunduğu bölgenin tarihöncesi dönemdeki çevre ve iklim koşullarının günümüzden daha elverişli durumda olması, ayrıca obsidiyen yataklarına yakın bir noktaya kurulmuş olması stratejik bir avantaj sağlamıştır (Bıçakçı, 2001, s. 26). Yerleşimin bulunduğu yer Melendiz Ovası olarak tanımlanmaktadır. Melendiz Ovasının kurumuş bir Pleistosen dönem göl tabanı olduğu bilinmektedir (Bıçakçı vd. 2012, s. 90). Yarım konik şekle sahip Tepecik-Çiftlik Höyük 33.000m²'den daha büyüktür. Ova seviyesinden yaklaşık 10 m yükseklikteki ve 300x170m ölçülerindeki höyüğün bugünkü çeperinin dışında da yerleşimin alüvyonların altında devam ettiği ve yaklaşık 6 ha boyuta ulaştığı tahmin edilmektedir. Bu yerleşim kazılana kadar Volkanik Kapadokya Bölgesi'nde Çanak Çömlekli Neolitik iskâna ait herhangi bir *in situ* tabaka bilinmemekteydi (Godon, 2005, s. 91).

Kazılarına 2000 yılında başlanmış ve günümüzde devam etmekte olan höyükte 5 ana tabaka tespit edilmiştir (Godon, 2005, s. 92). I. tabakada Geç Roma-Bizans dönemi mezarları ile, II. tabaka Orta Kalkolitik dönem, III. tabaka Erken Kalkolitik dönem ve en alttaki IV. ve V. tabakalar ise Neolitik Çağ ile temsil edilmektedir (Bıçakçı vd., 2007, s. 237). Höyük tarihsel olarak MÖ 7. binyılın ortaları ile MÖ. 6. binyılın ortaları/son çeyreğine tarihlendirilmektedir (Clare ve Weninger, 2014, s. 23). Tepecik-Çiftlik Höyüğünde yer aldığı çok sayıda yerleşimden alınan c14 tarihllemelerine göre Volkanik Kapadokya ve daha genel olarak Orta Anadolu'da Geç Neolitik dönem MÖ 6600-6000 yılları arasına tarihlenmektedir.

Tarihöncesi dönem yerleşimde en üst katlarda Orta Kalkolitik ile başlar. Bu döneme tarihlenen alan, yaklaşık 100m²'lik gri küllü, yanmış bir alandır. Geniş bir çukur

görünümündeki bu alanda herhangi bir yapı kalıntısına ait olmayan dağınık taşlar bulunmaktadır. Bu tabakadaki çanak çömlekler, Orta Kalkolitik döneme tarihlenen 'Gelveri' tipi mallardır (Schoop, 2011, s. 155). Orta Kalkolitik tabaka tarım faaliyetleri nedeniyle büyük bir tahribata uğramıştır. Erken Kalkolitik döneme tarihlenen III. tabakada mimaride bir süreklilik görülmektedir. Tepecik-Çiftlik'in çevresindeki diğer Kalkolitik Çağ yerleşimlerinden farkı bu yerleşim hariç diğer yerleşimlerin korunaklı kayalık bir alanda kurulmuş olmasıdır (Gülçur, 2012, s. 223). Ayrıca bu tabakada mimaride radikal değişimler göze çarpar. Bu mimari Neolitik Çağda Aşıklı ve Çatalhöyük'ten bilinen "bal peteği" (*honeycomb*) olarak tanımlanmış biçimde bitişik evlerden çok farklıdır. Binalar daha dağınık inşa edilmiş, daha az sabit bir plan göstermektedir. Erken Kalkolitik dönemde 6 yapı katı tespit edilmiştir. Mimaride duvarlar ortalama 50 cm kalınlıktadır ve taş temelde katkısız kil harç olarak kullanılmıştır. Evlerde az sayıda bulunan inhumasyon gömüleri sadece bebeklere aittir. Daha büyük bireyler evlere gömülmemiştir. Genel olarak bu dönemde yapılar tek büyük bir odaya sahip evler, iç kısımda bölümlenmiş evler ve çok odalı evler olarak üç tür plan göstermiştir (Bıçakçı vd. 2012, s. 91). Bu tabaka toplamda 650 m²'lik alana yayılmıştır. İki ana evre ve toplamda 6 tabaka tespit edilmiştir. Höyüğün tamamında bu dönemin üst evresi görülürken, kuzeybatı köşesinde ve güneyinde alt evreleri görülmektedir. Bu evredeki yapılar genel olarak, tek geniş odalı yapılar ve çok odalı yapılar olarak ayrılmaktadır. Tek geniş odalı yapıların bazılarında eklemeler yapılarak farklı kullanım alanları sonradan eklenmiş, çok odalı yapılar ise baştan planlanmıştır. Yapılar, taş subasman üzerine kerpiç duvar ile kabuk duvar örgüsüyle yapılmıştır. Yapılarda ocak, fırın, tandır ve petekler bulunmaktadır. Erken Kalkolitik döneme ait birkaç gömü hocker pozisyonunda tekli gömülerdir ve yanlarında mezar eşyası yoktur. Buna karşın, üst tabakalardaki gömüler ikincil gömülerdir ve mezar eşyaları ile gömülmüşlerdir. Neolitik Çağa tarihlenen V. tabaka, kırmızımsı-kahverengi renkte, yumuşak ve yangın geçirmiş bir topraktır. Bu tabakada da bozulmuş birkaç fırın, ocak tabanı dışında yapı kalıntısına rastlanmamıştır.

Höyükte ele geçen çanak çömleklerin yapımında analizlere göre Melendiz ovasında bulunan yataklar kullanılmıştır ve tamamı bitkisel katkı içermektedir (Bıçakçı vd., 2007, s. 246). V-IV. tabakada büyük oranda dar ağızlı kaplar ve geniş ağızlı büyük çanaklar kullanılmıştır. Omurgalı biçimler yoktur. İki ana mal grubu görülmektedir ve çoğunluğu açık havada fırınlanmış alacalı mal grubu oluşturur. Diğer mal grubu koyu renkli ve siyah ağızlıdır. Bitki katkısı bulunmayan siyah ağızlı ithal mallarda ortaya çıkmıştır. V. tabakada az sayıda görülen kırmızı astarlı zig zag bezemeli çanaklar, IV. tabakada ve III. tabakanın başlarında da görülmektedir. III. tabakada formlar çeşitlenmiştir. Keskin profilli çanaklar, omurgalı dar ağızlı çömlekler ve omurgalı, boyunlu çömlekler bu tabakanın biçimleridir. Bu tabakanın sonlarında genelde kırmızı astarlı ve omurgalı kaplara uygulanan kabartma bezemeli kaplara rastlanmıştır. II. tabakada farklı bezeme ve motifleri olan çanak çömlekler karşımıza çıkar. Bunlar, içleri noktalı ya da boş üçgenler ve dalga motiflerdir. Bu bezemeler ağızlı basit çanak ya da omurgalı çömleklere uygulanmıştır. İki farklı bezeme tekniği vardır: Birinde ıslak kil üzerine çizi bezek yapılmıştır. Diğerinde kil üzerinden ince

bantlar kazılarak çıkartılıp konkav yivlerle oluşturulan bezekler yapılmıştır. Bu teknikteki mallar Gelveri çanak çömleği olarak tanımlanmaktadır. Tepecik-Çiftlik hem mimarisi hem de bazı Mezopotamya bağlantılarına işaret eden husking tray, large tray, yılan motifi gibi kabartma bezemelerin olması gibi özellikleri ve çanak çömlek geleneği ile de Orta Anadolu Neolitik yerleşimlerinden farklı bir karaktere sahip olduğu anlaşılmaktadır (Bıçakçı vd. 2012, s. 103).

Benzer kültür özelliklerine bakıldığında Tepecik-Çiftlik Höyüğü'nün Bor Ovasında yer alan Köşk Höyük, Göller bölgesi, Konya Ovası ve Elbistan Ovası ile ilişki içinde olduğu görülmektedir. Tepecik-Çiftlik kazıları MÖ 7000-5500 yılları arasında Orta Anadolu kültür yapısının düşünüldüğü kadar homojen olmadığını kanıtlamıştır. Yerleşimi kazan araştırmacılara göre hiçbir sınır ve engel olmamasına rağmen Kapadokya kültürel yapısının Konya bölgesi kültüründen farklı geliştiği anlaşılmaktadır (Bıçakçı vd., 2012, s. 104). Kapadokya'da Geç Neolitik dönem sonu Erken Kalkolitik dönem başında kurulan yerleşimler ilk kez yerleşilen yeni alanlarda ortaya çıkmıştır. Bunların başında Tepecik-Çiftlik, Köşk Höyük ve Pınarbaşı-Bor yerleşimleri gelmektedir. Bu yerleşimlerin geçim ekonomisi başlıca tarımcılık olsa da, Kapadokya obsidiyenlerinin ticareti için stratejik noktalara kurulmuşlardır. Erken Kalkolitik dönemde Kapadokya'nın tarihöncesi topluluklarının refah bir ekonomik düzeye eriştiği materyal kültürden anlaşılmaktadır (Marciniak ve Czerniak, 2007, s. 126).

3.3.5. Köşk Höyük

Niğde ili Bor ilçesinin Bahçeli beldesinde bulunan Köşk Höyük 1964 yılında Richard Harper ve Margaret Ramsden tarafından yapılan yüzey araştırmasında tespit edilmiştir (Öztan, 2007, s. 223). Yerleşimin bulunduğu kayalık alanın kuzeybatı ve batısında dik bir eğim, doğusunda ise daha az bir eğim vardır. Kayalığın uç kesiminde yapılan çalışmalarla bu alanda Çanak Çömlekli Neolitiğin ortalarından Erken Kalkolitiğin başlarına kadar kesintisiz bir iskân olduğu anlaşılmıştır. 100x90m boyutundaki höyükte 4,5-6m arasında dolgu vardır. MÖ 5000 yıllarında meydana gelen bir yangından sonra yerleşimin terk edildiği anlaşılmaktadır. Geç Demir Çağında tekrar iskânın başladığı höyükte hem Geç Hellenistik hem de Roma döneminde kullanılmış olan bir yapı bulunmuştur. Höyüğü'nün kuzey, doğu ve batı yamaçları daha sonraki Roma, Bizans ve Cumhuriyet dönemlerinde mezarlık olarak kullanılmıştır. Yerleşimin kurulduğu kayalığın kuzey yamacı farklı seviyelerde düzeltilerek yerleşilmiştir. Kayalığın batı tarafı dik konumu nedeni ile doğal bir sınır oluşturduğu için yerleşim doğu ve güneye doğru genişlemiştir.

I. tabaka Kalkolitik Çağa II-V. tabakalar ise Neolitik Çağa tarihlenmiştir. II. tabaka Kalkolitik Çağ tabakaları tarafından tahrip edilmiş, IV ve V. tabakalar ise dar alanlarda çalışılmıştır. Neolitik Çağa ait çalışılan tüm alanlarda ortak mimari özellikler görülmektedir. II-V. tabakalardan alınan c14 tarihlerine göre yerleşimde iskân MÖ 6400-5600 yılları arasına tarihlenmektedir (Öztan, 2007, s. 234). Köşk Höyük, Bor Ovasında kazısı yapılmış tek Neolitik Çağ yerleşimidir (Öztan, 2011, s. 45). Köşk Höyük'te tabakalar arasında bir kesinti olmadığı anlaşılmaktadır. I. tabakanın dendrokronolojik ve karbon

tarihlemeleri MÖ 4910-4800 yılları arasına işaret etmektedir. Neolitik Çağ tabakaları ise çanak çömlek geleneğine göre MÖ 6. binyılın ikinci yarısı ile 5. binyılın başlarına ait olmalıdır (Öztan ve Özkan, 2003, s. 452). Erken Kalkolitik döneme ait son tabakada yerleşimin tamamını kaplayan yangının yol açtığı düşünülen bir terk etme olmuştur. Daha sonra höyükte yeniden iskân Geç Demir Çağda başlamıştır. Hellenistik, Roma ve Orta Çağa ait yapılara da rastlanmıştır (Öztan, 2011, s. 32). Köşk Höyük kazılarında ana toprağa hiçbir alanda ulaşılamamıştır. Köşk Höyük'ün III. ve IV. tabakaları Orta Anadolu'da Erken Kalkolitik dönemin tanımlanmasını sağlayan tabakalardır.

Köşk Höyük mimarisinde bütün tabakalarda kent küçük meydan ve sokaklarla birbirinden ayrılmaktadır. I. tabaka mimarisinde planlamanın daha düzenli geliştiği düşünülmektedir. Tüm tabakalarda konutlar 1 ila 4 odadan oluşmaktadır. Yapılar dörtgen, kare ve yamuk planlıdır (Öztan, 2002, s. 56). Konutların içine belirli yüksekliklerde nişler inşa edilmiştir. Bazı tabakalarda evlerin kapı girişleri ve kapı mil yuvaları tespit edilebilmiştir. Tek odalı konutlarda konutun bir bölümü, çok odalı konutlarda ise odalardan biri depo olarak kullanılmıştır. Her konutta en az bir seki, ocak, fırın ve tandıra rastlanmıştır. Sekilerin çevresi taşla örülmüş, içleri çamurla sıvanarak düzgün bir platforma dönüştürülmüştür. Konut duvarları için genel olarak çevrede bulunan kireçtaşı kullanılmıştır. III ve V. tabakalarda ise kerpiçe de rastlanmıştır. Konutların duvarları orta boy taşlar ile tek veya çift sıra şeklinde çamur harç ile yapılmış ve kalın bir sıva sürülmüştür. Sade sıva tabakalı duvarların yanında az da olsa beyaz badanalı ya da açık turuncu renkli boyanmış yapılar vardır. Konutlarda ihtiyaca göre farklı değişiklikler yapılmıştır. Odalar bazen duvarlarla bölünmüş bazen de aradaki duvarlar kaldırılmıştır. Bu değişimler konutlarda bir süreklilik olduğuna işaret etmektedir. Konutların çatılarının ise çağdaşı yerleşimlerde olduğu gibi düz damlı olduğu düşünülmektedir. II ve IV. tabakalardaki yapılar iki ile dört arasında odalara sahip, yamuk ya da kareye yakın planlıdır. Evlerde genel olarak seki, en az bir ocak ve neredeyse her odada bulunan çamurdan yapılmış kutular bulunmaktadır. Bu kutularda öğütme taşı ve havaneli ortaya çıkarılmıştır. Konutlar arasında dar geçitler, çıkmaz ve düzensiz sokaklar ve aralarında küçük meydanlar bulunmaktadır. Konutların dışındaki alanlar çöplük bazen de mezarlık olarak kullanılmıştır. III. tabakada höyüğün doğu yamacına yakın çok odalı yapılardan birinin odasında duvar resmi bulunmuştur. 130x90cm boyutlarında çamur sıva üzerine kırmızı, sarı, beyaz ve siyah renklerde yapılmış duvar resminde, uzun boynuzlu bir hayvanın etrafında avlanan farklı pozisyonlarda görülen yirmi figür bulunmaktadır. Köşk höyükte şu ana kadar açığa çıkarılan konutlar arasında ayrıcalıklı bir yapı bulunmamıştır (Öztan, 2007, s. 225).

Köşk Höyükte elle şekillendirilen çanak çömlekler üç ana gruba ayrılmaktadır: İlk grup, gri, kahverengi ve devetüyü tonlarındaki hamur rengine sahip mal grubudur. Kendi içerisinde de alt gruba ayrılmış olan bu mallarda katkı maddesi olarak orta ve küçük boy taşçık kullanılmıştır. Az sayıda mika katkı da vardır. Kapların bazıları iyi pişirilmediği için gri ve siyah özlüdür. Kapların geneline kırmızı, kahverengi ve gri tonlarında astar uygulanmış ve bir kısmına da açık yapılmıştır. Bu uygulamalar II ve V. tabaka arasındaki neredeyse her kap biçimine uygulanmıştır. Genel kap biçimleri; iri, orta ve küçük boy

pithoslar, değişik boyutlarda vazolar, çanak, kâse, tabak, meyvelik, kutu, maşrapa, fincan ve kaşıklardan oluşmaktadır. Genellikle tek renk olan çanak çömleklerin bazılarında kabartma, boya ve çizi bezeme uygulanmıştır. İkinci mal grubu mika ve ince kum katkılıdır. Bu grupta siyah, gri, kırmızı, kızıl kahve renklerde astar uygulanmıştır ve parlak açkı yapılmıştır. Bu mal grubunda yapılan biçimler orta ve küçük boy çanak çömlekler, kâse ve kutulardır. Yine bu mal grubunda da az sayıda boya, çizi ve nokta bezemeler görülür. İkinci mal grubunu temsil eden siyah perdahlı Kalkolitik anak çömlek geleneği Orta Anadolu ile benzerlik göstermektedir (Steadmen vd., 2007, s. 399).

Üçüncü mal grubunun hamuru ise kirli gri ve devetüyü kahverengi tonlardadır. Bu mal grubunda katkı olarak iri taşçık ve kireç kullanılmıştır. İyi pişirilmedikleri için siyah, gri tonlarında özleri vardır ve gevşektirler. Bu mal grubunda herhangi bir yüzey işlemi uygulanmamıştır. ömlek, kâse ve vazo biçimleri bu grubun hakim tipleridir. Bu mal grubu yoğun olarak IV. ve V. tabakada görülmektedir. II. ve III. tabakada bulunan birer tane hayvan biçimli kap ve IV. tabakadaki insan biçimli beş kabın dini amaçlar için kullanıldıkları düşünülmektedir. II. ve III. tabakada kabartma bezemeli çanak çömlekler vardır. Bu kabartmalar kabın farklı alanlarına, kap yapıldıktan sonra kabın hamurundan alınan parçalar yapıştırılarak üzerinde elle şekil verilerek yapılmıştır. Bu kaplarda boğa, inek, keçi, eşek, ceylan, leopar, kaplumbağa, yılan, kuş ve balık kabartmaları gerçekçi bir şekilde işlenmiştir. Kabartmalı kaplar üzerinde Köşk Höyük'teki yaşam tarzını gösterdiği düşünülen konular bulunmaktadır. Bunlar başak biçen erkek, yabancı eşek avı, inek sağan bir kişi ve dans eden kadınlardır. Bezemeli kaplara II-IV. tabakalarda sıkça rastlanmıştır. Neolitik Çağa tarihlenen bu kaplara genelde konut tabanları altına defnedilen bireylerin mezar eşyası olarak rastlanmıştır. Kaplarda boya, kabartma ve bu bezemelerin her ikisinin bir arada olduğu örnekler ile çizi bezemeli kaplara da rastlanmaktadır (Öztan ve Özkan, 2003, s. 447). Köşk Höyük Neolitik anak ömleğine en yakın gelenek Tepecik-Çiftlik'te ortaya çıkarılmıştır (Öztan, 2011, s. 40).

Yerleşimde yürütölen kazılarda 66 adet mezara rastlanmıştır. Mezarlar basit toprak mezar ya da çömlek mezar şeklindedir. Bazı mezarlara birden fazla birey gömülmüştür. Gömütler arasında en önemli özelliğe sahip olanlar kafatasları okr ile sıvanmış 5 bireydir. Bazı örneklerin göz bebekleri kakma taşlardan yapılmıştır (Öztan, 2002, s. 57). Köşk höyük gömülerinde kafataslarına kille sıvama ile yeniden şekillendirme uygulaması saç sınırına kadar kille sıvanıp burun ve kulaklara şekil verilerek yapılmıştır. Gözler ise bazı örneklerde tamamen belirginleştirilmiş, bazı örneklerde ise göz çukurlarına ince bir yiv yapıp badem göz biçimi verilmiştir. Kaşlar, düz bir çizgi ya da hilal şeklinde oyularak yapılmış, çene, elmacık kemikleri ve alın detayları gösterilmiştir. Köşk Höyükte II ve III. tabakadaki buluntulara göre buradaki Neolitik Çağ insanların gömülerini evlerin içinde seki altlarına veya duvar diplerine gömdükleri görölmüştür (Silistreli, 1988, s. 8). Bunlar fetüs, bebek ve çocuklara ait gömütlerdir. Bunlar arasında farklı olan tek bebek gömüsü III. tabakada bir kül dolgu içerisinde bulunan çömlek gömüdür. Yetişkinlere ait mezarlar az sayıda olup II ve III. tabakalarda konutlar arasındaki boşluklarda bulunan toprak gömülerdir. Gömüler hocker tarzda, farklı yönlerde yapılmıştır. Mezar buluntuları

arasında kabartmalı kap parçaları, tanrı ve tanrıça figürinleri, mühürler, süs eşyaları, kemik ve taş aletler, çeşitli formlarda çanak çömlekler bulunmaktadır. Kafatası uygulaması farklı yaşlardaki 16 bireyde görülmüştür. Belirli bir süre devam eden bu uygulama, Eski Yakınoğu'da ve Anadolu'da küçük değişikliklerle Çanak Çömleksiz Neolitik dönemde görülmektedir.

Köşk Höyük'te yaşamın temelini avcılık ve hayvancılık oluşturmaktadır. Yerleşimde buğday, arpa, mercimek, nohut, fasulye ve palamut tohumları ele geçmiştir. Hem evcil hem de yabani türlerden koyun, keçi, yabani at, inek, yabani eşek, tavşan, geyik, köpek, domuz, tilki, ayı, küçük etçiller ve kirpi kalıntıları ortaya çıkarılmıştır. Bunların yanı sıra yoğun tarım faaliyetleri de görülmektedir. Beslenmelerinde süt ürünlerinin de bulunduğu çanak çömleklerdeki betimlemelerden anlaşılmaktadır. MÖ 6. binyılın ortalarında Köşk Höyük'te koyun ve keçilerin ağırlıklı olarak et üretimi için yetiştirildiği ve bu nedenle genç yaşta kesildiği arkeozoolojik çalışmalardan anlaşılmaktadır. Neredeyse hiçbir erkek koyunun yetişkinliğe erişememiş olması bu durumu açıklamaktadır (Schoop, 2012, s. 427). Yerleşimde sosyo-ekonomik yapıyı açıklamaya yardımcı buluntu gruplarından biri de sayaçlardır. Köşk Höyük sayaçlarının sayısı yüzü aşmaktadır. Farklı kazı sezonlarında farklı tabaka ve kontektlerde ortaya çıkartılan sayaçlar taş ve kilden üretilmiştir. Bunların genellikle bazı mekânlarda topluca bulunmuş olmaları ayrıca önemlidir. Bununla birlikte yapı konteksti içindeki konumları ve mekânın özelliği de bunların kullanımları hakkında değerli bilgiler sunmaktadır. Köşk Höyük'te bu kadar çok sayaç bulunmuş olması, yerleşimde ciddi bir kayıt işlemine işaret etmektedir. Aynı şekilde kazılarda ortaya çıkarılan kabartmalı kaplar üzerinde yer alan semboller Köşk Höyük sakinlerinin kendilerini ifade etme becerilerinin de bir kanıtı olarak yorumlanmıştır (Tekin, 2019, s. 324).

Benzer kültür özelliklerine bakıldığında Köşk Höyüğün Tepecik-Çiftlik, Göller bölgesi, Konya Ovası ve Elbistan Ovası ile ilişki içinde olduğu görülmektedir. Niğde'de ilk kez Bor Ovası'nda, Köşk Höyük'te ortaya çıkan yeni bir kültürün varlığından bahsedilebilirken, Volkanik Kapadokya Bölgesinde de Tepecik-Çiftlik'de bu kültürün varlığından bahsedilebilmektedir (Bıçakçı, 2001, s. 30). MÖ 6. binin ikinci yarısında karşılaşılan çöküş izleri Kapadokya'da ve Konya Ovası'nda aynı anda açıkça görülebilmektedir. Kapadokya'da Köşk Höyük, Konya Ovasında Canhasan I eşzamanlı olarak terk edilmiştir. Bu terk ediş de MÖ 5. binyılın başlarına kadar yeni bir iskân izlememiştir. MÖ 5200'de hem Köşk Höyük yeniden iskân edilmiş, hem de Güvercikayası höyüğünde sıfırdan bir yerleşim kurulmuştur (Marciniak ve Czerniak, 2007, s. 126). Tepecik-Çiftlik kazılarından gelen yeni sonuçlar ve bu sonuçların Köşk Höyük ve Gelveri'den gelen sonuçlarla uyumu, Volkanik Kapadokya Bölgesi'nin en azından Geç Neolitik-Erken Kalkolitik dönemde Konya Ovası kültürlerinden farklı bir oluşum süreci geçirdiğini kanıtlamaktadır (Özbudak, 2016, s. 136).

3.4. Kalkolitik Çağ

Yakındoğu'da toplulukların yerleşik yaşam düzenine geçerek tarımcılık ve hayvancılık yapmaya başladıkları Neolitik Çağ ile çok sayıda nüfusun birarada barındığı, dinin kurumsallaştığı, kent-devletlerin ve sonrasında da imparatorlukların ortaya çıktığı, düzenli orduların kurulduğu Tunç Çağ arası, yani MÖ 6000-3000 yılları arasını temsil eden zaman aralığı Kalkolitik Çağ olarak tanımlanabilir.

Kalkolitik Çağ diğer zaman dizinleri gibi farklı bölgelere göre farklı kültürel özellikler göstermektedir. Tarihöncesi dönem toplulukları tarafından temsil edildiği için genelde yerleşim yerleri ve buralardan adını aldığı kültürler ile bilinmektedir. Anadolu Kalkolitik Çağı bölge dışındaki kültürel gelişim ve kronolojik dizine göre tanımlanmıştır bu nedenle asıl karakteri tam olarak bilinmemektedir. Çağın çanak çömleklerinin genel karakteristiği, Anadolu'nun güneyinde bej astarlı, nitelikli bezemeli ve büyük kap biçimleri ile kuzeyinde koyu yüzlü açkılı ve kap biçimi açısından daha az türe sahip geleneklerle temsil edilmektedir (Schoop, 2011, s. 166). Mezopotamya'da bu çağın toplulukları daha karakteristik özellikler gösterdiği için net tanımlamalar yapılabilmiş olsa da (Ubaid veya Uruk Kültürü gibi) (Kuhrt, 2010) Volkanik Kapadokya'da tüm Orta Anadolu gibi, daha çok yerleşim isimleri ve Erken-Orta-Geç Kalkolitik dönem şeklinde triolojik bir ayırım ile bilinmektedirler.

Volkanik Kapadokya'da Kalkolitik Çağa ait en erken tarihli bilgiler Tepecik-Çiftlik'in III-II. tabakaları (Bıçakçı vd., 2007, s. 237) ile Köşk Höyük'ün I. tabakasından (Öztan, 2007, s. 223) gelmektedir. Erken Kalkolitik döneme tarihlenen bu tabakalarda görülen kültürel özellikler, Orta Anadolu'da Erken Kalkolitik dönemde Neolitik kültür öğelerinin devam ettiğine işaret etmektedir. Fakat kazılan yerleşme sayısı arttıkça Erken Kalkolitik döneme tarihlenen tüm yerleşmelerin bir süre sonra terk edildiği ya da tahrip olduğu görülmüş, takip eden tabakalarda ise ilk kez görülen bir kültürün bölgede hâkim olmaya başladığı anlaşılmıştır. Geç Neolitik dönemin bitip Erken Kalkolitik dönemin başlamasıyla birlikte Orta Anadolu toplulukları radikal değişimlere maruz kalmıştır. Bu değişimler yerleşim düzeni, ölü gömme gelenekleri, mimari, çanak çömlek ve taş alet üretimi gibi materyal kültür ve sosyo-kültürel özelliklerde kendini göstermektedir (Marciniak ve Czerniak, 2007, s. 115). Erken Kalkolitik dönem başında kurulan yerleşimler ilk kez yerleşilen yeni alanlarda ortaya çıkmıştır. Bunların başında Köşk Höyük, Tepecik-Çiftlik ve Pınarbaşı-Bor yerleşimleri gelmektedir. Bu yerleşimlerin başlıca geçim ekonomisi tarımcılıktır ve Kapadokya obsidiyenlerinin ticareti için stratejik noktalara kurulmuşlardır. Erken Kalkolitik dönemde Kapadokya'nın tarihöncesi topluluklarının daha refah bir ekonomik seviyeye eriştiği materyal kültürden anlaşılmaktadır.

Yapılan kazılar Orta Anadolu'da iki kırılma olduğunu ortaya koymuştur. İlk kırılma Akeramik Neolitik dönemden Çanak Çömlekli Neolitik döneme geçişte karşılaşılan 500 yıllık boşluktur. MÖ 6300-6000 yılları arasında yaşandığı tahmin edilen ve Geç Neolitik Krizi olarak tanımlanan olgunun ani iklim değişimleri (RCC) ile alakalı olduğu düşünülmektedir (Clare ve Weninger, 2014, s. 33-34; Roberts, 2014, s. 80). İklim araştırmacıları tarafından 8.2ka (MÖ 6200 ani iklim değişim olayı ya da Hudson Bay olayı)

olarak tanımlanmış bu ani iklim olayı üç önemli sonuç doğurmuştur. Birincisi bu iklim olayı nedeniyle yerleşimlerde Geç Neolitik dönemin sonunda aniden terk edilmeler olduğu anlaşılmaktadır. Bu da höyüklerde Geç Neolitik-Erken Kalkolitik dönem arasında bir hiatusun bulunmasına neden olmuştur. İkincisi Göller Bölgesi yerleşimlerinde ilk büyük çaplı ve kanlı savaşların başladığına dair kanıtların ortaya çıkmasıdır. Üçüncüsü de batıya doğru kolonizasyon, göç faaliyetlerinin başladığına ve hatta deniz yollarının bile bu batıya kaçış, göç edilişte kullanıldığına dair kanıtların olması olarak açıklanmaktadır.

Bölgedeki ikinci kırılma ise Erken Kalkolitikten Orta Kalkolitiğe geçişte karşılaşılan boşluktur (Özbudak, 2010, s. 7). Geç Neolitik ile Erken Kalkolitik dönem arasında bir devamlılık görülürken (Schoop, 2011, s. 157) Erken Kalkolitikten Orta Kalkolitiğe geçişte, MÖ 5600-5300 yılları arasında, yerleşimlerin aniden terk edildiği ve iskânın yeniden başladığı Orta Kalkolitik dönemde bölgede yeni bir kültürün ortaya çıktığı anlaşılmaktadır. Sebebinin ne olduğu henüz bilinmeyen bu kırılmanın paraleli, Mezopotamya'da genelde Erken Kalkolitik dönemi temsil ettiği öne sürülen Halaf Kültüründen Orta Kalkolitik/Ubaid Kültürü dönemine geçildiğinde karşılaşılan radikal değişimlerdir. Orta Anadolu'da bu boşluğu doldurabilecek bulguların Gelveri kazılarında geldiği düşünülmektedir (Özbudak, 2010, s. 85). Arkeolojik bulgular Orta Kalkolitik dönemin Orta Anadolu'da MÖ 5300-5250 yılları civarında başladığına işaret etmektedir. Köşk Höyük II. tabakada Erkenden-Orta Kalkolitiğe geçiş sorunsalı açıkça görülmektedir (Öztan, 2011, s. 45). Bu tabaka yangınla son bulmuş, uzun bir süre sonra I. tabakada iskân başlamıştır.

Orta Anadolu Kalkolitik Çağ kültürlerinin karakteristik özellikleri ile kültürel yapısının Mezopotamya kadar iyi tanımlanamamış olmasına karşın, Köşk Höyük, Büyük Güllücek ve Alishar gibi Kalkolitik Çağa ait yerleşimlerin çanak çömleklerinin Güneydoğu Avrupa etkileşimi gösterdiği söylenmektedir. Kesik dalgalı, spiral bantlı ve noktalama bezemeler ve beyaz macun dolgulu (*inlay*) bazı motiflerin benzerlerine Balkanların Kalkolitik yerleşimlerinde rastlanmıştır (Steadmen vd. 2007, s. 391). Volkanik Kapadokya'da yer alan ve Erken-Orta Kalkolitik geçiş sorunsalı için önemli bulgular veren Gelveri-Güzelyurt yerleşiminin spiralli basma-çekme (*stab-and-drag*) tekniği ile bezenmiş çanak çömlekleri de MÖ 4. binyıl Balkan geleneğine işaret etmektedir. Bu geleneğin kökeninin MÖ 6. binyılda Tepecik-Çiftlik olduğu düşünülmektedir (Schoop, 2011, s. 155).

Kalkolitik Çağda geleneksel mimarisi kerpiç olan Konya, Karaman ve Akdeniz Bölgesi yerleşimlerinin aksine, Kapadokya'nın mimarisi taştır (Gülçur, 2012, s. 216). Orta Anadolu Bölgesinde Kalkolitik Çağa ait *in situ* tabakalardan gelen çanak çömleklere ise nadiren rastlanmaktadır (Gülçur, 2004, s. 147).

Geoffrey Summers bu sorun için "Orta Anadolu'da Kalkolitik Çağ çanak çömlekleri için bir kronoloji ortaya koymak henüz imkansızdır. Alishar'da alüvyonların altında kalmış 11 m'lik bir dolgu vardır ve Kalkolitik Çağın bu bölgede durumu kanıt ve bilgi eksikliği durumu için her zaman bir uyarı görevi görmelidir" demektedir (Steadmen vd., 2007, s. 391).

Bu bilgi eksikliğine karşın Abdullah Hacıoğlu ise "bölgede hem kazı hem de surveylerden gelen Orta Kalkolitik çanak çömlekleri siyah hamurlu ve koyu perdahlı mallardır. Bölge

boyunca hiçbir değişiklik göstermezler ve tek düzedirler” şeklinde genel bir tanımlamanın yapılabileceğini söylemiştir (Hacar, 2017, s. 13). Kapadokya’da Erken Kalkolitik dönemin en karakteristik çanak çömlekleri “Rölyef Bezemeli Çanak Çömlek” geleneğidir. İlk olarak Köşk Höyük II’de tespit edilen “Rölyef Bezemeli Çanak Çömleklerin” hamuru koyu renklerde, el yapımı ve dış yüzeyde kırmızı astarlı bir gelenektir. Bezeme geleneği kabartma bezemedir ve sıklıkla sığır, geyik ve eşeklerden oluşan hayvan frizi sahneleri kullanılmıştır. Ayrıca keçi, balık, kurbağa, yılan, kuş ve leopara da yer verilmiştir. Bu figürlü kapların yanı sıra doğrudan antropomorfik ve zoomorfik kült kapları olarak üretilmiş kaplar da bulunmuştur (Gülçur, 2012, s. 216). Orta Kalkolitik dönem çanak çömleklerinde sık karşılaşılan yatay ve dikey tutamak ve kulplar bu dönemde ilk kez ortaya çıkan bir yeniliktir.

3.4.1. Güvercinkayası

Güvercinkayası Niğde-Çatalı Mamasun Barajı göl alanı içinde yer alan, MÖ 5210-4810 arasında Orta Kalkolitik döneme ait bir kaya üstü yerleşimdir (Gülçur, 2004, s. 141). Üç tarafı yüksek kayalıklarla çevrili bir vadide yer alan yerleşimin ilk evresi ahşap dikmeler için kaya yüzeyine açılmış delik izlerinden bilinmektedir. Bu ahşap dikmeli ilk tabakadan sonra Orta ve Geç Kalkolitik döneme tarihlenen II-III. tabakalar gelmektedir (Çaylı ve Demirtaş, 2016, s. 124). Güvercinkayası, Köşk Höyük I. tabaka ile çağdaştır. Son evrede kerpiç bir suvarı ile yerleşimin etrafının çevrelendiği görülmektedir. İlk evredeki kazık delikli mimari de, son evredeki sur duvarı da Volkanik Kapadokya bölgesine yabancısıdır. Sur duvarı evresinde açık renkli bir çanak çömlek geleneği ortaya çıkmıştır. Yerleşmenin üzerine kurulduğu kayalığın en yüksek ve korunaklı alanı özel bir yapı topluluğuna ait olmalıdır. Artı ürünün denetimini elinde tutan yönetici sınıfın oturduğu düşünülen bu binaların ait olduğu evre yangınla tahrip olmuştur.

Orta Anadolu’nun erken yerleşimleri, hücre plana sahip, bir arada kümelenmiş ve damlardan girilen konutlara sahiptir. Bu konutlar eski temelleri üzerinde tekrar tekrar inşa edilen ve ahşap gibi yapı malzemelerinin tekrar tekrar kullanıldığı bir mimari geleneğe sahiptir. En eski örneklerine Aşıklı Höyük ve Musular’da rastladığımız bu konutlar MÖ 6. binyılın ikinci yarısında Köşk Höyük III-II’de ve MÖ 5000 civarında Güvercinkayası’nda sürekli olarak kullanılmaya devam etmiştir (Schoop, 2005, s. 45). Bunun yanı sıra bu yerleşmenin üzerinde kurulduğu kayalığın doğal yapısına uyacak şekilde önceden planlanmış bir mimari düzeninin olduğu görülmektedir (Çaylı ve Demirtaş, 2016, s. 124). Yerleşmenin mimarisi dörtgen planlı, çamur harçla örülmüş, taş duvarlı, duvar sıvaları ve tabanları birden fazla kez sıvanmış, konutlardan oluşmaktadır. Birbirine bitişik düzendeki Güvercinkayası konutları bir ana oda ve kilerden oluşmuştur. Çevresindeki Tepecik ve Köşk Höyüğe göre Güvercinkayası daha geç döneme ait bir yerleşim olmasına karşın, konut içerisine bırakılan bukraniumlara rastlanmış olması Neolitik geleneklerin devamlılığına açıkça işaret etmektedir (Schoop, 2005, s. 47). Güvercinkayası Orta Kalkolitik dönem mimarisi Mezopotamya kökenli Ubaid Kültüründen

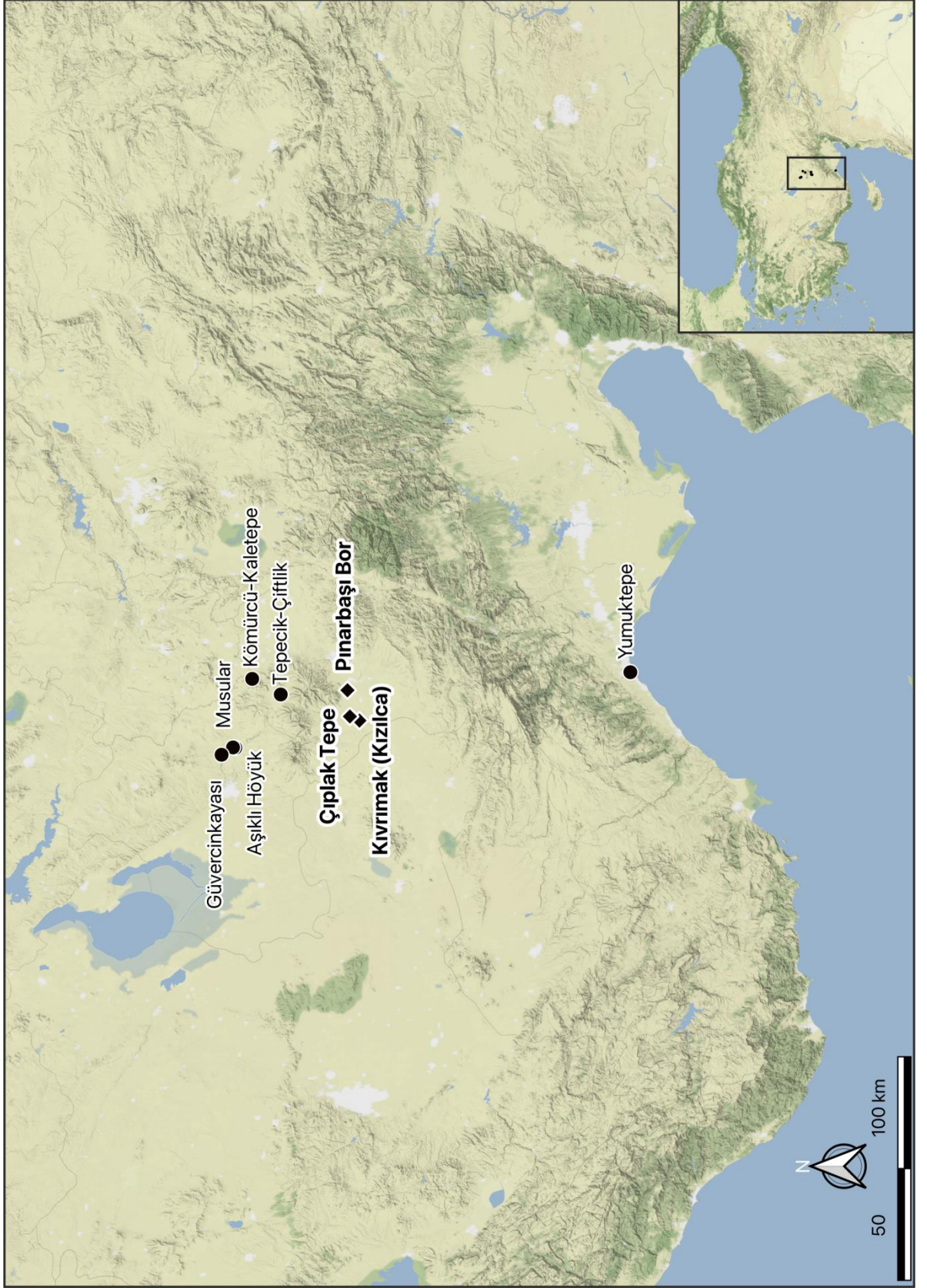
bilinen “*üç parçalı ev/tripartite*”leri andırmaktadır (Gülçur, 2012, s. 222). Ayrıca damga mühür geleneği de bu kültür ile benzerlik göstermektedir.

Güvercinkayası’ndaki sur içi iskânın son bulmasına yol açan yangının 14 no’lu evde başladığı tahmin edilmektedir (Gülçur, 2012, s. 219) ve yangınla sonlanan surlu kale tabakasının c14 numuneleri MÖ 5210-4860 yılları arasına tarihlenmektedir. Boyutları ve diğer konutlara göre çok daha fazla sayıda depolama kabını barındırması nedeniyle özel bir konut olduğu anlaşılan 14 no’lu evde bulunan çok sayıdaki depolama kabında saklanan artı ürünün H14 evine mi, özel mülkiyete mi yoksa komünel bir yapıya mı aitti? soruları başlı başına önemli arkeolojik sorunsallardır.

Güvercinkayası Kalkolitik Çağ tabakalarında başlıca 4 çanak çömlek grubu vardır. Bunların içerisinde koyu renkli perdahlı mallar hâkim gruptur. Bunların içi genelde kırmızıdır. İkinci grubu “basit V kazıma bezemeli” mallar temsil etmektedir. 3. grubu açık renk hamurlu, dipleri tıraşlı “Coba kaseleri” oluşturur. Bu grup koyu yüzlü açık mallardan sonraki ikinci hâkim gelenektir. 4. grubu bikrom boya bezemeli kaplar oluşturmaktadır. Bu geleneklerin büyük çoğunluğu mineral katkıdır. Bitki katkıya az rastlanmaktadır. Kabartma bezemeli kapların üzerindeki kabartmalar genelde boynuz, göz, burun gibi hayvanları sembolize eden unsurlardır (Gülçur, 2004, s. 146).

Kalkolitik Çağ boyunca, Verimli Hilal’den Kafkaslar’a kadar sık rastlanılan bir gelenek olarak (Kalkan, 2018, s. 1442) karşımıza çıkan konut tabanları altına yapılan bebek gömütlerine Güvercinkayası’nda da rastlanmıştır (Gülçur, 2012, s. 220).

Orta Anadolu Orta Kalkolitik dönem topluluklarının sosyo-ekonomik yapısı başlıca kuru tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır ve Güvercinkayası’da buna örnek yerleşimlerden biridir. Fakat Güvercinkayası yerleşiminin sosyo-ekonomik yapısı hakkında U. Schoop’un “*MÖ 5000 civarında Güvercinkayası’ndaki tabakalarda çok miktarda vahşi atgillere ait (equid) kanıtların olması bu toplulukların hiçbir zaman tam olarak besin üretimine dayalı gerçek bir Neolitik topluluk olmadığına işaret etmektedir*” yorumunu getirmesi oldukça ilginçtir (Schoop, 2005, s. 46).

Harita.3.1. Volkanik Kapadokya Başlıca Tarihöncesi Dönem Yerleşimleri
(Har: E. Kalkan, Qgis -LTR, Stamen Terrain Background, 2022)

4. BÖLÜM

NİĞDE-BOR OVASI NEOLİTİK VE KALKOLİTİK ÇAĞ ÇANAK ÇÖMLEKLERİ

Niğde-Bor Ovasında yer alan Pınarbaşı-Bor, Kıvrımak Höyük ve Çıplak Tepe'den toplanan çanak çömleklerin makroskopik analizlerle başlıca dört gruba ayrıldığı anlaşılmaktadır. Bunlar A-B-C-D harf kodları ile tanımlanmış ve karakteristik özelliklerine göre 1-2 rakam kodları ile de alt gruplara ayrılmıştır.

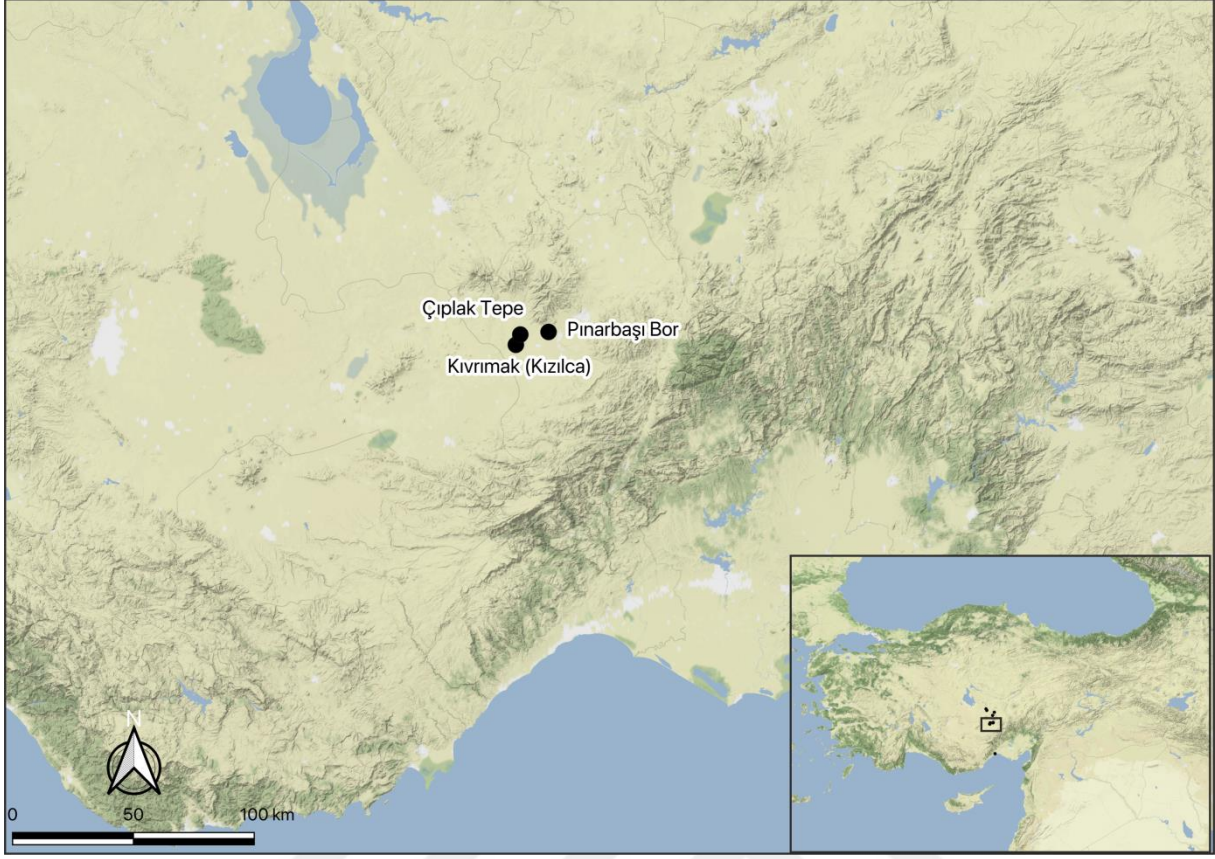
Kırmızı hamurlu veya astarlı mallar A grubu olarak tanımlanmıştır. Bunların perdahlı olanları A1 alt grubuna ve perdahsız olanları da A2 alt grubuna ayrılmıştır.

Kahve, koyukahve, siyah ve gri renk tonlarında hamurlu veya astarlı mallar B grubu olarak tanımlanmıştır. Bunların perdahlı olanları B1 alt grubuna ve perdahsız olanları da B2 alt grubuna ayrılmıştır.

Genelde astarı olmayan ve herhangi bir yüzey işlemine sahip olmayan mallar C grubu olarak tanımlanmıştır. Bu grubun herhangi bir alt grubu yoktur.

Bezemeli mallar D grubu olarak tanımlanmıştır. Boya bezemeli olanlar D1 alt grubuna, kazıma bezemeli olanlar D2 alt grubuna ve bezemesinin türü ve tekniği net anlaşılamayan ancak bezemeli olduğu düşünülen grup ise D3 alt grubu ile tanımlanmıştır.

Bazı yerleşimlerde tüm mal gruplarına rastlanmaktayken, bazılarında bunların bir kısmı tespit edilmiştir. Bazı yerleşimlerde bezemeli gruba hiç rastlanmazken, bazılarında bir grubuna bazılarında ise hepsine rastlanabilmektedir. Yerleşimlerin sahip oldukları mal gruplarını açıklayabilmek için her yerleşimin çanak çömlek başlığı altında grafikler yer almaktadır (Şekil.4.1, 4.14, 4.25).

Harita.4.1. Tez Konusunu Oluşturan Bor Ovası Yerleşimleri
(Har: E. Kalkan, Qgis -LTR, Stamen Terrain Background, 2022)

4.1. Pınarbaşı-Bor Höyük

Kapadokya'da Geç Neolitik dönem sonu Erken Kalkolitik dönem başında kurulan yerleşimler ilk kez yerleşilen yeni alanlarda ortaya çıkmıştır. Bu yerleşimlerden biri de Pınarbaşı-Bor'dur (Marciniak ve Czerniak, 2007, s. 126). Yerleşimin başlıca geçim kaynağı tarım olmasına karşın, Kapadokya obsidiyenlerinin ticareti için stratejik bir noktaya kurulduğu da anlaşılmaktadır. Pınarbaşı-Bor Höyüğü 1981 yılında kazılmaya başlayana kadar bölgenin arkeolojik araştırma tarihçesi yok denecek kadar azdır (Bıçakçı, 2001, s. 25; Bkz. Böl. 2).

Resim.4.1. Pınarbaşı-Bor Höyüğü (Foto: A. Hacıoğlu)

4.1.1. Konumu ve Araştırma Tarihçesi

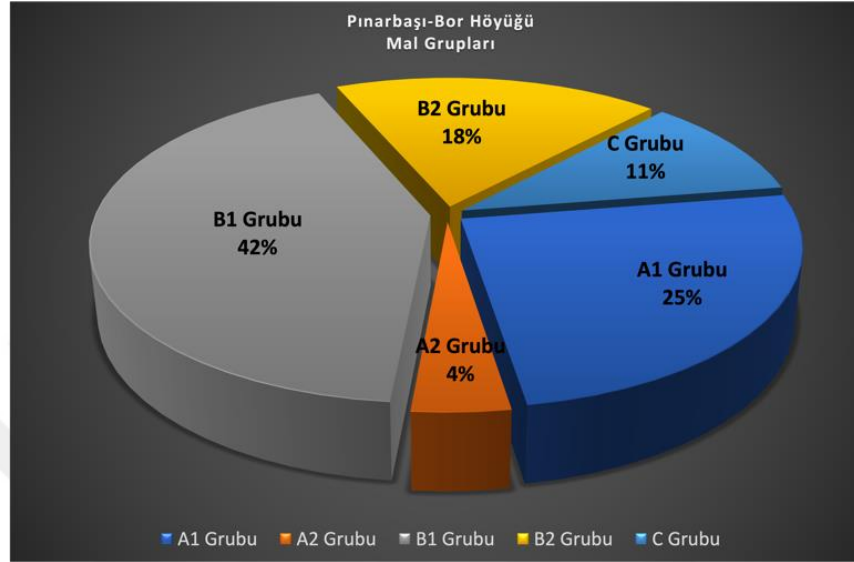
Niğde'nin Bor ilçesinde bulunan Pınarbaşı Höyüğü (Resim.4.1), Ankara-Altınhisar-Bor-Niğde karayolunun kenarında yer almaktadır (Silistreli, 1983, s. 81). Sulak ve bereketli bir ovaya kurulmuş olan höyük karayolu yapımı sırasında kuzey uçta tahrip olmuştur. Höyük adını yakınındaki bir su/pınar kaynağından almaktadır. Pınarbaşı-Bor Höyüğü 50x30m ölçülerinde küçük bir yerleşimdir (Omura, 1992, s. 543). Oavadan yükseliği 15.5m olan höyüğün kazılarında İslami Çağ, Demir Çağ ve daha alt dönemlere ait mimari öğelere ve çanak çömlek parçalarına rastlanmıştır. Ancak yayınlarda Pınarbaşı-Bor Höyüğü stratigrafisi için gerekli bilgilere yer verilmemiştir. Projeyi yürüten Dr. U. Silistreli, höyüğün tepesinde başladığı kazılarda İslami mezarlara rastladığı ve bunların taşınması vs. gibi zorlukları olduğu için, 1981 yılında sadece bir sezon gerçekleştirilen kazıyı durdurup, çalışmalarına Köşk Höyük'te devam etmeye karar vermiştir. Bu nedenle Pınarbaşı-Bor ile ilgili stratigrafik ve diğer bilgiler oldukça sınırlıdır. Yerleşimde çok sayıda yüzey toplaması yapılmış ve bunların arasında Kalkolitik ve Tunç Çağ malzemesinin olduğu bildirilmiştir (Silistreli, 1983, s. 84).

Pınarbaşı-Bor yerleşiminden alınan c14 numunelerinin tarihlenmesine göre Geç Neolitik döneme, MÖ 6600-6000 yılları arasına tarihlenmiştir (Clare ve Weninger, 2014, s. 27).

4.1.2. Çanak Çömlek

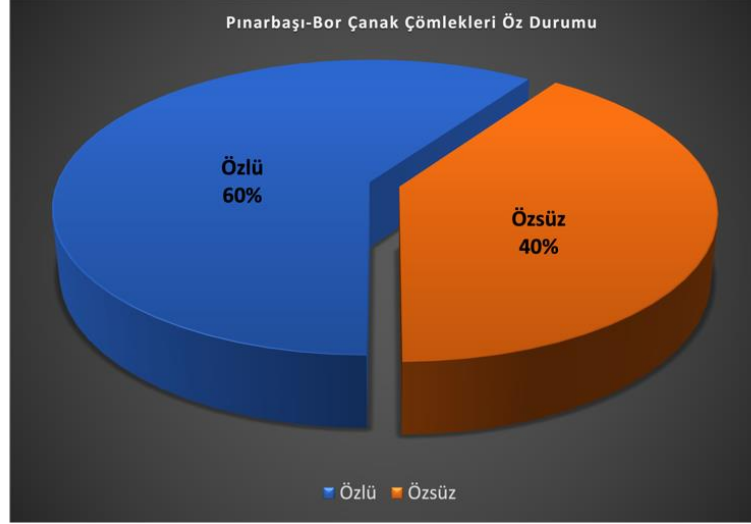
Pınarbaşı-Bor yerleşiminde bir sezon yürütülen kazıda ortaya çıkarılan çanak çömleklerin tarihlendirilmesi Geç Neolitik dönemden Demir Çağına kadar geniş bir aralığı temsil etmektedir. 2020 sezonunda bu tezin kapsamını oluşturan söz konusu yüzey toplaması sırasında Niğde-Bor

ilçesi sınırları içerisinde kalması sayesinde bu yerleşimden de çanak çömlek toplanmıştır. Höyükten toplamda 77 adet çanak çömlek toplanmıştır. Bu çanak çömleklerde genel olarak yoğun bir tahribat söz konusudur. Genelde diğer höyüklerdeki aynı mal gruplarından bilinen astar, perdah ve sıvazlama gibi özellikler bu höyükteki parçalarda sadece bir kısmında korunmuş ya da hiç korunamamıştır.

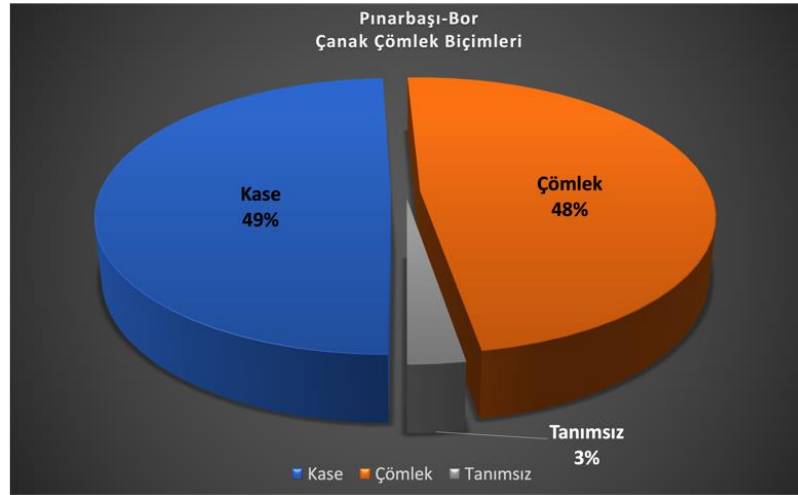
Şekil.4.1. Pınarbaşı-Bor Höyüğü Çanak Çömlekleri Mal Grupları Dağılım Grafiği

Yerleşimden toplanan çanak çömleklerin üzerinde yürütülen makroskopik incelemelerde hamur ve yüzey uygulamalarına göre başlıca üç mal grubunun bulunduğu anlaşılmaktadır (Şekil.4.1). Mal grupları arasında hâkim gelenek B grubudur. B grubunu temsil eden koyu yüzlü mallar diğer iki yerleşimden farklı olarak iki alt gruba ayrılmaktadır. B1 grubunu temsil eden örneklerin hamur rengi kahverengi ağırlıklıdır. B2 grubunu temsil eden örneklerin hamur rengi ise siyahtır. B grubunu temsil eden koyu yüzlü malların tamamına yakınında yoğun perdah uygulandığı görülmektedir. Kaplar çömlek ve kâse olarak başlıca iki biçimdedir (Şekil.4.3). B grubunu temsil eden örneklerin pişme ısı genelde yüksektir. 3'te 1 oranında orta, 3'te 1 oranında da yumuşak dokulu mallar vardır. Kapların ağız çapları 12-40 cm arasında değişen ölçülerde olmasına karşın, 40 cm büyüklükteki örnekler ünik olup (NB.19.04.33, NB.19.04.52), diğer iki höyükte karşılaşılmayan pişirim kabı türündedir. B grubunu temsil eden malların büyük çoğunluğu mineral ve bitki katkılıdır (Şekil.4.4). Çok az örnekte sadece mineral ya da sadece bitki katkıya rastlanmıştır. Mineral katkının türü kum ve taşçıktır. Ayrıca tüm örneklerde biotit kökenli bir mineral olan mika, katkı maddesi olarak kullanılmıştır. Çanak çömleklerin %60'ı özlüdür (Şekil.4.2). Büyük çoğunluğu karbonize olmuş bu örneklerin tabakalı, kahve tonlarında özlü oldukları görülmektedir. Bu özellikleri düşük ısı üretebilen, açık hava fırınlarında üretilmiş olabileceklerini akla getirir.

Şekil.4.2. Pınarbaşı-Bor Höyüğü Çanak Çömlekleri Öz Durumu Grafiği

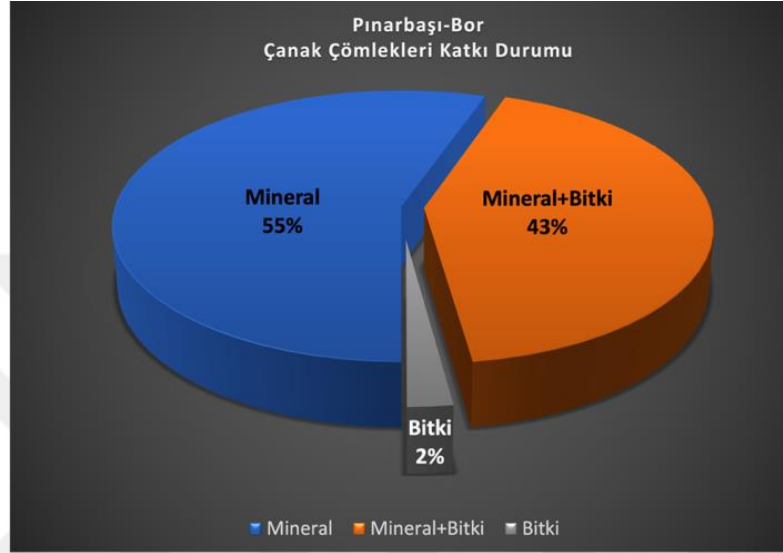
Pınarbaşı-Bor çanak çömlek geleneğinde diğer yerleşimlerde D grubunu temsil eden bezemeli parçalara rastlanmamıştır. Sadece tek bir örnek applike bezeme olarak değerlendirilmiş (NB.19.04.77) ancak bezemeli olarak ayrılmamış, ait olduğu A1 mal grubu içinde değerlendirilmiştir. Bu gelenekte diğer iki höyükte hiç görülmeyen kuvars katkı karşımıza çıkmaktadır. Bu çalışmanın kapsamındaki diğer iki höyüğe göre düşük ısı ve yumuşak dokulu mallar bu yerleşimde daha çok sayıdadır. Bu yerleşimde diğer iki höyüğe göre kaplarda kısım çeşitliliği daha zengindir. Diğer höyüklerde neredeyse bütün parçalar ağızlardan oluşurken, burada ağızların yanı sıra kulp, dip ve gövdelere de rastlanmıştır (Şekil.4.5).

Şekil.4.3. Pınarbaşı-Bor Höyüğü Çanak Çömlek Biçimleri Dağılım Grafiği

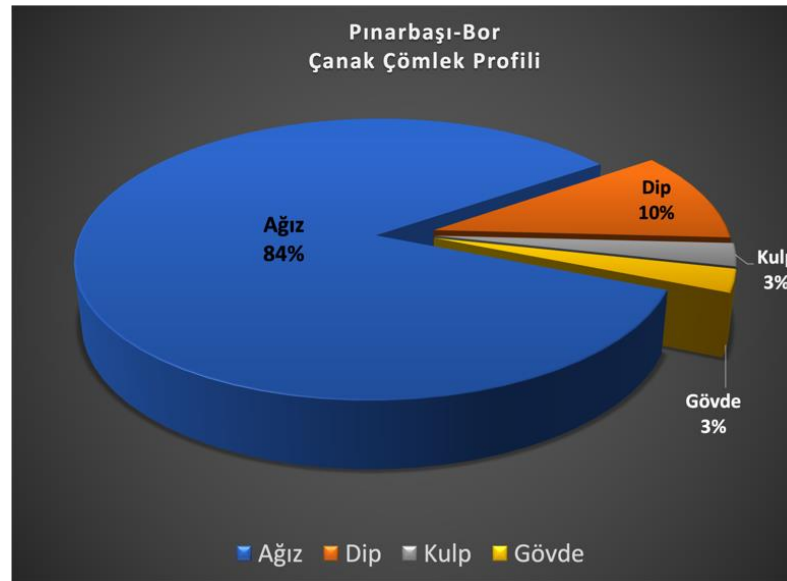
Toplanan çanak çömleklerde B grubundan sonra en sık rastlanan grup A grubudur. Bu kırmızı hamurlu malların tamamı mineral katkılı olmasının yanı sıra bitkisel katkılı çok sayıda örnek de vardır. Buna karşın mineral katkının hiç olmadığı, sadece bitkisel katkının görüldüğü bir örnek yoktur. Mineral katkı kum ve taşçıktır. A grubunda yaygın görülen biçim kasedir. Az sayıda çömleğe de rastlanmıştır. Kapların 7-32 cm arasında değişen ağız çaplarına sahip küçük boyutlu

servis kapları oldukları anlaşılmaktadır. Bu grubun perdahlı ve perdahsız mallar olarak iki alt grubu vardır. Perdahın yoğun olduğu A1 grubunda bu özellik karakteristiktir. Hamur rengi açık ve koyu kırmızı, pembe ve tonlarıdır. A grubunda örneklerin büyük kısmı yüksek ısıda fırınlanmış sert dokulu mallardır. Az oranda orta ve çok az da yumuşak dokulu düşük ısıda pişirilmiş örnekler mevcuttur. Yerleşimin en az parça ile temsil edilen A2 grubu mallarında ise hamur renklerinin kırmızı ya da tonları olduğu, perdah işlemine rastlanmadığı görülmektedir. Yüzey işlemine uğramadıkları için nispeten daha kaba yüzeyli bir mal grubudur.

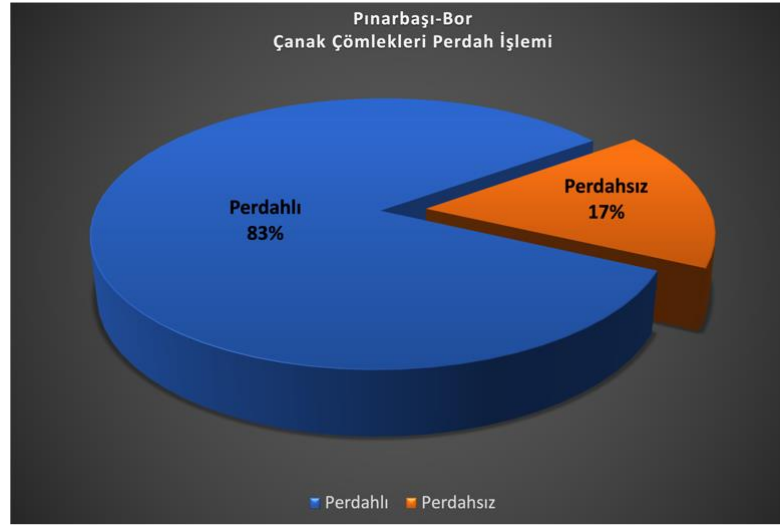

Şekil.4.4. Pınarbaşı-Bor Höyüğü Çanak Çömlek Katkı Türü ve Oranları Grafiği

Pınarbaşı-Bor Höyüğü çanak çömlekleri arasında en az rastlanan C grubu mallarının rengi devetüyü ağırlıklıdır. Az sayıdaki kapların ağız çapları 15-24 cm arasındadır. Pişme dereceleri yüksek olan bu çanak çömlekler mineral katkıdır ve bazı örneklerde mineral katkıya bitki katkı da eşlik eder. Bazı örneklerde perdaha rastlanmaktadır.

Şekil.4.5. Pınarbaşı-Bor Höyüğü Çanak Çömlek Profil Dağılım Grafiği

Şekil.4.6. Pınarbaşı-Bor Höyüğü Çanak Çömlek Perdah İşlemi Grafiği

Tablo 4.1. Pınarbaşı-Bor Höyük Çanak Çömlek Geleneği Mal Grupları Tanıtım Formu

A Grubu (Kırmızı Mallar)

A1 Grubu (Perdahlı Kırmızı Mallar)

NB.19.04.10-NB.19.04.14-NB.19.04.15-NB.19.04.16-NB.19.04.19-NB.19.04.20-NB.19.04.26

NB.19.04.36-NB.19.04.51-NB.19.04.54-NB.19.04.55 -NB.19.04.63-NB.19.04.65-NB.19.04.66

NB.19.04.75-NB.19.04.77

A2 Grubu (Kırmızı Yalın Mallar)

NB.19.04.32-NB.19.04.43

B Grubu (Koyu Yüzlü Mallar)

B1 Grubu (Perdahlı Kahve Mallar)

NB.19.04.03-NB.19.04.08-NB.19.04.09-NB.19.04.11-NB.19.04.13

NB.19.04.21-NB.19.04.22-NB.19.04.24-NB.19.04.25-NB.19.04.27-NB.19.04.33

NB.19.04.40-NB.19.04.41-NB.19.04.42-NB.19.04.44-NB.19.04.46-NB.19.04.47

NB.19.04.52-NB.19.04.53-NB.19.04.58-NB.19.04.59-NB.19.04.60-NB.19.04.62

NB.19.04.64-NB.19.04.68-NB.19.04.72-NB.19.04.74

B2 Grubu (Perdahlı Siyah Mallar)

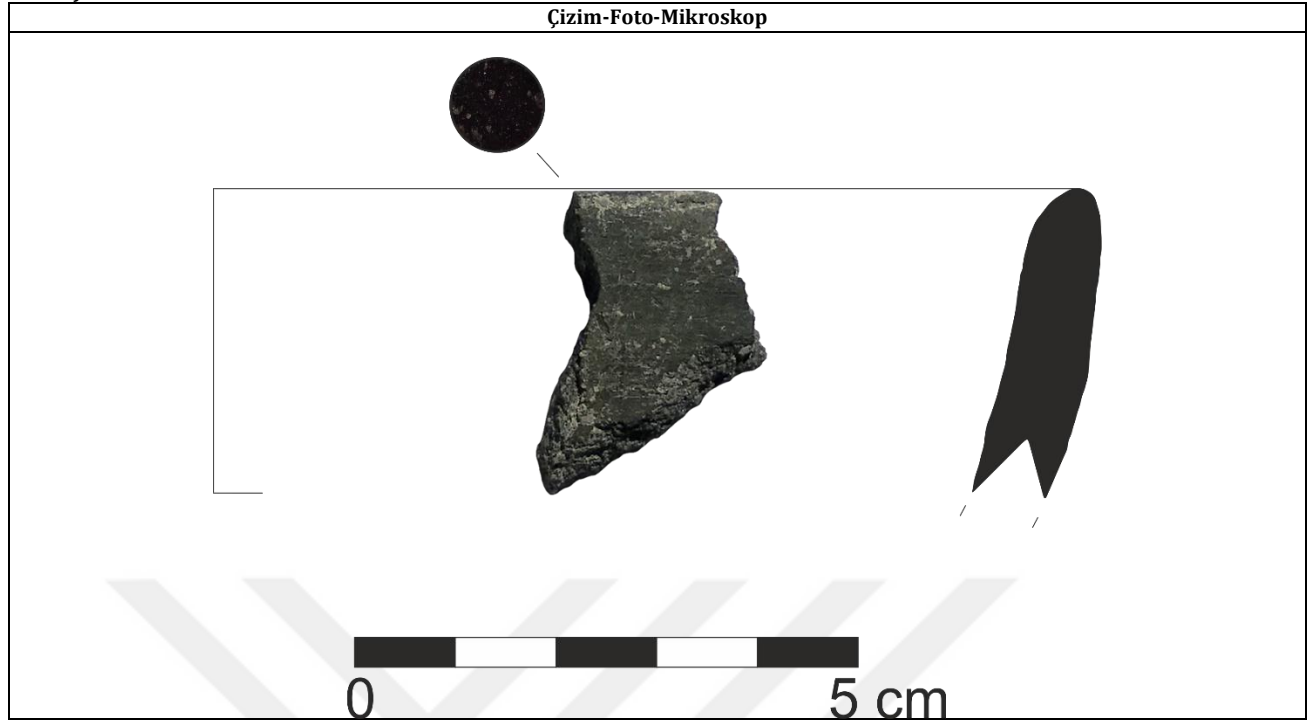
NB.19.04.01-NB.19.04.05-NB.19.04.06-NB.19.04.12-NB.19.04.38-NB.19.04.45

NB.19.04.56-NB.19.04.67-NB.19.04.69-NB.19.04.76

C Grubu (Yalın Mallar)

NB.19.04.17-NB.19.04.31-NB.19.04.35-NB.19.04.37-NB.19.04.57

Parça No: NB.19.04.01

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Pınarbaşı-Bor Höyük	Çağ	Kalkolitik	Dönem	Orta-Geç
Mal Grubu	B2	Biçim	Kâse	Ağız/Dip/Kulp	Ağız
Benzeri	Steadmen ve diğerleri, 2019: 43.				

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	7.5YR 2.5/1 Black	Dış Astar Rengi	2.5Y 2.5/1 Black	İç Astar Rengi	2.5Y 2.5/1 Black
--------------------	-------------------	------------------------	------------------	-----------------------	------------------

Ölçüler

Yükseklik	3.1	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	17	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	İç-Dış Yüzde: yatay-yoğun-düzenli perdah uygulanmıştır.
--------------------------------	---

Üretim

Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Özsüz	Isı	Orta	Sertlik	Yumuşak
-----------------------	-------------	-----------	-------	------------	------	----------------	---------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Orta		Yoğun	Az		
Katkı Boyutu	İri		İnce	Orta		

-Ölçüler santimetre birimindedir.

-Munsell renk tanımları standartlaşmış orijinal adıyla 2000 yılı kataloğuna göre yazılmıştır.

-Mikroskobik kesit görüntüsü CELESTRON marka 200 optik zoom özellikli taşınabilir dijital mikroskop ile elde edilmiş 5 MP görsellerdir.

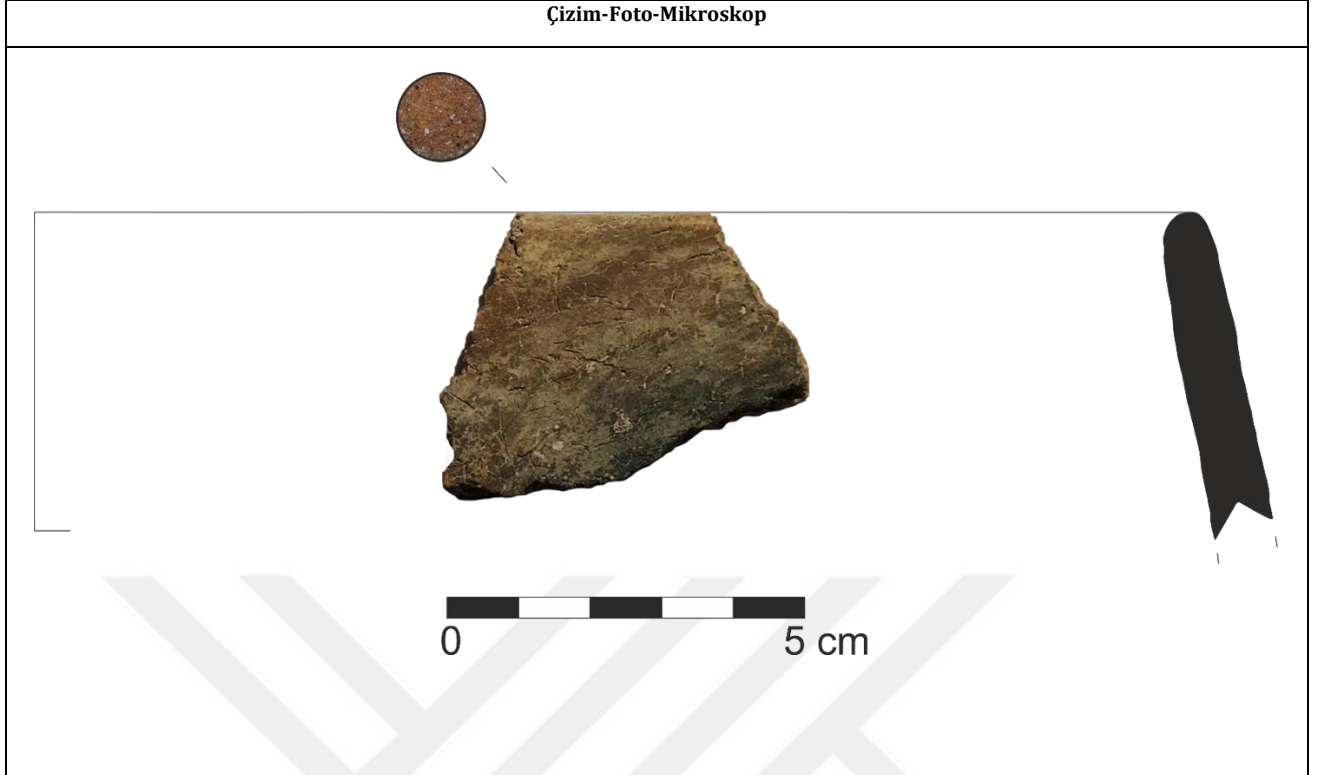
-Katkı Boyutları: İnce-Orta-İri olarak 3 ölçektir. (A. Tuba Ökse, 2002, Arkeolojik Çalışmalarda Seramik Değerlendirme Yöntemleri yayınına göre yapılmıştır.)

-Katkı Yoğunluğu: Az-Orta-Yoğun olarak 3 ölçektir. (A. Tuba Ökse, 2002, Arkeolojik Çalışmalarda Seramik Değerlendirme Yöntemleri yayınına göre yapılmıştır.)

-Çanak çömlüklerin dijital çizimleri Corel Draw X7 programında yarı çap ölçekli ve Photoshop CS4 programlarında hazırlanmıştır. Formda verilen ağız çapları gerçek ölçüleridir.

Parça No: NB.19.04.03

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Pınarbaşı-Bor Höyük	Çağ	Kalkolitik	Dönem	Erken
Mal Grubu	B1	Biçim	Kâse	Ağız/Dip/Kulp	Ağız
Benzeri	Özbudak, 2016: 185, fig.1.				

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	7.5YR 4/4 Brown	Dış Astar Rengi	7.5YR 4/3 Brown	İç Astar Rengi	5YR 5/4 Reddish Brown
-------------	-----------------	-----------------	-----------------	----------------	-----------------------

Ölçüler

Yükseklik	4.4	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	32	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	İç-Dış Yüzde: yatay-düzenli-yoğun perdah uygulanmıştır. Dış Yüzde: alacalanma mevcuttur
-------------------------	--

Üretim

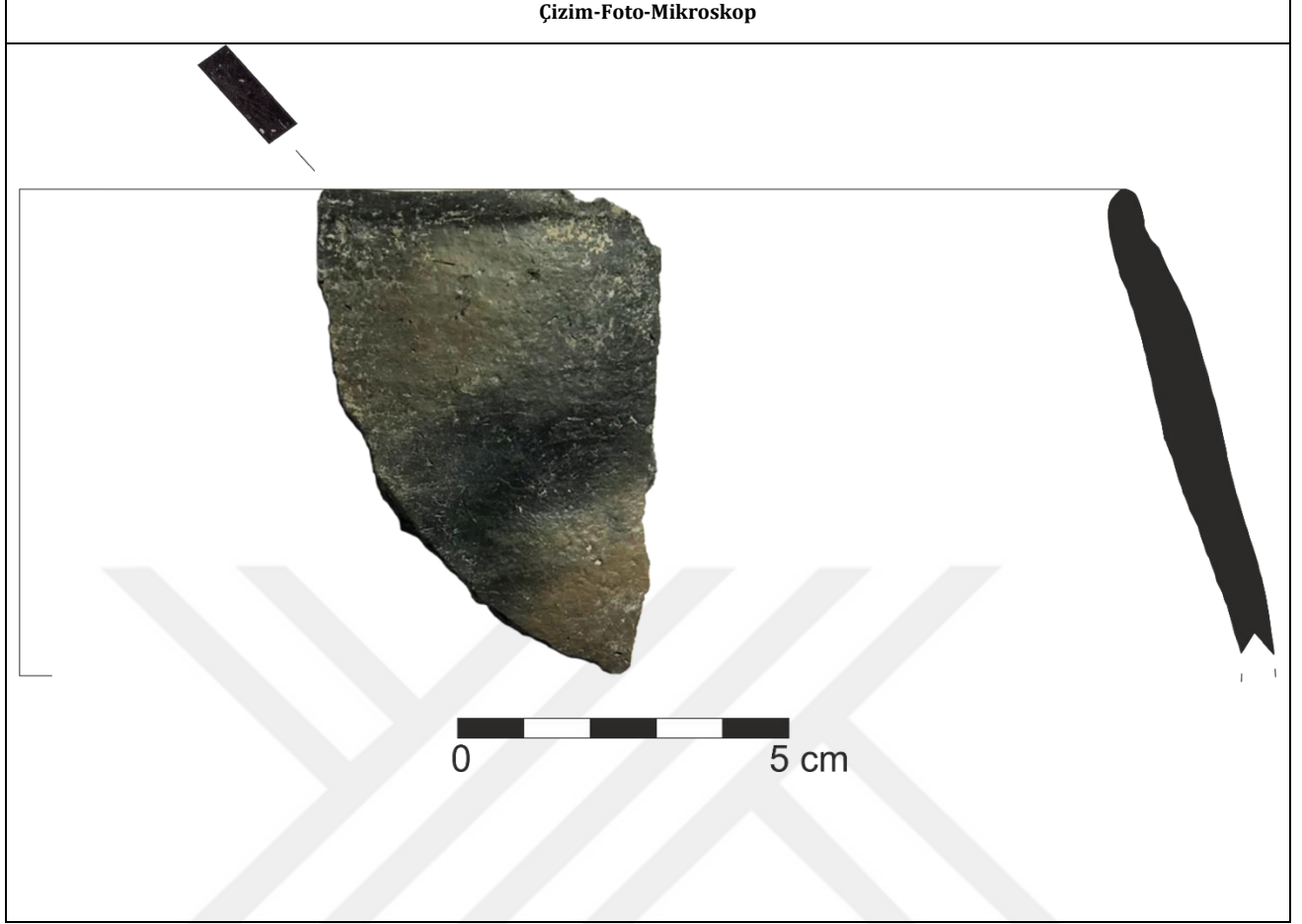
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Özsüz	Isı	Orta	Sertlik	Yumuşak
----------------	-------------	----	-------	-----	------	---------	---------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun	Az	Orta	Az		
Katkı Boyutu	İnce	İri	İnce	İri		

Parça No: NB.19.04.05

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Pınarbaşı-Bor Höyük	Çağ	Kalkolitik	Dönem	Erken
Mal Grubu	B2	Biçim	Kâse	Ağız/Dip/Kulp	Ağız

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	7.5YR 2.5/1 Black	Dış Astar Rengi	7.5YR 2.5/1 Black	İç Astar Rengi	7.5YR 2.5/1 Black
--------------------	-------------------	------------------------	-------------------	-----------------------	-------------------

Ölçüler

Yükseklik	7.3	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	23	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	İç-Dış Yüzde: yatay-düzenli-yoğun perdah uygulanmıştır Dış Yüzde: alacalanma mevcuttur
--------------------------------	---

Üretim

Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Özsüz	Isı	Yüksek	Sertlik	Orta
-----------------------	-------------	-----------	-------	------------	--------	----------------	------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireçtaşı	Kuvars
Katkı Yoğunluğu		Az	Yoğun	Az	Az	
Katkı Boyutu		İri	İnce	İri	İri	

Parça No: NB.19.04.06

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Pınarbaşı-Bor Höyük	Çağ	Kalkolitik	Dönem	Orta
Mal Grubu	B2	Biçim		Ağız/Dip/Kulp	Kulp
Benzeri	Gülçur, 2004: 151.				

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	7.5YR 2.5/1 Black 7.5YR 4/4 Brown	Dış Astar Rengi	7.5YR 2.5/1 Black	İç Astar Rengi	-
-------------	--------------------------------------	-----------------	-------------------	----------------	---

Ölçüler

Yükseklik	-	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	-	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	Dış Yüzde: düzenli-yoğun perdah uygulanmıştır
-------------------------	---

Üretim

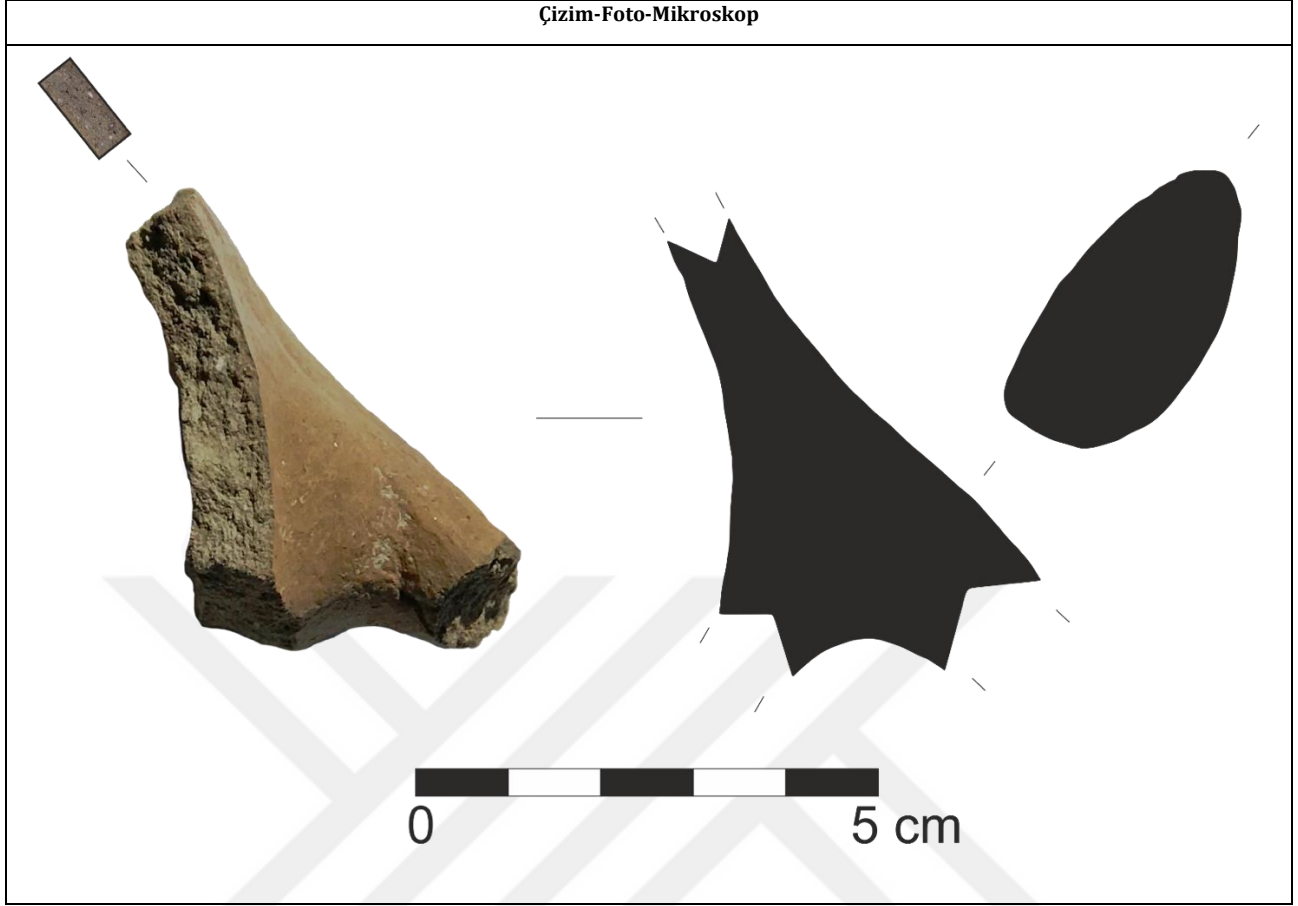
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Tabakalı (Sandviç)	Isı	Yüksek	Sertlik	Sert
----------------	-------------	----	--------------------	-----	--------	---------	------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun	Az	Yoğun	Az		
Katkı Boyutu	İnce	İri	İnce	İnce		

Parça No: NB.19.04.08

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Pınarbaşı-Bor Höyük	Çağ		Dönem	
Mal Grubu	B1	Biçim		Ağız/Dip/Kulp	Kulp

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	5YR 6/1 Gray	Dış Astar Rengi	7.5YR 6/3 Light Brown	İç Astar Rengi	-
-------------	--------------	-----------------	-----------------------	----------------	---

Ölçüler

Yükseklik	-	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	-	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	Dış Yüzde: düzenli-yoğun perdah uygulanmıştır
-------------------------	---

Üretim

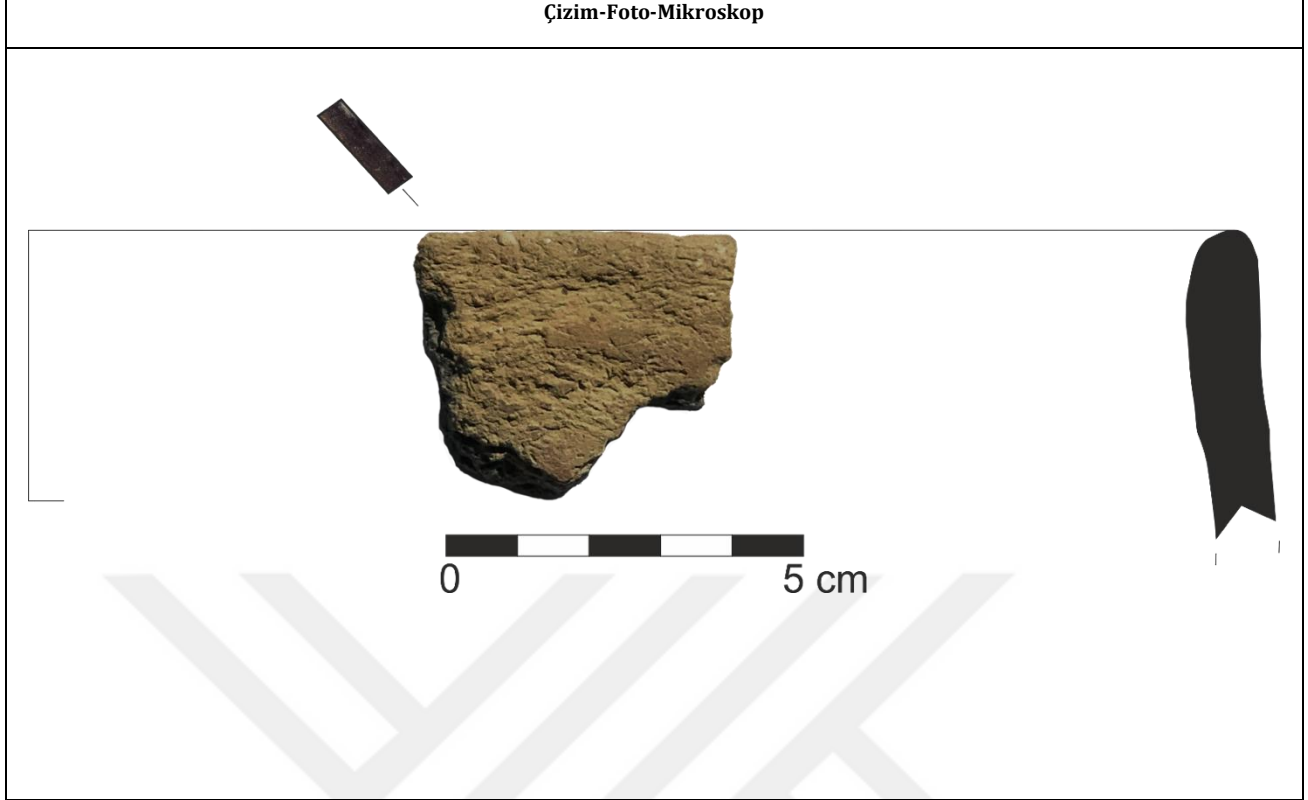
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Özsüz	Isı	Yüksek	Sertlik	Sert
----------------	-------------	----	-------	-----	--------	---------	------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun	Yoğun	Az			
Katkı Boyutu	İnce	İnce	İnce			

Parça No: NB.19.04.09

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Pınarbaşı-Bor Höyük	Çağ	Neolitik	Dönem	Geç
Mal Grubu	B1	Biçim	Kâse	Ağız/Dip/Kulp	Ağız
Benzeri	Özbaşaran ve diğerleri, 2007: 287, fig.30.				

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	10YR 6/3 Pale Brown	Dış Astar Rengi	7.5YR 6/3 Light Brown	İç Astar Rengi	7.5YR 6/4 Light Brown
-------------	---------------------	-----------------	-----------------------	----------------	-----------------------

Ölçüler

Yükseklik	3.8	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	30	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	Astar hamura tutunamayarak dökülmüştür
-------------------------	--

Üretim

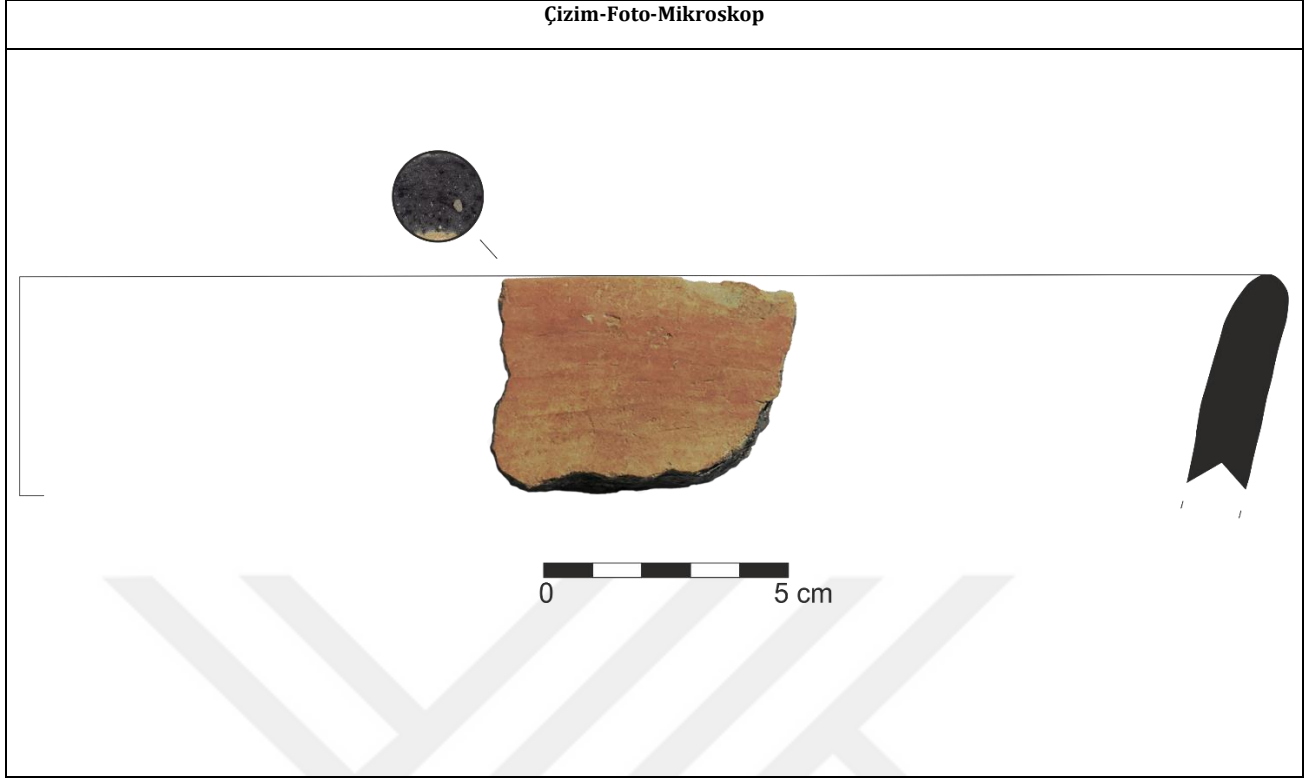
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Karbonize	Isı	Orta	Sertlik	Yumuşak
----------------	-------------	----	-----------	-----	------	---------	---------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Az	Yoğun	Az	Az		
Katkı Boyutu	İri	İnce	İnce	İri		

Parça No: NB.19.04.10

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Pınarbaşı-Bor Höyük	Çağ	Kalkolitik	Dönem	Erken
Mal Grubu	A1	Biçim	Kâse	Ağız/Dip/Kulp	Ağız

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	Karbonize	Dış Astar Rengi	5YR 6/6 Reddish Yellow	İç Astar Rengi	2.5YR 6/6 Light Red
-------------	-----------	-----------------	------------------------	----------------	---------------------

Ölçüler

Yükseklik	4.4	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	32	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	İç-Dış Yüzde: yatay-düzenli-yoğun perdah uygulanmıştır
-------------------------	--

Üretim

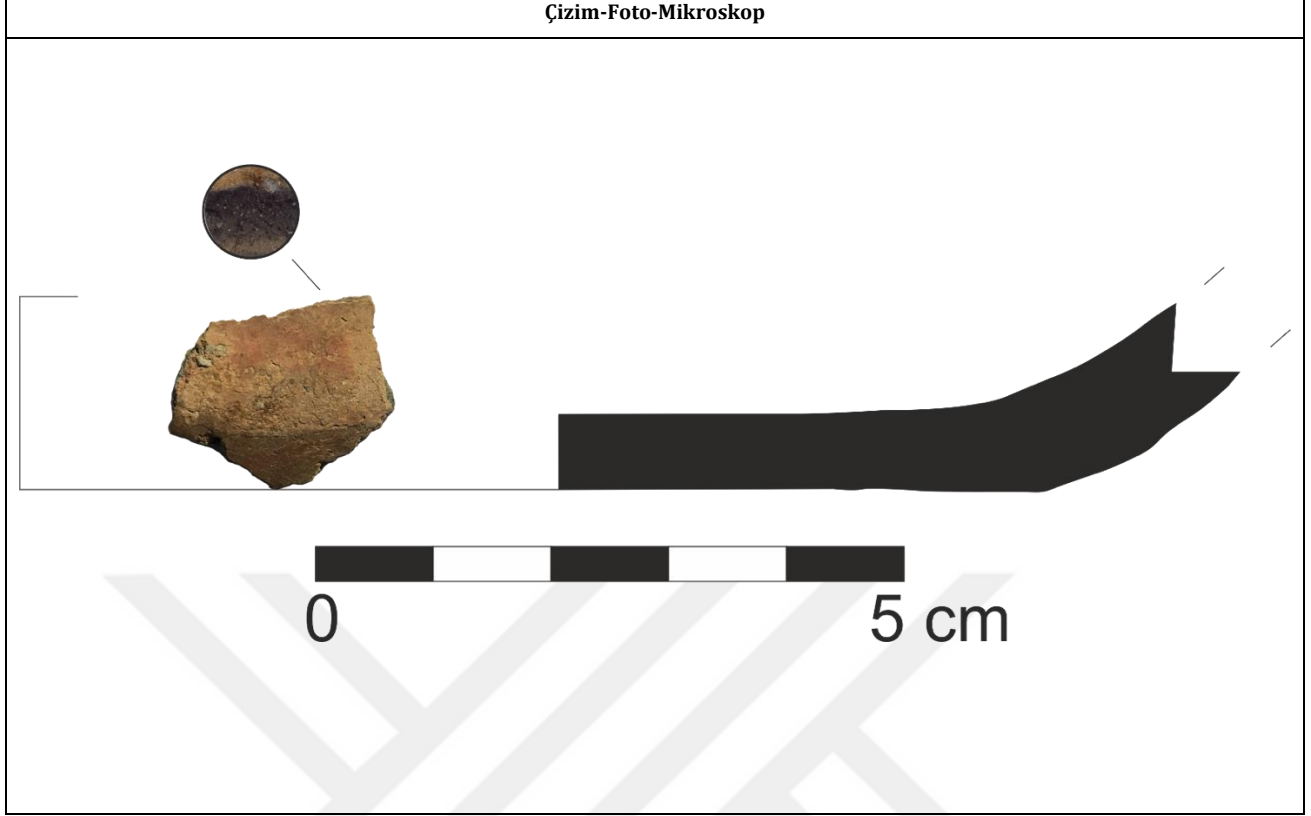
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Karbonize	Isı	Çok Yüksek	Sertlik	Çok Sert
----------------	-------------	----	-----------	-----	------------	---------	----------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun		Yoğun	Az		
Katkı Boyutu	İnce		İnce	İri		

Parça No: NB.19.04.11

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Pınarbaşı-Bor Höyük	Çağ	Dönem	
Mal Grubu	B1	Biçim	Ağız/Dip/Kulp	Dip

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	Karbonize	Dış Astar Rengi	10R 5/4 Weak Red	İç Astar Rengi	2.5YR 5/1 Dark Reddish Gray
-------------	-----------	-----------------	------------------	----------------	-----------------------------

Ölçüler

Yükseklik	1.6	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	-	Genişlik	-
Dip Çapı	16	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sivazlama	Dış Yüzde: yatay-düzenli-orta yoğun perdah uygulanmıştır İç Yüzde: düzensiz-rastgele-az yoğun perdah uygulanmıştır
-------------------------	---

Üretim

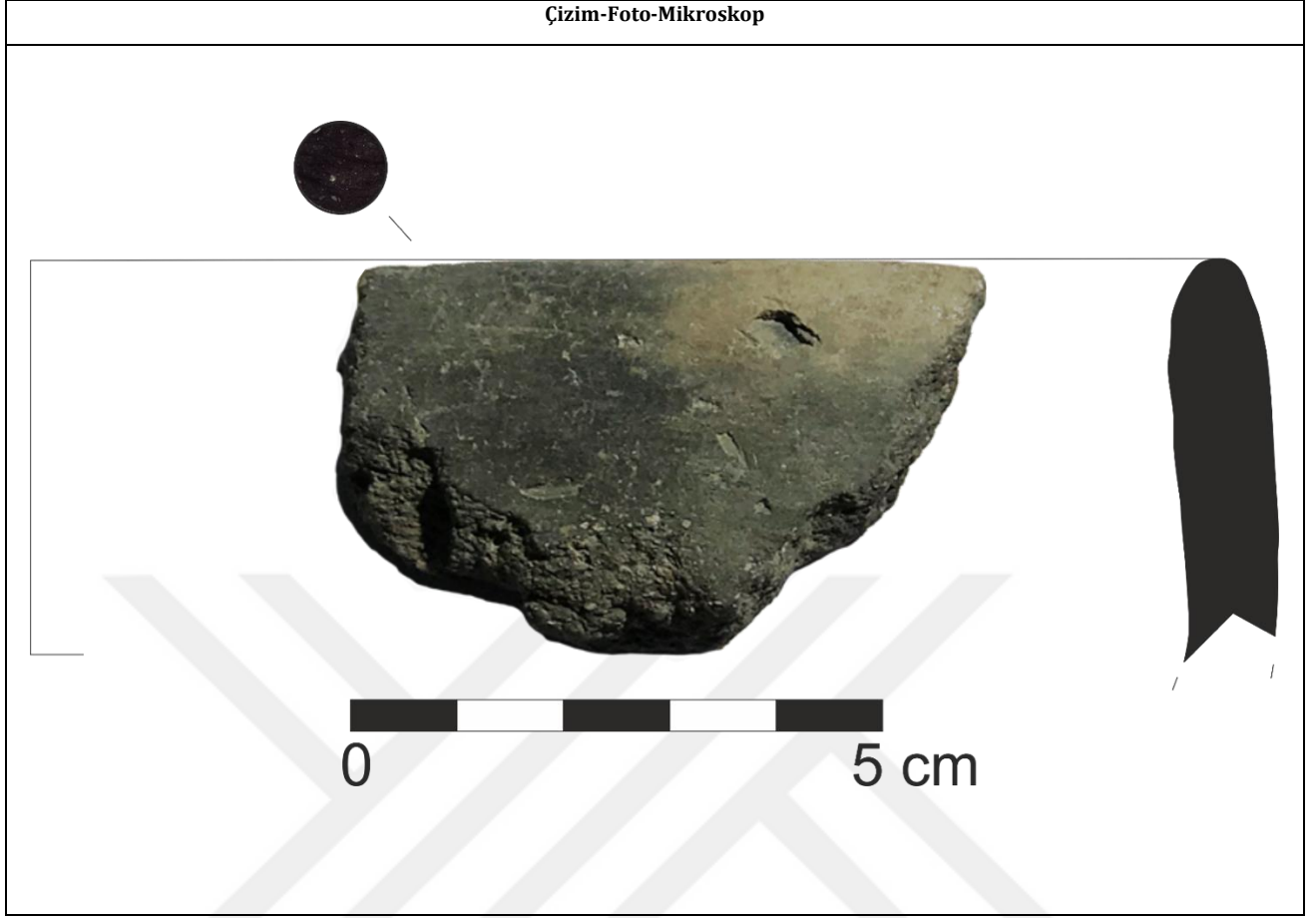
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Karbonize	Isı	Orta	Sertlik	Yumuşak
----------------	-------------	----	-----------	-----	------	---------	---------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Az	Az	Az	Az		
Katkı Boyutu	İnce	İri	İnce	İri		

Parça No: NB.19.04.12

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Pınarbaşı-Bor Höyük	Çağ	Kalkolitik	Dönem	Erken
Mal Grubu	B2	Biçim	Kâse	Ağız/Dip/Kulp	Ağız
Benzeri	Özbudak, 2016: 191, fig.22.				

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	7.5YR 2.5/1 Black	Dış Astar Rengi	7.5YR 4/1 Dark Gray	İç Astar Rengi	7.5YR 4/1 Dark Gray
-------------	-------------------	-----------------	---------------------	----------------	---------------------

Ölçüler

Yükseklik	3.7	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	23	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	Dış Yüzde: yatay-düzenli-yoğun perdah uygulanmıştır ve alacalanme mevcuttur İç Yüzde: yatay-düzenli-az yoğun perdah uygulanmıştır
-------------------------	--

Üretim

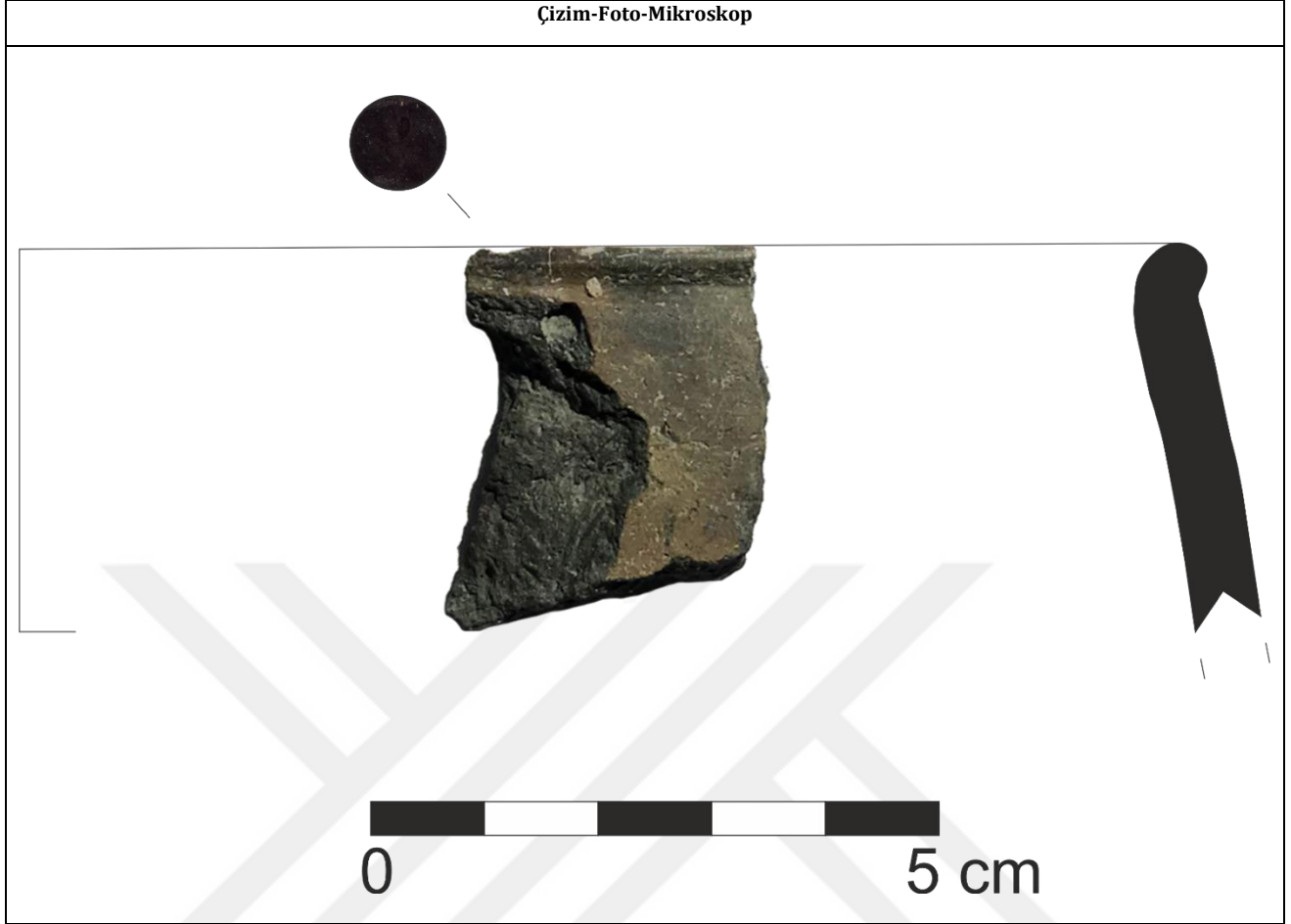
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Özsüz	Isı	Orta	Sertlik	Orta
----------------	-------------	----	-------	-----	------	---------	------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu		Az	Yoğun	Az		Az
Katkı Boyutu		İri	İnce	İnce		İri

Parça No: NB.19.04.13

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Pınarbaşı-Bor Höyük	Çağ	Kalkolitik	Dönem	Erken
Mal Grubu	B1	Biçim	Kâse	Ağız/Dip/Kulp	Ağız

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	7.5YR 2.5/1 Black	Dış Astar Rengi	7.5YR 4/3 Brown	İç Astar Rengi	5YR 4/4 Reddish Brown
--------------------	-------------------	------------------------	-----------------	-----------------------	-----------------------

Ölçüler

Yükseklik	3.4	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	20	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	Dış Yüzde: yatay-düzenli-yoğun perdah uygulanmıştır İç Yüzde: ağız üstünde yatay-düzenli-yoğun perdah uygulanmıştır. Perdahsız alanlarda astar hamura tutunamayarak dökülmüştür
--------------------------------	--

Üretim

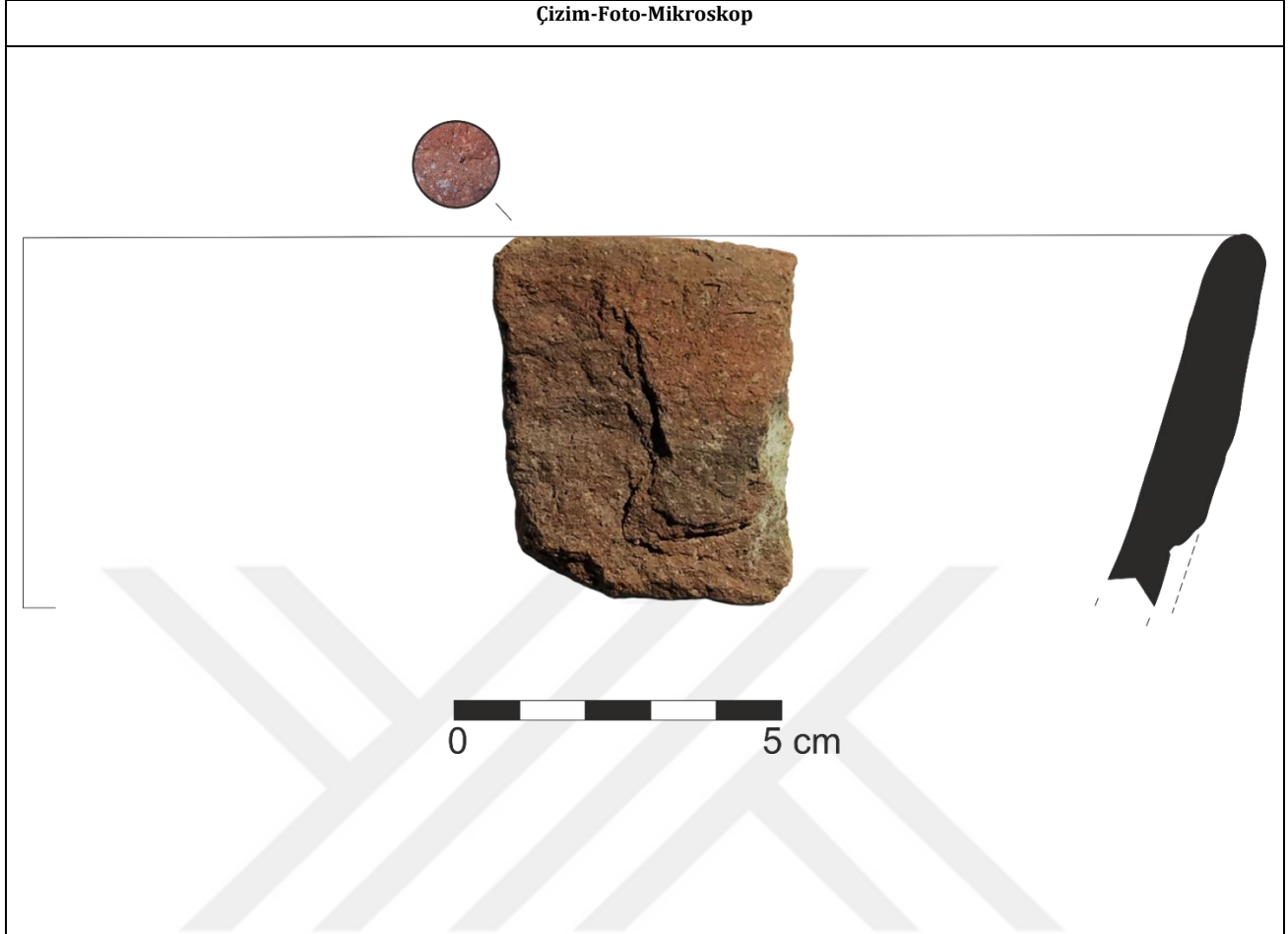
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Özsüz	Isı	Düşük	Sertlik	Çok Yumuşak
-----------------------	-------------	-----------	-------	------------	-------	----------------	-------------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Az	Yoğun	Az	Az		
Katkı Boyutu	İnce	İnce	İnce	İri		

Parça No: NB.19.04.14

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Pınarbaşı-Bor Höyük	Çağ	Kalkolitik	Dönem	Erken
Mal Grubu	A1	Biçim	Kaideli Tabak	Ağız/Dip/Kulp	Ağız

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	2.5YR 5/6 Red	Dış Astar Rengi	-	İç Astar Rengi	10R 4/6 Red
-------------	---------------	-----------------	---	----------------	-------------

Ölçüler

Yükseklik	5.5	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	29	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	Dış Yüzde: Olması muhtemel perdah astarlı katmanın hamura tutunamayarak dökülmesi nedeniyle korunmamıştır İç Yüzde: yatay-düzenli-yoğun perdah uygulanmıştır
-------------------------	---

Üretim

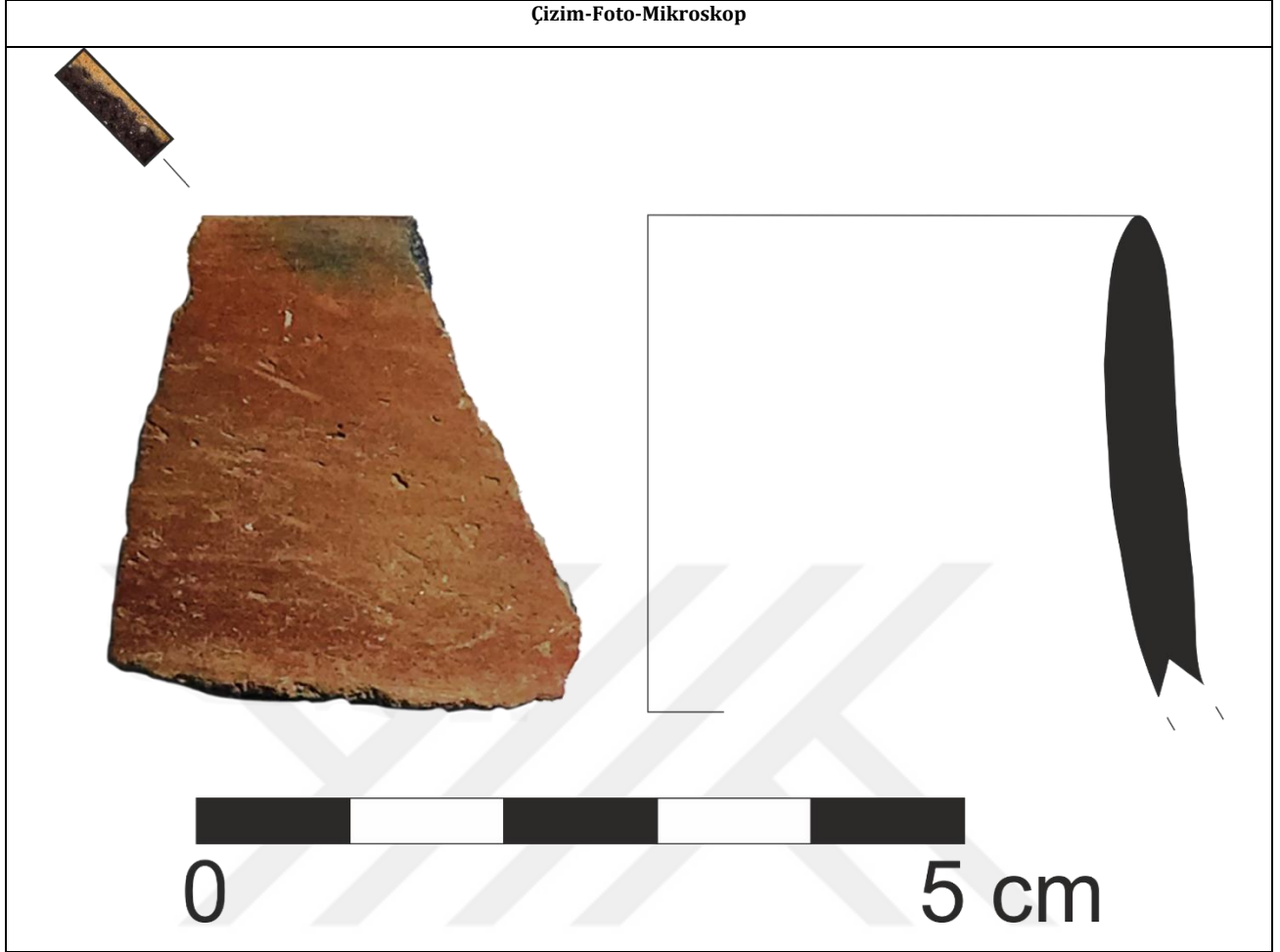
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Özsüz	Isı	Yüksek	Sertlik	Sert
----------------	-------------	----	-------	-----	--------	---------	------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun	Az	Az	Az		
Katkı Boyutu	İnce	İri	İri	İri		

Parça No: NB.19.04.15

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Pınarbaşı-Bor Höyük	Çağ	Neolitik	Dönem	Geç
Mal Grubu	A1	Biçim	Kâse	Ağız/Dip/Kulp	Ağız
Benzeri	Özbaşaran ve diğerleri, 2007: 273; Özbaşaran, 1999: 126, fig.15.				

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	7.5YR 2.5/1 Black	Dış Astar Rengi	10R 4/6 Red	İç Astar Rengi	2.5YR 4/4 Reddish Brown
--------------------	-------------------	------------------------	-------------	-----------------------	-------------------------

Ölçüler

Yükseklik	3.2	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	7	Genişlik	-
Dip Çapı		Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	İç-Dış Yüzde: yatay-yoğun-düzenli perdah uygulanmıştır
--------------------------------	--

Üretim

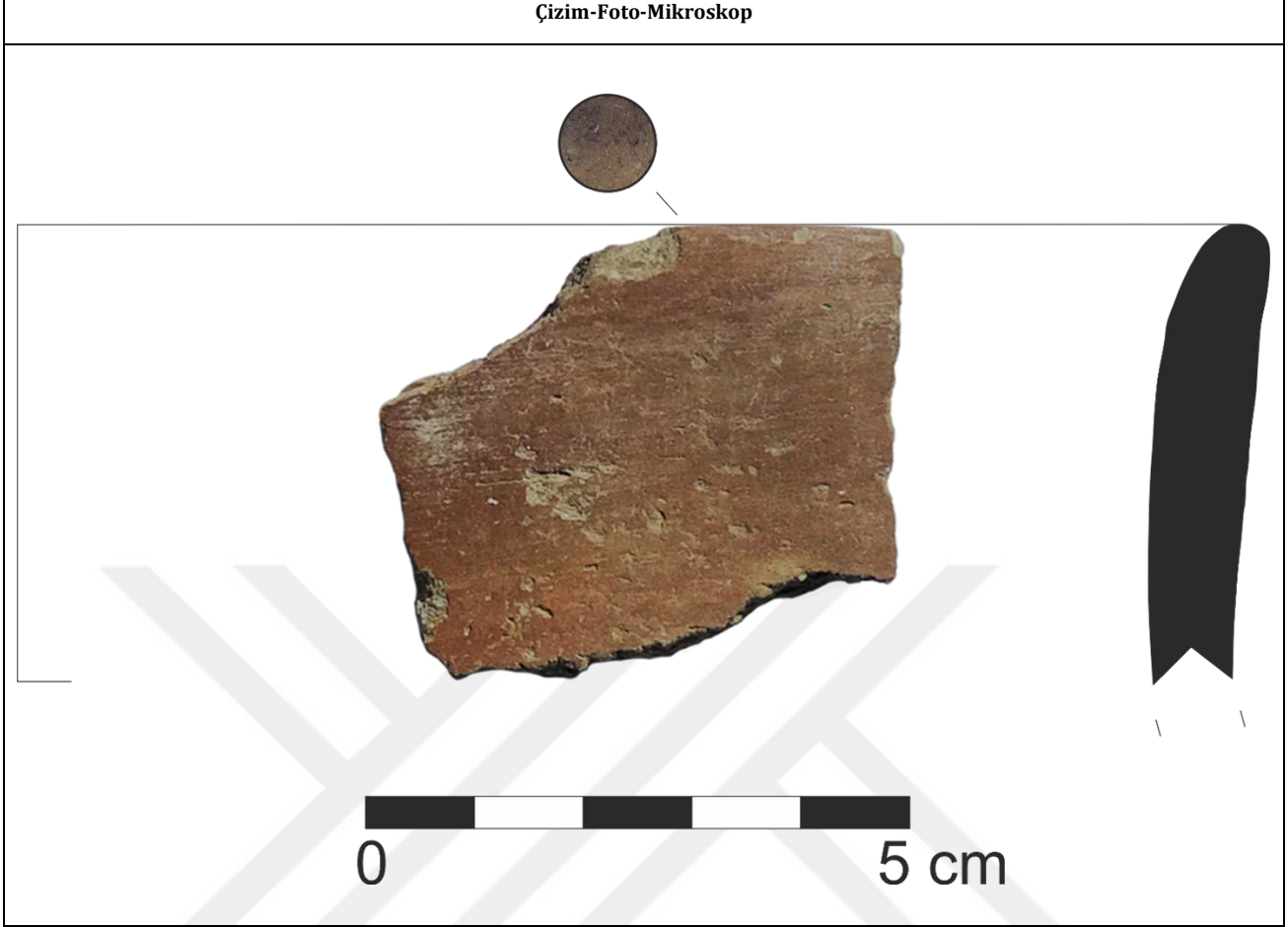
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Öz	Isı	Orta	Sertlik	Orta
-----------------------	-------------	-----------	----	------------	------	----------------	------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun		Az		Az	Az
Katkı Boyutu	İnce		İnce		İnce	İri

Parça No: NB.19.04.16

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Pınarbaşı-Bor Höyük	Çağ	Kalkolitik	Dönem	Erken
Mal Grubu	A1	Biçim	Kâse	Ağız/Dip/Kulp	Ağız
Benzeri	Özbudak, 2016: 207, fig.119.				

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	7.5YR 5/3 Brown	Dış Astar Rengi	2.5YR 4/3 Reddish Brown	İç Astar Rengi	2.5YR 4/2 Weak Red
--------------------	-----------------	------------------------	-------------------------	-----------------------	--------------------

Ölçüler

Yükseklik	4.2	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	21	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	İç-Dış Yüzde: yatay-düzenli-yoğun perdah uygulanmıştır
--------------------------------	--

Üretim

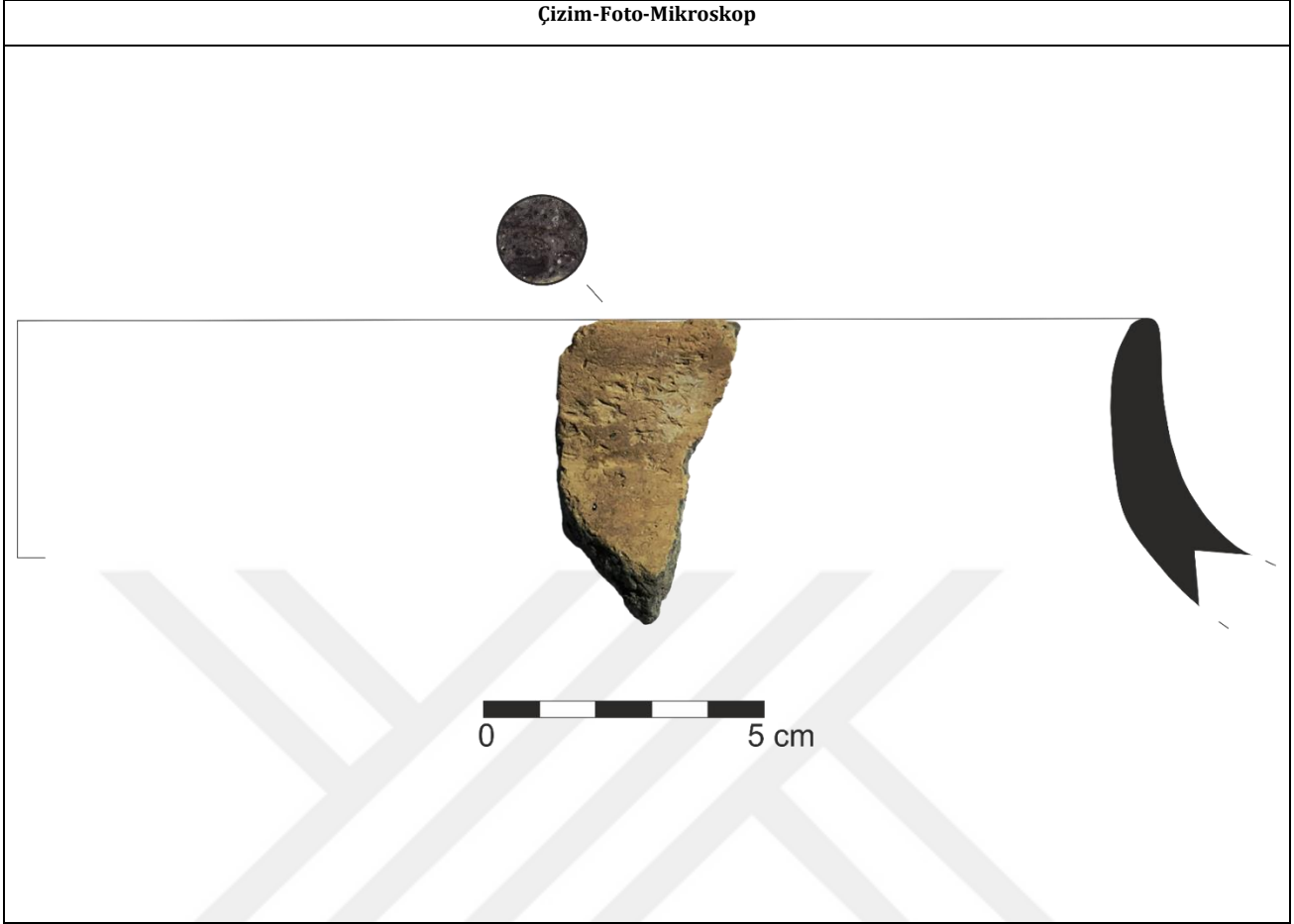
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Tabakalı	Isı	Yüksek	Sertlik	Sert
-----------------------	-------------	-----------	----------	------------	--------	----------------	------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun	Orta	Az	Az		
Katkı Boyutu	İnce	İnce	İnce	İri		

Parça No: NB.19.04.17

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Pınarbaşı-Bor Höyük	Çağ	Neolitik	Dönem	Geç
Mal Grubu	C	Biçim	Çömlek	Ağız/Dip/Kulp	Ağız
Benzeri	Özbaşaran ve diğerleri, 2007: 287, fig.30.				

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	Karbonize	Dış Astar Rengi	7.5YR 6/4 Light Brown	İç Astar Rengi	7.5YR 6/3 Light Brown
-------------	-----------	-----------------	-----------------------	----------------	-----------------------

Ölçüler

Yükseklik	4.3	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	24	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	İç-Dış Yüzde: muhtemelen perdah ve astar hamura tutunamadığı için yer yer dökülmüştür
-------------------------	---

Üretim

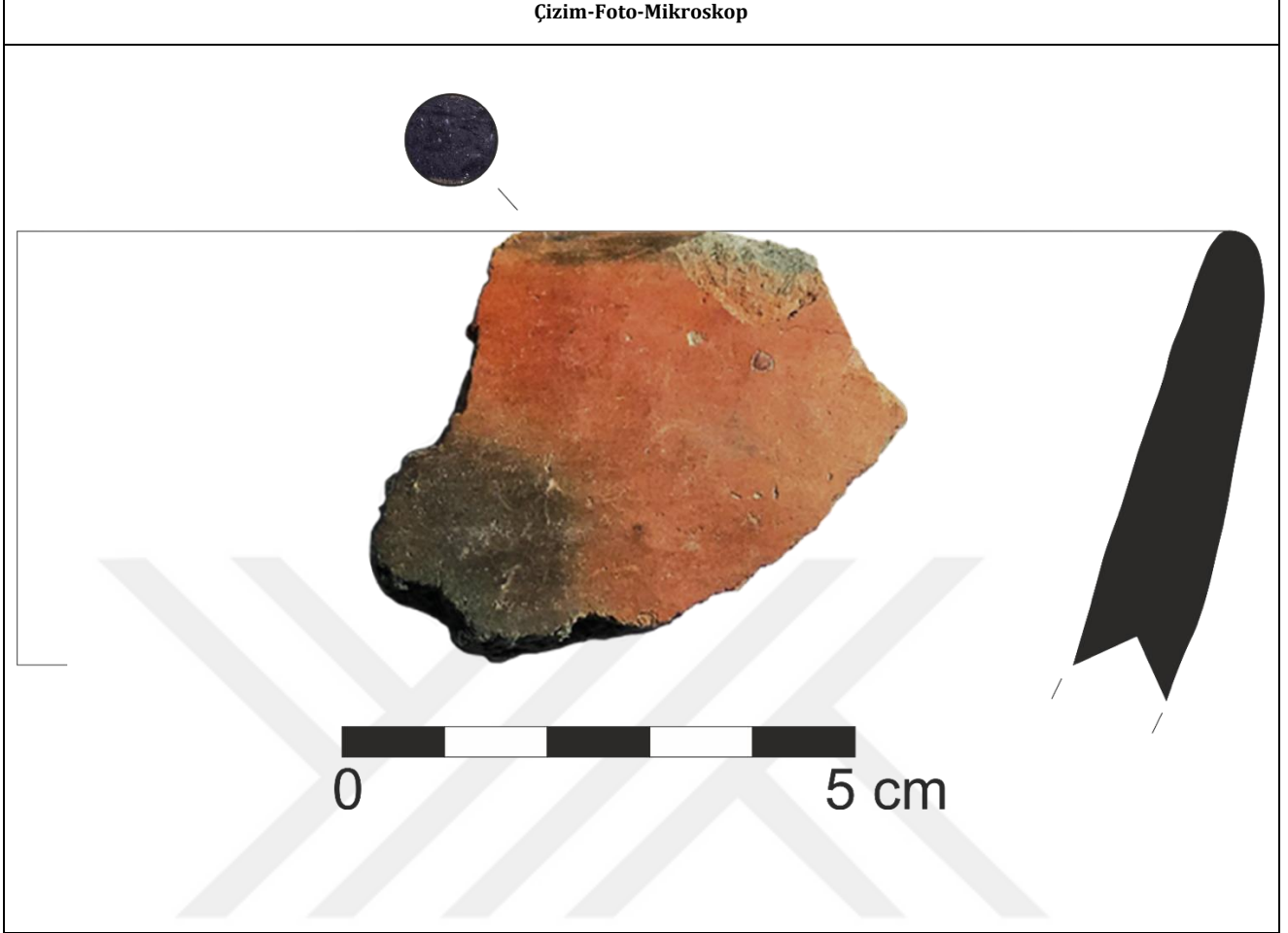
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Karbonize	Isı	Yüksek	Sertlik	Sert
----------------	-------------	----	-----------	-----	--------	---------	------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Az	Yoğun	Az	Az	Az	
Katkı Boyutu	İnce	İnce	İnce	İri	İnce	

Parça No: NB.19.04.19

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Pınarbaşı-Bor Höyük	Çağ	Neolitik	Dönem	Geç
Mal Grubu	A1	Biçim	Kâse	Ağız/Dip/Kulp	Ağız
Benzeri	Özbaşaran ve diğerleri, 2007: 287, fig.27-28. Türk, 2022: 67, Katalog No: NB 18/5-32-30				

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	Karbonize	Dış Astar Rengi	10R 5/6 Red	İç Astar Rengi	10R 5/6 Red
--------------------	-----------	------------------------	-------------	-----------------------	-------------

Ölçüler

Yükseklik	4.3	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	22	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	İç-Dış Yüzde: yatay-yoğun-düzenli perdah uygulanmıştır ve alacalanma mevcuttur
--------------------------------	--

Üretim

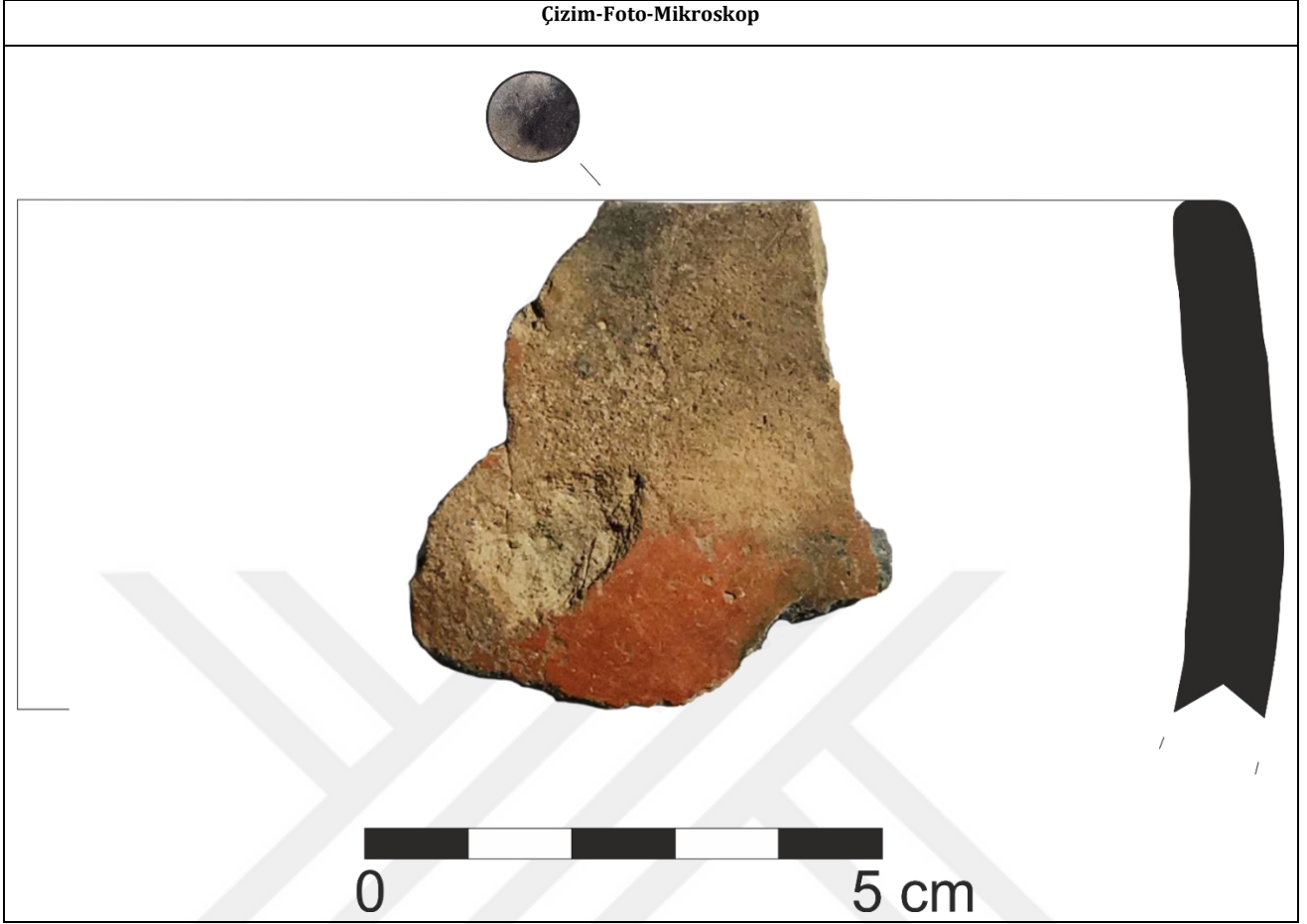
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Karbonize	Isı	Yüksek	Sertlik	Sert
-----------------------	-------------	-----------	-----------	------------	--------	----------------	------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun	Az	Yoğun	Az		
Katkı Boyutu	İnce	İri	İnce	İri		

Parça No: NB.19.04.20

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Pınarbaşı-Bor Höyük	Çağ	Neolitik	Dönem	Geç
Mal Grubu	A1	Biçim	Kâse	Ağız/Dip/Kulp	Ağız
Benzeri	Özbaşaran ve diğerleri, 2007: 287, fig.27-28.				

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	Karbonize	Dış Astar Rengi	10R 4/6 Red	İç Astar Rengi	5YR 5/4 Reddish Brown
-------------	-----------	-----------------	-------------	----------------	-----------------------

Ölçüler

Yükseklik	4.9	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	21	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sivazlama	İç-Dış Yüzde: Muhtemelen parçanın dış yüzünün bir bölümünde korunmuş kısmına göre yatay-düzenli-yoğun perdah olmalıdır. Bu özellikler parça yüzeyi yoğun tahribata maruz kaldığı için bir kısımda görülebilmektedir.
-------------------------	--

Üretim

Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Karbonize	Isı	Yüksek	Sertlik	Sert
----------------	-------------	----	-----------	-----	--------	---------	------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun		Az	Az		
Katkı Boyutu	İnce		İnce	İri		

Parça No: NB.19.04.21

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Pınarbaşı-Bor Höyük	Çağ	Neolitik	Dönem	Geç
Mal Grubu	B1	Biçim	Kâse	Ağız/Dip/Kulp	Ağız
Benzeri	Özbaşaran ve diğerleri, 2007: 287, fig.28.				

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	7.5YR 6/6 Reddish Yellow	Dış Astar Rengi	7.5YR 6/6 Reddish Yellow	İç Astar Rengi	5YR 5/6 Yellowish Red
-------------	--------------------------	-----------------	--------------------------	----------------	-----------------------

Ölçüler

Yükseklik	3.2	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	22	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	İç-Dış Yüzde: yatay-düzenli-az yoğun perdah uygulanmıştır
-------------------------	---

Üretim

Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Tabakalı	Isı	Orta	Sertlik	Orta
----------------	-------------	----	----------	-----	------	---------	------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun		Az	Az		
Katkı Boyutu	İnce		İnce	İri		

Parça No: NB.19.04.22

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Pınarbaşı-Bor Höyük	Çağ	Neolitik	Dönem	Geç
Mal Grubu	B1	Biçim	Çömlek	Ağız/Dip/Kulp	Ağız
Benzeri	Özbaşaran ve diğerleri, 2007: 287, fig.30; Özbaşaran, 1999: 126, fig.15.				

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	7.5YR 5/4 Brown	Dış Astar Rengi	7.5YR 5/4 Brown	İç Astar Rengi	2.5YR 4/6 Red
-------------	-----------------	-----------------	-----------------	----------------	---------------

Ölçüler

Yükseklik	3.3	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	36	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	İç-Dış Yüzde: yatay-düzenli-orta yoğun perdah uygulanmıştır Dış Yüzde: alacalanma ve iri bitki katkı nedeniyle perdahta bozulmalar mevcuttur
-------------------------	---

Üretim

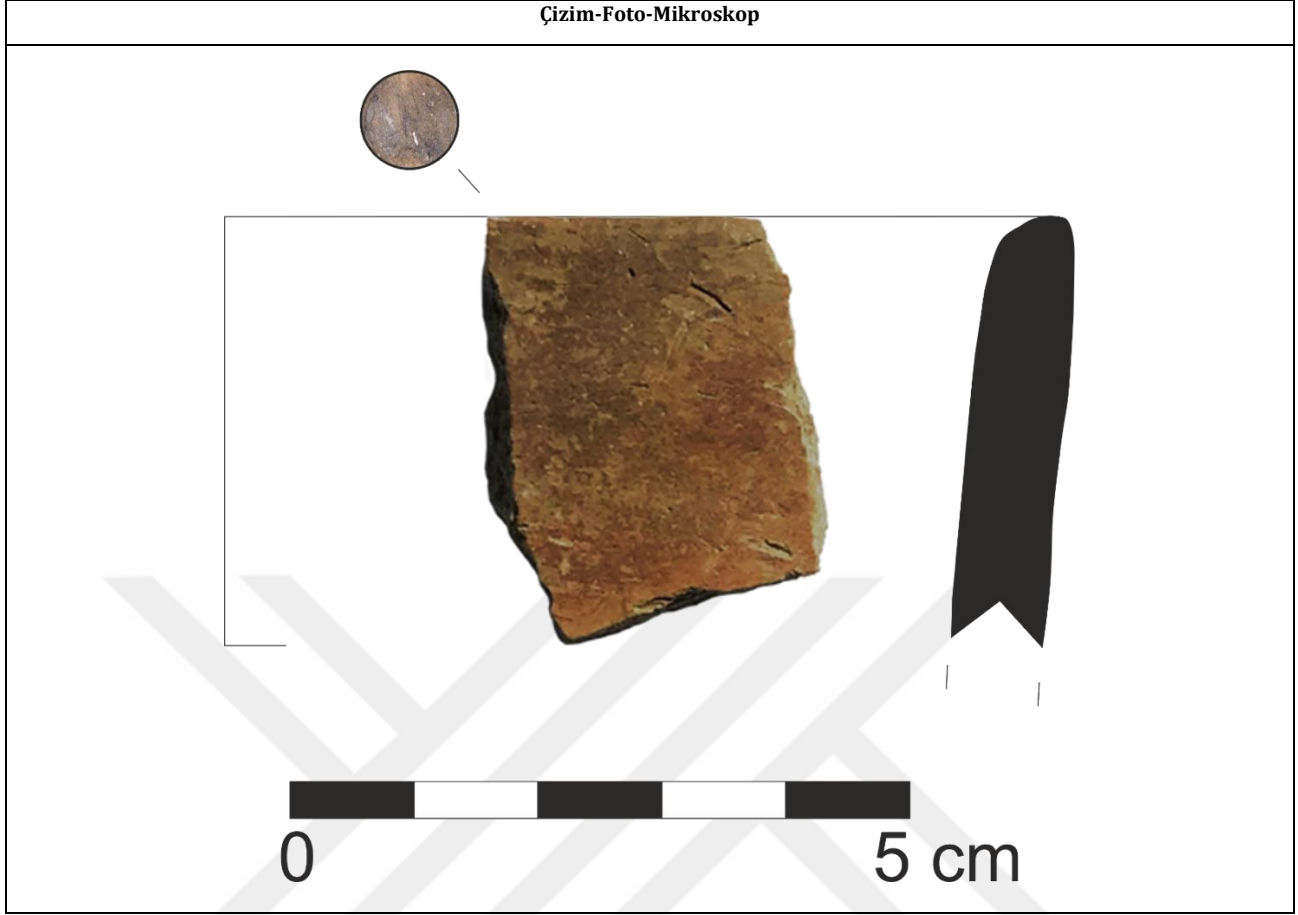
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Tabakalı	Isı	Yüksek	Sertlik	Sert
----------------	-------------	----	----------	-----	--------	---------	------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Mika	Taşçık	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun	Orta	Yoğun	Az	Az	
Katkı Boyutu	İnce	İri	İnce	İri	İri	

Parça No: NB.19.04.24

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Pınarbaşı-Bor Höyük	Çağ	Kalkolitik	Dönem	Erken
Mal Grubu	B1	Biçim	Çömlek	Ağız/Dip/Kulp	Ağız
Benzeri	Özbudak, 2016: 185, fig.1.				

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	7.5YR 5/3 Brown	Dış Astar Rengi	5YR 5/4 Reddish Brown	İç Astar Rengi	7.5YR 5/4 Brown
-------------	-----------------	-----------------	-----------------------	----------------	-----------------

Ölçüler

Yükseklik	3.5	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	14	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	Dış Yüzde: yatay-düzensiz-az yoğunlukta perdah uygulanmıştır
-------------------------	--

Üretim

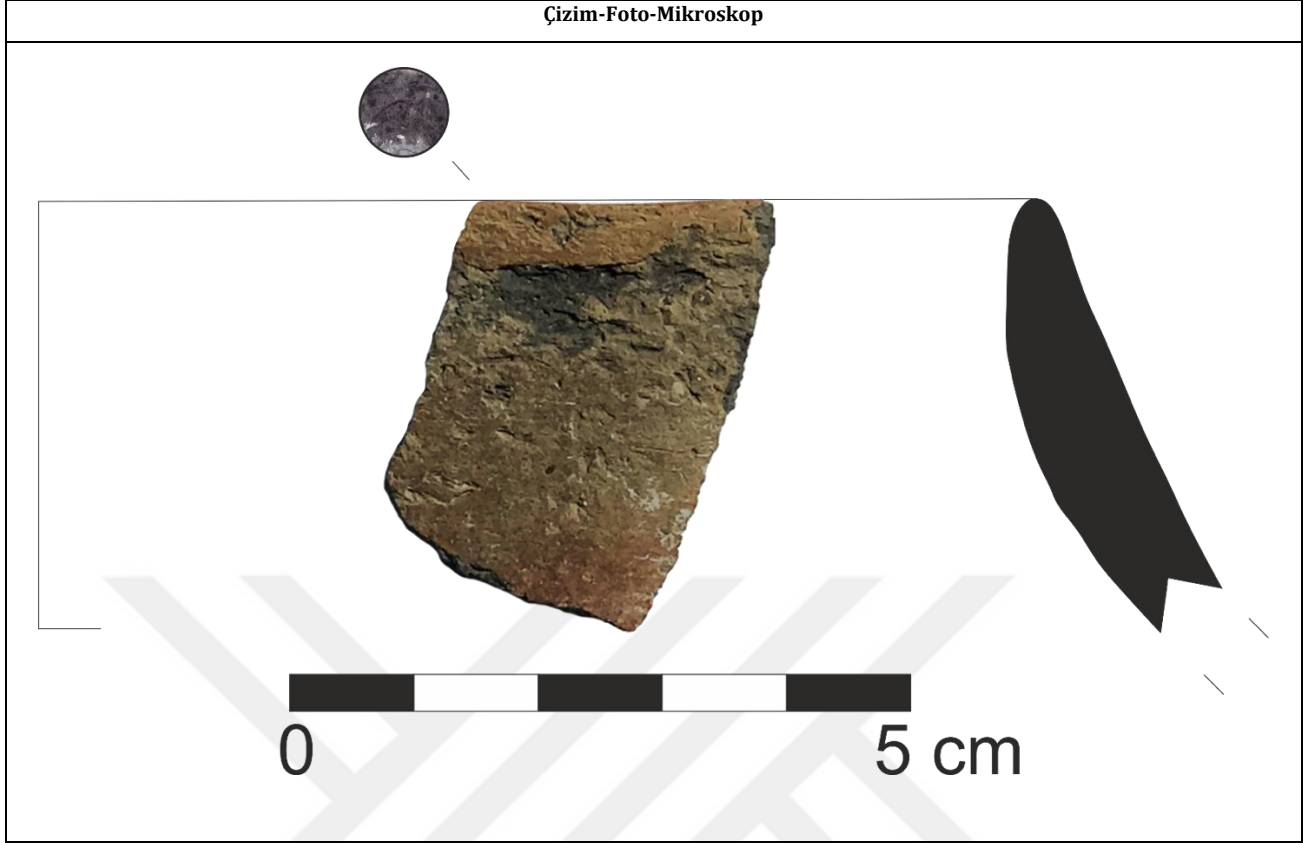
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Tabakalı	Isı	Orta	Sertlik	Orta
----------------	-------------	----	----------	-----	------	---------	------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun	Orta	Yoğun		Az	
Katkı Boyutu	İnce	İri	İnce		İri	

Parça No: NB.19.04.25

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Pınarbaşı-Bor Höyük	Çağ	Neolitik	Dönem	Geç
Mal Grubu	B1	Biçim	Çömlek	Ağız/Dip/Kulp	Ağız
Benzeri	Özbaşaran ve diğerleri, 2007: 287, fig.29.				

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	7.5YR 2.5/1 Black	Dış Astar Rengi	-	İç Astar Rengi	2.5YR 4/6 Red
-------------	-------------------	-----------------	---	----------------	---------------

Ölçüler

Yükseklik	-	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	16	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	İç Yüzde: yatay-yoğun-düzenli perdah uygulanmıştır Dış Yüzde: Muhtemelen iç yüzle aynı özellikler göstermesine karşın tahrip olmuş
-------------------------	---

Üretim

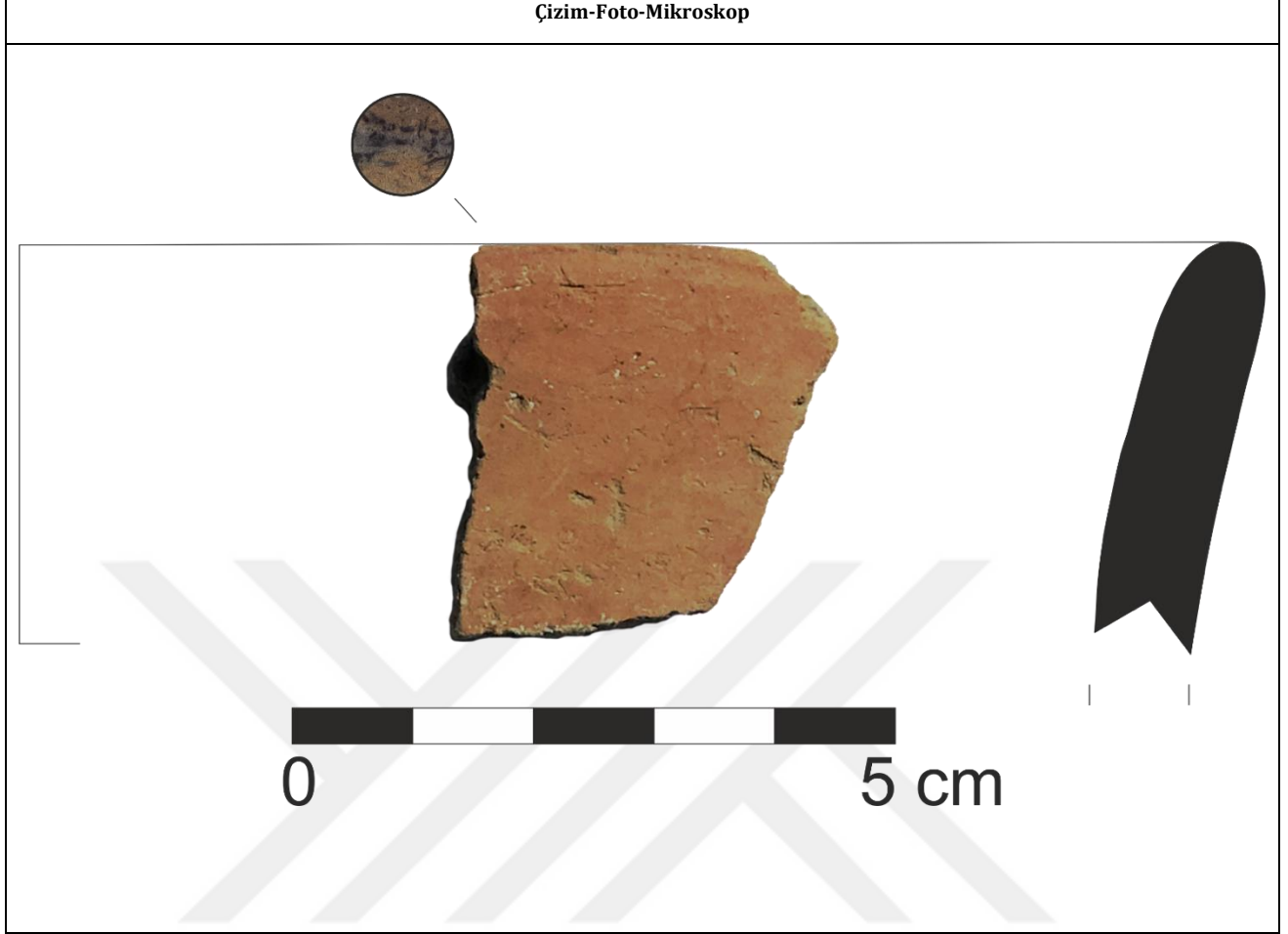
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Özsüz	Isı	Yüksek	Sertlik	Sert
----------------	-------------	----	-------	-----	--------	---------	------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Az	Yoğun	Az	Az		
Katkı Boyutu	İnce	İri	İnce	İnce		

Parça No: NB.19.04.26

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Pınarbaşı-Bor Höyük	Çağ	Neolitik	Dönem	Geç
Mal Grubu	A1	Biçim	Kaideli Tabak	Ağız/Dip/Kulp	Ağız
Benzeri	Özbaşaran ve diğerleri, 2007: 287, fig.28. Türk, 2022: 41, Katalog No: NB 18/5-5-4.				

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	7.5YR 5/4 Brown	Dış Astar Rengi	2.5YR 6/6 Light Red	İç Astar Rengi	10R 5/6 Red
-------------	-----------------	-----------------	---------------------	----------------	-------------

Ölçüler

Yükseklik	3.2	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	20	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	İç-Dış Yüzde: yatay-düzenli-az yoğun perdah uygulanmıştır
-------------------------	---

Üretim

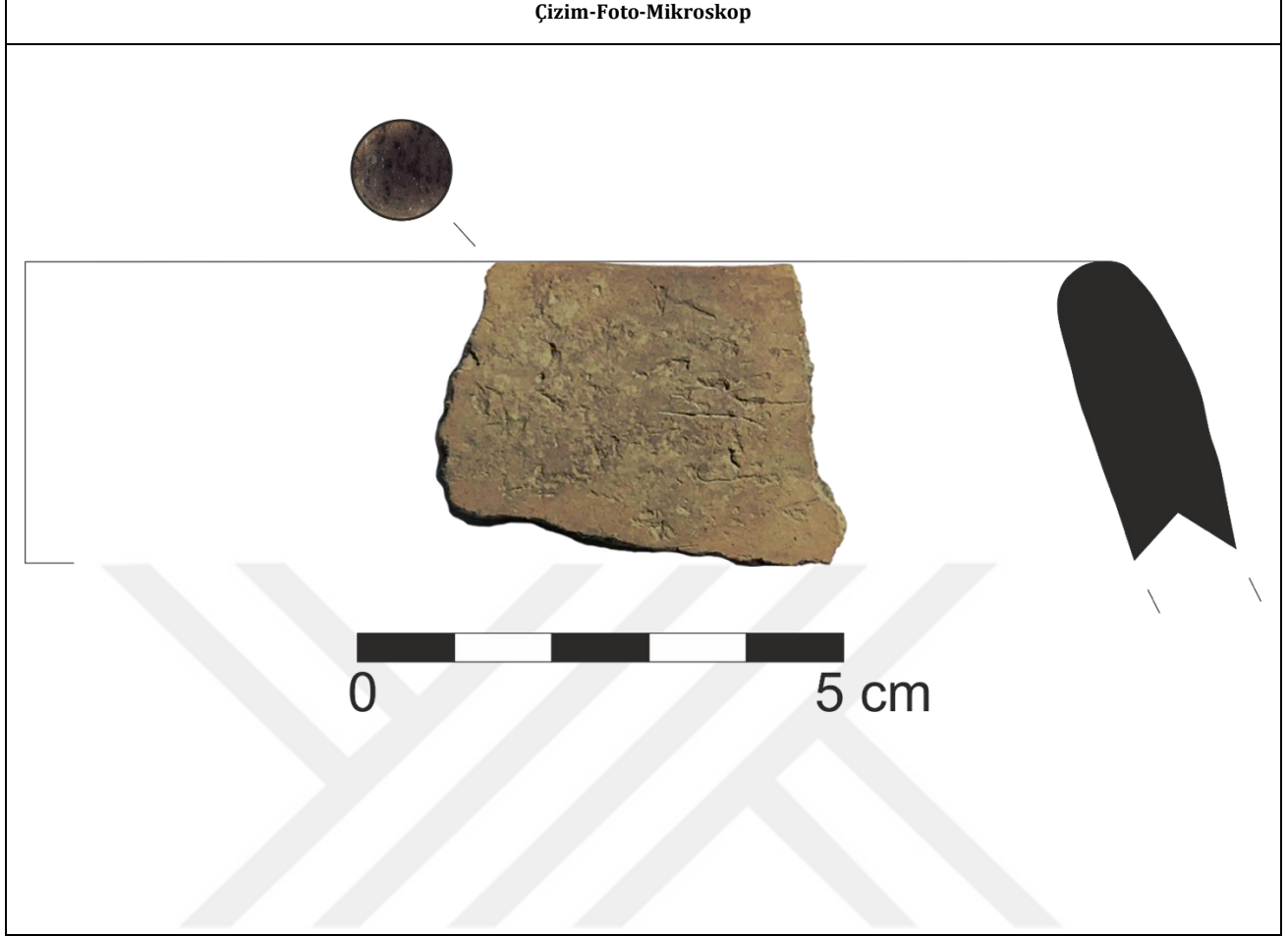
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Tabakalı	Isı	Orta	Sertlik	Orta
----------------	-------------	----	----------	-----	------	---------	------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun	Orta		Az		
Katkı Boyutu	İnce	İri		İnce		

Parça No: NB.19.04.27

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Pınarbaşı-Bor Höyük	Çağ	Neolitik	Dönem	Geç
Mal Grubu	B1	Biçim	Çömlek	Ağız/Dip/Kulp	Ağız
Benzeri	Özbaşaran ve diğerleri, 2007: 287, fig.30.				

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	Karbonize	Dış Astar Rengi	7.5YR 6/2 Pinkish Gray	İç Astar Rengi	7.5YR 5/2 Brown
-------------	-----------	-----------------	------------------------	----------------	-----------------

Ölçüler

Yükseklik	3.1	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	22	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	İç-Dış Yüzde: yatay-orta yoğun-düzenli perdah uygulanmıştır Ağız üstünde perdah çok yoğundur
-------------------------	---

Üretim

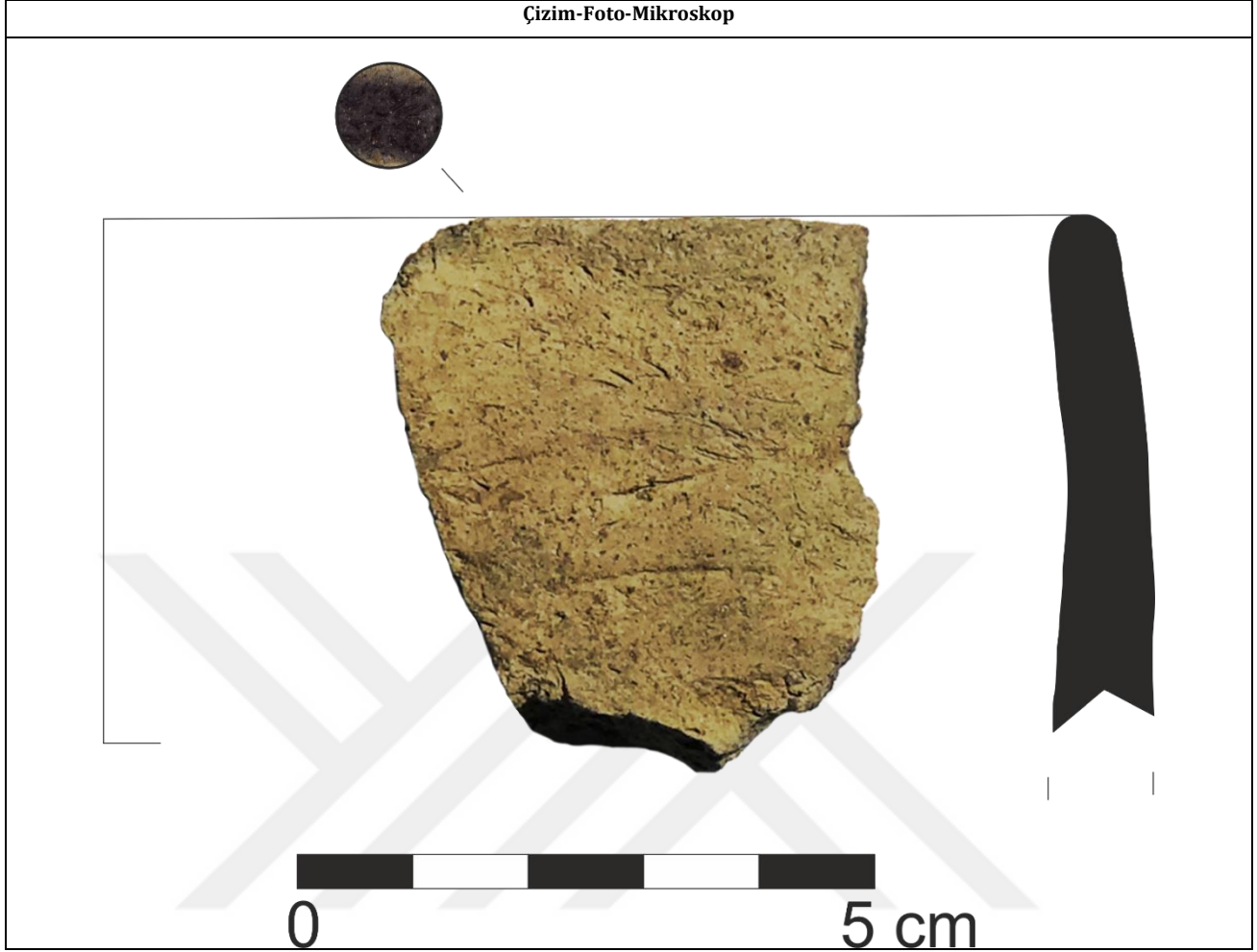
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Karbonize	Isı	Orta	Sertlik	Yumuşak
----------------	-------------	----	-----------	-----	------	---------	---------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun		Az	Az		
Katkı Boyutu	İnce		İnce	İnce		

Parça No: NB.19.04.31

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Pınarbaşı-Bor Höyük	Çağ		Dönem	
Mal Grubu	C	Biçim	Kâse	Ağız/Dip/Kulp	Ağız

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	Karbonize	Dış Astar Rengi	10YR 6/3 Pale Brown	İç Astar Rengi	10YR 6/3 Pale Brown
-------------	-----------	-----------------	---------------------	----------------	---------------------

Ölçüler

Yükseklik	4.6	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	19	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	
-------------------------	--

Üretim

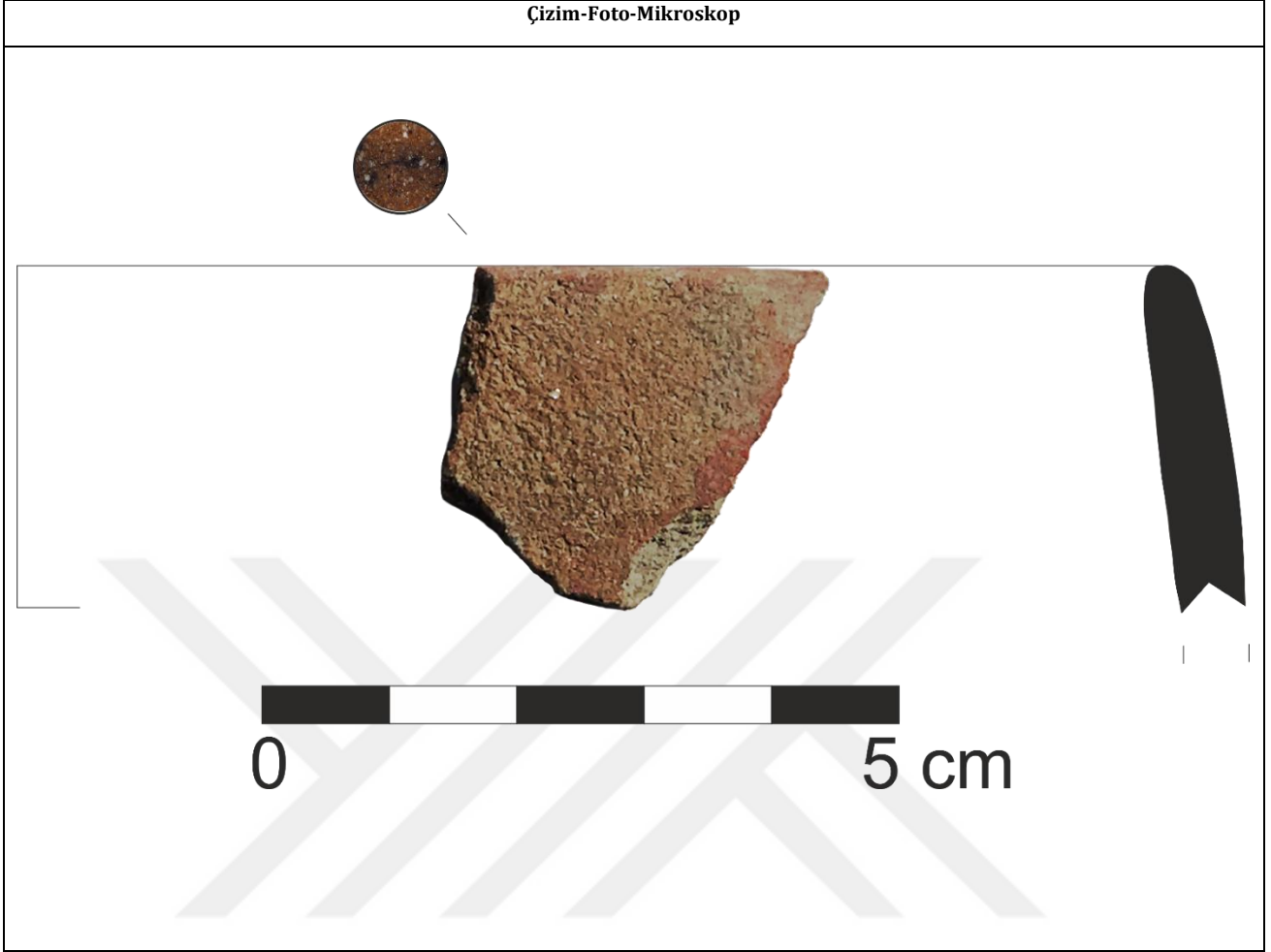
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Karbonize	Isı	Orta	Sertlik	Orta
----------------	-------------	----	-----------	-----	------	---------	------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun	Az	Yoğun	Az		
Katkı Boyutu	İri	İri	İnce	İri		

Parça No: NB.19.04.32

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Pınarbaşı-Bor Höyük	Çağ		Dönem	
Mal Grubu	A2	Biçim	Kâse	Ağız/Dip/Kulp	Ağız

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	5YR 5/4 Reddish Brown	Dış Astar Rengi	10R 4/6 Red	İç Astar Rengi	10R 4/6 Red
-------------	-----------------------	-----------------	-------------	----------------	-------------

Ölçüler

Yükseklik	2.7	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	18	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	İç Yüzde: yatay-düzensiz-az yoğun perdah uygulanmıştır
-------------------------	--

Üretim

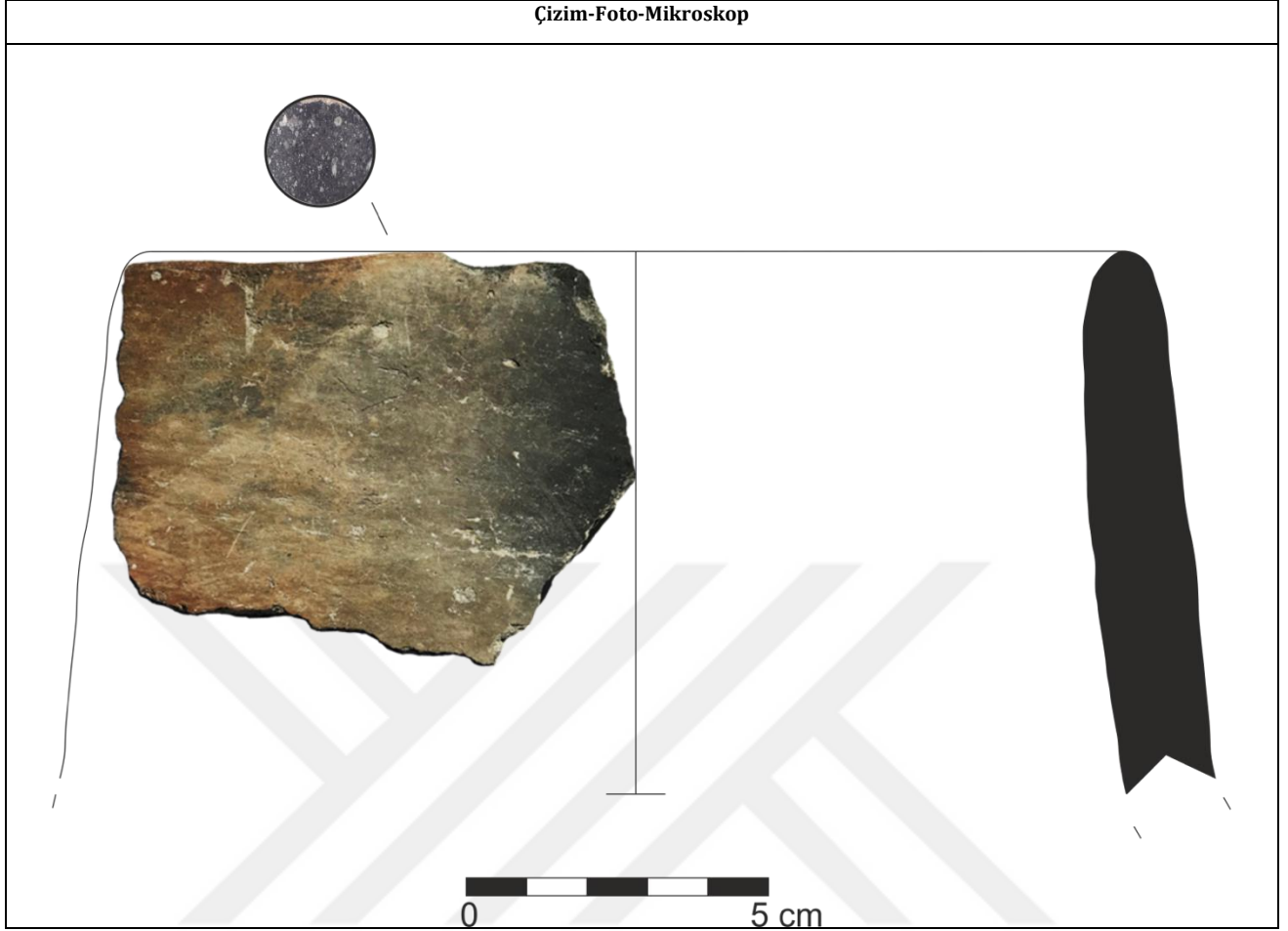
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Tabakalı	Isı	Orta	Sertlik	Yumuşak
----------------	-------------	----	----------	-----	------	---------	---------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun		Yoğun	Yoğun		
Katkı Boyutu	İnce		İnce	İnce		

Parça No: NB.19.04.33

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Pınarbaşı-Bor Höyük	Çağ	Kalkolitik	Dönem	Erken
Mal Grubu	B1	Biçim	Çömlek	Ağız/Dip/Kulp	Ağız
Benzeri	Özbudak, 2016: 185-fig.1.				

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	Karbonize	Dış Astar Rengi	2.5YR 4/4 Reddish Brown	İç Astar Rengi	2.5YR 4/4 Reddish Brown
-------------	-----------	-----------------	-------------------------	----------------	-------------------------

Ölçüler

Yükseklik	9.2	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	40	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	İç-Dış Yüzde: yatay-düzenli-yoğun perdah uygulanmıştır ve yoğun alacalanma mevcuttur
-------------------------	--

Üretim

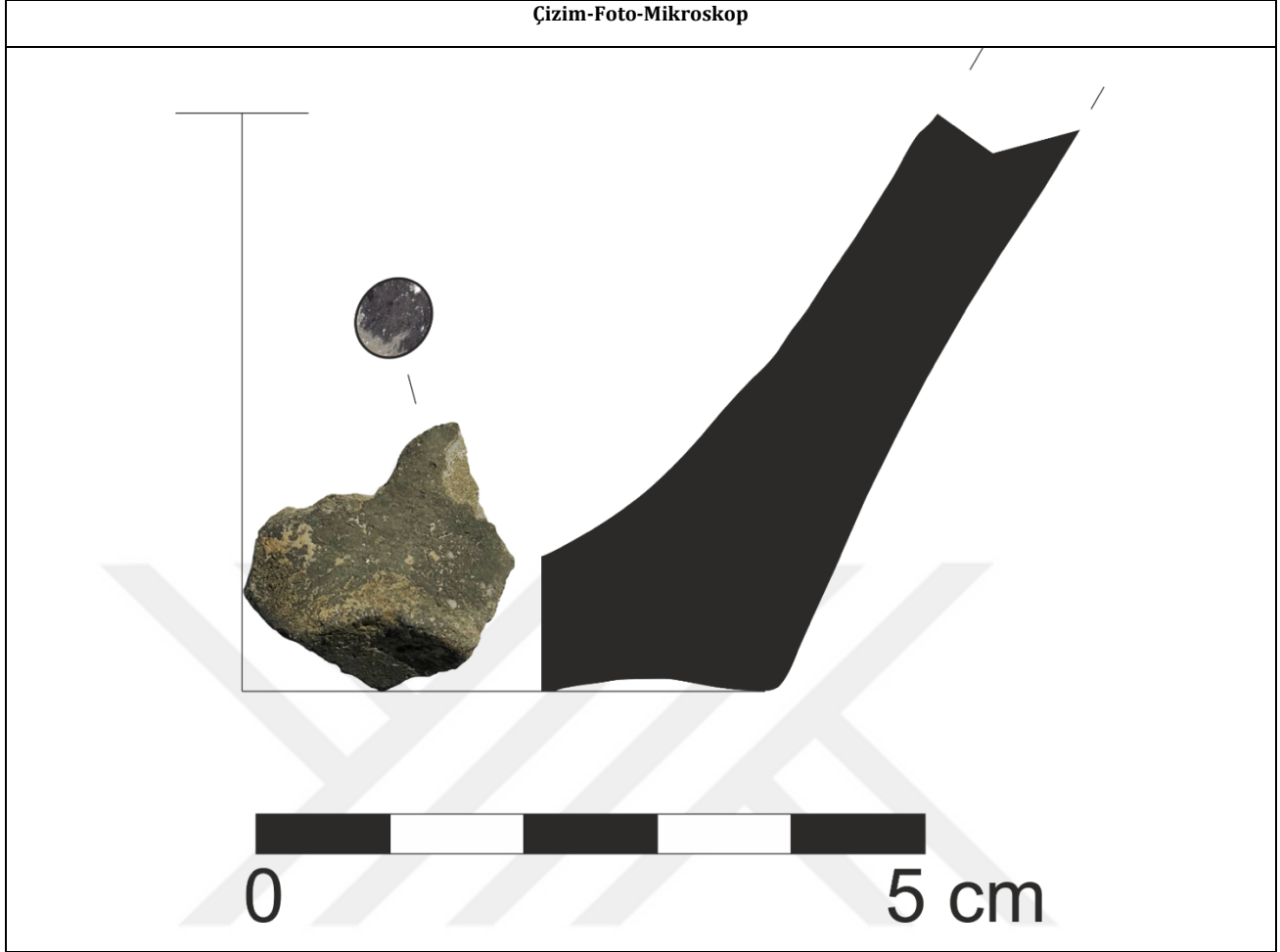
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Karbonize	Isı	Yüksek	Sertlik	Sert
----------------	-------------	----	-----------	-----	--------	---------	------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun	Az	Yoğun	Orta		
Katkı Boyutu	İri	İri	İnce	İnce		

Parça No: NB.19.04.35

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Pınarbaşı-Bor Höyük	Çağ	Kalkolitik	Dönem	Orta
Mal Grubu	C	Biçim		Ağız/Dip/Kulp	Dip
Benzeri	Hacar, 2017: 18,5.				

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	Karbonize	Dış Astar Rengi	-	İç Astar Rengi	10YR 6/2 Light Brownish Gray
-------------	-----------	-----------------	---	----------------	------------------------------

Ölçüler

Yükseklik	4.3	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	-	Genişlik	-
Dip Çapı	8	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	İç Yüzde: düzensiz-yoğun perdah uygulanmıştır
-------------------------	---

Üretim

Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Karbonize	Isı	Yüksek	Sertlik	Sert
----------------	-------------	----	-----------	-----	--------	---------	------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Az	Az	Yoğun	Az		
Katkı Boyutu	İnce	İri	İnce	İri		

Parça No: NB.19.04.36

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Pınarbaşı-Bor Höyük	Çağ	Neolitik	Dönem	Geç
Mal Grubu	A1	Biçim	Kâse	Ağız/Dip/Kulp	Ağız
Benzeri	Özbaşaran, 1999: 126, fig.15 Türk, 2022: 115, Katalog No: NB 18/5-85-78				

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	2.5YR 4/4 Reddish Brown	Dış Astar Rengi	10R 4/6 Red	İç Astar Rengi	10R 4/6 Red
-------------	-------------------------	-----------------	-------------	----------------	-------------

Ölçüler

Yükseklik	4.7	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	10	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	İç-Dış Yüzde: yatay-düzenli-yoğun perdah uygulanmıştır
-------------------------	--

Üretim

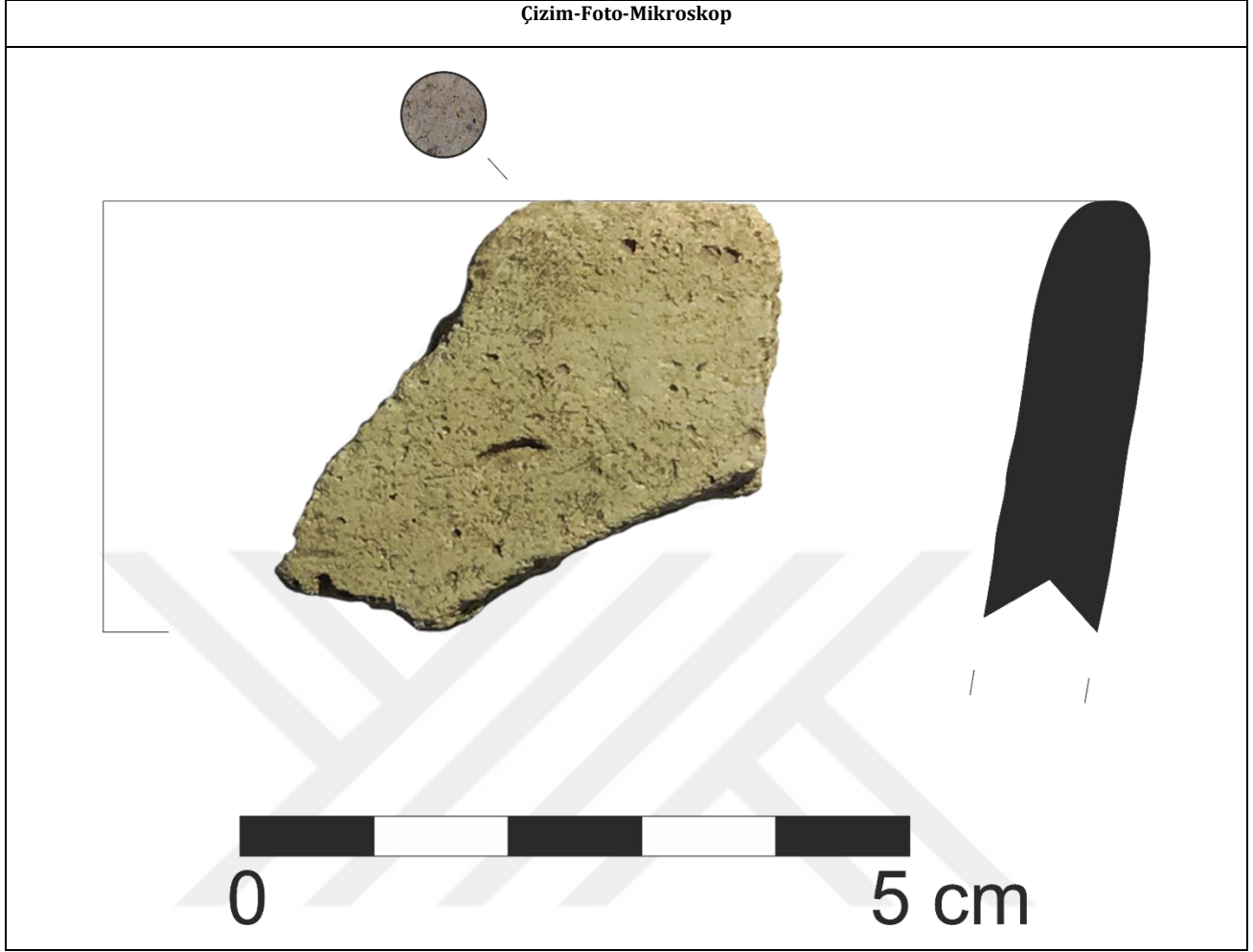
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Özsüz	Isı	Yüksek	Sertlik	Orta
----------------	-------------	----	-------	-----	--------	---------	------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun	Az	Az	Az		
Katkı Boyutu	İnce	Orta	Orta	İri		

Parça No: NB.19.04.37

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Pınarbaşı-Bor Höyük	Çağ		Dönem	
Mal Grubu	C	Biçim	Kâse	Ağız/Dip/Kulp	Ağız

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	2.5Y 8/2 Pale Yellow	Dış Astar Rengi	2.5Y 8/2 Pale Yellow	İç Astar Rengi	2.5Y 8/2 Pale Yellow
-------------	----------------------	-----------------	----------------------	----------------	----------------------

Ölçüler

Yükseklik	3.3	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	15	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	
-------------------------	--

Üretim

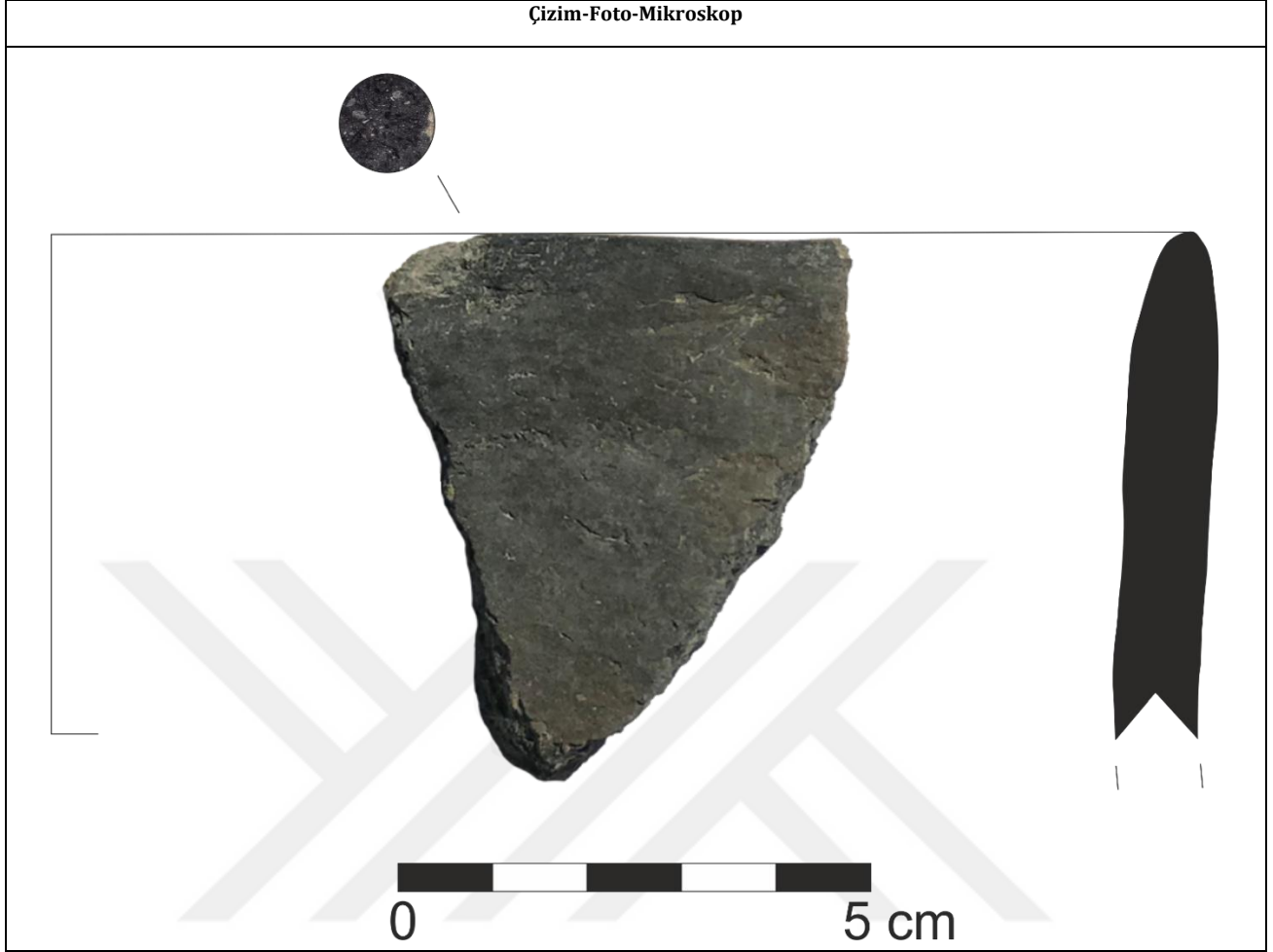
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Özsüz	Isı	Orta	Sertlik	Yumuşak
----------------	-------------	----	-------	-----	------	---------	---------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun		Az	Az		
Katkı Boyutu	İnce		İnce	Orta		

Parça No: NB.19.04.38

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Pınarbaşı-Bor Höyük	Çağ	Kalkolitik	Dönem	Erken
Mal Grubu	B2	Biçim	Çömlek	Ağız/Dip/Kulp	Ağız

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	Karbonize	Dış Astar Rengi	2.5YR 2.5/1 Reddish Black	İç Astar Rengi	2.5YR 4/3 Reddish Brown
--------------------	-----------	------------------------	---------------------------	-----------------------	-------------------------

Ölçüler

Yükseklik	5.3	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	24	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	İç-Dış Yüzde: yatay-yoğun-düzenli perdah uygulanmıştır İç Yüzde: alacalanma mevcuttur
--------------------------------	--

Üretim

Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Karbonize	Isı	Yüksek	Sertlik	Sert
-----------------------	-------------	-----------	-----------	------------	--------	----------------	------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun		Yoğun	Az		
Katkı Boyutu	İnce		İnce	İnce		

Parça No: NB.19.04.40

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Pınarbaşı-Bor Höyük	Çağ	Kalkolitik	Dönem	Erken
Mal Grubu	B1	Biçim	Çömlek	Ağız/Dip/Kulp	Ağız

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	7.5YR 4/4 Brown	Dış Astar Rengi	7.5YR 2.5/1 Black	İç Astar Rengi	7.5YR 5/3 Brown
--------------------	-----------------	------------------------	-------------------	-----------------------	-----------------

Ölçüler

Yükseklik	5.3	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	36	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	Dış Yüzde: yatay-düzenli-orta yoğun perdah uygulanmıştır İç Yüzde: yatay-düzensiz-az yoğun perdah uygulanmıştır
--------------------------------	--

Üretim

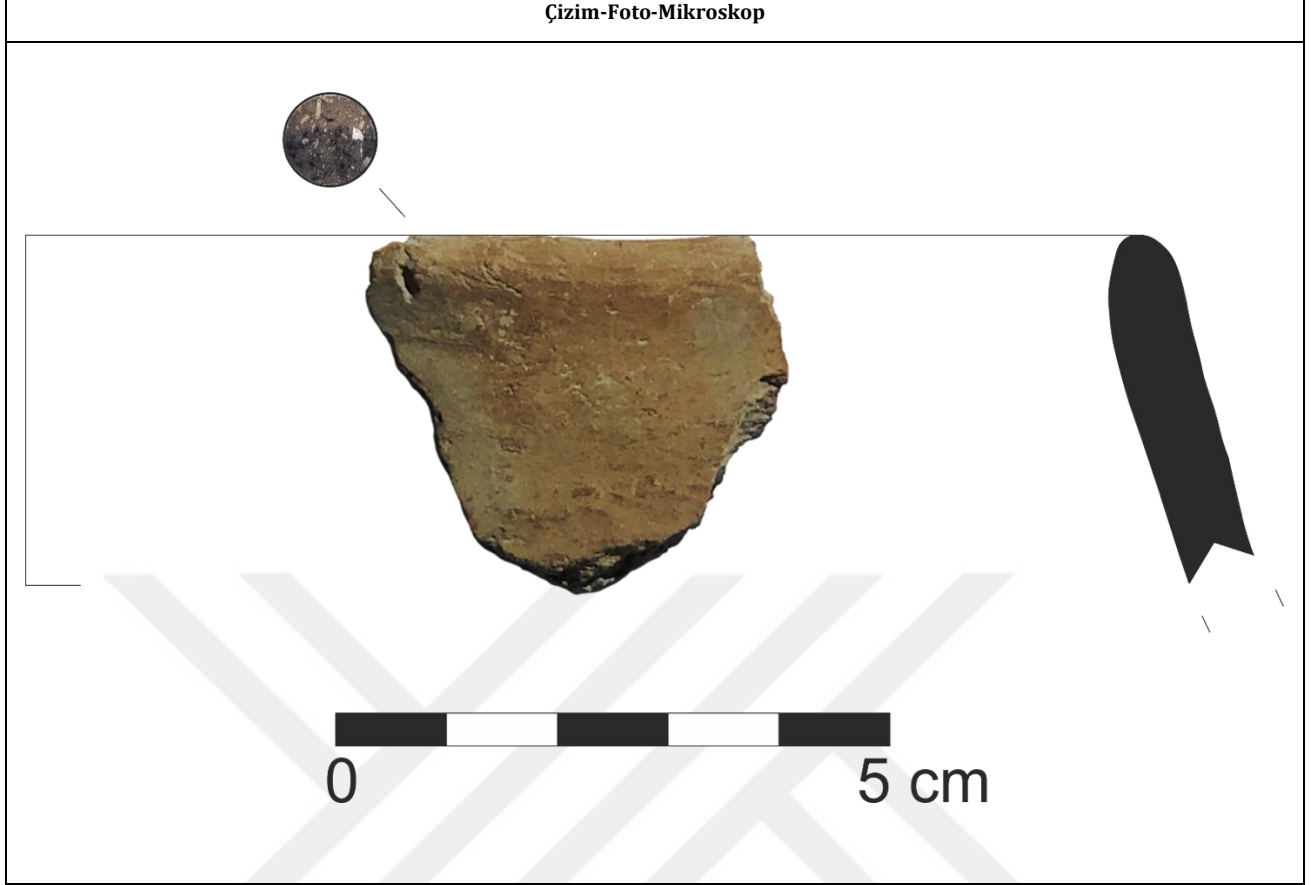
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Özsüz	Isı	Yüksek	Sertlik	Orta
-----------------------	-------------	-----------	-------	------------	--------	----------------	------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Az	Az	Az	Az		
Katkı Boyutu	İri	İnce	İri	İri		

Parça No: NB.19.04.41

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Pınarbaşı-Bor Höyük	Çağ	Neolitik	Dönem	Geç
Mal Grubu	B1	Biçim	Çömlek	Ağız/Dip/Kulp	Ağız
Benzeri	Özbaşaran ve diğerleri, 2007: 287, fig.29				

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	7.5YR 3/3 Dark Brown	Dış Astar Rengi	7.5YR 5/4 Brown	İç Astar Rengi	7.5YR 5/4 Brown
-------------	----------------------	-----------------	-----------------	----------------	-----------------

Ölçüler

Yükseklik	3.2	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	20	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	Dış Yüzde: yatay-düzensiz-az yoğunlukta perdah uygulanmıştır
-------------------------	--

Üretim

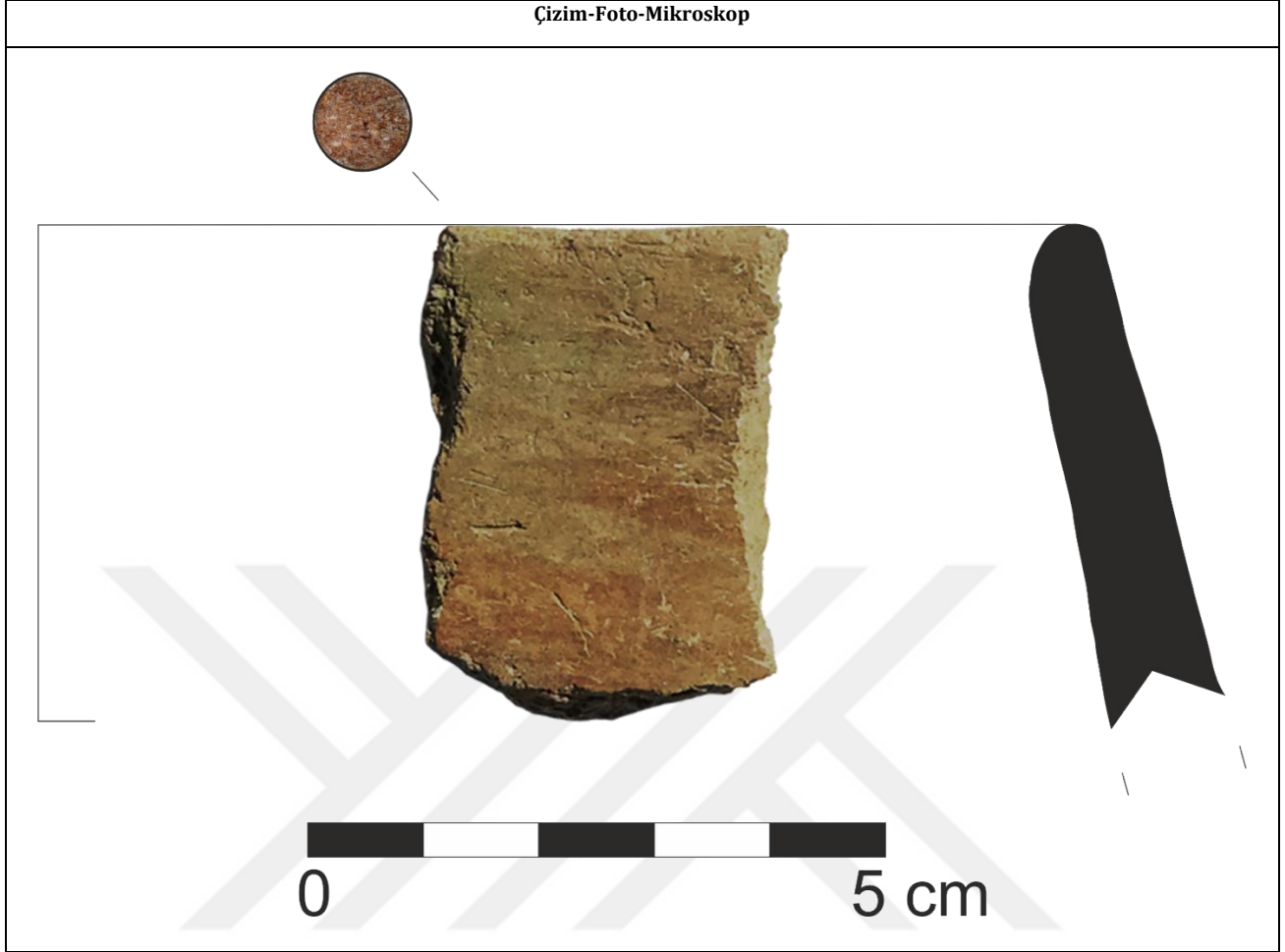
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Tabakalı	Isı	Orta	Sertlik	Orta
----------------	-------------	----	----------	-----	------	---------	------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun		Yoğun	Yoğun		
Katkı Boyutu	İnce		İnce	İri		

Parça No: NB.19.04.42

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Pınarbaşı-Bor Höyük	Çağ	Kalkolitik	Dönem	Erken
Mal Grubu	B1	Biçim	Çömlek	Ağız/Dip/Kulp	Ağız

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	5YR 4/6 Yellowish Red	Dış Astar Rengi	5YR 5/4 Reddish Brown	İç Astar Rengi	5YR 5/4 Reddish Brown
-------------	-----------------------	-----------------	-----------------------	----------------	-----------------------

Ölçüler

Yükseklik	4.3	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	18	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	İç-Dış Yüzde: yatay-düzenli-yoğun perdah uygulanmıştır
-------------------------	--

Üretim

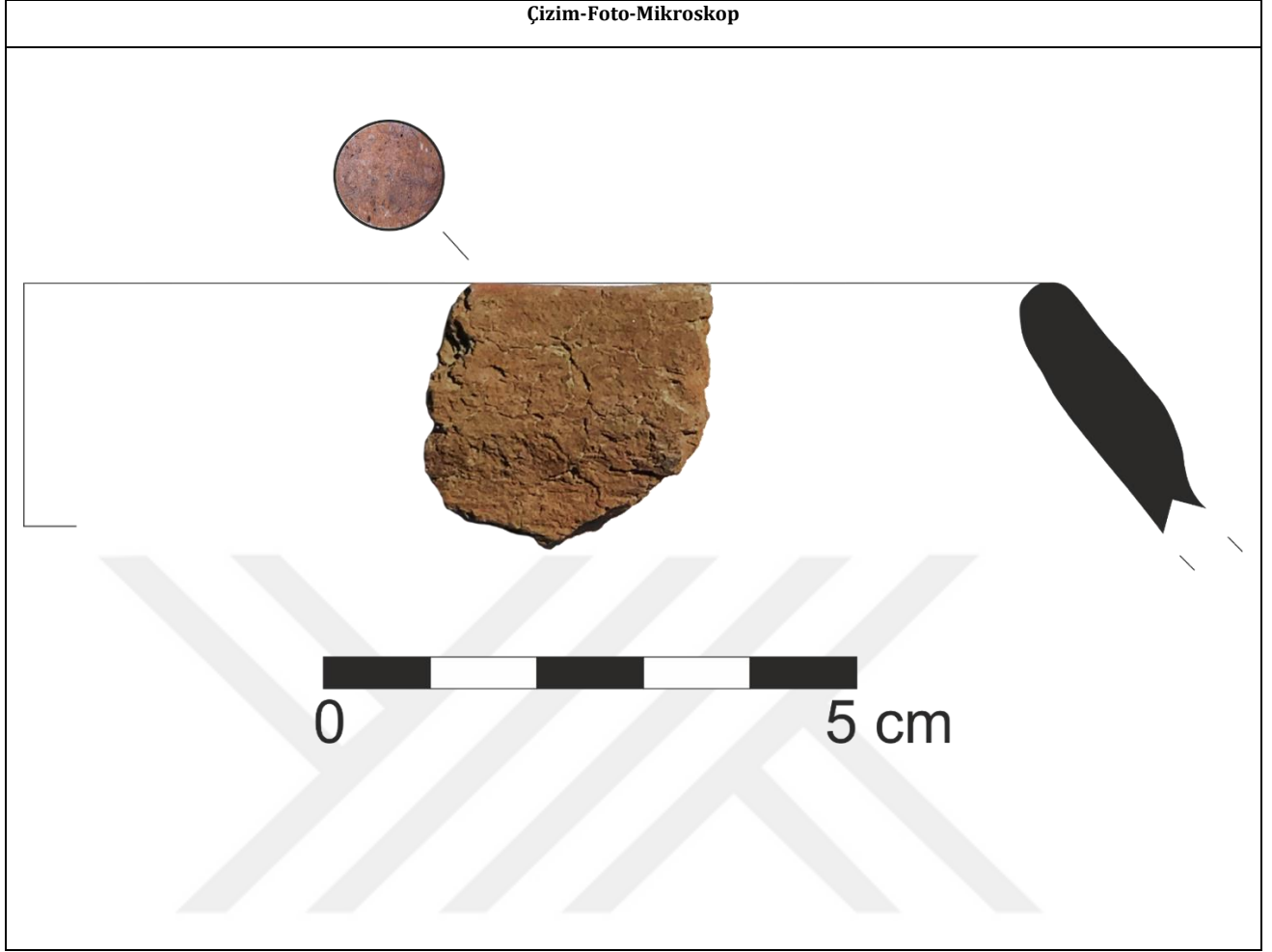
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Özsüz	Isı	Yüksek	Sertlik	Sert
----------------	-------------	----	-------	-----	--------	---------	------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Az	Az	Az	Az		
Katkı Boyutu	İnce	İnce	İnce	İri		

Parça No: NB.19.04.43

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Pınarbaşı-Bor Höyük	Çağ		Dönem	
Mal Grubu	A2	Biçim	Çömlek	Ağız/Dip/Kulp	Ağız

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	5YR 5/4 Reddish Brown	Dış Astar Rengi	5YR 5/4 Reddish Brown	İç Astar Rengi	5YR 5/4 Reddish Brown
-------------	-----------------------	-----------------	-----------------------	----------------	-----------------------

Ölçüler

Yükseklik	2.3	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	17	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	Sadece ağız üzerinde düzenli-yoğun perdah uygulanmıştır
-------------------------	---

Üretim

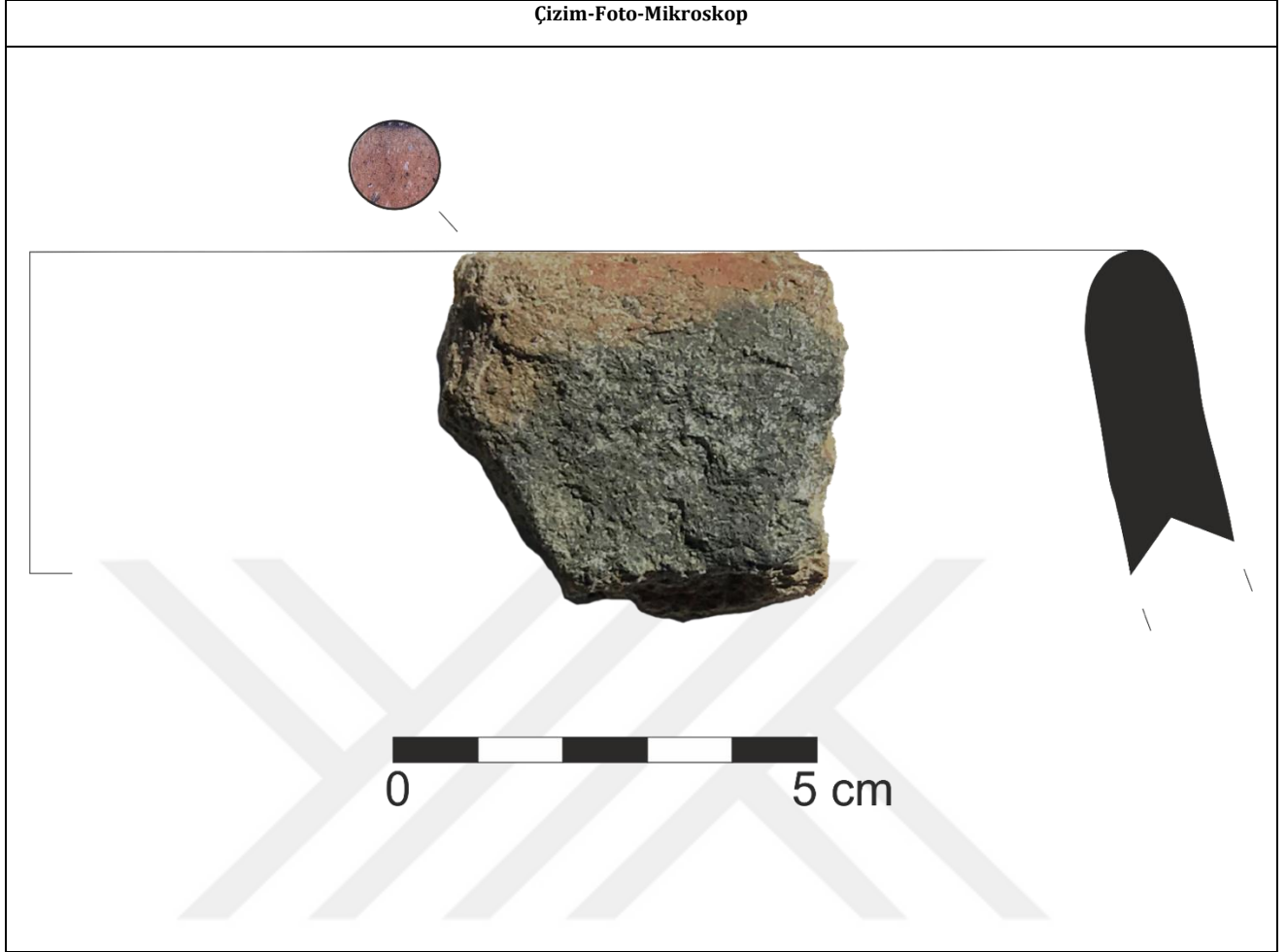
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Özsüz	Isı	Orta	Sertlik	Orta
----------------	-------------	----	-------	-----	------	---------	------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Az	Az	Az	Az		
Katkı Boyutu	İnce	İnce	İnce	İnce		

Parça No: NB.19.04.44

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Pınarbaşı-Bor Höyük	Çağ	Kalkolitik	Dönem	Erken
Mal Grubu	B1	Biçim	Çömlek	Ağız/Dip/Kulp	Ağız

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	5YR 5/6 Yellowish Red	Dış Astar Rengi	10R 5/6 Red	İç Astar Rengi	5YR 5/4 Reddish Brown
-------------	-----------------------	-----------------	-------------	----------------	-----------------------

Ölçüler

Yükseklik	3.7	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	26	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	Dış Yüzde: alacalanma mevcuttur
-------------------------	---------------------------------

Üretim

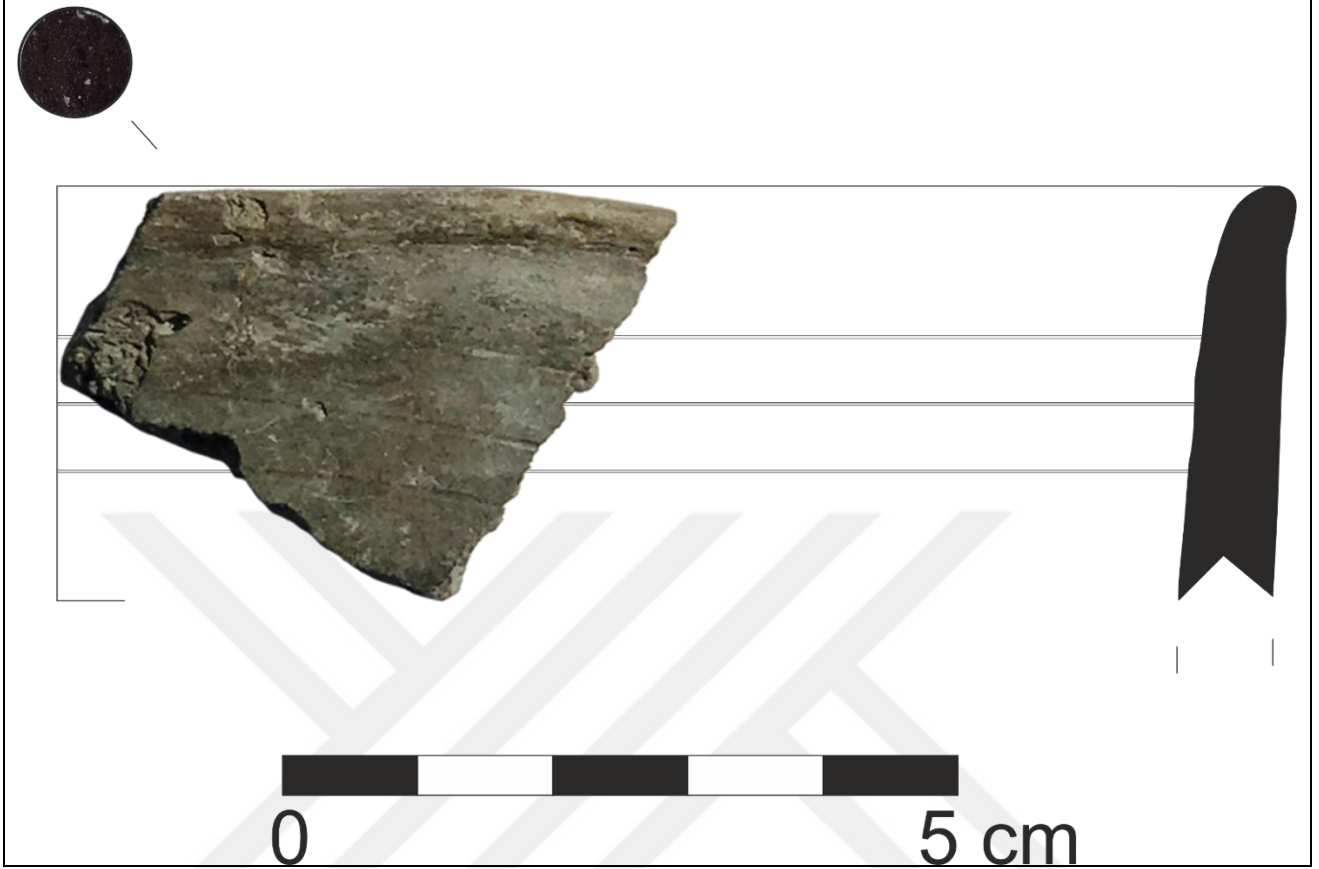
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Özsüz	Isı	Yüksek	Sertlik	Sert
----------------	-------------	----	-------	-----	--------	---------	------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun	Az	Az	Az		
Katkı Boyutu	İnce	İnce	İnce	İri		

Parça No: NB.19.04.45

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Pınarbaşı-Bor Höyük	Çağ	Kalkolitik	Dönem	Erken
Mal Grubu	B2	Biçim	Çömlek	Ağız/Dip/Kulp	Ağız
Benzeri	Özbudak, 2016: 194, fig.33				

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	7.5YR 2.5/1 Black	Dış Astar Rengi	7.5YR 4/1 Dark Gray	İç Astar Rengi	7.5YR 4/1 Dark Gray
--------------------	-------------------	------------------------	---------------------	-----------------------	---------------------

Ölçüler

Yükseklik	3.1	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	18	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	İç-Dış Yüzde: yatay-düzenli-yoğun perdah uygulanmıştır
--------------------------------	--

Üretim

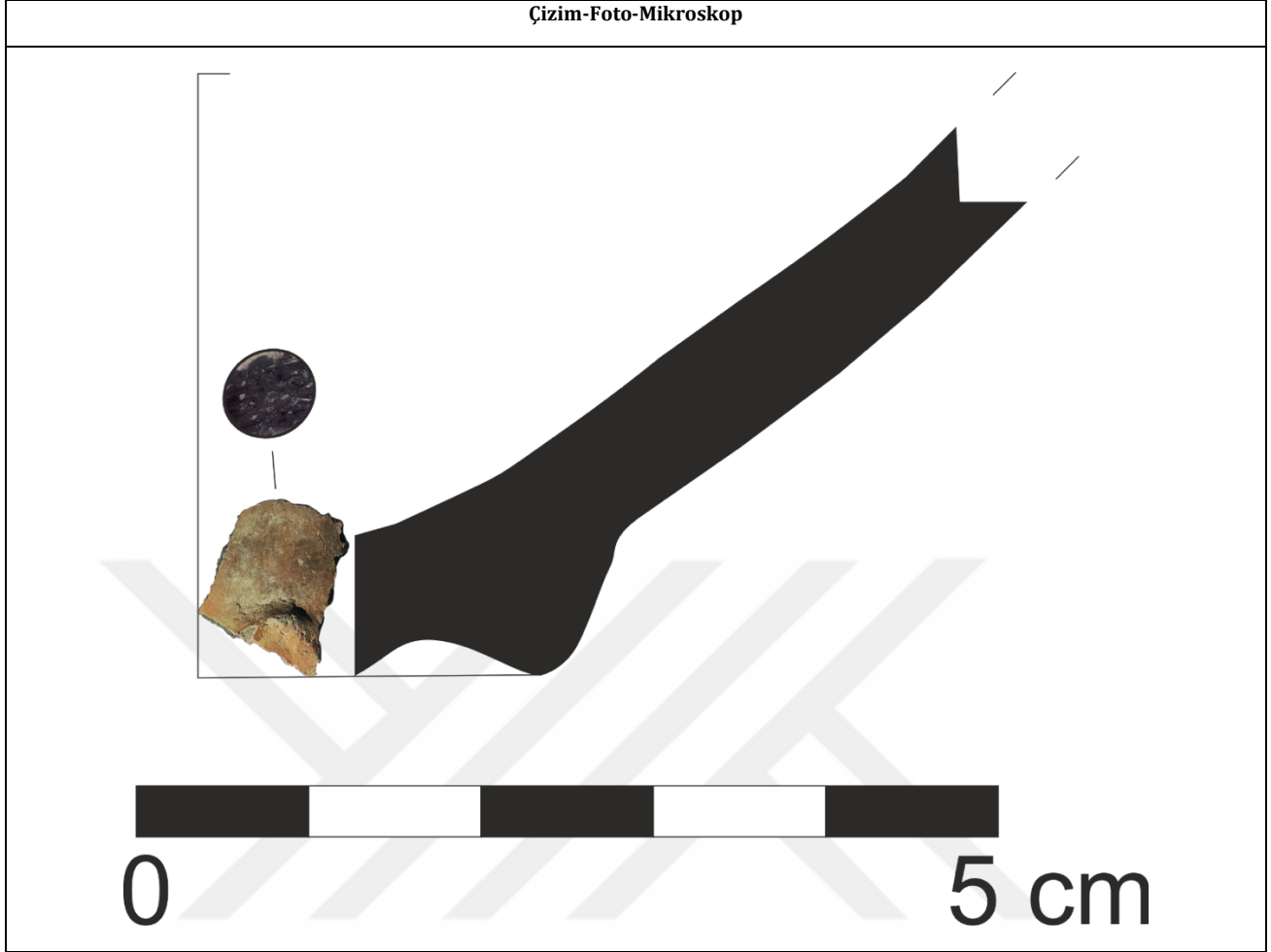
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Özsüz	Isı	Düşük	Sertlik	Çok Yumuşak
-----------------------	-------------	-----------	-------	------------	-------	----------------	-------------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun	Yoğun	Yoğun	Az		
Katkı Boyutu	İnce	İnce	İnce	İri		

Parça No: NB.19.04.46

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Pınarbaşı-Bor Höyük	Çağ		Dönem	
Mal Grubu	B1	Biçim		Ağız/Dip/Kulp	Dip

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	7.5YR 2.5/1 Black	Dış Astar Rengi	5YR 5/4 Reddish Brown	İç Astar Rengi	7.5YR 5/4 Brown
-------------	-------------------	-----------------	-----------------------	----------------	-----------------

Ölçüler

Yükseklik	3.4	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	-	Genişlik	-
Dip Çapı	4	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sivazlama	İç-Dış Yüzde: yatay-düzenli-yoğun perdah uygulanmıştır
-------------------------	--

Üretim

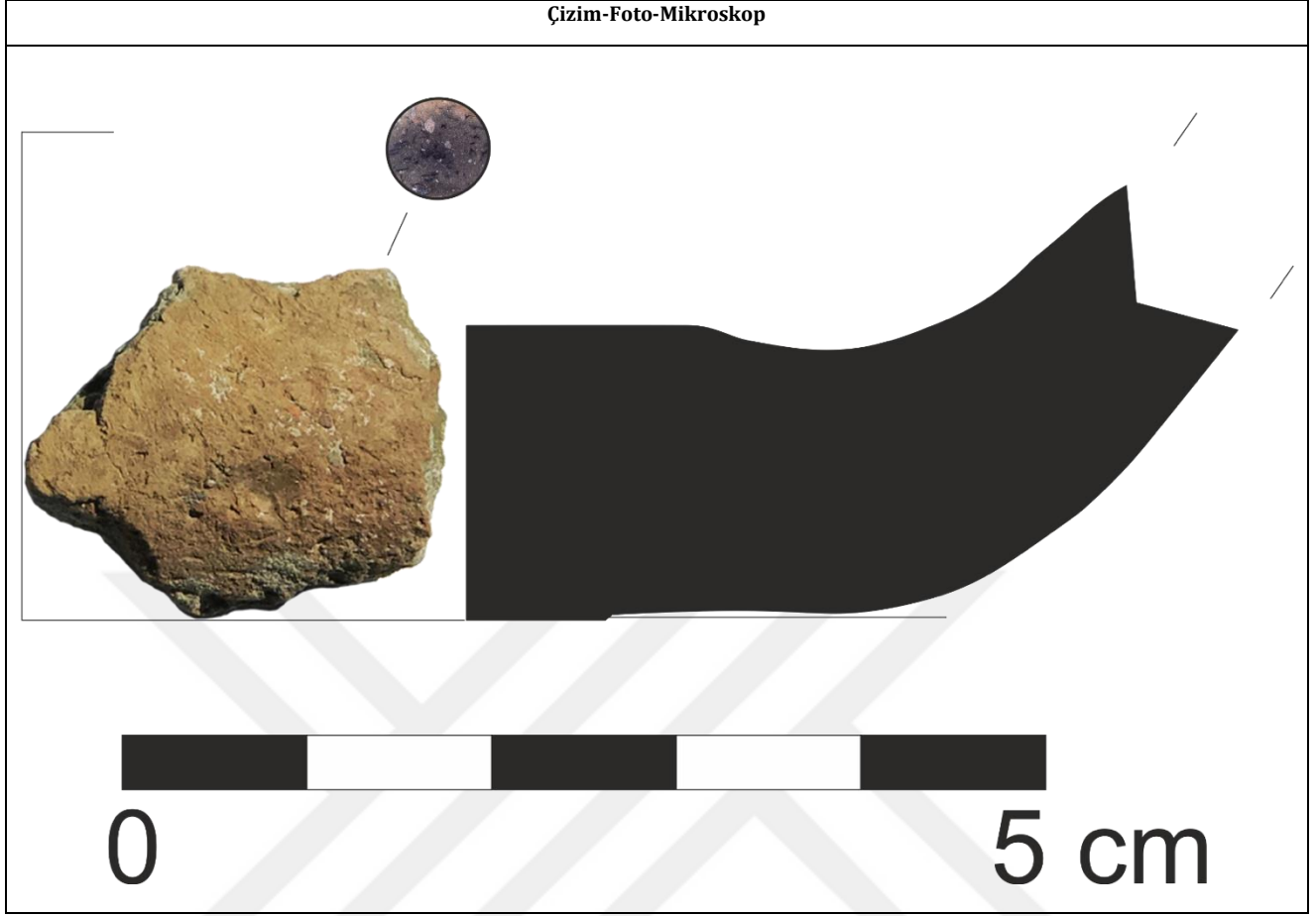
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Özsüz	Isı	Orta	Sertlik	Yumuşak
----------------	-------------	----	-------	-----	------	---------	---------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu		Az	Az	Az	Az	
Katkı Boyutu		İri	İnce	İri	İnce	

Parça No: NB.19.04.47

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Pınarbaşı-Bor Höyük	Çağ	Neolitik	Dönem	Geç
Mal Grubu	B1	Biçim		Ağız/Dip/Kulp	Dip
Benzeri	Özbaşaran ve diğerleri, 2007: 287, fig.30				

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	Karbonize	Dış Astar Rengi	7.5YR 6/3 Light Brown	İç Astar Rengi	7.5YR 5/3 Brown
--------------------	-----------	------------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------

Ölçüler

Yükseklik	2.6	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	-	Genişlik	-
Dip Çapı	10	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	
--------------------------------	--

Üretim

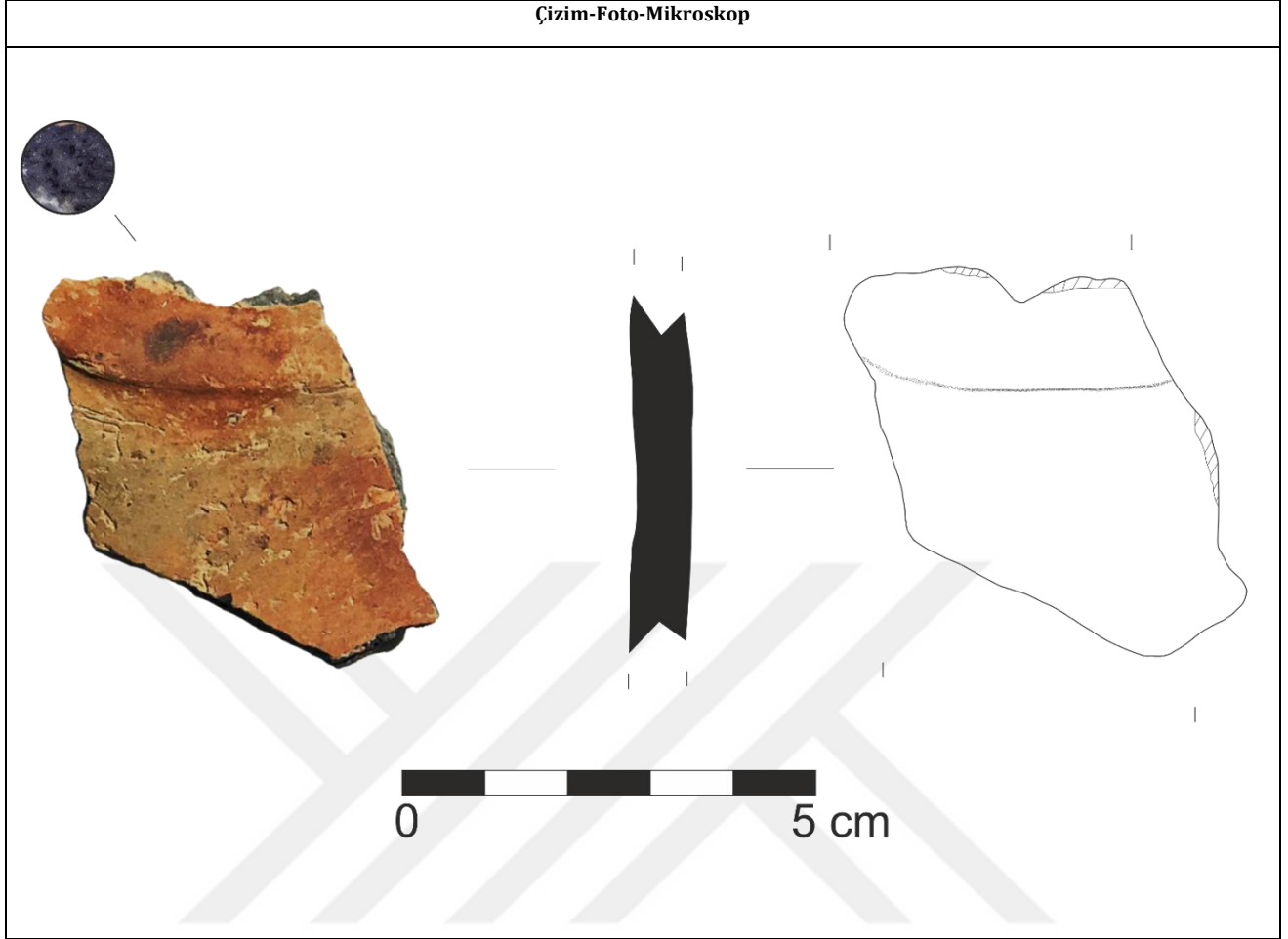
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Karbonize	Isı	Yüksek	Sertlik	Sert
-----------------------	-------------	-----------	-----------	------------	--------	----------------	------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun	Az	Az	Az		
Katkı Boyutu	İnce	Orta	İnce	İri		

Parça No: NB.19.04.51

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Pınarbaşı-Bor Höyük	Çağ	Kalkolitik	Dönem	Erken
Mal Grubu	A1	Biçim	Gövde	Ağız/Dip/Kulp	-
Benzeri	Özbudak, 2016: 185-fig.2; Özbaşaran ve diğerleri, 2007: 286, fig.28				

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	Karbonize	Dış Astar Rengi	2.5YR 5/6 Red	İç Astar Rengi	-
-------------	-----------	-----------------	---------------	----------------	---

Ölçüler

Yükseklik	-	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	-	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	Dış Yüzde: yatay-düzenli-yoğun perdah uygulanmıştır
-------------------------	---

Üretim

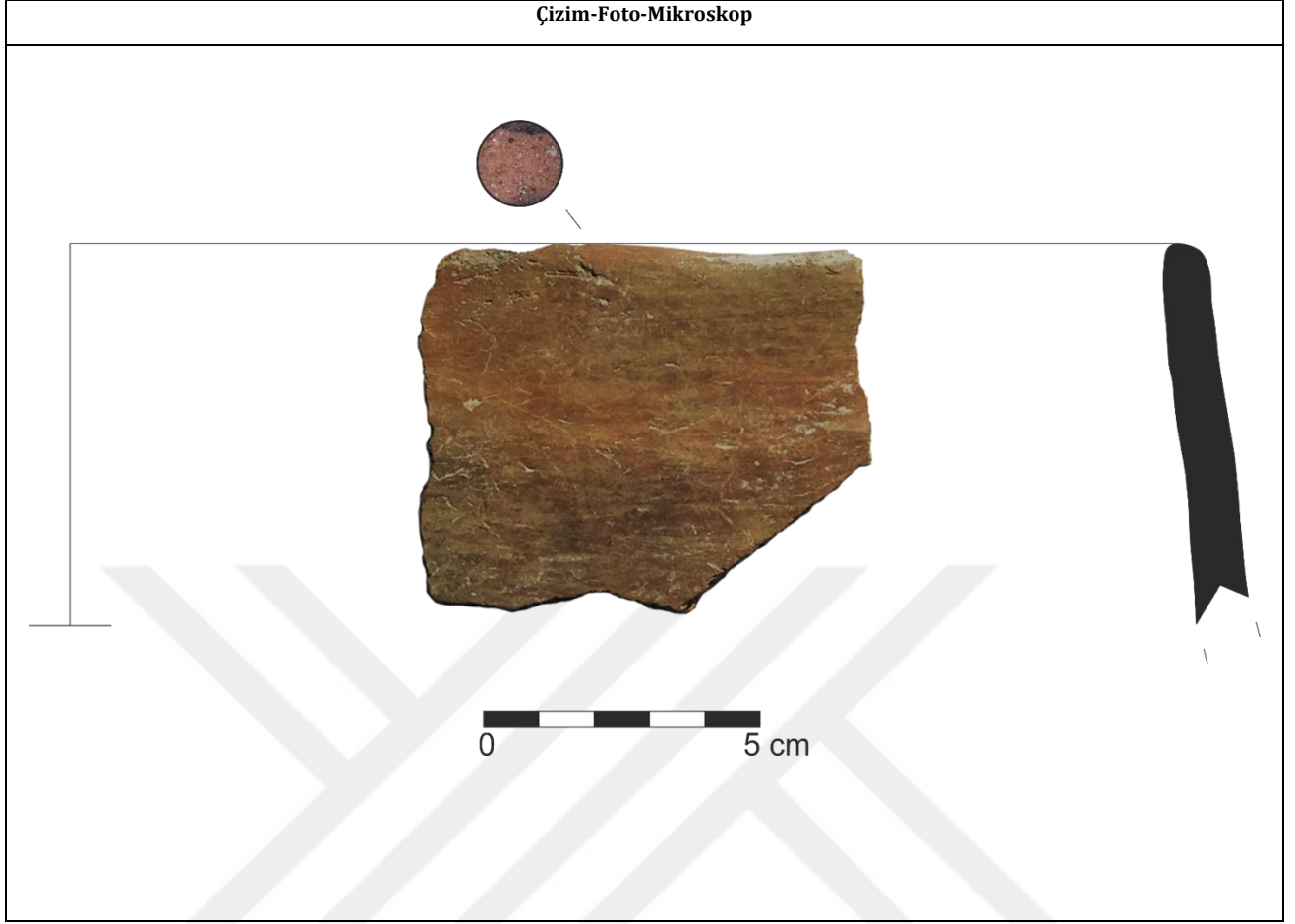
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Karbonize	Isı	Düşük	Sertlik	Yumuşak
----------------	-------------	----	-----------	-----	-------	---------	---------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Az	Az	Az	Az		
Katkı Boyutu	İri	İri	İnce	İnce		

Parça No: NB.19.04.52

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Pınarbaşı-Bor Höyük	Çağ	Kalkolitik	Dönem	Erken
Mal Grubu	B2	Biçim	Çömlek	Ağız/Dip/Kulp	Ağız
Benzeri	Özbudak, 2016: 185, fig.1				

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	2.5YR 4/6 Red	Dış Astar Rengi	2.5YR 5/4 Reddish Brown	İç Astar Rengi	2.5YR 5/4 Reddish Brown
-------------	---------------	-----------------	-------------------------	----------------	-------------------------

Ölçüler

Yükseklik	6.8	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	40	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	Dış Yüzde: yatay-düzenli-yoğun perdah uygulanmıştır İç Yüzde: yatay-düzensiz-az yoğunlukta perdah uygulanmıştır
-------------------------	--

Üretim

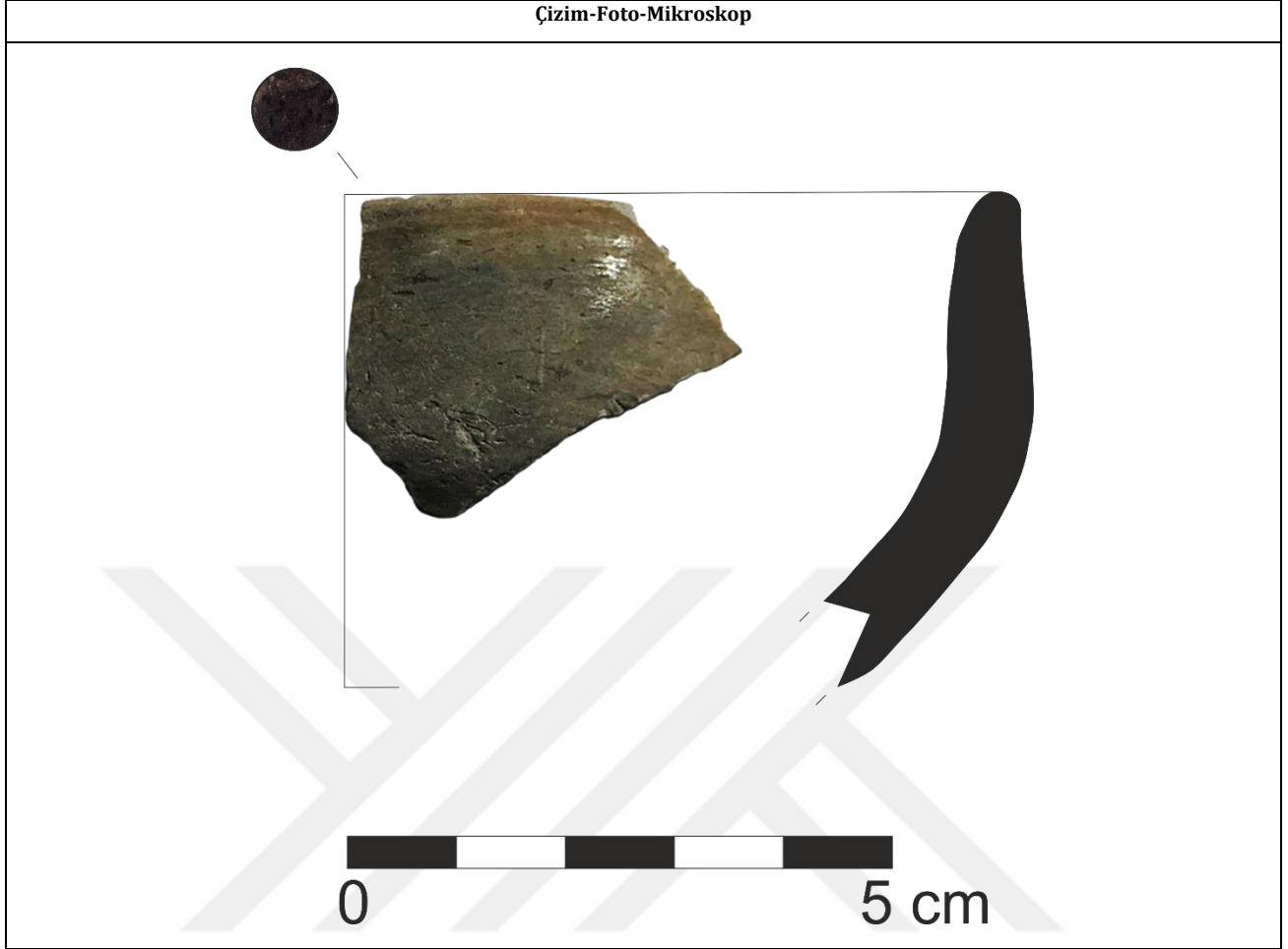
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Özsüz	Isı	Yüksek	Sertlik	Orta
----------------	-------------	----	-------	-----	--------	---------	------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun	Az	Az	Az		
Katkı Boyutu	İnce	İri	İnce	İnce		

Parça No: NB.19.04.53

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Pınarbaşı-Bor Höyük	Çağ	Kalkolitik	Dönem	Erken
Mal Grubu	B2	Biçim	Kâse	Ağız/Dip/Kulp	Ağız
Benzeri	Özbudak, 2016: 187, fig.10				

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	Karbonize	Dış Astar Rengi	2.5YR 4/4 Reddish Brown	İç Astar Rengi	5YR 4/4 Reddish Brown
--------------------	-----------	------------------------	-------------------------	-----------------------	-----------------------

Ölçüler

Yükseklik	4.5	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	12	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	İç-Dış Yüzde: sadece ağız üzerinde yatay-düzenli-yoğun perdah uygulanmıştır
--------------------------------	---

Üretim

Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Karbonize	Isı	Orta	Sertlik	Orta
-----------------------	-------------	-----------	-----------	------------	------	----------------	------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun	Az	Az	Az		
Katkı Boyutu	İnce	İnce	İnce	İnce		

Parça No: NB.19.04.54

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Pınarbaşı-Bor Höyük	Çağ	Kalkolitik	Dönem	Erken
Mal Grubu	A1	Biçim	Kâse	Ağız/Dip/Kulp	Ağız
Benzeri	Türk, 2022: 67, Katalog No: NB 18/5-32-30				

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	Karbonize	Dış Astar Rengi	10R 4/4 Weak Red	İç Astar Rengi	10R 5/6 Red
-------------	-----------	-----------------	------------------	----------------	-------------

Ölçüler

Yükseklik	5.8	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	34	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	İç-Dış Yüzde: yatay-düzenli-orta yoğunlukta perdah uygulanmıştır
-------------------------	--

Üretim

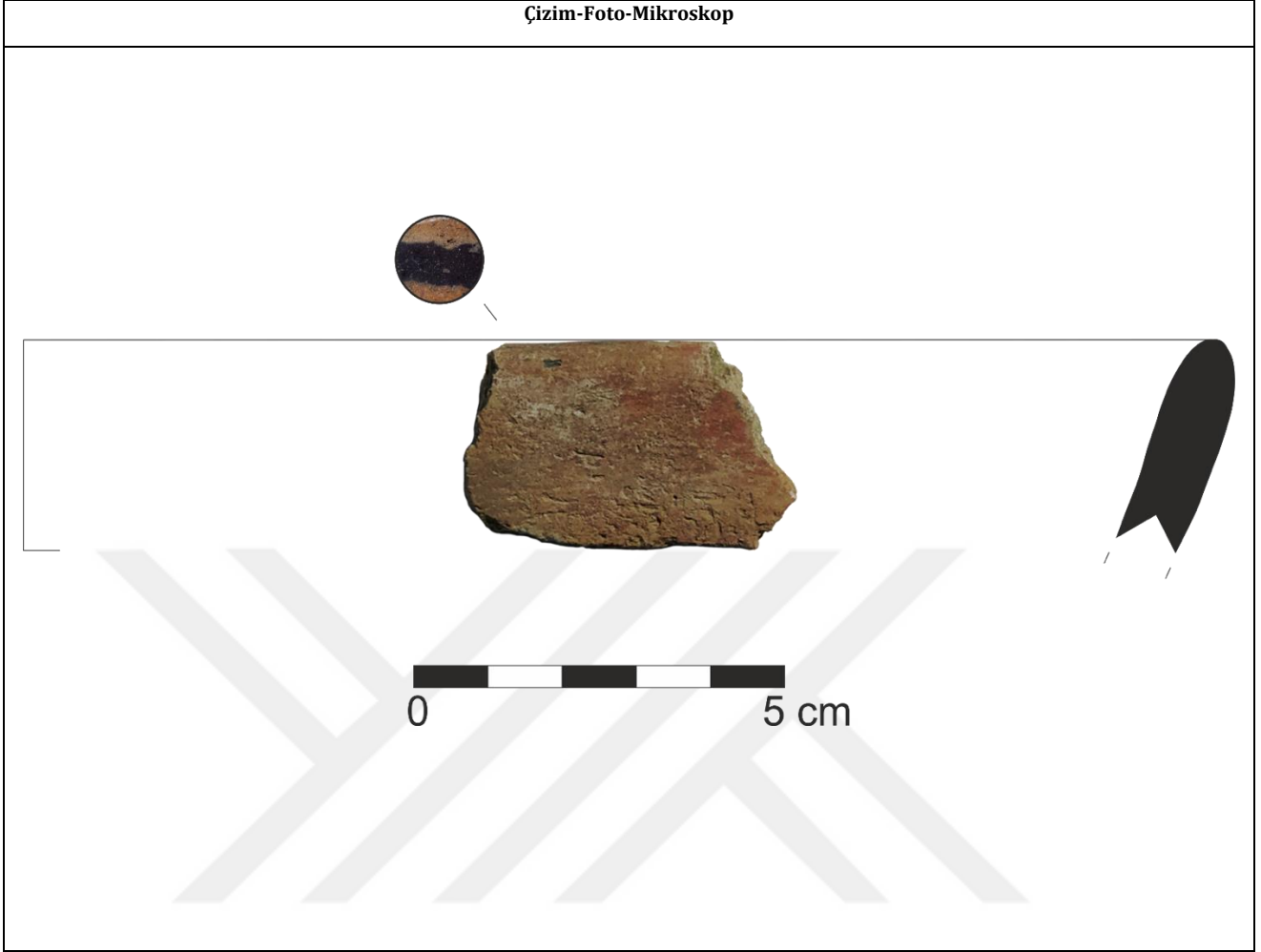
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Karbonize	Isı	Yüksek	Sertlik	Sert
----------------	-------------	----	-----------	-----	--------	---------	------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun		Yoğun	Az		
Katkı Boyutu	İnce		İnce	İnce		

Parça No: NB.19.04.55

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Pınarbaşı-Bor Höyük	Çağ	Kalkolitik	Dönem	Erken
Mal Grubu	A1	Biçim	Kâse	Ağız/Dip/Kulp	Ağız

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	Karbonize	Dış Astar Rengi	10R4 /6 Red	İç Astar Rengi	10R4 /6 Red
--------------------	-----------	------------------------	-------------	-----------------------	-------------

Ölçüler

Yükseklik	2.9	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	32	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	İç-Dış Yüzde: yatay-yoğun-düzenli perdah uygulanmıştır Dış Yüzde erozyonal aşınma sonucu perdah kısmen tahrip olmuştur
--------------------------------	---

Üretim

Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Karbonize	Isı	Orta	Sertlik	Orta
-----------------------	-------------	-----------	-----------	------------	------	----------------	------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun		Az	Az		
Katkı Boyutu	İnce		İnce	İri		

Parça No: NB.19.04.56

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Pınarbaşı-Bor Höyük	Çağ	Kalkolitik	Dönem	Erken
Mal Grubu	B2	Biçim		Ağız/Dip/Kulp	Dip
Benzeri	Özbudak, 2016: 201, fig.60				

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	7.5YR 2.5/1 Black	Dış Astar Rengi	7.5YR 5/1 Gray	İç Astar Rengi	7.5YR 5/1 Gray
--------------------	-------------------	------------------------	----------------	-----------------------	----------------

Ölçüler

Yükseklik	2	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	-	Genişlik	-
Dip Çapı	8	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	İç-Dış Yüzde: yoğun-düzenli perdah uygulanmıştır
--------------------------------	--

Üretim

Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Özsüz	Isı	Yüksek	Sertlik	Sert
-----------------------	-------------	-----------	-------	------------	--------	----------------	------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun	Az	Yoğun			
Katkı Boyutu	İnce	İri	İnce			

Parça No: NB.19.04.57

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Pınarbaşı-Bor Höyük	Çağ	Kalkolitik	Dönem	Erken
Mal Grubu	C	Biçim		Ağız/Dip/Kulp	Dip
Benzeri	Özbudak, 2016: 202, fig.63				

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	Karbonize	Dış Astar Rengi	7.5YR 6/4 Light Brown	İç Astar Rengi	-
-------------	-----------	-----------------	-----------------------	----------------	---

Ölçüler

Yükseklik	2.8	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	-	Genişlik	-
Dip Çapı	6	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	Dış Yüzde: korunmuş gövde üzerinde az yoğunlukta perdah uygulanmıştır
-------------------------	---

Üretim

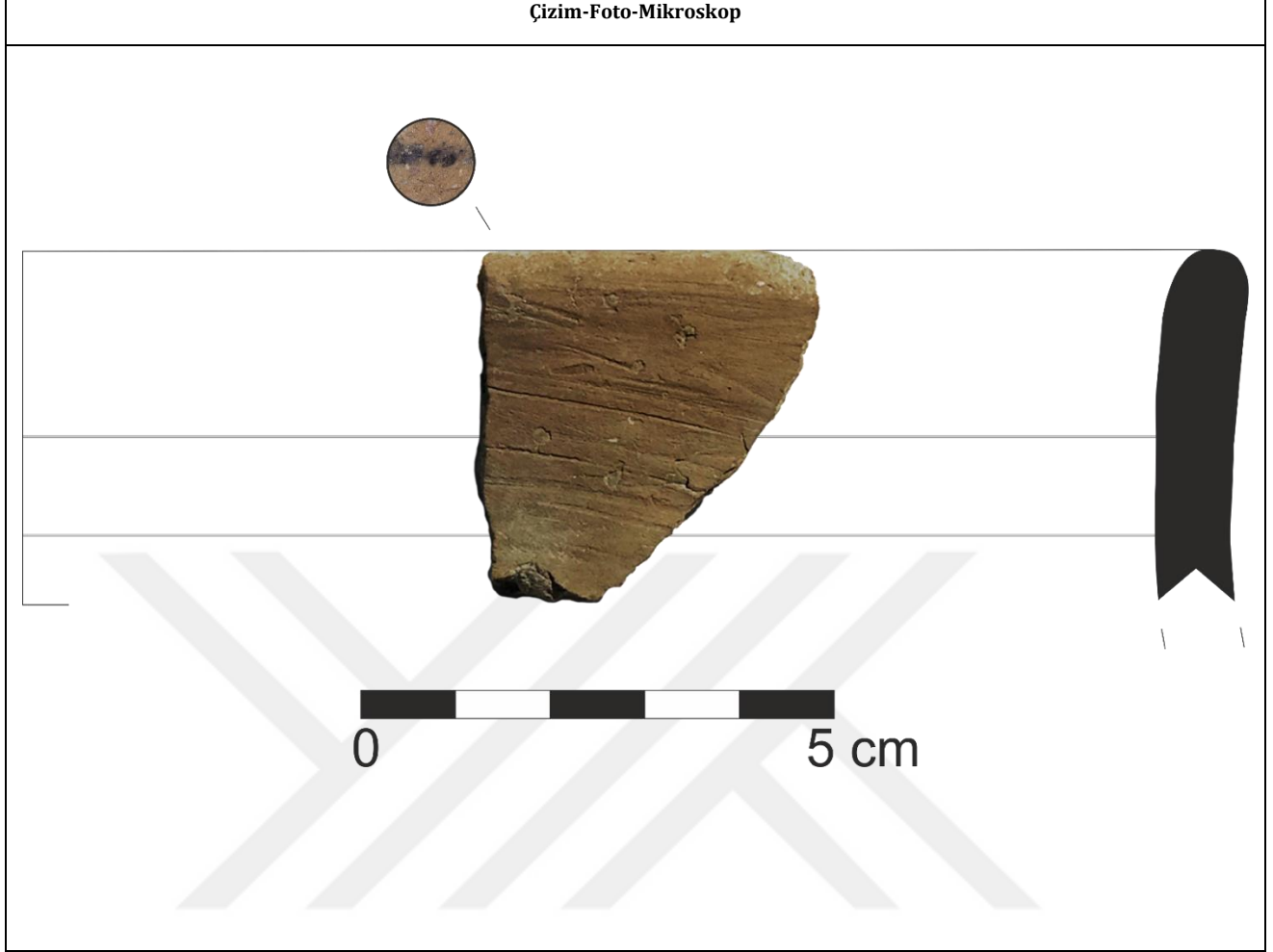
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Karbonize	Isı	Yüksek	Sertlik	Sert
----------------	-------------	----	-----------	-----	--------	---------	------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Az	Yoğun	Az	Az		
Katkı Boyutu	İnce	Orta	İnce	İnce		

Parça No: NB.19.04.58

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Pınarbaşı-Bor Höyük	Çağ	Kalkolitik	Dönem	Erken
Mal Grubu	B1	Biçim	Çömlek	Ağız/Dip/Kulp	Ağız

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	7.5YR 5/4 Brown	Dış Astar Rengi	7.5YR 5/4 Brown	İç Astar Rengi	7.5YR 5/4 Brown
--------------------	-----------------	------------------------	-----------------	-----------------------	-----------------

Ölçüler

Yükseklik	3.9	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	25	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	Dış Yüzde: ıslak sıvazlama uygulanmıştır ve taraz izleri vardır.
--------------------------------	--

Üretim

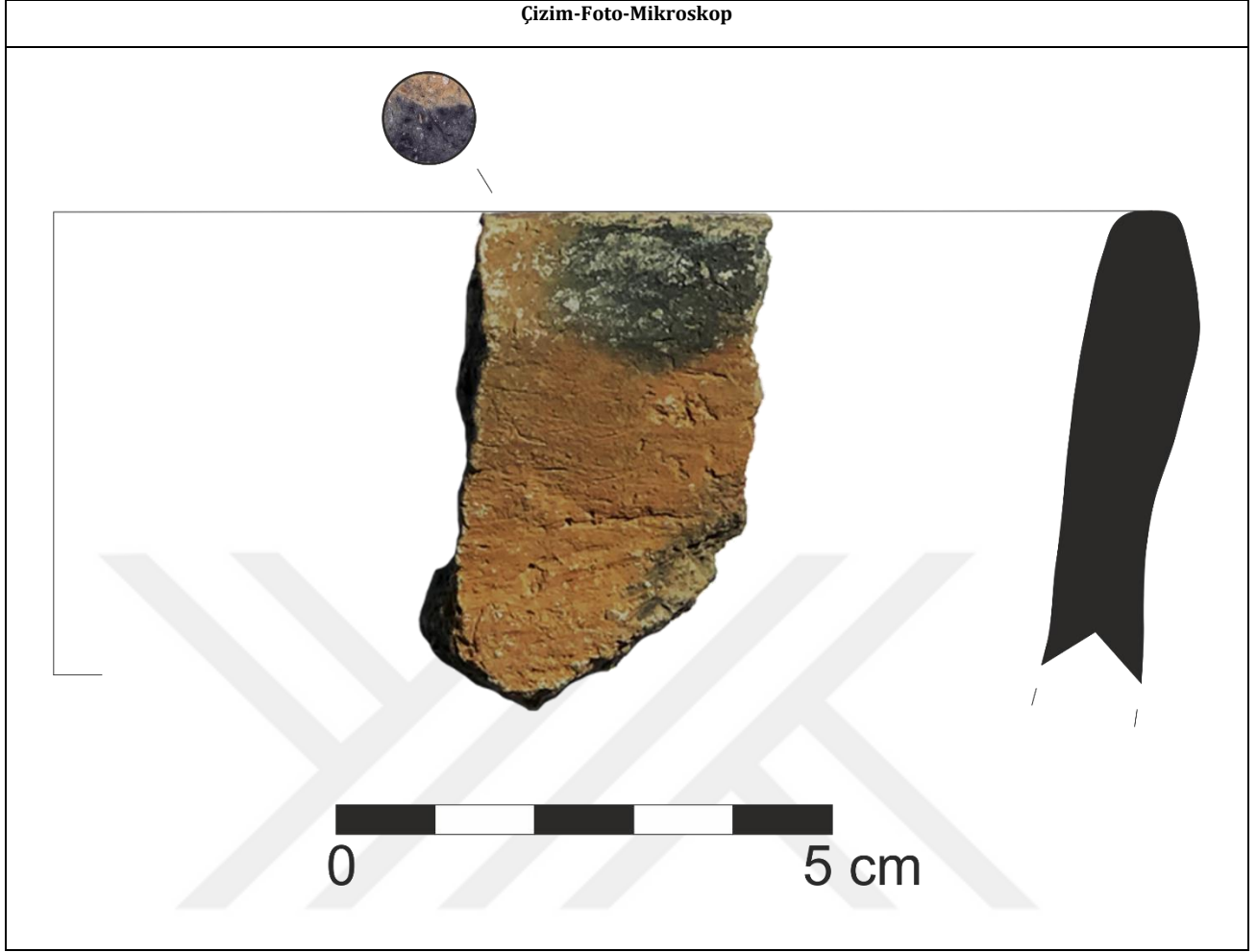
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Tabakalı	Isı	Yüksek	Sertlik	Sert
-----------------------	-------------	-----------	----------	------------	--------	----------------	------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun	Az	Yoğun	Az		
Katkı Boyutu	İnce	İri	İnce	İri		

Parça No: NB.19.04.59

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Pınarbaşı-Bor Höyük	Çağ	Neolitik	Dönem	Geç
Mal Grubu	B1	Biçim	Çömlek	Ağız/Dip/Kulp	Ağız
Benzeri	Özbaşaran ve diğerleri, 2007: 287, fig.30				

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	Karbonize	Dış Astar Rengi	7.5YR 6/6 Reddish Yellow	İç Astar Rengi	-
-------------	-----------	-----------------	--------------------------	----------------	---

Ölçüler

Yükseklik	4.8	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	22	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	İç Yüzde: yatay-düzenli-az yoğunlukta perdah vardır astar alacalandığı için alınamıyor.
-------------------------	---

Üretim

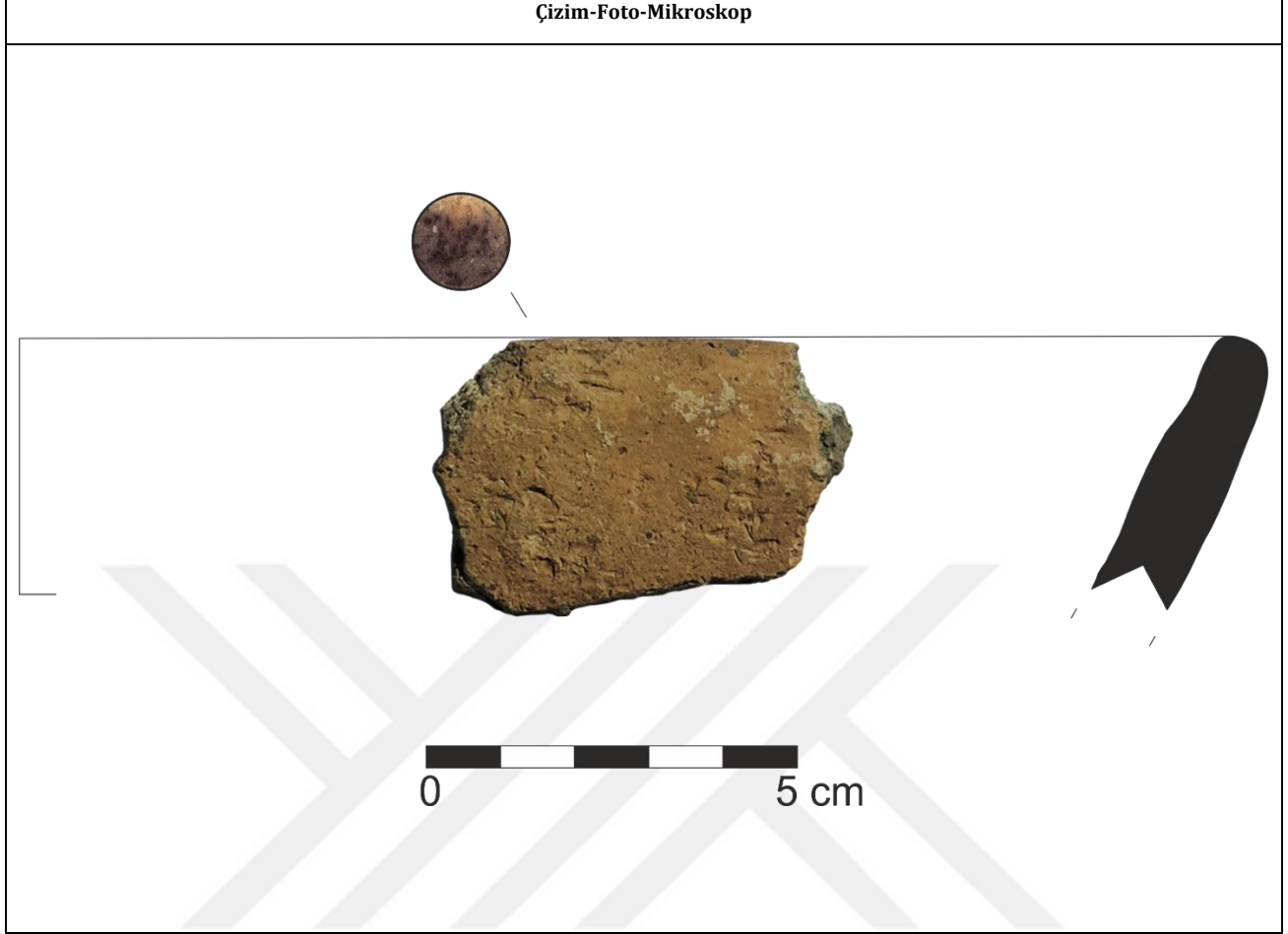
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Karbonize	Isı	Yüksek	Sertlik	Sert
----------------	-------------	----	-----------	-----	--------	---------	------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Az	Az	Az	Yoğun		
Katkı Boyutu	İri	İri	İnce	İnce		

Parça No: NB.19.04.60

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Pınarbaşı-Bor Höyük	Çağ	Kalkolitik	Dönem	Erken
Mal Grubu	B1	Biçim	Kâse	Ağız/Dip/Kulp	Ağız

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	Karbonize	Dış Astar Rengi	7.5YR 6/4 Light Brown	İç Astar Rengi	7.5YR 5/4 Brown
-------------	-----------	-----------------	-----------------------	----------------	-----------------

Ölçüler

Yükseklik	3.4	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	32	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sivazlama	İç Yüzde: yatay-düzensiz-az yoğunlukta perdah uygulanmıştır
-------------------------	---

Üretim

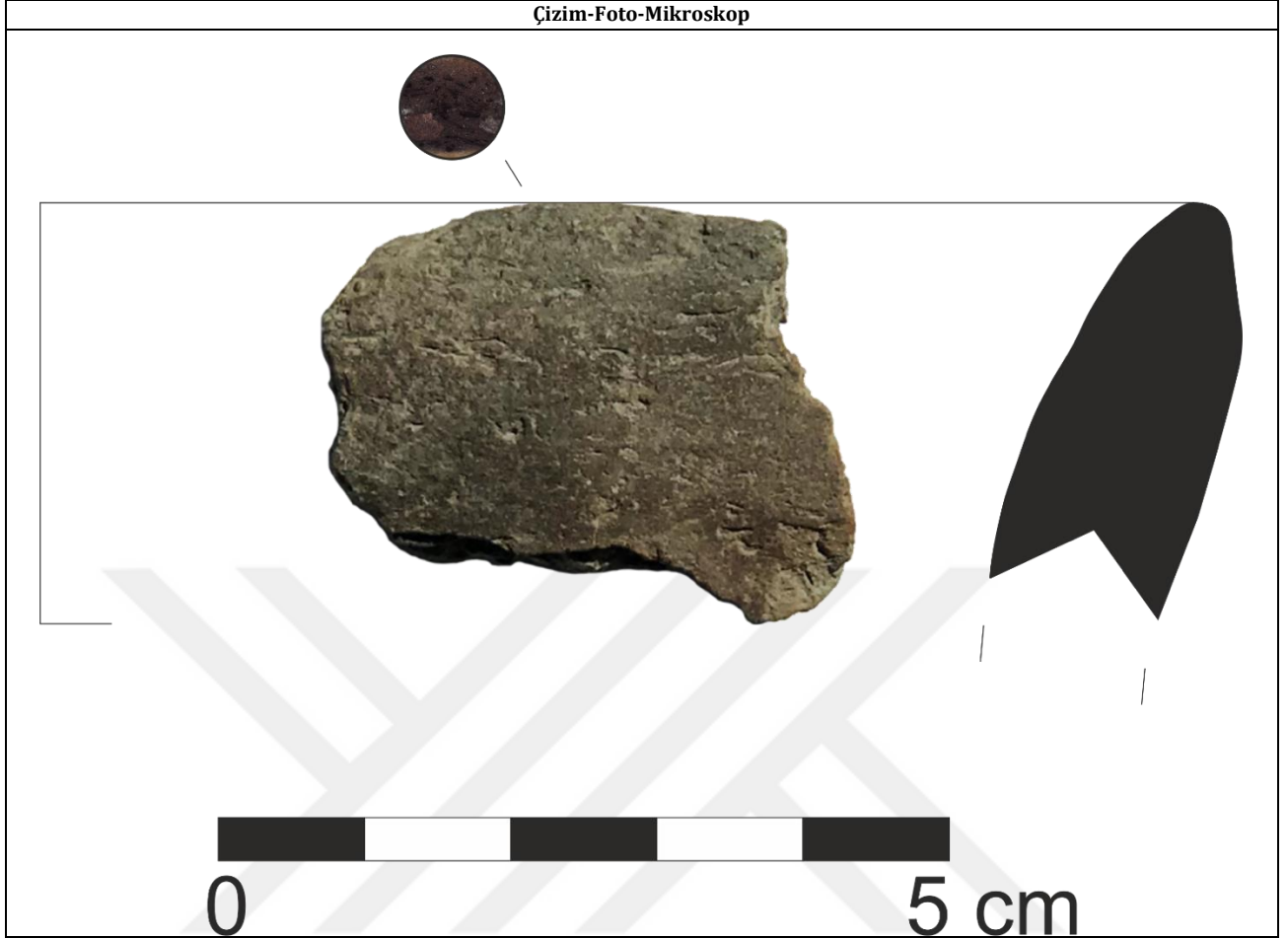
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Karbonize	Isı	Yüksek	Sertlik	Sert
----------------	-------------	----	-----------	-----	--------	---------	------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun	Yoğun	Az	Orta		
Katkı Boyutu	İnce	İri	İnce	İnce		

Parça No: NB.19.04.62

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Pınarbaşı-Bor Höyük	Çağ	Kalkolitik	Dönem	Erken
Mal Grubu	B1	Biçim	Kaideli Tabak	Ağız/Dip/Kulp	Ağız
Benzeri	Özbudak, 2016: 185, fig.1				

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	Karbonize	Dış Astar Rengi	5YR 4/1 Dark Gray	İç Astar Rengi	5YR 5/4 Reddish Brown
-------------	-----------	-----------------	-------------------	----------------	-----------------------

Ölçüler

Yükseklik	3	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	-	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	İç Yüzde: yatay-düzenli-az yoğunlukta perdah uygulanmıştır
-------------------------	--

Üretim

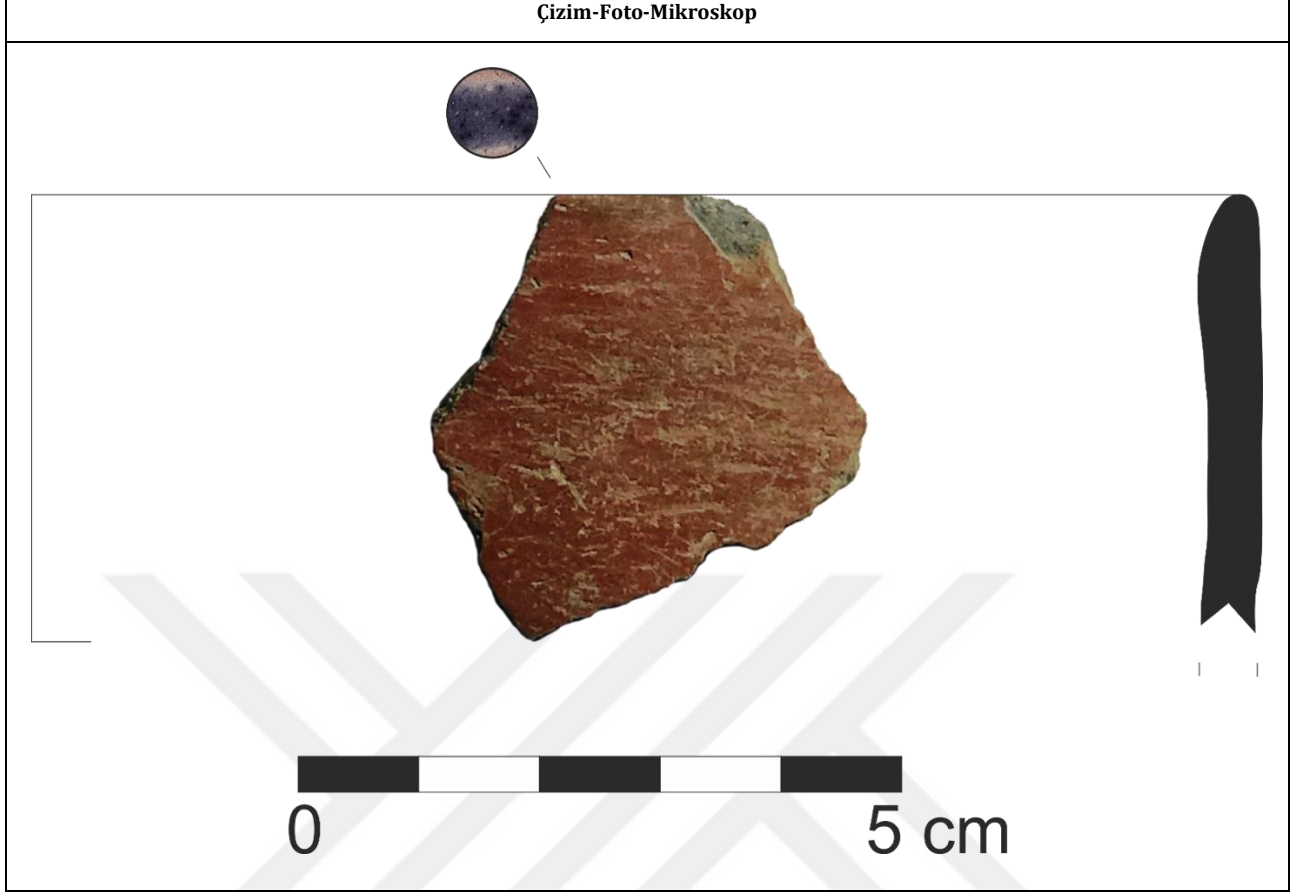
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Karbonize	Isı	Yüksek	Sertlik	Sert
----------------	-------------	----	-----------	-----	--------	---------	------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun	Az	Yoğun	Az		
Katkı Boyutu	İnce	İnce	İnce	İri		

Parça No: NB.19.04.63

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Pınarbaşı-Bor Höyük	Çağ	Neolitik	Dönem	Geç
Mal Grubu	A1	Biçim	Kâse	Ağız/Dip/Kulp	Ağız
Benzeri	Özbaşaran ve diğerleri, 2007: 286, fig.27 Türk, 2022: 42, Katalog No: NB 18/5-6-5				

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	Karbonize	Dış Astar Rengi	10R 4/6 Red	İç Astar Rengi	10R 4/6 Red
-------------	-----------	-----------------	-------------	----------------	-------------

Ölçüler

Yükseklik	4	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	20	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	İç-Dış Yüzde: yatay-düzenli-yoğun perdah uygulanmıştır
-------------------------	--

Üretim

Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Karbonize	Isı	Düşük	Sertlik	Yumuşak
----------------	-------------	----	-----------	-----	-------	---------	---------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Az		Az	Az		
Katkı Boyutu	İnce		İnce	İnce		

Parça No: NB.19.04.64

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Pınarbaşı-Bor Höyük	Çağ		Dönem	
Mal Grubu	B1	Biçim	Çömlek	Ağız/Dip/Kulp	Ağız

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	Karbonize	Dış Astar Rengi	10R 4/6 Red	İç Astar Rengi	10R 4/6 Red
-------------	-----------	-----------------	-------------	----------------	-------------

Ölçüler

Yükseklik	3	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	16	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sivazlama	İç-Dış Yüzde: yatay-düzenli-az yoğun perdah uygulanmıştır
-------------------------	---

Üretim

Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Karbonize	Isı	Orta	Sertlik	Orta
----------------	-------------	----	-----------	-----	------	---------	------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun	Az	Yoğun	Az		
Katkı Boyutu	İnce	İnce	İnce	İnce		

Parça No: NB.19.04.65

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Pınarbaşı-Bor Höyük	Çağ	Neolitik	Dönem	Geç
Mal Grubu	A1	Biçim	Çömlek	Ağız/Dip/Kulp	Ağız
Benzeri	Özbaşaran ve diğerleri, 2007: 286, fig.28 Türk, 2022: 45, Katalog No: NB 18/5-12-8				

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	Karbonize	Dış Astar Rengi	10R 5/6 Red	İç Astar Rengi	10R 5/6 Red
--------------------	-----------	------------------------	-------------	-----------------------	-------------

Ölçüler

Yükseklik	3.9	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	14	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	İç-Dış Yüzde: yatay-düzenli-yoğun perdah uygulanmıştır
--------------------------------	--

Üretim

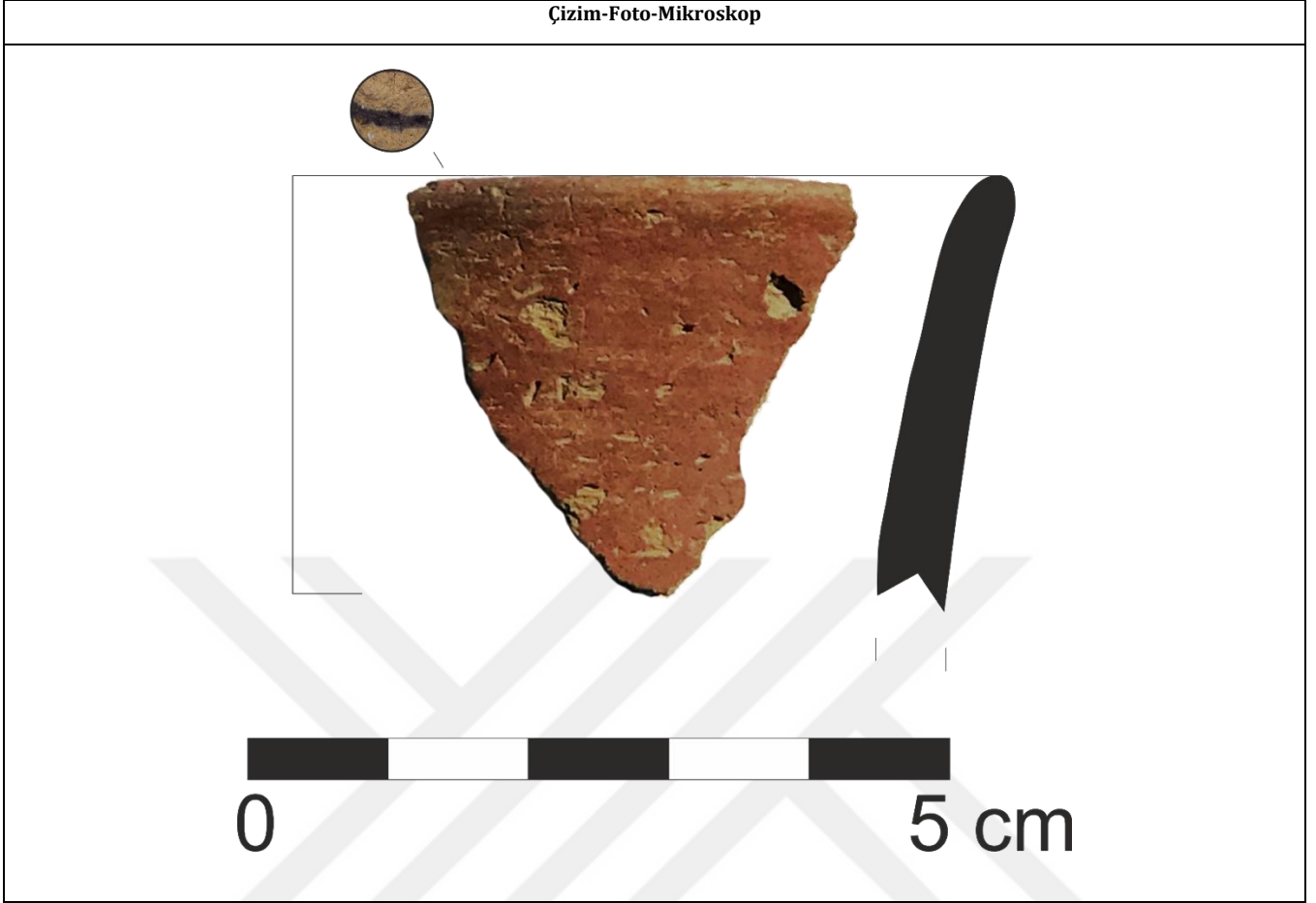
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Karbonize	Isı	Düşük	Sertlik	Yumuşak
-----------------------	-------------	-----------	-----------	------------	-------	----------------	---------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Az	Az	Az	Az		
Katkı Boyutu	İnce	İnce	İnce	İnce		

Parça No: NB.19.04.66

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Pınarbaşı-Bor Höyük	Çağ	Neolitik	Dönem	Geç
Mal Grubu	A1	Biçim	Çömlek	Ağız/Dip/Kulp	Ağız
Benzeri	Özbaşaran ve diğerleri, 2007: 286, fig.28 Türk, 2022: 42, Katalog No: NB 18/5-6-5				

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	7.5YR 6/4 Light Brown	Dış Astar Rengi	10R 5/6 Red	İç Astar Rengi	10R 5/6 Red
--------------------	-----------------------	------------------------	-------------	-----------------------	-------------

Ölçüler

Yükseklik	3	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	10	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sivazlama	İç-Dış Yüzde: yatay-düzenli-yoğun perdah uygulanmıştır
--------------------------------	--

Üretim

Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Tabakalı	Isı	Düşük	Sertlik	Yumuşak
-----------------------	-------------	-----------	----------	------------	-------	----------------	---------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Az	Az	Az	Az		
Katkı Boyutu	İnce	İnce	İnce	İnce		

Parça No: NB.19.04.67

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Pınarbaşı-Bor Höyük	Çağ	Kalkolitik	Dönem	Erken
Mal Grubu	B2	Biçim	Kâse	Ağız/Dip/Kulp	Ağız

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	7.5YR 2.5/1 Black	Dış Astar Rengi	7.5YR 2.5/1 Black	İç Astar Rengi	7.5YR 2.5/1 Black
-------------	-------------------	-----------------	-------------------	----------------	-------------------

Ölçüler

Yükseklik	4.6	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	17	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	İç Yüzde: yatay-düzenli-yoğun perdah uygulanmıştır Dış Yüzde: yatay-düzenli-az yoğun perdah uygulanmıştır
-------------------------	--

Üretim

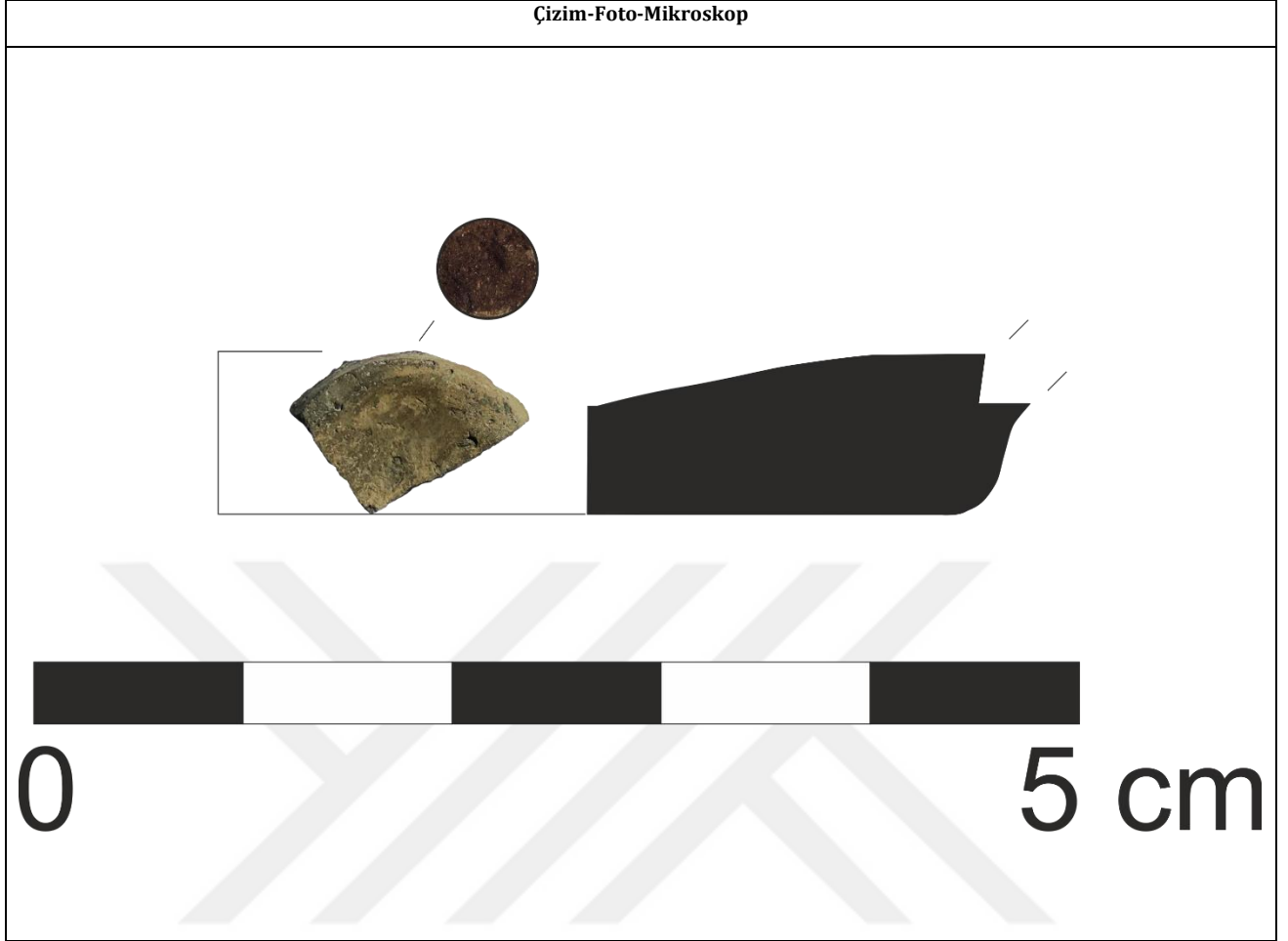
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Özsüz	Isı	Yüksek	Sertlik	Sert
----------------	-------------	----	-------	-----	--------	---------	------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun		Yoğun	Az		
Katkı Boyutu	İnce		İnce	İri		

Parça No: NB.19.04.68

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Pınarbaşı-Bor Höyük	Çağ		Dönem	
Mal Grubu	B1	Biçim		Ağız/Dip/Kulp	Dip

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	Karbonize	Dış Astar Rengi	7.5YR 5/2 Brown	İç Astar Rengi	-
-------------	-----------	-----------------	-----------------	----------------	---

Ölçüler

Yükseklik	0.8	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	-	Genişlik	-
Dip Çapı	7	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	Dış Yüzde: düzensiz-yoğun perdah uygulanmıştır
-------------------------	--

Üretim

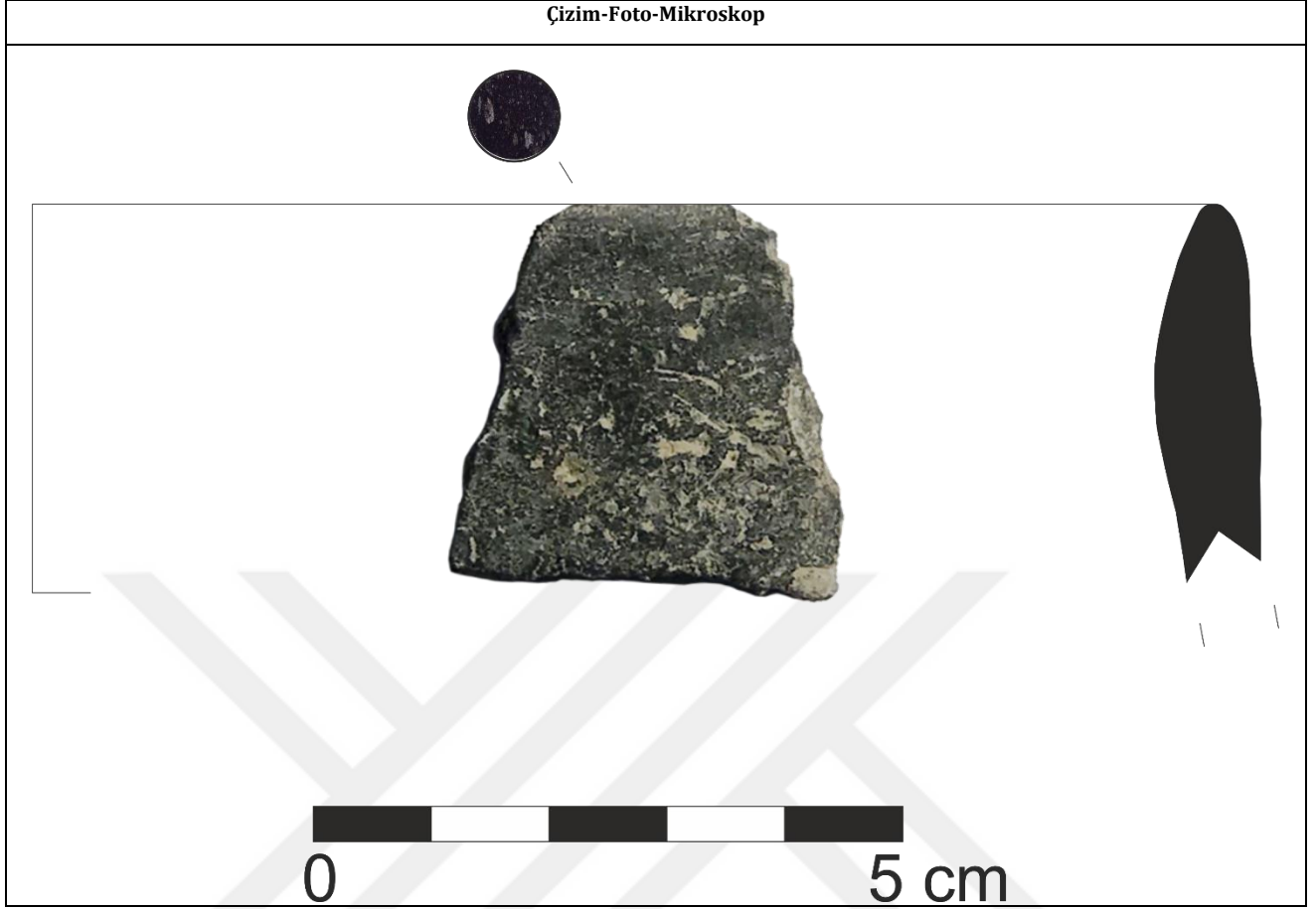
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Karbonize	Isı	Düşük	Sertlik	Yumuşak
----------------	-------------	----	-----------	-----	-------	---------	---------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun	Orta	Yoğun	Az		
Katkı Boyutu	İnce	İnce	İnce	İri		

Parça No: NB.19.04.69

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Pınarbaşı-Bor Höyük	Çağ		Dönem	
Mal Grubu	B2	Biçim	Çömlek	Ağız/Dip/Kulp	Ağız

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	7.5YR 2.5/1 Black	Dış Astar Rengi	7.5YR 2.5/1 Black	İç Astar Rengi	7.5YR 2.5/1 Black
-------------	-------------------	-----------------	-------------------	----------------	-------------------

Ölçüler

Yükseklik	3.3	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	20	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	Dış Yüzde: yatay-düzenli-yoğun perdah uygulanmıştır
-------------------------	---

Üretim

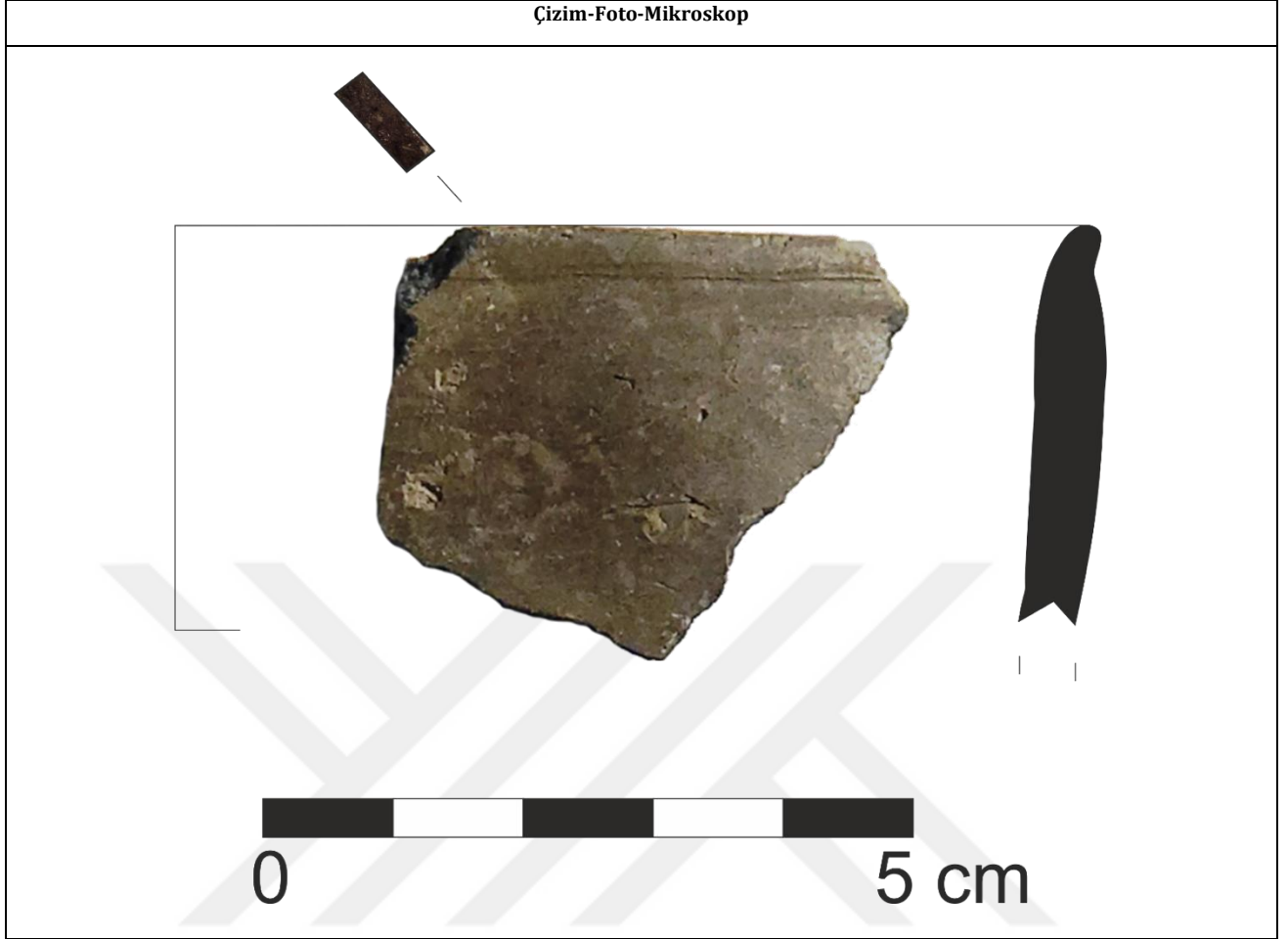
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Özsüz	Isı	Yüksek	Sertlik	Sert
----------------	-------------	----	-------	-----	--------	---------	------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun	Az	Az			
Katkı Boyutu	İri	İri	İnce			

Parça No: NB.19.04.72

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Pınarbaşı-Bor Höyük	Çağ	Kalkolitik	Dönem	Erken
Mal Grubu	B1	Biçim	Kâse	Ağız/Dip/Kulp	Ağız
Benzeri	Özbudak, 2016: 194, fig.33				

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	7.5YR 2.5/1 Black	Dış Astar Rengi	7.5YR 3/2 Dark Brown	İç Astar Rengi	7.5YR 4/2 Brown
-------------	-------------------	-----------------	----------------------	----------------	-----------------

Ölçüler

Yükseklik	3	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	14	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	İç-Dış Yüzde: yatay-düzenli-yoğun perdah uygulanmıştır
-------------------------	--

Üretim

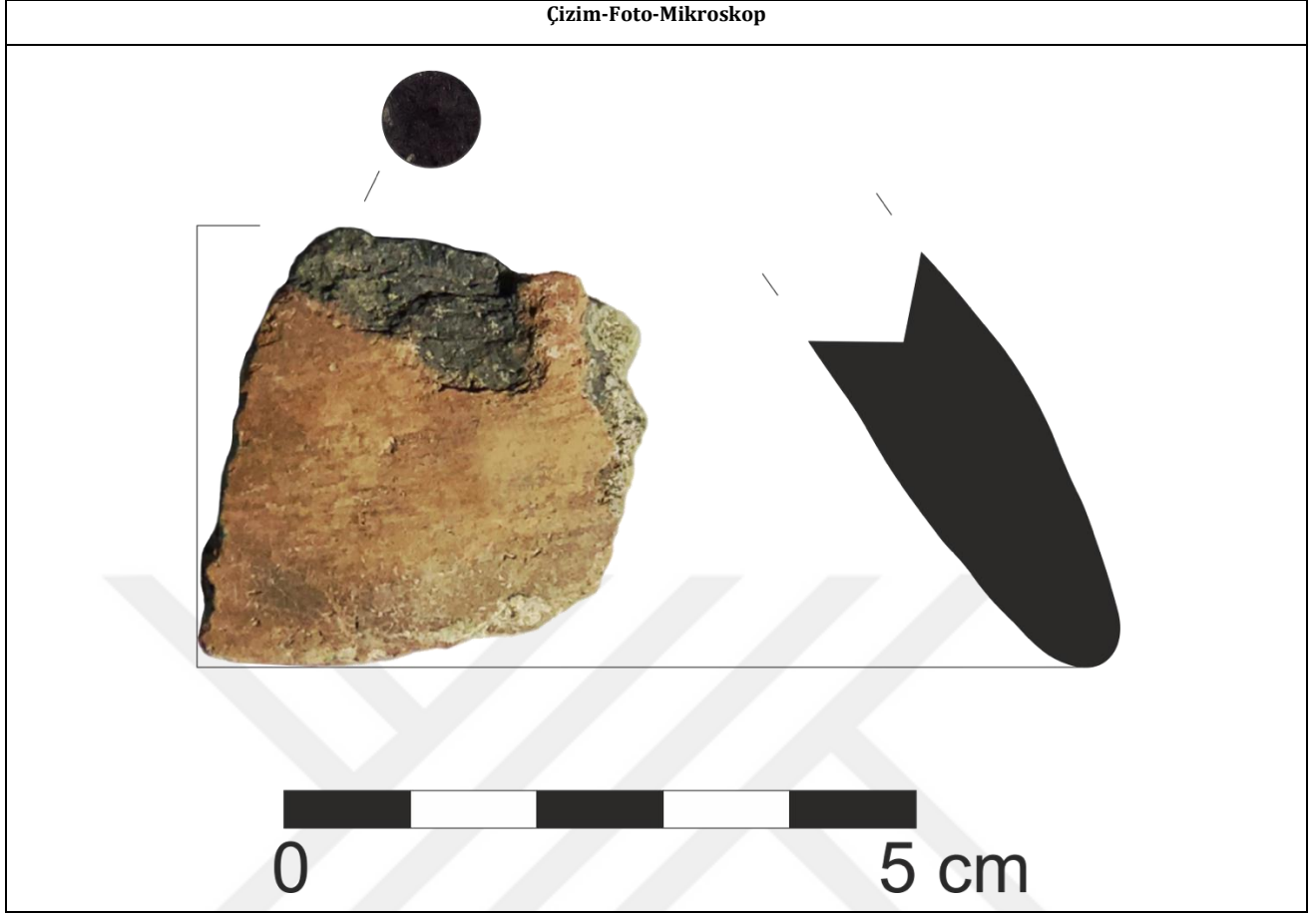
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Özsüz	Isı	Düşük	Sertlik	Yumuşak
----------------	-------------	----	-------	-----	-------	---------	---------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Az	Az	Yoğun	Az		
Katkı Boyutu	İnce	İnce	İnce	İnce		

Parça No: NB.19.04.74

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Pınarbaşı-Bor Höyük	Çağ	Neolitik/Kalkolitik	Dönem	Geç/Erken
Mal Grubu	B1	Biçim	Kaideli Tabak	Ağız/Dip/Kulp	Dip
Benzeri	Özbaşaran ve diğerleri, 2007: 287, fig.29; Özbudak, 2016: 191, fig.23				

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	Karbonize	Dış Astar Rengi	5YR 5/4 Reddish Brown	İç Astar Rengi	5YR 5/4 Reddish Brown
-------------	-----------	-----------------	-----------------------	----------------	-----------------------

Ölçüler

Yükseklik	3.5	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	-	Genişlik	-
Dip Çapı	14	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sivazlama	Dış Yüzde: yatay-düzenli-yoğun perdah uygulanmıştır
-------------------------	---

Üretim

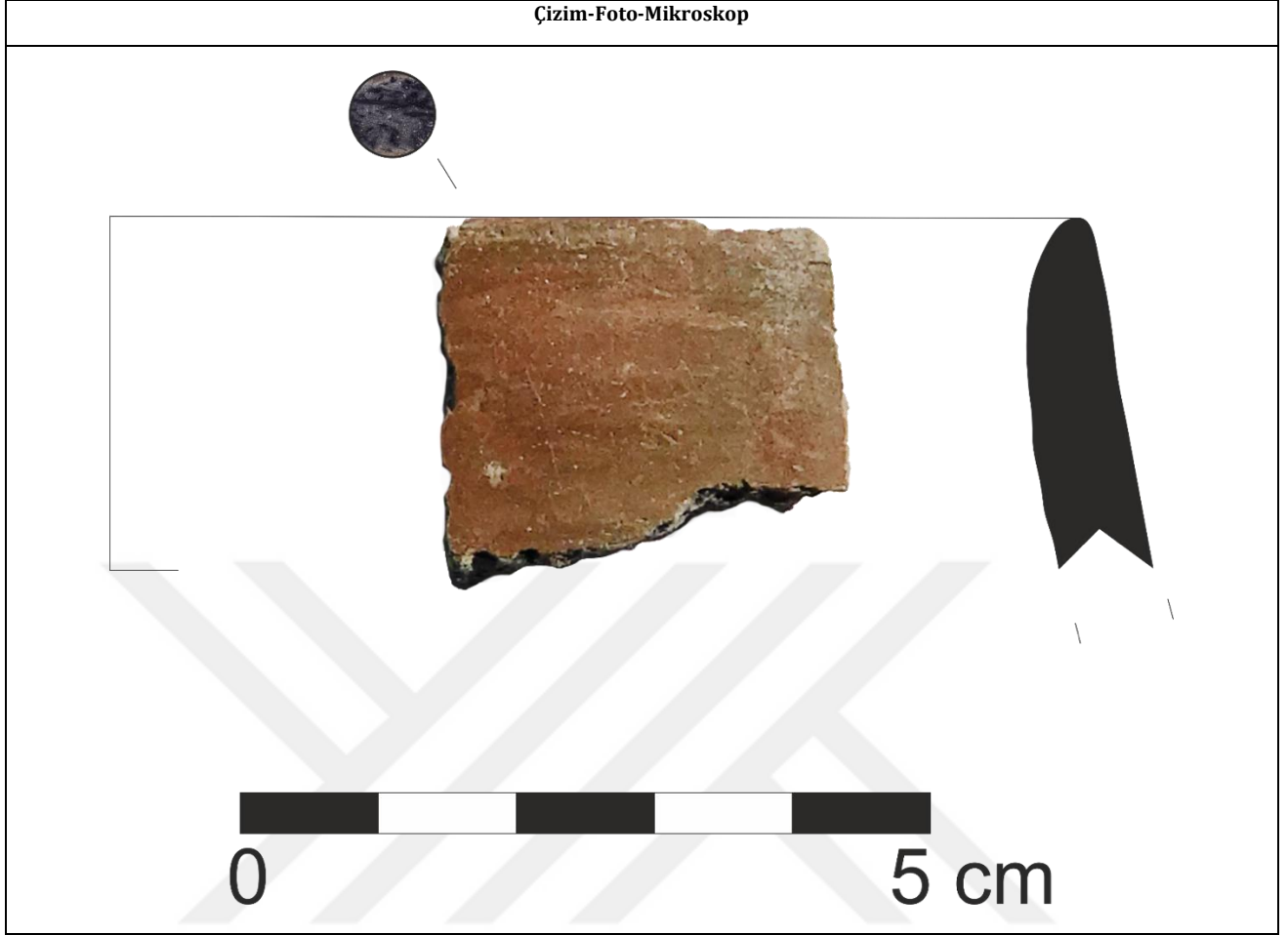
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Karbonize	Isı	Yüksek	Sertlik	Sert
----------------	-------------	----	-----------	-----	--------	---------	------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun	Orta	Yoğun	Az		
Katkı Boyutu	İnce	İri	İnce	İnce		

Parça No: NB.19.04.75

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Pınarbaşı-Bor Höyük	Çağ	Neolitik	Dönem	Geç
Mal Grubu	A1	Biçim	Çömlek	Ağız/Dip/Kulp	Ağız
Benzeri	Özbaşaran ve diğerleri, 2007: 286, fig.28				

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	Karbonize	Dış Astar Rengi	2.5YR 4/3 Reddish Brown	İç Astar Rengi	2.5YR 4/3 Reddish Brown
-------------	-----------	-----------------	-------------------------	----------------	-------------------------

Ölçüler

Yükseklik	2.6	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	14	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	İç-Dış Yüzde: yatay-düzenli-yoğun perdah uygulanmıştır
-------------------------	--

Üretim

Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Karbonize	Isı	Orta	Sertlik	Orta
----------------	-------------	----	-----------	-----	------	---------	------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun	Az	Yoğun	Az		
Katkı Boyutu	İnce	İri	İnce	İnce		

Parça No: NB.19.04.76

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Pınarbaşı-Bor Höyük	Çağ		Dönem	
Mal Grubu	B2	Biçim	Çömlek	Ağız/Dip/Kulp	Ağız

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	7.5YR 2.5/1 Black	Dış Astar Rengi	7.5YR 4/1 Dark Gray	İç Astar Rengi	7.5YR 4/1 Dark Gray
--------------------	-------------------	------------------------	---------------------	-----------------------	---------------------

Ölçüler

Yükseklik	3.5	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	-	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	İç-Dış Yüzde: yatay-düzenli-yoğun perdah uygulanmıştır
--------------------------------	--

Üretim

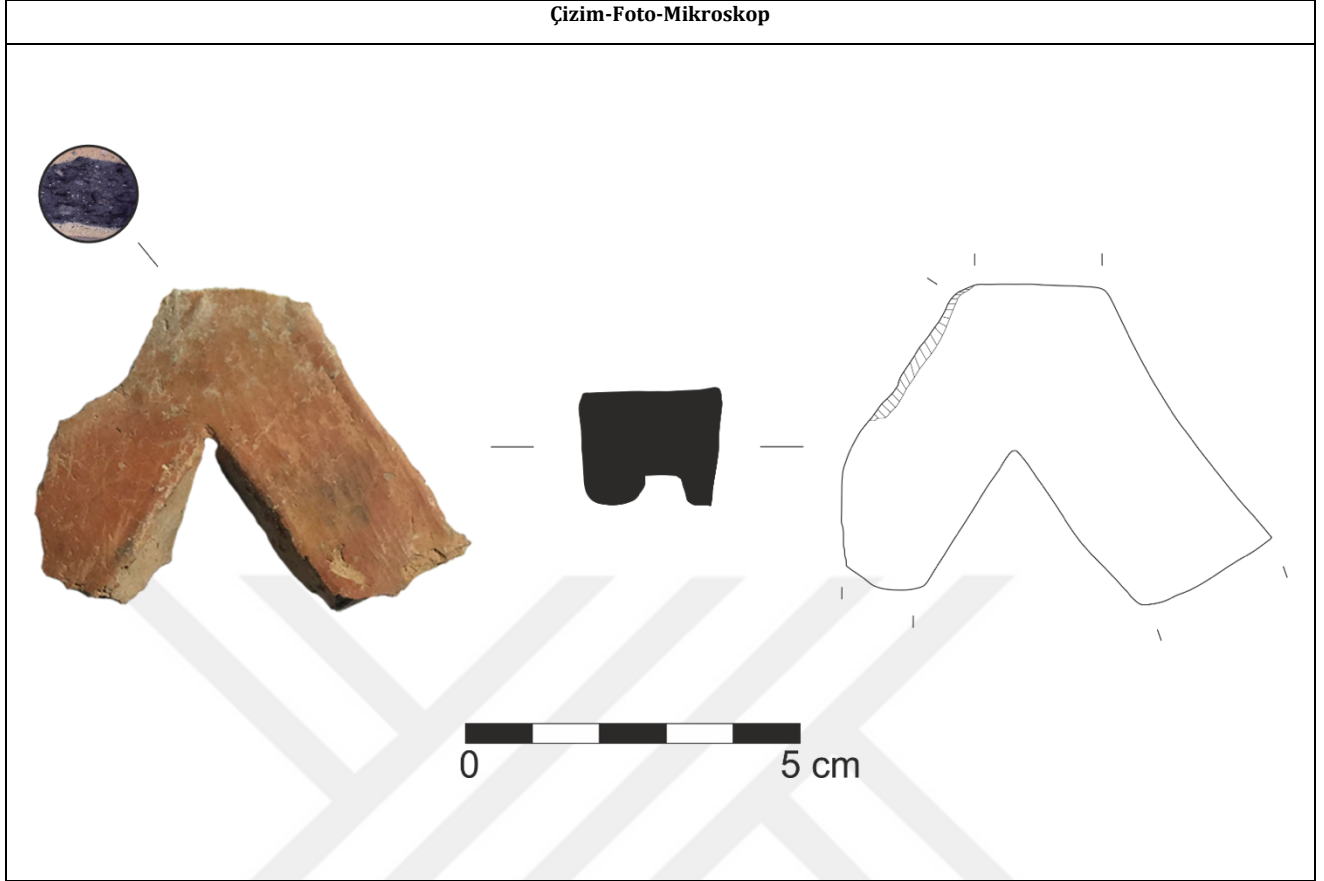
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Özsüz	Isı	Orta	Sertlik	Orta
-----------------------	-------------	-----------	-------	------------	------	----------------	------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun	Yoğun	Yoğun	Az		
Katkı Boyutu	İnce	İnce	İnce	İnce		

Parça No: NB.19.04.77

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Pınarbaşı-Bor Höyük	Çağ	Kalkolitik	Dönem	Erken
Mal Grubu	A1	Biçim	-	Ağız/Dip/Kulp	Aplike
Benzeri	Bıçakçı ve diğerleri, 2007: 255, fig.36, 37,38,44.b,45,46; Bıçakçı, Godon ve Çakan, 2012: 126-127. Öztan, 2007: 221, fig.15,16,23,26.				

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	Karbonize	Dış Astar Rengi	10R 4/6 Red	İç Astar Rengi	2.5YR 6/4 Light Reddish Brown
-------------	-----------	-----------------	-------------	----------------	-------------------------------

Bezeme

Bezeme Tekniği	Aplike	Bezeme Alanı	Gövde
Bezeme Tipi	Kabın dış yüzüne yapıştırılan aplik türü ek	Bezeme Diğer Bilgiler	Aplik bezeme bölgede yaygın görülen bir bezeme geleneğidir

Yüzey İşlemleri

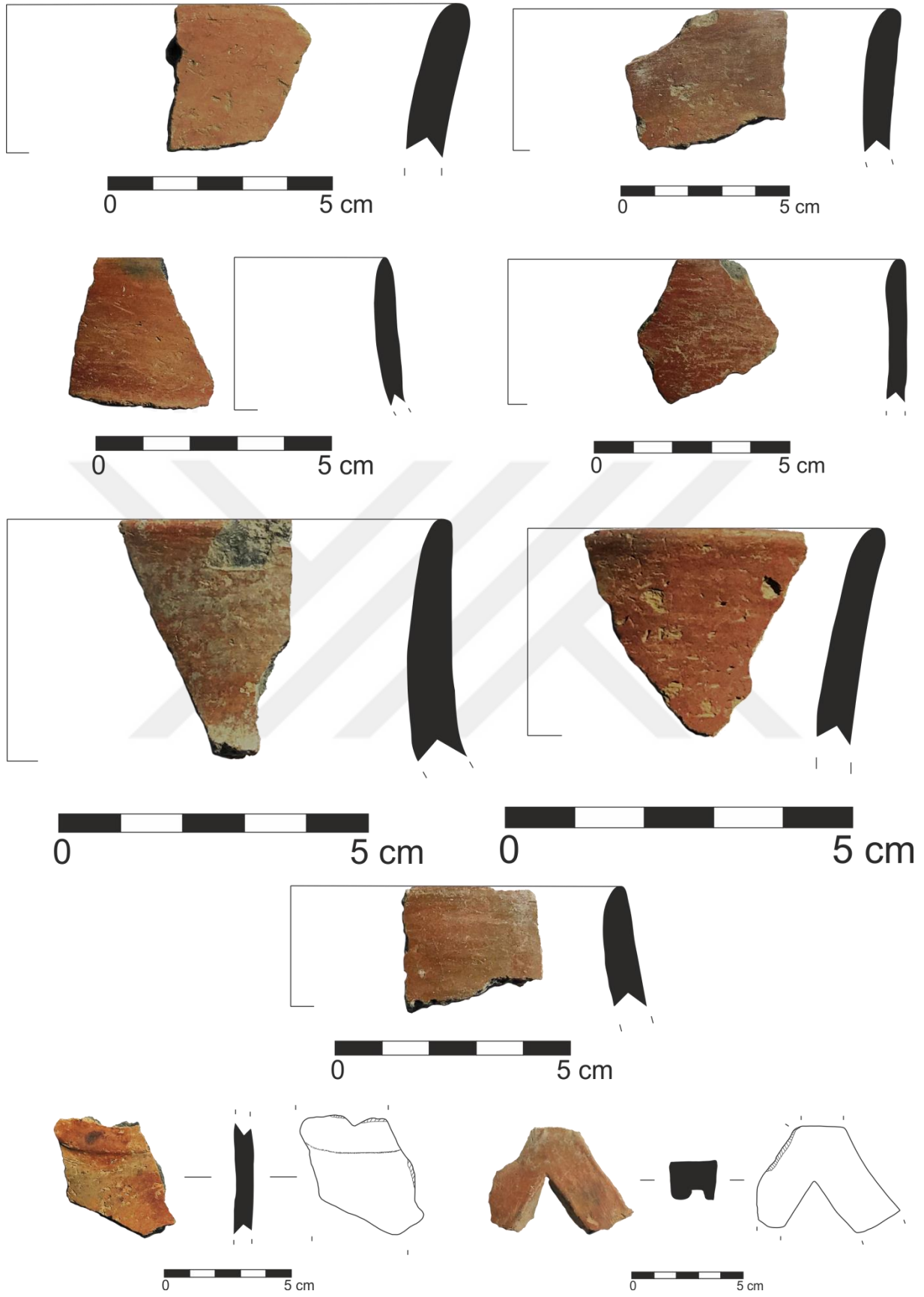
Perdah/ Islak Sıvazlama	Dış Yüzde: yatay-düzenli-yoğun perdah uygulanmıştır
-------------------------	---

Üretim

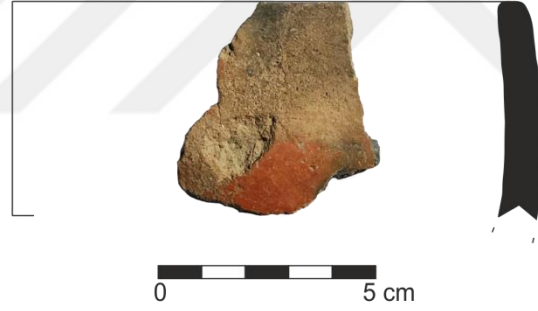
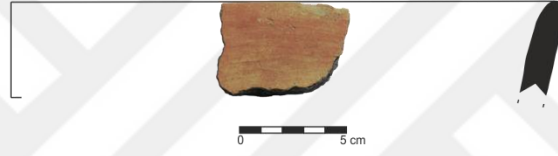
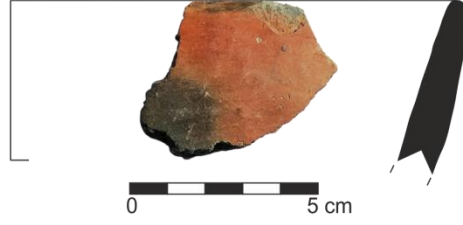
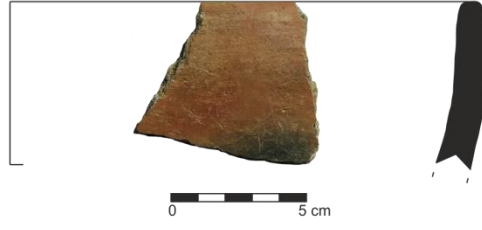
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Karbonize	Isı	Yüksek	Sertlik	Sert
----------------	-------------	----	-----------	-----	--------	---------	------

Katkı

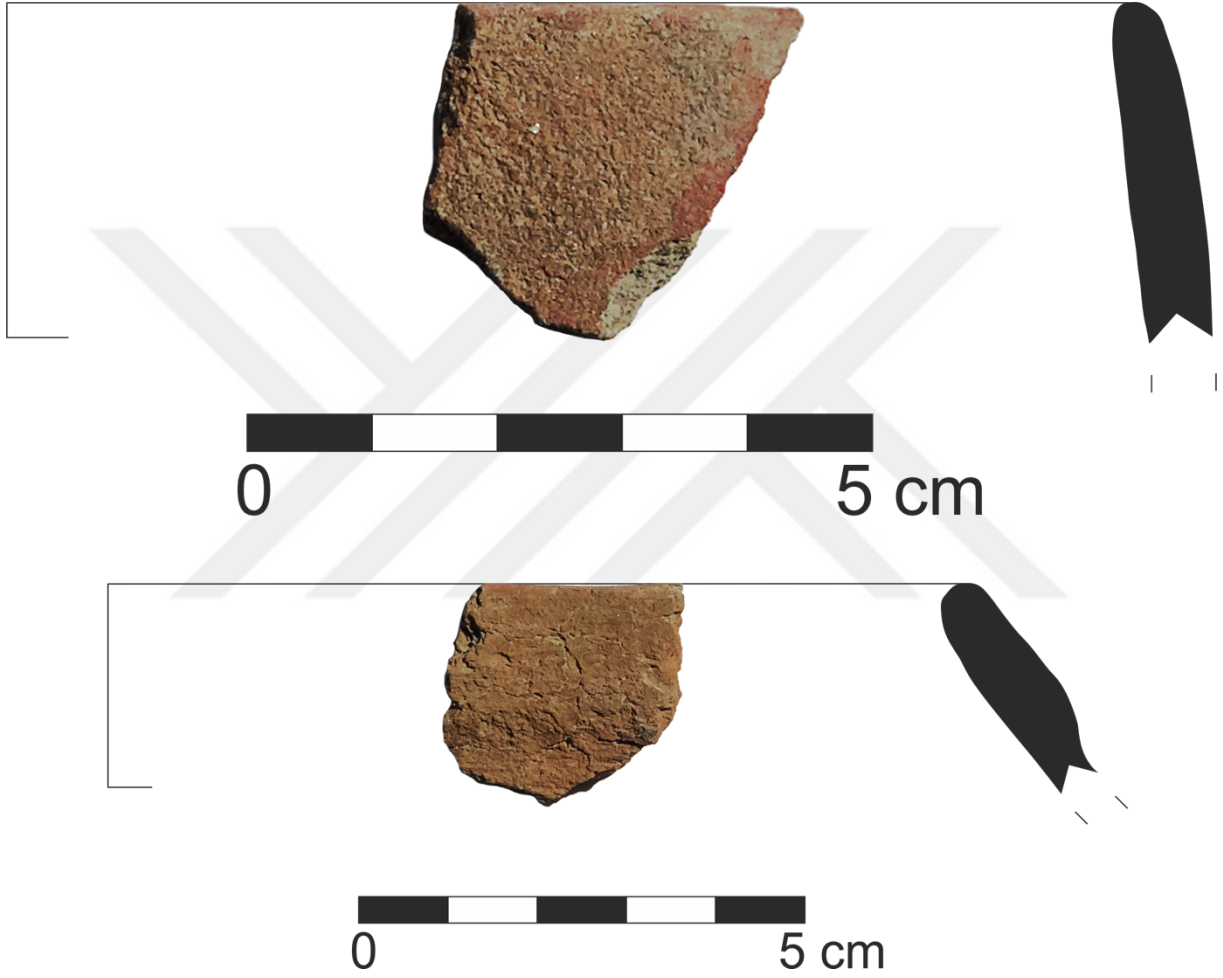
Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun	Az	Az	Az		
Katkı Boyutu	İnce	İri	İnce	İnce		

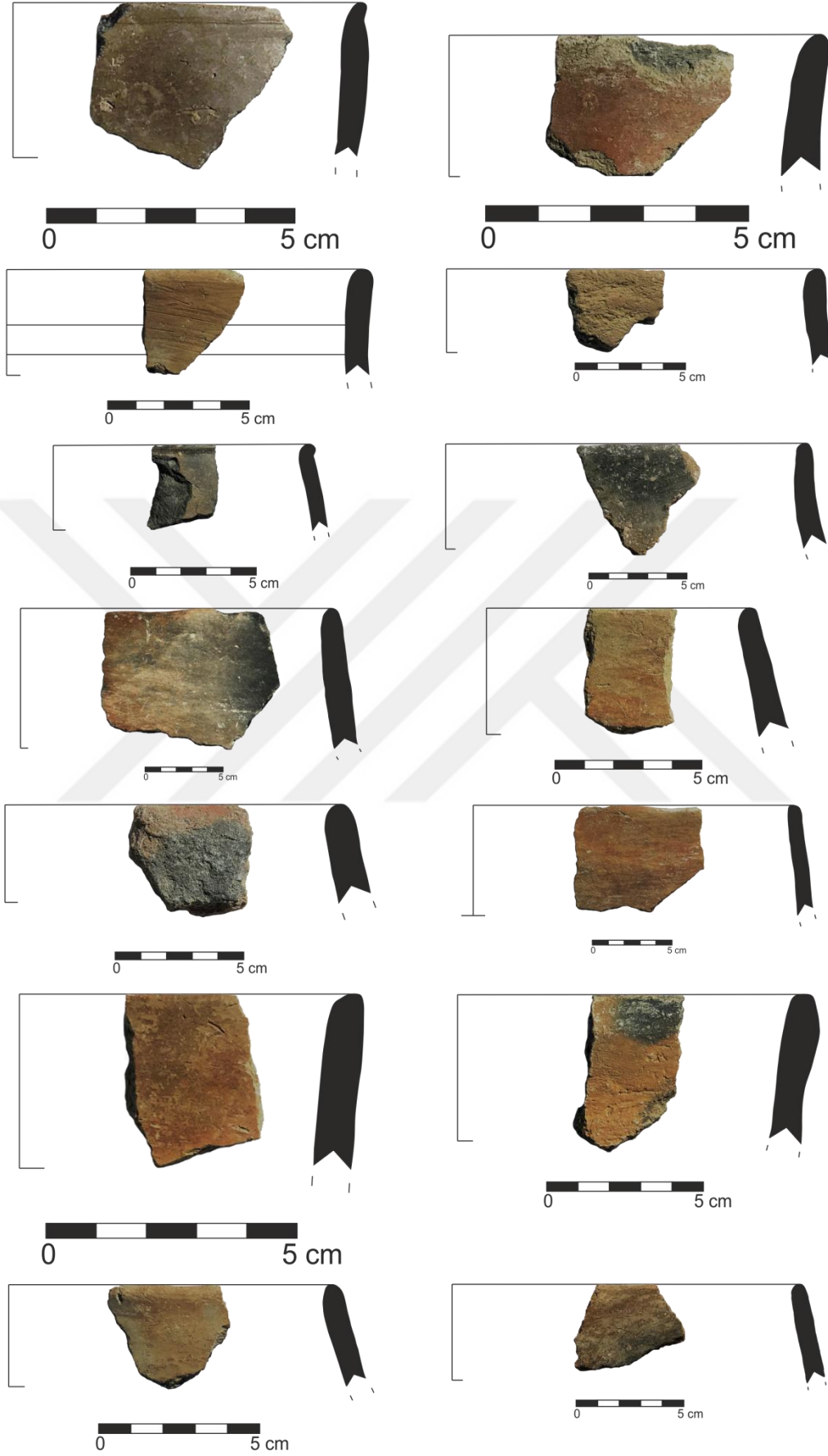
Şekil.4.7. Pınarbaşı-Bor A1 Grubu - Perdelikli Kırmızı Mallar Levhası

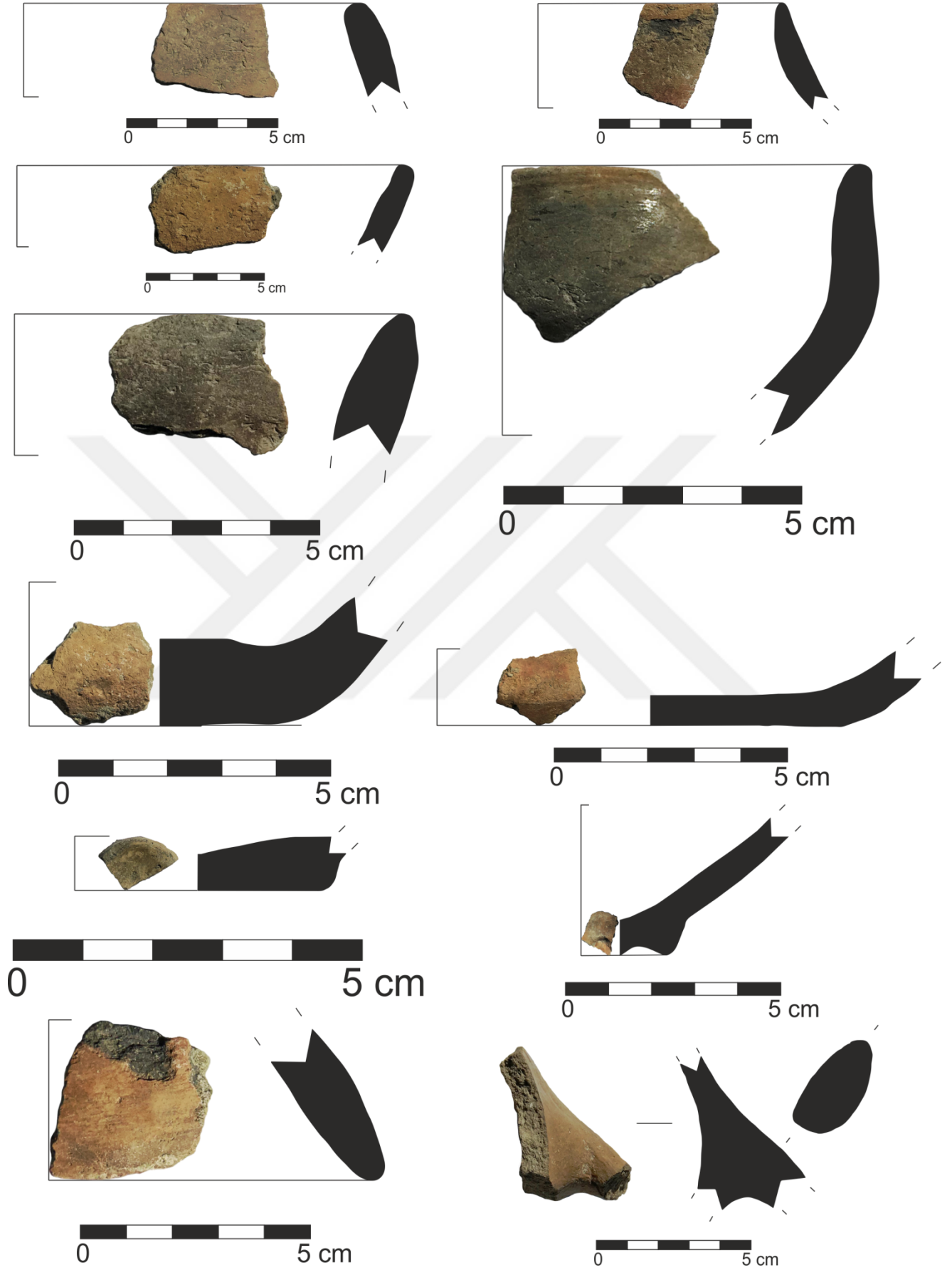
Şekil.4.8. Pınarbaşı-Bor A1 Grubu - Perdahlı Kırmızı Mallar Levhası

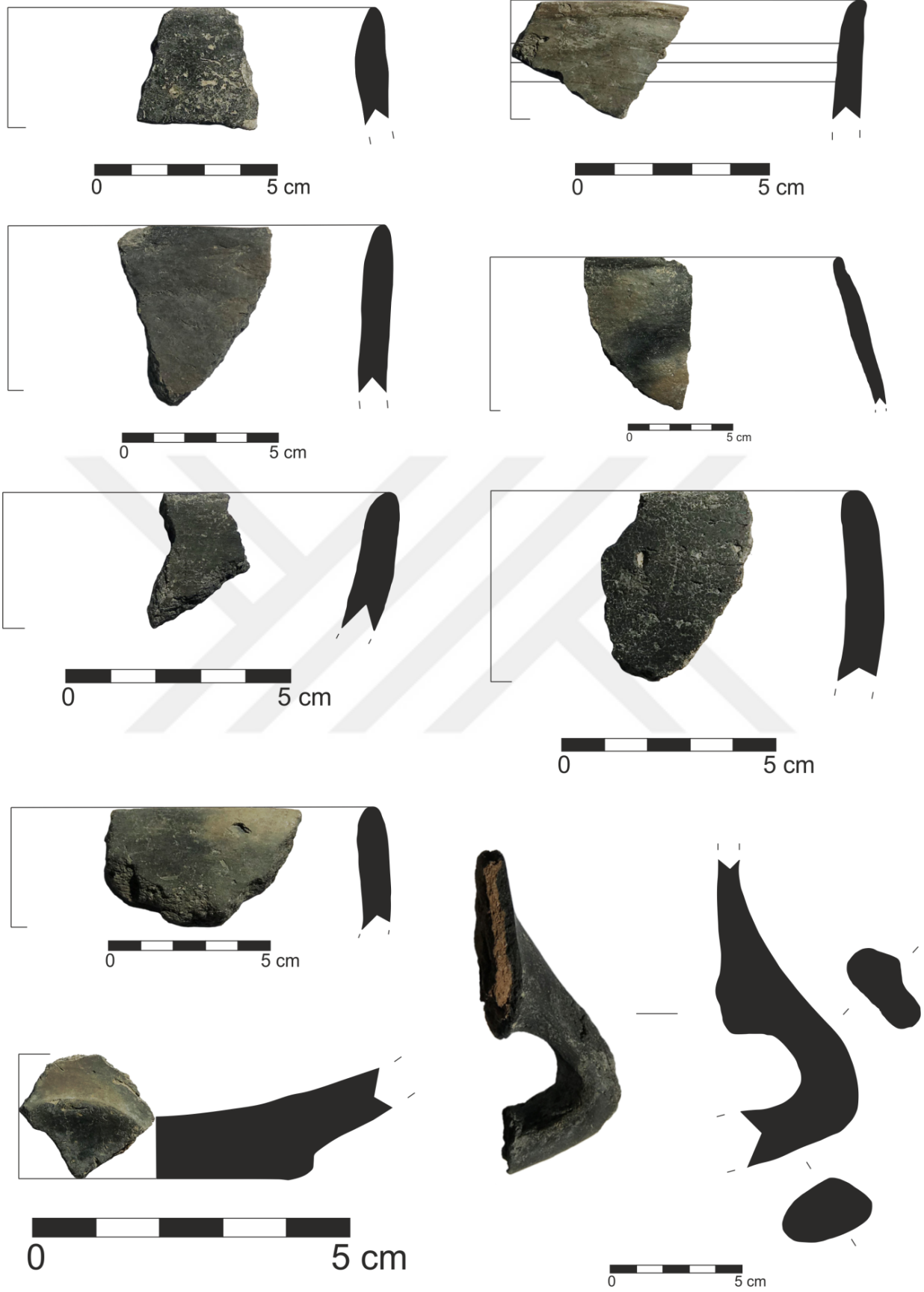
Şekil.4.9. Pınarbaşı-Bor A2 Grubu - Kırmızı Yalın Mallar Levhası

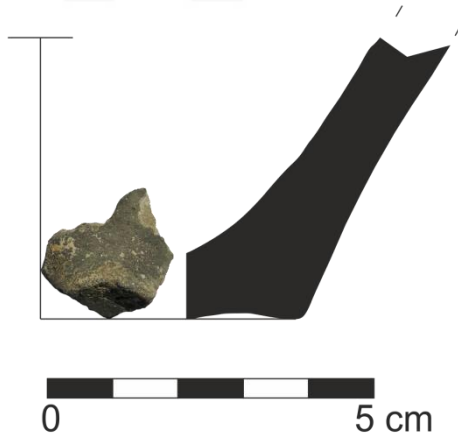
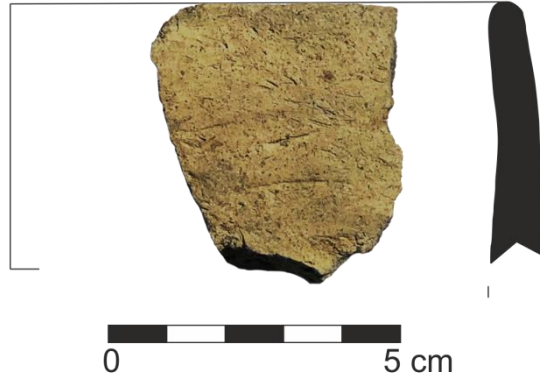
Şekil.4.10. Pınarbaşı-Bor B1 Grubu - Koyu Yüzlü Mallar Levhası

Şekil.4.11. Pınarbaşı-Bor B1 Grubu - Koyu Yüzlü Mallar Levhası

Şekil.4.12. Pınarbaşı-Bor B2 Grubu – Koyu Yüzlü Mallar Levhası

Şekil.4.13. Pınarbaşı-Bor C Grubu - Yalın Mallar Levhası

4.1.3. Karşılaştırma ve Tarihlendirme

Yerleşimde tek sezon yürütülen kazılara göre Demir Çağ ve İslami dönemlere ait iskânın olduğu söylenmiş olmasına karşın, bu çalışmada toplanan Geç Neolitik-Erken Kalkolitik dönemlere ait çanak çömlekler höyüğün geçmişinin daha erken dönemlere kadar gittiğine işaret etmektedir.

Pınarbaşı-Bor'da %25'lik oranıyla, toplanan parçaların 1/4'ünü temsil eden perdahlı ve kırmızı astarlı A1 grubu mallar Volkanik Kapadokya Bölgesinin başlıca tarihöncesi yerleşimlerinden Musular, Tepecik-Çiftlik ve Köşk Höyük'te özellikle kabartma bezemeli ritüel kapları ile dönemin en iyi bilinen geleneğinin benzeridir. Musular'da genelde yüzeyden toplanmış bu çanak çömlekler yerleşimdeki en son iskân evresi olan Çanak Çömlekli Geç Neolitik döneme tarihlenmiştir (Özbaşaran ve diğerleri, 2007). Bölgedeki diğer başlıca Neolitik Çağ yerleşimi olan Tepecik-Çiftlik'te Erken Kalkolitik döneme tarihlenen bu çanak çömlekler *in situ* tabakalarda bulunmuş olması ile tarihleme için daha isabetlidir. Çok az sayıdaki kaideli tabak biçimindeki örneklerin Tepecik-Çiftlik'te de olması benzerlik açısından önemlidir. Bu yerleşimin çanak çömlekleri üzerine doktora yapmış bir uzman olan Dr. M. Ozan Özbudak'a göre Erken Kalkolitik döneme tarihlenen Tepecik-Çiftlik çanak çömleği ile Pınarbaşı-Bor'un A1, A2 ve B1 grubu Tepecik-Çiftlik 3. tabaka ile paraleldir (Dr. M. Ozan Özbudak ile kişisel görüşme; Özbudak, 2016). C grubunu temsil eden yalın mallar Musular çanak çömleğine benzemesine karşın, biçim ve hamur özellikleri Tepecik-Çiftlik mallarına daha yakındır. Pınarbaşı-Bor B2 grubu ise Musular, Tepecik-Çiftlik ve Köşk Höyük'te görülmeyen ve genel özellikleri ile Orta ve Geç Kalkolitik döneme tarihlenebilecek çanak çömleklerdir. Dış yüzde yer yer izleri bulunan yoğun perdahlı ve kırmızı astarlı parçalar Musular geleneği ile benzerdir. Teze konu olan yerleşimlerde, bölge genelinde olduğu gibi hâkim biçimi çömleklerin oluşturduğu bu geleneğin bir örneği dışında (NB.19.04.77) kabartma bezemeye rastlanmamıştır. Dr. Özbudak'ın tezi dışında spesifik olarak Volkanik Kapadokya bölgesi tarihöncesi çanak çömleklerini çalışmış olan bir yayına rastlanmamakta, bu çanak çömleklerden yerleşimlerin genel olarak anlatıldığı yayınlarda sınırlı sayıda örnek ile bahsedilmektedir. Yüzey araştırması malzemesinden yola çıkılarak yapılan bu tarihleme ve karşılaştırma çalışması Pınarbaşı-Bor yerleşiminin Orta Anadolu tarihöncesi arkeolojisi için başlıca bir arkeolojik sorunsal olan, Erken Kalkolitik'ten Orta Kalkolitiğe geçişteki kesintiyi de aydınlatabilecek bir stratigrafiye sahip olduğunu ortaya koymaktadır. Yerleşimin Geç Neolitik'ten İslami Çağlara kadar, söz konusu hiatusun dışında, aralıksız iskân edilmiş olması muhtemeldir.

4.2. Kıvrımak (Kızılca) Höyük

Niğde-Bor ilçesinde yer alan Kıvrımak (Kızılca) Höyük bu tez çalışmasının konusunu oluşturan çanak çömleklerin toplandığı, Dr. Abdullah Hacı tarafından yürütülmekte olan Niğde Dağlık Alanlar Yüzey Araştırma projesinin 2020 sezonu kapsamında tespit edilmiştir.

4.2.1. Konumu ve Araştırma Tarihçesi

Tespiti sonrasında “NB-20.01” kodu ile envanter kayıtlarına geçen ve Bor Ovası höyüklerinden biri olan Kıvrımak (Resim.4.2), aynı ovada yer alan Pınarbaşı-Bor Höyüğü ya da yakın çevresindeki Tepecik-Çiftlik ve Köşk Höyük gibi yerleşimlerden, ova üzerinde bir yükseltiye sahip olmaması ile farklıdır. Bor Ovasının kurumuş bir göl tabanı olmasından kaynaklandığı anlaşılan kumullarına gömülmüş höyüğün çıplak gözle ayırt edilmesi zordur. Üzerindeki çanak çömlekler ve sürtme taş aletler (Resim.4.3) sayesinde bir yerleşim olduğu tespit edilebilmiştir.

Höyüğün yeni tespit edilmiş bir yerleşim olması ve yüzeyden toplanan çanak çömleklerinin bu çalışma kapsamında makroskopik incelemelere tabi tutulacak olması dışında stratigrafi vb. konular hakkında bilgi bulunmamaktadır.

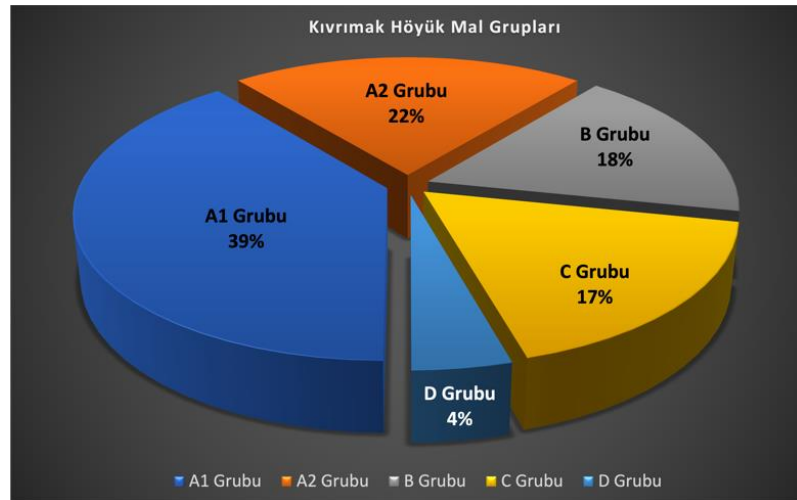
Resim.4.2. Kıvrımak (Kızılca) Höyüğü (Foto: A. Hacı)

Resim.4.3. Kıvrımak Höyüğü Yüzeyinde Bulunan Sürtme Taş Aletler
(Foto: A. Hacıoğlu)

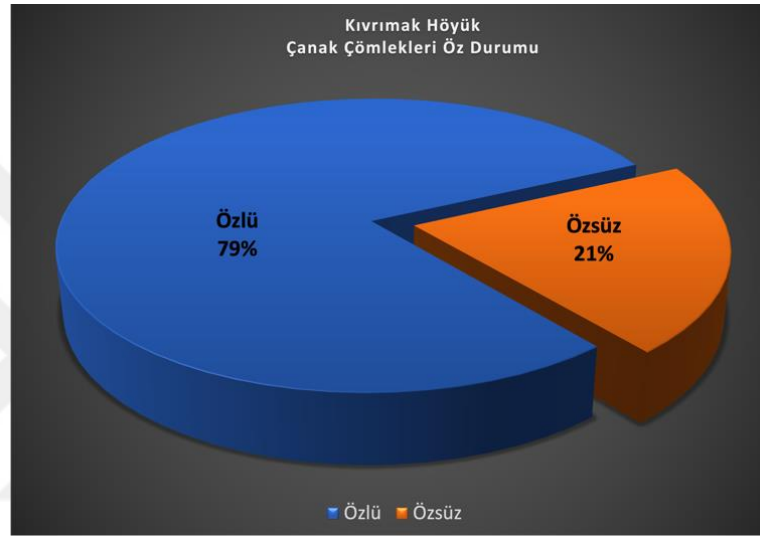
4.2.2. Çanak Çömlek

Kıvrımak Höyük'ten toplanan 24 adet çanak çömlek parçasının üzerinde yürütülen makroskopik incelemeler hamur ve astar özelliklerine göre başlıca dört ana mal grubunu temsil ettikleri anlaşılmaktadır (Şekil.4.13). Mal grupları arasında hâkim gelenek A Grubudur. A grubunu temsil eden mallar A1 ve A2 olarak iki alt gruba ayrılmaktadır. Bu gruba temsil eden örneklerin hamur rengi kırmızıdır.

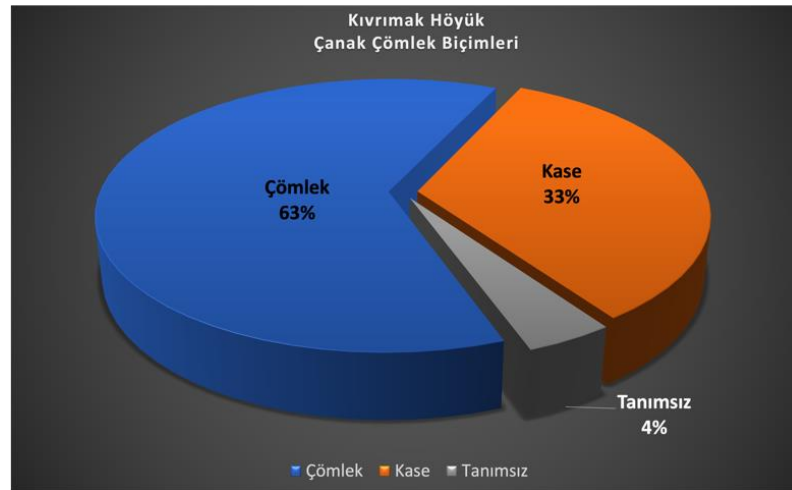

Şekil.4.14. Kıvrımak Höyüğü Çanak Çömlekleri Mal Grupları Dağılım Grafiği

A grubunu temsil eden kırmızı hamurlu malların tamamı mineral katkıdır. Birkaç örnekte bitkisel katkıya ek olarak mineral katkıya rastlanmaktadır. Mineral katkı kum ve taşıdır. Isı değerleri ve hamur özelliklerine göre yüksek ısıda pişirilmiş sert mallar ve düşük ısıda pişirilmiş gevşek dokulu mallar olarak ayrılmaktadır. A grubunda yaygın görülen biçim çömlektir. Az sayıda kâseye de rastlanmıştır (Şekil.4.15). Kapların 12-30 cm arasında değişen ağız çaplarına sahip olduğu anlaşılmaktadır. Bu grubun perdahlı olanları A1 ve perdahsız olanları A2 olarak iki alt gruba ayrılmaktadır (Şekil.4.18). Çanak çömleklerin büyük bir çoğunluğu özlü pişmiştir. Bu özellikleri düşük ısı üretebilen, açık hava fırınlarında üretilmiş olabileceklerini akla getirir (Şekil.4.14).

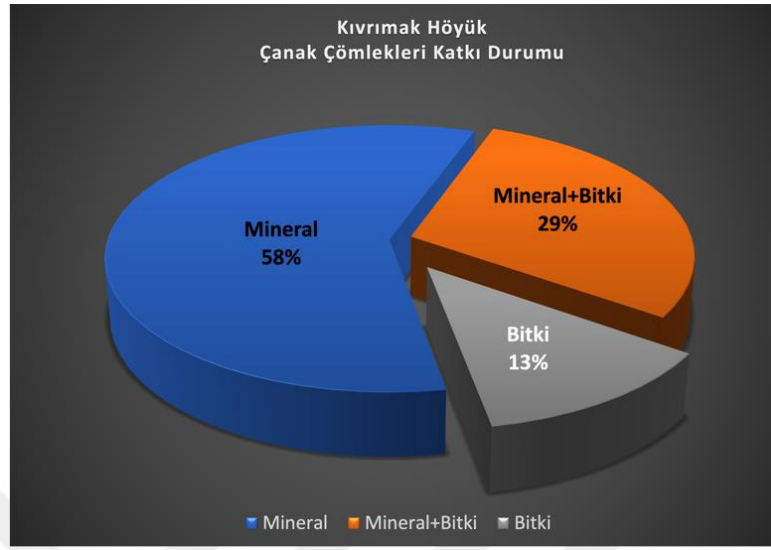
Şekil.4.15. Kıvrımak Höyüğü Çanak Çömlek Öz Durumu Grafiği

Şekil.4.16. Kıvrımak Höyüğü Çanak Çömlek Biçimleri Dağılım Grafiği

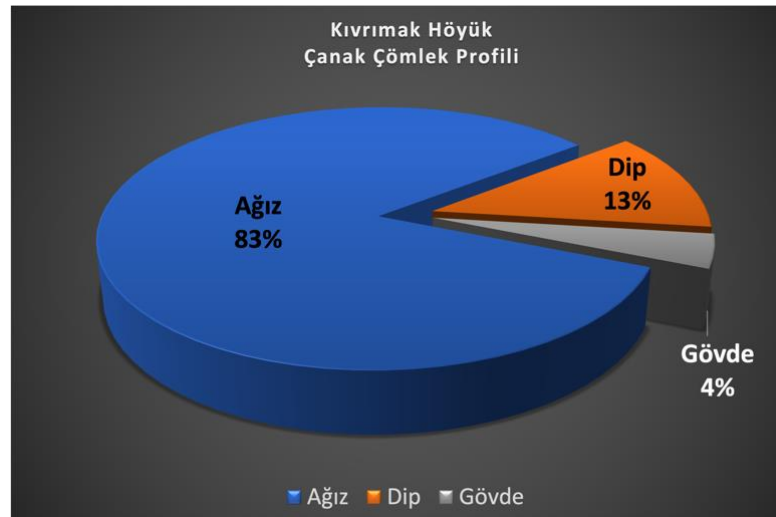
B grubu malları temsil eden örneklerin hamur rengi koyu kahvedir. Çok az örnekle temsil edilen bu grubun ortak özelliği hamur özlerinin karbonize olmasıdır. Perdah özellikleri her

örnekte farklılık göstererek ortak bir bilgi vermemektedir. Kapların 14-24 cm arasında değişen ağız çaplarına sahip küçük boyutlu servis kapları oldukları anlaşılmaktadır.

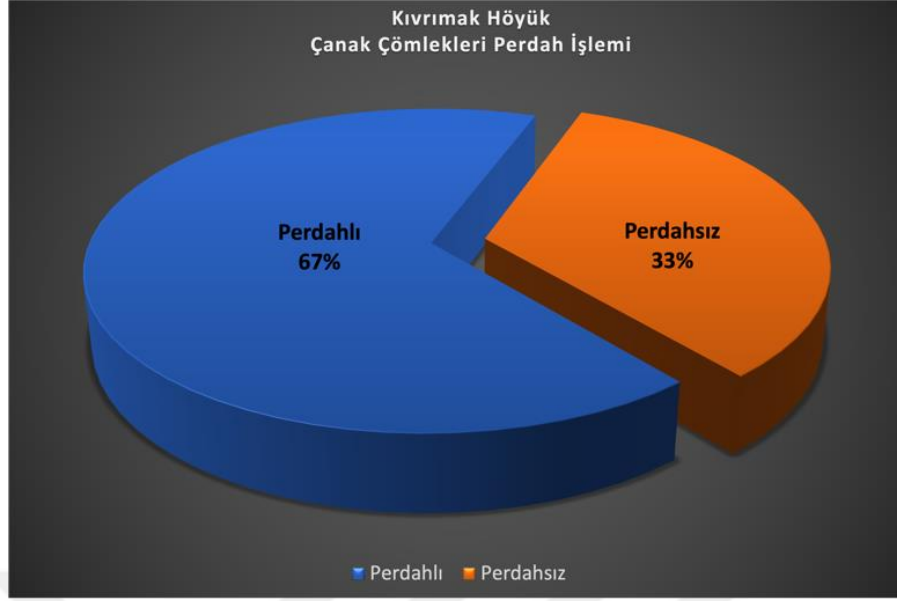
Şekil.4.17. Kıvrımak Höyüğü Çanak Çömlek Katkı Türü ve Oranları Grafiği

Yaklaşık B grubu kadar örneği bulunan C grubu mallarını temsil eden çanak çömleklerin hâkim hamur rengi devetüyü ağırlıklıdır. Çok az örnekle temsil edilen bu grup çanak çömlekleri, 20-22 cm arasında ağız çaplarına sahip kâse ve çömlek biçimlerindedir. Pişme dereceleri yüksek olan bu grup mineral katkılıdır bazı örneklerde mineral katkıya bitki katkı da eşlik eder (Şekil.4.16).

Şekil.4.18. Kıvrımak Höyüğü Çanak Çömlek Profil Dağılım Grafiği

Kıvrımak'ta D grubunu temsil eden tek bir örnek vardır. Bu örnek bir gövde parçası üzerindeki fırça tekniği ile yapılmış boyalı bant bezemedir (NB.20.01.24).

Şekil.4.19. Kıvrımak Höyüğü Çanak Çömlek Perdah İşlemi Grafiği

Tablo 4.2. Kıvrımak Höyük Çanak Çömlek Geleneği Mal Grupları Tanıtım Formu

A Grubu (Kırmızı Mallar)	
A1 Grubu (Perdahlı Kırmızı Mallar)	A2 Grubu (Kırmızı Yalın Mallar)
NB.20.01.04-NB.20.01.07-NB.20.01.08	NB.20.01.05-NB.20.01.06
NB.20.01.13-NB.20.01.15	NB.20.01.14-NB.20.01.18
NB.20.01.17-NB.20.01.23	

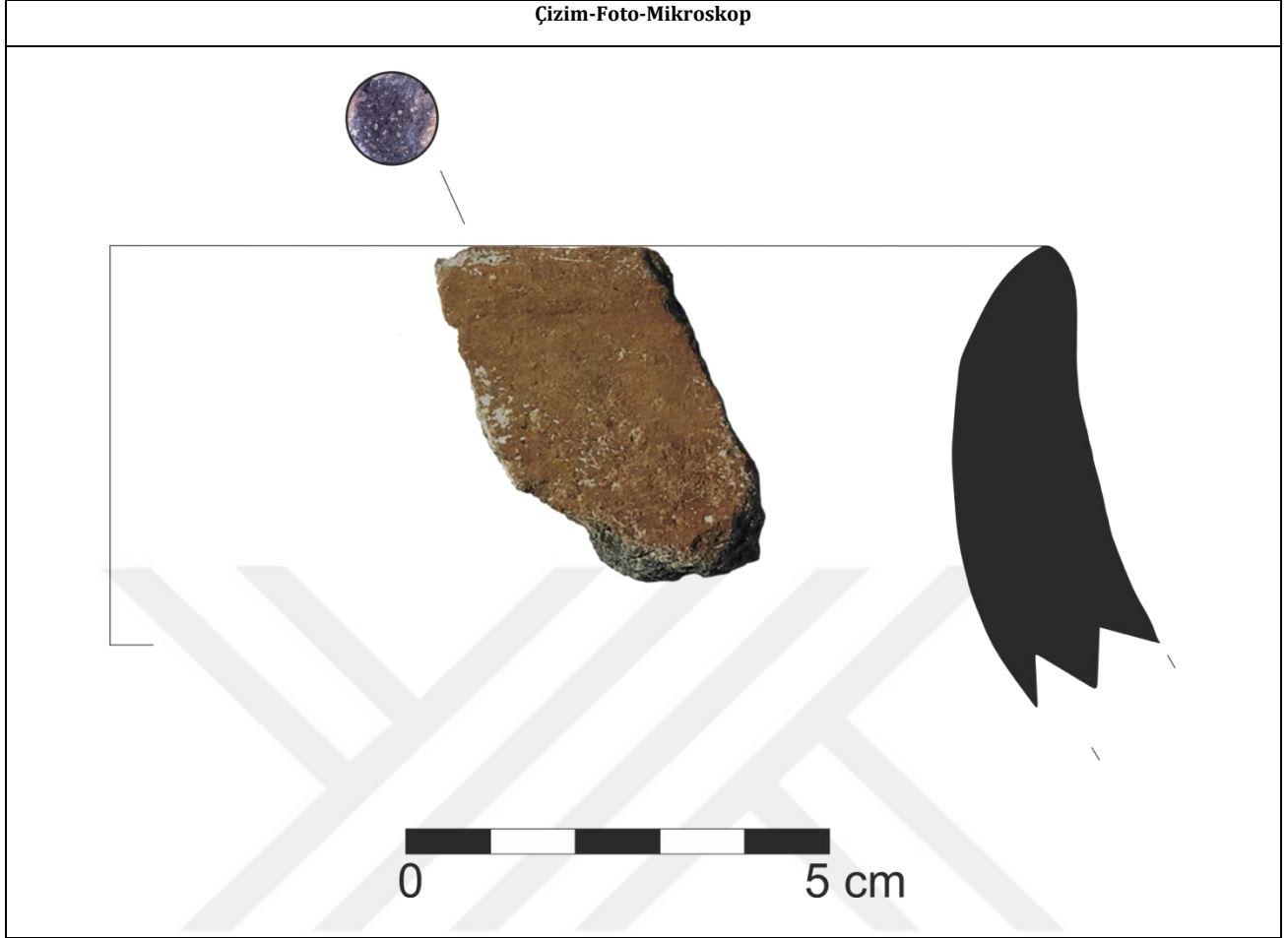
B Grubu (Koyu Yüzlü Mallar)
NB.20.01.01- NB.20.01.02- NB.20.01.09

C Grubu (Yalın Mallar)
NB.20.01.03- NB.20.01.11- NB.20.01.12- NB.20.01.16

D Grubu (Boya Bezemeli Mallar)
NB.20.01.24

Parça No: NB.20.01.01

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Kıvrımak Höyük	Çağ		Dönem	
Mal Grubu	B	Biçim	Çömlek	Ağız/Dip/Kulp	Ağız

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	2.5YR 4/3 - Reddish Brown	Dış Astar Rengi	-	İç Astar Rengi	-
-------------	---------------------------	-----------------	---	----------------	---

Ölçüler

Yükseklik	5.2 cm	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	22	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	-
-------------------------	---

Üretim

Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Karbonize	Isı	Yüksek	Sertlik	Sert
----------------	-------------	----	-----------	-----	--------	---------	------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu		Yoğun	Orta	Orta		
Katkı Boyutu		İri	Orta	İnce-İri		

Parça No: NB.20.01.02

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Kıvrımak Höyük	Çağ	Kalkolitik	Dönem	Erken
Mal Grubu	B	Biçim	Kâse	Ağız/Dip/Kulp	Ağız
Benzeri	Özbudak, 2016: 190, fig.20				

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	Karbonize	Dış Astar Rengi	5YR 6/4 - Light Reddish Brown	İç Astar Rengi	5YR 6/4 - Light Reddish Brown
-------------	-----------	-----------------	-------------------------------	----------------	-------------------------------

Ölçüler

Yükseklik	5.5	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	24	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	Dış Yüzde: yoğun-yatay perdah uygulanmıştır İç Yüzde: sadece ağız ve altında düzensiz ve seyrek perdah uygulanmıştır
-------------------------	---

Üretim

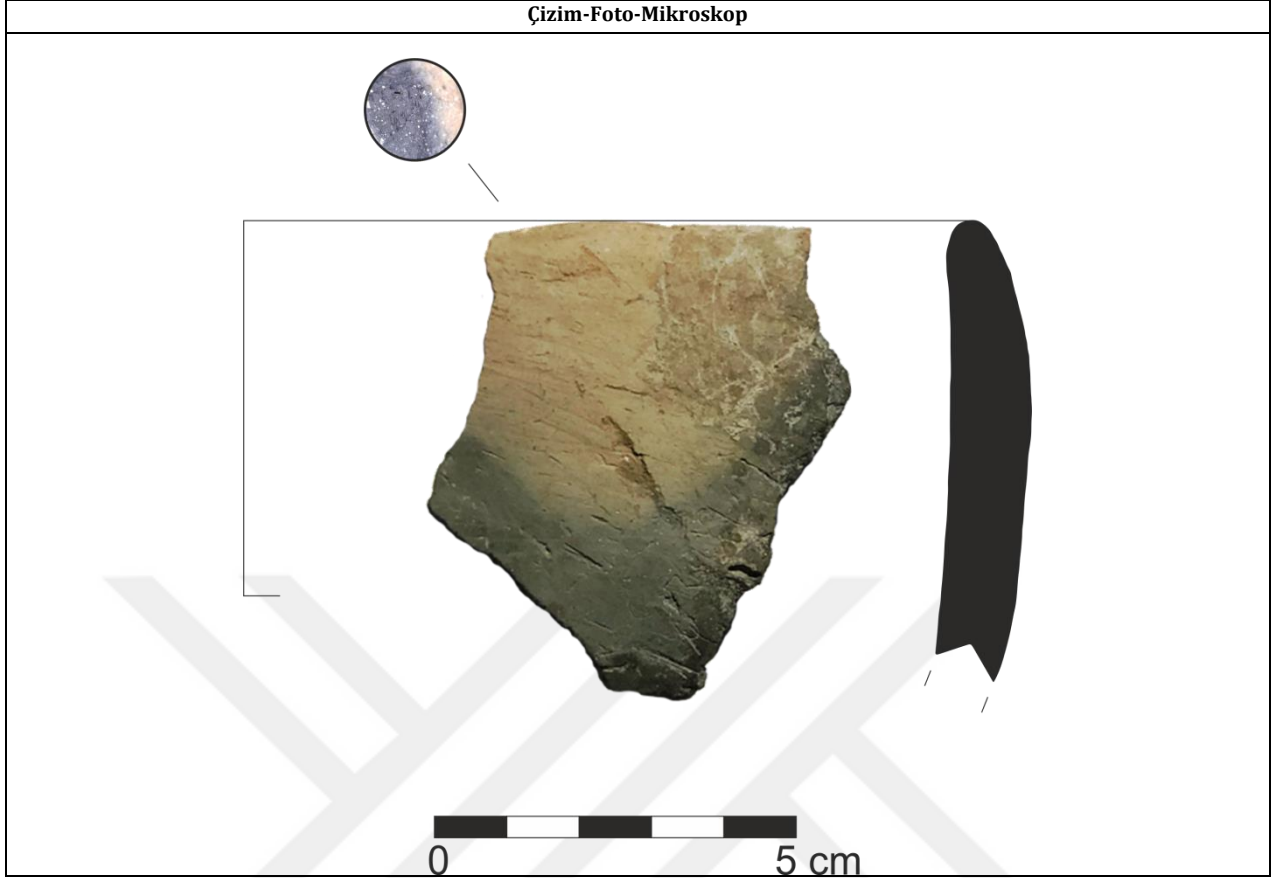
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Karbonize	Isı	Yüksek	Sertlik	Sert
----------------	-------------	----	-----------	-----	--------	---------	------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun		Az	Az	Yoğun	
Katkı Boyutu	İnce		Orta	İnce	İnce	

Parça No: NB.20.01.03

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Kıvrımac Höyük	Çağ	Kalkolitik	Dönem	Erken
Mal Grubu	C	Biçim	Kâse	Ağız/Dip/Kulp	Ağız
Benzeri	Özбудак, 2016: 185-fig.3; 186-fig.5; 193-fig.31				

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	2.5YR 7/4 - Light Reddish Brown	Dış Astar Rengi	Muhtemelen iç astar ile aynı astar var. Ancak fırınlanmaya bağlı alacatlanma dış astar rengini kararsızlaştırmış.	İç Astar Rengi	2.5YR 7/4 - Light Reddish Brown
-------------	---------------------------------	-----------------	---	----------------	---------------------------------

Ölçüler

Yükseklik	6.2	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	20	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sivazlama	Dış Yüzde: yatay-yoğun ıslak sivazlama uygulanmıştır
-------------------------	--

Üretim

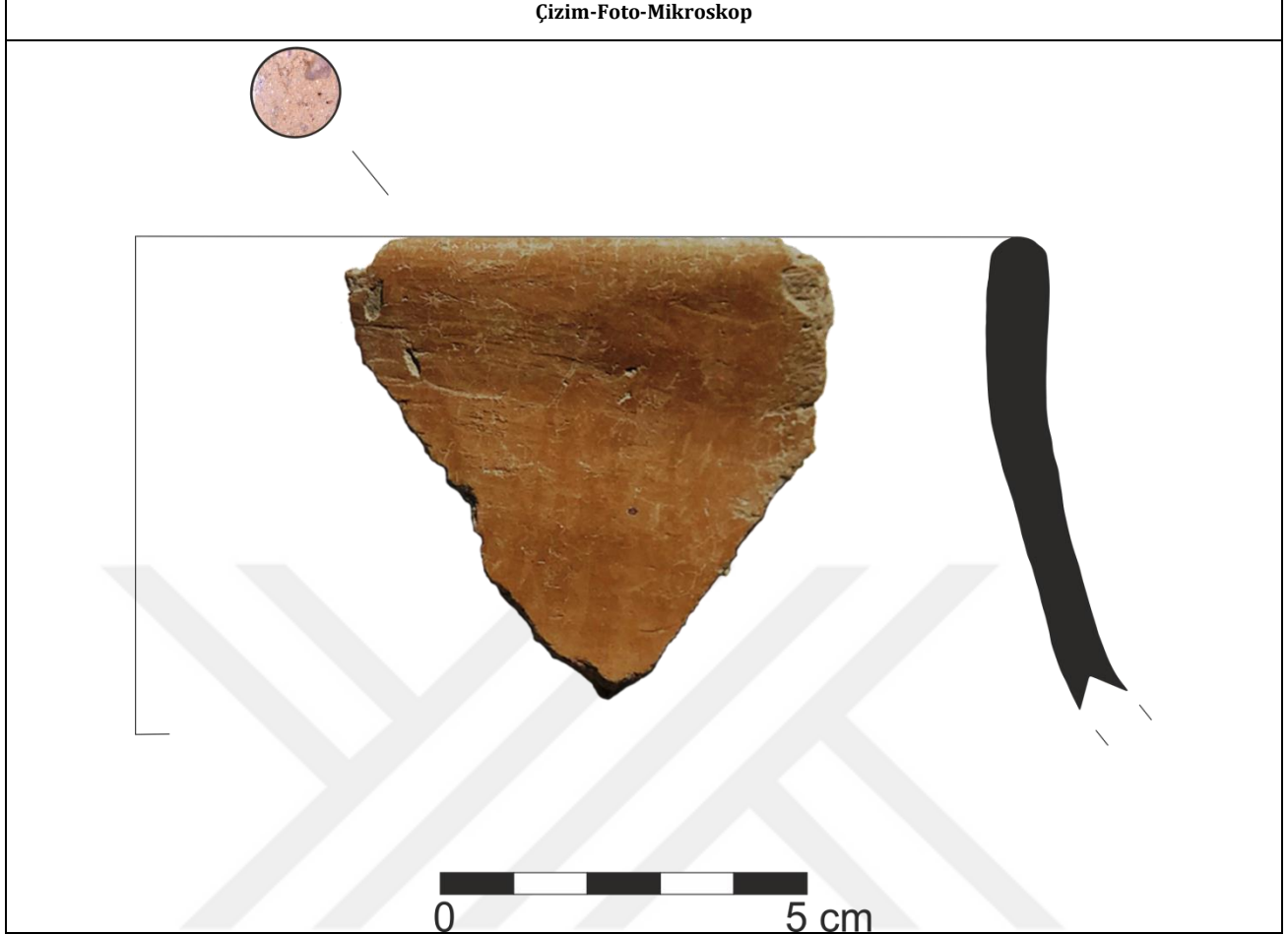
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Siyah (Tamamına Yayılmamış)	Isı	Yüksek	Sertlik	Sert
----------------	-------------	----	-----------------------------	-----	--------	---------	------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Az	Az	Az	Az	Yoğun	
Katkı Boyutu	İnce	İri	Orta	İnce	İnce	

Parça No: NB.20.01.04

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Kıvrımac Höyük	Çağ	Neolitik	Dönem	Geç
Mal Grubu	A1	Biçim	Çömlek	Ağız/Dip/Kulp	Ağız
Benzeri	Özbaşaran ve diğerleri, 2007: 286, fig.28				

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	2.5YR 6/6 - Light Red	Dış Astar Rengi	2.5YR 6/6 - Light Red	İç Astar Rengi	2.5YR 6/6 - Light Red
-------------	-----------------------	-----------------	-----------------------	----------------	-----------------------

Ölçüler

Yükseklik	6.9	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	24	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	Dış Yüzde: dikey-orta yoğun perdah uygulanmıştır İç Yüzde: yatay-orta yoğun perdah uygulanmıştır
-------------------------	---

Üretim

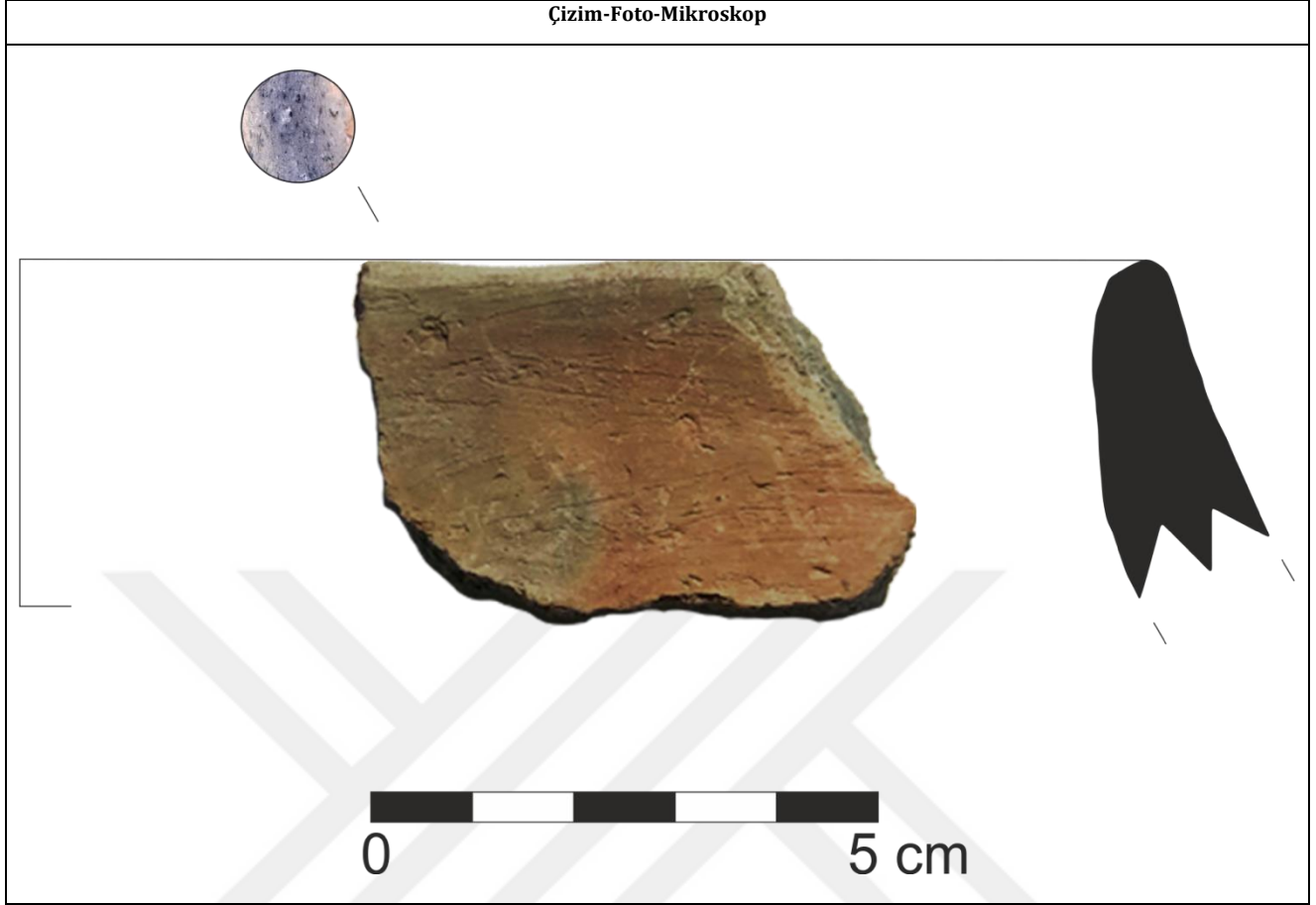
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Özsüz	Isı	Orta	Sertlik	Orta Sert
----------------	-------------	----	-------	-----	------	---------	-----------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Taşçık	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Az	Az	Az	Yoğun	Az	
Katkı Boyutu	İnce	İri	İnce	İnce	İri	

Parça No: NB.20.01.05

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Kıvrımak Höyük	Çağ	Kalkolitik	Dönem	Erken
Mal Grubu	A2	Biçim	Çömlek	Ağız/Dip/Kulp	Ağız

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	Karbonize	Dış Astar Rengi	2.5YR 6/6 Light Red	İç Astar Rengi	5YR 6/4 Light Reddish Brown
-------------	-----------	-----------------	---------------------	----------------	-----------------------------

Ölçüler

Yükseklik	3.3	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	22	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	İç-Dış Yüzde: yatay-yoğun-düzensiz ıslak sıvazlama uygulanmıştır
-------------------------	--

Üretim

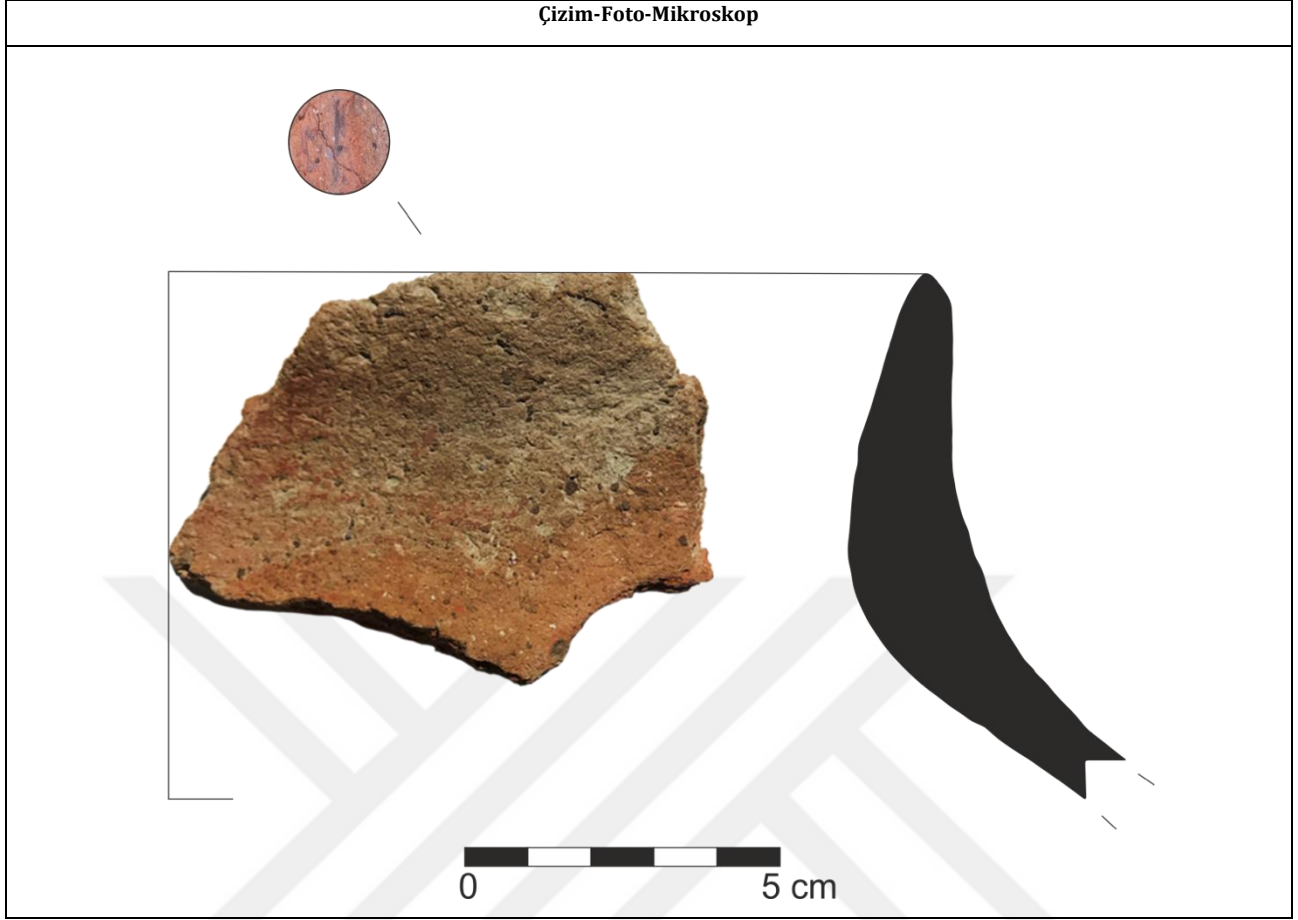
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Öz (Siyah)	Isı	Yüksek	Sertlik	Sert
----------------	-------------	----	------------	-----	--------	---------	------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Az			Az		
Katkı Boyutu	İnce			Orta		

Parça No: NB.20.01.06

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Kıvrımak Höyük	Çağ	Kalkolitik	Dönem	Erken
Mal Grubu	A2	Biçim	Çömlek	Ağız/Dip/Kulp	Ağız

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	10R 5/6 Red	Dış Astar Rengi	10R 5/6 Red	İç Astar Rengi	10R 5/6 Red
-------------	-------------	-----------------	-------------	----------------	-------------

Ölçüler

Yükseklik	8.3	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	24	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	Yüzeyde hiçbir işlem yoktur. Astar hamura tutunamamış bu nedenle dökülerek pul-pul olmuştur. Astar yüzeyde çok az kaldığı yerlerden okunmuştur. Hamur yüzeyi kabuksu dokudadır. Yüzeyde alacalanma olması pişirimin iyi olmamasından kaynaklanmaktadır
-------------------------	--

Üretim

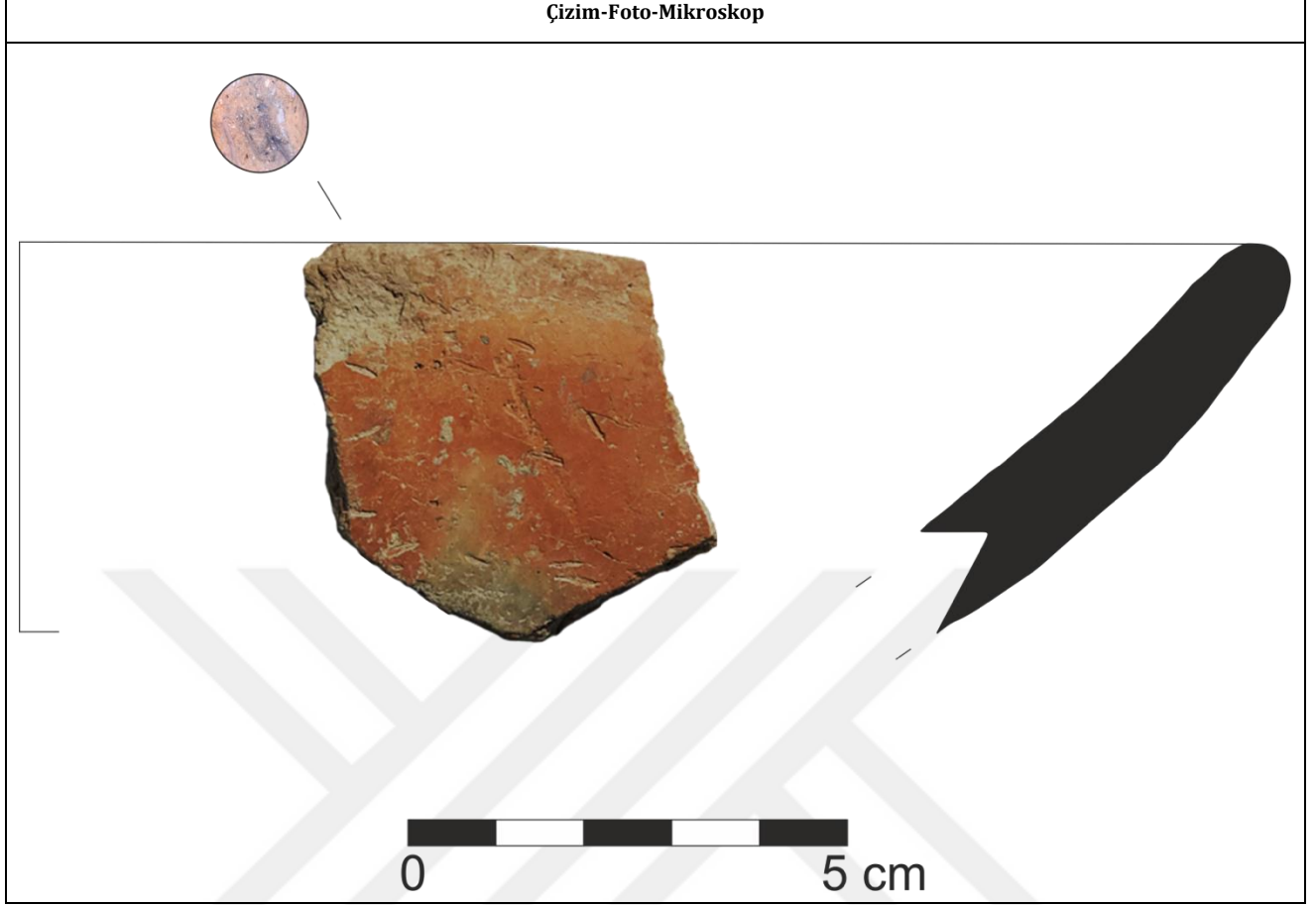
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Yer yer gri öz oluşmuştur	Isı	Orta	Sertlik	Orta
----------------	-------------	----	---------------------------	-----	------	---------	------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Taşçık	Kireç
Katkı Yoğunluğu		Yoğun		Yoğun	Az	
Katkı Boyutu		İnce		İnce	İri	

Parça No: NB.20.01.07

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Kıvrımac Höyük	Çağ	Neolitik	Dönem	Geç
Mal Grubu	A1	Biçim	Kâse	Ağız/Dip/Kulp	Ağız
Benzeri	Özbaşaran ve diğerleri, 2007: 286, fig.28				

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	2.5YR 6/6 Light Red	Dış Astar Rengi	10R 6/6 Light Red	İç Astar Rengi	10R 6/6 Light Red
--------------------	---------------------	------------------------	-------------------	-----------------------	-------------------

Ölçüler

Yükseklik	5	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	28	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	Dış Yüzde: yoğun-dikey perdah uygulanmıştır İç Yüzde: seyrek-yatay perdah sadece ağız altında uygulanmıştır
--------------------------------	--

Üretim

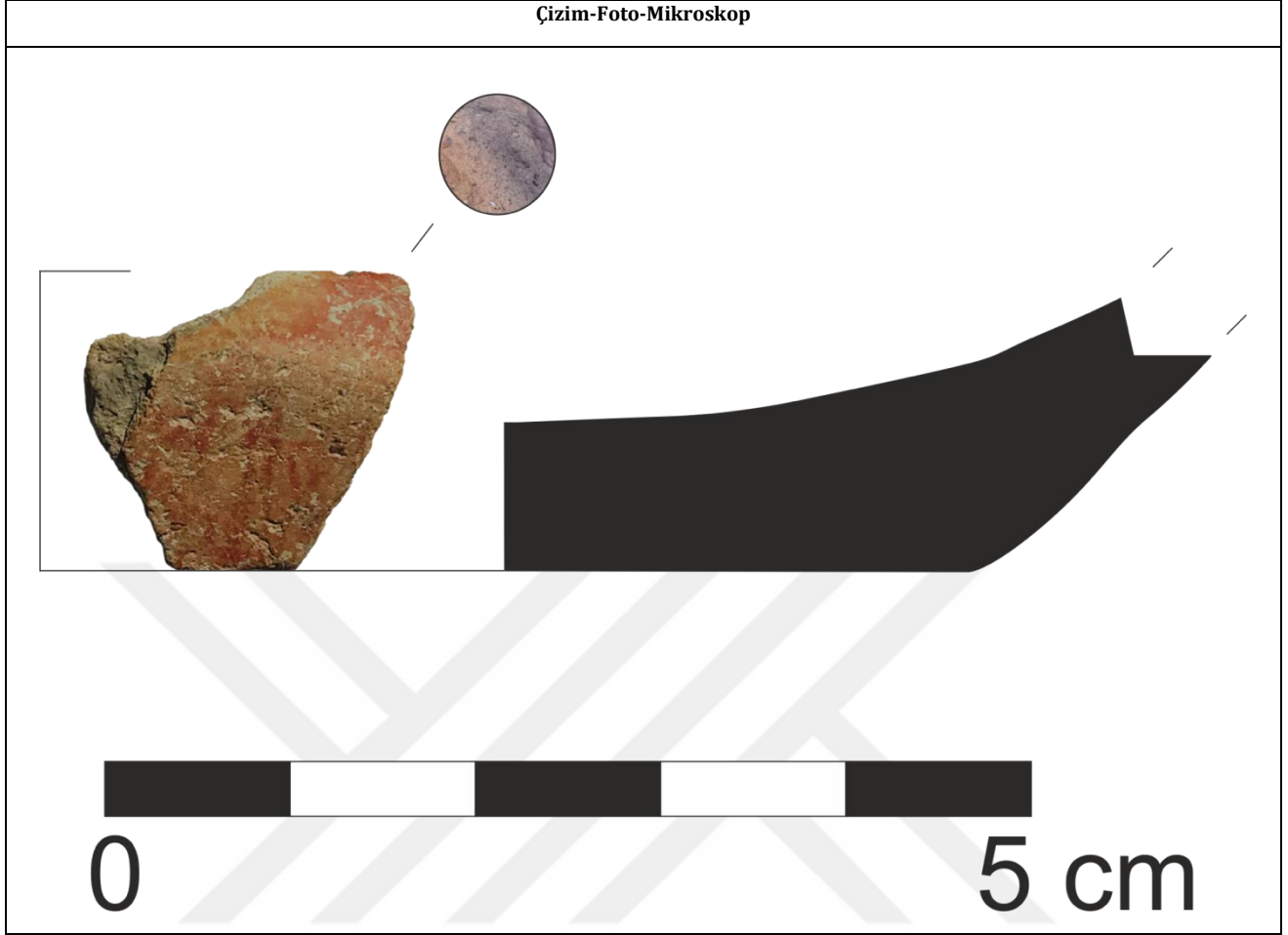
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	İnce-Açık Gri	Isı	Yüksek	Sertlik	Çok sert
-----------------------	-------------	-----------	---------------	------------	--------	----------------	----------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun	Orta		Az	Yoğun	
Katkı Boyutu	İnce	İri		İnce	İnce	

Parça No: NB.20.01.08

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Kıvrımac Höyük	Çağ	Neolitik	Dönem	Geç
Mal Grubu	A1	Biçim		Ağız/Dip/Kulp	Dip
Benzeri	Özbudak, 2016: 185-fig.2 Özbaşaran ve diğerleri, 2007: 286, fig.28				

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	5YR 7/4 Pink	Dış Astar Rengi	10R 5/8 Red	İç Astar Rengi	-
--------------------	--------------	------------------------	-------------	-----------------------	---

Ölçüler

Yükseklik	1.6	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	-	Genişlik	-
Dip Çapı	10	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	Dış Yüzde: dip üzerinde dikey, gövde geçişinde yatay yoğun perdah uygulanmıştır
--------------------------------	---

Üretim

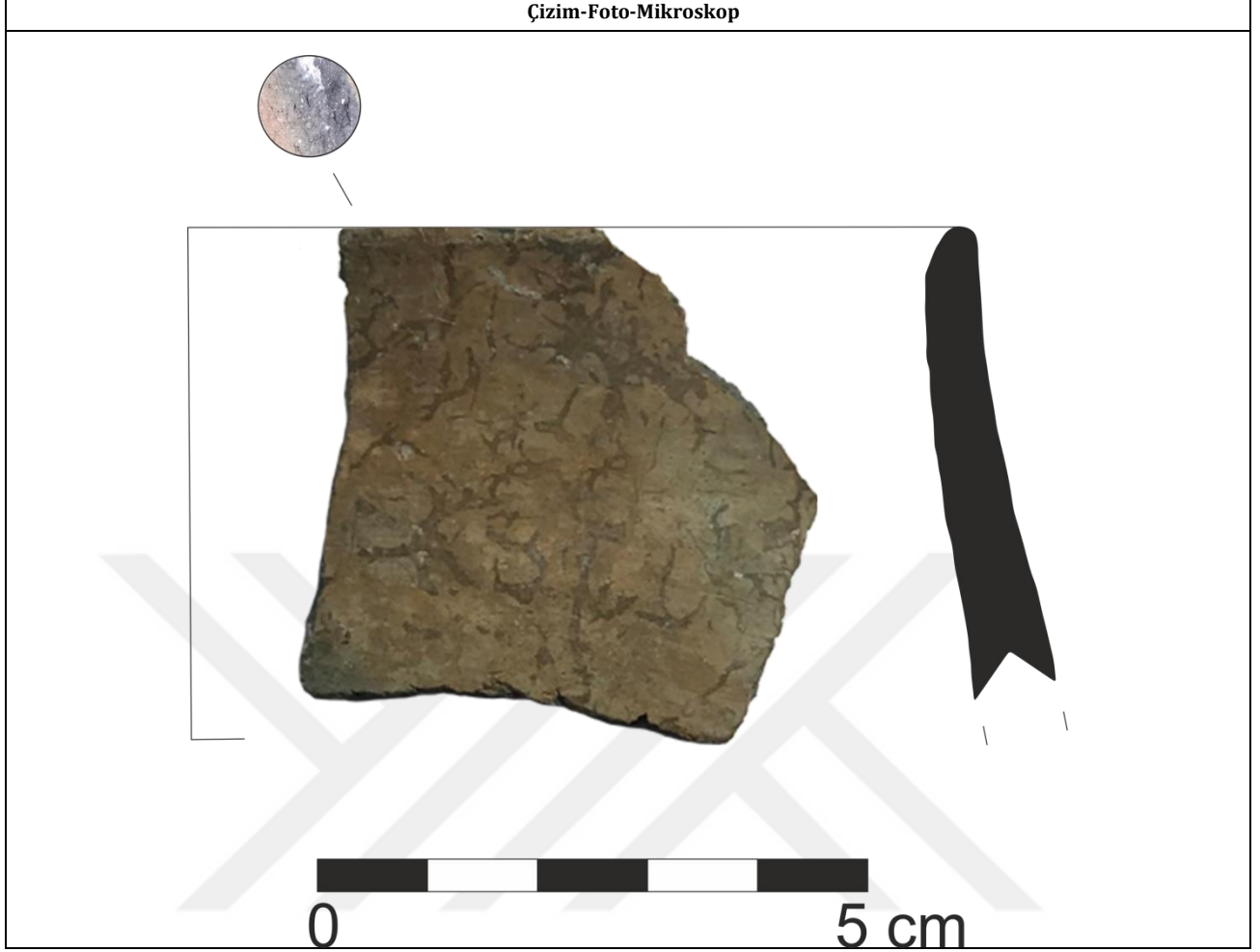
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	İnce-Açık Gri	Isı	Orta	Sertlik	Orta
-----------------------	-------------	-----------	---------------	------------	------	----------------	------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun			Orta	Az	
Katkı Boyutu	İnce-İri			Orta	İnce	

Parça No: NB.20.01.09

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Kıvrımac Höyük	Çağ	Kalkolitik	Dönem	Erken
Mal Grubu	B	Biçim	Kâse	Ağız/Dip/Kulp	Ağız
Benzeri	Özbudak, 2016: 194, fig.32				

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	10R 5/3 Weak Red	Dış Astar Rengi	7.5YR 6/4 Light Brown	İç Astar Rengi	7.5YR 4/1 Dark Grey
--------------------	------------------	------------------------	-----------------------	-----------------------	---------------------

Ölçüler

Yükseklik	4.5	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	14	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	İç-Dış Yüzde: yatay - yoğun perdah uygulanmıştır
--------------------------------	--

Üretim

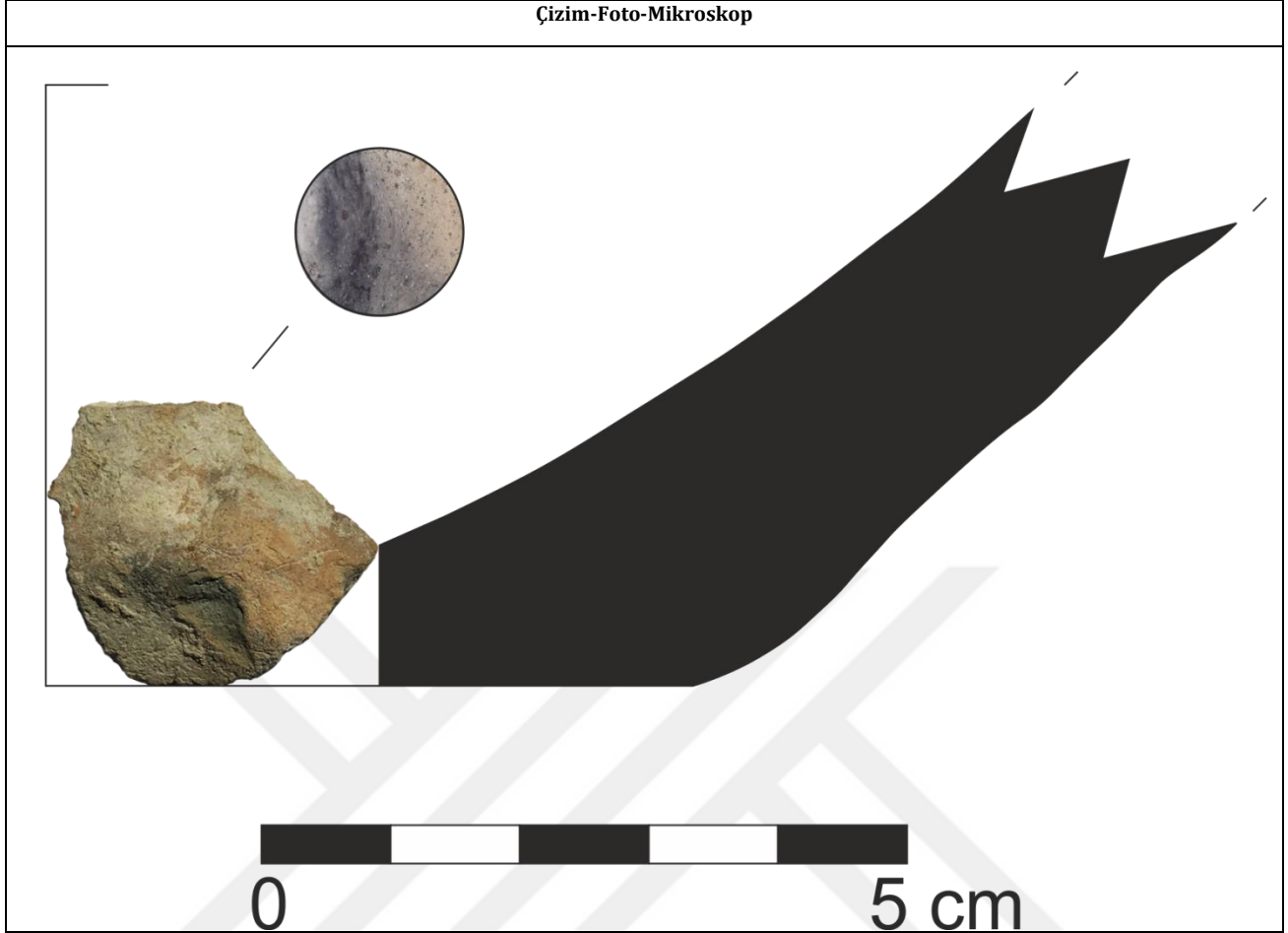
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Karbonize	Isı	Yüksek	Sertlik	Sert
-----------------------	-------------	-----------	-----------	------------	--------	----------------	------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireçtaşı	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun		Yoğun	Az	Az	
Katkı Boyutu	İnce		İnce	İnce	İnce	

Parça No: NB.20.01.11

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Kıvrımak Höyük	Çağ	Neolitik	Dönem	Geç
Mal Grubu	C	Biçim		Ağız/Dip/Kulp	Dip
Benzeri	Özbaşaran ve diğerleri, 2007: 287, fig.29				

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	10YR 7/3 Very Pale Brown	Dış Astar Rengi	5YR 7/3 Pink	İç Astar Rengi	5YR 5/2 Reddish Grey
-------------	--------------------------	-----------------	--------------	----------------	----------------------

Ölçüler

Yükseklik	4.9	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	-	Genişlik	-
Dip Çapı	10	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	-
-------------------------	---

Üretim

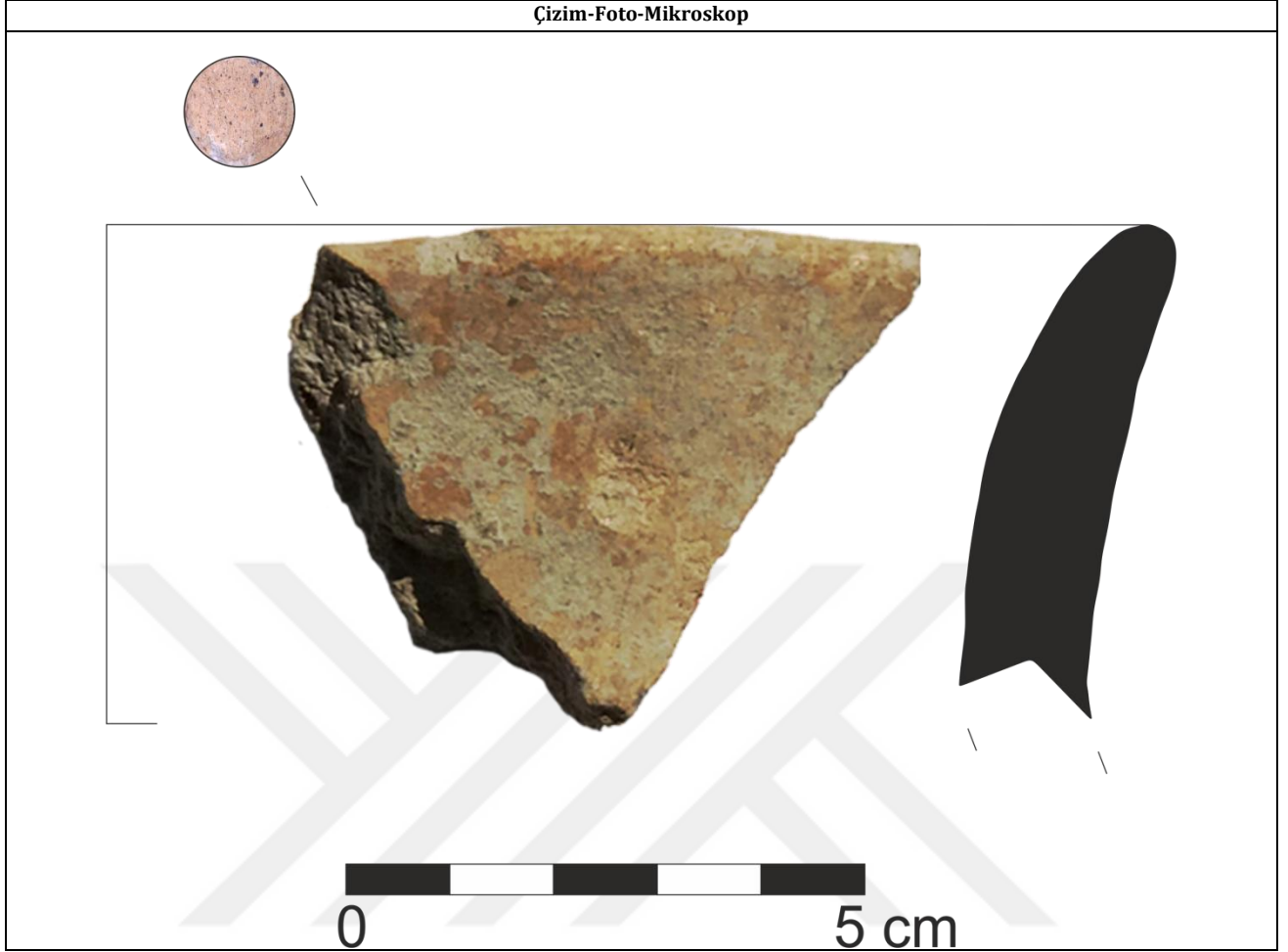
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Tabakalı	Isı	Yüksek	Sertlik	Çok Sert
----------------	-------------	----	----------	-----	--------	---------	----------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun		Az	Az		
Katkı Boyutu	İnce		İnce	İnce		

Parça No: NB.20.01.12

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Kıvrımak Höyük	Çağ	Neolitik	Dönem	Geç
Mal Grubu	C	Biçim	Çömlek	Ağız/Dip/Kulp	Ağız
Benzeri	Özbaşaran ve diğerleri, 2007: 287, fig.30 Özbudak, 2016: 187, fig.11				

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	5YR 7/6 Reddish Yellow	Dış Astar Rengi	5YR 6/4 Light Reddish Brown	İç Astar Rengi	5YR 7/4 Pink
--------------------	------------------------	------------------------	-----------------------------	-----------------------	--------------

Ölçüler

Yükseklik	4.8	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	20	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	İç Yüzde: az-yatay perdah uygulanmıştır
--------------------------------	---

Üretim

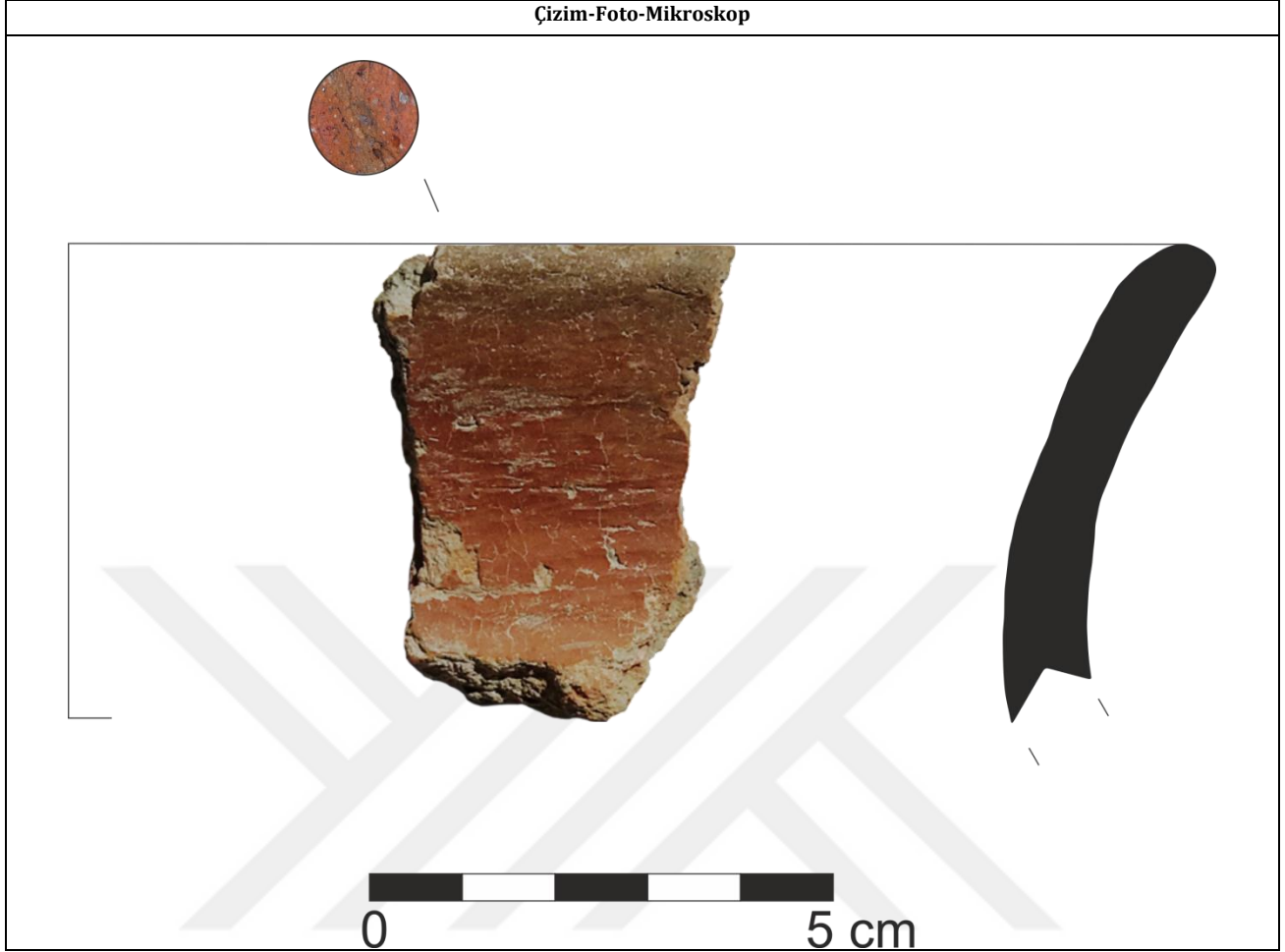
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Özsüz	Isı	Çok Yüksek	Sertlik	Çok Sert
-----------------------	-------------	-----------	-------	------------	------------	----------------	----------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun		Az	Az	Yoğun	
Katkı Boyutu	İnce		İri	İnce	İnce	

Parça No: NB.20.01.13

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Kıvrımak Höyük	Çağ	Neolitik	Dönem	Geç
Mal Grubu	A1	Biçim	Çömlek	Ağız/Dip/Kulp	Ağız
Benzeri	Özbaşaran ve diğerleri, 2007: 286, fig.28				

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	10R 6/8 Light Red	Dış Astar Rengi	10R 5/6 Red	İç Astar Rengi	10R 5/6 Red
--------------------	-------------------	------------------------	-------------	-----------------------	-------------

Ölçüler

Yükseklik	5.4	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	24	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	İç-Dış Yüzde: yatay - yoğun perdah uygulanmıştır
--------------------------------	--

Üretim

Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Devetüyü (İnce)	Isı	Yüksek	Sertlik	Sert
-----------------------	-------------	-----------	-----------------	------------	--------	----------------	------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Taşçık	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun		Yoğun	Orta	Az	
Katkı Boyutu	İnce		İnce	İnce	İri	

Parça No: NB.20.01.14

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Kıvrırmak Höyük	Çağ	Neolitik/Kalkolitik	Dönem	Geç/Erken
Mal Grubu	A2	Biçim	Çömlek	Ağız/Dip/Kulp	Ağız
Benzeri	Özbaşaran ve diğerleri, 2007: 287, fig.30 Özbudak, 2016: 187, fig.11				

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	2.5YR 6/6 Light Red	Dış Astar Rengi	5YR 8/3 Pink	İç Astar Rengi	5YR 8/3 Pink
-------------	---------------------	-----------------	--------------	----------------	--------------

Ölçüler

Yükseklik	4.7	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	30	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/İslak Sıvazlama	-
------------------------	---

Üretim

Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Tabakalı	Isı	Yüksek	Sertlik	Sert
----------------	-------------	----	----------	-----	--------	---------	------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun		Orta			
Katkı Boyutu	İnce		İnce			

Parça No: NB.20.01.15

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Kıvrımak Höyük	Çağ	Neolitik	Dönem	Geç
Mal Grubu	A1	Biçim	Çömlek	Ağız/Dip/Kulp	Ağız
Benzeri	Özbaşaran ve diğerleri, 2007: 286, fig.28				

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	5YR 6/6 Reddish Yellow	Dış Astar Rengi	10R 5/6 Red	İç Astar Rengi	10R 5/6 Red
-------------	------------------------	-----------------	-------------	----------------	-------------

Ölçüler

Yükseklik	2.7	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	12	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	İç-Dış Yüzde: yatay-yoğun perdah uygulanmıştır
-------------------------	--

Üretim

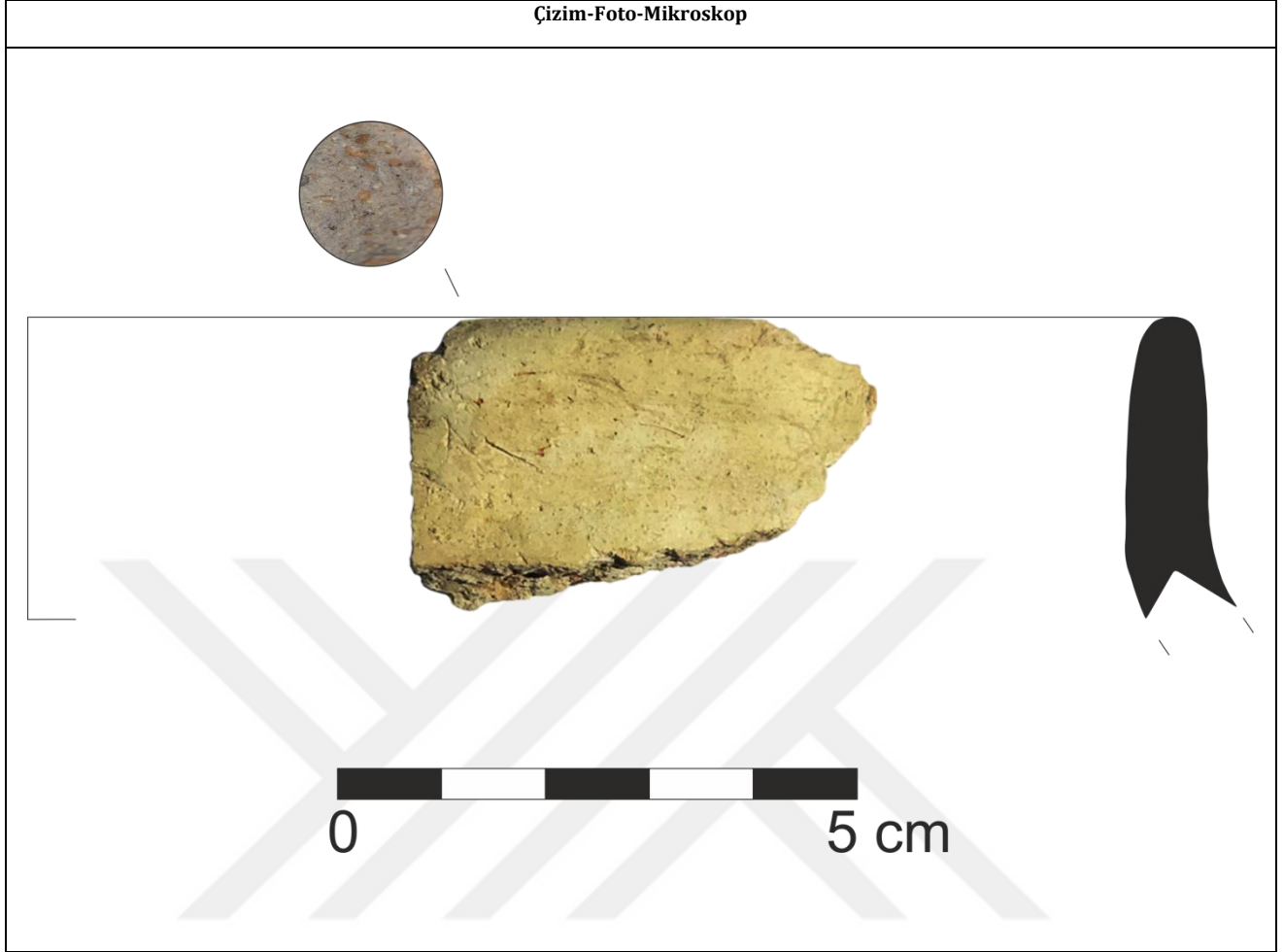
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Özsüz	Isı	Orta	Sertlik	Yumuşak
----------------	-------------	----	-------	-----	------	---------	---------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun		Yoğun			
Katkı Boyutu	İnce		İnce			

Parça No: NB.20.01.16

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Kıvrımak Höyük	Çağ	Kalkolitik	Dönem	Erken
Mal Grubu	C	Biçim	Çömlek	Ağız/Dip/Kulp	Ağız

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	7.5YR 7/1 Light Gray	Dış Astar Rengi	2.5Y 8/2 Pale Yellow	İç Astar Rengi	7.5YR 8/2 Pinkish White
-------------	----------------------	-----------------	----------------------	----------------	-------------------------

Ölçüler

Yükseklik	3	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	22	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	-
-------------------------	---

Üretim

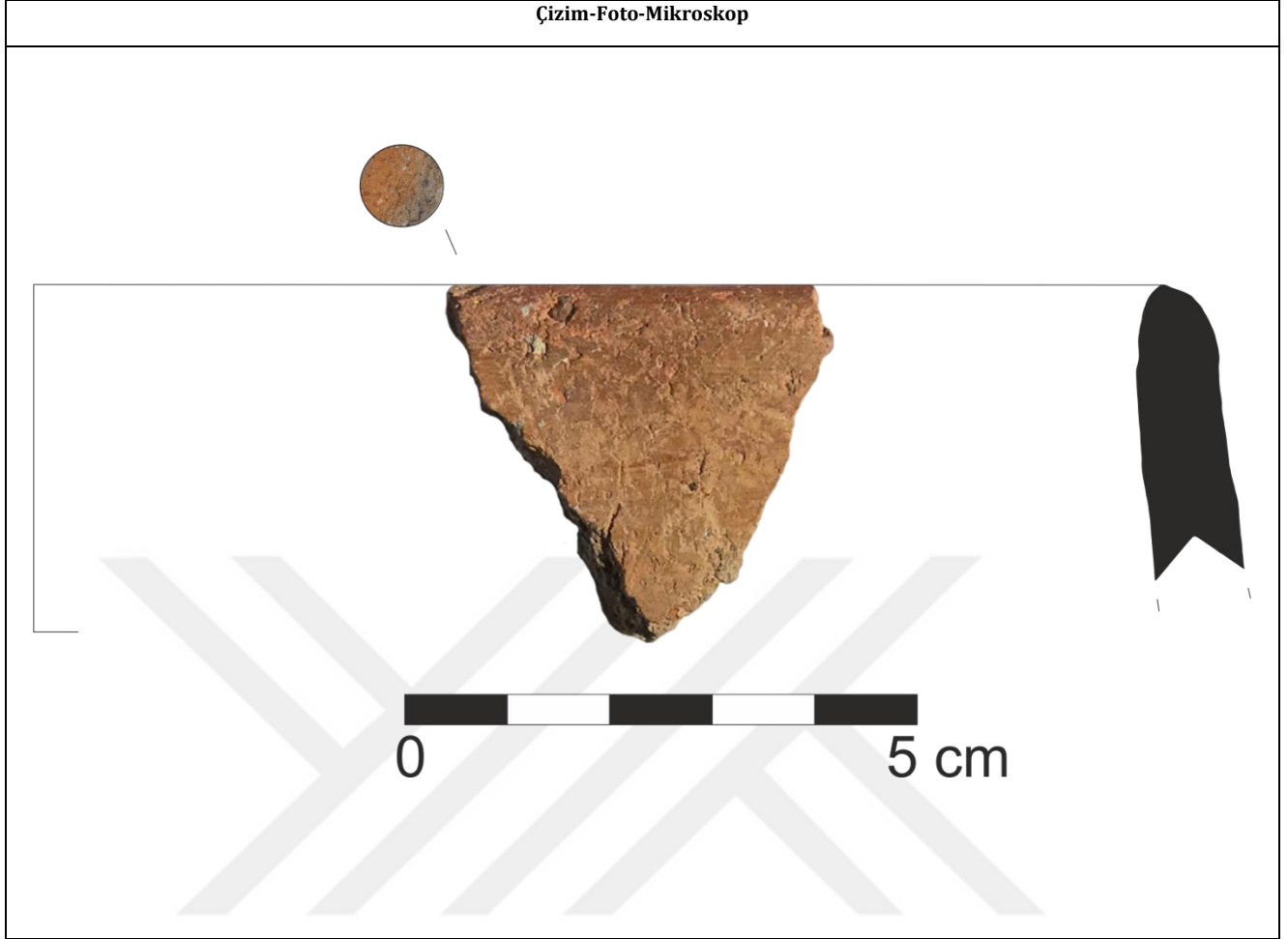
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Özsüz	Isı	Orta	Sertlik	Yumuşak
----------------	-------------	----	-------	-----	------	---------	---------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun	Az		Yoğun		
Katkı Boyutu	İnce	İri		İnce		

Parça No: NB.20.01.17

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Kıvrımac Höyük	Çağ	Neolitik	Dönem	Geç
Mal Grubu	A1	Biçim	Çömlek	Ağız/Dip/Kulp	Ağız
Benzeri	Özbaşaran ve diğerleri, 2007: 287, fig.30.				

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	2.5YR 6/6 Light Red	Dış Astar Rengi	2.5YR 6/6 Light Red	İç Astar Rengi	10R 5/6 Red
--------------------	---------------------	------------------------	---------------------	-----------------------	-------------

Ölçüler

Yükseklik	3.2	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	21	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/İslak Sıvazlama	Dış Yüzde ve ağız üstünde: yatay-düzensiz-orta yoğun perdah uygulanmıştır
-------------------------------	---

Üretim

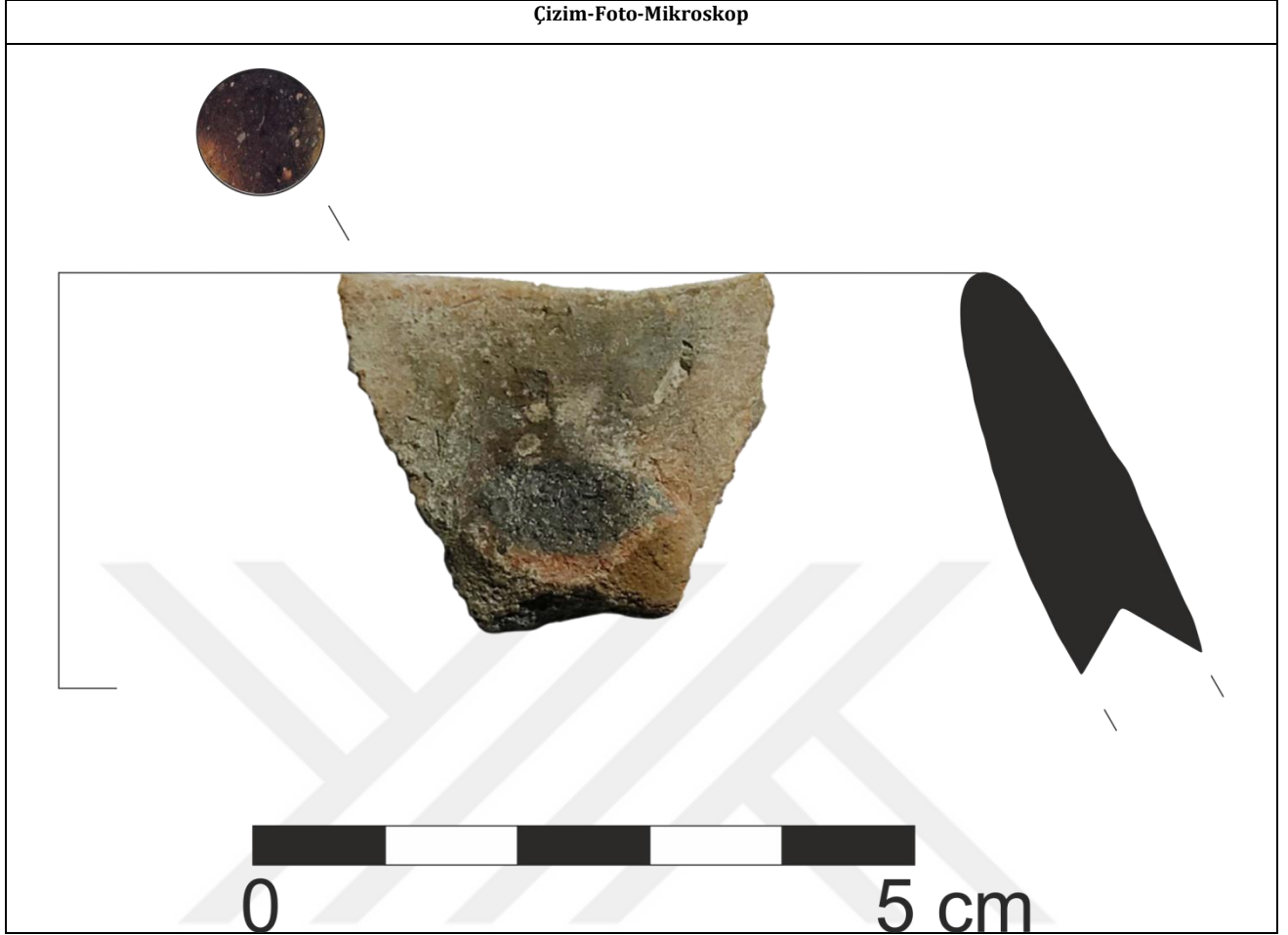
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Açık Gri	Isı	Orta	Sertlik	Orta Sert
-----------------------	-------------	-----------	----------	------------	------	----------------	-----------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun		Az	Az		
Katkı Boyutu	İnce		İnce	İri		

Parça No: NB.20.01.18

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Kıvrımak Höyük	Çağ		Dönem	
Mal Grubu	A2	Biçim	Çömlek	Ağız/Dip/Kulp	Ağız
Benzeri	Özbaşaran ve diğerleri, 2007: 287, fig.30 Türk, 2022: 93, Katalog No: NB 18/5-59-56				

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	2.5YR 5/6 Red	Dış Astar Rengi	7.5YR 6/3 Light Brown	İç Astar Rengi	7.5YR 6/3 Light Brown
--------------------	---------------	------------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------

Ölçüler

Yükseklik	3.6	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	14	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	-
--------------------------------	---

Üretim

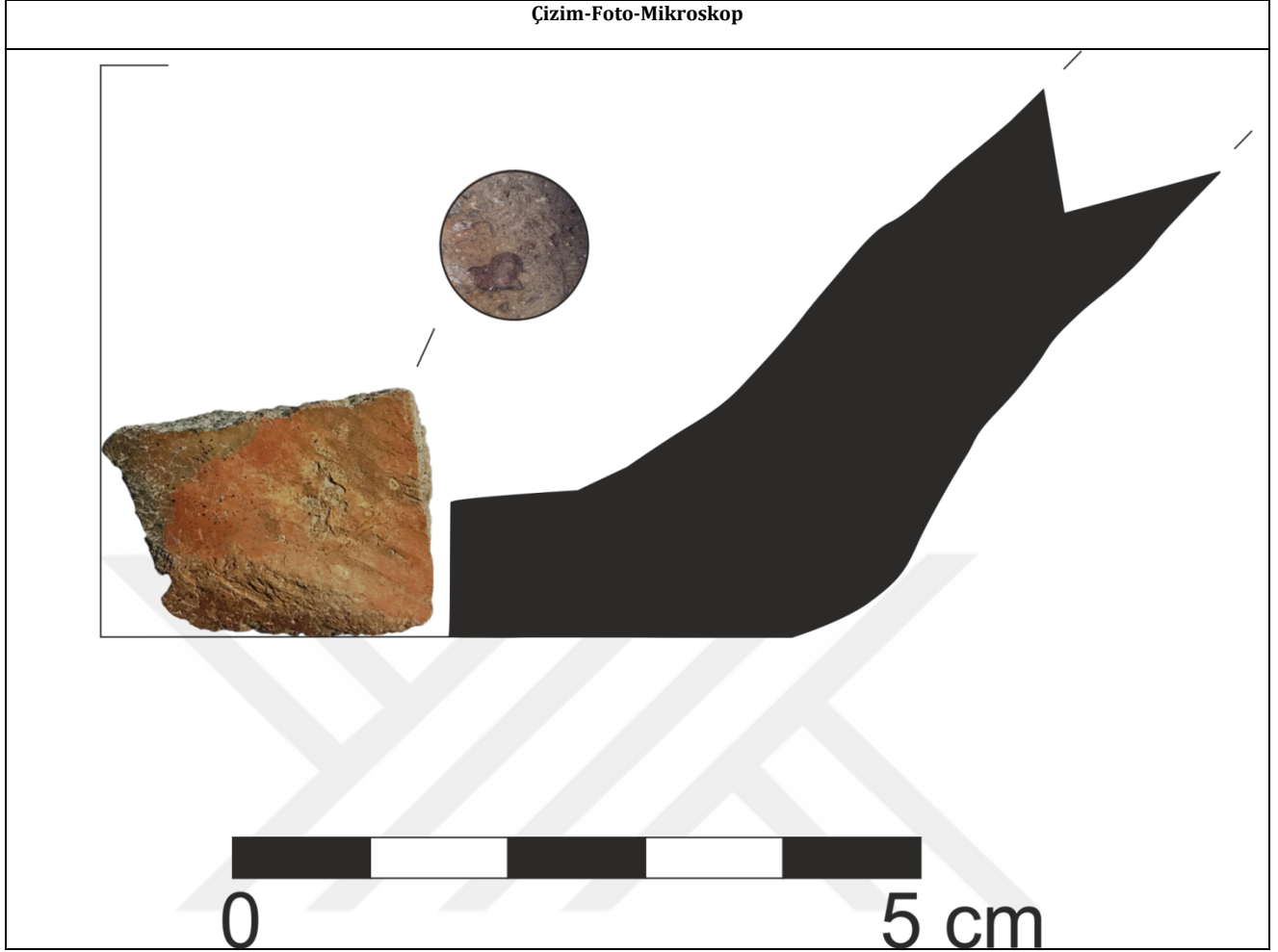
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Karbonize	Isı	Yüksek	Sertlik	Orta
-----------------------	-------------	-----------	-----------	------------	--------	----------------	------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun	Az		Orta		
Katkı Boyutu	İnce	İnce		Orta		

Parça No: NB.20.01.23

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Kıvrımac Höyük	Çağ	Neolitik	Dönem	Geç
Mal Grubu	A1	Biçim		Ağız/Dip/Kulp	Dip
Benzeri	Özbaşaran ve diğerleri, 2007: 286, fig.28.				

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	5YR 5/4 Reddish Brown	Dış Astar Rengi	10R 5/6 Red	İç Astar Rengi	-
--------------------	-----------------------	------------------------	-------------	-----------------------	---

Ölçüler

Yükseklik	4.1	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	-	Genişlik	-
Dip Çapı	10	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	Dış Yüzde: yatay-orta yoğun-düzenli perdah uygulanmıştır
--------------------------------	--

Üretim

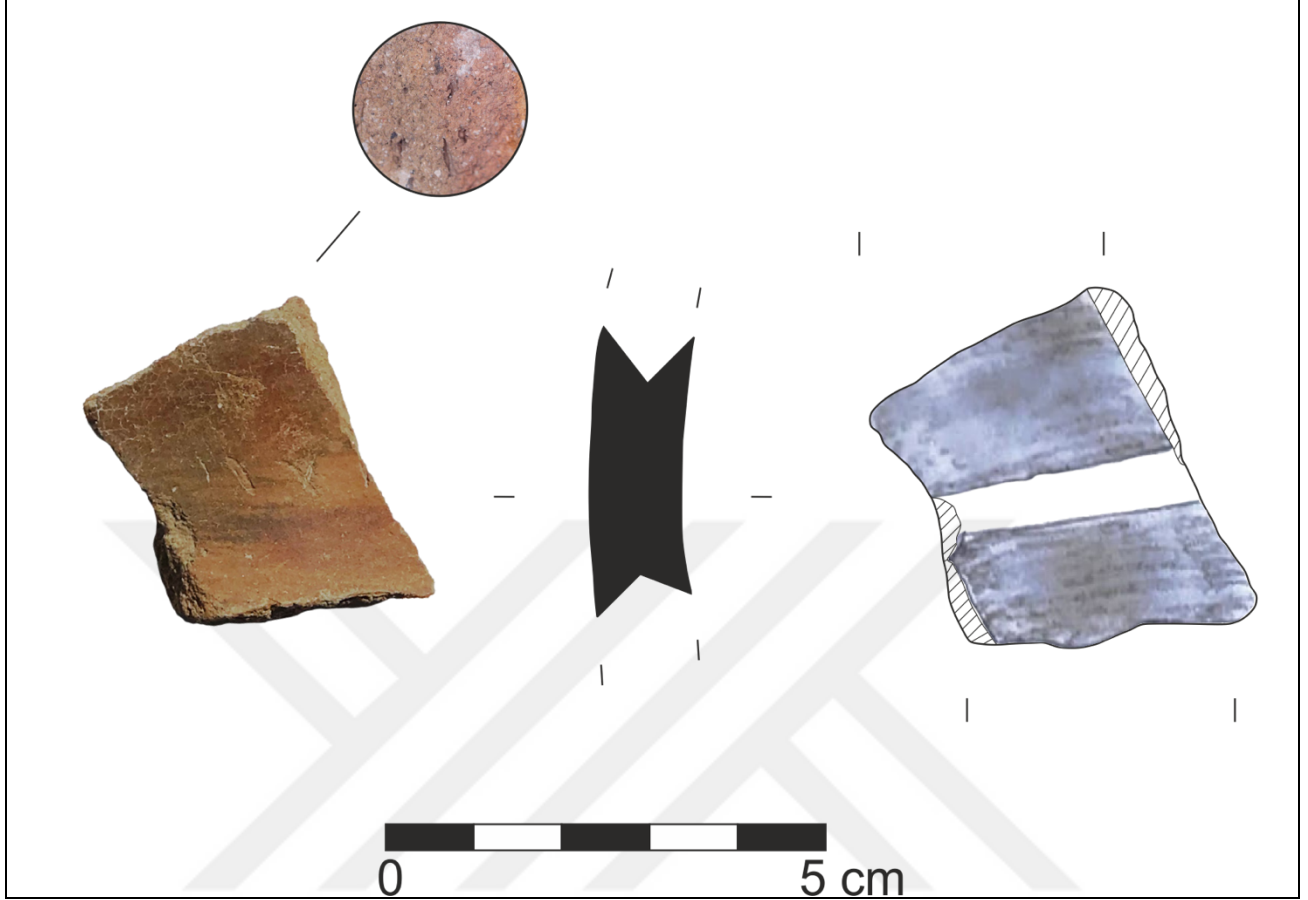
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Tabakalı	Isı	Orta	Sertlik	Orta Sert
-----------------------	-------------	-----------	----------	------------	------	----------------	-----------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun	Az		Orta		
Katkı Boyutu	İnce	İri		Orta		

Parça No: NB.20.01.24

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Kıvrımak Höyük	Çağ	Neolitik	Dönem	Geç
Mal Grubu	D	Biçim	-	Ağız/Dip/Kulp	Gövde
Benzeri	Caneva, 2007: 205, fig.27. Özbudak, 2016: 209, fig.136.				

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	7.5YR 6/4 Light Brown	Dış Astar Rengi	2.5YR 6/6 Light Red	İç Astar Rengi	10R 5/6 Red
Boya Rengi	10R 4/4 Weak Red				

Bezeme

Bezeme Tekniği	Fırça	Bezeme Alanı	Gövde
Bezeme Tipi	Dış yüzeyde paralel bant	Bezeme Diğer Bilgiler	

Yüzey İşlemleri

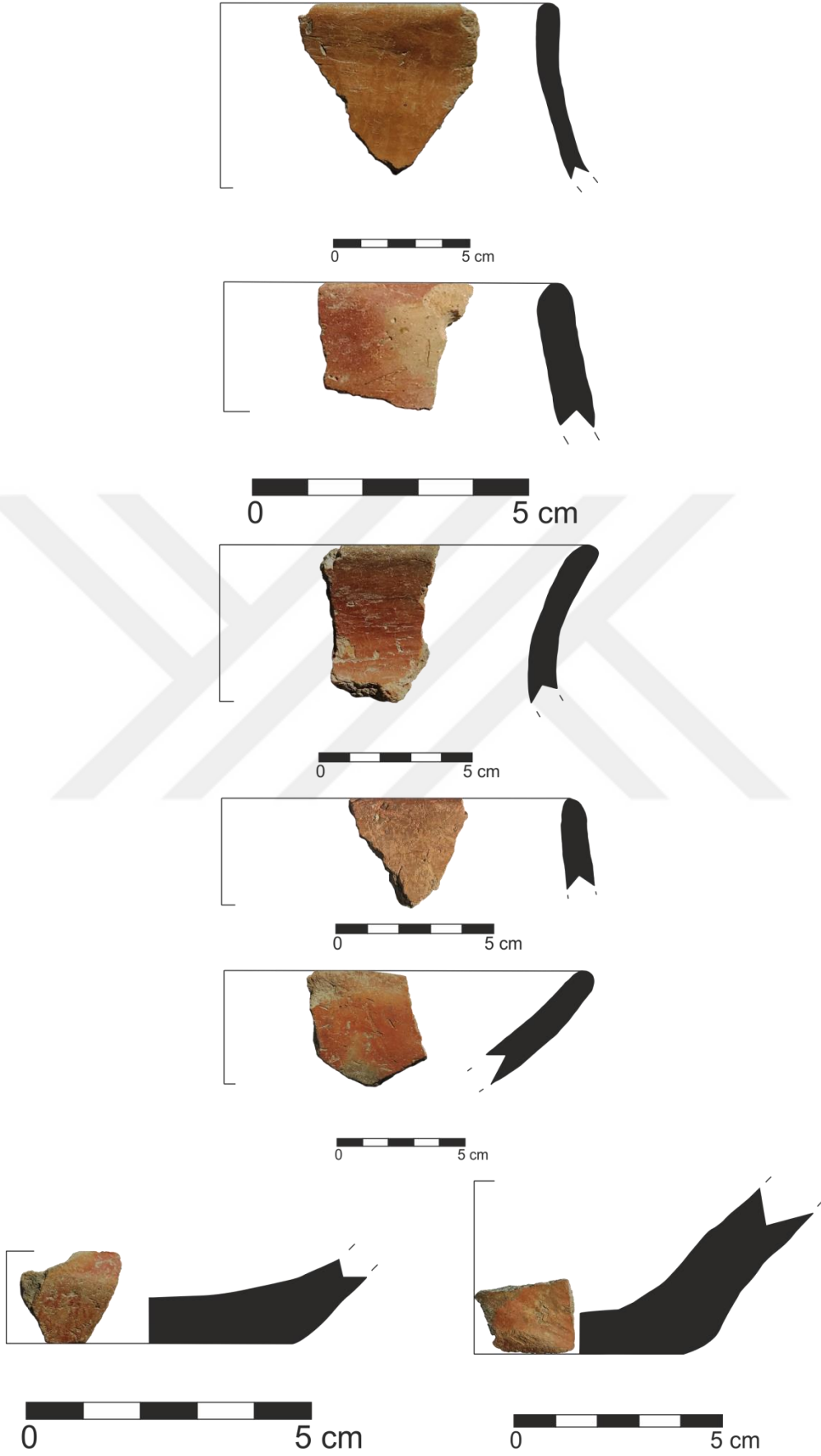
Perdah/ Islak Sivazlama	İç-Dış Yüzde: yatay-yoğun-düzenli perdah uygulanmıştır
-------------------------	--

Üretim

Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Özsüz	Isı	Yüksek	Sertlik	Sert
----------------	-------------	----	-------	-----	--------	---------	------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun	Az	Yoğun	Az		
Katkı Boyutu	İnce	İri	İnce	Orta		

Şekil.4.20. Kıvrırmak Höyüğü A1 Grubu - Perdahlı Kırmızı Mallar Levhası

0 5 cm

0 5 cm

0 5 cm

0 5 cm

Şekil.4.21. Kıvrımak Höyüğü A2 Grubu - Kırmızı Yalın Maller Levhası

Şekil.4.22. Kıvrımak Höyüğü B Grubu - Perdahlı Koyu Mallar Levhası

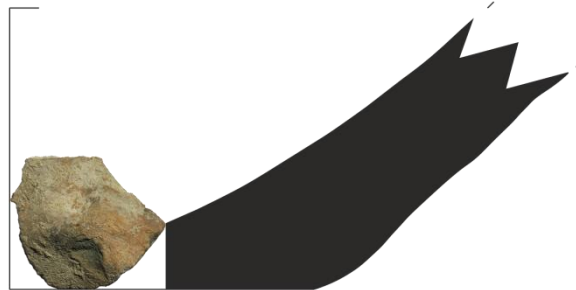
0 5 cm

0 5 cm

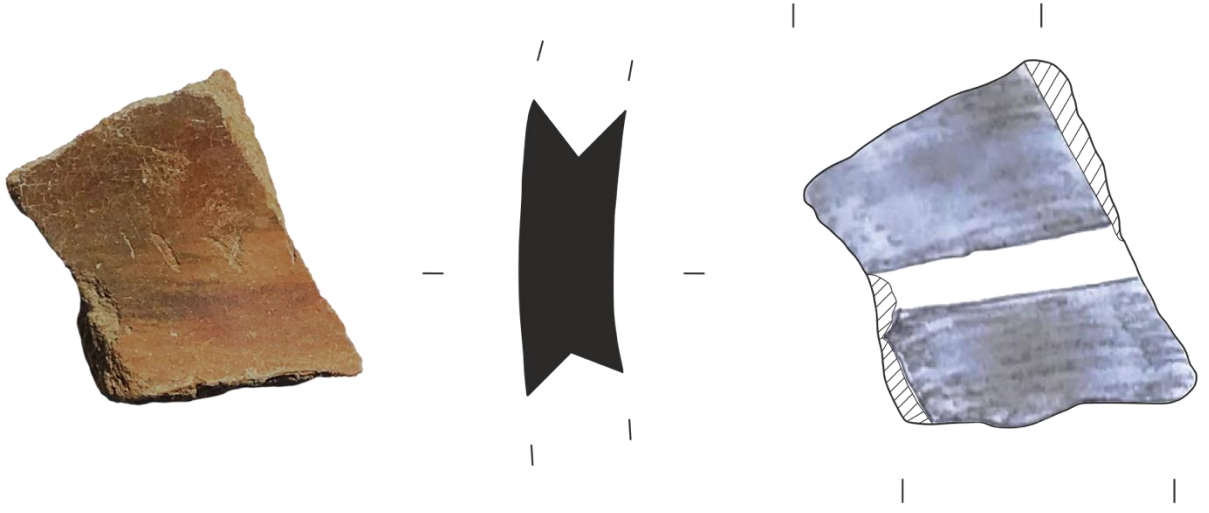

0 5 cm

0 5 cm

Şekil.4.23. Kıvrımak Höyüğü C Grubu - Yalın Maller Levhası

Şekil.4.24. Kıvrırmak Höyüğü D Grubu - Boya Bezemeli Mallar Levhası

4.2.3. Karşılaştırma ve Tarihlendirme

Kıvrımak Höyük, teze konu olan çanak çömleklerin toplandığı yüzey araştırmalarının 2020 yılı çalışmalarında tespit edilmiştir. Bor Ovası yerleşimlerinden olan höyükten 24 çanak çömlek parçası tarihöncesi dönemlere ait olabileceğinden hareketle bu çalışmaya dahil edilmiştir.

Kıvrımak Höyük'te kırmızı astarlı A grubu, koyu yüzlü B grubu, yalın C grubu ve boyalı D grubu malları ile dört çanak çömlek grubu tespit edilmiştir. %61'lik oranıyla A grubu malları bu yerleşimdeki hâkim mal grubudur. Özellikle %39'luk oranı ile perdahlı ve kırmızı astarlı A1 grubunun tüm çanak çömleklerin 1/3'ünü oluşturması ve makroskopik gözlemlerle yapılan analizlere göre Musular Geç Neolitik (Özbaşaran vd., 2007), Tepecik (Dr. M. Ozan Özbudak ile kişisel görüşme; Özbudak, 2016) Erken Kalkolitik çanak çömlekleri ile benzerlik göstermesi bu yerleşimin stratigrafisinde Geç Neolitik-Erken Kalkolitik dönemin varlığına işaret etmektedir. B grubu da Tepecik-Çiftlik ile benzer parçalara sahiptir. Buna karşın B2 grubu altında toplanan ve Pınarbaşı-Bor'da rastlanan Orta ve Geç Kalkolitik döneme tarihlenebilecek siyah hamurlu mal grubunun Kıvrımak'ta bulunmaması bu yerleşimin daha homojen bir iskân geçmişi olduğuna işaret etmektedir. Kıvrımak'ın hem A hem de B grubundan Tepecik-Çiftlik ile benzer parçalarının bulunuyor olması *in situ* tabakaları ile tarihleme sorunu olmayan bu yerleşimi anahtar yerleşim olarak almayı ve yerleşimde Erken Kalkolitik iskânın varlığının kanıtlarını güçlendirdiğini söylemek yanlış olmayacaktır. Kıvrımak Höyük'te (NB.20.01.24) Pınarbaşı Bor'da olmayan boyalı D grubuna ait tek bir parça da bulunmuştur. Bu boyalı parçalara Volkanik Kapadokya Bölgesinde Musular, Tepecik-Çiftlik ve Köşk Höyük'te rastlanmamasına karşın, Kilikya bölgesi Geç Neolitik yerleşimi Yumuktepe'de rastlanması Bor Ovasının Toros dağ sırası ile ayrıldığı Kilikya kültür bölgesi ile ilişkisinin olduğuna işaret edebilir. C grubunu temsil eden yalın malların biçim ve hamur özellikleri Tepecik-Çiftlik ile benzemektedir. Bu yorumu Tepecik-Çiftlik Geç Neolitik çanak çömleklerinin Yumuktepe ve Gözlükule höyükleri ile paralel olduğunu söyleyen Dr. M. Godon'un çalışması da desteklemektedir (Godon, 2005, s. 97).

Yüzey araştırması malzemesinden yapılan bu tarihleme ve karşılaştırma çalışması, tüm parçaların benzerleri bulunamamış olsa da bulunabilenlerden yola çıkılarak yapılan tarihleme ile Kıvrımak Höyüğün homojen bir tarihöncesi yerleşimi olduğu ve Orta Anadolu tarihöncesi arkeolojisinin belirgin özelliklerinden biri olan Geç Neolitik-Erken Kalkolitik dönemleri arasında çanak çömlek özelliklerinde belirgin farklılıklar olmadığı tezini doğrulayan bulgulara sahip olduğu söylenebilir. Musular'ın Geç Neolitik dönem parçaları ile Tepecik'in Erken Kalkolitik dönem çanak çömleklerine benzer parçaların bir arada bulunması ve Kilikya bölgesi ile benzer olabilecek parça ile yerleşimin söz konusu dönemlerde iskân edildiği ve bir hiatusa sahip olmadığı şeklinde yorumlanabilir.

4.3. ÇIPLAK TEPE

Niğde-Bor ilçesinde yer alan Çıplak Tepe bu tez çalışmasının konusunu oluşturan 69 parça çanak çömleğin toplandığı, Dr. Abdullah Hacı tarafından yürütülmekte olan Niğde Dağlık Alanlar Yüzey Araştırma projesinin 2020 sezonu kapsamında, Kıvrımacık Höyük (Bkz.Böl. 4.2) ile birlikte tespit edilmiştir.

4.3.1. Konumu ve Araştırma Tarihçesi

Tespiti sonrasında “NB-20.02” kodu ile envanter kayıtlarına geçen ve Bor Ovası höyüklerinden biri olan Çıplak Tepe (Resim.4.4), aynı ovada yer alan Pınarbaşı-Bor Höyüğü ya da yakın çevresindeki Tepecik-Çiftlik veya Köşk Höyük gibi yerleşimlerden, ova üzerinde bir yükseltiye sahip olmaması ile ayrılmaktadır. Bor Ovasının kurumuş bir göl tabanı olmasından kaynaklandığı anlaşılan kumullara gömülmüş höyüğün çıplak gözle ayırt edilmesi zordur. Üzerindeki çanak çömlekler ve sürtme taş aletler sayesinde bir yerleşim olduğu anlaşılmıştır (Resim.4.5).

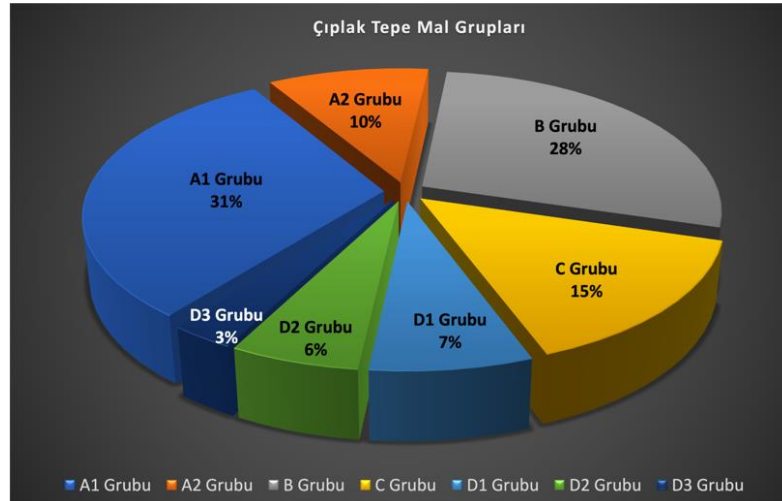
Resim.4.4. Çıplak Tepe

Resim.4.5. Çıplak Tepe Yüzeyinde Bulunan Sürtme Taş Alet (Foto: A. Hacıoğlu)

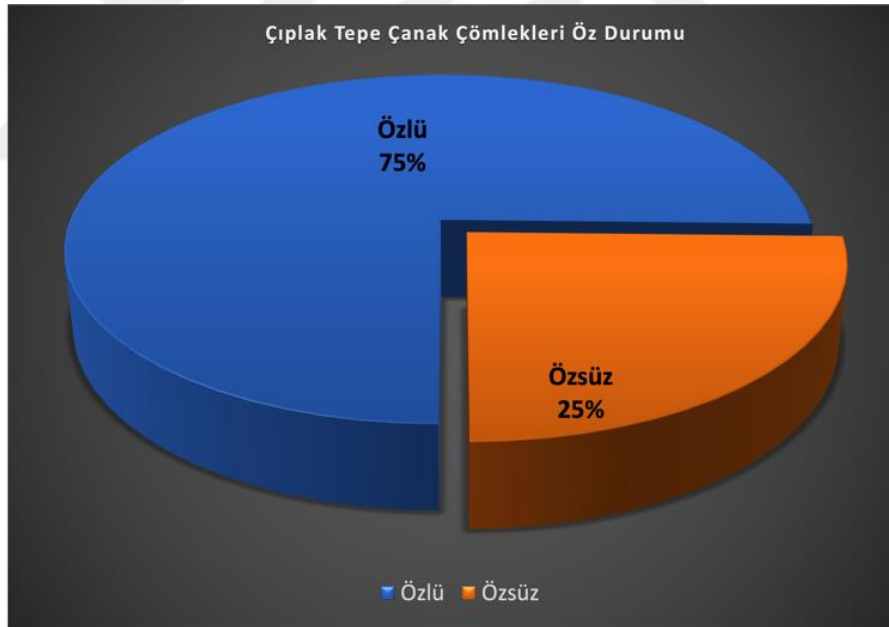
4.3.2. Çanak Çömlek

Çıplak Tepe çanak çömlek geleneği az mikalı ve yoğun mikalı olmak üzere başlıca iki kil kaynağından üretilmiştir. Tüm çanak çömlekler bu iki kil kaynağı ile üretilmiş ve başlıca dört mal grubuna ayrılmaktadır (Şekil.4.24).

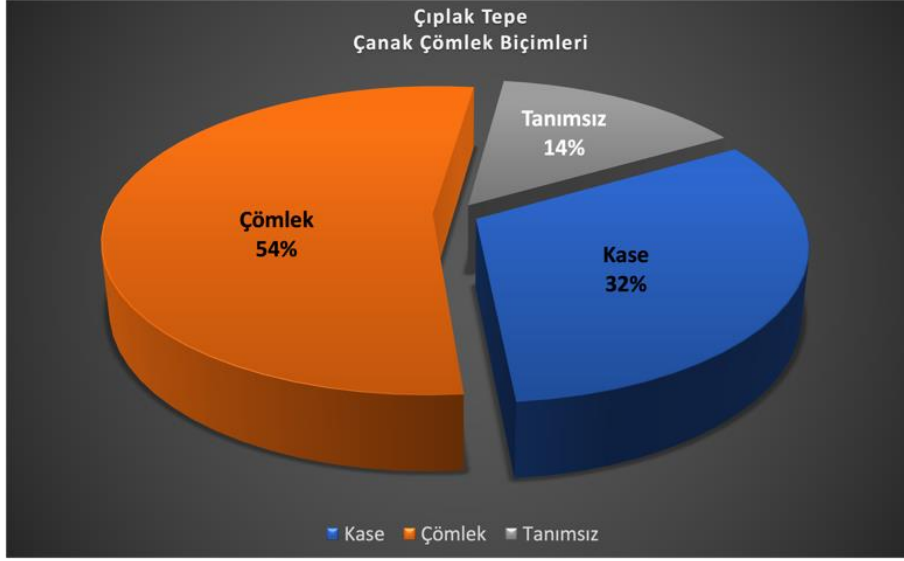

Şekil.4.25. Çıplak Tepe Çanak Çömlekleri Mal Grupları Dağılım Grafiği

A grubunu temsil eden kırmızı hamurlu malların katkısı hem mineral hem bitkisel katkıdır (Şekil.4.27). Mineral katkı kum ve taşçıktır. A grubu çanak çömlekleri ısı değerleri ve hamur özelliklerine göre yüksek ısıda pişirilmiş sert dokulu mallar ve orta ısıda pişirilmiş yumuşak dokulu mallar olarak ayrılmaktadır. Ancak yüksek ısıda pişirilmiş sert mallar çok sayıda, orta ısıda pişirilmiş yumuşak mallar az sayıdadır. A grubu mallarının 3/2'sini çömlekler 3/1'ini de kaseler temsil etmektedir (Şekil.4.26). Kapların 14-36 cm arasında değişen ağız çaplarına sahip büyük boyutlu servis kapları oldukları anlaşılmaktadır. Bir parça dip (NB.20.02.35) ve kaide (NB.20.02.07) örneği dışında bütün parçalar kapların ağız kısmına aittir. A grubunun perdahlı (A1) ve perdahsız/yalın (A2) mallar olarak iki alt grubu vardır. İki alt grubuyla birlikte A grubunun Çıplak Tepe'nin hâkim malları oldukları anlaşılmaktadır. Çıplak Tepe geleneğinde A1 grubu perdahlı kırmızı mallar ve B grubu koyu yüzlü mallar olarak perdahlı iki mal grubu vardır. En kaliteli ve düzenli perdaha sahip grubu A1 temsil eder (Şekil.4.29). A2 kırmızı yalın malların ortak özelliği dış yüzde yoğun ıslak sıvazlama uygulamasına sahip olmasıdır. Perdahsız olmalarına karşın, A1 grubu gibi yine bir yüzey işlemi gösteriyor olmaları, genel olarak kırmızı malların (A Grubu) estetik bir kaygıyla üretildiklerini düşündürmektedir.

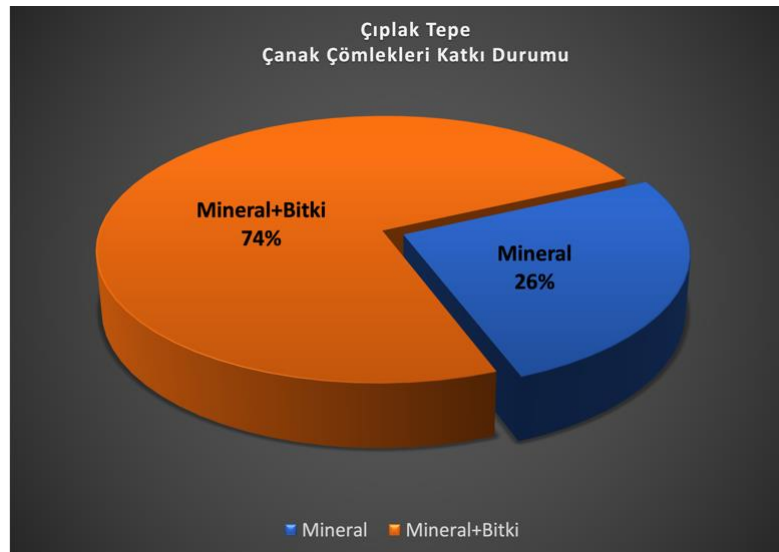

Şekil.4.26. Çıplak Tepe Çanak Çömlek Öz Durumu Grafiği

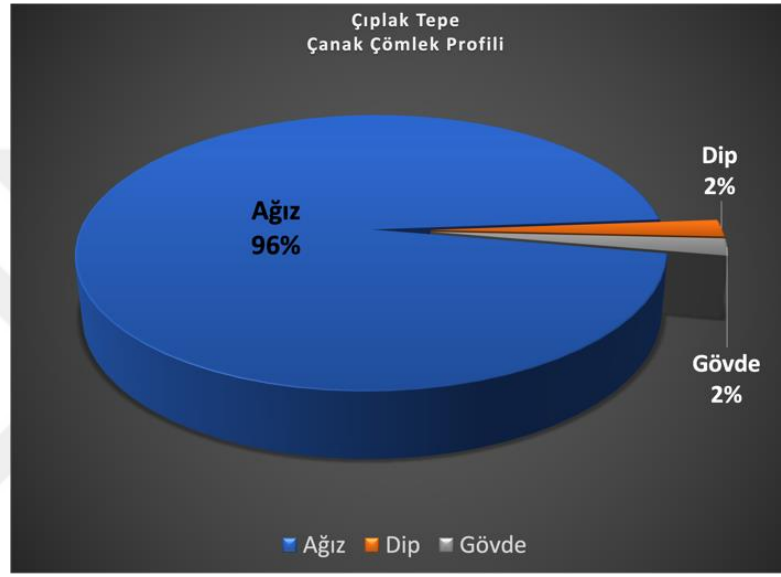
Şekil.4.27. Çıplak Tepe Çanak Çömlek Biçimleri Dağılım Grafiği

B grubunu temsil eden koyu yüzlü malların rengi kahverengi ağırlıklıdır. Birkaç örnekte siyah hamura da rastlanmaktadır. Hamurun öz özellikleri her örnekte farklılık göstererek ortak bir bilgi vermemektedir. Buna karşın hemen bütün parçalarda düzenli ve yoğun perdaha rastlanmaktadır. Bu özelliğe Çıplak Tepe geleneğinde A1 grubunda da rastlanmaktadır. B grubunu temsil eden kaplar çömlek ve kâse biçimlerindedir. Hâkim katkı türü mineraldir. Kum ve taşçık ağırlıklı mineral katkının yanı sıra bitki katkı da yoğun olarak kullanılmıştır. Buna karşın mineral katkı hiç kullanılmadan üretilmiş, doğrudan bitki katkı kaplara rastlanmamaktadır. Parçaların hepsi kapların ağız kısmına aittir. B grubu çanak çömlekleri yüksek ısıda pişirilmiş, sert dokulu mallardır. Kapların 12-32 cm arasında değişen ağız çaplarına sahip oldukları anlaşılmaktadır.

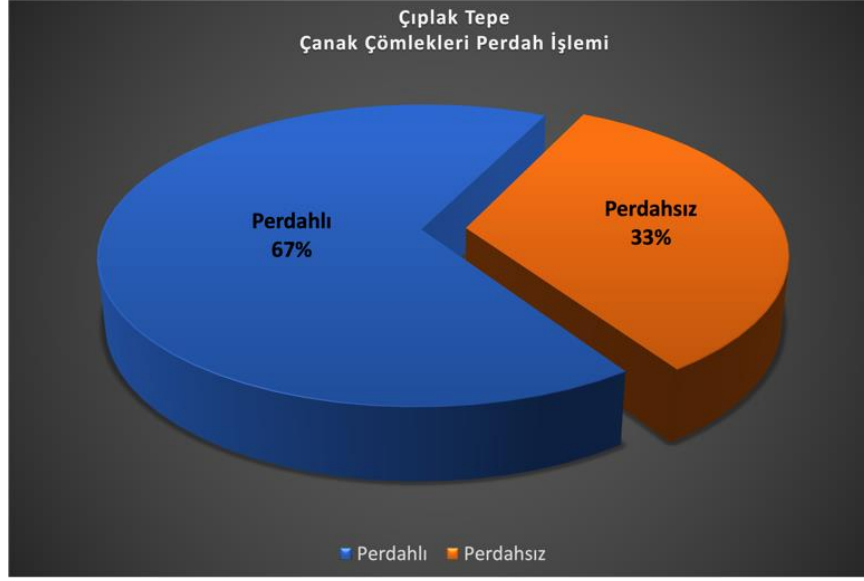
Şekil.4.28. Çıplak Tepe Çanak Çömlek Katkı Türü ve Oranları Grafiği

C grubunu temsil eden yalın malların rengi devetüyü ağırlıklıdır ve Çıplak Tepe geleneği içerisinde en az örnekle temsil edilen gruptur. Biçimler çömlek ağırlıklıdır. Çok az sayıda kâse vardır. Parçaların hepsi kapların ağız kısmına aittir. Hâkim katkı türü mineraldir. Kum ve taşçık ağırlıklı mineral katkının yanı sıra bitki katkı da yoğun olarak kullanılmıştır. Kapların 10-38 cm arasında değişen ağız çaplarına sahip oldukları anlaşılmaktadır. Kaplar genelde yüksek ısıda pişirilmiş olmasına karşın, düşük ısıda pişmiş, yumuşak dokulu örnekler de vardır. Karbonize ve özsüz hamurlu kaplar yarı yarıyadır. Perdah ve diğer yüzey uygulamaları da örnekler arasında yarı yarıya oran göstermektedir.

Şekil.4.29. Çıplak Tepe Çanak Çömlek Profil Dağılım Grafiği

Çıplak Tepe bezemeli çanak çömleklerinde boya bezeme, kazıma bezeme ve kabartma bezeme gibi farklı türlerin yer aldığı diğer bezemeli mallar olarak üç grup bulunmaktadır. D1 grubu boya bezemeli çanak çömleklerinde kabın gövde parçası üzerinde muhtemelen hayvan kıllarından üretilmiş fırça türü bir alet yardımı ya da tekstil parçası ile kaba sürülmüş boya bant bezemeler yer almaktadır. Hâkim boya rengi kırmızıdır. Bir ya da iki paralel bant görülmektedir. D2 grubunun bezemeleri kabın ağız kenarından gövdesine doğru yatay paralel yivler ve iç içe geçmiş üçgen gibi farklı motiflerdedir. Hamur rengi olarak koyu ve yalın mallarda karşımıza çıkarlar. Çömlek biçimli kaplarda ve gövde parçaları üzerinde bulunmaktadır. Diğer özellikler geleneğin geneli ile benzerdir. Kabartma bezeme olarak geleneğin içerisinde ünik örnekler olarak karşımıza çıkan bezemeli parçalar D3 grubunda toplanmıştır. Bunlardan kabartmalı parçanın benzerlerine bölgede Neolitik Çağ kaplarında rastlanıyor olması ayrıca önemlidir.

Şekil.4.30. Çıplak Tepe Çanak Çömlek Perdah İşlemi Grafiği

Tablo 4.3. Çıplak Tepe anak ömlek Geleneği Mal Grupları Tanıtım Formu

A Grubu (Kırmızı Mallar)	
A1 Grubu (Perdahlı Kırmızı Mallar)	A2 Grubu (Kırmızı Yalın Mallar)
NB.20.02.06-NB.20.02.08-NB.20.02.11-NB.20.02.13	NB.20.02.02-
NB.20.02.14-NB.20.02.15-NB.20.02.16-NB.20.02.17	NB.20.02.03-NB.20.02.07- NB.20.02.43
NB.20.02.20-NB.20.02.23-NB.20.02.33-NB.20.02.35	NB.20.02.48-NB.20.02.64
NB.20.02.36-NB.20.02.37-NB.20.02.38-NB.20.02.40	
NB.20.02.42-NB.20.02.45-NB.20.02.50-NB.20.02.54	
NB.20.02.57	

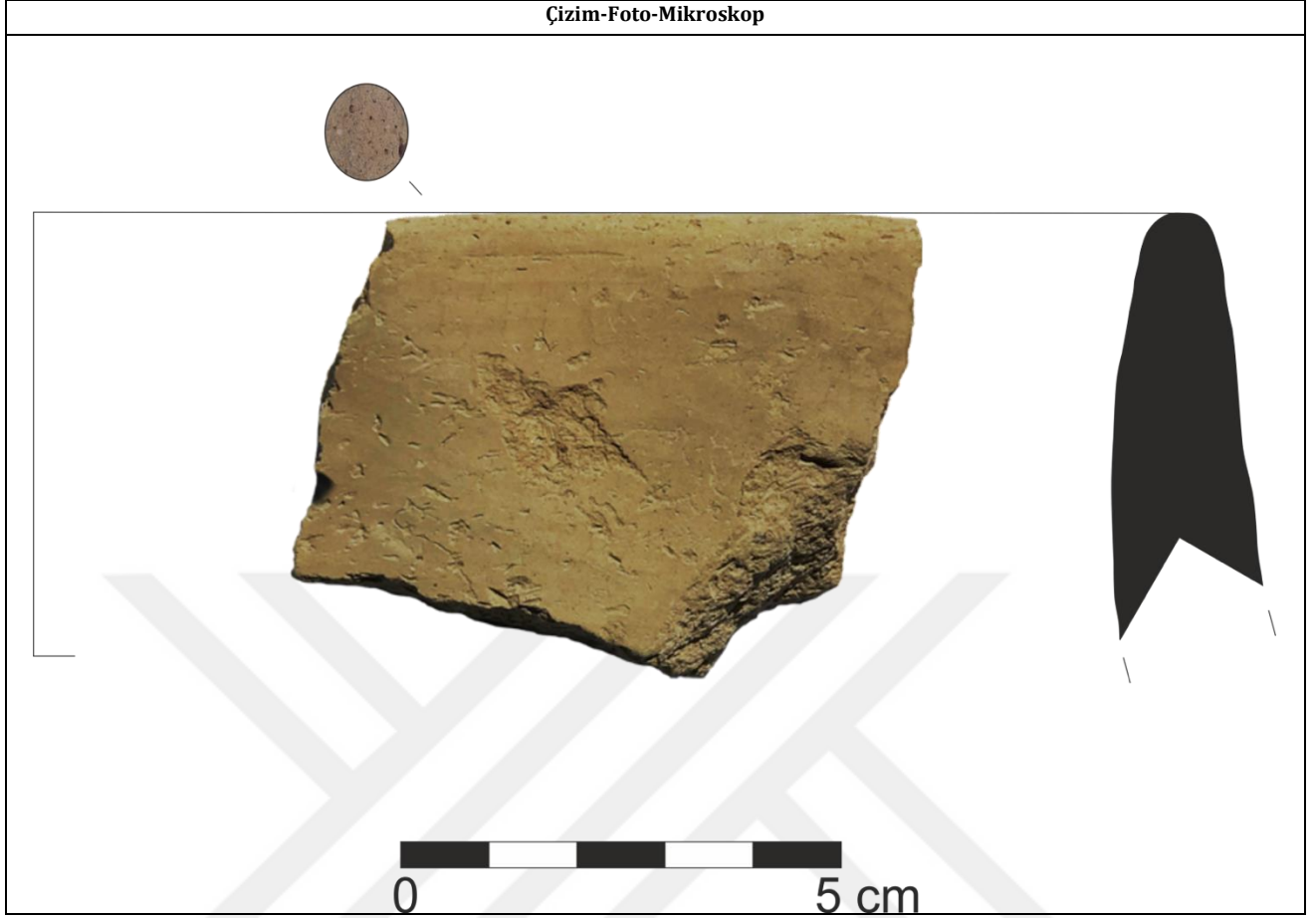
B Grubu (Koyu Yüzlü Mallar)
NB.20.02.04-NB.20.02.09-NB.20.02.32- NB.20.02.34-NB.20.02.39-NB.20.02.44-NB.20.02.46-NB.20.02.47- NB.20.02.49-NB.20.02.51-NB.20.02.55-NB.20.02.58-NB.20.02.60-NB.20.02.62-NB.20.02.65-NB.20.02.67- NB.20.02.68

C Grubu (Yalın Mallar)
NB.20.02.01-NB.20.02.10-NB.20.02.12-NB.20.02.18-NB.20.02.19-NB.20.02.22 NB.20.02.41-NB.20.02.52-NB.20.02.63-NB.20.02.66

D Grubu (Bezemeli Mallar)
D1 (Boya Bezemeli Mallar) NB.20.02.05-NB.20.02.24-NB.20.02.25-NB.20.02.26-NB.20.02.69
D2 (Kazıma Bezemeli Mallar) NB.20.02.27-NB.20.02.28-NB.20.02.29+30-NB.20.02.31
D3 (Diğer Bezemeli Mallar) NB.20.02.56

Parça No: NB.20.02.01

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Çıplak Tepe	Çağ	Neolitik	Dönem	Geç
Mal Grubu	C	Biçim	Çömlek	Ağız/Dip/Kulp	Ağız
Benzeri	Özbaşaran ve diğerleri, 2007: 287, fig.30.				

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	10YR 7/3 Very Pale Brown	Dış Astar Rengi	10YR 7/2 Light Gray	İç Astar Rengi	10YR 7/2 Light Gray
-------------	--------------------------	-----------------	---------------------	----------------	---------------------

Ölçüler

Yükseklik	5.4	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	26	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	İç-Dış Yüzde: yatay-yoğun-düzensiz perdah uygulanmıştır
-------------------------	---

Üretim

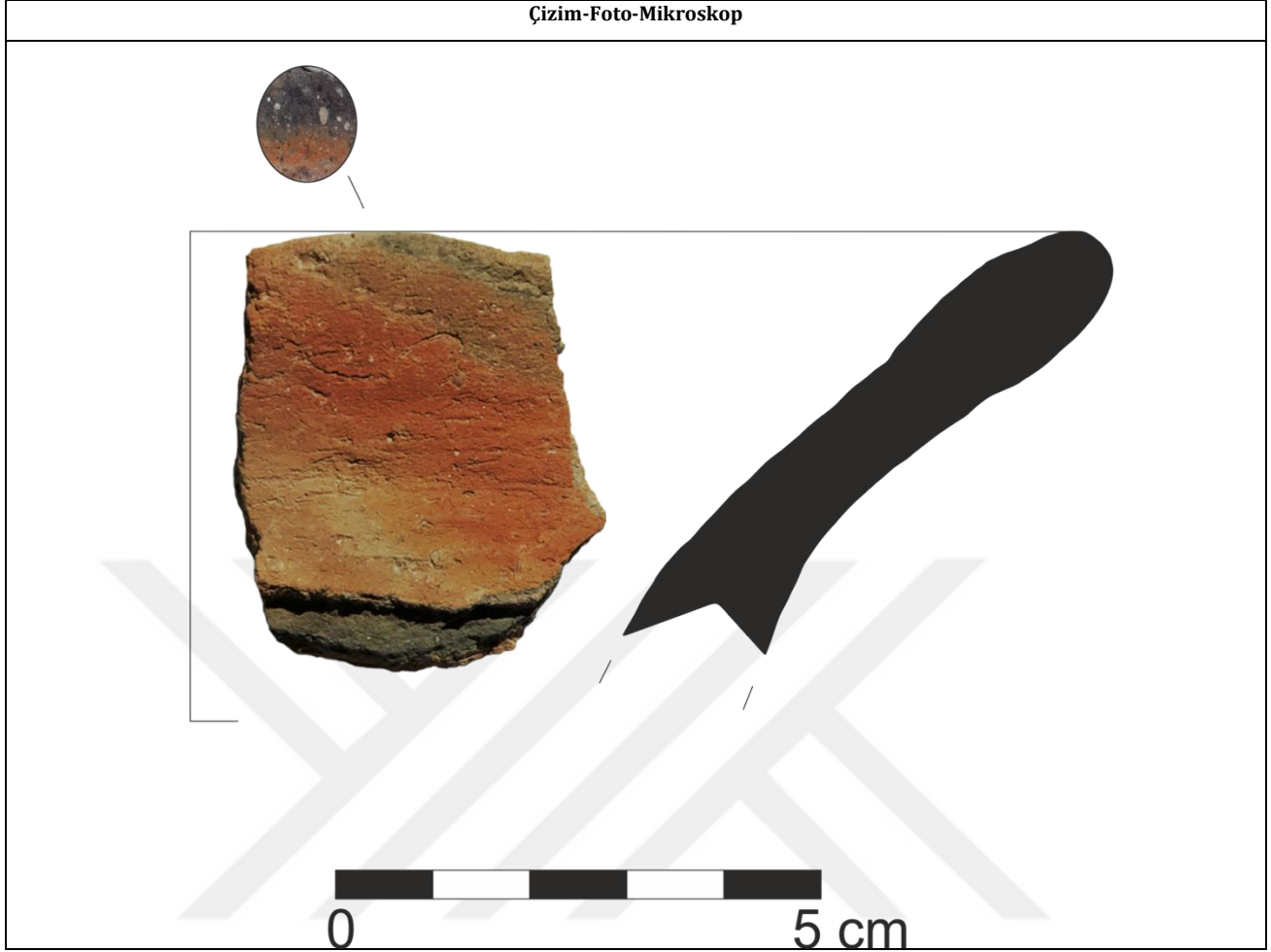
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Özsüz	Isı	Çok Yüksek	Sertlik	Çok Sert
----------------	-------------	----	-------	-----	------------	---------	----------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun	Yoğun	Az	Az		
Katkı Boyutu	İnce	İnce	İnce	Orta		

Parça No: NB.20.02.02

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Çıplak Tepe	Çağ	Kalkolitik	Dönem	Erken
Mal Grubu	A2	Biçim	Kaideli Tabak	Ağız/Dip/Kulp	Ağız

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	10R 6/6 Light Red	Dış Astar Rengi	10R 6/8 Light Red	İç Astar Rengi	10R 6/8 Light Red
-------------	-------------------	-----------------	-------------------	----------------	-------------------

Ölçüler

Yükseklik	5.2	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	18	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	-
-------------------------	---

Üretim

Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Karbonize	Isı	Yüksek	Sertlik	Çok Sert
----------------	-------------	----	-----------	-----	--------	---------	----------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun		Az	Az		
Katkı Boyutu	İnce		Orta	Orta		

Parça No: NB.20.02.03

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Çıplak Tepe	Çağ	Kalkolitik	Dönem	Erken
Mal Grubu	A2	Biçim	Çömlek	Ağız/Dip/Kulp	Ağız

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	10R 6/8 Light Red	Dış Astar Rengi	10R 6/8 Light Red	İç Astar Rengi	5YR 6/6 Reddish Yellow
-------------	-------------------	-----------------	-------------------	----------------	------------------------

Ölçüler

Yükseklik	6	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	24	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sivazlama	Pişirimden kaynaklanan yoğun alacalanma mevcuttur.
-------------------------	--

Üretim

Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Tabakalı	Isı	Çok Yüksek	Sertlik	Çok Sert
----------------	-------------	----	----------	-----	------------	---------	----------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun	Az	Az	Az		
Katkı Boyutu	İnce	İnce	İnce	Orta		

Parça No: NB.20.02.04

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Çıplak Tepe	Çağ	Neolitik	Dönem	Geç
Mal Grubu	B	Biçim	Çömlek	Ağız/Dip/Kulp	Ağız
Benzeri	Özbudak, 2016: 207, fig.119.a-b.				

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	2.5YR 4/4 Reddish Brown	Dış Astar Rengi	2.5YR 4/3 Reddish Brown	İç Astar Rengi	2.5YR 4/4 Reddish Brown
-------------	-------------------------	-----------------	-------------------------	----------------	-------------------------

Ölçüler

Yükseklik	4	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	19	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	İç-Dış Yüzde: yoğun-yatay-düzenli perdah uygulanmıştır.
-------------------------	---

Üretim

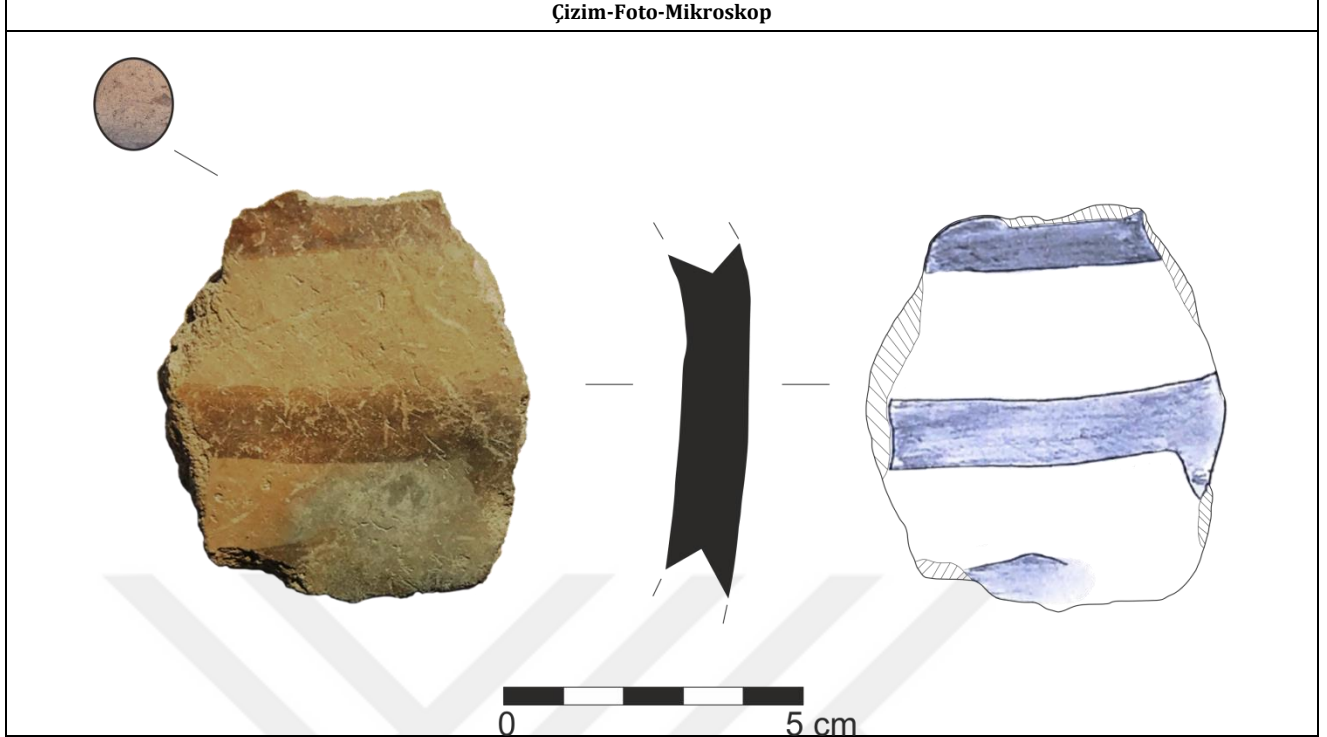
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Özsüz	Isı	Çok Yüksek	Sertlik	Çok Sert
----------------	-------------	----	-------	-----	------------	---------	----------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun		Az	Az		
Katkı Boyutu	İnce		İnce	Orta		

Parça No: NB.20.02.05

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Çıplak Tepe	Çağ	Neolitik	Dönem	Geç
Mal Grubu	D1	Biçim		Ağız/Dip/Kulp	Gövde parçası
Benzeri	Caneva, 2007: 205, fig.27 Türk, 2022: 132, Katalog No: NB 18/5-137-95				

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	7.5YR 7/4 Pink	Dış Astar Rengi	7.5YR 7/3 Pink	İç Astar Rengi	5YR 6/3 Light Reddish Brown
Bezeme Rengi	2.5YR 5/4 Reddish Brown				

Ölçüler

Yükseklik	-	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	-	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Bezeme

Bezeme Tekniği	Fırça	Bezeme Alanı	Gövde
Bezeme Tipi	Dış yüzeyde paralel bantlar	Bezeme Diğer Bilgiler	Gövde üzerinde belirli aralıklarla devam eden paralel bantlar 2 adet olarak korunmuştur

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	Dış Yüzde: yoğun-düzenli-yatay perdah uygulanmıştır
-------------------------	---

Üretim

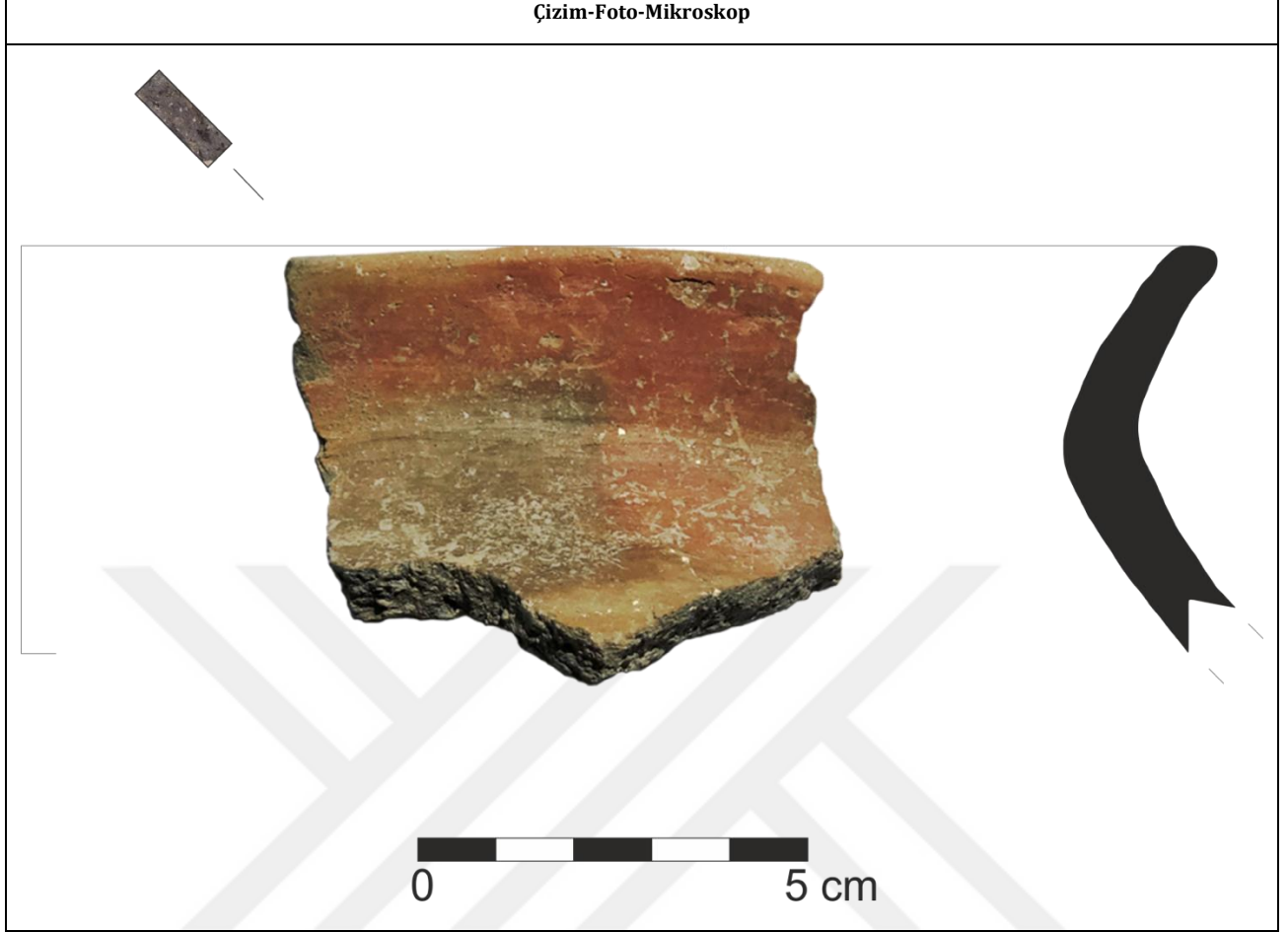
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Özsüz	Isı	Çok Yüksek	Sertlik	Çok Sert
----------------	-------------	----	-------	-----	------------	---------	----------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun		Az	Az		
Katkı Boyutu	İnce		İnce	İri		

Parça No: NB.20.02.06

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Çıplak Tepe	Çağ		Dönem	
Mal Grubu	A1	Biçim	Çömlek	Ağız/Dip/Kulp	Ağız

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	Karbonize	Dış Astar Rengi	10R 5/6 Red	İç Astar Rengi	2.5YR 6/6 Light Red
-------------	-----------	-----------------	-------------	----------------	---------------------

Ölçüler

Yükseklik	6.1	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	30	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	Dış Yüzde: yatay-düzenli-az perdah uygulanmıştır İç Yüzde: boyun üzerinde yatay-düzenli-az perdah uygulanmıştır, boyun altında yoktur
-------------------------	--

Üretim

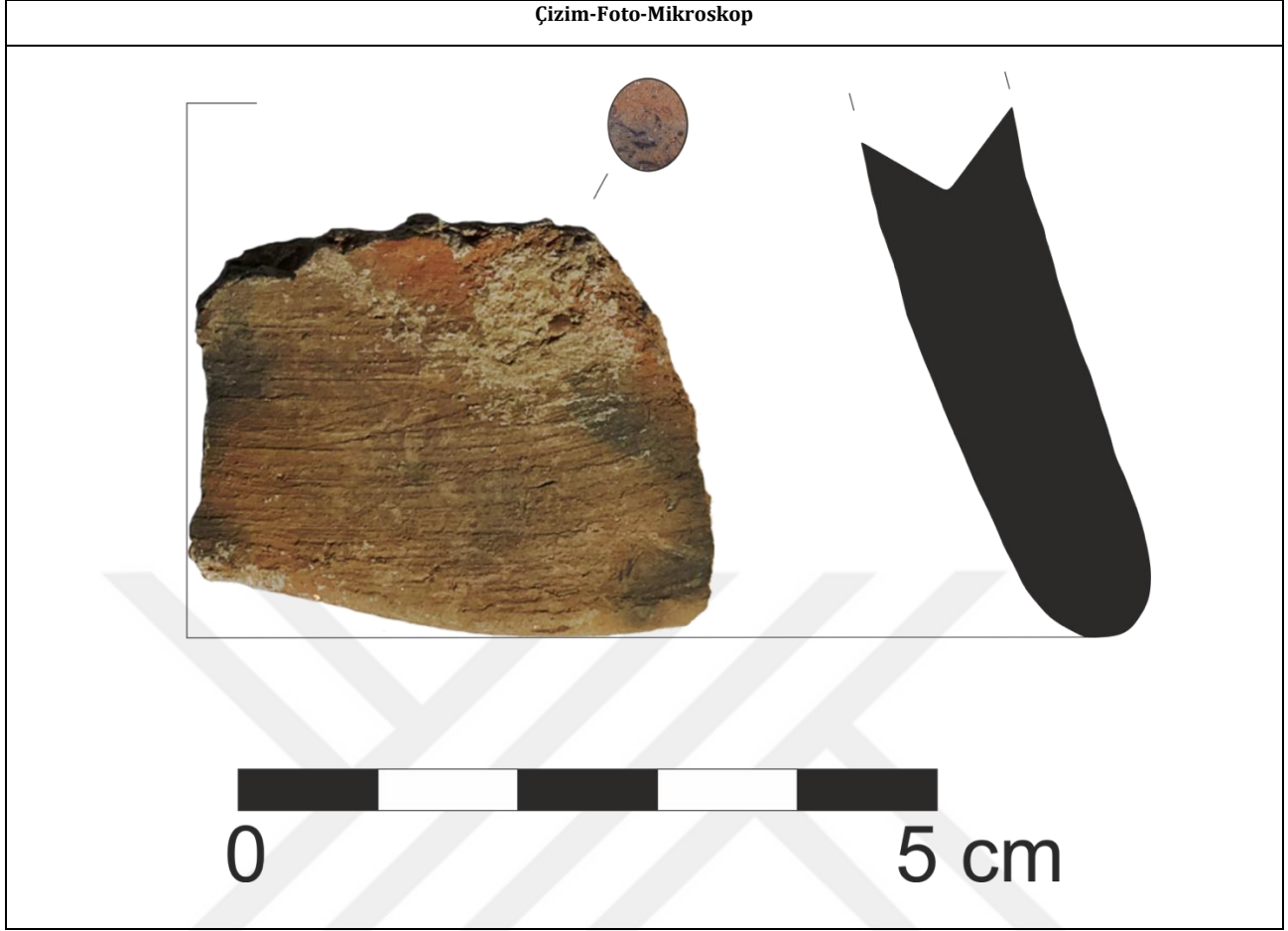
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Koyu Gri	Isı	Çok Yüksek	Sertlik	Çok Sert
----------------	-------------	----	----------	-----	------------	---------	----------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun		Yoğun	Orta		
Katkı Boyutu	İnce		İnce	İri		

Parça No: NB.20.02.07

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Çıplak Tepe	Çağ	Kalkolitik	Dönem	Erken
Mal Grubu	A2	Biçim	Kaideli Tabak	Ağız/Dip/Kulp	Dip
Benzeri	Özbudak, 2016: 190, fig.18-19.				

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	5YR 6/6 Reddish Yellow	Dış Astar Rengi	2.5YR 5/6 Red	İç Astar Rengi	2.5YR 5/6 Red
-------------	------------------------	-----------------	---------------	----------------	---------------

Ölçüler

Yükseklik	3.8	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	-	Genişlik	-
Dip Çapı	13	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	İç-Dış Yüzde: yoğun taraz mevcuttur Pişirime bağlı yoğun alacalanma mevcuttur
-------------------------	--

Üretim

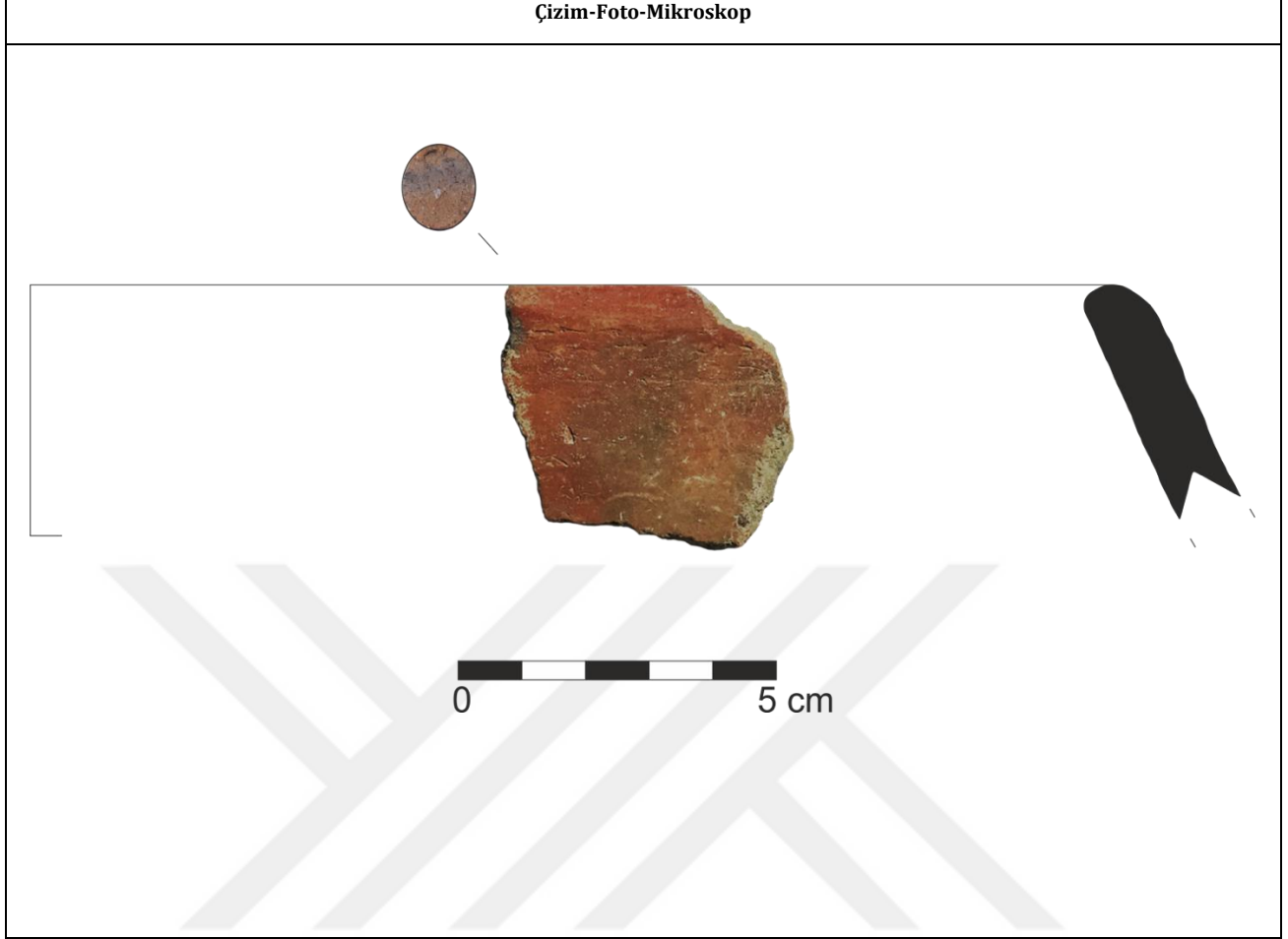
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Tabakalı	Isı	Çok Yüksek	Sertlik	Çok Sert
----------------	-------------	----	----------	-----	------------	---------	----------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun	Yoğun	Az	Az		
Katkı Boyutu	İnce	İnce	İnce	İri		

Parça No: NB.20.02.08

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Çıplak Tepe	Çağ	Neolitik	Dönem	Geç
Mal Grubu	A1	Biçim	Çömlek	Ağız/Dip/Kulp	Ağız

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	5YR 5/6 Yellowish Red	Dış Astar Rengi	10R 4/6 Red	İç Astar Rengi	10R 4/6 Red
-------------	-----------------------	-----------------	-------------	----------------	-------------

Ölçüler

Yükseklik	3.8	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	34	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	İç-Dış Yüzde: yatay-yoğun-düzenli perdah uygulanmıştır Dış Yüzde: alacalanma mevcuttur
-------------------------	---

Üretim

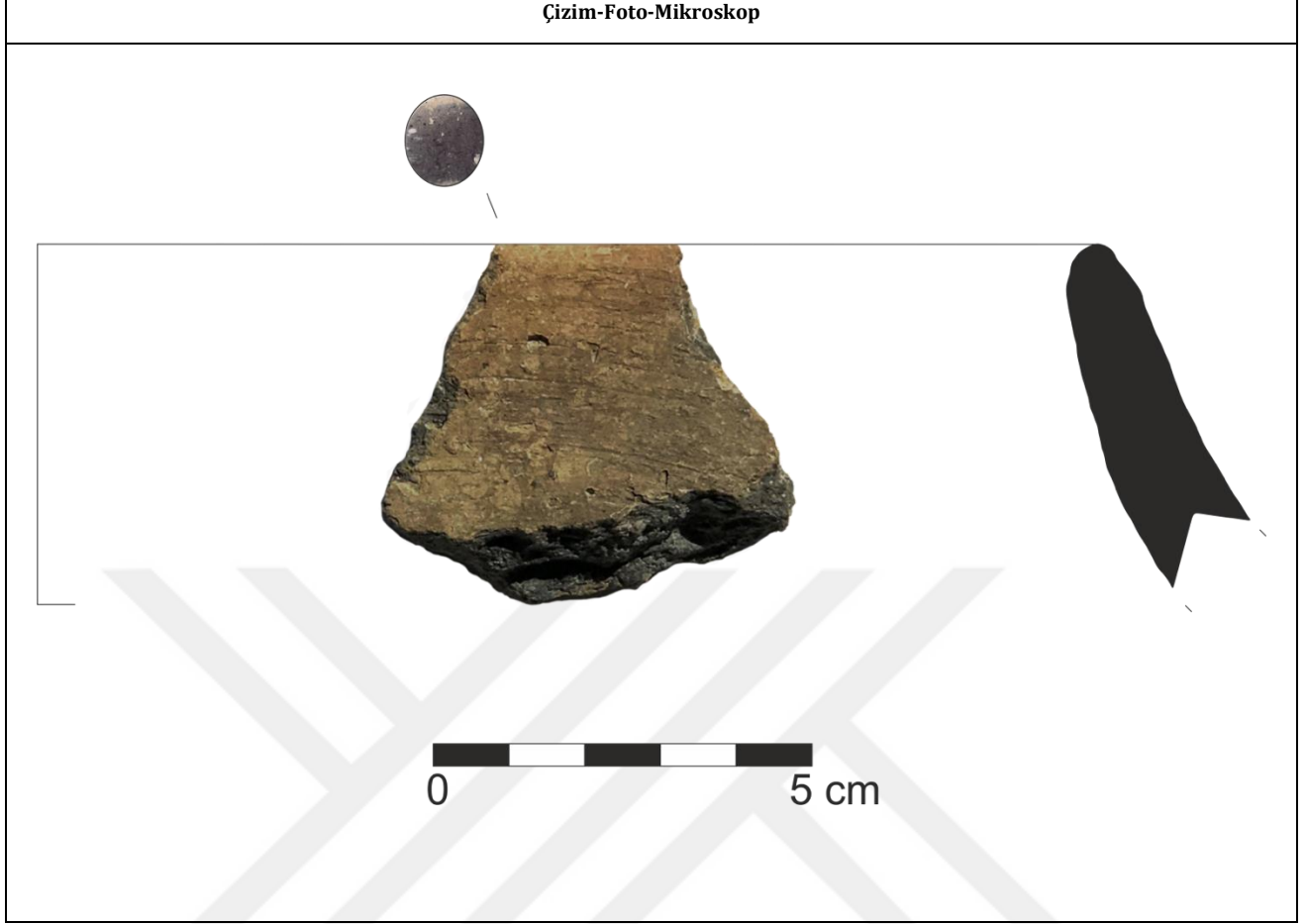
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Gri	Isı	Çok Yüksek	Sertlik	Çok Sert
----------------	-------------	----	-----	-----	------------	---------	----------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun	Az	Az			
Katkı Boyutu	İnce	İnce	İnce			

Parça No: NB.20.02.09

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Çıplak Tepe	Çağ	Kalkolitik	Dönem	Erken
Mal Grubu	B	Biçim	Çömlek	Ağız/Dip/Kulp	Ağız
Benzeri	Özbudak, 2016: 190, fig.18-19.				

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	Karbonize	Dış Astar Rengi	7.5YR 6/4 Light Brown	İç Astar Rengi	7.5YR 6/4 Light Brown
-------------	-----------	-----------------	-----------------------	----------------	-----------------------

Ölçüler

Yükseklik	4.5	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	28	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	İç-Dış Yüzde: yoğun-yatay ıslak sıvazlama uygulanmıştır İç-Dış Yüzde: alacalanma mevcuttur
-------------------------	---

Üretim

Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Karbonize	Isı	Çok Yüksek	Sertlik	Çok Sert
----------------	-------------	----	-----------	-----	------------	---------	----------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun	Yoğun	Az	Az		
Katkı Boyutu	İnce	İnce	İnce	İri		

Parça No: NB.20.02.10

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Çıplak Tepe	Çağ	Kalkolitik	Dönem	Erken
Mal Grubu	C	Biçim	Çömlek	Ağız/Dip/Kulp	Ağız

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	Karbonize	Dış Astar Rengi	10YR 6/2 Light Brownish Gray	İç Astar Rengi	10YR 6/2 Light Brownish Gray
-------------	-----------	-----------------	------------------------------	----------------	------------------------------

Ölçüler

Yükseklik	2.8	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	10	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	-
-------------------------	---

Üretim

Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Karbonize	Isı	Çok Yüksek	Sertlik	Çok Sert
----------------	-------------	----	-----------	-----	------------	---------	----------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun	Az	Az	Az		
Katkı Boyutu	İnce	İnce	İnce	İnce		

Parça No: NB.20.02.11

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Çıplak Tepe	Çağ		Dönem	
Mal Grubu	A1	Biçim	Çömlek	Ağız/Dip/Kulp	Ağız

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	10R 5/6 Red	Dış Astar Rengi	10R 5/6 Red	İç Astar Rengi	10R 5/6 Red
-------------	-------------	-----------------	-------------	----------------	-------------

Ölçüler

Yükseklik	5.5	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	32	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	İç-Dış Yüzde: yatay-yoğun-düzenli perdah uygulanmıştır Dış Yüzde: alacalanma mevcuttur ve az yoğunlukta ıslak sıvazlama uygulanmıştır
-------------------------	--

Üretim

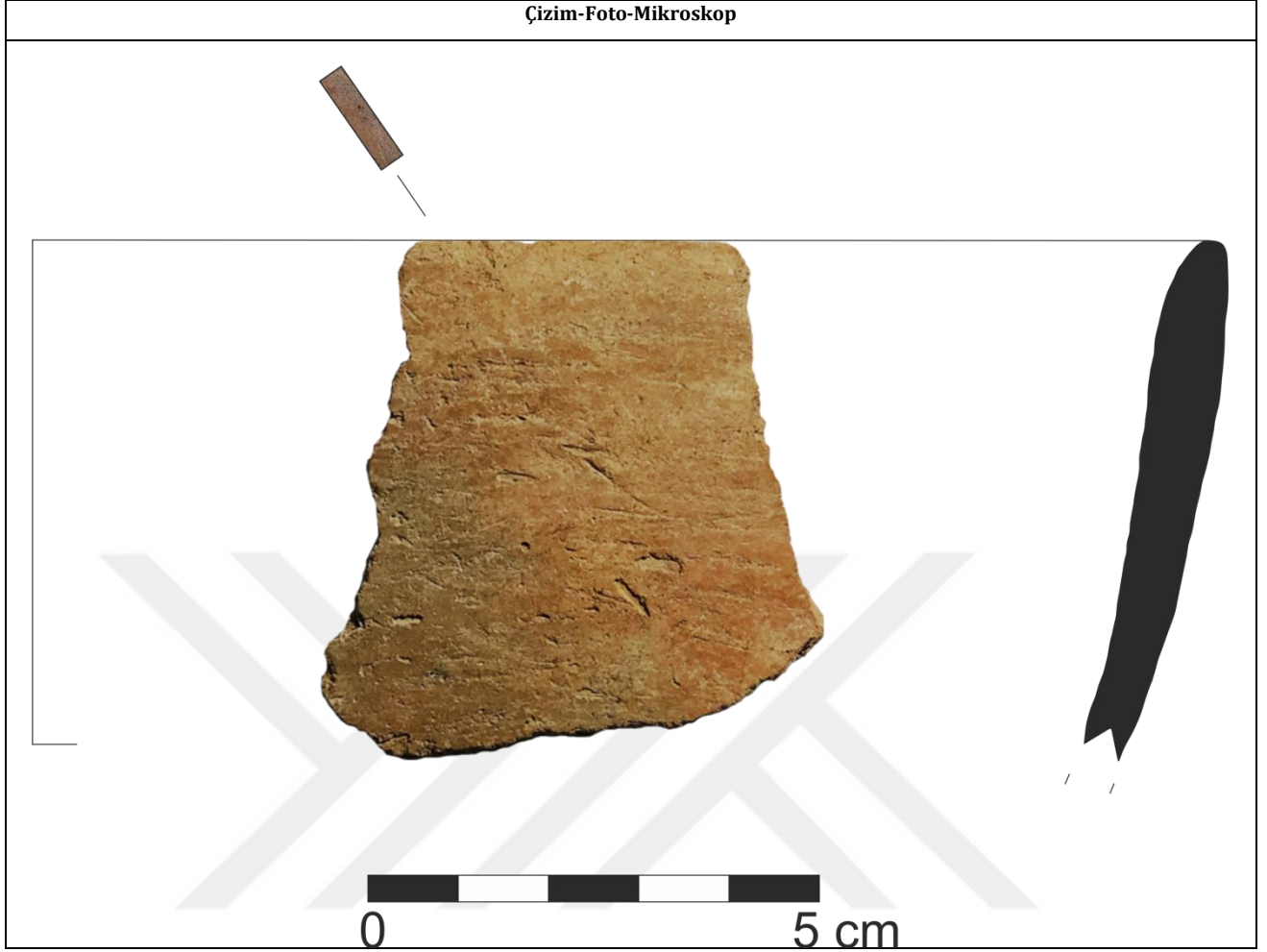
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Tabakalı	Isı	Çok Yüksek	Sertlik	Sert
----------------	-------------	----	----------	-----	------------	---------	------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun		Az	Az		
Katkı Boyutu	İnce		İnce	İri		

Parça No: NB.20.02.12

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Çıplak Tepe	Çağ		Dönem	
Mal Grubu	A1	Biçim	Kâse	Ağız/Dip/Kulp	Ağız

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	7.5YR 6/4 Light Brown	Dış Astar Rengi	7.5YR 6/4 Light Brown	İç Astar Rengi	7.5YR 6/4 Light Brown
-------------	-----------------------	-----------------	-----------------------	----------------	-----------------------

Ölçüler

Yükseklik	5.6	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	26	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	Dış Yüzde: yatay-düzensiz-az perdah uygulanmıştır İç yüzde: ıslak sıvazlama uygulanmıştır
-------------------------	--

Üretim

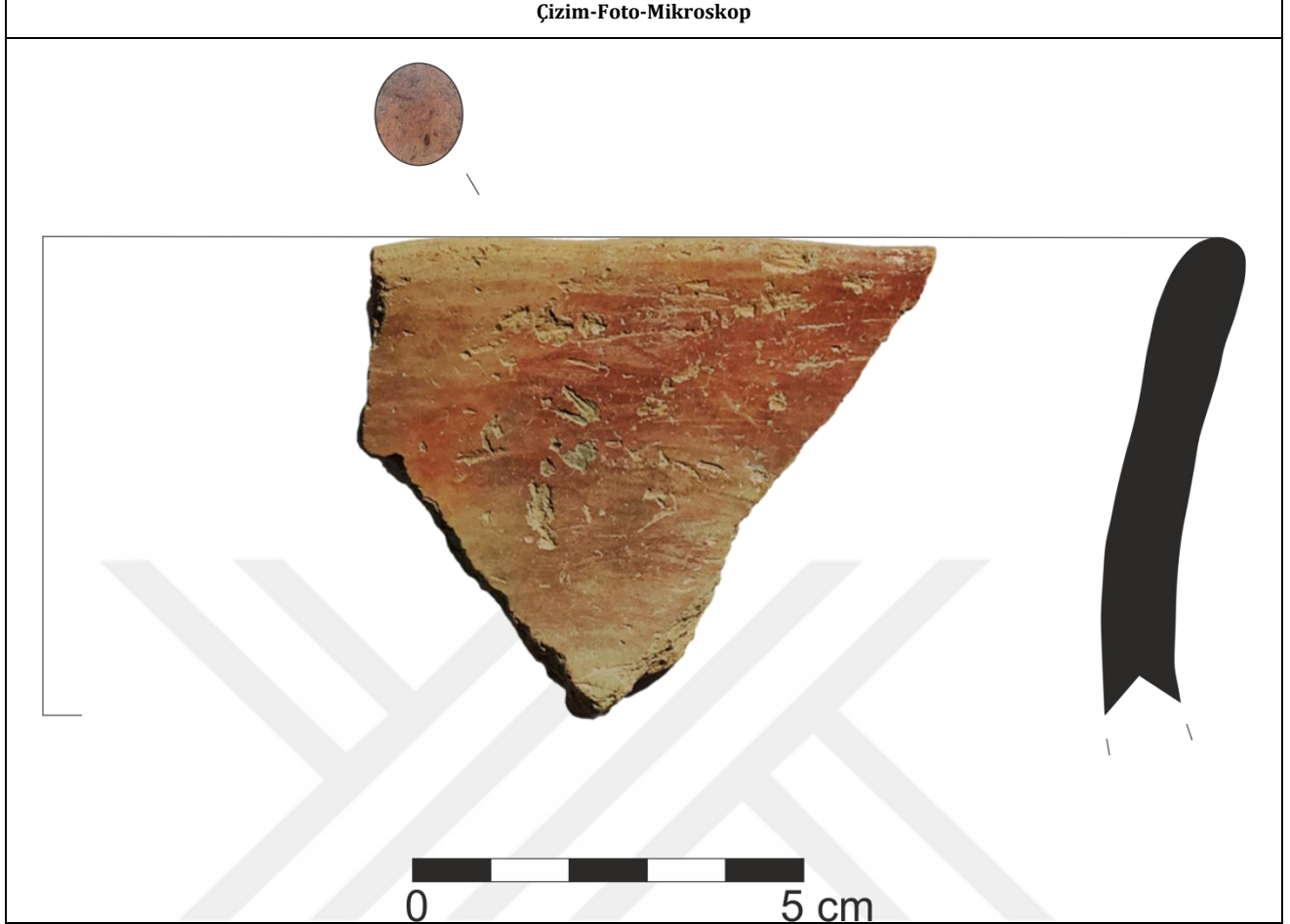
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Tabakalı	Isı	Orta	Sertlik	Yumuşak
----------------	-------------	----	----------	-----	------	---------	---------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun		Az	Az		
Katkı Boyutu	İnce		İnce	İnce		

Parça No: NB.20.02.13

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Çıplak Tepe	Çağ	Kalkolitik	Dönem	Erken
Mal Grubu	A1	Biçim	Çömlek	Ağız/Dip/Kulp	Ağız
Biçimi	Özbaşaran ve diğerleri, 2007: 286, fig.28.				

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	10R 6/6 Light Red	Dış Astar Rengi	10R 5/3 Weak Red	İç Astar Rengi	5YR 7/3 Pink
-------------	-------------------	-----------------	------------------	----------------	--------------

Ölçüler

Yükseklik	6.1	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	30	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	İç-Dış Yüzde: yatay-orta yoğunlukta-düzensiz perdah uygulanmıştır Her iki yüzde alacalanma mevcuttur
-------------------------	---

Üretim

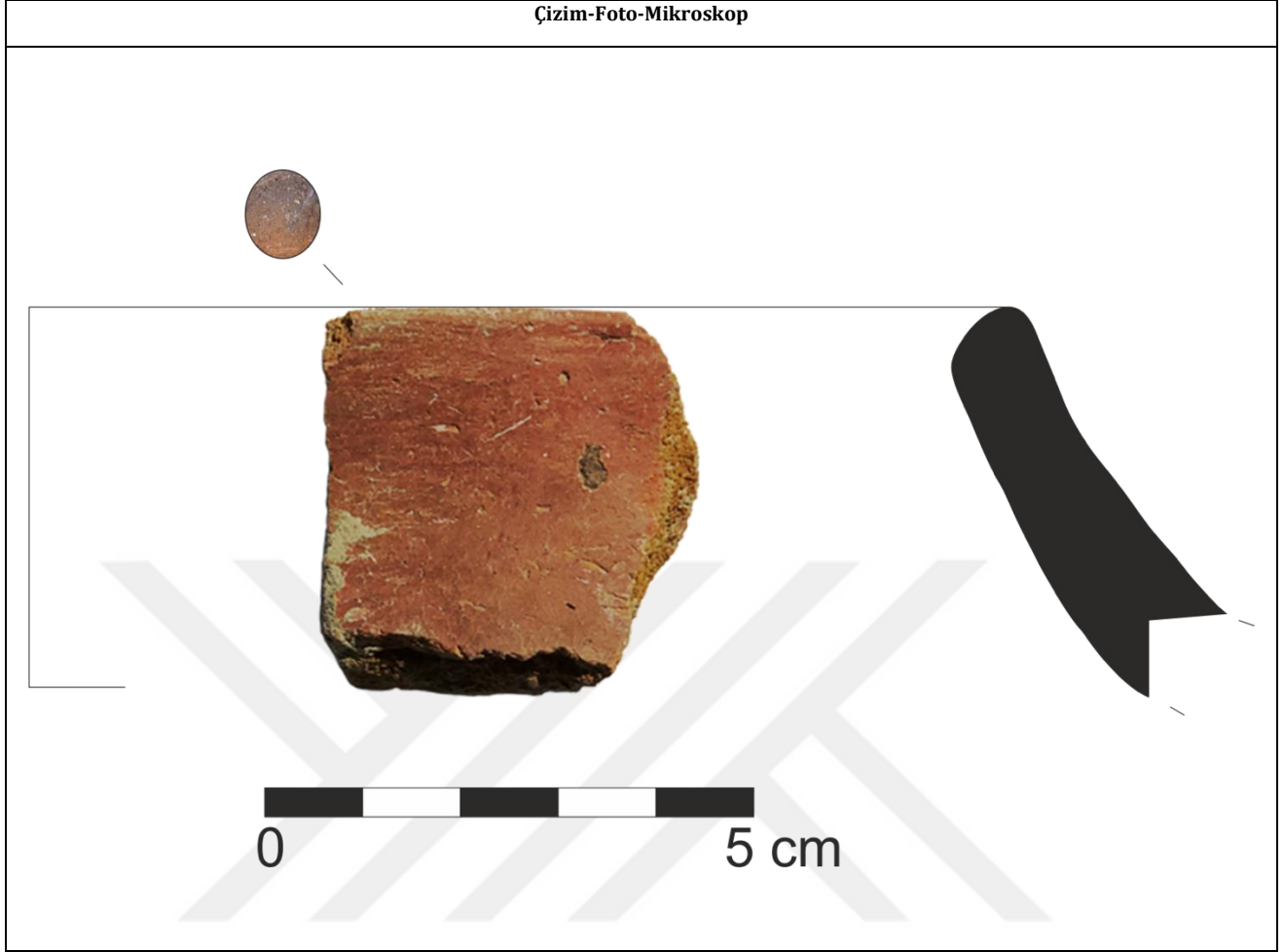
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Tabakalı	Isı	Yüksek	Sertlik	Sert
----------------	-------------	----	----------	-----	--------	---------	------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun	Yoğun	Az	Az		
Katkı Boyutu	İnce	İnce	İnce	İri		

Parça No: NB.20.02.14

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Çıplak Tepe	Çağ		Dönem	
Mal Grubu	A1	Biçim	Çömlek	Ağız/Dip/Kulp	Ağız

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	5YR 5/8 Yellowish Red	Dış Astar Rengi	10R 4/6 Red	İç Astar Rengi	2.5YR 6/6 Light Red
-------------	-----------------------	-----------------	-------------	----------------	---------------------

Ölçüler

Yükseklik	4	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	20	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	Dış Yüzde-Ağız Üstünde: yatay-düzenli-az yoğunlukta perdah uygulanmıştır
-------------------------	--

Üretim

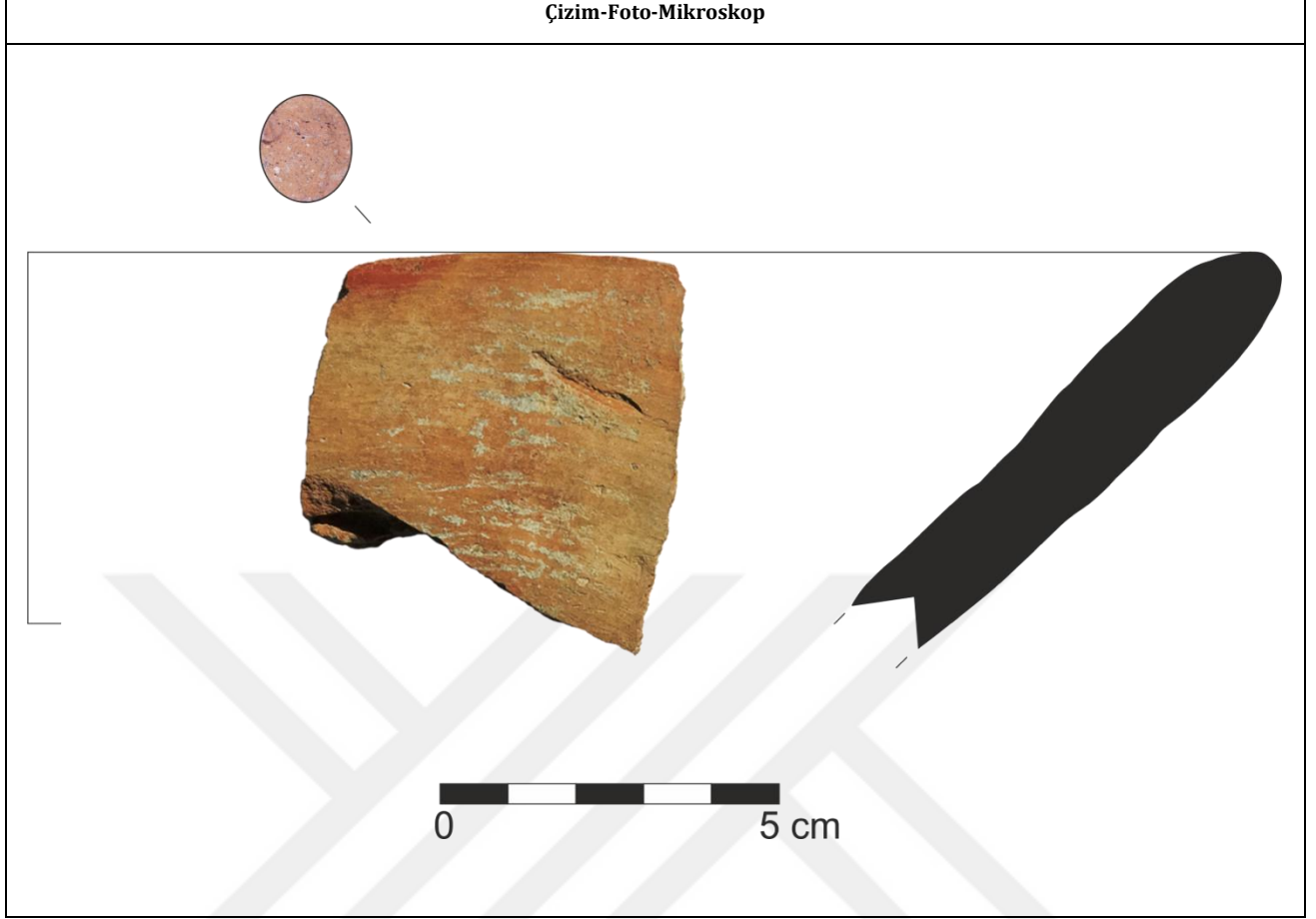
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Tabakalı	Isı	Çok Yüksek	Sertlik	Çok Sert
----------------	-------------	----	----------	-----	------------	---------	----------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun	Az	Yoğun	Az		
Katkı Boyutu	İnce	İnce	İnce	İnce		

Parça No: NB.20.02.15

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Çıplak Tepe	Çağ	Kalkolitik	Dönem	Erken
Mal Grubu	A1	Biçim	Kaideli Tabak	Ağız/Dip/Kulp	Ağız
Benzeri	Özbaşaran ve diğerleri, 2007: 286, fig.28.				

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	2.5YR 6/6 Light Red	Dış Astar Rengi	10YR 7/3 Very Pale Brown	İç Astar Rengi	10R 4/8 Red
-------------	---------------------	-----------------	--------------------------	----------------	-------------

Ölçüler

Yükseklik	5.5	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	36	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	Dış Yüzde: az-yatay-düzenli perdah uygulanmıştır İç Yüzde: orta-yatay-düzenli perdah uygulanmıştır İç-Dış Yüzde: yer yer tahrip olmaktan kaynaklı perdah bozulmuştur
-------------------------	--

Üretim

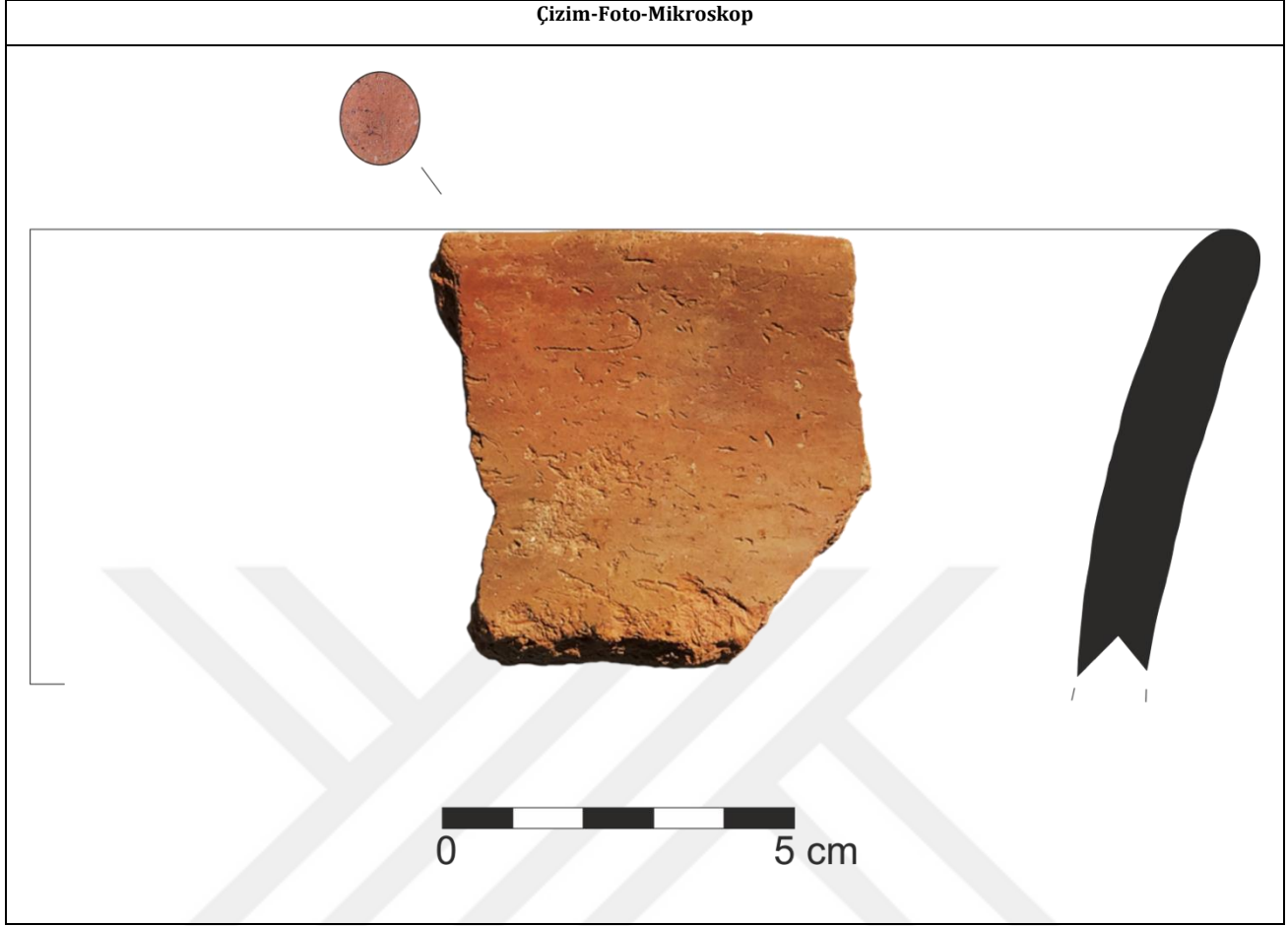
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Özsüz	Isı	Yüksek	Sertlik	Sert
----------------	-------------	----	-------	-----	--------	---------	------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun		Az	Az		
Katkı Boyutu	İnce		İnce	İri		

Parça No: NB.20.02.16

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Çıplak Tepe	Çağ	Neolitik	Dönem	Geç
Mal Grubu	A1	Biçim	Çömlek	Ağız/Dip/Kulp	Ağız
Benzeri	Özbaşaran ve diğerleri, 2007: 286, fig.28.				

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	2.5YR 6/8 Light Red	Dış Astar Rengi	2.5YR 6/6 Light Red	İç Astar Rengi	2.5YR 6/6 Light Red
-------------	---------------------	-----------------	---------------------	----------------	---------------------

Ölçüler

Yükseklik	6.7	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	34	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	İç-Dış Yüzde: yatay-düzenli-orta yoğunlukta perdah uygulanmıştır
-------------------------	--

Üretim

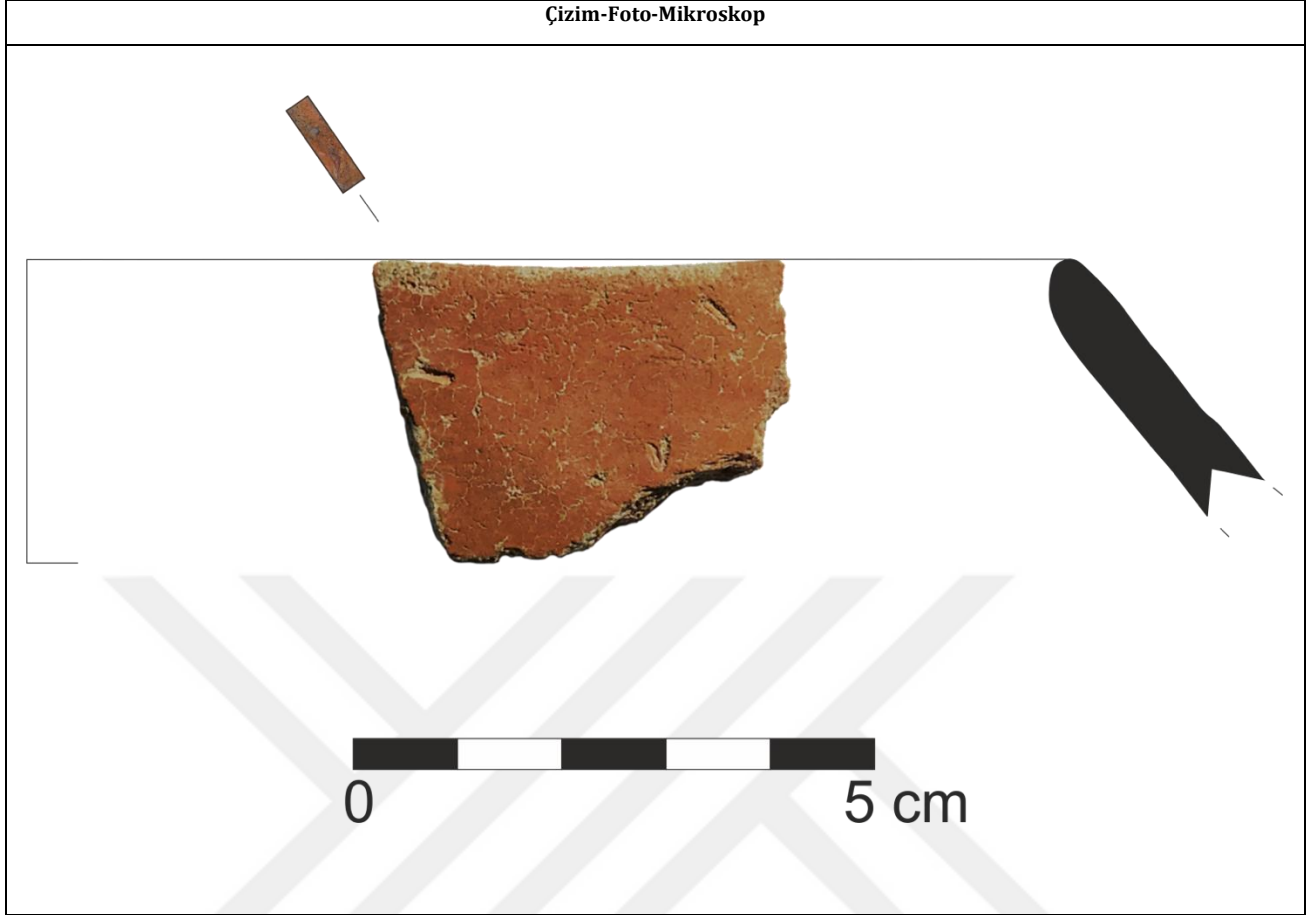
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Özsüz	Isı	Orta	Sertlik	Orta
----------------	-------------	----	-------	-----	------	---------	------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun	Yoğun	Az	Az		
Katkı Boyutu	İnce	İnce	İnce	İri		

Parça No: NB.20.02.17

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Çıplak Tepe	Çağ	Neolitik	Dönem	Geç
Mal Grubu	A1	Biçim	Kâse	Ağız/Dip/Kulp	Ağız
Benzeri	Özbaşaran ve diğerleri, 2007: 286, fig.28.				

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	2.5YR 6/8 Light Red	Dış Astar Rengi	2.5YR 5/6 Red	İç Astar Rengi	2.5YR 5/6 Red
-------------	---------------------	-----------------	---------------	----------------	---------------

Ölçüler

Yükseklik	3	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	20	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	İç-Dış Yüzde: yatay-az-düzenli perdah uygulanmıştır İç Yüzde: ıslak sıvazlama mevcuttur
-------------------------	--

Üretim

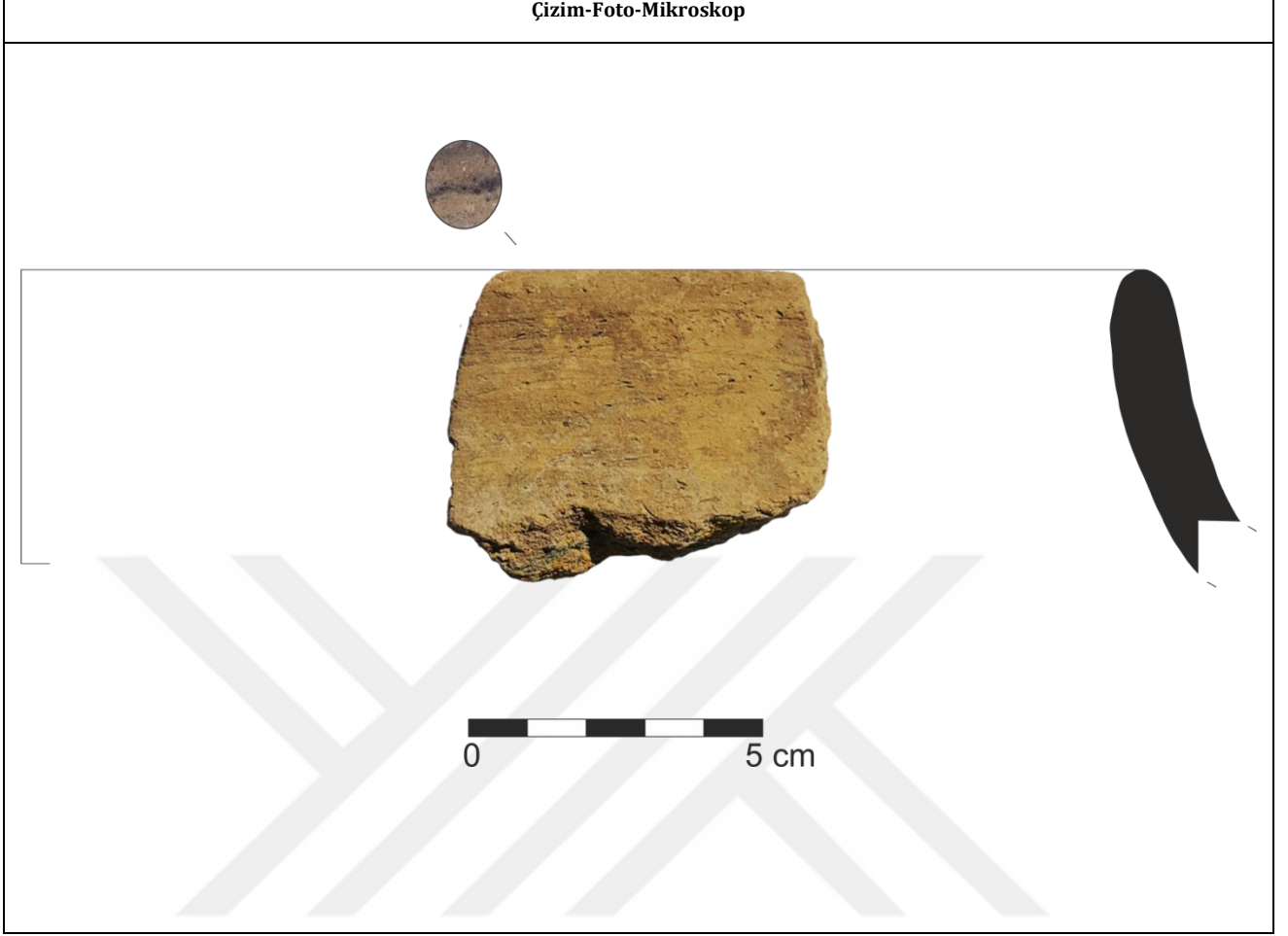
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Özsüz	Isı	Orta	Sertlik	Yumuşak
----------------	-------------	----	-------	-----	------	---------	---------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun	Az	Az	Yoğun		
Katkı Boyutu	İnce	İri	İnce	İri		

Parça No: NB.20.02.18

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Çıplak Tepe	Çağ	Kalkolitik	Dönem	Erken
Mal Grubu	C	Biçim	Çömlek	Ağız/Dip/Kulp	Ağız

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	7.5YR 5/4 Brown	Dış Astar Rengi	10YR 6/3 Pale Brown	İç Astar Rengi	10YR 6/3 Pale Brown
-------------	-----------------	-----------------	---------------------	----------------	---------------------

Ölçüler

Yükseklik	5.1	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	38	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	İç-Dış Yüzde: astar yer yer dökülmüştür
-------------------------	---

Üretim

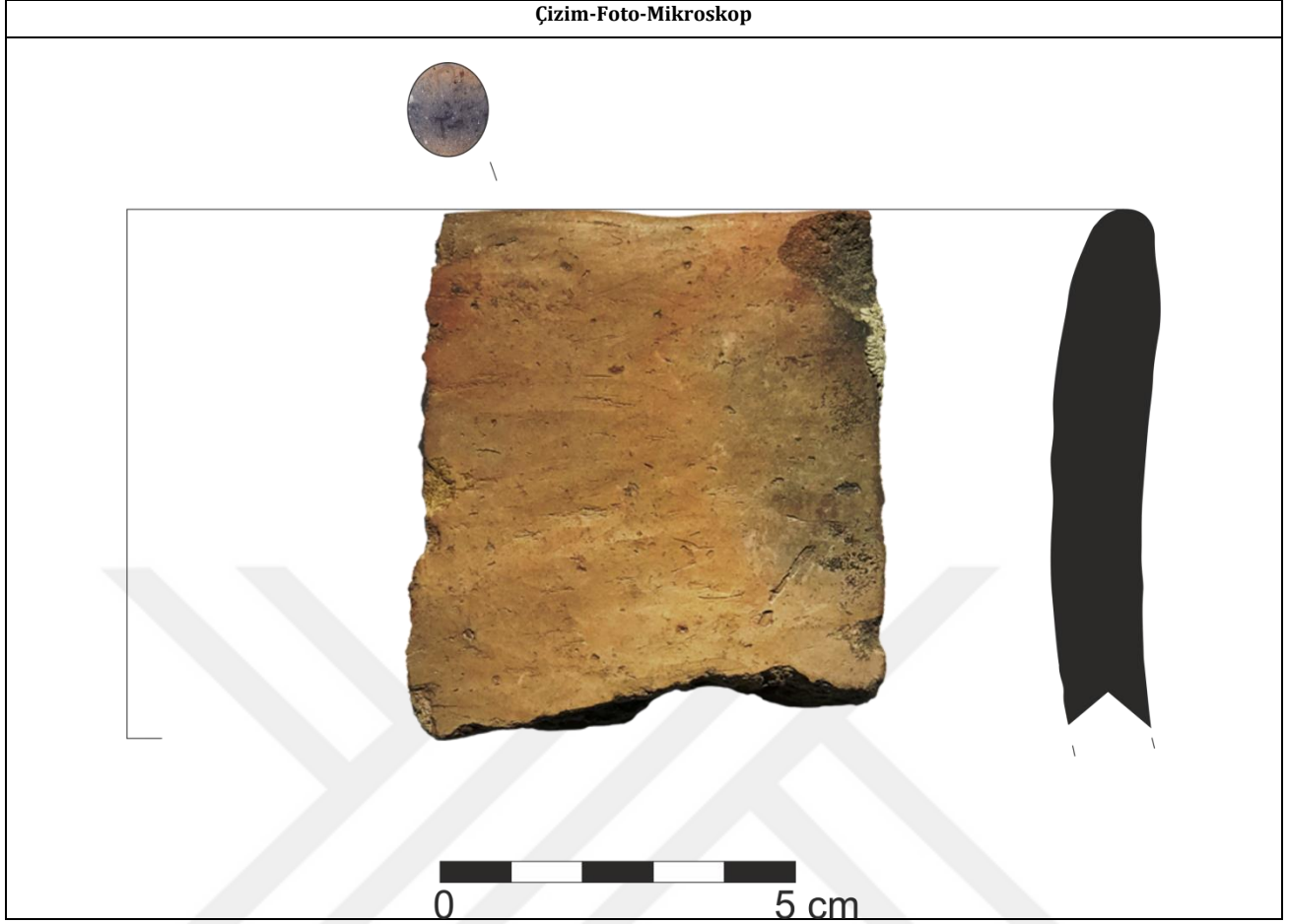
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Tabakalı	Isı	Yüksek	Sertlik	Sert
----------------	-------------	----	----------	-----	--------	---------	------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun	Yoğun	Az	Az		
Katkı Boyutu	İnce	İnce	İnce	İnce		

Parça No: NB.20.02.19

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Çıplak Tepe	Çağ	Geç	Dönem	Neolitik
Mal Grubu	C	Biçim	Çömlek	Ağız/Dip/Kulp	Ağız
Benzeri	Özbaşaran ve diğerleri, 2007: 287, fig.30.				

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	7.5YR 5/6 Strong Brown	Dış Astar Rengi	7.5YR 6/4 Light Brown	İç Astar Rengi	5YR 5/4 Reddish Brown
-------------	------------------------	-----------------	-----------------------	----------------	-----------------------

Ölçüler

Yükseklik	7.2	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	28	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	İç Yüzde: perdah boyun altında çok az uygulanmıştır Dış Yüzde: yatay-az yoğun-düzensiz perdah uygulanmıştır İç-Dış Yüzde: ıslak sıvazlama uygulanmıştır
-------------------------	---

Üretim

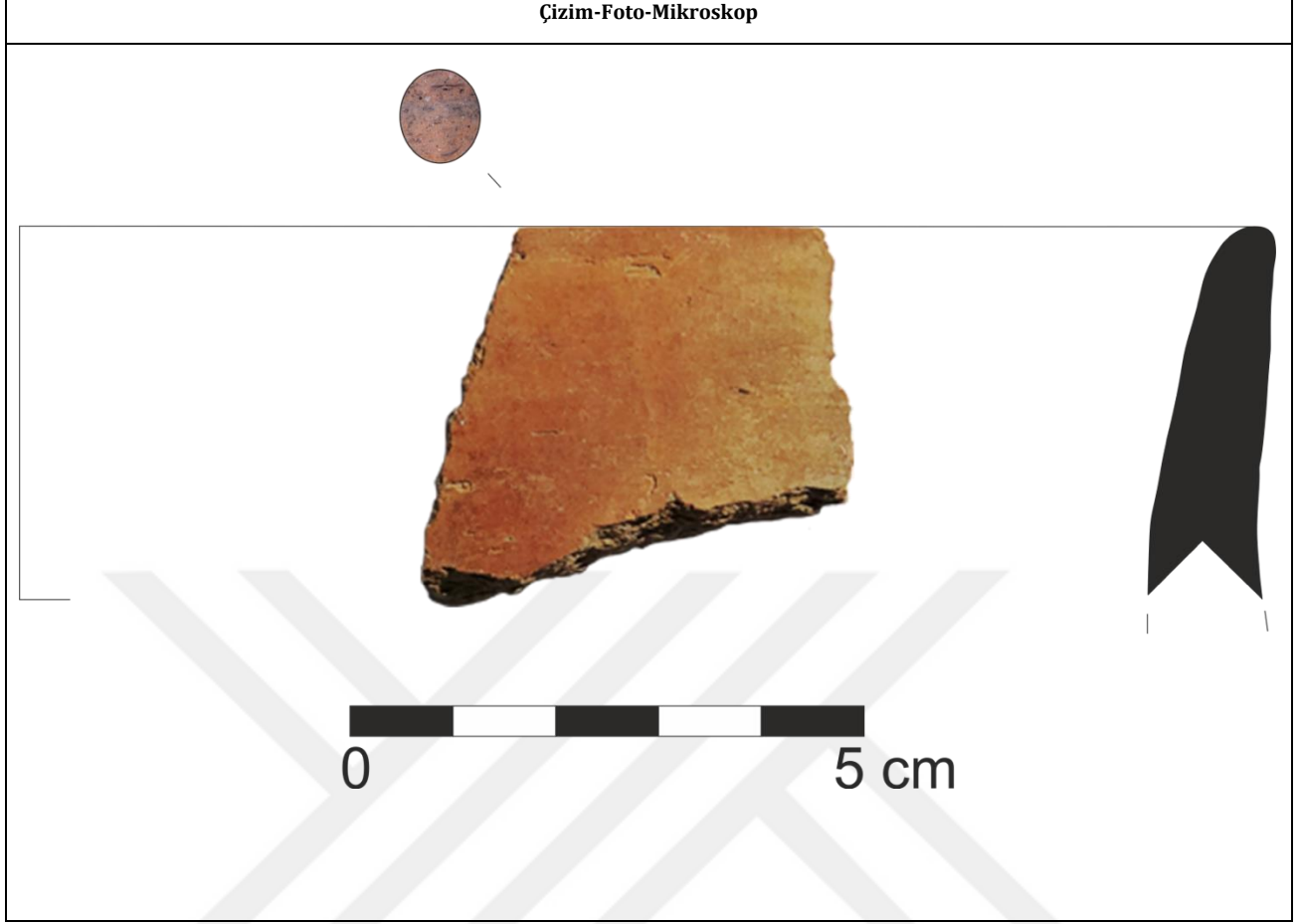
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Karbonize	Isı	Orta	Sertlik	Yumuşak
----------------	-------------	----	-----------	-----	------	---------	---------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun	Az	Az	Az	Orta	
Katkı Boyutu	İnce	Orta	İnce	İri	İnce	

Parça No: NB.20.02.20

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Çıplak Tepe	Çağ	Geç	Dönem	Neolitik
Mal Grubu	A1	Biçim	Çömlek	Ağız/Dip/Kulp	Ağız
Benzeri	Özbaşaran ve diğerleri, 2007: 286, fig.28.				

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	5YR 6/6 Reddish Yellow	Dış Astar Rengi	2.5YR 5/6 Red	İç Astar Rengi	2.5YR 6/6 Light Red
-------------	------------------------	-----------------	---------------	----------------	---------------------

Ölçüler

Yükseklik	3.8	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	24	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	İç Yüzde: az-yatay-düzenli perdah uygulanmıştır Dış Yüzde: orta-yatay-düzenli perdah uygulanmıştır
-------------------------	---

Üretim

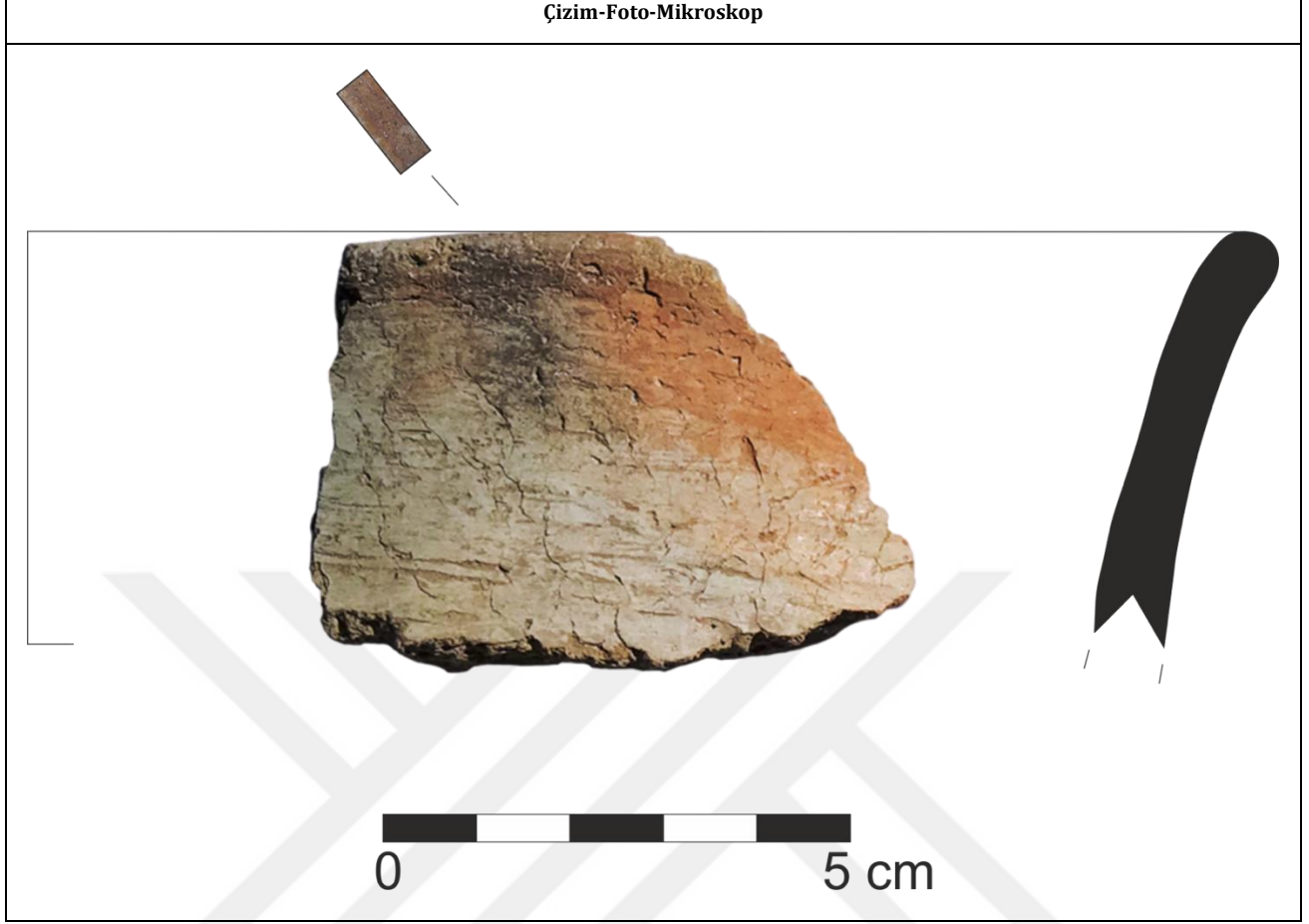
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Devetüyü	Isı	Yüksek	Sertlik	Orta
----------------	-------------	----	----------	-----	--------	---------	------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun	Yoğun	Az	Az	Az	
Katkı Boyutu	İnce	İnce	İnce	İnce	İnce	

Parça No: NB.20.02.22

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Çıplak Tepe	Çağ		Dönem	
Mal Grubu	C	Biçim	Çömlek	Ağız/Dip/Kulp	Ağız

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	2.5YR 5/4 Reddish Brown	Dış Astar Rengi	2.5YR 6/6 Light Red	İç Astar Rengi	7.5YR 6/4 Light Brown
-------------	-------------------------	-----------------	---------------------	----------------	-----------------------

Ölçüler

Yükseklik	4.5	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	26	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	İç-Dış Yüzde: yoğun alacalanma mevcuttur
-------------------------	--

Üretim

Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Tabakalı	Isı	Düşük	Sertlik	Yumuşak
----------------	-------------	----	----------	-----	-------	---------	---------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun	Az	Az	Az		
Katkı Boyutu	İnce	Orta	İnce	İnce		

Parça No: NB.20.02.23

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Çıplak Tepe	Çağ	Neolitik	Dönem	Geç
Mal Grubu	A1	Biçim	Çömlek	Ağız/Dip/Kulp	Ağız
Benzeri	Özbaşaran ve diğerleri, 2007: 286, fig.28.				

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	7.5YR 6/6 Reddish Yellow	Dış Astar Rengi	10R 4/8 Red	İç Astar Rengi	2.5YR 6/6 Light Red
-------------	--------------------------	-----------------	-------------	----------------	---------------------

Ölçüler

Yükseklik	3.9	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	14	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	Dış Yüzde: yatay-yoğun-düzenli perdah uygulanmıştır İç Yüzde: yatay-az-düzensiz perdah uygulanmıştır
-------------------------	---

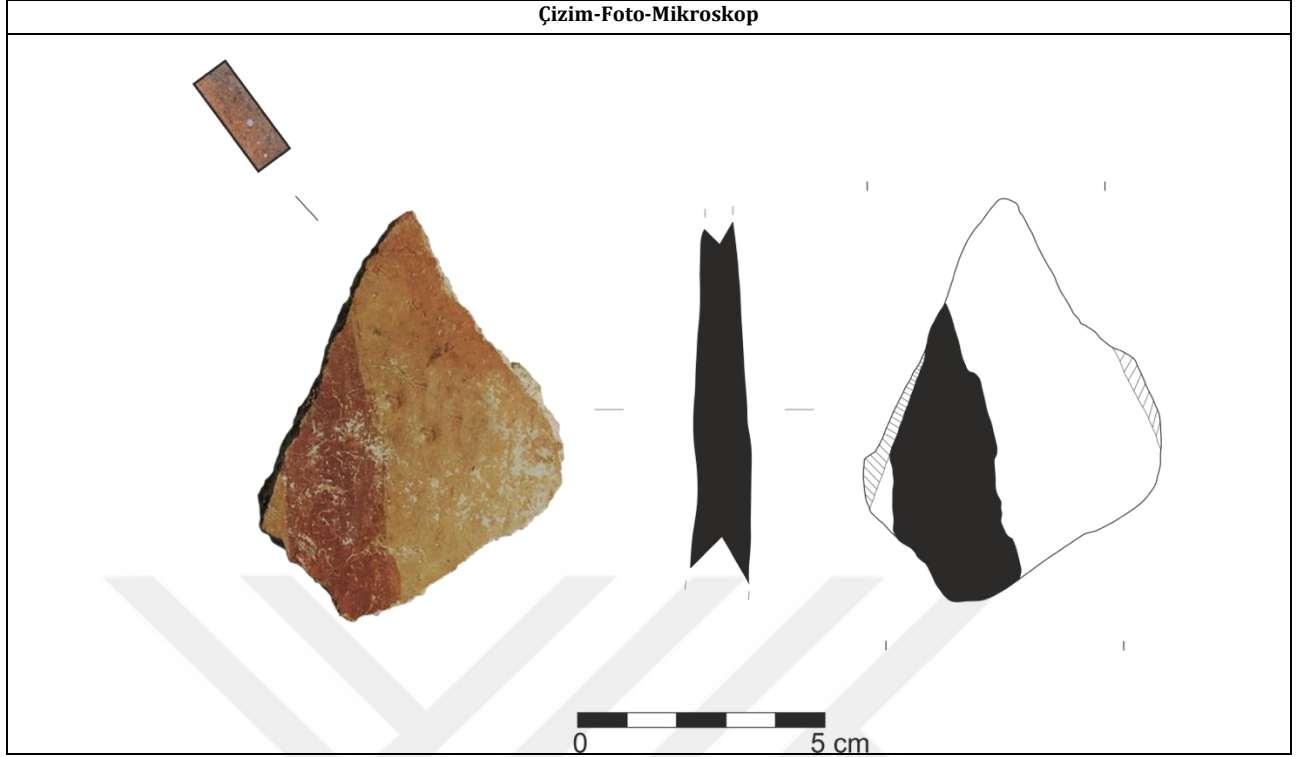
Üretim

Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Özsüz	Isı	Orta	Sertlik	Yumuşak
----------------	-------------	----	-------	-----	------	---------	---------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun	Yoğun	Az	Az		
Katkı Boyutu	İnce	İnce	İnce	İnce		

Parça No: NB.20.02.24

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Çıplak Tepe	Çağ	Neolitik	Dönem	Geç
Mal Grubu	D1	Biçim	Gövde Parçası	Ağız/Dip/Kulp	-
Benzeri	Caneva, 2007: 205, fig.27 Türk, 2022: 165, Katalog No: NB 18/5-122-128				

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	2.5YR 6/8 Light Red	Dış Astar Rengi	7.5YR 7/3 Pink	İç Astar Rengi	-
Boya Rengi	10R 4/6 Red				

Ölçüler

Yükseklik	-	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	-	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Bezeme

Bezeme Tekniği	Fırça	Bezeme Alanı	Gövde
Bezeme Tipi	Dış yüzeyde paralel bant	Bezeme Diğer Bilgiler	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	Dış Yüzde: yatay-yoğun-düzenli perdah uygulanmıştır
--------------------------------	---

Üretim

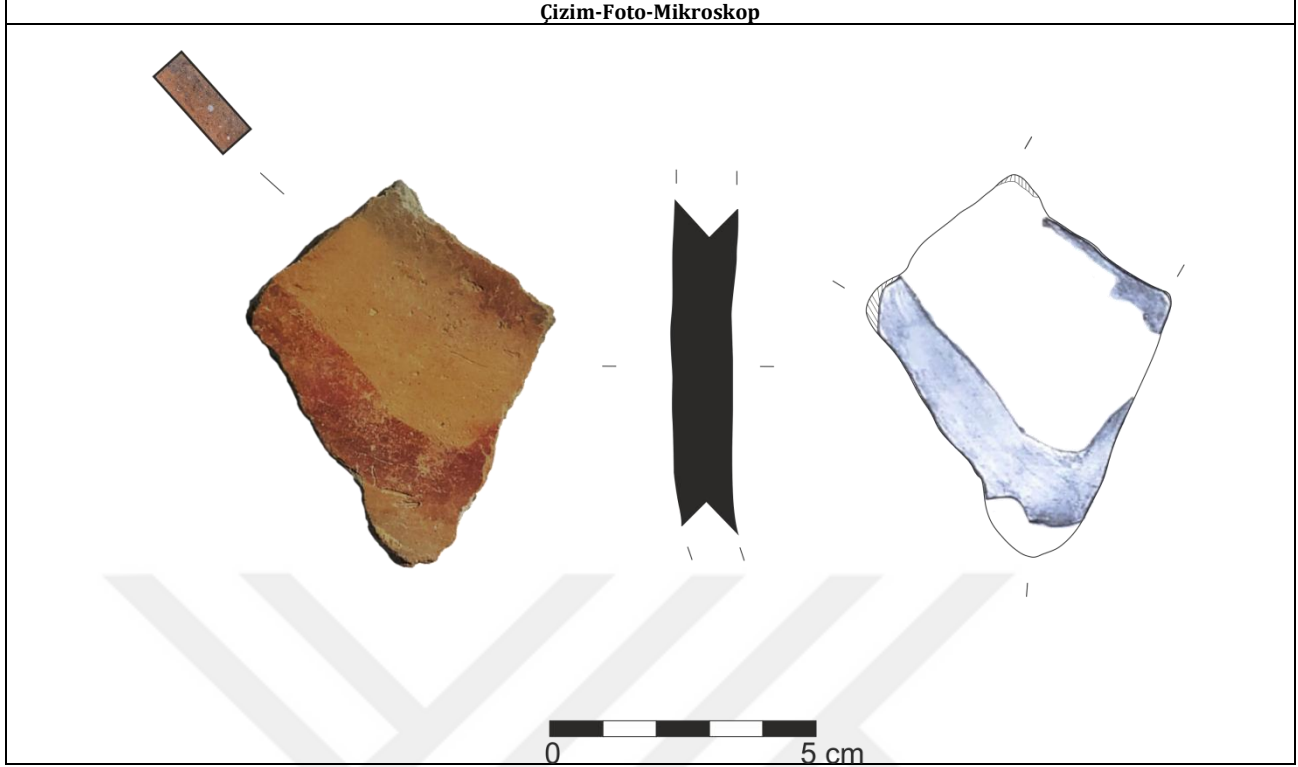
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Tabakalı	Isı	Yüksek	Sertlik	Sert
-----------------------	-------------	-----------	----------	------------	--------	----------------	------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun	Az	Az	Az		
Katkı Boyutu	İnce	İnce	İnce	İri		

Parça No: NB.20.02.25

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Çıplak Tepe	Çağ	Neolitik	Dönem	Geç
Mal Grubu	D1	Biçim	Gövde Parçası	Ağız/Dip/Kulp	-
Benzeri	Caneva, 2007: 205, fig.27 Türk, 2022: 141, Katalog No: NB 18/5-26-104				

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	2.5YR 6/8 Light Red	Dış Astar Rengi	7.5YR 7/3 Pink	İç Astar Rengi	-
Boya Rengi	10R 4/6 Red				

Ölçüler

Yükseklik	-	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	-	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Bezeme

Bezeme Tekniği	Fırça	Bezeme Alanı	Gövde
Bezeme Tipi	Dış yüzeyde paralel bant	Bezeme Diğer Bilgiler	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sivazlama	Dış Yüzde: yatay-yoğun-düzenli perdah uygulanmıştır
-------------------------	---

Üretim

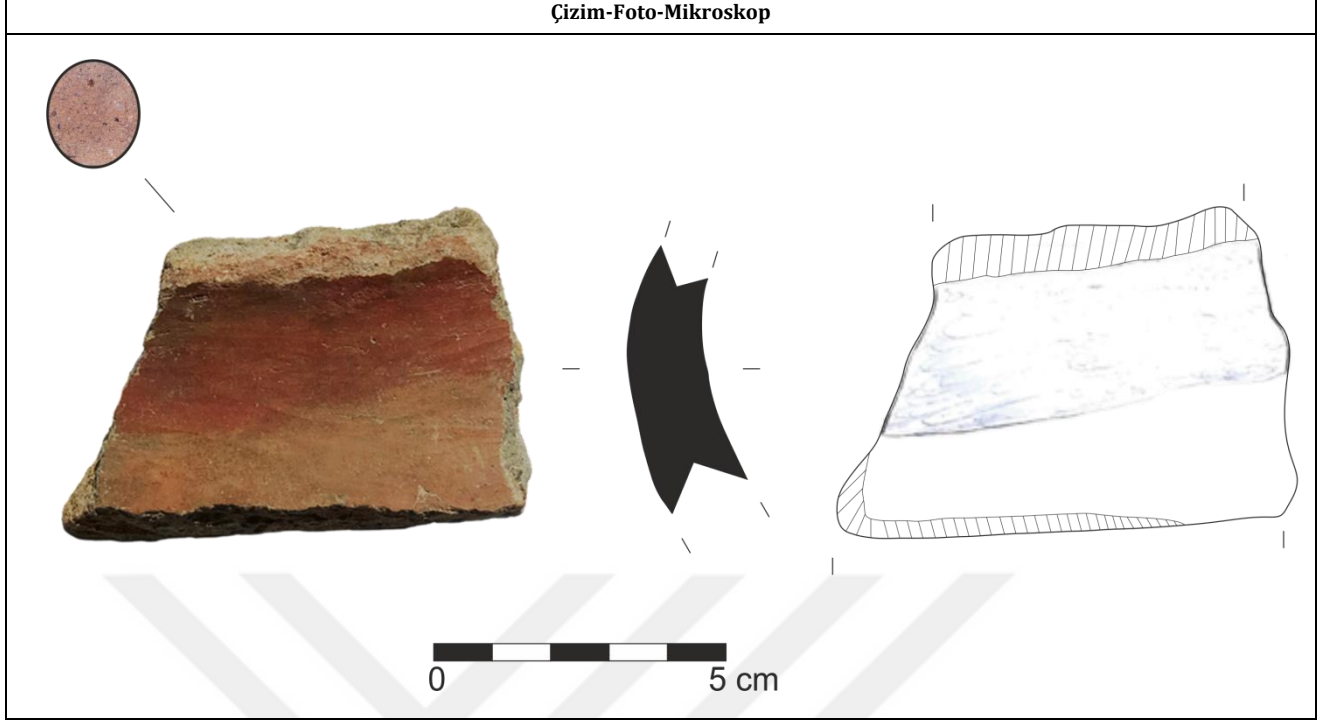
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Tabakalı	Isı	Yüksek	Sertlik	Sert
----------------	-------------	----	----------	-----	--------	---------	------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun	Az	Az	Az		
Katkı Boyutu	İnce	İnce	İnce	İri		

Parça No: NB.20.02.26

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Çıplak Tepe	Çağ	Neolitik	Dönem	Geç
Mal Grubu	D1	Biçim	Gövde	Ağız/Dip/Kulp	Gövde parçası
Benzeri	Caneva, 2007: 205, fig.27.				

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	5YR 6/6 Reddish Yellow	Dış Astar Rengi	5YR 5/4 Reddish Brown	İç Astar Rengi	-
Boya Rengi	10R 4/6 Red				

Ölçüler

Yükseklik	-	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	-	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Bezeme

Bezeme Tekniği	Fırça	Bezeme Alanı	Gövde
Bezeme Tipi	Dış yüzeyde paralel bant	Bezeme Diğer Bilgiler	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	Dış Yüzde: yatay-yoğun-düzenli perdah uygulanmıştır İç Yüzde: ıslak sıvazlama uygulanmıştır
-------------------------	--

Üretim

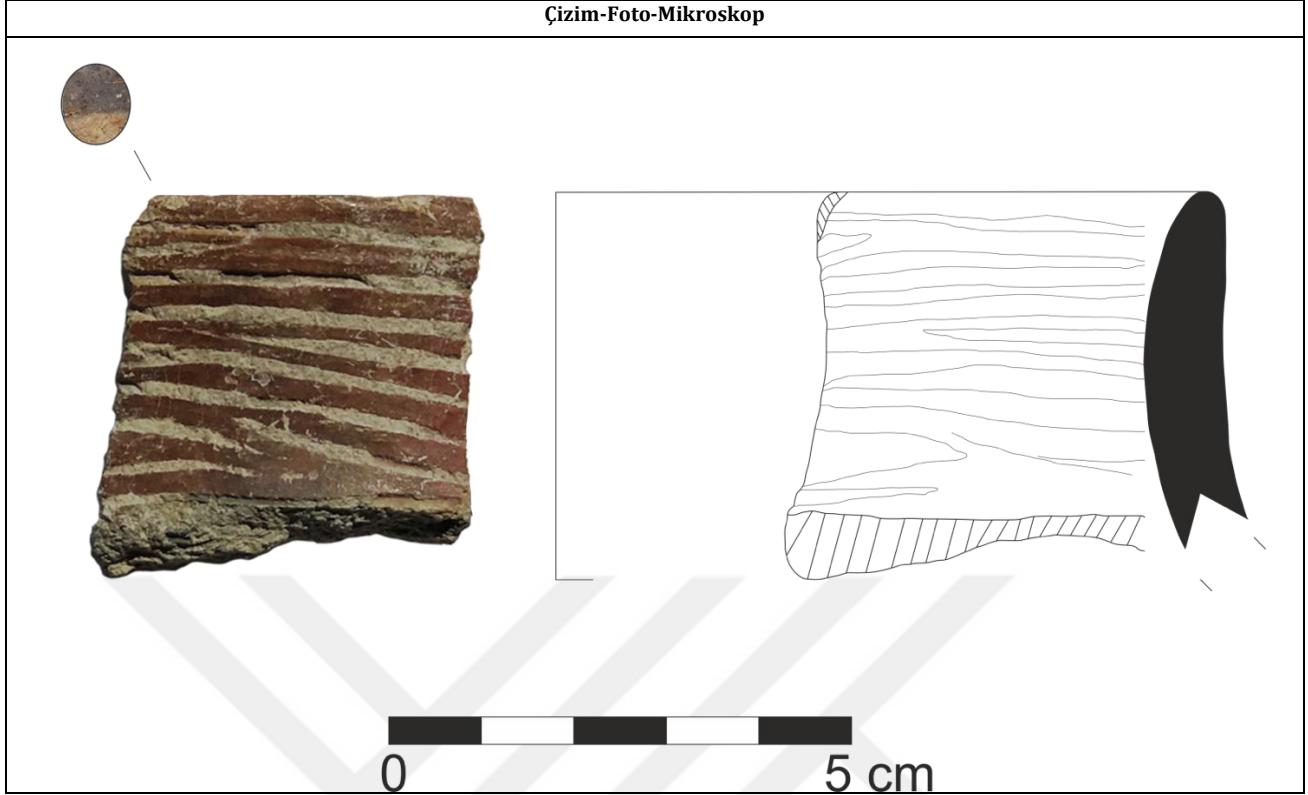
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Özsüz	Isı	Yüksek	Sertlik	Çok Sert
----------------	-------------	----	-------	-----	--------	---------	----------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun	Az	Yoğun	Az		
Katkı Boyutu	İnce	İnce	İnce	İri		

Parça No: NB.20.02.27

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Çıplak Tepe	Çağ	Kalkolitik	Dönem	Erken
Mal Grubu	D2	Biçim	Çömlek	Ağız/Dip/Kulp	Ağız
Benzeri	Özbudak, 2016: 206, fig.107.				

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	7.5YR 6/4 Light Brown	Dış Astar Rengi	10R 4/4 Weak Red	İç Astar Rengi	10R 4/4 Weak Red
-------------	-----------------------	-----------------	------------------	----------------	------------------

Ölçüler

Yükseklik	4.3	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	14	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Bezeme

Bezeme Tekniği	Kazıma	Bezeme Alanı	Boyun
Bezeme Tipi	Yatay, paralel kazıma yivler	Bezeme Diğer Bilgiler	

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	İç-Dış Yüzde: yatay-yoğun-düzenli perdah uygulanmıştır
-------------------------	--

Üretim

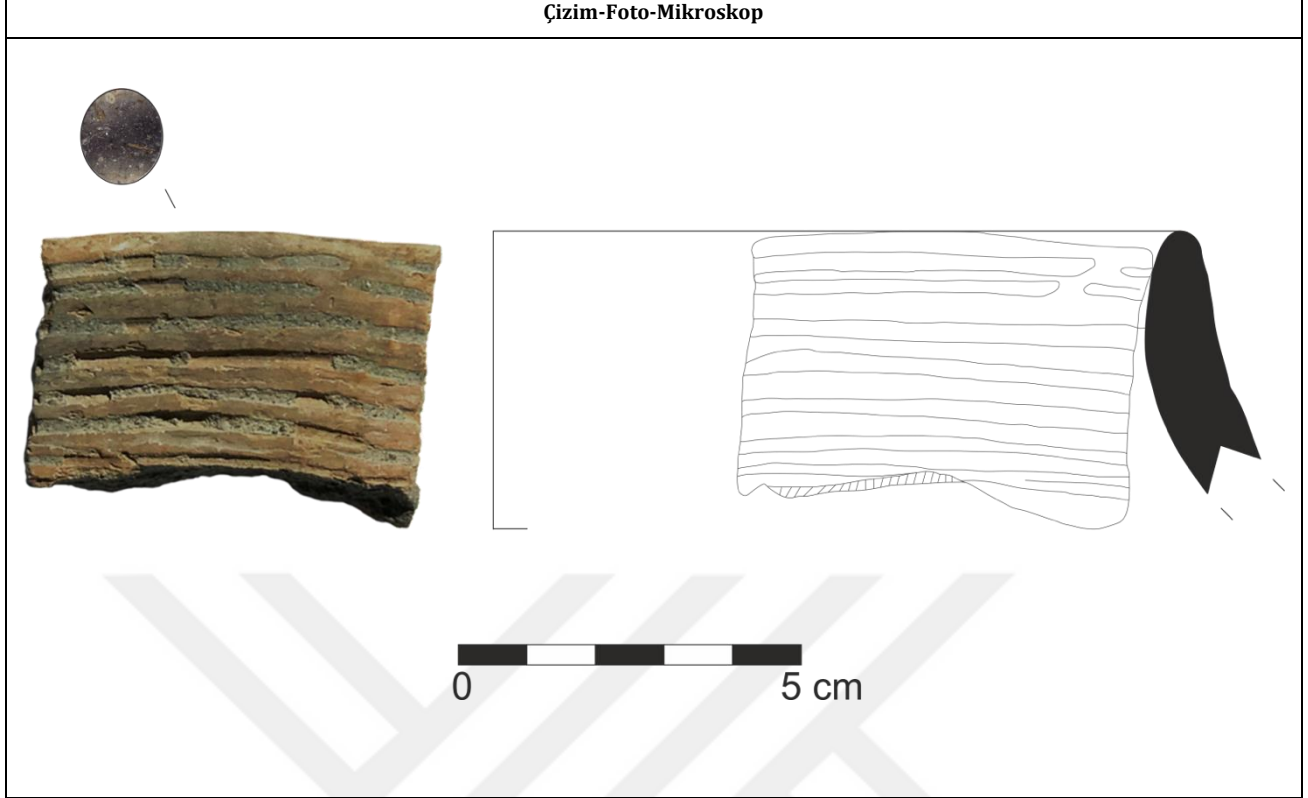
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Tabakalı	Isı	Orta	Sertlik	Yumuşak
----------------	-------------	----	----------	-----	------	---------	---------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun	Az	Az	Az		
Katkı Boyutu	İnce	İnce	İnce	İri		

Parça No: NB.20.02.28

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Çıplak Tepe	Çağ	Kalkolitik	Dönem	Erken
Mal Grubu	D2	Biçim	Çömlek	Ağız/Dip/Kulp	Ağız
Benzeri	Özbudak, 2016: 206, fig.107.				

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	Karbonize	Dış Astar Rengi	2.5YR 7/2 Pale Red	İç Astar Rengi	2.5YR 6/6 Light Red
-------------	-----------	-----------------	--------------------	----------------	---------------------

Ölçüler

Yükseklik	4.2	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	20	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Bezeme

Bezeme Tekniği	Kazıma	Bezeme Alanı	Boyun
Bezeme Tipi	Yatay, paralel kazıma yivler	Bezeme Diğer Bilgiler	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sivazlama	Dış Yüzde: yatay-düzenli-az yoğunlukta perdah uygulanmıştır İç Yüzde: yatay-düzenli-yoğun perdah uygulanmıştır
-------------------------	---

Üretim

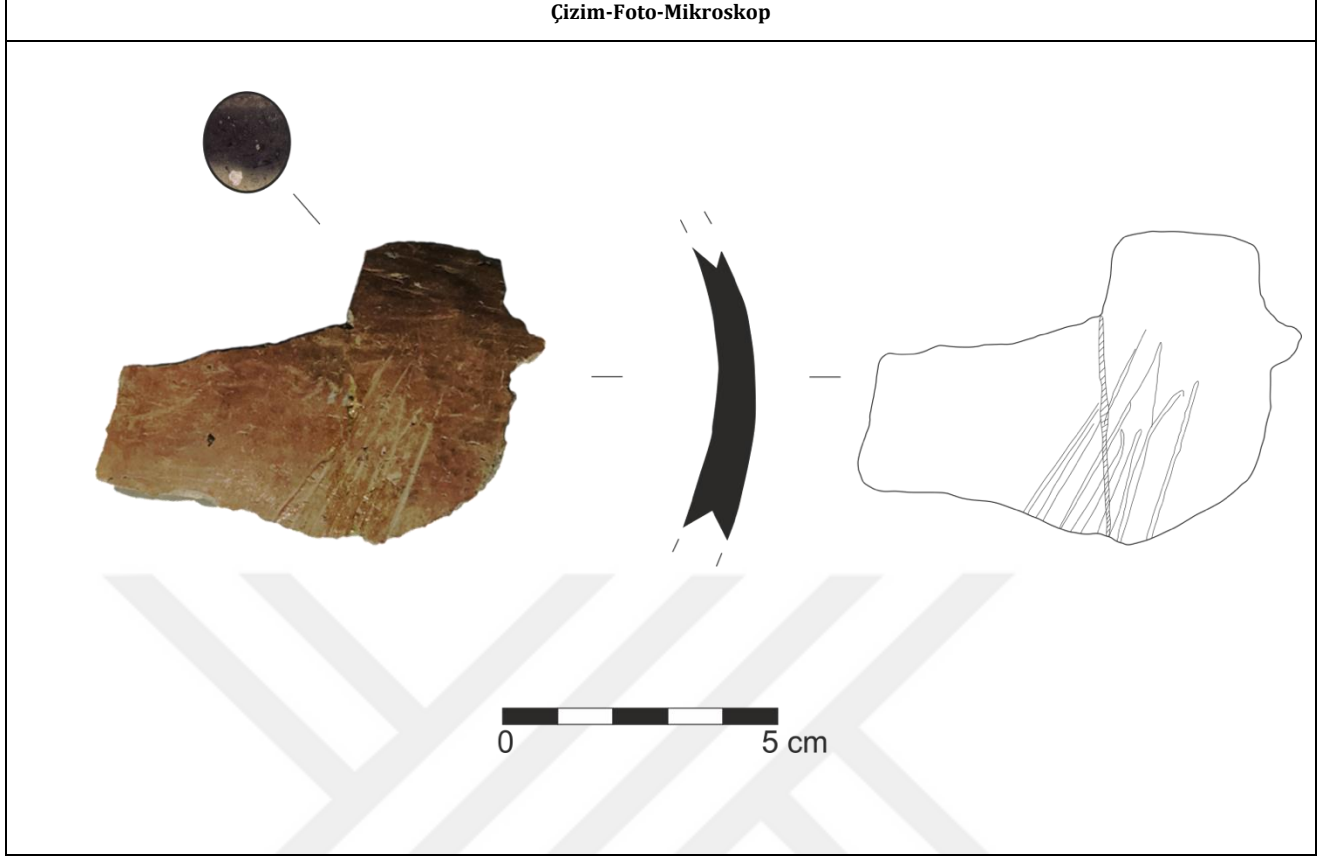
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Karbonize	Isı	Orta	Sertlik	Yumuşak
----------------	-------------	----	-----------	-----	------	---------	---------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun		Yoğun	Az		
Katkı Boyutu	İnce		İnce	İri		

Parça No: NB.20.02.29+30

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Çıplak Tepe	Çağ		Dönem	
Mal Grubu	D2	Biçim	Gövde	Ağız/Dip/Kulp	

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	Karbonize	Dış Astar Rengi	10R 5/4 Weak Red	İç Astar Rengi	-
-------------	-----------	-----------------	------------------	----------------	---

Ölçüler

Yükseklik	-	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	-	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Bezeme

Bezeme Tekniği	Kazıma	Bezeme Alanı	Gövde
Bezeme Tipi	Omuz üzerinde, kazıma, dikey çizgiler	Bezeme Diğer Bilgiler	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sivazlama	Dış Yüzde: yatay-yoğun-düzenli perdah uygulanmıştır
-------------------------	---

Üretim

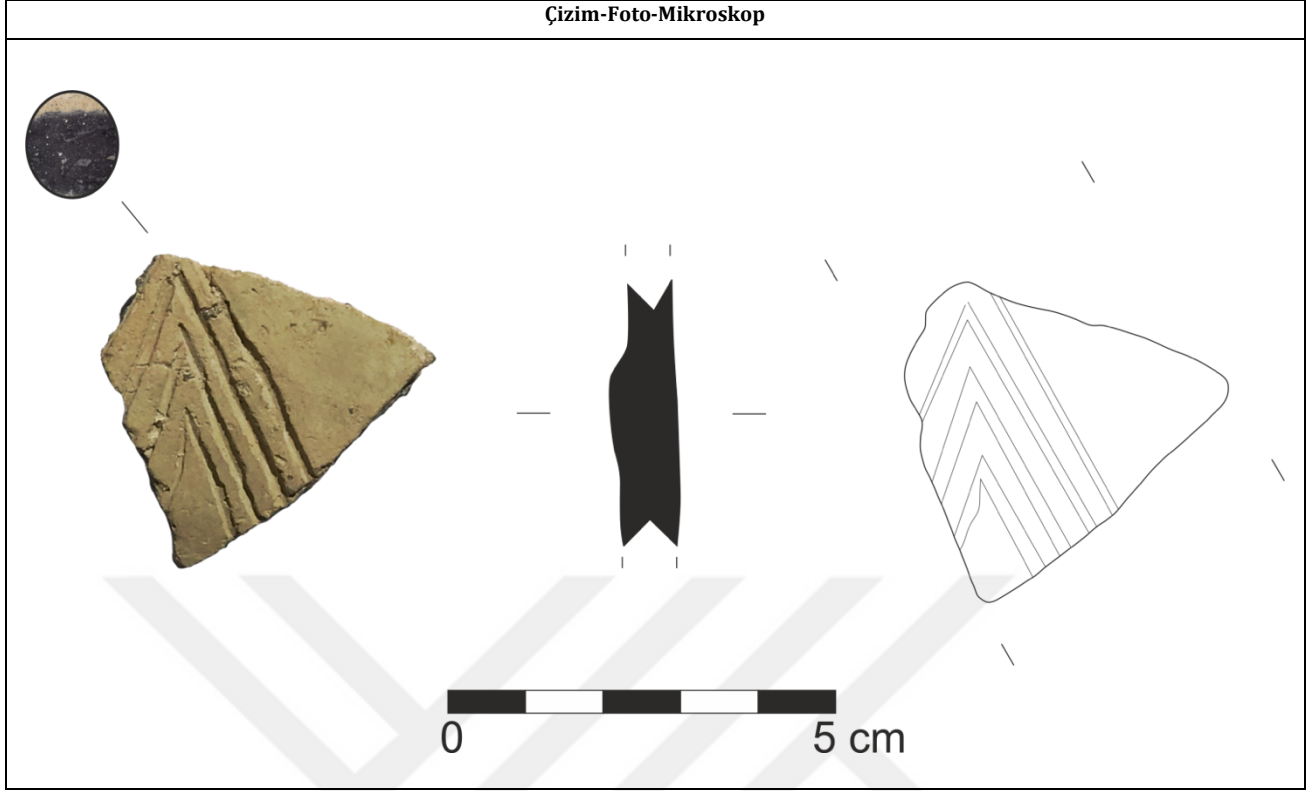
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Karbonize	Isı	Yüksek	Sertlik	Orta
----------------	-------------	----	-----------	-----	--------	---------	------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun		Az	Az		
Katkı Boyutu	İnce		İnce	İri		

Parça No: NB.20.02.31

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Çıplak Tepe	Çağ	Kalkolitik	Dönem	Erken/Orta
Mal Grubu	D2	Biçim	Gövde	Ağız/Dip/Kulp	
Benzeri	Özbudak, 2016: 206, fig.114. Franz, 2007: 130, fig.89-91. Demirtaş, 2017: 40, şekil.2.6/5.				

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	Karbonize	Dış Astar Rengi	2.5Y 8/2 Pale Yellow	İç Astar Rengi	10YR 8/2 Very Pale Brown
-------------	-----------	-----------------	----------------------	----------------	--------------------------

Ölçüler

Yükseklik	-	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	-	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Bezeme

Bezeme Tekniği	Kazıma	Bezeme Alanı	Gövde
Bezeme Tipi	Çavuş Motifi	Bezeme Diğer Bilgiler	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	İç Yüzde: astar dökülmüş, hamura tutunamamıştır
-------------------------	---

Üretim

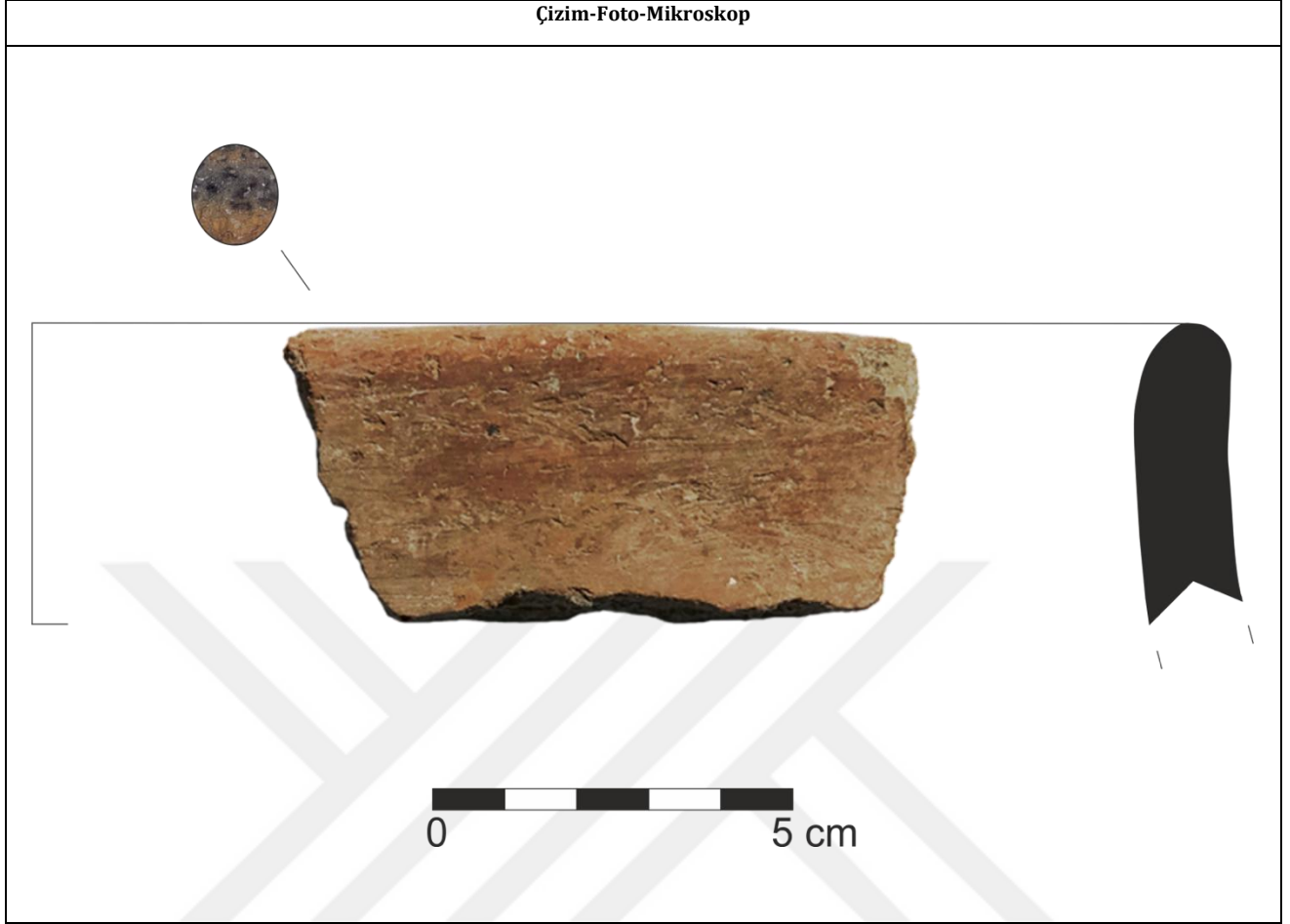
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Karbonize	Isı	Yüksek	Sertlik	Sert
----------------	-------------	----	-----------	-----	--------	---------	------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun	Az	Az	Az	Yoğun	
Katkı Boyutu	İnce	İnce	İnce	Orta	İnce	

Parça No: NB.20.02.32

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Çıplak Tepe	Çağ		Dönem	
Mal Grubu	B	Biçim	Çömlek	Ağız/Dip/Kulp	Ağız

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	7.5YR 4/4 Brown	Dış Astar Rengi	2.5YR 6/4 Light Reddish Brown	İç Astar Rengi	2.5YR 6/6 Light Red
-------------	-----------------	-----------------	-------------------------------	----------------	---------------------

Ölçüler

Yükseklik	3.8	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	32	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	Dış Yüzde: yatay-az yoğunlukta-düzensiz perdah uygulanmıştır
-------------------------	--

Üretim

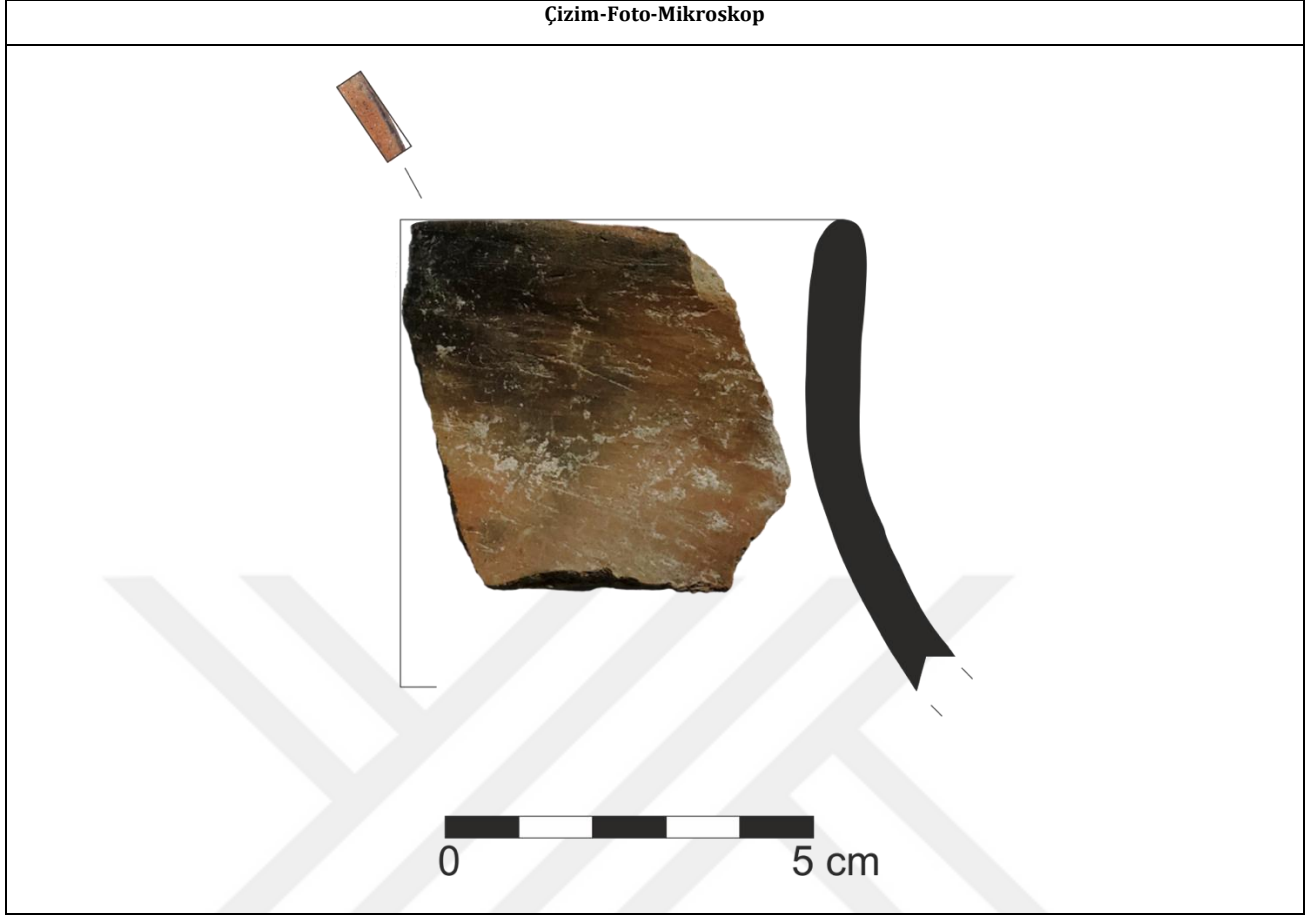
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Tabakalı	Isı	Yüksek	Sertlik	Sert
----------------	-------------	----	----------	-----	--------	---------	------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun		Az	Az	Az	
Katkı Boyutu	İnce		İnce-Orta	Orta	İnce	

Parça No: NB.20.02.33

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Çıplak Tepe	Çağ		Dönem	
Mal Grubu	A1	Biçim	Çömlek	Ağız/Dip/Kulp	Ağız

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	2.5YR 6/8 Light Red	Dış Astar Rengi	2.5YR 6/6 Light Red	İç Astar Rengi	10R 5/8 Red
-------------	---------------------	-----------------	---------------------	----------------	-------------

Ölçüler

Yükseklik	6.4	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	12	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	İç-Dış Yüzde: yatay-düzenli-orta yoğunlukta perdah uygulanmıştır. İçte boyun altına kadar perdah uygulanmıştır. İç-Dış Yüzde: ıslak sıvazlama mevcuttur. Dış Yüzde: yoğun alacalanma mevcuttur
-------------------------	--

Üretim

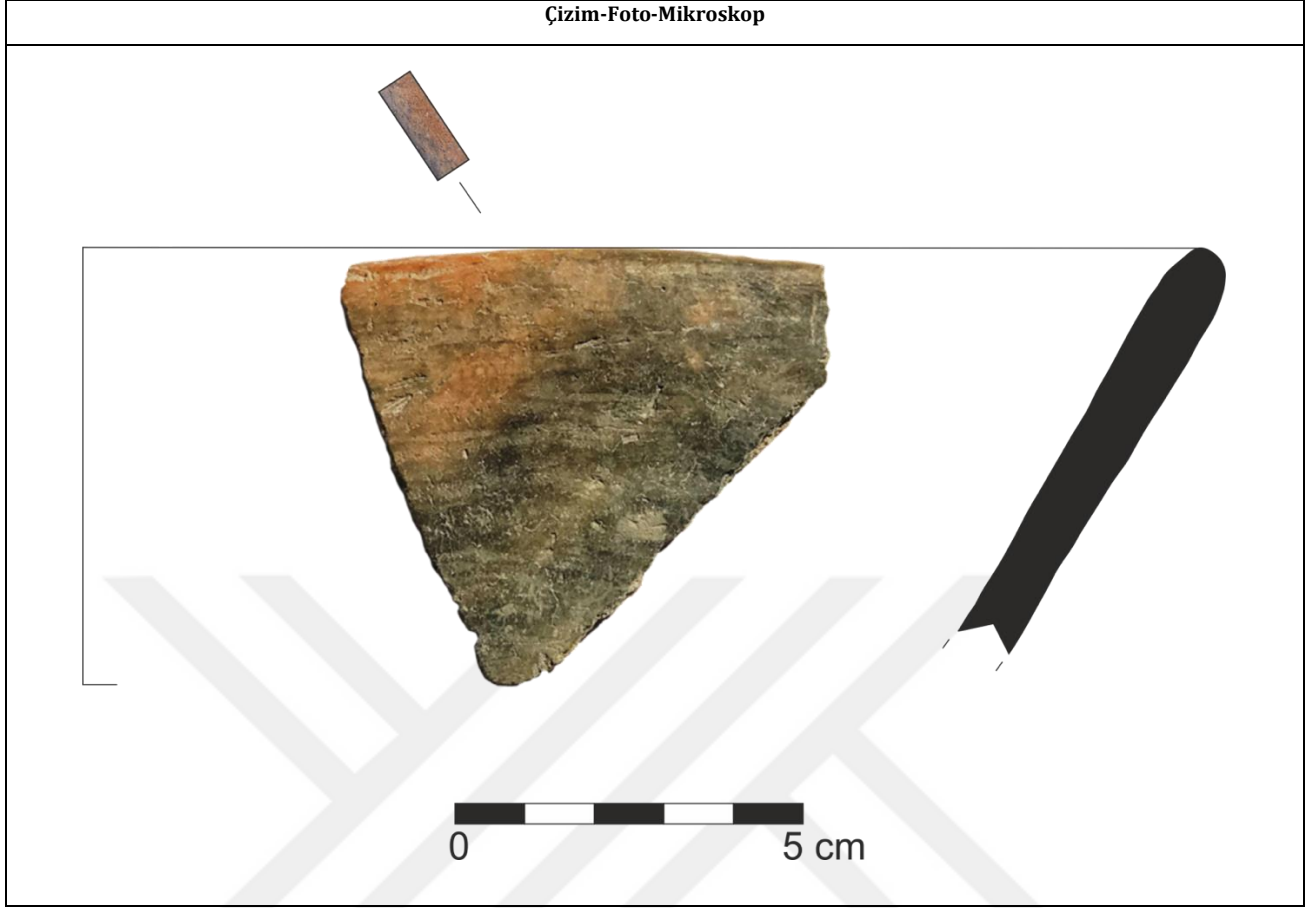
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Tabakalı	Isı	Yüksek	Sertlik	Sert
----------------	-------------	----	----------	-----	--------	---------	------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun		Az	Az	Yoğun	
Katkı Boyutu	İnce		İnce	Orta	İnce	

Parça No: NB.20.02.34

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Çıplak Tepe	Çağ	Kalkolitik	Dönem	Erken
Mal Grubu	B	Biçim	Kaideli Tabak	Ağız/Dip/Kulp	Ağız
Benzeri	Özbudak, 2016: 185, fig.2; Özbudak, 2016: 194, fig.33.				

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	5YR 5/6 Yellowish Red	Dış Astar Rengi	5YR 6/4 Light Reddish Brown	İç Astar Rengi	5YR 6/4 Light Reddish Brown
-------------	-----------------------	-----------------	-----------------------------	----------------	-----------------------------

Ölçüler

Yükseklik	6.3	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	32	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	İç-Dış Yüzde: yatay-orta yoğunlukta-düzenli perdah mevcuttur Dış yüzde: yoğun alacalanma mevcuttur
-------------------------	---

Üretim

Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Tabakalı	Isı	Orta	Sertlik	Orta
----------------	-------------	----	----------	-----	------	---------	------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun	Az	Az	Az		
Katkı Boyutu	İnce	İnce	İnce	İnce		

Parça No: NB.20.02.35

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Çıplak Tepe	Çağ		Dönem	
Mal Grubu	A1	Biçim		Ağız/Dip/Kulp	Dip

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	Karbonize	Dış Astar Rengi	10R 5/8 Red	İç Astar Rengi	-
-------------	-----------	-----------------	-------------	----------------	---

Ölçüler

Yükseklik	3.4	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	-	Genişlik	-
Dip Çapı	10	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	Gövde üzerinde: dikey-düzenli-orta yoğunlukta perdah uygulanmıştır
-------------------------	--

Üretim

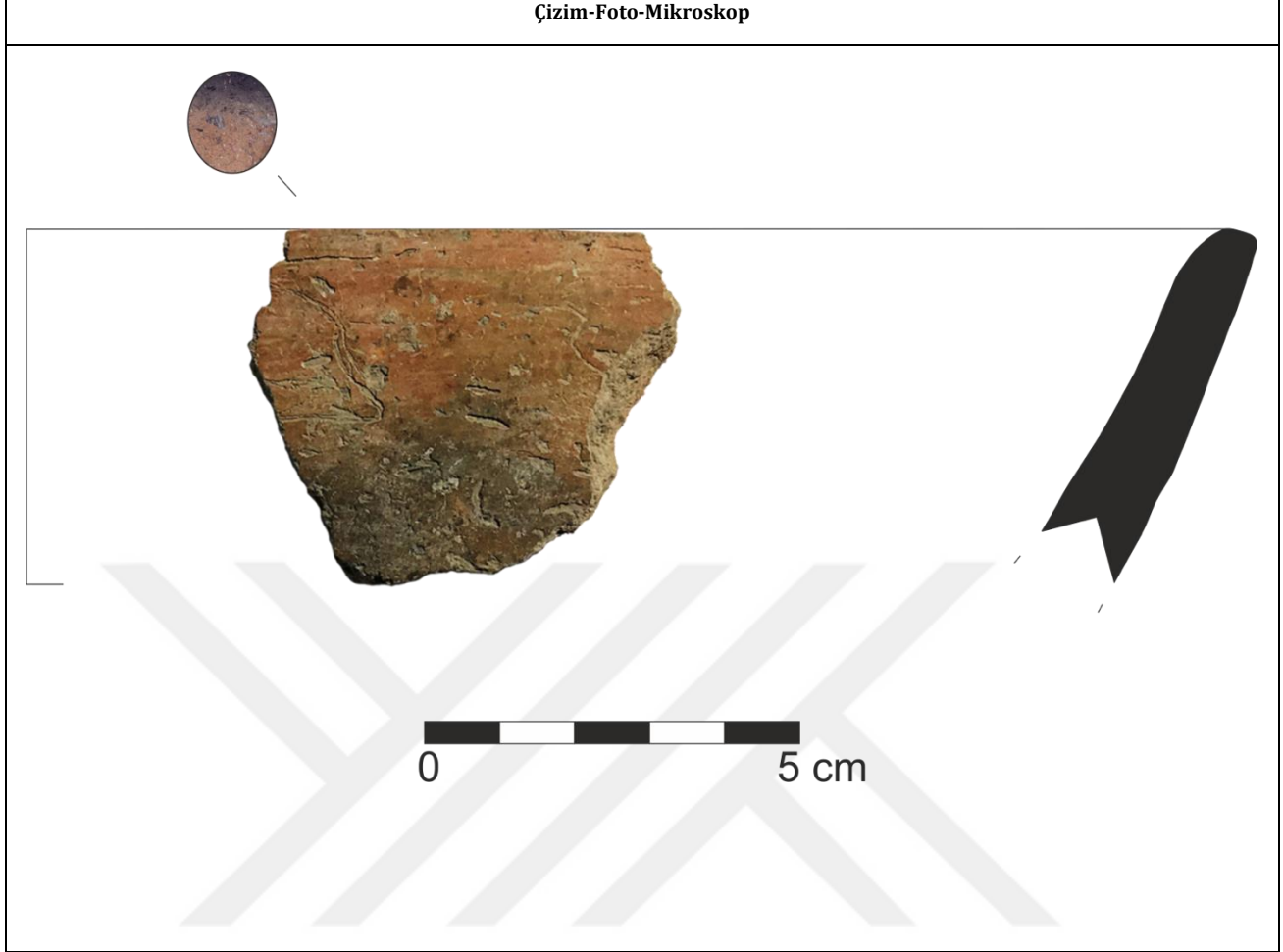
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Karbonize	Isı	Yüksek	Sertlik	Sert
----------------	-------------	----	-----------	-----	--------	---------	------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun	Az	Az	Az		
Katkı Boyutu	İri	İri	İnce	Orta		

Parça No: NB.20.02.36

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Çıplak Tepe	Çağ		Dönem	
Mal Grubu	A1	Biçim	Kaideli Tabak	Ağız/Dip/Kulp	Ağız

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	5YR 5/6 Yellowish Red	Dış Astar Rengi	2.5YR 5/6 Red	İç Astar Rengi	10R 4/6 Red
--------------------	-----------------------	------------------------	---------------	-----------------------	-------------

Ölçüler

Yükseklik	4.9	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	32	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	İç-Dış Yüzde: yatay-yoğun-düzenli perdah uygulanmıştır
--------------------------------	--

Üretim

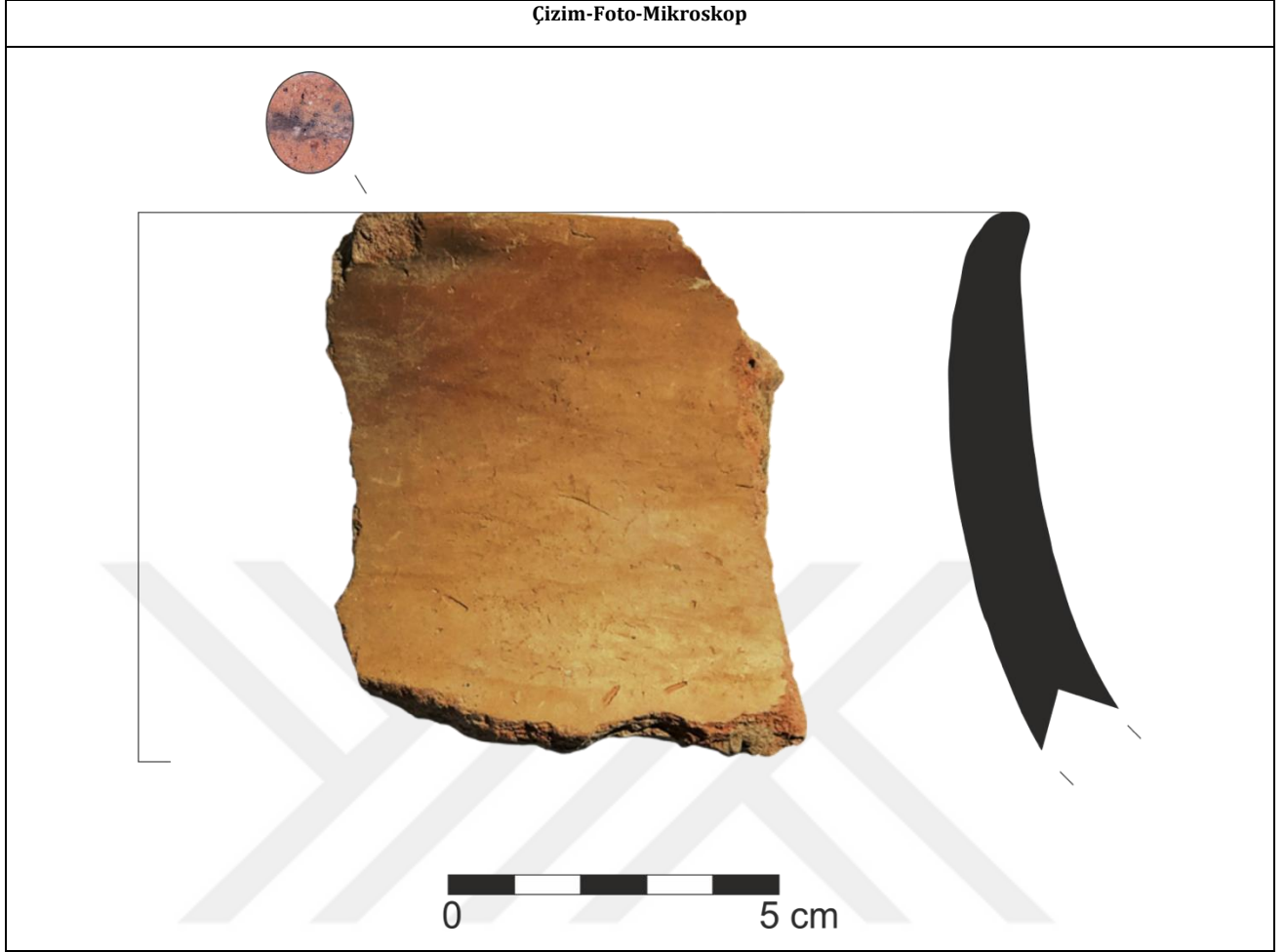
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Tabakalı	Isı	Yüksek	Sertlik	Sert
-----------------------	-------------	-----------	----------	------------	--------	----------------	------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun	Az	Az	Az		
Katkı Boyutu	İnce	İnce	İnce	İri		

Parça No: NB.20.02.37

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Çıplak Tepe	Çağ	Kalkolitik	Dönem	Erken
Mal Grubu	A1	Biçim	Çömlek	Ağız/Dip/Kulp	Ağız

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	10R 5/8 Red	Dış Astar Rengi	7.5YR 7/4 Pink	İç Astar Rengi	7.5YR 7/3 Pink
--------------------	-------------	------------------------	----------------	-----------------------	----------------

Ölçüler

Yükseklik	8.6	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	26	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	Dış Yüzde: yatay-yoğun-düzenli perdah ve ıslak sıvazlama uygulanmıştır
--------------------------------	--

Üretim

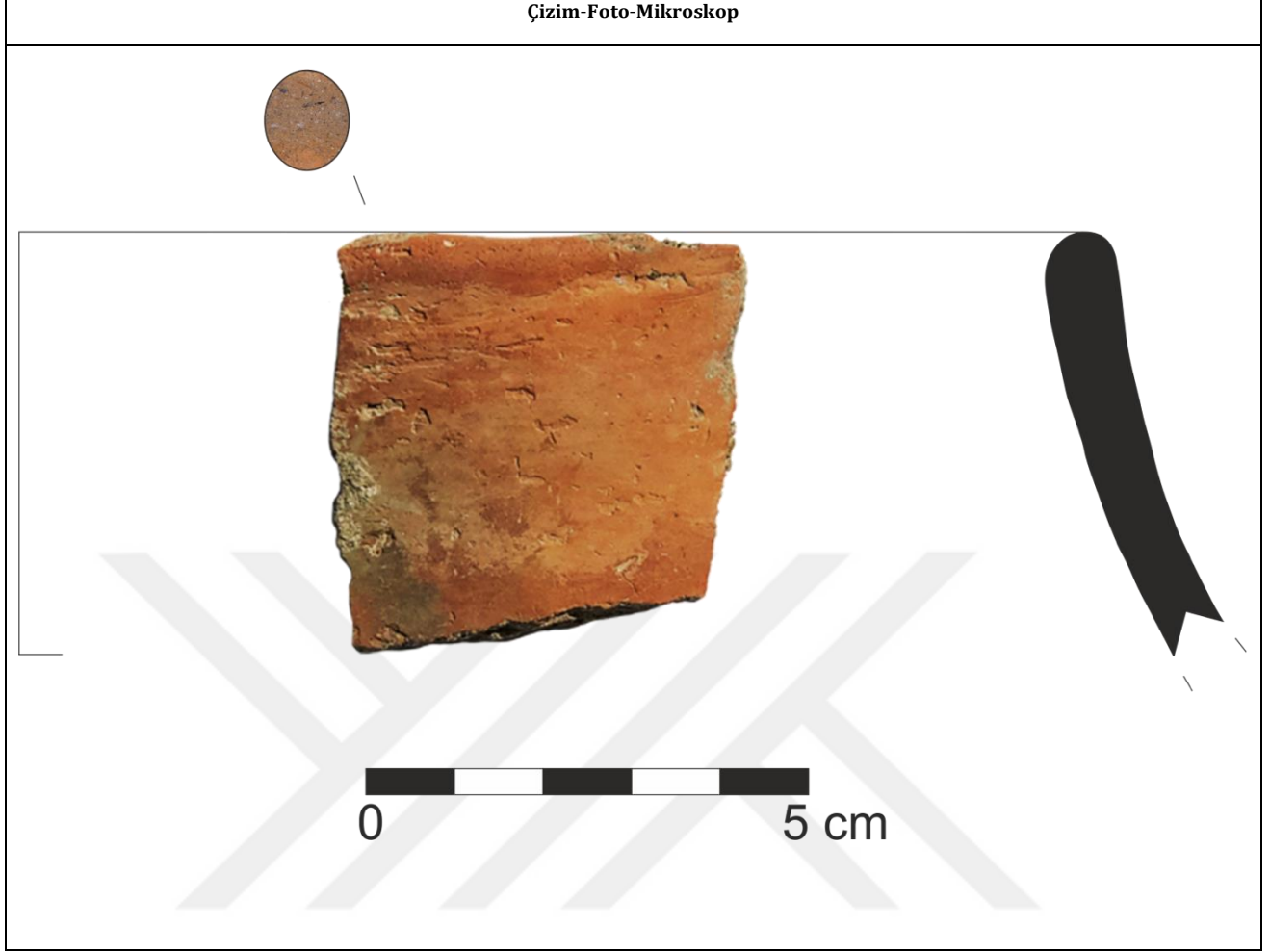
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Devetüyü	Isı	Yüksek	Sertlik	Sert
-----------------------	-------------	-----------	----------	------------	--------	----------------	------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun	Az	Az	Orta		
Katkı Boyutu	İnce	Orta	İnce	İnce		

Parça No: NB.20.02.38

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Çıplak Tepe	Çağ		Dönem	
Mal Grubu	A1	Biçim	Çömlek	Ağız/Dip/Kulp	Ağız

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	7.5YR 6/4 Light Brown	Dış Astar Rengi	10R 6/6 Light Red	İç Astar Rengi	10R 5/8 Red
-------------	-----------------------	-----------------	-------------------	----------------	-------------

Ölçüler

Yükseklik	4.9	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	24	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	İç-Dış Yüzde: yatay-yoğun-düzenli perdah uygulanmıştır
-------------------------	--

Üretim

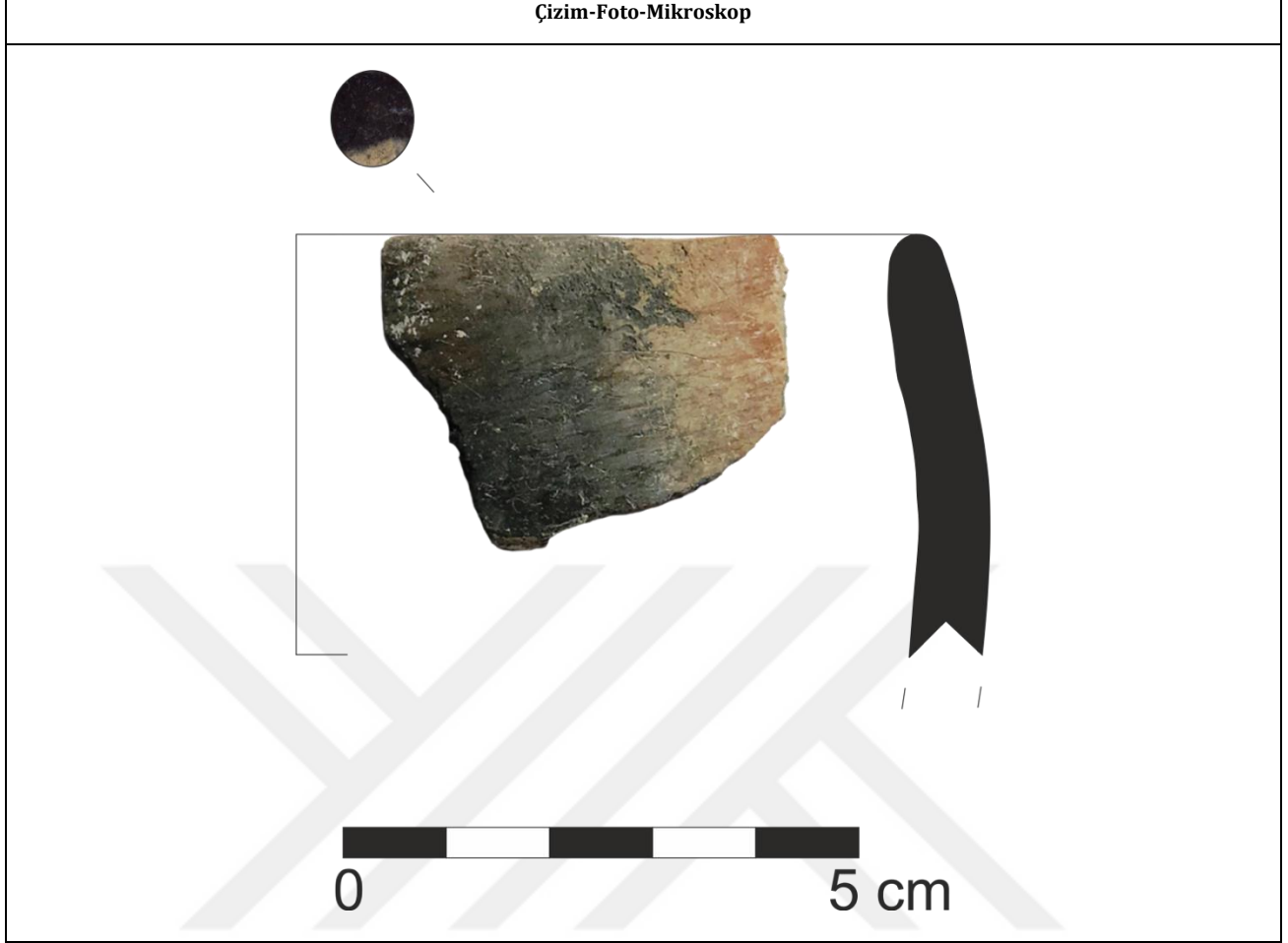
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Özsüz	Isı	Yüksek	Sertlik	Sert
----------------	-------------	----	-------	-----	--------	---------	------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun		Az	Az	Az	
Katkı Boyutu	İnce		İnce	İnce	İnce	

Parça No: NB.20.02.39

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Çıplak Tepe	Çağ	Kalkolitik	Dönem	Erken
Mal Grubu	B	Biçim	Kâse	Ağız/Dip/Kulp	Ağız
Benzeri	Özbudak, 2016: 193, fig.31.				

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	Karbonize	Dış Astar Rengi	2.5YR 5/4 Reddish Brown	İç Astar Rengi	7.5YR 7/3 Pink
-------------	-----------	-----------------	-------------------------	----------------	----------------

Ölçüler

Yükseklik	4	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	12	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	İç-Dış yüzde: yatay-yoğun-düzenli perdah ve ıslak sıvazlama uygulanmıştır Dış Yüzde: yoğun alacalanma mevcuttur
-------------------------	--

Üretim

Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Karbonize	Isı	Yüksek	Sertlik	Sert
----------------	-------------	----	-----------	-----	--------	---------	------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun		Az			
Katkı Boyutu	İnce		İnce			

Parça No: NB.20.02.40

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Çıplak Tepe	Çağ	Neolitik	Dönem	Geç
Mal Grubu	A1	Biçim	Kâse	Ağız/Dip/Kulp	Ağız
Benzeri	Özbaşaran ve diğerleri, 2007: 286, fig.27.				

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	5YR 5/6 Yellowish Red	Dış Astar Rengi	10R 5/6 Red	İç Astar Rengi	10R 4/6 Red
-------------	-----------------------	-----------------	-------------	----------------	-------------

Ölçüler

Yükseklik	4.6	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	20	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	Dış Yüzde: yatay-yoğun-düzenli perdah uygulanmıştır ve alacalanma mevcuttur İç yüzde: yatay-orta yoğunlukta-düzensiz perdah uygulanmıştır
-------------------------	--

Üretim

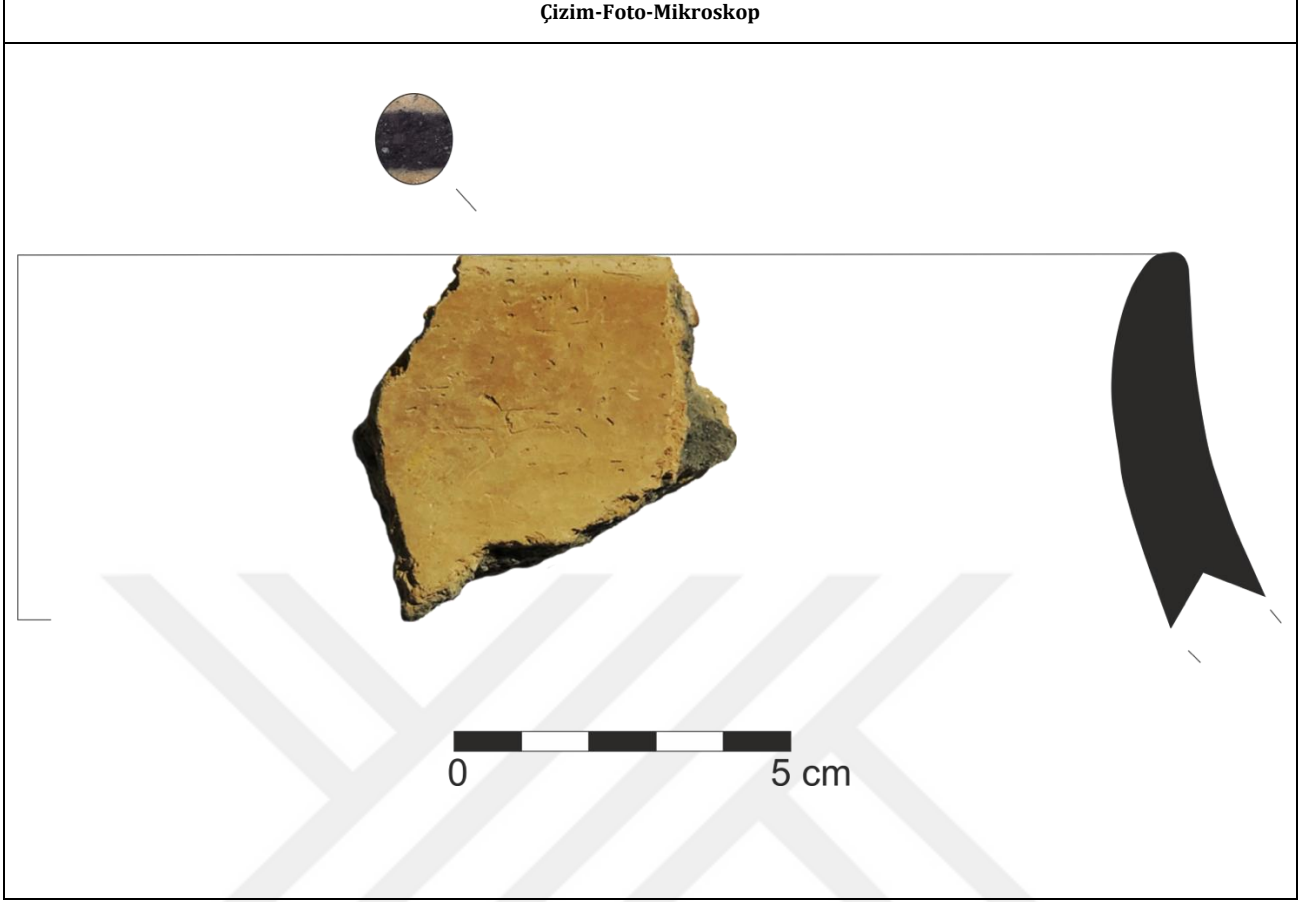
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Tabakalı	Isı	Yüksek	Sertlik	Sert
----------------	-------------	----	----------	-----	--------	---------	------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun	Az	Az	Az		
Katkı Boyutu	İnce	İri	İri	İnce		

Parça No: NB.20.02.41

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Çıplak Tepe	Çağ	Kalkolitik	Dönem	Erken
Mal Grubu	C	Biçim	Çömlek	Ağız/Dip/Kulp	Ağız
Benzeri	Özbudak, 2016: 185-fig.3.				

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	Karbonize	Dış Astar Rengi	10YR 7/4 Very Pale Brown	İç Astar Rengi	10YR 6/3 Pale Brown
-------------	-----------	-----------------	--------------------------	----------------	---------------------

Ölçüler

Yükseklik	5.4	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	34	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	Dış Yüzde: yatay-az yoğunlukta-düzenli perdah uygulanmıştır
-------------------------	---

Üretim

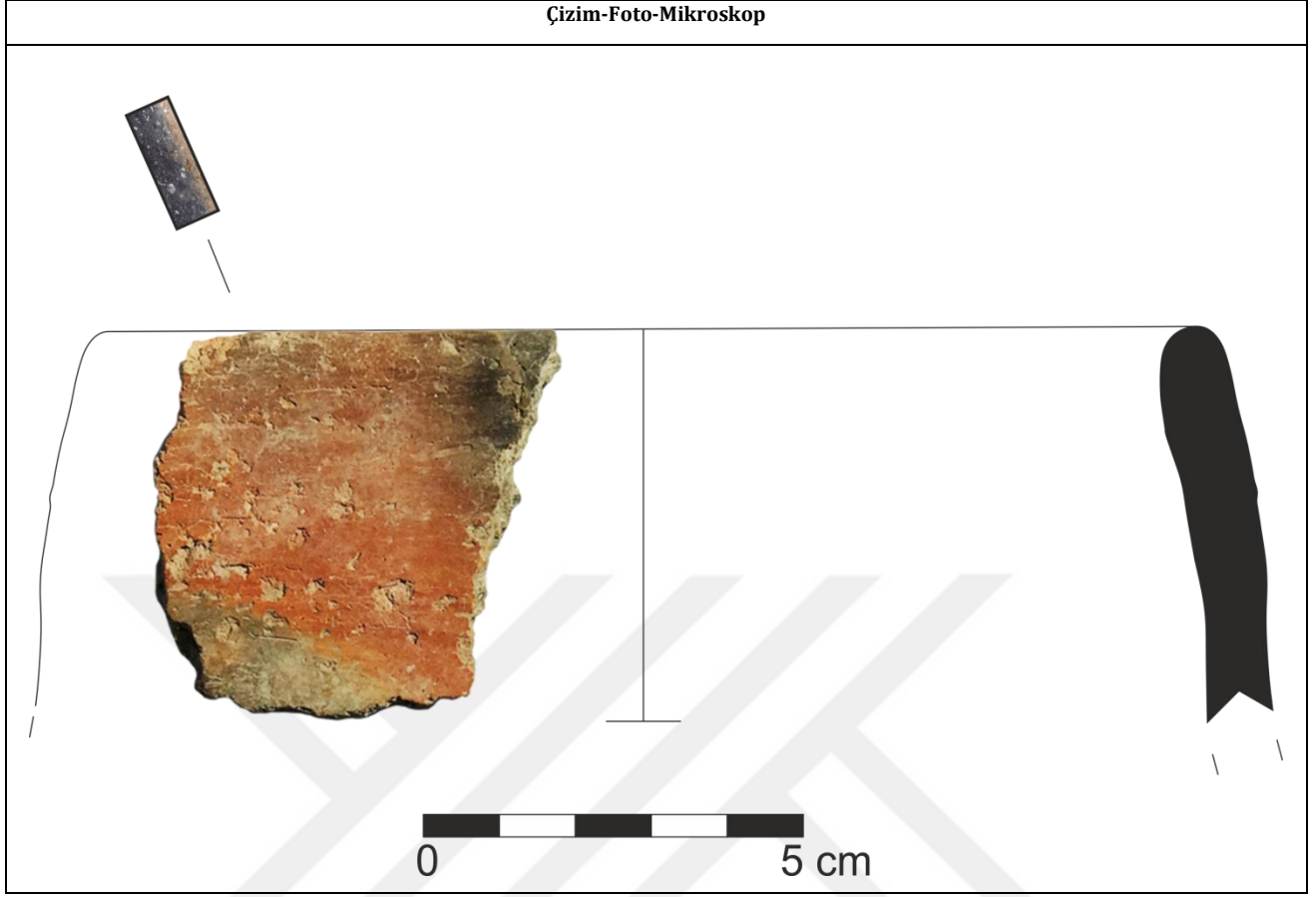
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Karbonize	Isı	Yüksek	Sertlik	Sert
----------------	-------------	----	-----------	-----	--------	---------	------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireçtaşı	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun	Yoğun	Az	Az	Az	
Katkı Boyutu	İnce	İnce	İnce	İnce-İri	İnce	

Parça No: NB.20.02.42

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Çıplak Tepe	Çağ	Kalkolitik	Dönem	Erken
Mal Grubu	A1	Biçim	Kâse	Ağız/Dip/Kulp	Ağız
Benzeri	Özbudak, 2016: 185, fig.2. Özbaşaran ve diğerleri, 2007: 286, fig.27.				

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	Karbonize	Dış Astar Rengi	10R 5/6 Red	İç Astar Rengi	-
-------------	-----------	-----------------	-------------	----------------	---

Ölçüler

Yükseklik	5.2	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	28	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	İç-Dış Yüzde: yatay-düzenli-az yoğunlukta perdah uygulanmıştır ve alacalanma mevcut
-------------------------	---

Üretim

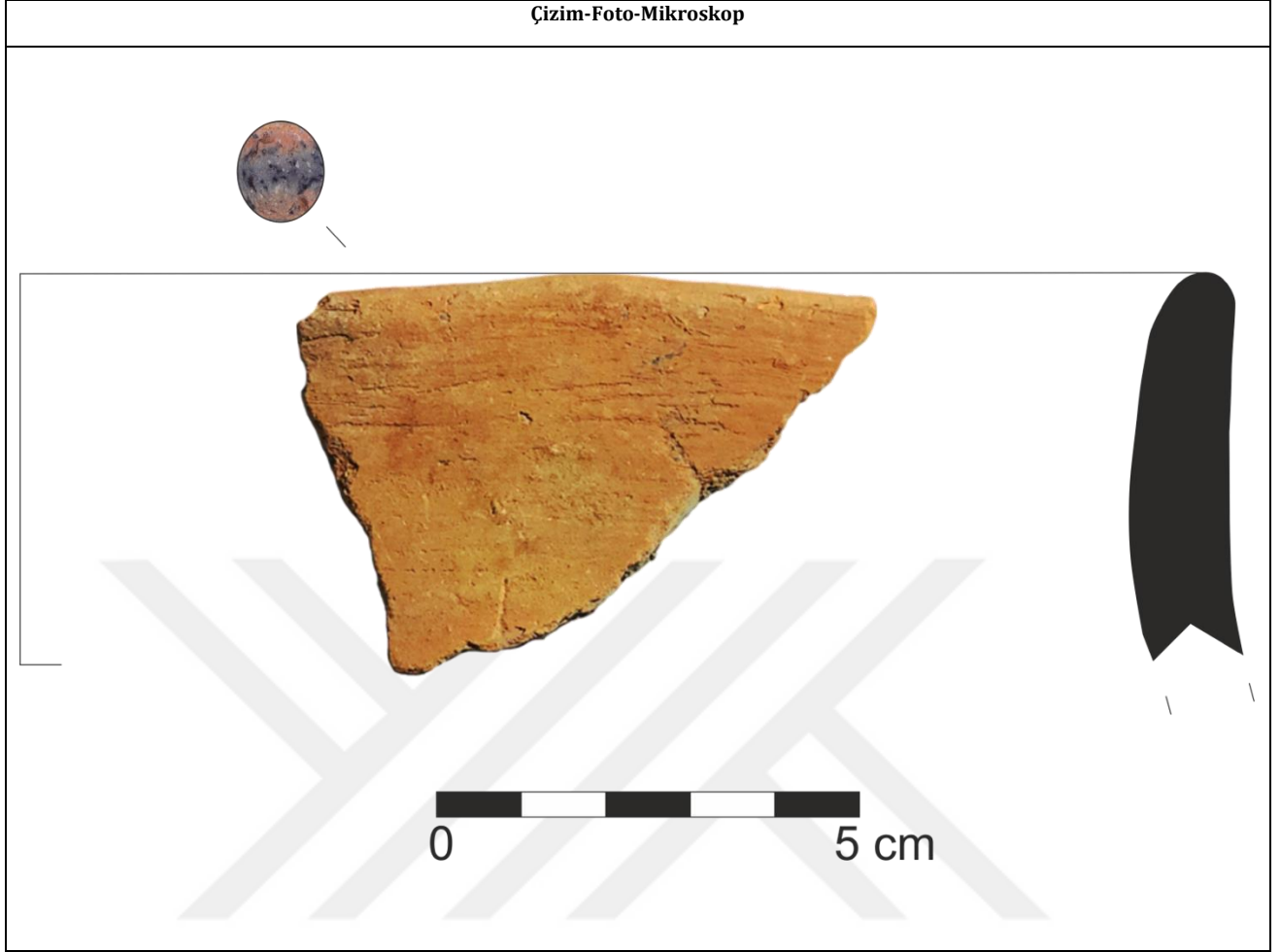
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Karbonize	Isı	Yüksek	Sertlik	Sert
----------------	-------------	----	-----------	-----	--------	---------	------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun	Az	Az	Az		
Katkı Boyutu	İnce	İnce	İnce	İnce		

Parça No: NB.20.02.43

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Çıplak Tepe	Çağ		Dönem	
Mal Grubu	A2	Biçim	Çömlek	Ağız/Dip/Kulp	Ağız

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	Karbonize	Dış Astar Rengi	5YR 6/6 Reddish Yellow	İç Astar Rengi	2.5YR 6/8 Light Red
-------------	-----------	-----------------	------------------------	----------------	---------------------

Ölçüler

Yükseklik	4.6	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	28	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	İç-Dış Yüzde: ıslak sıvazlama uygulanmıştır
-------------------------	---

Üretim

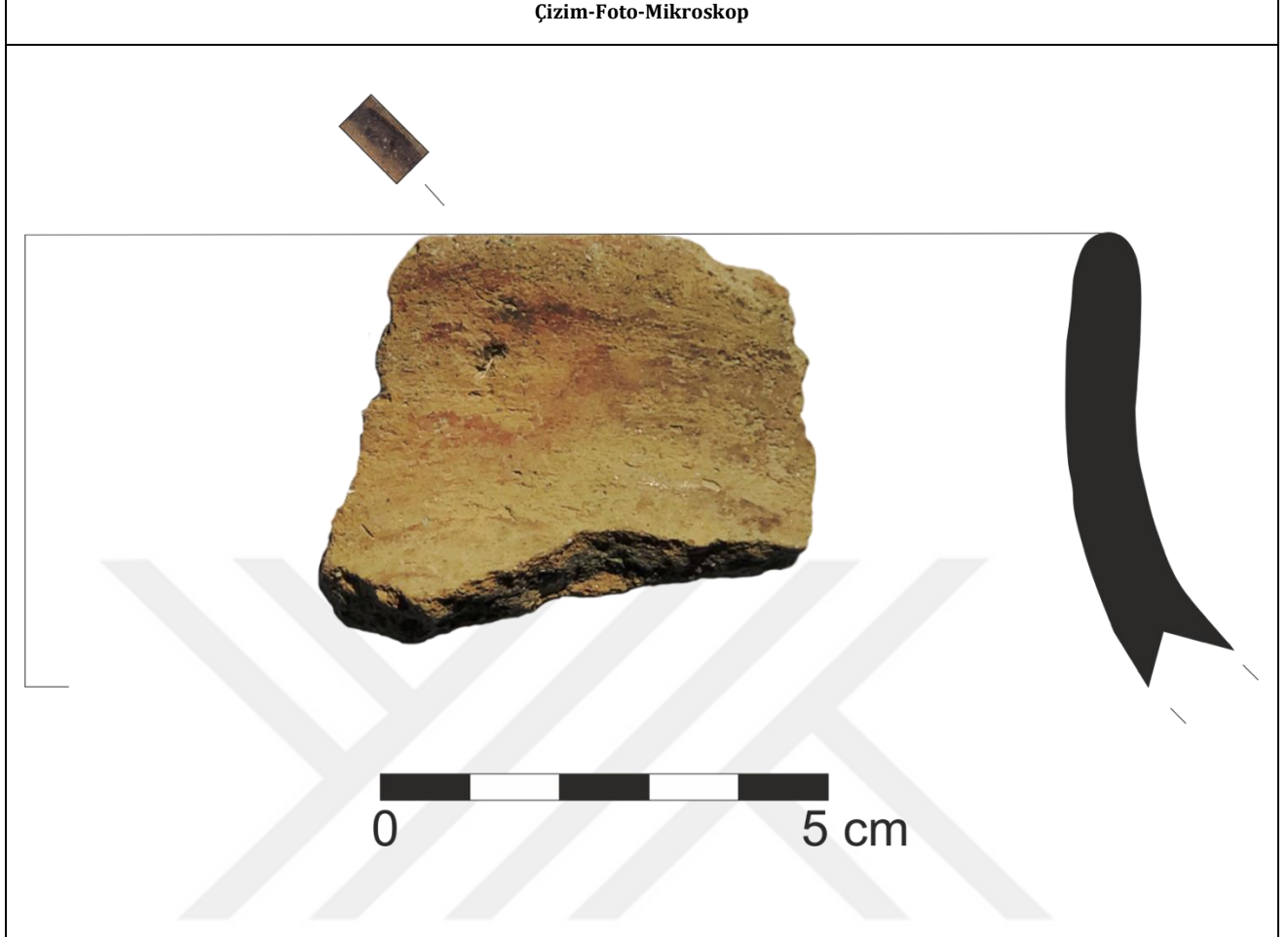
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Karbonize	Isı	Yüksek	Sertlik	Çok Sert
----------------	-------------	----	-----------	-----	--------	---------	----------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun	Az	Az	Az		
Katkı Boyutu	İnce	İnce	İnce	İnce		

Parça No: NB.20.02.44

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Çıplak Tepe	Çağ	Kalkolitik	Dönem	Erken
Mal Grubu	B	Biçim	Çömlek	Ağız/Dip/Kulp	Ağız
Benzeri	Özbudak, 2016: 185-fig.3				

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	7.5YR 5/4 Brown	Dış Astar Rengi	10R 5/4 Weak Red	İç Astar Rengi	7.5YR 6/4 Light Brown
-------------	-----------------	-----------------	------------------	----------------	-----------------------

Ölçüler

Yükseklik	5	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	24	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	Dış Yüzde: yatay-düzensiz-az yoğunlukta perdah uygulanmıştır
-------------------------	--

Üretim

Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Karbonize	Isı	Yüksek	Sertlik	Sert
----------------	-------------	----	-----------	-----	--------	---------	------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun	Az	Az	Az		
Katkı Boyutu	İnce	İri	İnce	İnce		

Parça No: NB.20.02.45

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Çıplak Tepe	Çağ	Neolitik	Dönem	Geç
Mal Grubu	A1	Biçim	Çömlek	Ağız/Dip/Kulp	Ağız
Benzeri	Özbaşaran ve diğerleri, 2007: 286, fig.28. Özbudak, 2016: 185, fig.2.				

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	2.5YR 6/6 Light Red	Dış Astar Rengi	10R 5/6 Red	İç Astar Rengi	10R 6/6 Light Red
--------------------	---------------------	------------------------	-------------	-----------------------	-------------------

Ölçüler

Yükseklik	3.6	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	16	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	İç-Dış Yüzde: yatay-düzenli-yoğun perdah uygulanmıştır
--------------------------------	--

Üretim

Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Özsüz	Isı	Yüksek	Sertlik	Sert
-----------------------	-------------	-----------	-------	------------	--------	----------------	------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireçtaşı	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun	Az	Az	Az	Az	
Katkı Boyutu	İnce	İri	İnce	İnce	İnce	

Parça No: NB.20.02.46

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Çıplak Tepe	Çağ		Dönem	
Mal Grubu	B	Biçim	Kâse	Ağız/Dip/Kulp	Ağız

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	Karbonize	Dış Astar Rengi	5YR 4/4 Reddish Brown	İç Astar Rengi	5YR 4/4 Reddish Brown
--------------------	-----------	------------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------

Ölçüler

Yükseklik	6.9	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	14	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	İç-Dış Yüzde: yatay -yoğun -düzenli perdah ve ıslak sıvazlama uygulanmıştır
--------------------------------	---

Üretim

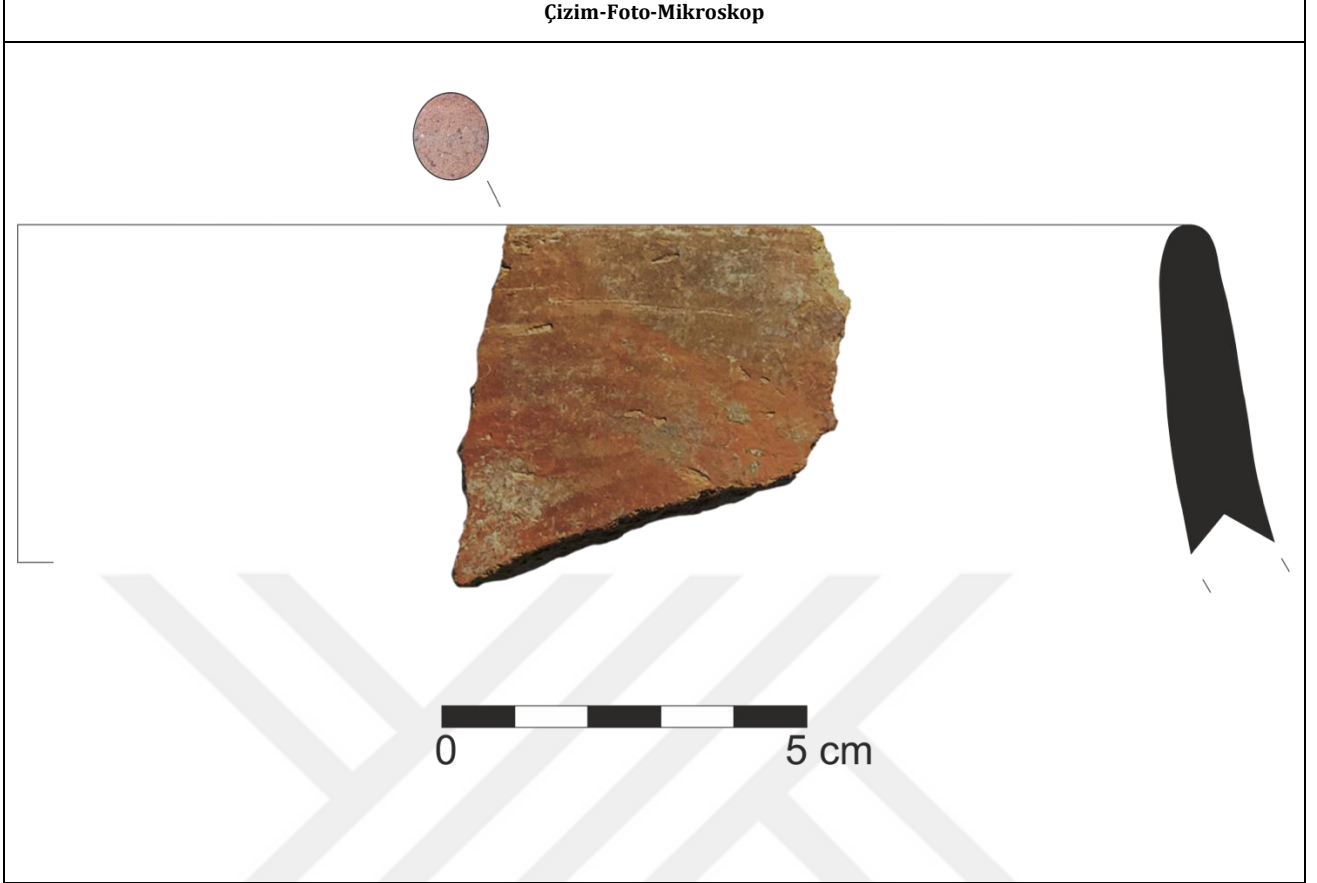
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Karbonize	Isı	Orta	Sertlik	Orta
-----------------------	-------------	-----------	-----------	------------	------	----------------	------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun			Az		
Katkı Boyutu	İnce			İri		

Parça No: NB.20.02.47

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Çıplak Tepe	Çağ	Neolitik	Dönem	Geç
Mal Grubu	B	Biçim	Çömlek	Ağız/Dip/Kulp	Ağız
Benzeri	Özbaşaran ve diğerleri, 2007: 286, fig.28.				

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	5YR 5/6 Yellowish Red	Dış Astar Rengi	2.5YR 4/6 Red	İç Astar Rengi	5YR 5/4 Reddish Brown
-------------	-----------------------	-----------------	---------------	----------------	-----------------------

Ölçüler

Yükseklik	4.7	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	32	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	İç-Dış Yüzde: yatay-az yoğunlukta-düzensiz perdah uygulanmıştır İç Yüzde: ıslak sıvazlama uygulanmıştır
-------------------------	--

Üretim

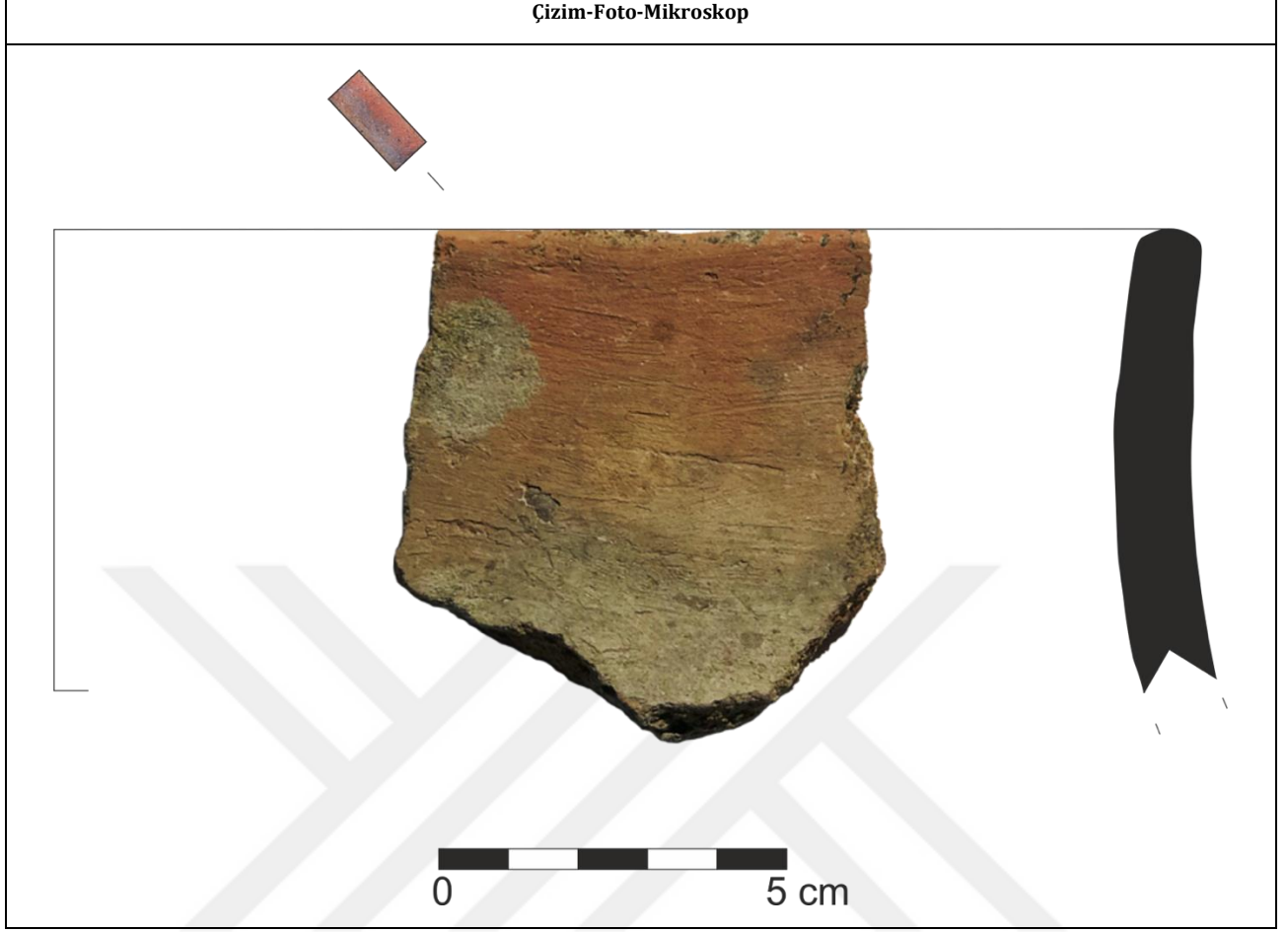
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Devetüyü	Isı	Yüksek	Sertlik	Sert
----------------	-------------	----	----------	-----	--------	---------	------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun	Az	Yoğun	Az		
Katkı Boyutu	İnce	Orta	İnce	İri		

Parça No: NB.20.02.48

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Çıplak Tepe	Çağ		Dönem	
Mal Grubu	A2	Biçim	Çömlek	Ağız/Dip/Kulp	Ağız

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	10R 6/8 Light Red	Dış Astar Rengi	2.5YR 6/8 Light Red	İç Astar Rengi	5YR 5/6 Yellowish Red
-------------	-------------------	-----------------	---------------------	----------------	-----------------------

Ölçüler

Yükseklik	6.5	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	32	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sivazlama	Dış yüzde: Alacalanma mevcuttur İç Yüzde: Islak sivazlama uygulanmıştır
-------------------------	--

Üretim

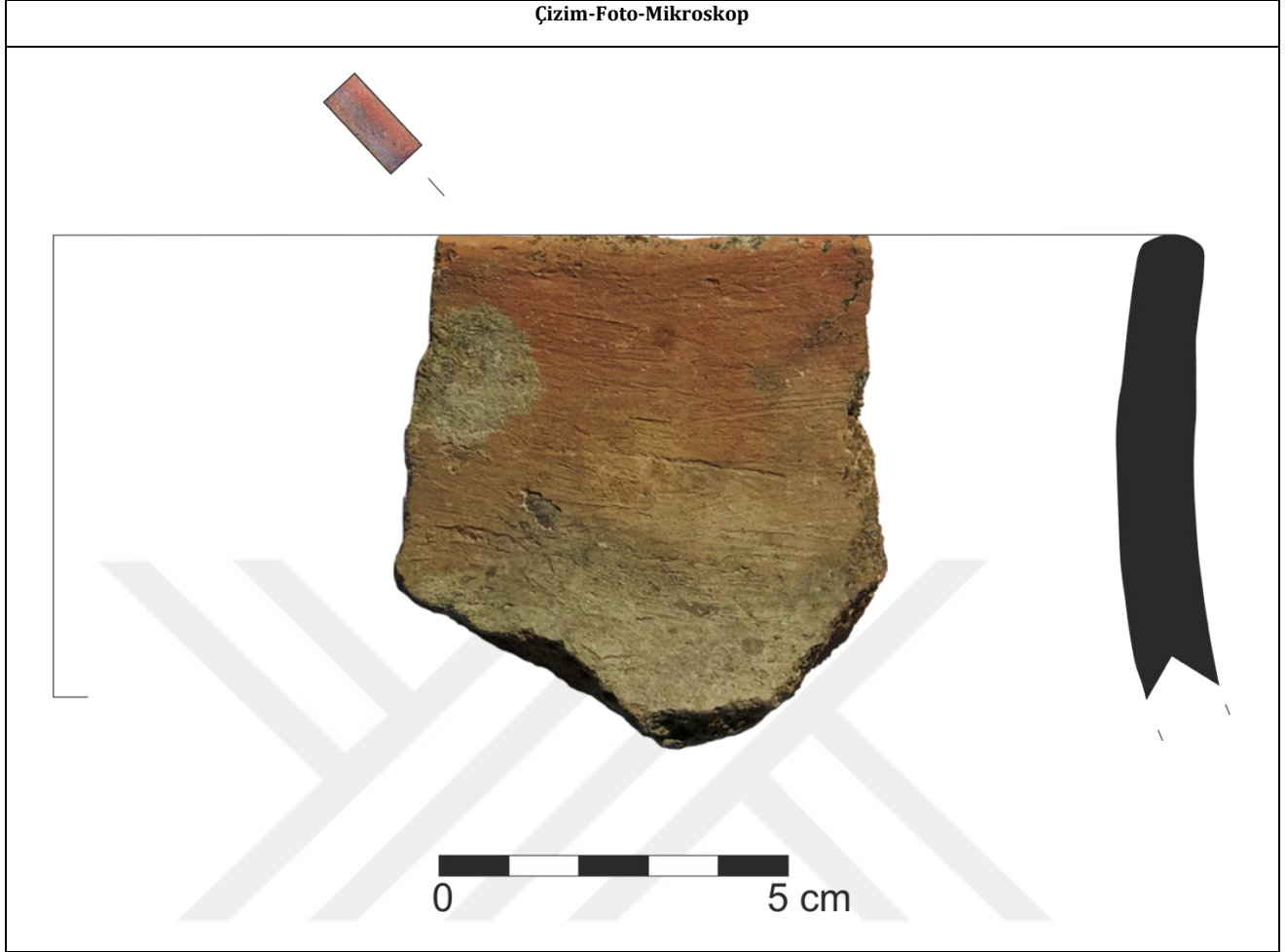
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Tabakalı	Isı	Çok Yüksek	Sertlik	Çok Sert
----------------	-------------	----	----------	-----	------------	---------	----------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun	Az	Az	Az	Yoğun	
Katkı Boyutu	İnce	İri	İri	İri	İnce	

Parça No: NB.20.02.49

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Çıplak Tepe	Çağ		Dönem	
Mal Grubu	B	Biçim	Kâse	Ağız/Dip/Kulp	Ağız

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	Karbonize	Dış Astar Rengi	2.5YR 5/4 Reddish Brown	İç Astar Rengi	2.5YR 5/4 Reddish Brown
-------------	-----------	-----------------	-------------------------	----------------	-------------------------

Ölçüler

Yükseklik	4.3	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	26	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	Dış Yüzde: yatay-yoğun-düzenli perdah uygulanmıştır İç Yüzde: yatay-orta yoğunlukta-düzenli perdah uygulanmıştır
-------------------------	---

Üretim

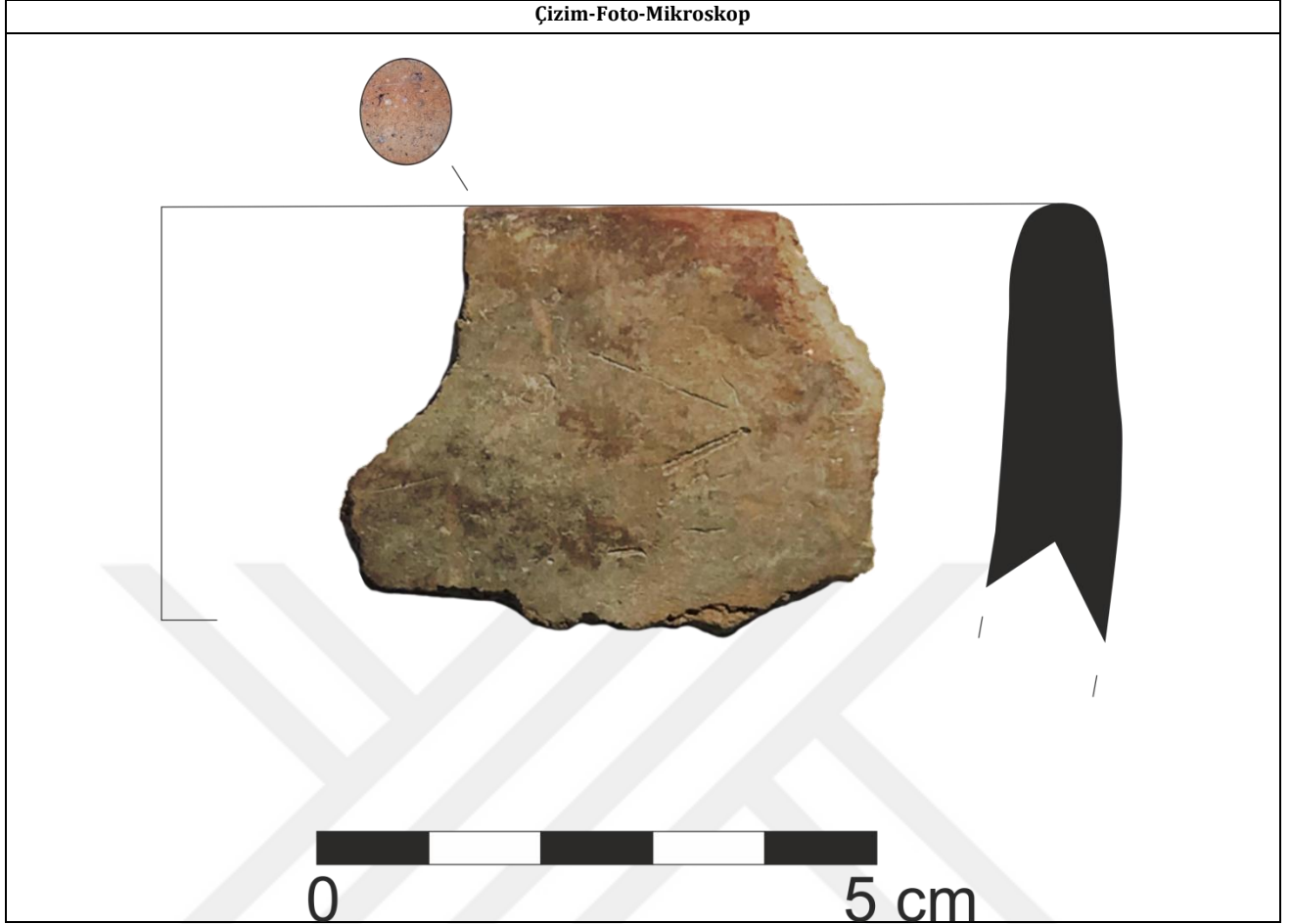
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Karbonize	Isı	Yüksek	Sertlik	Sert
----------------	-------------	----	-----------	-----	--------	---------	------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Az	Az	Az	Az		
Katkı Boyutu	İnce	Orta	İnce	İnce		

Parça No: NB.20.02.50

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Çıplak Tepe	Çağ	Kalkolitik	Dönem	Erken
Mal Grubu	A1	Biçim	Kâse	Ağız/Dip/Kulp	Ağız
Benzeri	Özbudak, 2016: 187, fig.11.				

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	2.5YR 6/6 Light Red	Dış Astar Rengi	10R 5/4 Weak Red	İç Astar Rengi	10R 6/8 Light Red
--------------------	---------------------	------------------------	------------------	-----------------------	-------------------

Ölçüler

Yükseklik	3.7	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	16	Genişlik	-
Dip Çapı		Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	İç-Dış Yüzde: yatay-düzenli-az yoğunlukta perdah uygulanmıştır
--------------------------------	--

Üretim

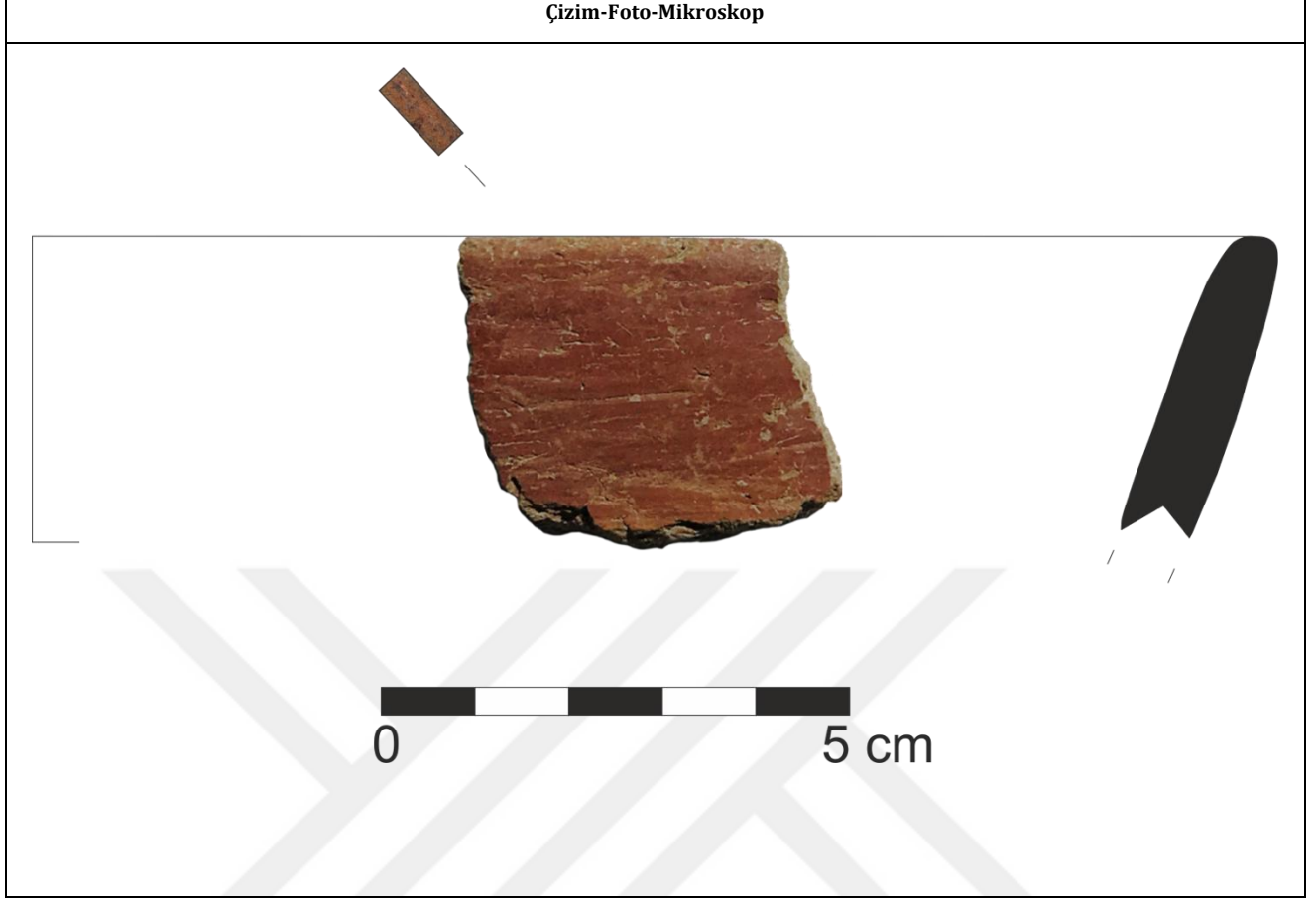
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Tabakalı	Isı	Yüksek	Sertlik	Sert
-----------------------	-------------	-----------	----------	------------	--------	----------------	------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun	Az	Az	Az		
Katkı Boyutu	İnce	İri	İnce	İnce		

Parça No: NB.20.02.51

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Çıplak Tepe	Çağ	Neolitik	Dönem	Geç
Mal Grubu	B	Biçim	Kâse	Ağız/Dip/Kulp	Ağız
Benzeri	Özbaşaran ve diğerleri, 2007: 286, fig.28.				

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	7.5YR 4/3 Brown	Dış Astar Rengi	10R 4/4 Weak Red	İç Astar Rengi	10R 4/4 Weak Red
-------------	-----------------	-----------------	------------------	----------------	------------------

Ölçüler

Yükseklik	3.2	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	26	Genişlik	-
Dip Çapı		Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sivazlama	Dış Yüzde: yatay-yoğun-düzensiz perdah uygulanmıştır İç Yüzde: yatay-az yoğunlukta-düzensiz perdah uygulanmıştır
-------------------------	---

Üretim

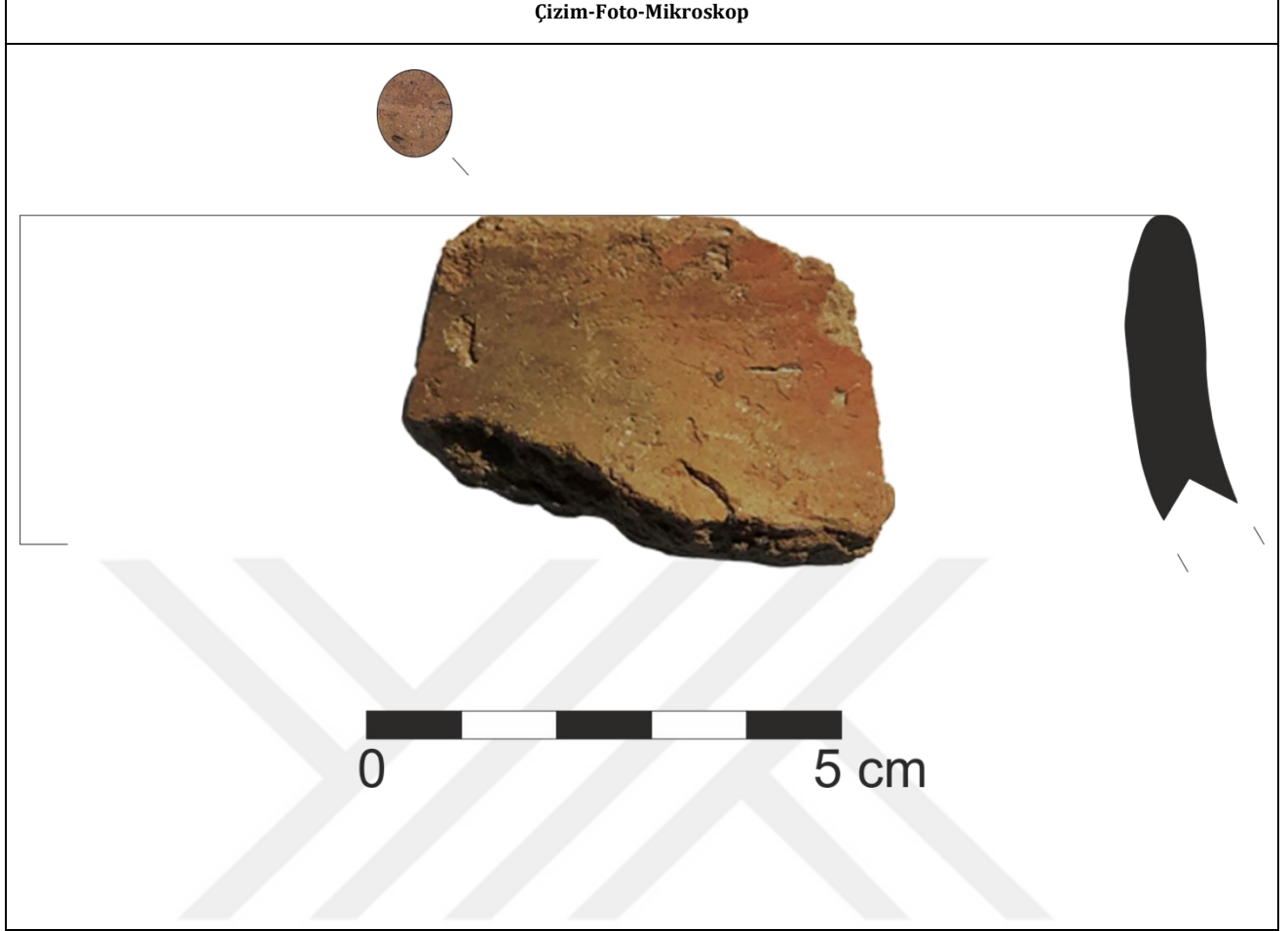
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Tabakalı	Isı	Yüksek	Sertlik	Sert
----------------	-------------	----	----------	-----	--------	---------	------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun	Yoğun	Az	Az		
Katkı Boyutu	İnce	İnce	İnce	İri		

Parça No: NB.20.02.52

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Çıplak Tepe	Çağ	Kalkolitik	Dönem	Erken
Mal Grubu	C	Biçim	Çömlek	Ağız/Dip/Kulp	Ağız
Benzeri	Özbudak, 2016: 185, fig.3; 186, fig.5.				

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	10YR 7/4 Very Pale Brown	Dış Astar Rengi	10YR 7/4 Very Pale Brown	İç Astar Rengi	10YR 7/4 Very Pale Brown
-------------	--------------------------	-----------------	--------------------------	----------------	--------------------------

Ölçüler

Yükseklik	4.2	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	20	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	Dış Yüzde: ıslak sıvazlama uygulanmıştır
-------------------------	--

Üretim

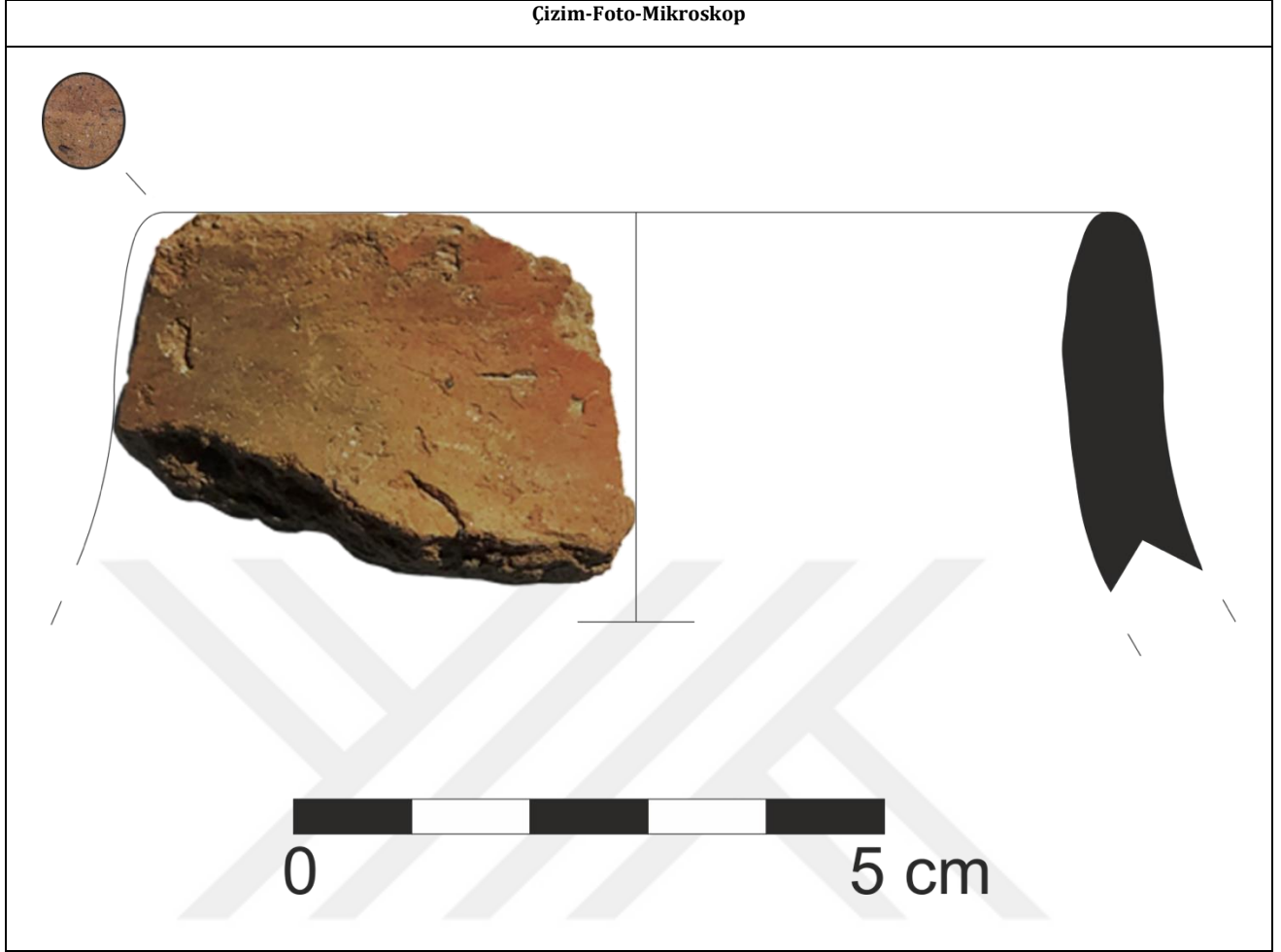
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Karbonize	Isı	Yüksek	Sertlik	Sert
----------------	-------------	----	-----------	-----	--------	---------	------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun	Az	Az	Az		
Katkı Boyutu	İnce	İnce	İnce	İnce		

Parça No: NB.20.02.54

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Çıplak Tepe	Çağ		Dönem	
Mal Grubu	A1	Biçim	Çömlek	Ağız/Dip/Kulp	Ağız

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	7.5YR 6/6 Reddish Yellow	Dış Astar Rengi	10R 5/6 Red	İç Astar Rengi	2.5YR 6/6 Light Red
--------------------	--------------------------	------------------------	-------------	-----------------------	---------------------

Ölçüler

Yükseklik	3.6	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	24	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	İç-Dış Yüzde: yatay-düzensiz-az yoğunlukta perdah uygulanmıştır Dış Yüzde: alacalanma mevcuttur
--------------------------------	--

Üretim

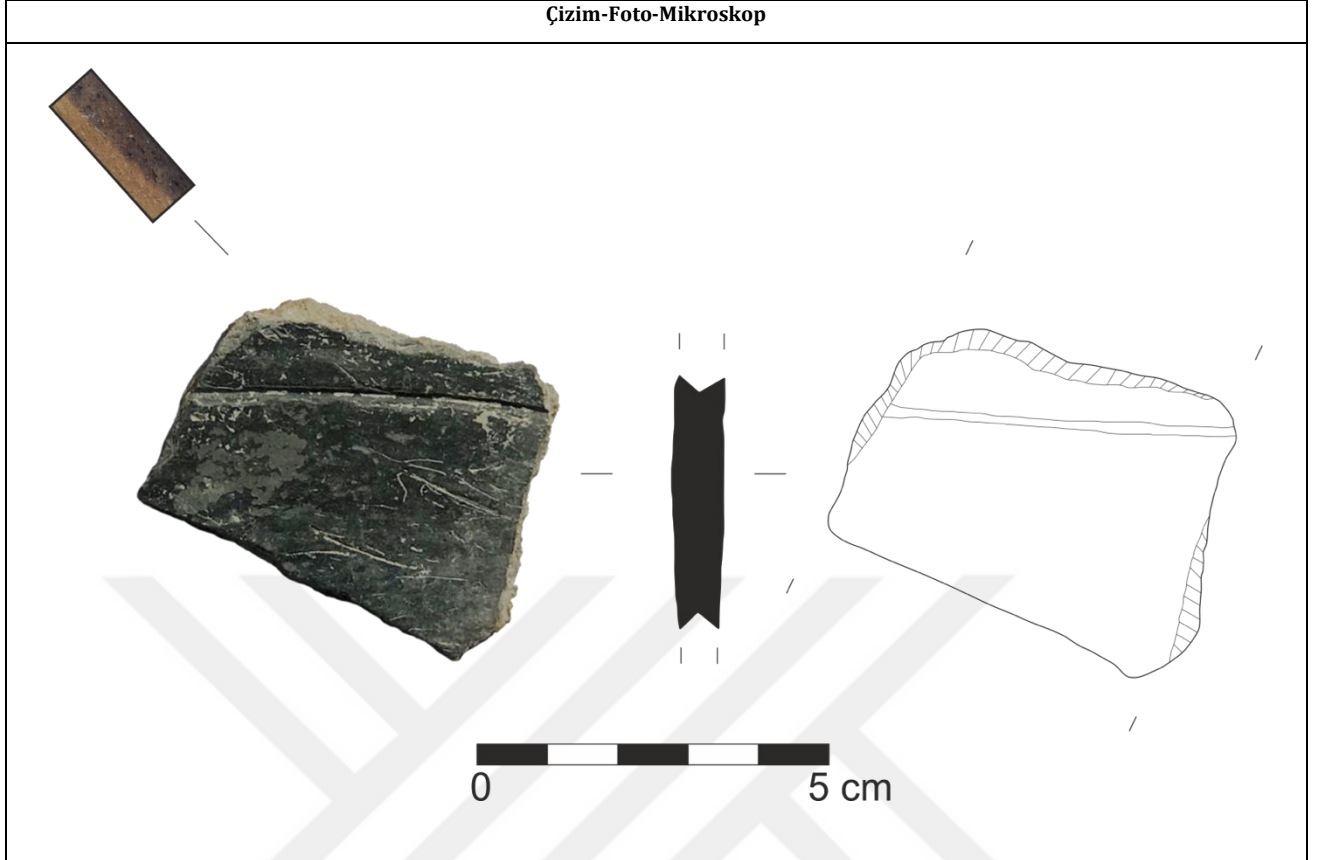
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Tabakalı	Isı	Orta	Sertlik	Orta
-----------------------	-------------	-----------	----------	------------	------	----------------	------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun	Yoğun	Az	Az		
Katkı Boyutu	İnce	İnce	İnce	İri		

Parça No: NB.20.02.55

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Çıplak Tepe	Çağ	Dönem
Mal Grubu	B	Biçim	Gövde Parçası
			Ağız/Dip/Kulp
			-

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	10R 5/8 Red	Dış Astar Rengi	10R 4/8 Red	İç Astar Rengi	2.5YR 6/4 Light Reddish Brown
-------------	-------------	-----------------	-------------	----------------	-------------------------------

Ölçüler

Yükseklik	-	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	-	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Bezeme

Bezeme Tekniği	Kabartma	Bezeme Alanı	Gövde
Bezeme Tipi	-	Bezeme Diğer Bilgiler	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	Dış Yüzde: yatay-düzenli-yoğun perdah uygulanmıştır
-------------------------	---

Üretim

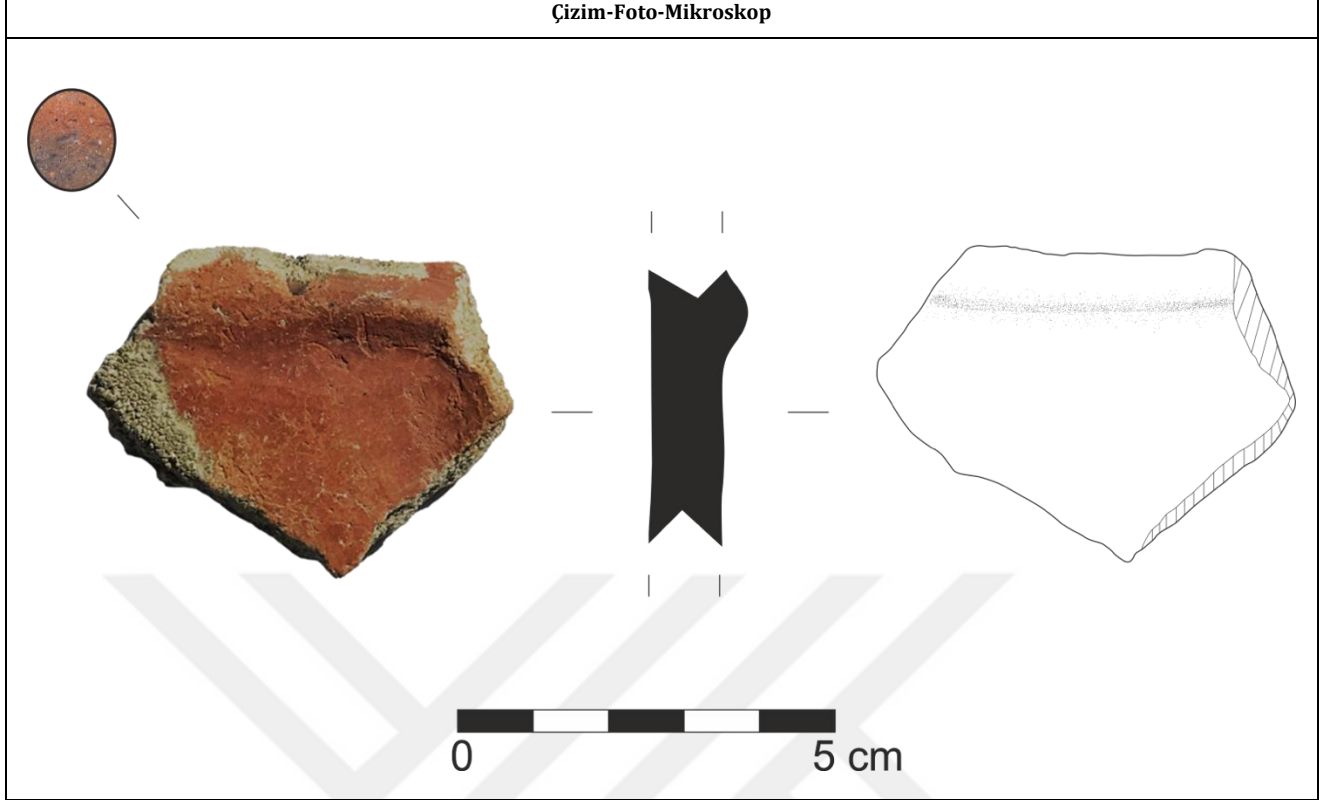
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Tabakalı	Isı	Çok Yüksek	Sertlik	Çok Sert
----------------	-------------	----	----------	-----	------------	---------	----------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun	Az	Yoğun			
Katkı Boyutu	İnce	İri	İnce			

Parça No: NB.20.02.56

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Çıplak Tepe	Çağ		Dönem	
Mal Grubu	D3	Biçim	Gövde Parçası	Ağız/Dip/Kulp	

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	7.5YR 6/4 Light Brown	Dış Astar Rengi	2.5YR 2.5/1 Reddish Black	İç Astar Rengi	
-------------	-----------------------	-----------------	---------------------------	----------------	--

Ölçüler

Yükseklik	-	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	-	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Bezeme

Bezeme Tekniği	Kazıma	Bezeme Alanı	Gövde
Bezeme Tipi	Yiv	Bezeme Diğer Bilgiler	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	Dış Yüzde: yatay-düzenli-yoğun perdah uygulanmıştır
-------------------------	---

Üretim

Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Tabakalı	Isı	Yüksek	Sertlik	Orta
----------------	-------------	----	----------	-----	--------	---------	------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun	Az	Az	Az	Az	
Katkı Boyutu	İnce	İri	İnce	İnce	İnce	

Parça No: NB.20.02.57

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Çıplak Tepe	Çağ	Neolitik	Dönem	Geç
Mal Grubu	A1	Biçim	Kâse	Ağız/Dip/Kulp	Ağız
Benzeri	Özbaşaran ve diğerleri, 2007: 286, fig.28				

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	Karbonize	Dış Astar Rengi	2.5YR 6/6 Light Red	İç Astar Rengi	2.5YR 6/6 Light Red
--------------------	-----------	------------------------	---------------------	-----------------------	---------------------

Ölçüler

Yükseklik	5.1	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	16	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	İç-Dış Yüzde: yatay-düzenli-yoğun perdah uygulanmıştır
--------------------------------	--

Üretim

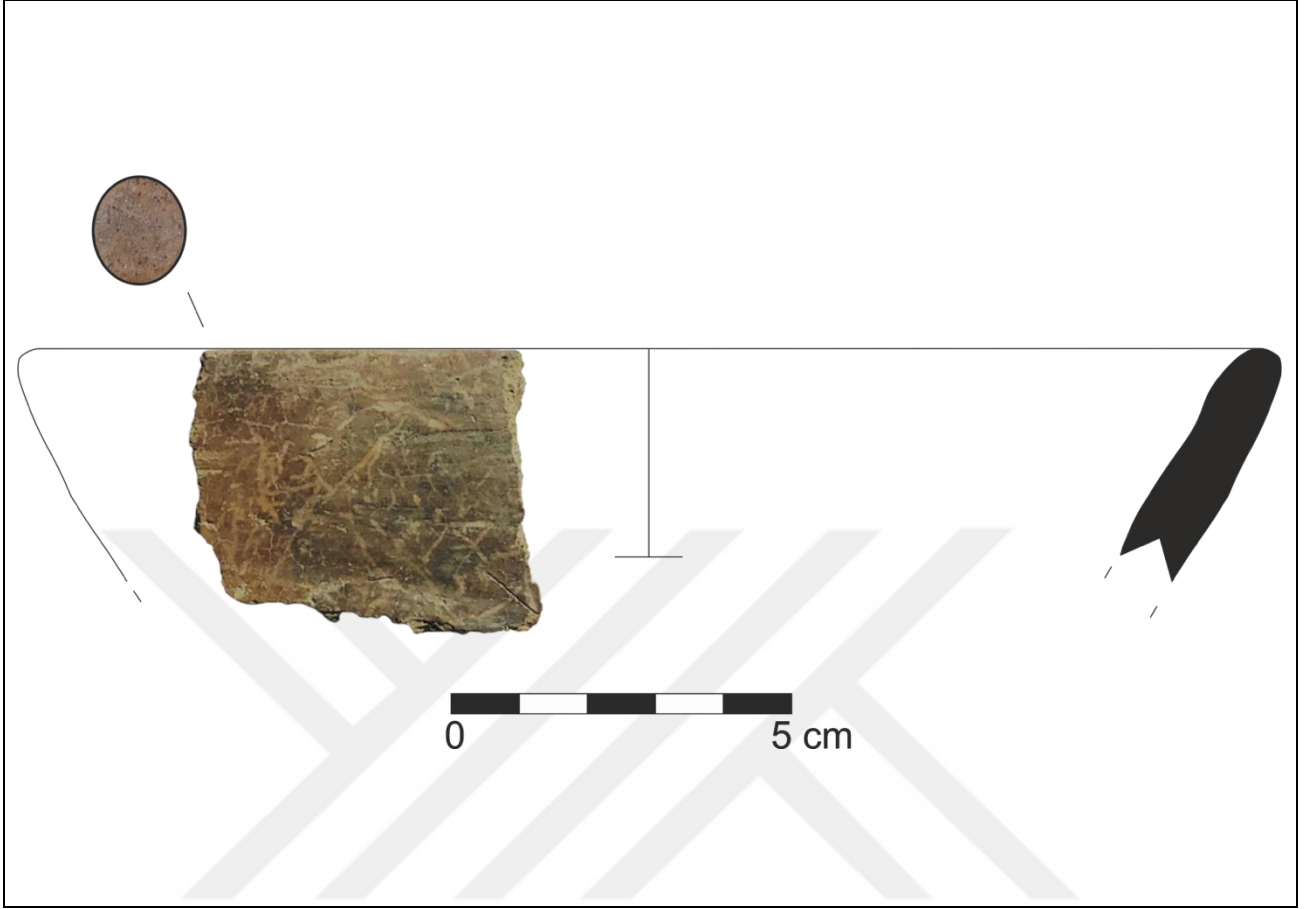
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Karbonize	Isı	Yüksek	Sertlik	Orta
-----------------------	-------------	-----------	-----------	------------	--------	----------------	------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun	Yoğun	Az	Az		
Katkı Boyutu	İnce	İnce	İnce	İri		

Parça No: NB.20.02.58

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Çıplak Tepe	Çağ	Kalkolitik	Dönem	Erken
Mal Grubu	B	Biçim	Kâse	Ağız/Dip/Kulp	Ağız
Benzeri	Özbudak, 2016: 185, fig.4				

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	7.5YR 6/2 Pinkish Gray	Dış Astar Rengi	5YR 5/2 Reddish Gray	İç Astar Rengi	5YR 5/4 Reddish Brown
-------------	------------------------	-----------------	----------------------	----------------	-----------------------

Ölçüler

Yükseklik	3.9	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	32	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	Dış Yüzde: yatay-yoğun-düzenli perdah uygulanmıştır
-------------------------	---

Üretim

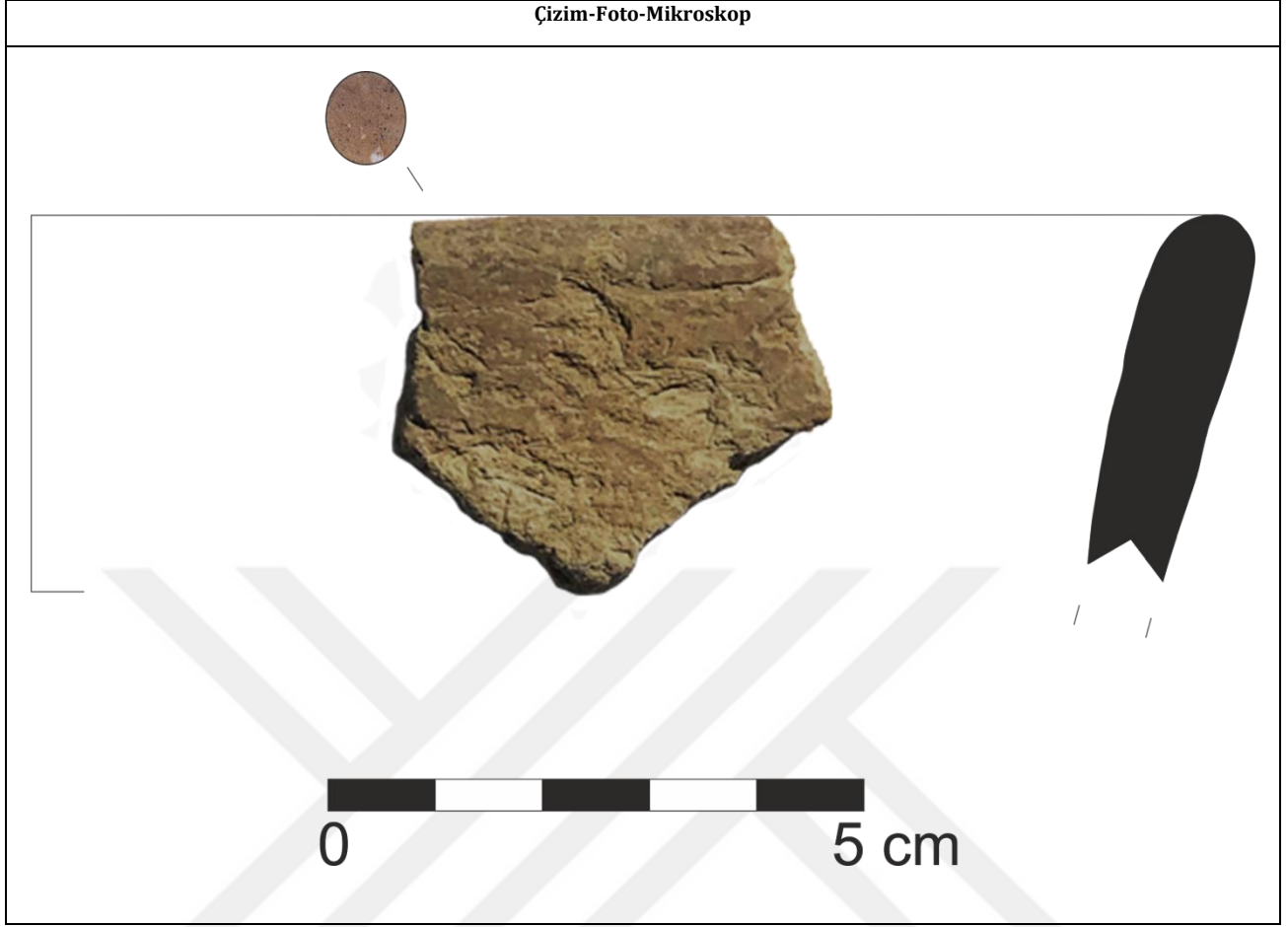
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Özsüz	Isı	Çok Yüksek	Sertlik	Çok Sert
----------------	-------------	----	-------	-----	------------	---------	----------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun	Az	Az	Az		
Katkı Boyutu	İnce	İri	İnce	İri		

Parça No: NB.20.02.60

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Çıplak Tepe	Çağ		Dönem	
Mal Grubu	B	Biçim	Kâse	Ağız/Dip/Kulp	Ağız

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	7.5YR 6/4 Light Brown	Dış Astar Rengi	-	İç Astar Rengi	2.5YR 4/4 Reddish Brown
-------------	-----------------------	-----------------	---	----------------	-------------------------

Ölçüler

Yükseklik	3.3	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	22	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	Dış Yüzde: astar var olmasına karşın, hamura tutunamadığı için dökülerek tahrip olmuştur. Astarın çok az korunabildiği yerlerde perdahın da olduğu görülmektedir. İç Yüzde: yatay-düzenli-orta yoğunlukta perdah uygulanmıştır
-------------------------	---

Üretim

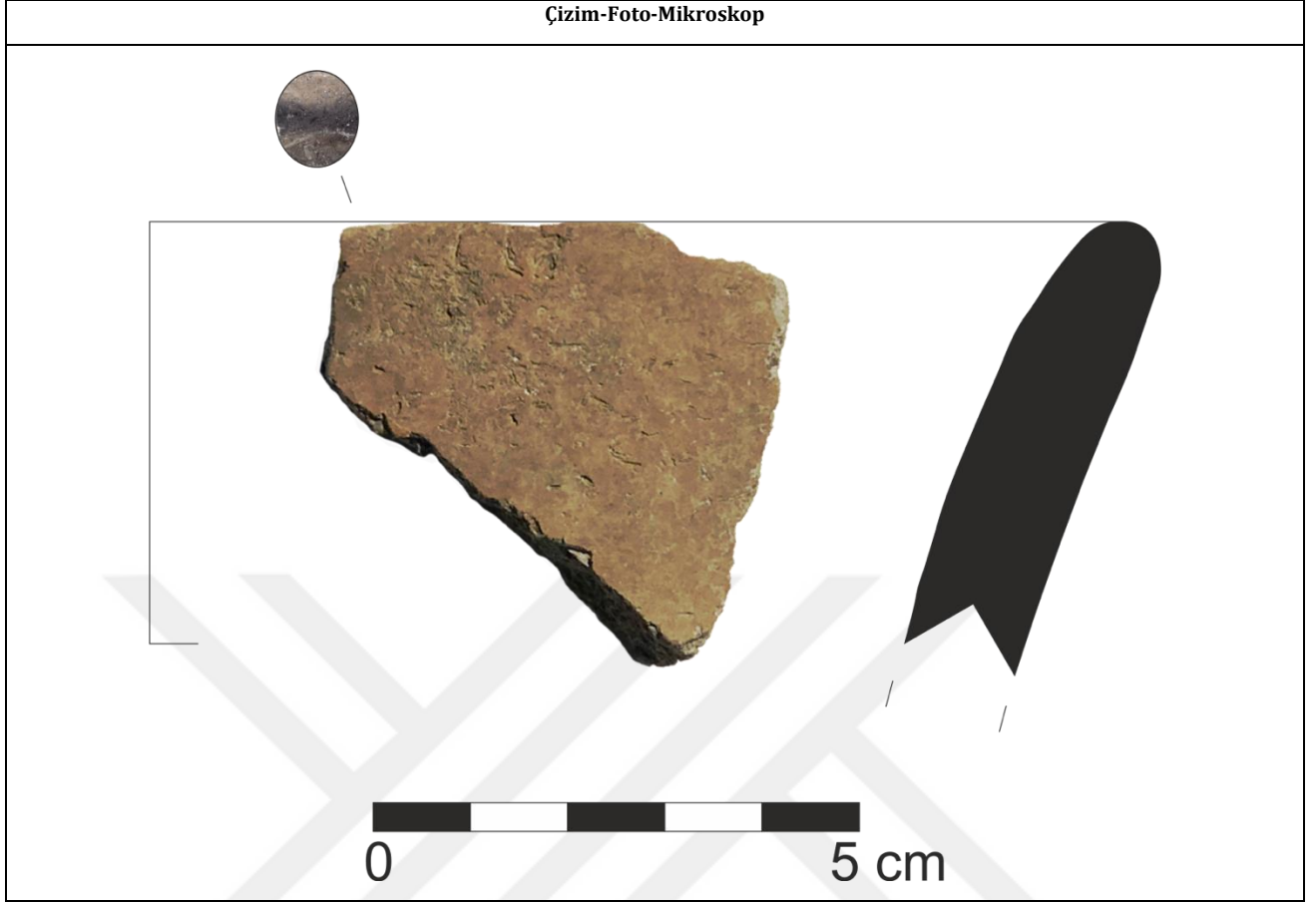
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Özsüz	Isı	Orta	Sertlik	Orta
----------------	-------------	----	-------	-----	------	---------	------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun		Yoğun	Az		
Katkı Boyutu	İnce		İnce	İri		

Parça No: NB.20.02.62

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Çıplak Tepe	Çağ	Neolitik	Dönem	Geç
Mal Grubu	B	Biçim	Kâse	Ağız/Dip/Kulp	Ağız
Benzeri	Özbaşaran ve diğerleri, 2007: 287, fig.30.				

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	7.5YR 5/2 Brown	Dış Astar Rengi	7.5YR 5/3 Brown	İç Astar Rengi	-
-------------	-----------------	-----------------	-----------------	----------------	---

Ölçüler

Yükseklik	4.4	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	20	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	Dış Yüzde: yatay-düzenli-yoğun perdah uygulanmıştır
-------------------------	---

Üretim

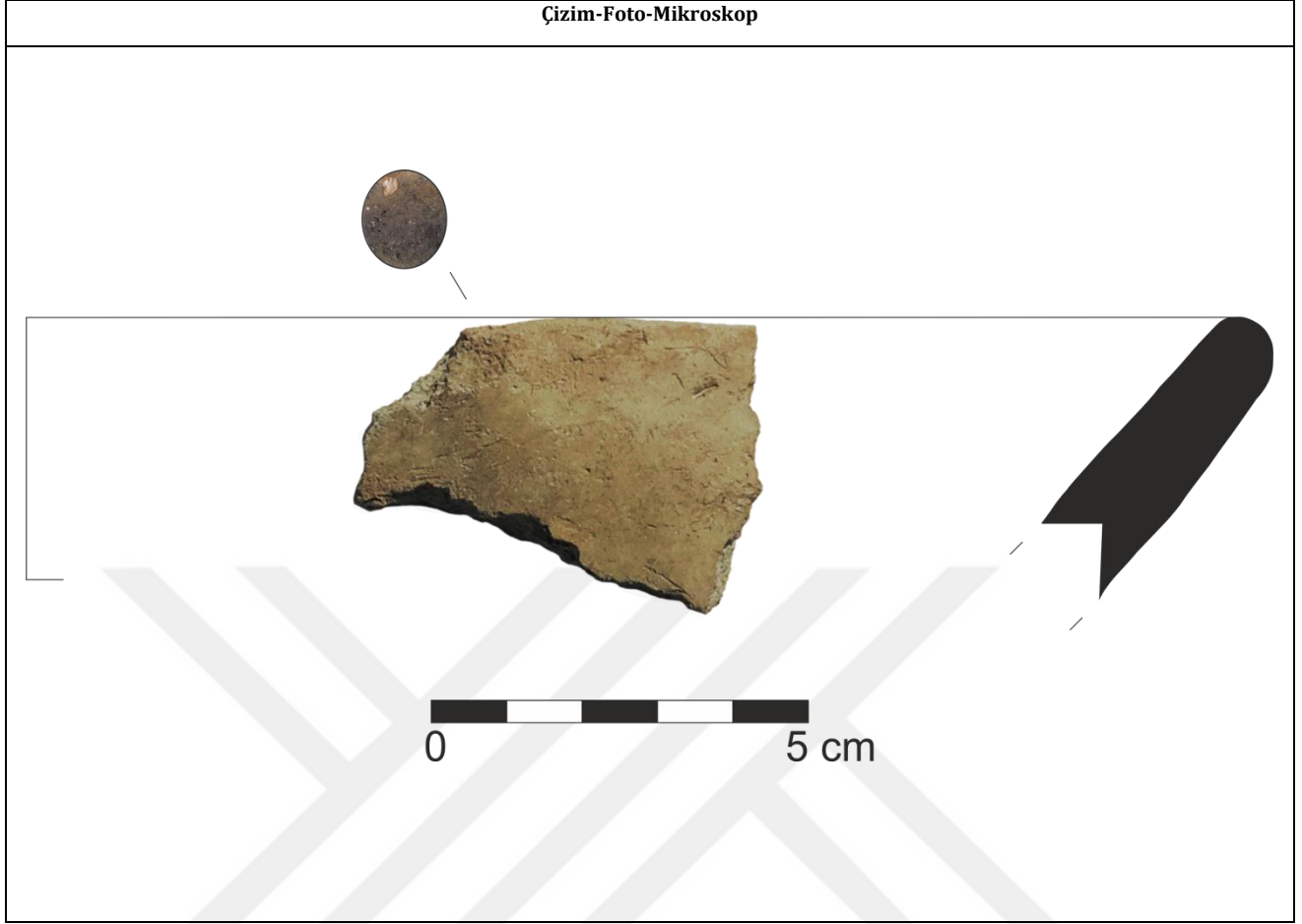
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Karbonize	Isı	Yüksek	Sertlik	Sert
----------------	-------------	----	-----------	-----	--------	---------	------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Orta	Az	Orta	Az		
Katkı Boyutu	İri	İri	İnce	İri		

Parça No: NB.20.02.63

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Çıplak Tepe	Çağ	Kalkolitik	Dönem	Erken
Mal Grubu	C	Biçim	Kaideli Tabak	Ağız/Dip/Kulp	Ağız
Benzeri	Özbudak, 2016: 189, fig.17.				

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	Karbonize	Dış Astar Rengi	10YR 6/2 Light Brownish Gray	İç Astar Rengi	7.5YR 7/3 Pink
-------------	-----------	-----------------	------------------------------	----------------	----------------

Ölçüler

Yükseklik	3.4	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	32	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	İç-Dış Yüzde: yatay-yoğun-düzenli perdah uygulanmıştır
-------------------------	--

Üretim

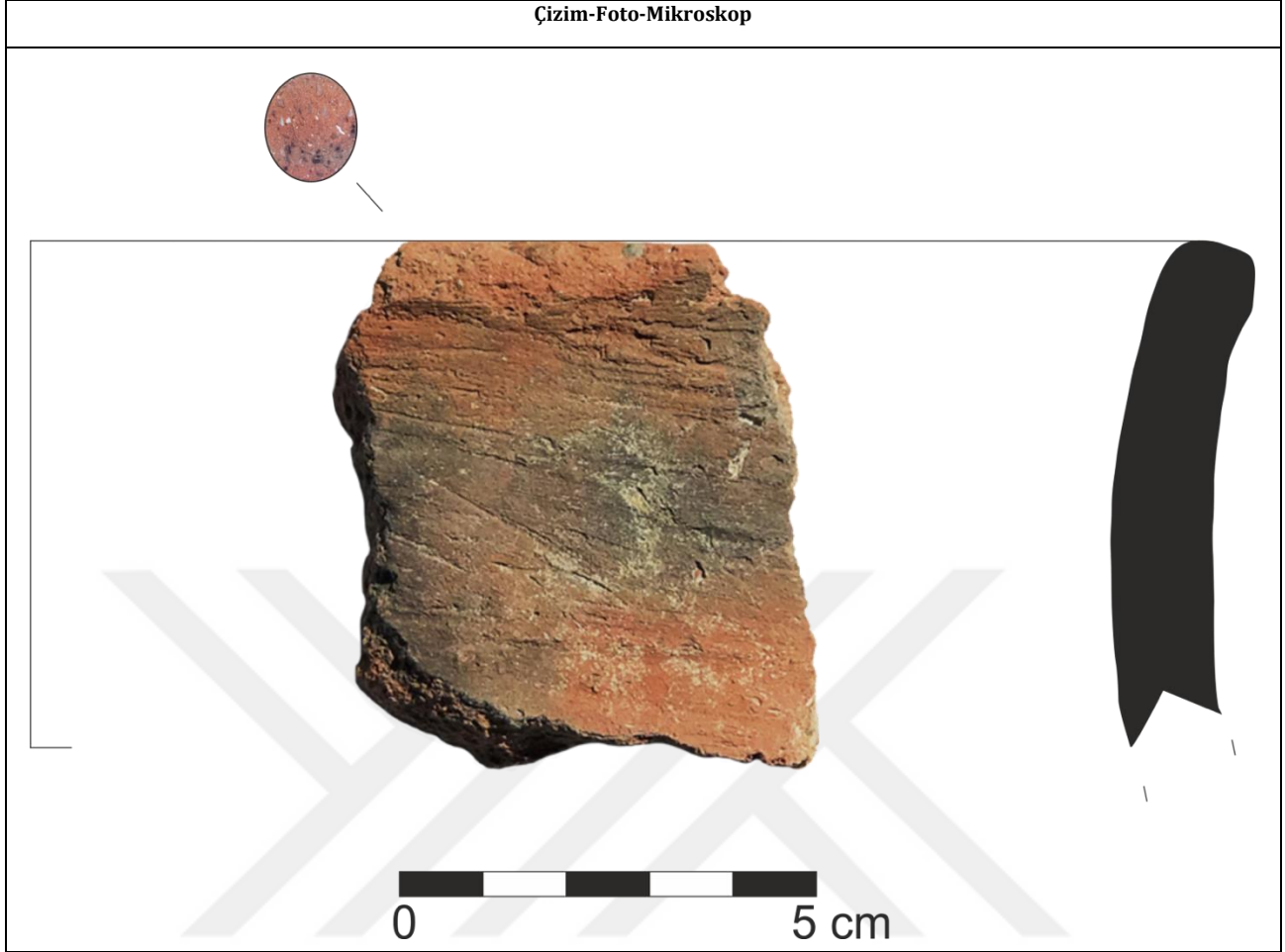
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Karbonize	Isı	Yüksek	Sertlik	Sert
----------------	-------------	----	-----------	-----	--------	---------	------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun	Az	Az	Az		
Katkı Boyutu	İnce	İri	İnce	İri		

Parça No: NB.20.02.64

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Çıplak Tepe	Çağ	Kalkolitik	Dönem	Orta
Mal Grubu	A2	Biçim	Çömlek	Ağız/Dip/Kulp	Ağız

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	10R 5/8 Red	Dış Astar Rengi	10R 5/6 Red	İç Astar Rengi	2.5YR 6/6 Light Red
--------------------	-------------	------------------------	-------------	-----------------------	---------------------

Ölçüler

Yükseklik	6	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	28	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	İç-Dış Yüzde: yoğun tarazlama mevcuttur Dış Yüzde: yoğun alacalanma mevcuttur
--------------------------------	--

Üretim

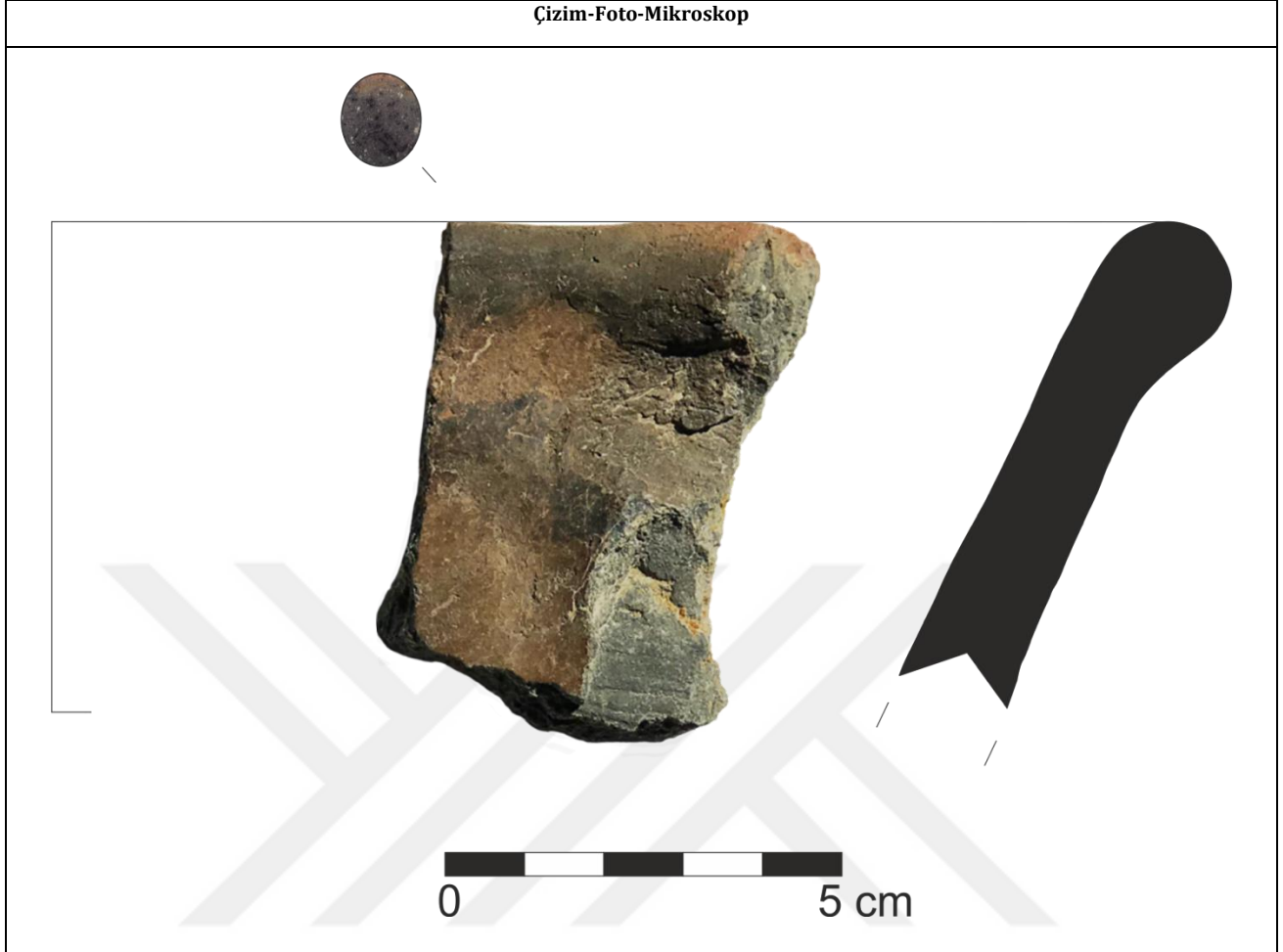
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Tabakalı	Isı	Yüksek	Sertlik	Sert
-----------------------	-------------	-----------	----------	------------	--------	----------------	------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun		Az	Az	Az	
Katkı Boyutu	İnce		İnce	İri	İri	

Parça No: NB.20.02.65

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Çıplak Tepe	Çağ		Dönem	
Mal Grubu	B	Biçim	Çömlek	Ağız/Dip/Kulp	Ağız

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	Karbonize	Dış Astar Rengi	2.5YR 4/3 Reddish Brown	İç Astar Rengi	2.5YR 6/8 Light Red
-------------	-----------	-----------------	-------------------------	----------------	---------------------

Ölçüler

Yükseklik	6.1	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	28	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	İç-Dış Yüzde: yatay-yoğun-düzenli perdah uygulanmıştır
-------------------------	--

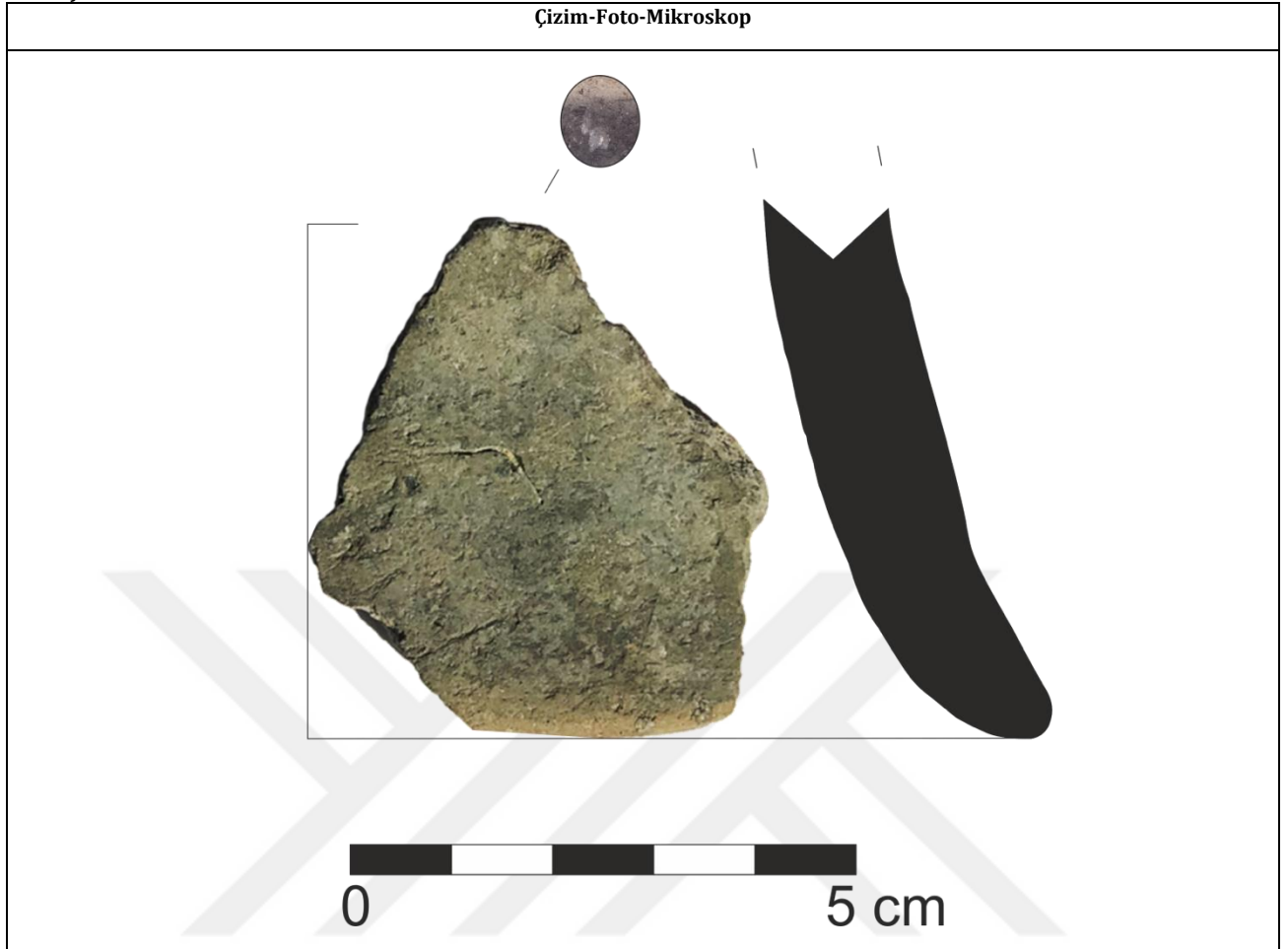
Üretim

Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Karbonize	Isı	Yüksek	Sertlik	Sert
----------------	-------------	----	-----------	-----	--------	---------	------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun		Yoğun	Az		
Katkı Boyutu	İnce		İnce	İri		

Parça No: NB.20.02.66

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Çıplak Tepe	Çağ		Dönem	
Mal Grubu	C	Biçim	Kaideli Tabak	Ağız/Dip/Kulp	Dip

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	7.5YR 6/4 Light Brown	Dış Astar Rengi	-	İç Astar Rengi	7.5YR 6/4 Light Brown
--------------------	-----------------------	------------------------	---	-----------------------	-----------------------

Ölçüler

Yükseklik	5.1	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	-	Genişlik	-
Dip Çapı	14	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	Dış Yüzde: özdeki karbonizeleşmekten kaynaklanan alacalanma mevcuttur. Bu nedenle astar okunamamaktadır.
--------------------------------	--

Üretim

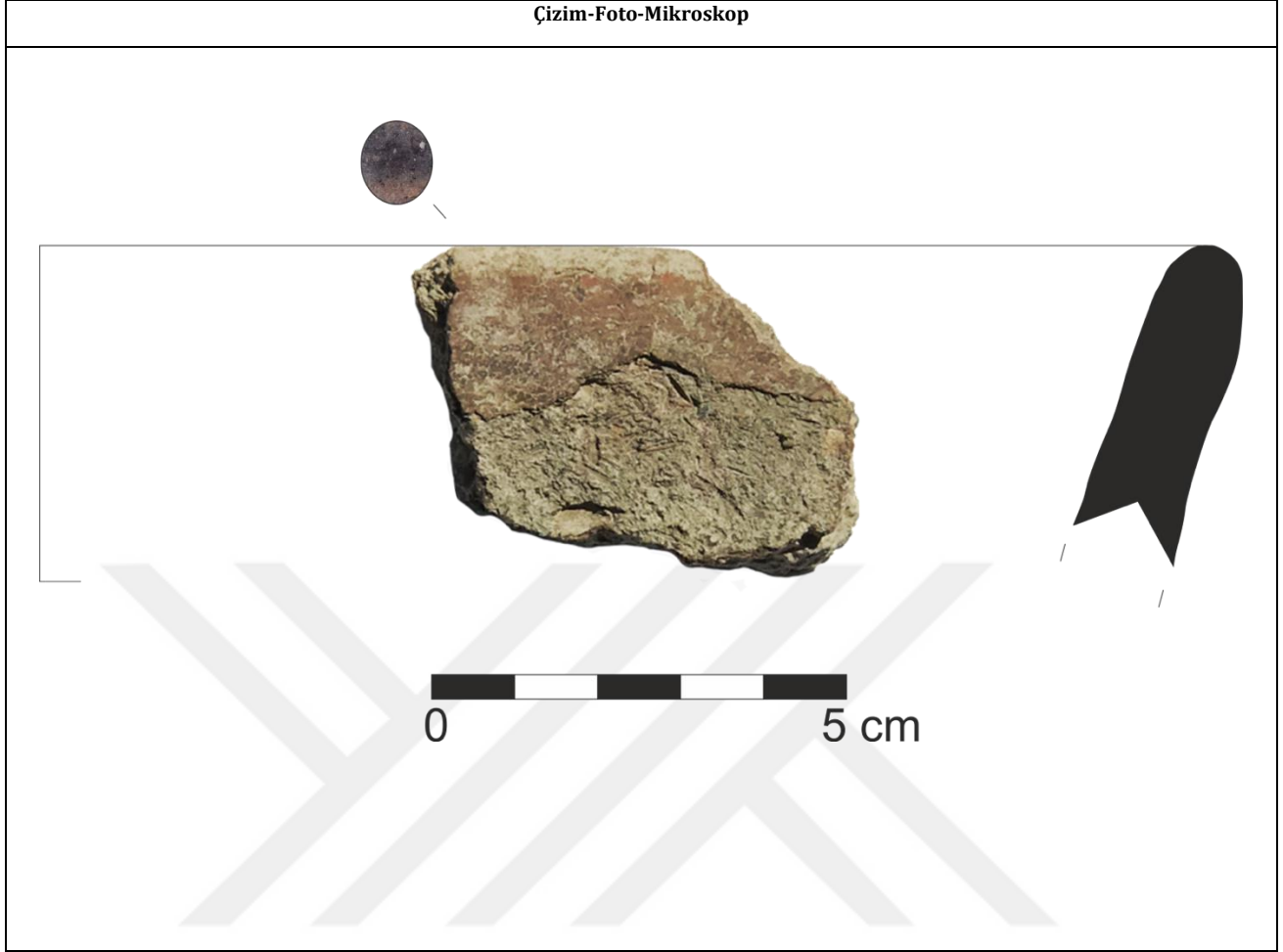
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Karbonize	Isı	Yüksek	Sertlik	Sert
-----------------------	-------------	-----------	-----------	------------	--------	----------------	------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun	Az	Yoğun	Az		
Katkı Boyutu	Orta	İri	İnce	İri		

Parça No: NB.20.02.67

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Çıplak Tepe	Çağ	Kalkolitik	Dönem	Erken
Mal Grubu	B	Biçim	Kâse	Ağız/Dip/Kulp	Ağız

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	7.5YR 3/3 Dark Brown	Dış Astar Rengi	10R 4/3 Weak Red	İç Astar Rengi	10R 5/6 Red
-------------	----------------------	-----------------	------------------	----------------	-------------

Ölçüler

Yükseklik	3.4	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	28	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	Dış Yüzde: astar hamura tutunamayarak tahrip olmuştur. İç Yüzde: yatay-düzenli-az yoğunlukta perdah uygulanmıştır ve alacalanma mevcuttur
-------------------------	--

Üretim

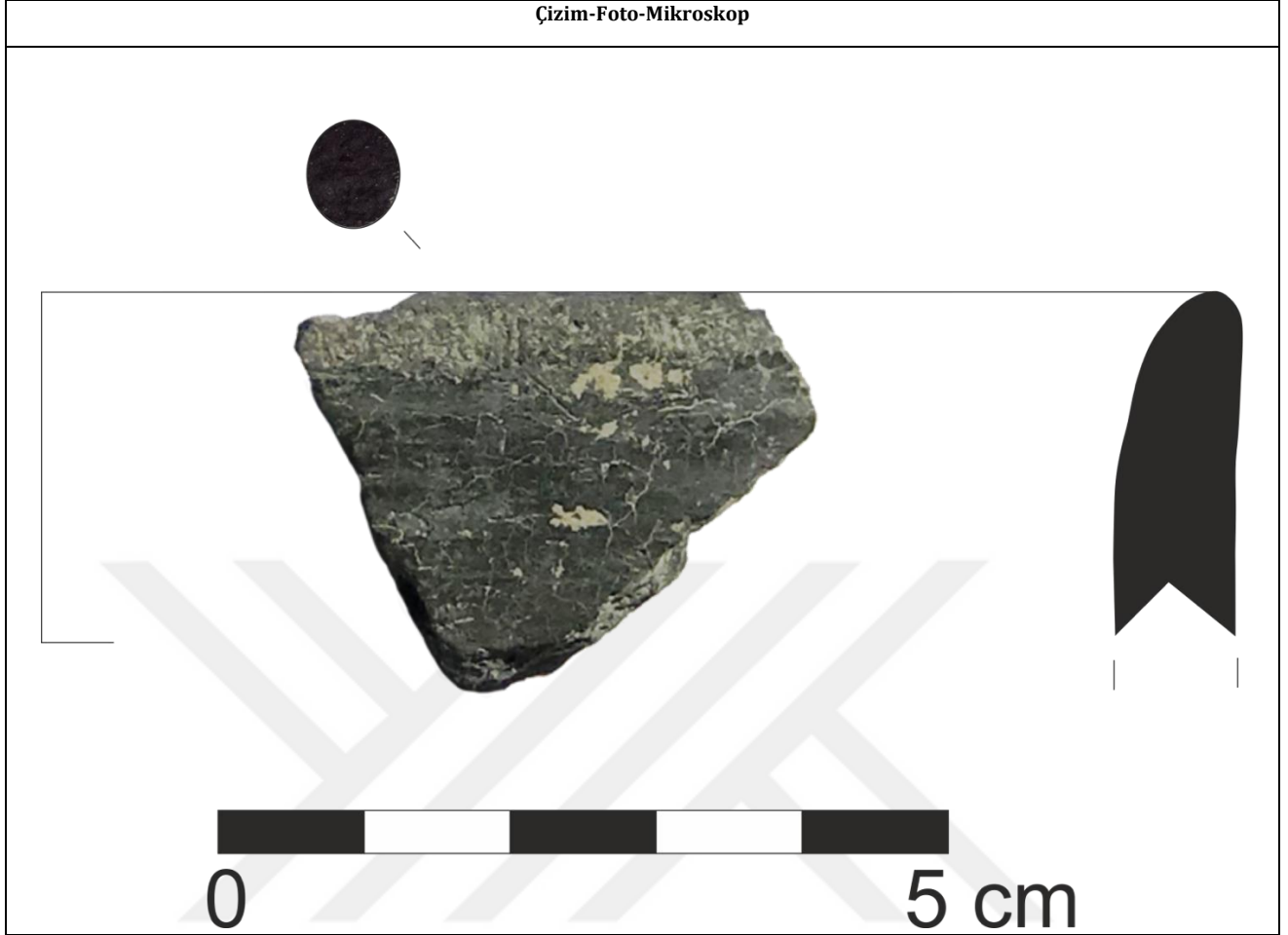
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Karbonize	Isı	Yüksek	Sertlik	Sert
----------------	-------------	----	-----------	-----	--------	---------	------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun	Az	Yoğun	Az		
Katkı Boyutu	Orta	İri	İnce	İri		

Parça No: NB.20.02.68

Çizim-Foto-Mikroskop

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Çıplak Tepe	Çağ	Kalkolitik	Dönem	Erken
Mal Grubu	B	Biçim	Çömlek	Ağız/Dip/Kulp	Ağız

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	2.5 2.5/1 Reddish Black	Dış Astar Rengi	10YR 3/1 Very Dark Gray	İç Astar Rengi	10YR 3/1 Very Dark Gray
-------------	-------------------------	-----------------	-------------------------	----------------	-------------------------

Ölçüler

Yükseklik	2.4	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	16	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Yüzey İşlemleri

Perdah/ Islak Sıvazlama	İç-Dış Yüzde: yatay-düzensiz-yoğun perdah uygulanmıştır
-------------------------	---

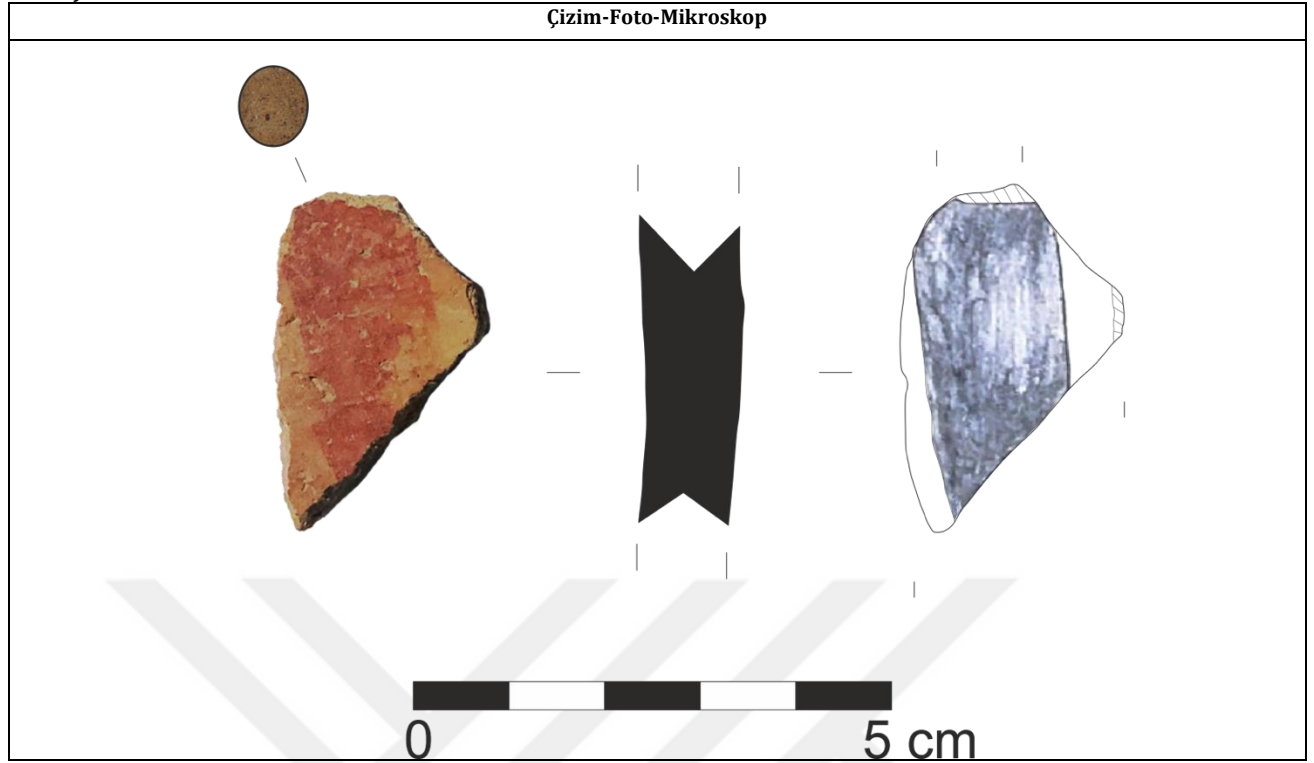
Üretim

Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Özsüz	Isı	Orta	Sertlik	Yumuşak
----------------	-------------	----	-------	-----	------	---------	---------

Katkı

Katkı Türü	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç	Kuvars
Katkı Yoğunluğu	Yoğun	Az	Az	Az		
Katkı Boyutu	İnce	İnce	İnce	İnce		

Parça No: NB.20.02.69

Genel Bilgiler

Buluntu Yeri	Çıplak Tepe	Çağ	Neolitik	Dönem	Geç
Mal Grubu	D1	Biçim	Gövde Parçası	Ağız/Dip/Kulp	
Benzeri	Caneva, 2007: 205, fig.27 Türk, 2022: 130, Katalog No: NB 18/5-124-93				

Renk (Munsell)

Hamur Rengi	7.5YR 6/4 Light Brown	Dış Astar Rengi	2.5YR 6/6 Light Red	İç Astar Rengi	-
Boya Rengi	10R 4/6 Red				

Ölçüler

Yükseklik	-	Boyun Çapı	-
Ağız Çapı	-	Genişlik	-
Dip Çapı	-	Uzunluk	-

Bezeme

Bezeme Tekniği	Fırça	Bezeme Alanı	Gövde
Bezeme Tipi	Dış yüzeyde paralel bant	Bezeme Diğer Bilgiler	-

Yüzey İşlemleri

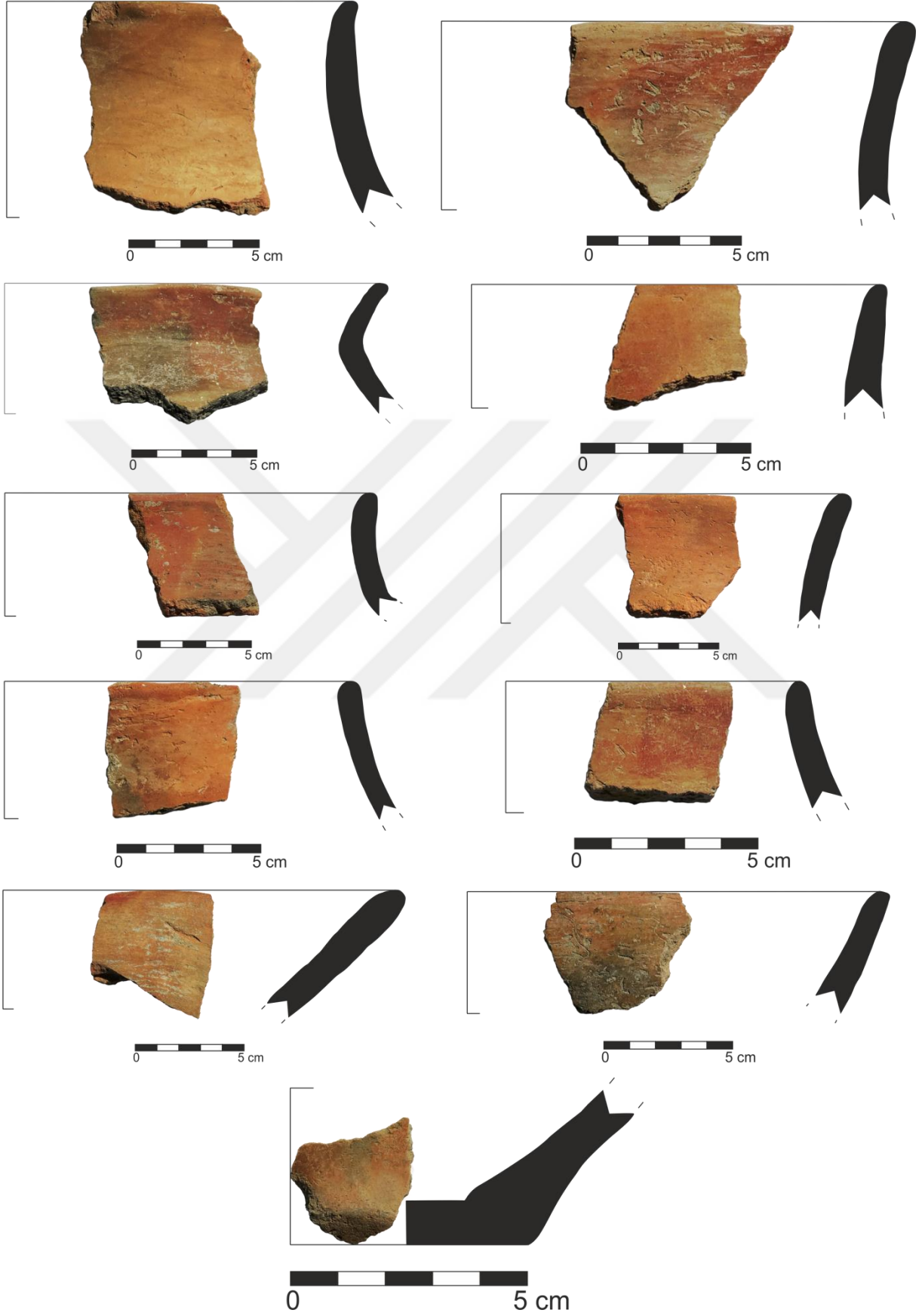
Perdah/ Islak Sivazlama	Dış Yüzde: yatay-yoğun-düzenli perdah uygulanmıştır
--------------------------------	---

Üretim

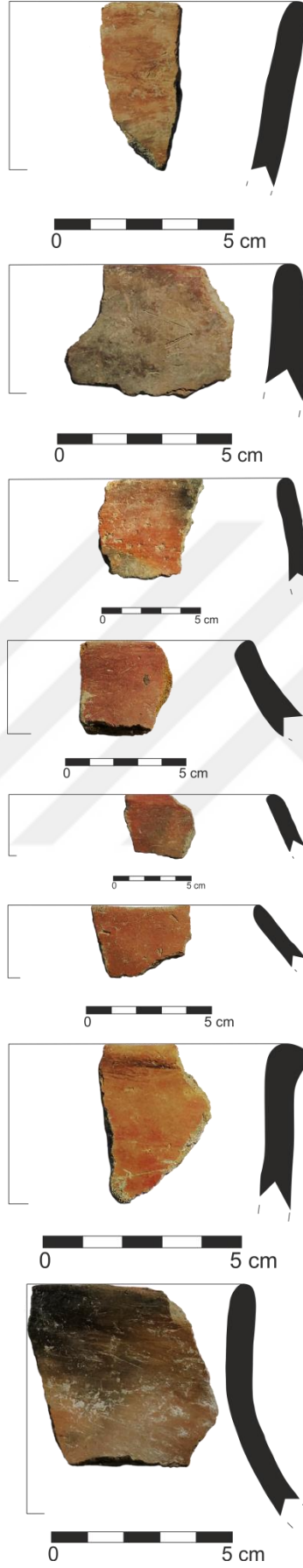
Üretim Tekniği	Elde Üretim	Öz	Özsüz	Isı	Yüksek	Sertlik	Sert
-----------------------	-------------	-----------	-------	------------	--------	----------------	------

Katkı

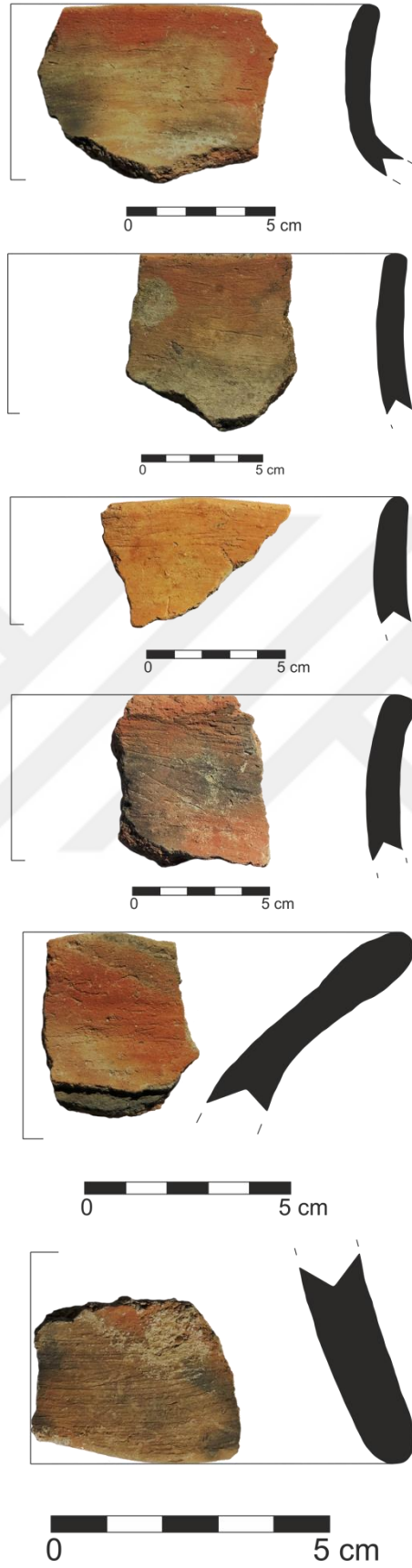
Katkı Türü	Kum	Kum	Bitki	Mika	Taşçık	Kireç
Katkı Yoğunluğu	Yoğun	Az		Az		Az
Katkı Boyutu	İnce	İri		İnce		İri

Şekil.4.31. Çıplak Tepe A1 Grubu Perdahlı Kırmızı Mallar Levhası

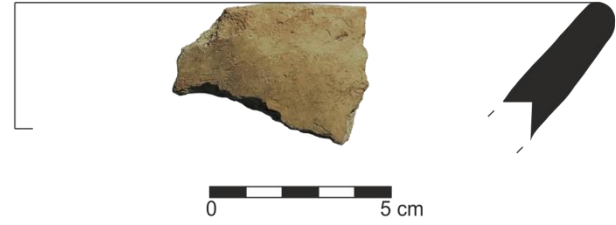
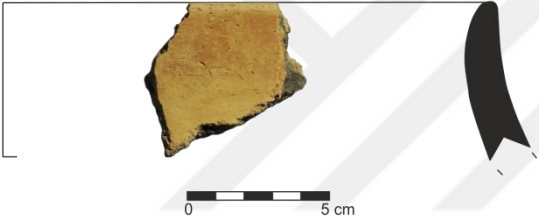
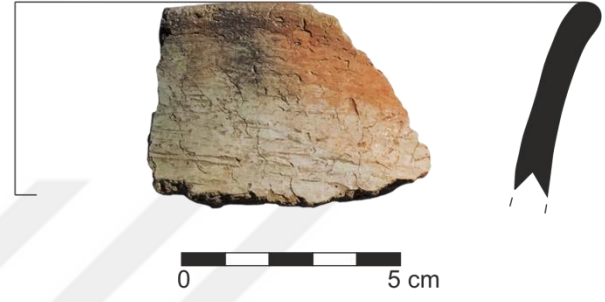
Şekil.4.32. Çıplak Tepe A1 Grubu Perdahlı Kırmızı Mallar Levhası
223

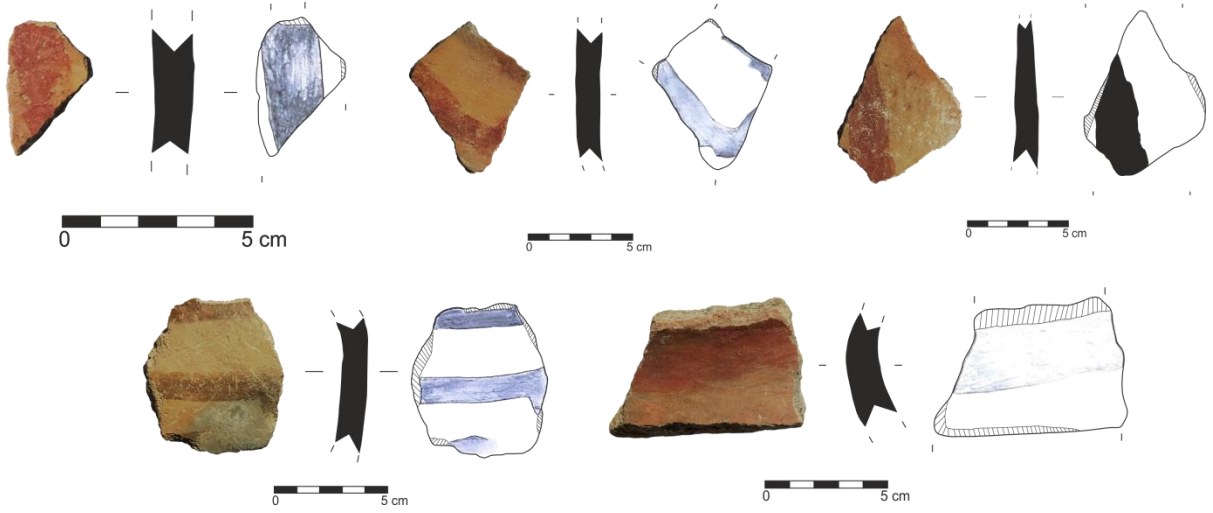
Şekil.4.33. Çıplak Tepe A2 Grubu Kırmızı Yalın Mallar Levhası

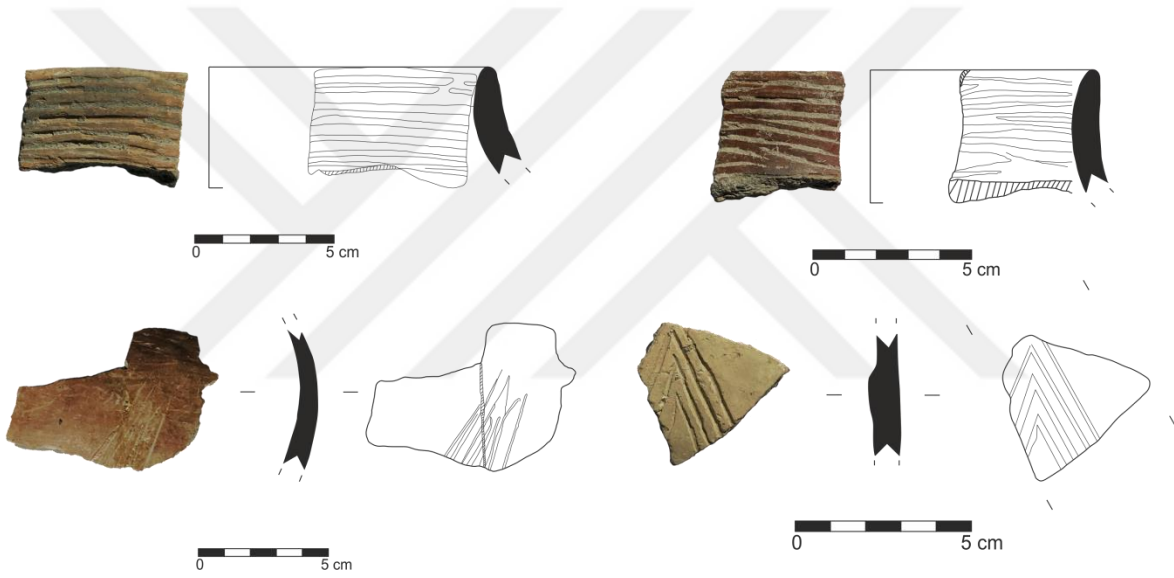
Şekil.4.34. Çıplak Tepe B Grubu Koyu Yüzlü Mallar Levhası

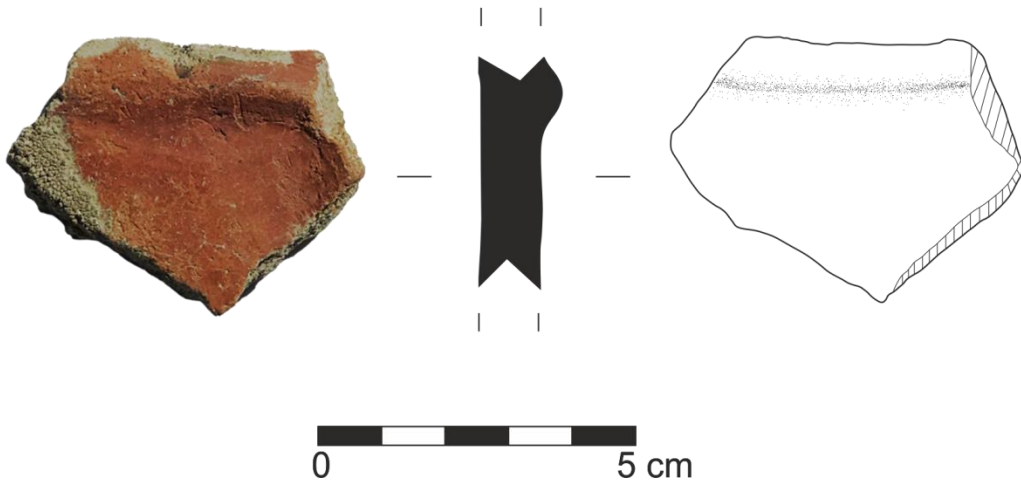
Şekil.4.35. Çıplak Tepe C Grubu Yalın Mallar Levhası

Şekil.4.36. Çıplak Tepe D1 Grubu Boya Bezemeli Mallar Levhası

Şekil.4.37. Çıplak Tepe D2 Grubu Kazıma Bezemeli Mallar Levhası

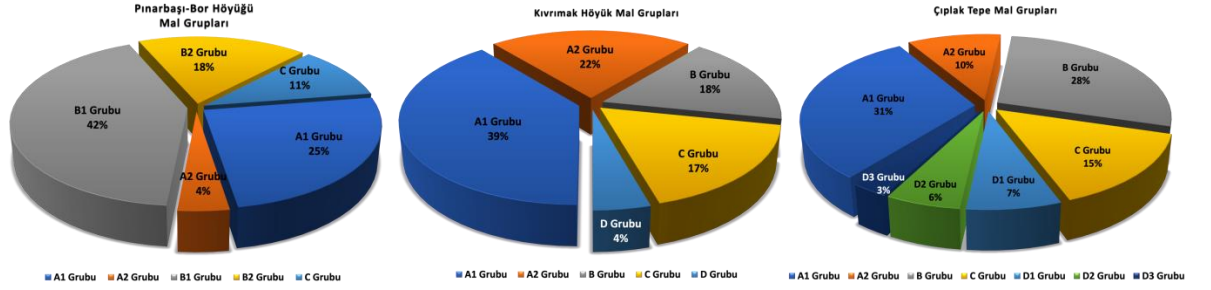
Şekil.4.38. Çıplak Tepe D3 Grubu Diğer Bezemeliler Levhası

4.3.3. Karşılaştırma ve Tarihlendirme

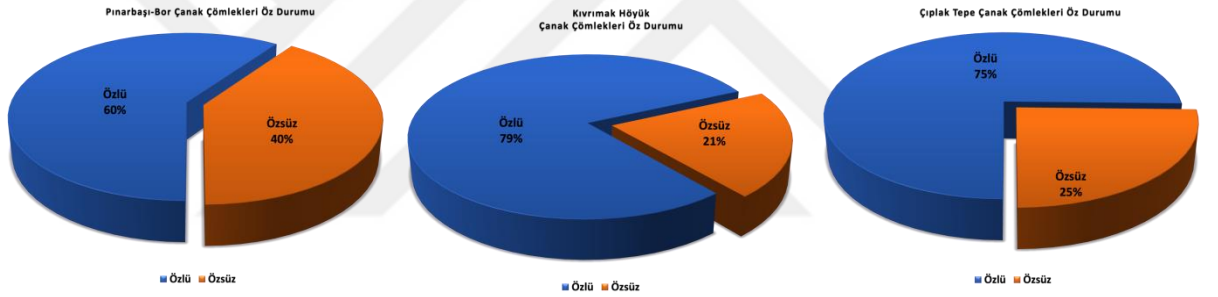
Bor Ovası yerleşimlerinden olan höyükten toplanan 69 parça tarihöncesi dönemlere ait çanak çömlek analiz edilmiştir. D grubunda bezeme çeşitliliğe göre 3 farklı grup vardır. %41'lik oranıyla A grubu malları diğer iki yerleşim örneği gibi bu yerleşimde de hâkim mal grubudur. Özellikle %31'lik oranı ile perdahlı ve kırmızı astarlı A1 grubunun tüm çanak çömleklerin 1/3'ünü oluşturması ve makroskopik gözlemlerle yapılan analizlere göre Musular Geç Neolitik (Özbaşaran vd., 2007), Tepecik (Dr. M. Ozan Özbudak ile kişisel görüşme; Özbudak, 2016) Erken Kalkolitik çanak çömlekleri ile benzerlik göstermesi bu yerleşimin stratigrafisinde Geç Neolitik-Erken Kalkolitik dönemin varlığına işaret etmektedir. B grubu malları Tepecik-Çiftlik ile benzer parçalara sahiptir. Ayrıca B2 grubu altında toplanan ve Pınarbaşı-Bor'da rastlanan Orta ve Geç Kalkolitik döneme tarihlenebilecek siyah hamurlu mal grubunun da bulunuyor olması Çıplak Tepe'nin en erken Geç Neolitik olarak tespit edilen iskânının Orta ve Geç Kalkolitikte de devam ediyor olduğuna işaret edebilir.

Çıplak Tepe'nin hem A hem de B grubundan Tepecik-Çiftlik ile benzer parçalarının bulunuyor olması *in situ* tabakaları ile tarihleme sorunu olmayan bu yerleşimi anahtar yerleşim olarak rehber aldığımızda Çıplak Tepe'de Erken Kalkolitik iskânın varlığının kanıtlarını güçlendirdiğini söylemek yanlış olmayacaktır. Özellikle kaideli tabak biçimindeki özel parçaların da Çıplak Tepe'de de bulunmuş olması bu öneriyi desteklemektedir. Çıplak Tepe'de rastlanan D grubuna ait boyalı parçalara Pınarbaşı Bor'da hiç rastlanmazken, Kıvrımak'ta tek bir örnekle temsil edildiği görülmektedir. Buna karşın, Çıplak Tepe'nin hem boyalı parça sayısı birden çok örnekle temsil edilirken, toplamda %14'lük oranda temsil edilen bezemeli parçalar arasında kazıma ve kabartma bezemeli parçalar da bulunmaktadır. D grubunun boyalı parçalarına Volkanik Kapadokya Bölgesinde Musular, Tepecik-Çiftlik ve Köşk Höyük'te rastlanmamasına karşın, Kilikya bölgesi Geç Neolitik yerleşimi Yumuktepe'de rastlanması Bor Ovasının Toros dağ sırası ile ayrıldığı Kilikya ile kültürel ilişkisinin olduğuna işaret edebilir. C grubunu temsil eden yalın mallar biçim ve hamur özellikleri Tepecik-Çiftlik ile benzerdir. Yüzey araştırması malzemesinden yola çıkılarak yapılan bu tarihleme ve karşılaştırma çalışması, tüm parçaların benzerleri bulunamamış olsa da bulunabilenlerden yola çıkılarak yapılan tarihleme ile Çıplak Tepe'nin Kıvrımak ve Pınarbaşı-Bor gibi homojen bir yerleşim olmasa da, Geç Neolitik dönemden başlayarak Kalkolitik Çağ boyunca iskânın devam eden bir Orta Anadolu Bölgesi yerleşimi olduğu anlaşılmaktadır. Musular'ın Geç Neolitik dönem parçaları ile Tepecik'in Erken Kalkolitik dönem çanak çömleklerine benzer parçaların bir tarih aralığında bulunması ihtimali ve Kilikya bölgesi ile benzer olabilecek parça ile

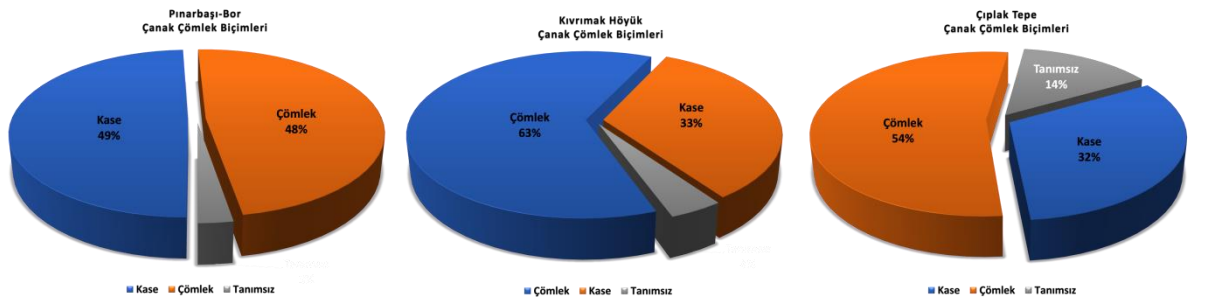
yerleşimin söz konusu dönemlerde iskân edildiği ve bir hiatusa sahip olmadığı şeklinde yorumlanabilir.

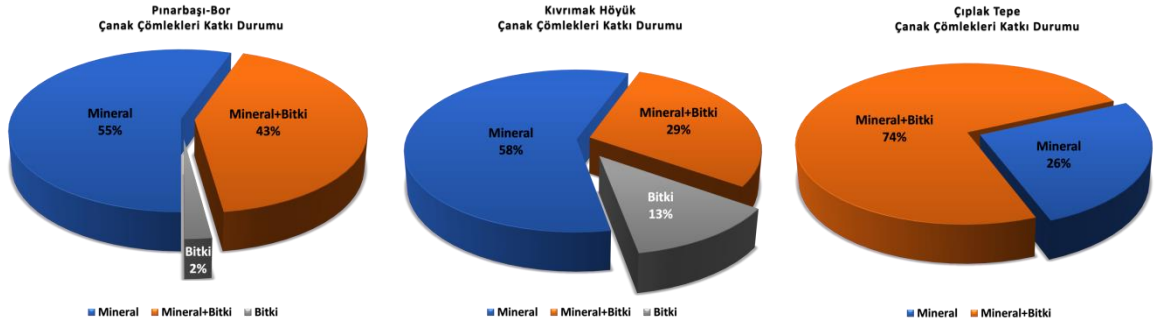
Şekil.4.39. Niğde-Bor Ovası Yerleşimleri Mal Grupları Dağılım Grafiği

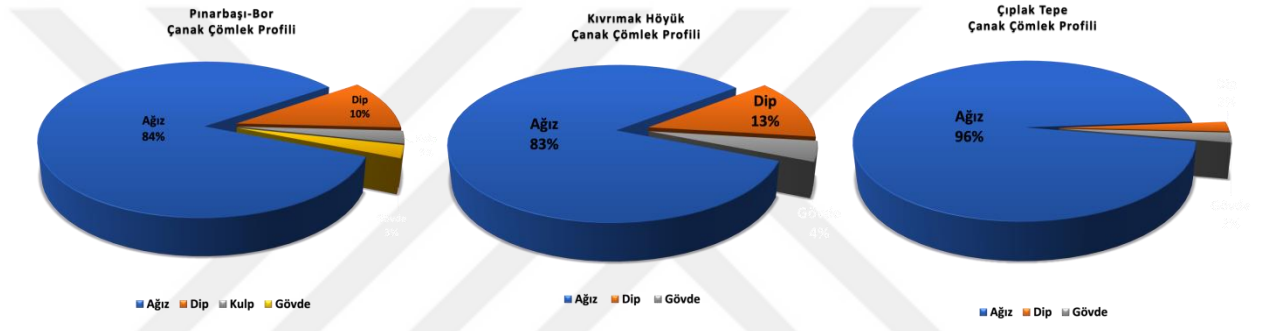
Şekil.4.40. Niğde-Bor Ovası Yerleşimleri Öz Durumu Grafiği

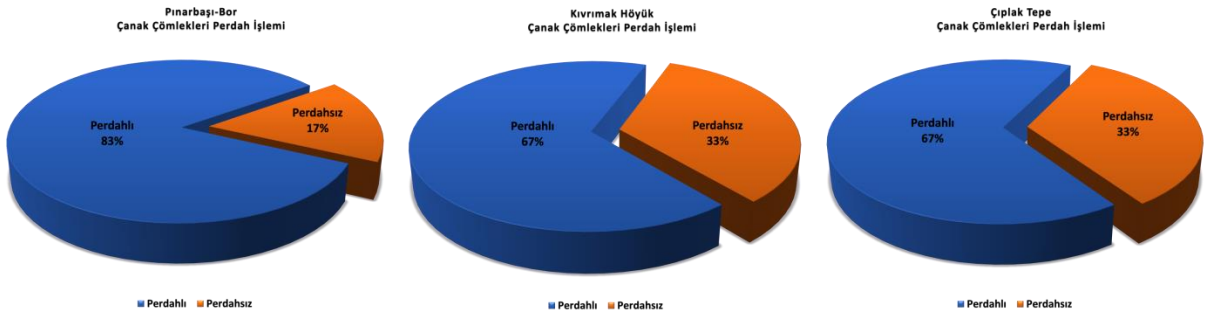
Şekil.4.41. Niğde-Bor Ovası Yerleşimleri Çanak Çömlek Biçimleri Dağılım Grafiği

Şekil.4.42. Niğde-Bor Ovası Yerleşimleri Katkı Türü ve Oranları Grafiği

Şekil.4.43. Niğde-Bor Ovası Yerleşimleri Profil Dağılım Grafiği

Şekil.4.44. Niğde-Bor Ovası Yerleşimleri Perdah İşlemi Grafiği

Şekil.4.45. Pınarbaşı-Bor, Kıvrımak ve Çıplak Tepe'nin Her Mal Grubundan Seçilmiş Örnek Mikroskopik Kesitleri

SONUÇ

Aksaray, Nevşehir, Kayseri ve Niğde illerini içine alan ve arkeoloji literatüründe Volkanik Kapadokya olarak tanımlanan bölge, tarihi ve turistik güzellikleri ile modern insanlar için ne kadar ilgi çekici ise tarihöncesinde de yoğun ilgi gördüğü kazılan yerleşimlerden anlaşılmaktadır. Jeolojik yapısının karakteristik özelliği volkanlar olan bölge, tektonik hareketler sonucunda yer kabuğunda oluşan kırık ve çatlaklardan yüzeye taşan volkanik malzeme ile şekillenmiştir. Söz konusu tektonik faaliyetlerin en belirgin sonuçları Holosen Çağ volkanlarının en büyükleri olan Hasan Dağı ve Erciyes stratovolkanlarıdır. Yakınoğu ve Anadolu için önde gelen Neolitik Çağ yerleşimi Çatalhöyük'ün duvar resimlerine yansımaları ile tarihöncesi dönem toplulukları üzerinde güçlü bir etkisinin olduğu bilinen bu dağlar, bölgede varlık göstermiş tarihöncesi insanının yaşamını derinden etkilemiştir. Bu çalışmada analiz edilen çanak çömleklerin büyük çoğunluğunun tahmini tarih aralığı Geç Neolitik-Erken Kalkolitik dönemdir. Bölgede bu dönemin iklim ve çevre koşullarına bakıldığında MÖ 9700-6200 yılları arasına, arkeolojik olarak PPN-Çanak Çömlekli Neolitik döneme, jeolojik ve coğrafik literatüre göre Erken Holosen döneme denk gelmektedir. Bu dönemin karakteristik iklim ve bitki örtüsü; sıcak ve nemli bir ortam, kapalı karışık ormanlık, açık kozalaklı ormanlık, otlak ve meşelik türünde bitkiler şeklinde belirlenmiştir (Bkz.Böl. 1.7).

Bölgenin fiziki koşulları, tarihöncesi insanların yaşamını derinden etkilediği kadar, dolaylı olarak da etkilemiş ve şekillendirmiştir. Tektonik yapısının bir getirisi olarak bölge obsidiyen kaynakları bakımından çok zengindir. Paleolitik ve Neolitik Çağlarda yoğun olarak kullanıldığı arkeolojik olarak kanıtlanmış Göllüdağ, Nenezi Dağı ve Acıgöl'ü de içeren başlıca iki ana obsidiyen kaynağı bulunmaktadır. Hammadde açısından dünya obsidiyen kaynaklarının %70'inden fazlasına sahip Anadolu rezervlerinin önemli bir bölümünü oluşturan Kapadokya yatakları, bölgeyi tarih boyunca insan etkileşimine açık hale getirmiş ve bu sayede bölgede ticaret organizasyonu ve buna bağlı sosyo-ekonomik ve politik gelişmeler yaşanmıştır. Bu gelişmelerin en önemlisi, Volkanik Kapadokya'da Kuzey Mezopotamya'da olduğu gibi çevre bölgelere göre erken bir tarihte (PPN'de), Aşıklı Höyük ve Musular ile başlayan ilk iskânlarla bölgedeki ilk yerleşik köylerin kurulmaya başladığı anlaşılmaktadır. Yakınoğu gibi Anadolu'da da yaşanan bu gelişmelerin, sonrasında Avrupa'ya aktarımında Volkanik Kapadokya Bölgesi'nin de önemli bir istasyon olduğu düşünülebilir.

Obsidiyen zenginliğinin insanlar için bölgeyi cazip kıldığını Alt Paleolitik dönemde başlayan insan faaliyetleri kanıtlamaktadır (Bkz.Böl. 3.1). Neolitik Çağda ilk köylerin

kurulmasıyla bölgedeki nüfusun da hızla artmaya başladığı artan yerleşim sayısından anlaşılmaktadır. Musular Höyük, Tepecik-Çiftlik ve Köşk Höyük'te Geç Neolitik döneme ait tabakalardan elde edilen bilgiler bölgedeki sosyo-politik ve sosyo-ekonomik sistemlerin gelişkin yapısına işaret etmektedir (Bkz.Böl. 3.3). Bölgenin arkeolojik geçmişini anlamak için yapılan literatür taramasında 1951 yılında ilk arkeolojik araştırmaların başladığı yıldan itibaren günümüze kadar kesintisiz olarak araştırıldığı görülmektedir. Hem yüzey araştırmaları hem de kazılar ile bölgenin arkeolojik geçmişi ortaya konulurken, ülkemiz arkeolojisi için öncü birçok proje yürütülerek arkeoloji bilimine önemli katkılar sağlanmıştır. Bu çalışmada analiz edilen çanak çömlekler de bölgenin güncel araştırma projelerinden olan bir yüzey araştırmasına dahil olmakla 70 yılı aşkın süredir yoğun olarak çalışılan bölgenin araştırma tarihine katkı sunmaktadır. Bu yoğun çabaya karşın, henüz çok az sayıda yerleşimin kazılmış olması da önemli bir sorundur. Bölge özelinde Aşıklı Höyük ve Musular PPN dönemleri ile Tepecik-Çiftlik ve Köşk Höyük Çanak Çömlekli Neolitik dönemleri arasındaki belirsizlik, bölge genelinde PPN-Çanak Çömlekli Neolitik geçişi arasındaki 500 yıllık ve Erken Kalkolitik-Orta Kalkolitik dönemler arasındaki 300 yıllık hiatuslar çözüm bekleyen başlıca arkeolojik sorunlardır. Kazılan yerleşim sayılarının artması belki de *in situ* tabakaların karşılaştırılması ve materyal kültür ve krono-kültürel sorunların daha iyi anlaşılmasına olumlu katkılar sağlayacaktır. Bu noktada çalışmaya konu edilen Pınarbaşı-Bor, Kıvrımak Höyük ve Çıplak Tepe'nin çanak çömlekler ile bir ön değerlendirme ve tarihlenmesinin yapılması geleceğe yönelik araştırma stratejilerine doğrudan katkı yapmayı amaçlamaktadır.

Niğde Dağlık Alanlar Yüzey Araştırmasınının 2020 sezonu çalışmaları sırasında Bor Ovasında ikisi yeni tespit edilen biri daha önceden bilinmekte olan üç höyükten toplanan 170 parça çanak çömlek tezin 4. Bölümünde detaylı olarak analiz edilmiştir. Bu koleksiyonun 26 parçası geç dönem olmasından şüphelenilmesi ve biçim açısından tanımlanamamış olmaları ile katalogtan çıkarılmıştır. Bu analizlerle ortaya konulan mal grupları, çanak çömleklerin öz durumu, biçimleri, katkı türü ve oranları, profilleri, perdah özellikleri gibi karakteristik özellikleri Tablo.4.1, Tablo.4.2 ve Tablo.4.3'te çalışılan bütün çanak çömleğin analiz formları sunulmuştur. Grafik ve tablolardan da anlaşılacağı üzere Bor Ovası tarihöncesi dönem çanak çömleklerinin benzerlerine yakın çevrede Musular ve Tepecik-Çiftlik yerleşimlerinde rastlanmaktadır. Musular geleneğinin *in situ* olmamasına karşın, Tepecik-Çiftlik geleneğinin sağlam kontekslerde bulunmuş olması tez materyalinin tarihlenmesine katkı sağlamıştır. Bunun sonucunda Bor Ovasında Geç Neolitik ve Erken Kalkolitik dönemde yoğun bir iskânın olabileceği anlaşılmış Orta ve Geç Kalkolitik ile Tunç Çağların başlarına ait birkaç parçaya da rastlanmıştır.

Daha önceden bilinen Pınarbaşı-Bor ve ilk kez tespit edilen Kıvrımak Höyük ve Çıplak Tepe'deki çanak çömlekler, Musular Höyük, Tepecik-Çiftlik ve Köşk Höyük'te eş zamanlı görülen iskânın bu yerleşimlerde de devam ettiği ve arkeolojik kazılar yapıldığı takdirde bölgedeki Geç Neolitik-Erken Kalkolitik döneme ait yerleşim sayılarının bilinenden daha fazla olduğunu kanıtlar niteliktedir. Orta Anadolu bölgesinin başlıca arkeolojik sorunlarından biri Erken Kalkolitikten Orta Kalkolitik döneme geçişte görülen bir kriz durumudur. Orta Kalkolitik geçişi olarak adlandırılan bu kırılmada MÖ 5600-5300 yılları arasında bölgede herhangi bir iskâna rastlanmamaktadır. Orta Anadolu'da yeniden iskân MÖ 5300-5250 civarında söz konusu olmuştur. Bu sorunun çözümünde bir katkı olabilmesi için, bu tezde çanak çömlekleri incelenen yerleşimlerin kazılması durumunda önemli bilgiler elde edilebileceği, katalogda yer alan çanak çömleklerin verdiği öncü stratigrafik bilgilere göre Geç Neolitik dönemden başlayarak Geç Kalkolitik döneme kadar uzun süreli bir iskân geçişinin olması ihtimal dahilindedir.

Musular'da az miktarda çanak çömlekle bilinen Geç Neolitik dönem, *in situ* tabakalar ile ilk defa Tepecik-Çiftlik ve Köşk Höyük'de tespit edilmiştir. Bu çalışmada A1 grubu olarak tanımlanan kaliteli perdahlı, kırmızı astarlı çanak çömlekler bu dönemde bölgenin karakteristik geleneğidir. Özellikle Köşk Höyük'te bu geleneğe ait kabartma bezemeli çok sayıda kap ortaya çıkarılmış, oldukça nitelikli işçiliğe sahip bu kapların ritüel amaçlı özel bir üretimin ürünü olduklarını düşündürmüştür. Aynı geleneğe Pınarbaşı-Bor, Kıvrımak Höyük ve Çıplak Tepe'de de rastlanmış olsa da, bunların kabartmalı özel kaplardan olmadıkları anlaşılmaktadır. Tarihi aralıkları ve gelenekleri benzer olmasına karşın, bu kabartmalı kaplara sadece Köşk Höyük ve belirli miktarda Tepecik-Çiftlik yerleşiminde rastlanmış olması, böyle bir özel üretimi sağlayabilecek uzmanlık ve organizasyonun bu büyük yerleşimlere ait bir özellik olabileceğini akla getirmektedir. Bu höyükler, çevresindeki höyüklere göre boyut ve stratejik konumları ile bölgenin sosyal ve ticaret ağlarını kontrol eden çekirdek yerleşim konumunda olabilecekleri de ihtimal dahilindedir. Çağdaş yerleşimler olmalarına karşın, Pınarbaşı-Bor, Kıvrımak Höyük ve Çıplak Tepe'de az miktardaki şüpheli parçanın dışında Köşk Höyük ve Tepecik-Çiftlik'te bulunan kabartmalı kaplara rastlamamızın nedeni sosyo-ekonomik ve sosyo-politik etkenler olabilir.

KAYNAKÇA

- Allcock, L. S. ve Roberts, N. (2014). Changes in Regional Settlement Patterns in Cappadocia (Central Turkey) since the Neolithic: A Combined Site Survey Perspective. *Anatolian Studies*, 64, 33-57.
- Asouti, E. (2003). Woodland Vegetation and Fuel Exploitation at the Prehistoric Campsite of Pınarbaşı, South-Central Anatolia, Turkey: The Evidence from the Wood Charcoal Macro-Remains. *Journal of Archaeological Science*, 30, 1185-1201.
- Asouti, E. ve Hather, J. (2001). Charcoal Analysis and the Reconstruction of Ancient Woodland Vegetation in the Konya Basin, South-Central Anatolia, Turkey: Results from the Neolithic Site of Çatalhöyük-East, *Vegetation History and Archaeobotany*, 10(1), 23-32.
- Asouti, E. ve Fairbairn, A. (2002). Subsistence Economy in Central Anatolia during the Neolithic: The Archaeobotanical Evidence, *The Neolithic of Central Anatolia, Internal Developments and External Relations during the 9th-6th Millennia Cal BC*, (Ed: Frèdèric Gèrard and Laurens Thissen), (ss: 181-192), İstanbul: Ege Yayınları.
- Atalay, İ. (2000). *Türkiye Coğrafyası ve Jeopolitiği*, İzmir: Ege Üniversitesi Basımevi.
- Atalay, İ. ve Mortan, K. (1997). *Türkiye Bölgesel Coğrafyası*, İstanbul: İnkılap Kitabevi.
- Atıcı, G. ve Türkecan, A. (2017). Anadolu'nun Volkanları, *Doğal Kaynak ve Ekolojik Bülten*, 22, 1-18.
- Atıcı, A. L. (2011). Epipaleolithic Archaeology in Turkey, *Işın Yalçınkaya'ya Armağan* (Ed: Harun Taşkiran, Metin Kartal, Kadriye Özçelik, Makbule Beray Kösem ve Gizem Kartal), (ss. 27-46), Ankara: Bilgin Kültür Sanat Yayınları.
- Balcı, S. (2015). Kapadokya Bölgesi (Orta Anadolu) Yontmataş Buluntuları: Tekno-Kronolojik Bir Değerlendirme. *APAD*. 1, 177-187.
- Balcı, S. ve Çakan, Y. (2017). Volkanik Kapadokya Bölgesi'nde Tarihöncesine Ait Yeni Bulgular. *Arkeoloji ve Sanat Dergisi*. 156 (Eylül-Aralık), 13-26.
- Balcı, S., Çakan, Y. G. ve Falay, B. (2017). Niğde Tarihöncesi Yüzey Araştırmaları 2016, 35. *Araştırma Sonuçları Toplantısı*, (ss. 427-446), Bursa: Bursa Büyükşehir Belediyesi Matbaası.
- Balkan-Atlı, N., Kuhn, S., Austruc, L., Çakan, G., Dinçer, B. ve Kayacan, N. (2008). Göllü Dağ 2007 Survey. *Anatolia Antiqua*. 16, 293-312.
- Balkan-Atlı, N. ve Binder, D. (2007). Kömürcü-Kalepe Obsidiyen İşliği, *Türkiye'de Neolitik Dönem* (Ed. Mehmet Özdoğan ve Nezih Başgelen), (ss: 217-222), İstanbul: Arkeoloji ve Sanat Yayınları.
- Balkan-Atlı, N. ve Binder, D. (2012). Neolithic Obsidian Workshop at Kömürcü-Kaletepe (Central Anatolia), *The Neolithic in Turkey*, Vol. 3 (Eds: Mehmet Özdoğan, Nezih Başgelen ve Peter Kuniholm), (ss. 71-88), İstanbul: Arkeoloji ve Sanat Yayınları.
- Balter, M. (2008). *Tanrıca ve Boğa Çatalhöyük: Uygarlığın Doğuşuna Arkeolojik Bir Yolculuk*, Çev. Selen Hırçın Riegel, İstanbul: Homer Kitabevi.

- Baçoğlu, O., Güngördü, F. V., Karakoç, M. (2018). Nevşehir'de En Erken Yerleşim İzleri, Sofular Höyük. *Colloquium Anatolicum*. 17, 19-32.
- Beyer, D. (2010). Zeyve Höyük-Porsuk: *bilan des recherches sur les niveaux du Bronze et du Fer*. Premières Rencontres d'Archéologie de l'Institut Français d'Études Anatoliennes-Archéologies et espaces parcourus, Nov 2010, (ss. 45-56), İstanbul, Turquie.
- Bıçakçı, E. (2001). Tepecik-Çiftlik Höyüğü (Niğde) Kazısı Işığında Orta Anadolu Tarihöncesi Kùltürleri ile İlgili Yeni Bir Değerlendirme, *TÜBA-AR*. IV, 25-41.
- Bıçakçı, E., Altınbilek Algül, Ç., Balcı, S. ve Godon, M. (2007). Tepecik-Çiftlik. *Türkiye'de Neolitik Dönem* (Ed. Mehmet Özdoğan ve Nezih Başgelen), (ss: 237-253), İstanbul: Arkeoloji ve Sanat Yayınları.
- Bıçakçı, E., Godon, M. ve Çakan, Y. G. (2012). Tepecik-Çiftlik. The Neolithic in Turkey-New Excavations and New Research-Central Anatolia (Ed. Mehmet Özdoğan, Nezih Başgelen ve Peter Kuniholm), (ss: 89-134), İstanbul: Archaeology and Art Publications.
- Binder, D. (2002). Stones Making Sense: What Obsidian Could Tell About the Origins of the Central Anatolian Neolithic. *The Neolithic of Central Anatolia. Internal Developments and External Relations during the 9th-6th Millennia cal BC* (Ed: Frédéric Gérard ve Laurens Thissen), (ss: 79-90), İstanbul: Ege Yayınları.
- Binder, D. ve Balkan-Atlı, N. (2001). Obsidian Exploitation and Blade Technology at Kömürcü-Kaletepe (Cappadocia, Turkey). Beyond Tools. Redefining the PPN Lithic Assemblages of the Levant (Ed: Isabella Caneva, Cristina Lemorini, Daniella Zempetti ve Paolo Biagi), (ss: 1-16), Berlin: Ex Oriente Yayınları.
- Braidwood, R.J. 2008. *Tarihöncesi İnsanları*, Çev. Bilgi Altınok, İstanbul: Arkeoloji ve Sanat Yayınları.
- Brami, M. N. (2017). *The Diffusion of Neolithic Practices from Anatolia to Europe. A Contextual Study of Residential Construction, 8,500-5,500 BC Cal*. BAR Serisi, 2838. Oxford: British.
- Bottema, S. ve Woldring, H. (2001). The Vegetation History of East-Central Anatolia in relation to Archaeology: The Eski Acıgöl Pollen Evidence compared with the Near Eastern Environment, *Paleohistoria*, 43-44, 1-34.
- Cauvin, M-C. ve Balkan-Atlı, N. (1996). Rapport Sur le Recherches Sur L'obsidienne en Cappadoce, 1993-1995. *Anatolia Antiqua*. 4, 249-271.
- Caneva, I. (2007). Mersin-Yumuktepe Son Veriler Işığında MÖ Yedinci Binyıla Yeni Bir Bakış. *Türkiye'de Neolitik Dönem* (Ed. Mehmet Özdoğan ve Nezih Başgelen), (ss: 196-211), İstanbul: Arkeoloji ve Sanat Yayınları.
- Charvat, P. (2002). *Mesopotamia Before History*. Londra-New York: Routledge Yayınları.
- Childe, V. G. (1928). *The Most Ancient East. The Oriental Prelude to European Prehistory*. Londra: Trubner Yayınevi.

- Clare, L. ve Weninger, B. (2014). The Dispersal of Neolithic Lifeways: Absolute Chronology and Rapid Climate Change in Central and West Anatolia, *The Neolithic in Turkey 10500-5200 BC: Environment Settlement, Flora, Fauna, Dating, Symbols of Belief, with Views from North, South, East, and West* (Ed: Mehmet Özdoğan, Nezih Başgelen ve Peter Kuniholm), (ss: 1-65), İstanbul: Arcaheology and Art Publications.
- Çambel, H. ve Braidwood, R. J. (1980). İstanbul ve Chicago Üniversiteleri Güneydoğu Anadolu Tarihöncesi Araştırmaları Karma Projesi: 1963-1972 Çalışmalarına Toplu Bakış, Prehistoric Research in Southeastern Anatolia (Ed: Halet Çambel ve Robert J. Braidwood), (ss: 1-64), No: 2589, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları.
- Çaylı, P. ve Demirtaş, I. (2016). Güvercinkayası'nda Özel Yapılar: Depolama Ünitelerinin Mimari Düzen ve Sosyal Yapıya Etkileri, *APAD*, 2, 122-146.
- Çilingiroğlu, Ç. (2005). The Concept of "Neolithic Package": Considering its Meaning and Applicability. *Documenta Praehistorica*. 32 (12), 1-13.
- D'alfonso, L., Balza, M., E., Mora, C. (2017). Ten Years of Research in Southern Cappadocia: History, Archaeological Investigations, and Ancient Landscapes. *News from the Lands of the Hittites*. 1, 59-76.
- D'alfonso, L., Yolaçan, B., Castellano, L., Highcock, N., Casagrande-Kim, R., Gorrini M. E. ve Trameri, A. (2020). *Near Eastern Archaeology*. 83 (1), 16-29.
- Demirtaş, I. (2017). *Obeyd Kültür Yayılımı Çerçevesinde Güvercinkayası Yerleşmesi: Güvercinkayası-Obeyd Etkileşimi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Doğan, İ. B. (2012). *Tarih Öncesinde Ticaret ve Değiş Tokuş*. İstanbul: Arkeoloji ve Sanat Yayınları.
- Doğan, U., Koçyiğit, A. ve Yılmaz, E. (2019). Geomorphological Evolutionary History of the Melendiz River Valley, Cappadocia, Turkey, *Mediterranean Geoscience Reviews*, 1, 203-222.
- Duru, G. ve Kayacan, N. (2018). Volkanik Kapadokya'da Epipaleolitik Toplulukların İzinde: İlk Değerlendirmeler. *SDÜ Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*. 45 (Aralık), 91-104.
- Düring, B. (2008). The Early Holocene Occupation of North-Central Anatolia between 10,000 and 6,000 BC Cal: Investigating an Archaeological *Terra Incognita*, *Anatolian Studies*, 58, 15-46.
- Frangipane, M. (2002). *Yakındoğu'da Devletin Doğuşu*, Çev. Z. Zühre İlkelen, İstanbul: Arkeoloji ve Sanat Yayınları.
- Esin, U. (2007). Anadolu Neolitigine Başka Bir Bakış. *Türkiye'de Neolitik Dönem* (Ed. Mehmet Özdoğan ve Nezih Başgelen), (ss: XI-XIII), İstanbul: Arkeoloji ve Sanat Yayınları.
- Esin, U., Gülçur, S. ve Kurar, H. (1998). Aksaray, Nevşehir, Niğde İlleri 1996 Ortak Yüzey Araştırması. *15. Araştırma Sonuçları Toplantısı*, (ss. 233-246), Ankara: Kültür Bakanlığı Milli Kütüphane Basımevi.
- Esin, U. ve Harmankaya, S. (2007). Aşıklı Höyük. *Türkiye'de Neolitik Dönem* (Ed: Mehmet Özdoğan ve Nezih Başgelen), (ss. 255-272), İstanbul: Arkeoloji ve Sanat Yayınları.

- Franz, I. (2007). West Mound Excavations Pottery. *Archive Report 2007 Çatalhöyük Research Project*. (ss. 129-131).
- Gamble, C. (2014). *Arkeolojinin Temelleri*, Çev. Damla Kayıhan, İstanbul: Aktüel Arkeoloji Yayınları.
- Garstang, J. (1953). *Prehistoric Mersin: Yümük Tepe in Southern Turkey*. Oxford: Clarendon Yayınları.
- Gèrard, F. (2002). Transformations and Societies in the Neolithic of Central Anatolia, *The Neolithic of Central Anatolia. Internal Developments and External Relations during the 9th-6th Millennia BC* (Ed: Frédéric Gèrard ve Laurens Thissen), (ss: 105-117), İstanbul: Ege Yayınları.
- Godon, M. (2005). New Results and Remaques about Pottery Neolithic in Central Anatolia: A view from Tepecik-Çiftlik. *Colloquim Anatolicum*, IV, 91-103.
- Gülçur, S. (1995). Aksaray, Niğde ve Nevşehir İlleri 1993 Yüzey Araştırması. *XII. Araştırma Sonuçları Toplantısı*. (ss. 191-213), Ankara: Kültür Bakanlığı Milli Kütüphane Basımevi.
- Gülçur, S. (1996). Aksaray, Nevşehir, Niğde İlleri 1994 Yüzey Araştırmaları. *XIII. Araştırma Sonuçları Toplantısı*, (ss. 105-136), Ankara: Kültür Bakanlığı Milli Kütüphane Basımevi.
- Gülçur, S. (2004). Güvercinkayası The Black/Dark Burnished Pottery: A General Overview, *TÜBA-AR*, VII, 141-164.
- Gülçur, S. (2012). The Chalcolithic Period in Central Anatolia Aksaray-Niğde Region, *Origini*, 24 (5;), 213-227.
- Güngördü, E. (2006). *Türkiye'nin Coğrafyası*. Ankara: Asil Yayın Dağıtım.
- Güngördü, F. V. ve Başoğlu, O. (2019). Kızılırmak Nehri Kenarında Bir Çanak Çömleksiz Neolitik Dönem Yerleşimi: Sofular Höyük. *OLBA*, XXVII, 41-60.
- Hacar, A. (2017). Possible Links Between The Highland Regions North of the Central Taurus and West Cappadocia in the Middle Chalcolithic Period (6th and 5th Millennium BC). *TÜBA-AR*, 21, 11-23.
- Hacar, A. (2019). Niğde İli Çamardı Ulukışla ve Bor İlçeleri Yüzey Araştırması: 2017 Yılı, *36. Araştırma Sonuçları Toplantısı*, Cilt: 1. (ss. 1-22), Ankara: Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü Yayınları.
- Harmankaya, S. ve Tanındı, O. (1996). *Türkiye Paleolitik Araştırmaları Üzerine Bir Değerlendirme. Türkiye Arkeolojik Yerleşimleri (TAY)-1: Paleolitik/Epipaleolitik*. İstanbul: Ege Yayınları.
- Hodder, I. (2017). Things and the Slow Neolithic: the Middle Eastern Transformation. *Journal of Archaeological Method and Theory*, 1-23.
- Kabukcu, C. (2017). Woodland Vegetation History and Human Impacts in South-Central Anatolia 16,000-6500 cal BP: Anthracological Results from Five Prehistoric Sites in the Konya Plain, *Quaternary Science Reviews*, 176, 85-100.
- Kalkan, E. (2018). Kalkolitik Dönemde Yukarı Dicle Vadisi'nde Ölü Gömme Gelenekleri. *HÜSBED*, 2(11), 1429-1453.

- Kayacan, N., Goring-Morris, N., Duru, G., Taşkıran, Z. F. ve Yücel, B. (2019). Aksaray Yüzev Araştırması 2016 ve 2017 Yılı Çalışmaları: İlk Yerleşik Topluluklar, 36. Araştırma Sonuçları Toplantısı, 3. Cilt, (ss. 195-206), Ankara: Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü Yayınları.
- Kuhn, S. L. (2002). Paleolithic Archeology in Turkey. *Evolutionary Anthropology*, 11, 198-210.
- Kuhrt, A. (2010). *Eski Çağ'da Yakındoğu*, Çev. Dilek Şendil. 2. Baskı. İstanbul: Türkiye İş Bankası Yayınları.
- Kurt, L., Tug G., N. ve Ketenoğlu, O. (2006). Synoptic View of the Steppe Vegetation of Central Anatolia (Turkey), *Asian Journal of Plant Sciences*, 5(4), 733-739.
- Lloyd, S. (1956). *Early Anatolia*. Londra: Penguin Kitapları.
- Marciniak, A. ve Czerniak, L. (2007). Social Transformations in the Late Neolithic and the Early Chalcolithic Periods in Central Anatolia, *Anatolian Studies*, 57, 115-130.
- Mellaart, J. (1958). Second Millenium Pottery from the Konya Plain and Neighbourhood. *Belleten*, 87 (XXII), 311-345.
- Mellaart, J. (2003). *Çatalhöyük Anadolu'da Bir Neolitik Kent*, Çev. Gökçe Bike Yazıcıoğlu, İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Mori, M. ve Omura, S. (1990). 1988 Kırşehir, Yozgat ve Nevşehir İlleri Yüzev Araştırmaları, VII. Araştırma Sonuçları Toplantısı, (ss. 295-310), Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.
- Omura, S. (1992). 1990 Yılı Orta Anadolu'da Yürütölen Yüzev Araştırmaları, IX. Araştırma Sonuçları Toplantısı, (ss. 541-560), Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.
- Özbaşaran, M. (1999). Musular: A General Assessment on a New Neolithic Site in Central Anatolia. Neolithic in Turkey. The Cradle of Civilization. New Discoveries (Ed: Nezh Başgelen ve Mehmet Özdoğan), (ss: 147-155), İstanbul: Arkeoloji ve Sanat Yayınları.
- Özbaşaran, M. (2000). The Neolithic Site of Musular-Central Anatolia. *Anatolica*, XXVI, 129-151.
- Özbaşaran, M. (2011). The Neolithic on the Plateau. *The Oxford Handbook of Ancient Anatolia* (Ed: Sharon R. Steadman ve Gregory Mcmahon), (ss: 125-149), ABD: Oxford Üniversitesi Yayınları.
- Özbaşaran, M. (2012). Aşıklı, *The Neolithic in Turkey-Central Turkey* (Ed: Mehmet Özdoğan, Nezh Başgelen ve Peter Kuniholm), (ss: 135-158), İstanbul: Archaeology and Art Publications.
- Özbaşaran, M. (2013). Orta Anadolu'nun Neolitikleşme Sürecinde AŞIKLI, *Colloquium Anatolicum*, XII, 1-14.
- Özbaşaran, M. ve Cutting, M. (2007). Orta Anadolu'da Neolitiğin Ortaya Çıkışı ve Gelişimi (Aşıklı Höyük-Çatalhöyük), *12.000 Yıl Önce Uygırlığın Anadolu'dan Avrupaya Yolculuğunun Başlangıcı, Neolitik Dönem* (Ed: Nezh Başgelen), (ss. 55-62), İstanbul: Yapı Kredi Kültür Sanat Yayınları.
- Özbaşaran, M., Duru, G., Kayacan, N., Erdoğu, B. ve Buitenhuis, H. (2007). Musular 1996-2004: Genel Değerlendirme. *Türkiye'de Neolitik Dönem* (Ed: Mehmet Özdoğan, ve Nezh Başgelen), (ss. 273-283), İstanbul: Arkeoloji ve Sanat Yayınları.

- Özbaşaran, M., Duru, G., Teksöz, D. ve Omacan, S. (2010). Yaşayan Geçmiş: Aşıklı Höyük. *TÜBA-KED*, 8, 7-20.
- Özbaşaran, M., Duru, G., Kayacan, N., Erdoğan, B. ve Buitenhuis, H. (2012). Musular. *Türkiye’de Neolitik Dönem* (Ed: Mehmet Özdoğan, Nezih Başgelen ve Peter Kuniholm), (ss. 159-180), İstanbul: Arcaheology and Art Publications.
- Özbaşaran, M., Duru, G. ve Uzdurum, M. (2018). Architecture of the Early Settlement and Trends through the Cultural Sequence, The Early Settlement at Aşıklı Höyük. *Essays in honour of Ufuk Esin* (Haz: Mihriban Özbaşaran, Güneş Duru ve Mary Stiner), ss: 57-106, İstanbul: Ege Yayınları.
- Özbudak, M. O. (2010). *Gelveri Kültürü*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Özbudak, M. O. (2016). *Koyu Yüzlü Çizi-Kazı Bezemeli Çanak Çömlek Işığında Orta Anadolu’da Orta Kalkolitik’e Geçiş Sorunu*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Özdoğan, M. (2013). “Pendik Neden Önemli?”, *Aktüel Arkeoloji*, 34, 40-43.
- Özdoğan, M. ve Başgelen, N. (2007). *Türkiye’de Neolitik Dönem*, İstanbul: Arkeoloji Sanat Yayınları.
- Özdoğan, M., Başgelen, N. ve Kuniholm, P. (2011). Introduction. *The Neolithic in Turkey-New Excavations and New Research* (Ed. Mehmet Özdoğan, Nezih Başgelen ve Peter Kuniholm). The Tigris Basin, (ss. VII-XII), İstanbul: Archaeology and Art Publications.
- Özgüç, N. (1973). Haberler-Kazılar. Niğde-Tepebağları Höyüğü Kazısı. *Belleten*, 147 (37), 442-443.
- Öztan, A. (1990). 1989 Yılı Achemhöyük Kazıları. *XII. Kazı Sonuçları Toplantısı*. Cilt: 1, (ss. 247-258), Ankara: Kültür Bakanlığı Anıtlar ve Müzeler Genel Müdürlüğü.
- Öztan, A. (2002). Köşk Höyük: Anadolu Arkeolojisine Yeni Katkılar. *TÜBA-AR*, V, 55-69.
- Öztan, A. (2007). Köşk Höyük Niğde-Bor Ovası’nda Bir Neolitik Yerleşim. *Türkiye’de Neolitik Dönem*. (Eds: Mehmet Özdoğan, Nezih Başgelen ve Peter Kuniholm), (ss. 223-235), İstanbul: Arkeoloji ve Sanat Yayınları.
- Öztan, A. (2011). Köşk Höyük A Neolithic Settlement in Niğde-Bor Plateau. *The Neolithic in Turkey* (Eds: Mehmet Özdoğan, Nezih Başgelen ve Peter Kuniholm). Cilt: III, (ss. 31-70), İstanbul: Arkeoloji ve Sanat Yayınları.
- Öztan, A. ve Özkan, S. (2003). Çizi ve Nokta Bezekli Köşk Höyük Seramikleri. *Köyden Kente Yakındoğu’da İlk Yerleşimler* (Ed: Mehmet Özdoğan, Harald Hauptmann ve Nezih Başgelen), (ss: 447-458), İstanbul: Arkeoloji ve Sanat Yayınları.
- Roberts, N. (2014). The Climate of Neolithic Anatolia, *The Neolithic in Turkey 10500-5200 BC: Environment Settlement, Flora, Fauna, Dating, Symbols of Belief, with Views from North, South, East, and West* (Ed: Mehmet Özdoğan, Nezih Başgelen ve Peter Kuniholm), (ss: 67-94), İstanbul: Archaeology and Art Publications.

Sagona, A. ve Zimansky, P. (2015). *Arkeolojik Veriler Işığında Türkiye'nin En Eski Kültürleri-MÖ 1.000.000-550*, Çev. Nezh Başgelen, Sim İris Belik, Margaret Payne ve Harun Taşkıran, İstanbul: Arkeoloji ve Sanat Yayınları.

Sever, H., Bayram, S., Çeçen, S. ve Menekşe, Ş. (1991). 1990 Yılı Nevşehir, Niğde ve Aksaray İlleri Yüzey Araştırması, *IX. Araştırma Sonuçları Toplantısı*, (ss. 523-539). Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.

Schoop, U. (2005). The Late Escape of the Neolithic from the Central Anatolian Plain, *How did Farming reach Europe? Anatolian-European relations from the second half of the 7th through to the first half of the 6th millennium cal BC*. (Ed: C. Lichter), Proceedings of the International Workshop Istanbul, 20-22 May 2004, Byzas 2, (ss. 41-58), İstanbul: Ege Yayınları.

Schoop, U. (2011). The Chalcolithic On The Plateau. *The Oxford Handbook of Ancient Anatolia* (Ed: Sharon R. Steadman ve Gregory McMahon), (ss: 150-173), ABD: Oxford Üniversitesi Yayınları.

Silistrelı, U. (1983). Pınarbaşı ve Köşk Höyükleri, *V. Kazı Sonuçları Toplantısı*, (ss. 81-85), İstanbul: Kültür ve Turizm Bakanlığı Eski Eserler ve Müzeler Genel Müdürlüğü.

Silistrelı, U. (1988). 1988 Yılı Köşk Höyük Kazısı Raporu. *Höyük*. 1, 7-14.

Slimak, L., Balkan-Atlı, N., Binder, D. ve Dinçer, B. (2005). Installations Paleolithiques en Cappadoce. Etat des Connaissances de Cinq Années de Recherche Sur les Premiers Peuplements Humains en Anatolie Centrale. *Anatolia Antiqua*, 13, 287-294.

Slimak, L. ve Dinçer, B. (2007). Kaletpe Deresi 3. Orta Anadolu'da Tabakalanma Veren Bir İlk Paleolitik Çağ Yerleşmesi. *TÜBA-AR*. 10, 33-47.

Steadmen, S. R., McMahon, G., Ross, J.C. (2007). The Late Chalcolithic at Çadır Höyük in Central Anatolia. *Journal of Field Archaeology*, 32 (4), 385-406.

Steadmen, S., McMahon, G., Arbuckle, B.S., Baeyer, M. V., Smith, A., Yıldırım, B., Hackley, L.D., Selover, S. ve Spagni, S. (2019). Stability and Change at Çadır Höyük in Central Anatolia: A Case of Late Chalcolithic Globalisation? *Anatolian Studies*, 69, 21-57.

Sterelny, K. ve Watkins, T. (2015). Neolithization in Southwest Asia in a Context of Niche Construction Theory. *Cambridge Archaeological Journal*, 25, 673-691.

Şenyurt, S. Y., Akçay, A. ve Kamlı, Y. (2013). Nevşehir-Ovaören Kazısı-2012. *TEBE Haberler*, 36 (Mayıs), 24-26.

Tekin, H. (2017). Geç Neolitik Dönemde (MÖ 7.000-5.000) Diyarbakır. *Uluslararası Diyarbakır Sempozyumu* (Ed. Ufuk Bircan, Aytaç Çoşkun, Mustafa Temel ve Gürhan Kılıç). 02-05 Kasım 2016, Cilt: 1, (ss. 89-101), Diyarbakır.

Tekin, H. (2019). Köşk Höyük Kazılarında Bulunan Bir Grup Savaş (Jeton/Token) Hakkında Değerlendirme. *Uğur Silistrelı Anı Kitabı: Anadolu Arkeolojisi Üzerine Yazılar* (Ed: Fikri Kulakoğlu, Tayfun Yıldırım, Tunç Sipahi, Vasıf Şahoğlu ve H. Levent Keskin), (ss: 317-331), Ankara: Ankara Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yayınları.

Tezcan, B. (1985). Aksaray Çevresinden Derlenen Eserler. *Belleten*, 88 (XXII), 517-526.

Yakar, J. (2014). *Eski Anadolu Toplumunun Arkeolojideki Yansımaları-Neolitik ve Kalkolitik Çağ Topluluklarının Sosyo-Ekonomik Yapıları, İnanç Sistemleri ve Teknolojileri*, Çev. Göksenin Abdal, İstanbul: Homer Kitabevi.

Yalçınkaya, I. (1989). *Alt ve Orta Paleolitik Yontmataş Endüstrileri Biçimsel Tipolojisi ve Karain Mağarası*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi.

Yalçınkaya, I. (2009). *Arkeoloji ve Sanat Tarihi-Eski Anadolu Uygarlıkları-Paleolitik Çağ (Eski Taş Çağı/Yontma Taş Çağı)*. Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Türkiye Kültür Portalı Projesi.

Yaman, İ.D. (2019). Aksaray İli Arkeoloji Araştırmaları. *Turkish Studies Social Science*, 14 (6), 3523-3547.

Yaman, İ.D. (2020). Aksaray İli ve Çevresinde En Eski Yaşam İzleri: Paleolitik Çağ, *TÜBA-AR*, 26, 11-25.

Yazıcı, H. (2002). *İç Anadolu Bölgesi Coğrafyası*. Ankara: Nobel Yayın.

Yener, A. (1985). Bolkardağ, Aladağ ve Keban Madenlerinde 1984 Yılı İncelemeleri, *I. Arkeometri Sonuçları Toplantısı*, (ss. 93-106). Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.

Yener, A. (1991). 1990 Göltepe, Niğde Kazısı. *13. Kazı Sonuçları Toplantısı*, (ss. 275-289). Ankara.

Todd, I. A. (1998). Chapter Three: Central Anatolian Survey. *Ancient Anatolia: Fifty Years' Work by the British Institute of Archaeology at Ankara* (Ed: Roger Matthews), 17-26.

Trigger, B.G. (2014). *Arkeolojik Düşünce Tarihi*, Çev. Fuat Aydın, Ankara: Eskiye Yayınları.

Türk, M. (2022). Kaynarca Höyük (Niğde-Bor Ovası) Kalkolitik Dönem Çanak Çömleği. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çorum: Hitit Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.

Umurtak, G. ve Duru, R. (2013). Yeniden Hacılar. Hacılar Büyük Höyük Kazıları 2011-2012. *Arkeoloji ve Sanat Dergisi*, 142 (Ocak-Nisan), 1-22.

Balcı, S. ve Çakan, Y. (2017). Volkanik Kapadokya Bölgesi'nde Tarihöncesine Ait Yeni Bulgular. *Arkeoloji ve Sanat Dergisi*, 156 (Eylül-Aralık), 13-26.

Watkins, T. (2010). New Light on Neolithic Revolution in South-West Asia. *Antiquity*, 84, 621-634.

Woldring, H. (1998). A Pollen Diagram from a River Sediment in Central Anatolia. *TÜBA-AR*, I, 105-112.

İnternet Kaynakları

<https://kvmgm.ktb.gov.tr/TR-251575/2019-yili-kazi-ve-yuzey-arastirma-faaliyetleri.html>

www.tayproject.org

